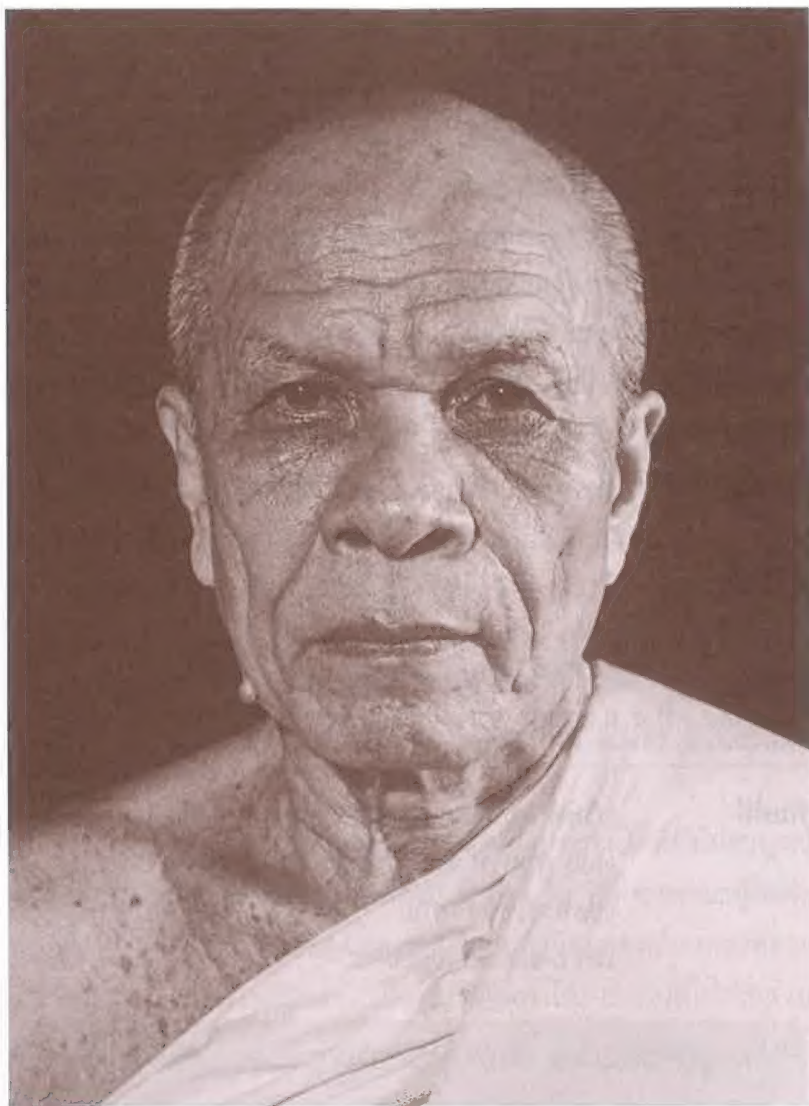

บุคคลยุคต้นวิชา เล่ม ๑
โดย สิงหล

บุคคลยุคต้นวิชา

โดย สิงหล

บุคคลยุคต้นวิชา

โดย

สิงหล

ISBN

974-90179-5-1

พิมพ์ครั้งที่ ๑	๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕	๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	๒๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕	๒,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓	๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๕	๑๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๔	๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕	๑๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๕	๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕	๕,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

พิมพ์ที่

บริษัท สุขุมวิทการพิมพ์ จำกัด

๓๐๐ สุขุมวิท ๙๗/๑ ถ.สุขุมวิท แขวงบางจาก

เขตพระโขนง กทม.

โทร.๐-๒๓๓๒-๘๖๒๓-๖

พระครูมงคลพัฒนคุณ เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง จ.นนทบุรี
อนุญาตให้จัดพิมพ์เป็นกรณีพิเศษ ถวายพระสังฆาธิการทั่วประเทศ
เนื่องในวาระโอกาสครบรอบ ๘๕ ปี ในการค้นพบวิชชาธรรมกายของ
หลวงพ่อดอกปากน้ำภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) วันที่ ๒๑
กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐

คำนำ

เอกสารนี้ได้ถูกรวบรวมขึ้นจากการที่ได้อ่านและศึกษาประวัติชีวิตของหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) แล้วเกิดความสนใจในประวัติและเรื่องราวของหลวงพ่อดปากน้ำ จึงได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูล ไปสนทนากับบุคคลที่ได้เคยพบหลวงพ่อด ครั้นสมัยหลวงพ่อดยังมีชีวิตอยู่ ท่านต่างๆ เหล่านั้นก็ได้แนะนำให้ไปหาบุคคลในยุคนั้นต่อไป เกิดเป็นสายสัมพันธ์เชื่อมโยงขึ้นในเส้นทางชีวิตและปณิธานของหลวงพ่อดปากน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชชาธรรมกาย ซึ่งบุคคลที่ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุ แม่ชี รวมทั้ง พระวาสที่เป็นคุณลุง คุณป้า ต่างก็ให้ความเคารพและศรัทธาหลวงพ่อดเป็นอย่างมาก

ทางคณะผู้จัดทำจึงมีความเห็นตรงกันว่า ควรรวบรวมจัดทำเป็นหนังสือเอกสารข้อมูล ซึ่งจะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของวิชชาธรรมกาย เพื่อยืนยันให้พุทธศาสนิกชนได้รับทราบว่ามีวิชชาธรรมกายมีจริง ศักดิ์สิทธิ์จริง และเข้าถึงได้จริง โดยมีบุคคลต่างๆ ในหนังสือเล่มนี้เป็นหลักชี้นำ

ในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้อาจมีสิ่งหนึ่งประการใดที่ยังไม่สมบูรณ์ขาดตกบกพร่องหรือมีเรื่องราวใดที่ยังมิได้กล่าว ใน ที่นี้ ทางคณะผู้จัดทำก็ขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอความกรุณาท่านที่รู้จักบุคคลที่เคยพบหลวงพ่อดปากน้ำ สามารถติดต่อมายังคณะผู้จัดทำได้ เรายินดีไปเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อเผยแพร่สู่สายตาพุทธศาสนิกชนต่อไป ทางคณะฯ ขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย
ร่วมกับศิษยานุศิษย์ หลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕

เกริ่นนำ

สายลมแห่งกาลเวลาได้พัดพาหลายสิ่งหลายอย่างให้เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งความทรงจำอันดีงามในชีวิตของผู้คน แต่กาลเวลาเพียงแค่นี้ ทำให้ความทรงจำของมนุษย์ลางเลือนไปได้เท่านั้นแต่ก็มีอาจที่จะทำลายความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในอดีตของผู้คนไปได้ เรื่องราวต่อไปนี้ เป็นเรื่องจริงของบุคคลที่มีโอกาสได้อยู่ร่วมยุคร่วมสมัยกับหลวงพ่อดาวพิกุล ภาณุเจริญ มหาปุณนิยาจารย์ที่โลกได้จารึกไว้ว่า เป็นผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย บางคนได้ใกล้ชิด ได้อุปัฏฐากดูแลและสนองงานของหลวงพ่อดาวพิกุล ในรูปแบบต่างๆ จนได้สัมผัสถึงจริยาวัตร การประพฤติปฏิบัติอันงดงาม และมโนปณิธานอันยิ่งใหญ่ของท่าน

ข้อความทุกตัวอักษรที่ปรากฏสู่สายตาของผู้อ่านต่อไปนี้ เป็นเรื่องจริงที่ไม่เคยเปิดเผยที่ไหนมาก่อน ที่จะนำพาผู้อ่านทุกท่านได้ย้อนยุคเข้าไปสัมผัสถึงความมหัศจรรย์และอานุภาพของวิชชาธรรมกาย ร่วมกับบุคคลในอดีตที่เคยได้ประจักษ์มาแล้วด้วยตัวเอง

สิงหล

๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๕

สารบัญ

คำนำ	๓
เกริ่นนำ	๔
ประวัติย่อ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)	๗
โอวาทของเจ้าคุณพ่อ	๑๓
คติธรรมพระมงคลเทพมุนี	๑๕
พระครูปัญญาภิรต (ถวิล ศรีบุญรัตน์)	๑๗
ลุงชม ทองสุขมาก	๑๙
พระดร.มหาทวนชัย อธิจิตโต	๒๓
ลุงเตชวัน มณีวรรณวรุฒิ	๕๓
ลุงสมจิตร ฉ่ำรัมย์	๖๔
ป้าจินตนา ไอสถ	๗๗
ป้าฉลวย สมบัติสุข	๙๓
พระอาจารย์บำเรอ (พระครูภาวนานันทวัตร)	๑๐๑
แม่ชีรั่มภา โพธิ์คำฉาย	๑๐๕
แม่ชีทวีพร เลียบประเสริฐ	๑๑๒
แม่ชีพราหมณ์ ช้างเขียว	๑๑๖
ลุงประคอง ทับจ้อย	๑๒๓
พระมหาบุญชอบ สุนทโร (ฉายสุวรรณ) ป.ธ.๓	๑๒๙
พระอาจารย์สุวิชา เปสโล	๑๓๒
แม่ชีศรีประจ อุดลนุช	๑๓๖

ประวัติชีวิตของ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย

ชาติภูมิเดิมเป็นพ่อค้า ตั้งภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านหมูเหนือของวัดสองพี่น้อง คือทิศใต้ของวัด แต่ต่างฝั่งกับวัด วัดอยู่ตะวันออกเฉียงเหนือ บ้านอยู่ตะวันตกเฉียงใต้ มีคลองกั้นกลางระหว่างวัดกับบ้าน ค้าขายมาตั้งแต่อายุ ๑๔ ปีเศษๆ นับตั้งแต่บิดาล่วงไป ก็เป็นพ่อค้าแทนบิดา เลี้ยงมารดา มาจนถึงอายุ ๑๙ ปี

ตรงนี้ได้ปฏิญาณตัวบวชจนตายด้วยมามีอุปสรรคเกิดขึ้นในระหว่างชายช้า แล้วนำเรือเปล่ากลับบ้านเข้าลัดที่คลองบางอีแทนเหนือตลาดใหม่ แม่น้ำนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในลัดนี้ไม่สู้ไกลนัก แต่พวกโจรซุกซุม พอเข้าลัดไปเล็กน้อยก็มาคิดแต่ในใจของตัวว่า

“คลองก็เล็ก โจรก็ร้าย ท้ายเรือเข้าก็ไล่เลยกับฝั่งเรา ไม่ต่ำไม่สูง กว่ากันเท่าไรนัก น่าหวาดเสียวอันตราย เมื่อโจรมา ก็ต้องยิง หรือทำร้าย คนท้ายก่อน ถ้าเขาทำเราเสียได้ก่อน ก็ไม่มีทางที่จะสู้เขา ถ้าเราเอาอาวุธปืนแปดนัดไว้ทางหัวเรือ แล้วเราไปถ่อเรือทางลูกจ้างเสีย เมื่อโจรมาทำร้ายเรา ก็จะมีทางสู้ได้บ้าง”

คิดดังนี้แล้ว ก็เรียกลูกจ้างที่ถ่อเรือแถบทรายมาถือท้าย เราออกไปถ่อแทน ถ่อเรือไปก็คิดไป เรือก็เดินเข้าไปหาที่เปลี่ยวหนักขึ้นทุกที ความคิดก็ดีขึ้นว่า

“ลูกจ้างที่เราจ้างมานี้ คนหนึ่งก็ไม่กี่บาท เพียง ๑๑ บาท หรือ ๑๒ บาทเท่านั้น ส่วนตัวเราเป็นเจ้าของ ทั้งทรัพย์สิน ทั้งเรือหมด ส่วนตายจะให้ลูกจ้างตายก่อน ไม่ถูก เอาเปรียบลูกจ้างมากเกินไป ไม่สมควร”

ถ่อไปก็คิดไปดังนี้ และคิดที่หนักเข้าก็ตัดสินใจเด็ดขาดออกไป

“เราเป็นเจ้าของให้เราตายก่อนดีกว่า จึงจะสมควร”

คิดตกลงแล้ว ก็เรียกลูกจ้างให้มาถ่อ ตัวก็หยิบปืนแปดนัดที่เอาไปไว้ข้างหัวเรือมาไว้ใกล้ตัวข้างท้ายเรือ ก็ถ่อท้ายเรือไป

ใกล้ออกจากลัดเต็มติ น้ำก็ขึ้น เรือข้าวที่หนักก็ตามหัวน้ำขึ้น สวนเข้ามา ประดังกันแน่น จินก็ส่งเสียงแต่ว่า ตู้อ่าๆ ประดังกันแน่น ออกก็ไม่ได้ เข้าก็ไม่ได้ น้ำก็น้อยเลยต้องต่างฝ่ายต่างก็ปักหลักกราบหน้า จอดกันนิ่งอยู่ เราเป็นคนท้าย ผ่านพ้นอันตรายมาแล้ว ก็มาคิดว่า

“การหาเงินหาทองนี้ลำบากจริงๆ เจียวหนา บิดาของเราก็หามา ดังนี้ เราก็หาข้าวรอยบิดาตามบิดาบ้าง เงินแลกทองที่หากันทั้งหมดด้วยกัน นี่ ต่างคนก็ต่างหาไม่มีเวลาหยุดด้วยกันทั้งนั้น ถ้าใครไม่เร่งรีบหาให้มั่งมี ก็เป็นคนต่ำและเลว ไม่มีใครนับถือแลคบหา เข้าหมู่เราก็อายเขา เพราะเป็นคนจนกว่าเขา ไม่เทียมหน้าเทียมบ่าเทียมไหล่กับเขา

ปุรพชนต้นสกุลของเราก็ทำกันมาดังนี้ เหมือนๆ กันจนถึงบิดาของเรา แลตัวของเรานี้ก็บัดนี้ปุรพชน แลบิดาของเราไปทางไหนหมด ก็ปรากฏแก่ใจว่าตายหมดแล้ว แล้วตัวของเรานี้ก็ต้องตายเหมือนกัน”

แต่พอคิดถึงตายขึ้นมาดังนี้แล้ว ใจก็ชักเสียวๆ นึกถึงความตายที่จะมาถึงตัว โดยไม่มีสงสัยเลย

“เราต้องตายแน่ๆ บิดาเราก็มาล่องข้าว ขึ้นจากเรือข้าว ก็เจ็บมาจากตามทาง แล้วขึ้นจากเรือข้าวได้ไม่กี่วันก็ถึงแก่กรรม เมื่อถึงแก่กรรมแล้ว เราที่ช่วยพยาบาลอยู่ ไม่ได้เห็นเลยที่จะเอาอะไรติดไป ผ้าที่นุ่ง แลร่างกายของแก เราก็ดูแลอยู่ ไม่เห็นมีอะไรหายไป ทั้งตัวเราและพี่น้องของเราที่เนื่องด้วยแก ตลอดถึงมารดาของเราก็ออยู่ ไม่เห็นมีอะไรเลยที่ไปด้วยแก แกไปผู้เดียวแท้ๆ ก็ตัวเราเล่าต้องเป็นดังนี้ เคลื่อนจากความเป็นอย่างนี้ไปไม่ได้แน่”

เมื่อคิดตกลงใจดังนี้แล้ว ก็ลองทำเป็นตายดู นอนแผ่ลงไปที่ท้ายเรือนั้น แล้วก็ทำตาย ตายแล้วทำไปหาคนที่เป็ญาติบ้าง พี่น้องบ้าง เพื่อนที่ชอกกันบ้าง เขาก็ไม่เห็นเรา เพราะเราเป็นผี เราก็เฝ้ากอนดินบ้าง ไม้บ้าง โยนหรือปาเข้าไปให้ถูก เพราะเขาไม่เห็นตัวเรา เขาก็ต้องบอกผี โยนมา หรือปาเข้ามา ไปหาคนโน้นก็ไม่เห็น มาหาคนนี้ก็ไม่ได้เห็น คิดไปดังนี้แหละจนเปลือตัว แต่พอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็รีบลุกขึ้นจุดธูปอธิษฐานในใจของตัวเองว่า

“ขออย่าให้เราตายเสียก่อน ขอให้บวชเสียก่อนเถิด ถ้าบวชแล้วไม่สึกจนตลอดชีวิต”

ตรงนี้บวชจริงมาเสียแต่อายุ ๑๙ ปีเศษ แล้ว ตั้งแต่นั้นก็ประกอบอาชีพตามปกติของพ่อค้า จนอายุครบ ๒๒ โดยปี แล้วก็ปรารภถึงการบวช ในปีนั้น พอถึงเดือน ๘ ข้างขึ้นก็ขนข้าวลงเรือเต็มลำดีแล้ว ก็บอกกับลูกจ้างให้นำเอาข้าวไปขายโรงสีในกรุงเทพฯ ส่วนตัวก็เข้าอยู่วัดเป็นเจ้านาค ผูกมัดเบื้องต้นแห่งการอุปสมบทในสำนักพระปลัดยง ผู้เป็นหลวงตาของตัว ซึ่งเป็นน้องคนเล็กของตาน้อย ผู้เป็นมารดาของตัวเอง ท่านสงวนียย่อๆ ให้เป็นหนังสือสมุดข่อย เขียนตัวบรรจงสวยงามมาก ก็ท่องวิธีขอบรรพชา แลดูวินัยไปด้วยกันทีเดียว

พอจวนเข้าพรรษาก็มีผู้ไปนิมนต์พระอุปัชฌาย์ดี วัดประตูลาศ จังหวัดสุพรรณบุรี มาเป็นอุปัชฌาย์ ก็ได้อุปสมบทในต้นเดือนแปด ของ พ.ศ. ๒๔๔๙ ได้อยู่จำพรรษาในวัดนั้น รวมอยู่ที่อุปสมบทนั้น ๗ เดือนเศษๆ เท่านั้น

ออกจากวัดที่อุปสมบทนั้นแล้ว ก็ตรงมาอยู่จำพรรษาในวัดพระเชตุพนที่เดียว เรียนมูลกัจจายน์ถึงสามจบ แล้วเรียนธรรมบทที่ปณีและสารลัคนะ แต่พอเป็นว่าแปลออกพอสมควรแล้ว ก็หยุดการเรียนคันถธุระ เรียนวิปัสสนาธุระต่อไป

ถึงในระหว่างคันถธุระอยู่ก็เรียนวิปัสสนาไปด้วยเหมือนกัน เวลา

วันแปดคำ ลิปห้าคำ ก็มักไปแสวงหาครูสอนฝายสมถวิปัสสนาอยู่เสมอๆ โดยมากแต่ที่เรียนโดยตรงทีเดียว ตั้งแต่บวชใหม่ๆ ก็เรียนแต่อนุสาวนาจารย์ที่หนึ่ง

บวชแล้วรุ่งขึ้นวันที่สอง ก็เรียนที่หลวงพ่อนิยม วัดน้อย จังหวัดสุพรรณบุรี ที่สามเจ้าคุณสังวรานุวงษ์ (เอี่ยม) วัดราชสิทธิาราม ที่สี่เรียนกับพระครูญาณวิโรติ (โป) วัดพระเชตุพน ที่ห้าเรียนกับพระอาจารย์สิงห์ วัดละครท่า หลังระฆังโฆสิตาราม ได้ตามแบบของท่านสององค์ พระครูญาณวิโรติแลพระอาจารย์สิงห์ ท่านรับรองว่าได้ตามแบบของท่าน ท่านมอบให้เป็นผู้สอนเขาได้ทั้งสองอาจารย์ แต่ก็ยังไม่พอใจที่จะเป็นครูสอนเขา จึงค้นคว้าหาต่อไปอีก

ถึงพรรษา ๑๑ ก็สำเร็จในการเล่าเรียนคันถธุระได้พอสมควรแก่ที่ตั้งใจไว้ว่า ต้องเรียนแปลให้ออก จะได้คันธรรมในมคธภาษาได้ตามต้องการ ก่อนแต่จะมาเรียนคันถธุระนั้น ได้ตั้งหนังสือใบลานมหาสติปัฏฐานลานยาวไว้ที่วัดสองพี่น้องผูกหนึ่งว่า ถ้าไปเล่าเรียนคราวนี้ต้องแปลหนังสือผูกนี้ให้ออก จึงเป็นที่พอแก่ความต้องการ ถ้ายังแปลไม่ออก ก็เป็นอันไม่หยุดในการเรียน แต่พอแปลออกก็หยุด

ในพรรษาที่ ๑๑ เมื่อหยุดต่อการเรียนปริยัติแล้ว ก็เริ่มทำจริงในทางปฏิบัติก็คิดว่าในวัดพระเชตุพนนี้ในอุโบสถก็ดีมีบริเวณกว้างขวางดีมาก เป็นสถานที่ควรทำภาวนามาก แต่มาทวนระลึกถึงอุปการคุณของวัดบางคูเวียง ในคลองบางกอกน้อย เจ้าอธิการชุ่มได้ถวายมูลกัจจายน์ แลคัมภีร์พระธรรมบทให้ในตอนเล่าเรียนปริยัตินั้น ก็มีอุปการคุณอยู่มาก ควรไปจำพรรษา แล้วจะได้แสดงธรรมแจกแก่ภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา เป็นบรรณาการต่ออุปการคุณแก่วัดนั้น

จึงได้กราบลาเจ้าคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เข้ม) เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพน ไปจำพรรษาวัดบางคูเวียง ในพรรษาที่ ๑๒ แต่พอได้กึ่งพรรษา

ก็มาทวนระลึกขึ้นว่า

“ในเมื่อเราตั้งใจในการบวช ตามเดิมอายุสิบเก้า เราได้ปฏิญาณตนบวชจนตาย ขออย่าให้ตายในระหว่างก่อนบวช บัดนี้ก็ได้บอกลามมาถึง ๑๕ พรรษาอย่างเข้านี้แล้ว ก็พอแก่ความประสงค์ของเราแล้ว บัดนี้ของจริงที่พระพุทธเจ้าท่านรู้ ท่านเห็น เราก็ยังไม่ได้บรรลุ ยังไม่รู้ไม่เห็นสมควรแล้วที่จะต้องกระทำอย่างจริงจัง”

เมื่อตกลงได้ดังนี้แล้ว วันนั้นเป็นวันกลางเดือน ๑๐ ก็เริ่มเข้าโรงอุปสมถแต่เวลาเย็น ตั้งสัจจาธิษฐานแนนอนลงไปว่า

ถ้าเรานั่งลงไปครั้งนี้ไม่เห็นธรรมที่พระพุทธเจ้าต้องการ เป็นอันไม่ลุกจากที่นี่จนหมดชีวิต

เมื่อตั้งจิตมั่นลงไปแล้ว ก็เริ่มปรารภนั่ง จึงได้แสดงความอ่อนน้อมแด่พระพุทธเจ้าว่า

“ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดข้าพระพุทธเจ้าทรงประทานธรรมที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้อย่างน้อยที่สุด แล่งายที่สุดที่พระองค์ได้ทรงรู้แล้วแก่ข้าพระพุทธเจ้า ถ้าข้าพระพุทธเจ้ารู้ธรรมของพระองค์แล้ว จักเป็นโทษแก่ศาสนาของพระองค์แล้ว ขอพระองค์อย่าทรงพระราชทานเลย ถ้าเป็นคุณแก่ศาสนาของพระองค์ ขอพระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานแก่ข้าพระองค์ ข้าพระองค์ขอรับเป็นทนายศาสนา ในศาสนาของพระองค์จนตลอดชีวิต”

แต่พออ่อนน้อมเสร็จแล้ว ก็เริ่มปรารภเข้าที่นั่งสมาธิต่อไปมานึกถึงมดคี ที่ตามช่องของแผ่นหินที่ยาวๆ แลบนแผ่นหินบ้าง ไต่ไปมาอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก จึงหยิบเอาขวดน้ำมันกาดมา เอานิ้วมาจุกเข้าที่ปากขวด แล้วตะแคงขวดให้เปียกนิ้วเข้า แล้วเอามาลากเป็นทางให้รอบตัว จะได้กันไม่ให้มาทำอันตรายในเวลานั่งลงไปแล้ว แต่พอทางนิ้วที่เปียกน้ำมันนั้นไม่ทันถึงครึ่งของวงตัวที่นั่ง ความคิดอันหนึ่งเกิดขึ้นว่า

“ชีวิตสละได้ แต่ทำไมยังกลัวมดคืออยู่เล่า”

ก็นึกกายตัวเองขึ้นมา เลยวางขวดน้ำมัน แล้วนั่งเข้าที่เลยใน
เดี๋ยวนั้น ประมาณครึ่งหรือค่อนข้าง ไม่มีนาฬิกา ไม่แน ก็เห็นผั่งของจริง
ของพระพุทธเจ้า ซึ่งมีอยู่ในหนังสือธรรมกาย ที่ “คุณพระทิพย์ปริญา”
เรียบเรียงพิมพ์แจกไปแล้วนั้น

ในขณะนั้นก็มาปริวิตกว่า

“คัมภีร์โรจายัง ธรรมเป็นของลึกถึงเพียงนี้ ใครจะไปคิดคาด
คะเนเอาได้ พันวิสัยของความตรึก นึกคิดอยู่ก็เข้าไม่ถึง ที่เข้าถึงต้อง
ทำให้รู้ตรึก รู้นึก รู้คิดนั้น หยุดเป็นจุดเดียวกัน แต่พอหยุดก็ดับ แต่พอดับ
แล้วก็เกิด ถ้าไม่ดับแล้วไม่เกิด ตรองดูเถิดท่านทั้งหลาย นี่เป็นของจริง
หว่าต่อมีเป็นอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนดังนี้ ก็ไม่มีไม่เป็นเด็ดขาด”

วิตกอยู่ดังนี้สักครู่ใหญ่ๆ ก็กลัวว่าความมีความเป็นนั้นจะเลื่อนไป
เสีย จึงเข้าที่ต่อไปใหม่ รวาลักสามสิบนาที ก็เป็นวัดบางปลาปรากฏ
เหมือนตัวเองไปอยู่ที่วัดนั้น แต่พอซัดดีก็รู้สึกตัวขึ้นมา จึงมีความรู้สึกขึ้น
มาว่าจะมีผู้รู้เห็นได้ยากนั้น ในวัดบางปลาจะต้องมีผู้รู้เห็นได้อย่างแน่นอน
จึงปรากฏขึ้นบัดนี้

ต่อแต่นั้นมาก็คานึงที่จะไปสอนที่วัดนั้นอยู่เรื่อยๆ มา จนถึงออก
พรรษาปักกลน์แล้วก็ลาสมภารวัดบางคูเวียงไปสอนที่วัดบางปลาราวสี่เดือน
มีพระทำเป็นสามรูป คฤหัสถ์สี่คน

นี้เริ่มต้นแผ่ธรรมกายของจริง ที่แสวงหาได้มาจริงปรากฏอยู่จน
บัดนี้

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี

หลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาชีเจริญ

เป็นผู้บันทึก

โอวาทของเจ้าคุณพ่อ

ผู้เทศน์เกิด วันศุกร์ ปีมอก บวชมา ๕๐ พรรษา คั่นว่าธรรมะ
เรื่อยมา การออกธุดงค์ ใจเป็นมรรคผล สงบสมาธิ เป็นทางรู้ว่าเป็น
อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นปัญญา (ไม่ใช่ธรรม)

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพุทธรัตนะ ผู้เทศน์รู้จักเกือบ ๕๐ ปี (ตำรา
ไม่มี) โดยการค้นคว้าทางปฏิบัติ

ดีที่สุด คือ พระพุทธเจ้า

ชั่วที่สุด คือ มาร

ผู้เทศน์มารู้ตัวเมื่อบวชแล้ว ว่าต้นธาตุ (คือพระพุทธเจ้าองค์แรก
ขณะนี้อยู่ในอายตณนิพพาน) ใช้ให้จุติมาเกิด เพื่อปราบมาร (ไม่ให้เจ็บ ไม่
ให้แก่ ไม่ให้ตาย)

ถ้ามารไม่แพ้ ผู้เทศน์ยอมตายอยู่วัดปากน้ำ

มารปล่อยสายมาปกครองมนุษย์ มนุษย์ตกเป็นบ่าวเป็นทาสของ
โลภะ โทสะ โมหะ (ผลคือความเสียหาย) มีแก่ มีเจ็บ มีตาย เช่นสงคราม
ที่แล้งมาเกิดจาก โลภะ คือ ความโลภเป็นเหตุให้คนเจ็บ คนตาย ลูกชาย
หญิงมีความหลง โมหะ ว่าตัวเก่งแล้ว พ่อแม่ว่าไม่ได้มีโทสะ โมโห ได้
เถียงไม่กลัวเกรง

ที่เป็นเช่นนี้เพราะนายโลภะ โทสะ โมหะ เขาปกครอง เขาสั่งให้
ทำเช่นนั้น เอาบ้านเมืองมาล่อ เอาความเจ็บความตายมาให้ ปราบมาร
เหล่านี้เสียได้ มนุษย์จะได้อยู่เป็นสุข เจ้าตัวมารเหมือนผีเที่ยวสิง บังคับ
ให้เป็นไปตามคำสั่งของเขา

เราต้องเข้าวิชาธรรมกายจึงรู้ เห็นหมด เพราะธาตุธรรมไม่
เหมือนกัน

วัดปากน้ำช่วยเหลือแก่คนป่วยไข้ ให้หาย ไม่ต้องกินยา มารมัน

ยอมให้คนใช้หาย แต่มันไม่ยอมแพ้ มันแพ้หลอกๆ (ตามวิสัยของมาร)

มนุษย์ชายหญิงเป็นพระก็มาก เป็นมารก็มาก

เป็นธรรมกาย ดูเป็น รักษาตัวได้ เราจับสายธรรมะเสีย เขาก็ไม่
รบกัน เก็บสมบัติให้หมด เก็บอาวุธให้หมดตามจุด เขาก็ไม่รบกัน (จับหรือ
เก็บในที่นี้หมายความว่าเก็บในทางปฏิบัติธรรมะ)

กวัดกันอย่างนี้ ๒๕ ปีแล้ว แยกพระ แยกมาร ไม่ให้ปนกัน ไม่ให้
กระทบกัน ต่างฝ่ายต่างเป็นสุข (เหมือนรัฐกันกระทบในมนุษย์โลก)

จะให้สัญญาไม่รังแกกัน ถ้าไม่ยอมก็เก็บฤทธิ์เสีย ที่ไม่ตกลงกัน
เพราะเขาลองฤทธิ์กัน

ผู้เทศน์ปล่อยชีวิต (ยอมตายถวายชีวิตแด่พระพุทธเจ้า) ถึง ๒ คราว
จึงได้พบ “ธรรมกาย” (พระพุทธเจ้าเป็นเจ้าของ)

ชายหญิงผู้ปฏิบัติธรรมะ ถึง “ธรรมกาย” โคตรภู เท่ากับได้บวช
ข้างใน เป็นหญิงบวชใน เป็นชายบวชทั้งในทั้งนอกเป็น ๒ ชั้น

ความอยากเป็นเหตุให้เกิด เกิดเป็นผล

หยาบดับได้ ดับเป็นชั้นๆ ดับตั้งแต่กายมนุษย์หยาบจนถึงธรรมกาย
ความเกิดเป็นของจริง ละได้ก็เห็นดับ ดับนั้นเป็นนิโรธ นิโรธมีขึ้นได้ เพราะศีล
สมาธิ ปัญญา

ดับหยาบไปหาละเอียดเป็นชั้นๆ เข้าไป จนเป็นพระโสดา ตาดีก็
เห็น ญาณดีก็รู้ มีบาฬีรับรอง

พระพุทธเจ้าทั้งหลาย “ธรรมกาย” นั้นแหละเป็นผู้รักษาความสงบ

แสดงเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ตรงกับวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑
ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของเจ้าคุณพ่อ บันทึกโดยนางแฉล้ม อุดมรัตน์ ตีพิมพ์
ในหนังสือ เรื่องธรรมกาย ของพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
พ.ศ. ๒๕๔๔

คติธรรมพระมงคลเทพมุนี

เกิดมาว่าจะมาทานแก้ว
พบแล้วไม่กำ จะเกิดมาทำอะไร
อายสิ่งที่อยาก เขาก็หลอก
อายสิ่งที่หยอก เขาก็ลวง
ทำให้จิตเป็นห่วงเป็นใย
เลิกอยาก ลาหยอก รีบออกจากกาม
เดินตามขันธสามเรื่อยไป
เสร็จกิจสิบหก ไม่ตกกันดาร
เรียกว่านิพพานก็ได้

รักษ์ร่างพอสร้างร้าย	รอดตน
ยอดเยี่ยม “ธรรมกาย” ผล	ผ่องแผ้ว
เลอเลิศล่องกุศล	ได้อื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว	ท่องเล่า เรื่องสกล

ประกอบเหตุ	สังเกตผล
ทนเอาเค็ด	ประเสริฐนัก
ไม่ทยุต	ไม่ฉิ่งพระ
ตัวทยุตนี้แหละ	เป็นตัวสำเร็จ

พระครูปัญญาภิรัต (ถวิล ศรีบุญรัตน์)

พระครูปัญญากิริต (ถวิล ศรีบุญรัตน์)

พระครูปัญญากิริต นามเดิมว่า ถวิล ศรีบุญรัตน์ เกิดเมื่อวันเสาร์ ที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๕๗ เกิดที่ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ เมื่ออายุ ๗ ปี นายกล่อมผู้เป็นโยมบิดา เป็นคนบางคูเวียงได้ทราบกิตติศัพท์ของ หลวงพ่อวัดปากน้ำจึงเกิดศรัทธาในวิชาธรรมกาย จึงไปๆ มาๆ ติดต่อกับวัดปากน้ำ จนเกิดความคุ้นเคย ได้นำบุตรชายซึ่งติดตามมาวัดอยู่เสมอ เข้าฝากเป็นศิษย์ของหลวงพ่อก และเมื่ออายุครบ ๘ ปี ก็เข้าศึกษาอักษรสมัยที่โรงเรียนประชาบาลวัดปากน้ำ ซึ่งหลวงพ่อดำเนินขึ้นด้วยความปรารถนา เพื่อสร้างกุศลบุตร กุลธิดาให้มีความรู้ความฉลาดจนจบ ป.๔ ของโรงเรียน

เมื่อออกจากโรงเรียนประชาบาลเพราะจบหลักสูตรแล้ว ด้วยความพอใจและความปรารถนาของพ่อที่จะให้บรรพชา เพื่อศึกษาทาง พระศาสนา จึงได้บรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุได้ ๑๖ ปี โดยบวชวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๓ ซึ่งวันนั้นเป็นวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ พอดี เป็นวันลอยกระทง บวชที่อุโบสถวัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ซึ่งสมัยนั้นมีพระอธิการนก วัดโบสถ์ (บน) เป็นพระอุปัชฌาย์ บวชให้ สามเณรไปมาหาสู่ระหว่างวัดโบสถ์ (บน) กับวัดปากน้ำเป็นประจำ เมื่ออายุได้ ๒๑ ปี

จึงอุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในวันจันทร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๔๗๔ ตรงกับวันขึ้น ๘

พระครูปัญญากิริต มาเยี่ยมวัดโบสถ์ (บน)

คำ เดือน ๘ ปีกุน
โดยมี พระครู
บริหารบรมธาตุ
(ป่วน) วัดนางชี
เป็น พระ
อุปัชฌาย์ มี
พระครูสมณ

พระครูปัญญาภิรต สนทนากับพระครูใบฎีกาส่งเวียนในโบสถ์ ธรรม-สมาทาน (สด จนทสรวเถร) วัดปากน้ำภาษีเจริญ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ได้รับฉายาว่า ธมมภิรโต

ในสมัยที่พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดาวดึงส์) ยังมีชีวิตอยู่ ท่านได้รับมอบหมายจากหลวงพ่อดำให้เป็นที่เจ้าหน้าที่ยานชื่อพระ และได้เป็นผู้ปกครองดูแลความประพฤติของพระ เป็นหูเป็นตาแทนหลวงพ่อดำ และได้ช่วยหลวงพ่อดำหาเงินบูรณะปฏิสังขรณ์และก่อสร้างเสนาสนะภายในวัด จนกระทั่งหลวงพ่อดำมรณภาพ ท่านพระครูปัญญาภิรต เป็นเพื่อนสหายธรรมกับพระครูมงคลพัฒน์คุณ และได้มาเยี่ยมเยียนไปมาหาสู่กันอยู่เสมอในสมัยที่พระครูมงคลวัฒน์คุณยังดำรงสมณศักดิ์ เป็นพระครูใบฎีกา

ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ ท่านได้รับแต่งตั้ง เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ได้ช่วยดูแลกิจการงานของสงฆ์ ในวัดปากน้ำมาตลอด จนถึงวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๒๖ พระครูปัญญาภิรต ท่านก็มรณภาพ นับว่าหลวงพ่อดำพระครูปัญญาภิรต เป็นผู้ทำประโยชน์ให้อย่างมากกับพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะวัดโบสถ์ (บน) และวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ลุงชม ทองสุขมาก

ลุงชม ทองสุขมาก

ลุงชมเกิดปีชวาล พ.ศ.๒๔๔๕ เป็นคนบางคูเวียง พบหลวงพ่อด (หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ) ครั้งแรก ลุงอายุได้ ๑๕ ปี หลวงพ่อดิการชุม (เจ้าอาวาสวัดโบสถ์) เคยถวายคัมภีร์มูลกัจจายน์ และคัมภีร์พระธรรมให้ หลวงพ่อดตอนเรียนปริยัติธรรม หลวงพ่อดท่านรู้จักกับหลวงพ่อนกที่ วัดสองพี่น้อง สุพรรณบุรี ตอนท่านไปเอาดินมาปั้นหุ่นพระ และเอามาทำ ดินสอเขียนขอมแห่งใหญ่เอาไว้เขียนบนกระดานชนวน ดินมีลักษณะเป็น ดินขาว ช่วงนั้นหลวงพ่อดเรียนอยู่ที่วัดโพธิ์ ส่วนหลวงพ่อนกอยู่ที่วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง แล้วมีวันหนึ่งหลวงพ่อดท่านมาเยี่ยมหลวงพ่อนกที่วัด โบสถ์ สมัยนั้นพระอริการชุม เป็นเจ้าอาวาส หลวงพ่อนกจะชวนหลวงพ่อด ไปฉันด้วยกัน ๒ องค์ บนหอนั้น ทุกเช้าลุงชมจะเอาเรือพายออกไปรับ อาหารบิณฑบาต พายเรือไปตามคลองบางกอกน้อย แล้วนำภัตตาหารมา ถวายหลวงพ่อนก หลวงพ่อนกก็เรียกหลวงพ่อดมาฉันด้วยกัน นอกจากนี้ ลุงชมคอยอุปัฏฐากหลวงพ่อนก พอเวลาหลวงพ่อดมาก็ต้องมา อุปัฏฐากหลวงพ่อดด้วย หลวงพ่อดเห็นไอ้ชมก็เมตตา สอนหนังสือหนังสือให้ หลวงพ่อนกท่านจะให้หลวงพ่อดไป เทศน์แทน มีครั้งหนึ่งลุงชมพาย เรือพาหลวงพ่อดไปเทศน์ที่วัด ลิงห์ ลุงชมไม่เคยฟังหลวงพ่อดเทศน์ เทศน์กับเจ้าคุณวัดโมลี ซึ่งตอนนั้นท่านยังเป็นแค่พระครู (เจ้าคณะอำเภอบางบัวทอง) จำ

ได้ว่าหลวงพ่อบอกพระครูว่า ท่านตอบให้ดีๆ นะ ท่านเป็นถึงพระครูนะ พระครูนั้นทปรีชา แปลว่าเป็นผู้มีปรีชาในมณฑลนี้ เป็นการบูชา-วิไลชนะระหว่างพระ ๒ รูป พอเย็นลงซมก็พายเรือพาหลวงพ่อดกลับ กิจวัตรที่หลวงพ่อบอกท่านทำเป็นประจำคือ เวลาบ่าย ๒ โมง ท่านจะเข้าปฏิบัติสมาธิในโบสถ์ บรรยากาศแต่ก่อนรอบโบสถ์จะมีต้นไม้มาก เป็นป่าล้อมรอบบริเวณโดยรอบเจียบ มีอาจารย์ซึ่งเป็นอาจารย์สอนหนังสือขอม มาจากสำนักวัดระฆัง ท่านชอบมาลองภูมิหลวงพ่อบอกอยู่เรื่อย หลวงพ่อบอกท่านรำคาญก็กลับไปอยู่วัดโพธิ์ หลวงพ่อบอกท่านไปๆ มาๆ วัดโบสถ์อยู่เรื่อย และอีกทั้งท่านรำลึกถึงอุปการะคุณที่หลวงพ่อบอการชุ่มฉ่ำด้วยคัมภีร์มูลกัจจายน์ และคัมภีร์พระธรรมให้สมัยเรียนปริยัติธรรม หลวงพ่อบอกจึงบังเกิดความคิดว่า ถึงแม้ในวัดเซตุนพนา จะมีที่กว้างขวางก็ตาม แต่หลวงพ่อบอกชุ่มท่านก็มีอุปการะคุณอยู่มากทีเดียว จึงควรที่จะแทนคุณท่าน ในพรรษาที่ ๑๒ หลวงพ่อบอกจึงเดินทางมาจำพรรษาที่วัดโบสถ์ (บน) หลวงพ่อบอกมักจะให้หลวงพ่อบอกไปเทศน์แทนท่านเสมอ ลงซมก็ไปปฏิบัติ ไปนวดหลวงพ่อบอกเป็นประจำ มีอยู่วันหนึ่งกำลังนวดหลวงพ่อบอกอยู่ในโบสถ์ หลวงพ่อบอกก็ถามว่า “ไอ้ซม มึงกำลังนวดอะไรอยู่” ลงซมตอบ “ก็นวดอาจารย์ยังงี้” หลวงพ่อบอก “มึงนวดตู้พระธรรมเขยวนะ”

ในช่วงพรรษาจำได้ว่าวันนั้นเป็นวันพระจันทร์เต็มดวงวันเพ็ญเดือน ๑๐ หลังจากหลวงพ่อบอกท่านลงปาติโมกข์เสร็จ ท่านก็ลงน้ำแล้วก็เข้าโบสถ์ในเวลาเย็น เพื่อปฏิบัติธรรม ขณะนั่งลงก็เห็นมีมดคันขึ้นเต็มหมดตามร่องแผ่นหินในพื้นโบสถ์ ตอนนั้นยังไม่มีมด ท่านก็เรียกไอ้ซม มึงไปหาน้ำมันมาวางให้อาจารย์ที่ชิวะ ไอ้ซมก็ลุกไป แต่ยังไม่ทันออกจากโบสถ์ พอจะก้าวออกจากโบสถ์ ท่านก็เรียกกลับไป ท่านบอกว่า “ไอ้ซม ภูมิดตัวเล็กไม่ได้ ภูมิดสำเร็จอะไรไม่ได้” แล้วในคืนนั้นเองหลวงพ่อบอกท่านก็ได้บรรลุวิชชาธรรมกายในโบสถ์หลังนี้ โดยมีมดเป็นสักขีพยาน

ในช่วงที่หลวงพ่อสวดไปเป็นเจ้าอาวาสที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีคนแถววัดโบสถ์ ที่ตามไปบวชอยู่กับท่าน เป็นลูกของตากล่อม ชื่อ นายถวิล นายถวัลย์ คนชื่อถวิล ได้เป็นพระครูปัญญากิริต เป็นลูกศิษย์ก้นกุฏิของหลวงพ่ มีหน้าที่คอยดูแลเฝ้าให้หลวงพ่อสวด หลวงพ่ (พระครูมงคล-พัฒนคุณ) บอกว่าคั่นเคยกับพระครูปัญญา เวลาไปวัดปากน้ำ ก็จะไปทักกุฏิของพระครูปัญญา ไปตั้งแต่สมัยที่ยังไม่ได้เป็นพระครู

ลุงชมอายุได้ ๒๐ ปี ก็บวชเป็นพระที่วัดโบสถ์ มีหมายเรียกให้ลุงไปเกณฑ์ทหาร สมัยนั้นทุกคนกลัวการไปเป็นทหารมาก จะไปให้หมดดีๆ ช่วยโยมของลุงชมไปขอให้หลวงพ่อสวดช่วย ไม่ให้ถูกทหาร บอกว่าอยากให้ไอ้ชมบวชอีกสัก ๑ ๒ พรรษาแล้วค่อยสึก ท่านก็บอกว่า “เออคุณ มันการบ้านการเมืองนะ ถ้าคนไม่ถูกทหารหมด บ้านเมืองจะอยู่ได้ยังไง” ลุงชมก็นั่งฟังท่าน แล้วท่านก็หันมาทางลุงชม แล้วก็บอกว่า เอ้าคุณลองดู คุณไปตักน้ำมาถึงหนึ่ง เอาภาชนะนี้ไปภาวนา จดรูปจุดเทียนเข้า ภาวนาว่า **“นะ มะ พะ ทะ หลิงชายทั้งหลายเห็นหน้าเมตตาคิด พุทธะสังมิ”** พอใจนี่ดี ก็เอาน้ำมนต์รดเลย รดแล้วก็เปลี่ยนผ้าไปเลย ไม่ต้องไปคุยกับใคร จนกว่าเราจะเสร็จกิจที่ไปทำ ลุงชมตอนนั้นเป็นพระอยู่ ก็กลัวเป็นทหาร ท่องบทภาวนาไปเรื่อยๆ เดินไปภาวนาไป พอไปถึงที่ เขาเรียกลุงชมไป เขาก็ตรวจตา ตรวจหัวเขา เขาก็ถามว่าคุณไม่เคยเป็นอะไรหรือ ลุงชมก็ตอบว่าไม่เคย (ขณะนั้นในใจลุงชมภาวนาตลอด) แล้วเขาก็บอกประเภท ๒ ให้กลับบ้านได้ ลุงชมดีใจ เดียวนี้ลุงชมไม่อยู่แล้ว ถ้าอยู่อายุก็ร่วม ๑๐๐ ปี ไม่งั้นคงจะได้พูด ได้คุยเรื่องราวต่างๆ กับลุงชม หลวงพ่พระครูมงคล-พัฒนคุณ เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ (บน) องค์ปัจจุบัน ท่านบอกว่า นี่เป็นเรื่องราวที่ลุงชมได้เล่าให้ท่านฟังเกี่ยวกับหลวงพ่อสวดครั้งมาที่วัดโบสถ์ (บน) บางคุณเวียง

พระดร.มหาทวนชัย อธิจิตโต

พระคร.มหาทวนชัย อธิจิตโต

ได้ร่มบารมีหลวงพ่อ

“อาตมาเกิดปี ๒๔๘๓ เมื่อก่อนเป็นเณรตัวเล็กๆ จบชั้น ป.๔ บ้านเกิดเมืองนอนอยู่จังหวัดนครราชสีมา อำเภอพิมาย บ้านท่าหลวง คือมันมีเรื่องมหัศจรรย์สมัยที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ยังมีชีวิตอยู่นั้นท่านมีเมตตาเลี้ยงดูพระเณรแล้วก็กระจายชื่อเสียงความเมตตาไปทั่วประเทศไทยทั่วโลกก็ว่าได้ อาตมาเป็นผลิดผลองค์น้อยๆ องค์หนึ่ง ซึ่งมีบุญเกี่ยวพันกับหลวงพ่อมา โดยที่ไม่ได้รู้จัก ไม่ได้มากรุงเทพฯ เลย อยู่ในป่าในดงห่างไกลความเจริญ แต่มีพระที่มาปฏิบัติธรรมกาย อยู่ที่วัดปากน้ำเป็นพระอุปัชฌาย์ จะมีพระทั่วประเทศมาปฏิบัติธรรมสายธรรมกายของหลวงพ่อวัดปากน้ำที่หลวงพ่อรับผิดชอบสอนอยู่แล้วกลับไปประพฤติปฏิบัติ แล้วองค์นี้ก็เหมือนกันกลับไปนครราชสีมา อาตมาตอนนั้นจบชั้น ป.๔ บวชเป็นสามเณรเรียบร้อยแล้ว เห็นมีลักษณะดี พระอุปัชฌาย์เลยบอกว่า “สามเณรอยากศึกษาเล่าเรียนก็ให้ไปวัดปากน้ำ ภาษีเจริญนะ ตลาดพลูนั่นแหละไปไม่ยากหรอก นครราชสีมาไปหัวลำโพงเอง”

อาตมาก็ไม่เคยมา เป็นเณรยังเด็กด้วย แต่ด้วยบุญบารมีของหลวงพ่อวัดปากน้ำ มีฤทธิ์มีเดช ท่านสามารถทำให้อาตมาตัดสินใจโดยที่เป็นเด็ก แปลกเหมือนกันปู่ป๊าบอกว่าจะไปหาหลวงพ่อวัดปากน้ำ ใครห้ามก็ไม่ได้ ซึ่งมันเป็นประสบการณ์ที่แปลก ไม่มีใครเขาทำกัน **ซึ่งบารมีและแรงคลไจของท่าน ท่านคงจะรู้ว่าเราคงจะมีประสิทธิภาพ จะช่วยงานพระศาสนา ช่วยงานหลวงพ่อ ช่วยกู้เกียรติชื่อเสียงหลวงพ่อ และช่วยกู้พระศาสนาด้วย** ก็ตัดสินใจขึ้นรถไฟจาก อ.พิมาย มาที่ จ.นครราชสีมา ตอนนั้นปี พ.ศ.๒๔๙๕ อายุ ๑๒ ปีนั่งรถไฟ มาถึงก็ช่าง ไม่ถึงก็ช่าง เราไม่เคยนั่งแต่ด้วยบารมีของท่านคุ้มครองมา คอยป้องกันจนกระทั่ง

มาถึงหัวลำโพงก็ห้าโมงเย็น ไร่เราก็ไม่เคยไปต่างจังหวัดไม่เคยออกจากบ้าน ไม่รู้จะไปไหน พอลงจากหัวลำโพงแล้ว พอตีทาก็ดลบันดาลให้พระชื่อว่า พระมหาโมกข์ ซึ่งไม่รู้วาทานมรณะหรือยังตอนนี้ ท่านเดินผ่านมา เราก็บอกท่านว่า “หลวงพี่ ลีไปไหนเล่า” พุทธภาษาคโราช ท่านก็บอกว่า “จะไปวัดปากน้ำ” นี่มันมหัศจรรย์ขึ้นแล้ว เราก็จะไปวัดปากน้ำ หลวงพี่ก็จะไปวัดปากน้ำเห็นมัยนี้ หลวงพ่อท่านดลบันดาลให้ เราก็บอกว่า “ผมขอไปดาวหวัด ขอไปด้วยได้ไหมครับ” พุทธภาษากรุฑเทพก็ไมเป็น ตอนนั้นใช้ภาษาอีสาน ภาษานครราชสีมาซึ่งมันเป็นไทเบ็ง มันก็ไม่ใช่ไทยแล้วก็ไม่ใช่ภาษาลาว เราคงเข้าใจกันดี หลวงพี่ก็บอกว่า “ไปซิ ไปเถร ไปด้วยกันเลย” ท่านก็รับไป

พอถึงตลาดพลูก็มีดคำฟ้าก็มีดเราก็ลงเดินตามท่านไปที่วัดปากน้ำ ก็มาด้วยดีแบบปาฏิหาริย์ เหมือนเทวดานำส่ง พอถึงแล้วท่านก็บอกว่า ถึงแล้ววัดปากน้ำ แล้วท่านก็เดินไปที่กุฏิของท่าน ท่านก็ไม่ได้บอกให้สามเณรไปที่ไหน ไร่เราพอถึงหลวงพ่อก็ดีใจลี นี่หรือวัดปากน้ำ หลวงพ่อวัดปากน้ำที่มีชื่อเสียง ก็ตัดสินใจเดินไปที่โบสถ์ ที่โบสถ์มีผู้นำเขาเรียกว่าเ็นผู้นำ ดูแลหัวหน้าพระเรียกว่าหลวงพี่เขียน ชื่อเขียน อาตมาก็อุ้มบาตร ห่มจีวรตัวเล็กๆ เดินยังไม่คล่องเพราะว่ายังเล็กอยู่นะ เสร็จแล้วก็ไปที่โบสถ์ ไปนั่งพักอยู่ ก็ไม่รู้ว่าจะไปที่ไหน เพราะยังเล็กอยู่นะ ความเป็นเด็กบ้านนอก พุดจากก็ไม่เก่ง ลังคมไม่เป็น ก็ไปนั่งอยู่ที่เจดีย์ ก็ไปนั่งอยู่ตรงหน้าโบสถ์จนกระทั่งมืด คำ หลวงพ่อก็ออกมารับแวกตอนห้าโมงเย็น ไร่เราก็ไม่รู้วาทหลวงพ่อยู่ที่ไหน ความไม่กล้า เป็นเด็กก็นั่งเฉยอยู่เกือบจะร้องไห้แล้ว ก็ไม่รู้วิธีนี้ฉันมาอย่างไร ทำนองว่าหลงมา กรรมอะไรหนอ ต้องมาอยู่เดียวดาย ไม่มีพ่อแม่ดูแล ไม่มีใครคอยช่วยเหลือ ก็นั่งนึกอยู่ ประเดี๋ยวเดียวก็มีพระมาเจอ ก็ถามว่า “เณรมาจากไหน” “ผมมาจากโคราชครับ” “จะไปไหน” “ลืมาอยู่วัดปากน้ำครับ” “เอนี้แหละวัดปากน้ำ

จะมาอยู่วัดปากน้ำ ก็ต้องไปพบหลวงพ่ोज้าอาวาสก่อนสิ” “ครับ หลวงพ่อยุ่ไหมครับ” “โน่น ท่านกำลังรับแขก”

สมัยก่อนมีโยมอุปัฏฐากอยู่สองคน คนหนึ่งดำ คนหนึ่งขาว ประยูรนั้นคนขาว คนดำนั้นชื่อเปล่ง เสร็จแล้วก็เดินทางเข้าไปกราบหลวงพ่อ ตอนนั้นมีผู้ใหญ่มาพบท่านเป็นประจำ เป็นกิจวัตรท่านจะออกไปรับแขก ตอนห้าโมงเย็น เสร็จแล้วก็มียาสนะโยมบุตร (ลุงประยูร) เขาจัดไว้ตรงกุฏิหลังเก่า แล้วก็มียั่วสังกะสีมีประตูก่อกๆ ท่านใช้เป็นที่รับแขก อาตมาก็เดินไป พอถึงประตูเห็นท่านรับแขกอยู่ ตอนนั้นมีท่านมหา เป็นเปรียญธรรมสูงมากเลย เข้าไปคุยกับท่าน

ลุงประยูร

ไปเถียงธรรมะกัน เราก็เข้าไปนั่งก้มกราบท่าน พอกราบเสร็จแล้วท่านนั่งอยู่บนเก้าอี้ เราก็เข้าไปด้านซ้ายของท่าน ด้านติดประตู เข้าไปกราบเสร็จแล้ว ท่านก็หันมาถาม “เออ เณร มาจากไหน” รู้สึกว่าท่านจะเมตตา มากเลย “ผมมาจากนครราชสีมาครับ” “จะไปไหนละ” “จะมาอยู่วัดปากน้ำครับ” “เออ จังก็รับๆ ไว้” “มีที่พักหรือยังละ” ท่านถาม “ผมอยู่ในโบสถ์ครับ” “เออ ดีแล้ว อยู่กับท่านเขียนนะ” ท่านก็รับไว้เรียบร้อยนะ แค่นี้เอง เป็นเรื่องประหลาด ว่องไว ได้พบท่านตามเจตนา มา นั่งรถไฟมาตั้งแต่เช้า มาถึงนี่ก็หนึ่งทุ่มแล้วท่านอนนั้นนะ นี่ก็ได้อยู่วัดปากน้ำเป็นอันว่ารับตัวมาวัดปากน้ำเรียบร้อยแล้ว

ระหว่างอยู่ที่โบสถ์ เป็นหน้าที่ของสามเณร มีเพื่อนสามเณร มาอยู่ด้วยกันชื่ออะไรก็ลืมไปแล้ว อยู่กันสององค์ มีหน้าที่เทกระโถน วจาณิกงานพิธีกรรมต่างๆ เช่น วันพระ ทุกวันหลวงพ่อบ้านจะลงจากกุฏิ ท่านมาแจกของขวัญ ญาติโยมจากทั่วประเทศมารับพระของขวัญของ

หลวงพ่อบุญมาเรียกหุ่นหนึ่ง หุ่นสอง สมัยอาตมาทั้งนั้นแหละ ทำด้วยมือในโรงงาน ใช้อะไรทำหล่อ ดอกบัว ดอกบัวมีเยอะ เอาไปตากแห้ง เสร็จแล้วโยมอุบาสิกาแม่ชี นำไปตากแห้งแล้วเอามาปนๆ ที่กลายเป็นพระของขวัญ ที่ว่าศักดิ์สิทธิ์ มีชื่อไปทั่ว มีปาฏิหาริย์ รุ่นอาตมา รุ่นสามเณรตัวเล็กๆ เสร็จแล้วก็ เวลาตอนบ่ายเนี่ย จะมีท่านมหาเจี๊ยก ตัวดำๆ เล็กๆ นิสัยดีมากเลย ใญ่แลไฟฟ้า กิจกรรมต่างๆ ท่านจะดูแลเรื่องไฟฟ้า เปิดเครื่องเสียง หลังจากหลวงพ่อบุญมาทำวัตรเช้าท่านจะเทศน์ หลวงพ่อจะต้องอบรมพระเณรทั่ววัดปากน้ำ ที่ฉันเสร็จแล้วต้องมาฟังเทศน์ชะก่อนขัดเกล้าเข้าเย็น เรียกว่าอบรมอย่างดี ให้เป็นคนดี ให้เป็นตัวแทนเพื่อที่จะสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา แล้วก็ศึกษาเล่าเรียน ทั้งปริยัติ ปฏิบัติ วัดปากน้ำนี้สายปฏิบัติ สายธรรมกายดังมาตั้งแต่สมัยนั้นแล้ว

ขอเล่าเรื่องตอนวันพฤหัสบดี วันพฤหัสบดีถือว่าเป็นวันครู เป็นวันแรง วันศักดิ์สิทธิ์ หลวงพ่อบุญมาจะถือว่าวันนี้เป็นวันขึ้นธรรม หมายความว่า เป็นวันที่มาปฏิบัติธรรมสายพระธรรมกาย สายที่ท่านสอน จะต้องมารับธรรมะ คือจะต้องมาขึ้นธรรม จะต้องมารับหลักการซึ่งท่านจะลงไปสอนในช่วงบ่าย ฉันเพลเสร็จในช่วงบ่าย ประเดี๋ยวเดียวญาติโยมเต็ม ถือเป็นประเพณี ธรรมะสายปฏิบัติของหลวงพ่อบุญมาต้องมาวันครู วันพฤหัสบดี อาตมาเป็นเณร หลวงพ่อบุญมาไปไหนก็ตามไปเพราะว่าเป็นคนจัดอาสนะ แล้วที่สำคัญเป็นพนักงานขัดรองเท้าแตะ เพราะเราจะคอยดูอยู่ตลอดเวลาว่า รองเท้าฟองน้ำของหลวงพ่อบุญมาดำเมื่อไหร่ อยู่มาวันหนึ่งท่านไปฉันนอกวัด กลับมามันก็ดำ เราก็มีหน้าที่ใช้แปรงเกาขัด เวลาท่านมาในโบสถ์ ท่านมาแจกพระของขวัญ หรือว่าเวลาลงอุโบสถสังฆกรรมเราเป็นเณรลงไม่ได้ เราก็รออยู่ข้างนอก เสร็จแล้วก็ดูรองเท้าท่าน หยิบไป เอาแปรงโรยๆ เอาน้ำขัด เอาแปรงขัด ใส่ หลวงพ่อบุญมาออกมาจากรองเท้าตัวเองไม่ได้ เอ๊ะ! รองเท้าฉันหรือเปล่า มันสวยมันเงาวับเลย ก็มารู้ทีหลังว่าเณรตัวเล็กนี่เอง

ลูกตัวนี้เอง ที่ท่านเมตตาเคยรับไว้ ท่านก็ยิ้มๆ

เมื่ออยู่ครั้งหนึ่ง อาตมามีจีวรตัวเดียว ห่มมาตั้งแต่เจ็ดแปดปีแล้ว ละมั่ง เสร็จแล้วมันก็เก่า ก็เลยตัดลินใจไปขอจีวรหลวงพ่อบุญใหม่ดีกว่าเราก็เข้าไปกราบทาน “ก็เออ...มาอะไรลูก” “ผมไม่มีจีวรครับ จีวรตัวนี้มันเก่า มันจะขาดหมดแล้ว” ว่านั้น พุทธภาษากองเทพยังไม่ค่อยขัด ดิถีภาษาโคราชอยู่เรื่อย หลวงพ่อก็เรียกยุๆ ไบเอาจีวรมาให้เถรวนอย โยมยุรก็ขึ้นไปค้นจีวร ตัวยังเล็กอยู่ก็เลือกขนาดที่มันพอดีกับตัวเรา แล้วเราก็กราบทาน **นี่แหละคือของขวัญที่ท่านให้ เป็นที่ประทับใจมาก คือได้จีวรจากหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำ เหมือนของขวัญที่ล้ำประเสริฐ** ที่มีชีวิตอยู่ร่วมสมัยกับท่าน และอีกสิ่งหนึ่งที่ได้จากท่าน ก็คือพระของขวัญซึ่งล้ำลือเพราะปาฏิหาริย์

เขาถือกันว่า ตอนนั้นสงครามเกาหลีนะ หนังสือพิมพ์ “พิมพ์ไทย” ยังมองเห็นติดตามเลย จับใส่กรอบติดไว้ที่หน้ากุฏิหลวงพ่อนั้นแหละว่า ทหารไทยโดนทหารฝ่ายคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือยิงเหมือนว่าไม่แตะต้องผิวหนังคือไม่เข้า ไม่ตาย เหมือนยาง เหมือนบอน เสร็จแล้วมันก็จะเปื้อนเพียงรอย ไม่ตาย เขาเรียกว่าไอ้พวกนี้เป็นทหารผี ฝ่ายคอมมิวนิสต์เกาหลีเหนือนี้กลัวมากเลย เจอทหารไทยนี้ไม่กล้าที่จะต่อแยะหรือว่าเข้ารบด้วย สาเหตุมาจากเล่าลือกันว่าพระหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำนี้ศักดิ์สิทธิ์มาก เออทหารนี้เข้าศึกยิงไม่ตาย ยิงไม่เข้าก็เลยดั่งกันใหญ่เลย หนังสือพิมพ์ “พิมพ์ไทย” ก็ลงข่าวทหารผู้นั้นแขวนไว้อีก ที่หน้ากุฏิที่เรือนฝาไม้ อาตมาก็ไปอ่านดูเสร็จแล้วต่อมา เออ...อาตมาก็เฝ้าสักองค์หนึ่ง ที่จริงพระหลวงพ่อบุญท่านเป็นการบูชาของคณะสามลัทธิบาหนะ เลี่ยมกรอบทองสีเงินเงาวับเลย อย่างที่เราทราบๆ กัน โชคดีเดียวกันที่เราเห็นแต่ว่าเป็นรุ่นที่ทำขึ้นในสมัยท่าน ญาติโยมก็แตกตื่นกันทั่วประเทศเลย ฝรั่งมังคาก็มากันเยอะแยะเลย เพราะพระท่านมีปาฏิหาริย์ ด้วยอำนาจของ

สมาธิเป็นหลักของวิชาธรรมกายที่สอนอยู่นี้เนะ เรื่องนี้มันก็เป็นเรื่องแปลกเป็นเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ คนเขาเถียงกัน บางคนก็เชื่อ บางคนก็ไม่เชื่อ บางคนก็ต่อว่า บางคนก็พอใจ มันเป็นเรื่องนานาจิตตัง คนที่ไม่รู้เข้าใจไม่ถึงก็หาว่าโกหก หาว่าเป็นการหลอกลวง บางคนที่เขาผ่านมาประสบด้วยตนเองเขาก็เชื่อ เขาก็ศรัทธาในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์

เสร็จแล้วอาตมาก็ได้รับพระของขวัญจากหลวงพ่อกองค์หนึ่งนะ แขนวนไว้ พระทุกองค์ในวัด จะมีพระของขวัญนี้ติดไว้ที่อังสะ มันจะมีที่เหน็บแขนไว้ ทุกองค์ เพื่อคุ้มครอง เพื่อสิริมงคล เพื่อปลอดภัยใช้ได้ทุกสถาน ใช้ได้ทุกโอกาส แต่ว่ามีหลักอยู่ว่าถ้าเราจะไปไหนเราต้องอาราธนาพระหลวงพ่อกให้คุ้มครองคือบอกกล่าว เหมือนกับบอกกล่าวท่านนี้ เออ..ลูกจะไปธุระที่จังหวัดนครราชสีมา ขอให้ไปดีมาดี สวัสดิ์มีชัย คล้ายๆ กับบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์คือว่าสิ่งที่เรามองไม่เห็นนะ ครูบาอาจารย์ คุณของพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ให้ช่วยคุ้มครองให้ด้วย เสร็จแล้วเราก็เดินทางไป เราก็ปลอดภัยดินะ รถก็ไม่คว่ำ เครื่องบินก็ไม่ตก เรือก็ไม่ล่มอะไรต่ออะไรมันก็ศักดิ์สิทธิ์ ดังมาก จนกระทั่งตอนหลังแม้กระทั่งหลวงพ่อมรณะภาพลงไปแล้วยังดังอยู่ ทำขึ้นมา คนไปรับไม่รู้ก็แสนกล้าน เหยียบกันตายก็มี ดังที่มีข่าวที่แล้วนะ หนังสือพิมพ์ลง นี่ขนาดรุ่นหลังนะ ตอนนั้นพระหลวงพ่อรุ่นแรกๆ คนถามหามากเลย แล้วก็มีความอยู่ว่า ถ้าพระนี้หายให้บูชา หมายถึงอธิษฐานให้พระนั้นกลับคืนมา ถ้าของๆ เราสมบัติของเราประพฤติปฏิบัติชอบ พระนั้นก็อยู่ด้วยกับคนดีคนประพฤติชอบ แต่ถ้าทำไม่ดี พระของหลวงพ่อกจะหายนะ หายไปเฉยๆ ท่านเสด็จได้ เสด็จหนีได้ เสด็จกลับได้ เพราะฉะนั้น เออ..ถ้าพระหายก็หมั่นบูชา เดียวก็กลับมาเหมือนพระธาตุ พระสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้าเหมือนกัน ถ้าคนนำไปบูชาดีจะเพิ่มนะ จากสองสามองค์กลายเป็นเต็มเลย เป็นร้อยองค์แบ่งไม่หมดท่านองนั้น

อาตมา
เป็นสามเณรอีก
องค์ที่ครูบา
อาจารย์มุ่งหวังที่
จะรับสืบทอดใน
วิชาธรรมกาย
อาตมาก็ทำดีที่สุด
เพราะว่าสมัย
เป็นเณรปฏิบัตินี้

จิตมันไม่วอกแวก จิตมันไม่ฟุ้งซ่าน เรื่องรูปเสียงกลิ่นรสนี่มันไม่มี
ผู้หญิงนี้รักไม่เป็น ความรักนี้ไม่รู้จัก เพราะฉะนั้นจิตมันก็แน่น นิ่ง
สงบเย็น เบิกบานแล้วก็พร้อมที่จะปฏิบัติธรรมได้ เข้าถึงธรรมกายได้
ง่ายก็สำเร็จธรรมกายตั้งแต่ตอนเป็นเณร หลวงพ่อเรียกให้ไปเป็นทหาร
เอก คือเป็นเณรน้อยๆ เข้าไปปฏิบัติในโรงงาน เขามีศัพท์เรียกว่าโรงงาน
คือผู้ที่ได้ธรรมกายขั้นสูงแล้วจะต้องได้ระดมพลกันมาเพื่อที่จะทำงาน
ต่อสู้กับฝ่ายอธรรม คือคนที่ชั่วมันก็ชั่วสุดๆ เหมือนกันนะ คนที่ชั่วสุด ๆ
มันก็มีหัวหน้าที่ใหญ่เหมือนกันนะ เหมือนกับฝ่ายข้าศึก ฝ่ายคอมมิวนิสต์มัน
ก็ใหญ่จริงๆ มันก็เป็นหัวหน้าฝ่ายชั่ว ฝ่ายเสรีก็มีอเมริกาเป็นฝ่ายหัวหน้า
หัวโจกอะไรอย่างนั้นนะ เราเป็นพระฝ่ายธรรมะ ฝ่ายพระพุทธศาสนาที่จะ
มีมารมารังควาญตั้งแต่สมัยพุทธกาล มีพระเทวทัต มีมาร นางฉินฉมาร-
วิกา อะไรต่างๆ คอยมาเบียดเบียน แล้วก็มาทำลายพระพุทธเจ้า นัยยะ
เดียวกันสมัยที่เราปฏิบัติธรรม ผู้ที่เข้าถึงธรรมกายแล้ว สามารถเดินธรรมได้
สามารถที่จะถอดกายได้ ไอ้ที่ประหลาดที่สุดคือให้ถอดกาย การถอดกาย
คือถอดจิตไปในที่ จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ไปดูสิ่งต่างๆ ไปพบเห็นใน
แดนที่ไม่เคยไป ไม่รู้จัก ไปพบบุคคลที่ไม่เคยรู้จัก ไม่เคยเห็น อันนี้เป็น

อำนาจแล้วก็เป็นสิ่งปาฏิหาริย์ของวิชาธรรมกาย อยู่มาครั้งหนึ่งท่านเจ้าอาวาส นี่ก็ลืมนชื่ออีกแล้วองค์ผมมๆ นั้นแหละซึ่งเป็นรองของหลวงพ่อดาวตกน้ำ อยู่กันมานานก็สนิทสนม แต่พอมาลืบท้าลืบทักก็ลืมนชื่อไปหมด แต่เห็นภาพอยู่ในสมาธิ เสร็จแล้วท่านทดลองอาตมาเป็นเนรธรรมกายมีเนรอยู่ด้วยกัน องค์นั้นก็ตัวเท่ากันอายุสิบสองขวบ ไม่รู้ไปไหนแล้ว เสร็จแล้วท่านจับเรามา นั่งให้ถอดกายไปดู ตอนนั้นมันมีแมลงวันตัวหนึ่ง แมลงวันตัวหนึ่ง อีท่าไหนก็ไม่รู้ มาตายต่อหน้าท่าน “เออ เนรเข้าสมาธิ ตามดูวิญญานของสัตว์ตัวนี้ ไปไหน” เราก็ตกสมาธิติดตามดู ก็ติดตามดูไป ท่านก็ให้ติดตามไป ติดตามไป วิญญานเขาอยู่ที่ไหน ไปที่ไหน เราก็ตกสมาธิไปดูนะ ก็ตอบคำถามท่าน ท่านถามว่า “เห็นอะไรบ้างลูก” เราก็ตกสมาธิ “เห็นแล้ว ตอนนี้อยู่ยังอยู่ที่นี้ ยังเจ็บปวดแล้วก็เขาก็กังไม่รู้ว่าตัวตาย” การตายนี้มันมีสภาพที่ตัวเองไม่รู้ละ บางคนตายไปแล้ว ทำงานศพแล้วแต่ตัวยังไม่รู้ว่าตาย แต่เขาจะสามารถมามองย้อนดูตัวเอง เอ๊ะมันฉันนี่ไอ้รูปที่ตั้งอยู่ที่งานศพนี่ตัวฉัน แล้วทำไมตัวฉันถึงมาอยู่ในสิ่งมีชีวิตอยู่ตรงนี้ ในกายใหม่ ภพใหม่ บางคนที่ไม่เข้าใจธรรมะ เขาจะประหลาดใจตัวเองว่าเอ๊ะ นี่มันอะไร มันศพใคร เอ๊ะนี่มันตัวเรานี่นา เรามันตายแล้วนี่นา มันจะเกิดสิ่งที่ประหลาดแบบนี้ เพราะฉะนั้นเราต้องเรียนการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ให้คล่องแคล่ว การเข้าฌาน ออกฌาน พุดเรื่องฌาน เตียวจะหาว่าเป็น อวดอุตตริอีก ก็พุดให้ฟังในฐานะที่ได้ศึกษาผ่านมา มา ก็เป็นการให้วิทยาทานเป็นผลของการปฏิบัติ สายวัดปากน้ำ เป็นวิชาถอดกายมีความสำคัญมาก เราจะถอดกายบางทีก็ไปเฝ้าพระพุทธรูป ซึ่งคนส่วนใหญ่หลายๆ ที่เดียวเขาก็ต่อต้าน บางคนที่ไม่ได้ปฏิบัติ ก็จะมีมันเพี้ยน และบางทีเราก็ตกกายไปสวรรค์ ไปพบพระอินทร์นะ ไปพบเจ้าผู้ครองนครสี่ทิศอะไรนี่ หรือบางทีเราก็ตกกายไปเฝ้าผู้ที่มิมีบทบาทในพระพุทธศาสนาหรือไปถามปัญหาหรือมีข้อขัดข้องอะไร มีปัญหาอะไร

เกิดแก่พระศาสนา คือแม้แต่เกิดแก่วัด แก่พระ แก่เณรในวัดปากน้ำ เรา
จะเข้าไปทูล ไปกราบเบื้องบน พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เราสามารถ
อธิษฐานถอดกายไปพบปะแล้วก็ไปพูดคุย หลวงพ่อเคยเล่าเสมอว่า เรียก
ว่าไปจับเข่าคุยกัน มันก็เหมือนกับเราคุยกันขณะนี้แหละ มีตัวมีตน
สามารถที่จะพูดคุยได้ตอบคำถาม ได้เหมือนกับเคยฝันมัยละ คนที่ฝันจริงๆ
มันมีเนื้อแท้ มันมีความจริงที่เดียว แล้วมันก็เป็นจริงด้วย ฝันที่จิตผู้บริสุทธิ์
หรือเทวดาตกลงใจให้ฝันหรือเนื่องจากอำนาจฌานสมาธิมันจะเหมือนเป็น
ของแท้ของจริงเลย

ครูสององค์อยู่ในวัดปากน้ำ คือท่านพระครูอินทฯ พระครูอินท
นิสัยติมากเลย โอบอ้อมอารี ยังนึกถึงบุญคุณท่าน ท่านเป็นคนที่ไม่ติดา
ธรรมสูง ท่านไม่ดู ไม่ตี ไม่ลงโทษใครหรอก พูดเพราะ แล้วห่มจีวรสวย
เป็นตัวอย่างดีมากเลย ส่วนพระครูปัญญาคุณะ ตัวท่านดู หน้าท่านเครียด
เห็นพระครูปัญญาต้องเตรียมหลบนะ เออ...ถ้าไม่หลบ เพียงแค่เห็นหน้า
ท่านเราก็ต้องหลบวูบวาบ เพราะท่านเป็นคนหน้าเครียด หน้าดู ต่างกับ
พระครูอินท อาตมาเป็นเณรเล็กๆ ก็สมัยที่ทีวีมาเป็นเครื่องแรกใน
ประเทศไทย ๒๕๐๐ ตั้งแต่นั้นนะ เป็นสิ่งที่แปลก เราไม่เคยรู้จักคำว่าโทรทัศน์
หรือทีวี เทเลวิชั่น เขาตั้งที่สนามหลวงประมาณ ๕ เครื่อง ให้ประชาชนดู
ล้อมรั้วล้อมเชือกให้คนเข้าไปดูว่า มีภาพมันส่งมาปรากฏในจอภาพได้
ตอนนั้นเราก็ตกใจ ตกตะลึงมากเลย วิทยาศาสตร์นี่มันเจริญนะ สามารถ
เห็นหน้าเห็นตาส่งภาพได้ ท่านพระครูอินทก็เอาใจเณร มีเมตตาธรรมมาก
ท่านก็ไปซื้อทีวีมาเครื่องหนึ่งเออ..แต่ก็ไม่ให้เสียการเรียนนะ เณร..ดูทั่วไปนะ
แต่ว่าจะเอาใจเณร วันหยุด หรือวันพระที่ไม่เรียนหนังสือ ท่านจะมาเปิดแบบ
public แบบสาธารณะเลย ตอนห้าโมงเย็นมันมีมวย ท่านก็มาตั้งไว้ที่
โรงเรียนหลังปัจจุบันนี่แหละ ให้พระเณรได้มาดูมวย เอ้า..เณรดูมวย
ดูข่าว ท่านก็มีเมตตาให้เราได้รับรู้ อ้อว่านี่คือเทคโนโลยีชั้นสูงนะ เทคโนโลยี

ของนอกเขาถึงนี้แล้ว แต่ยังซ้ำว่าธรรมกาย ธรรมกายนี้ปูเปเดียว ไบไหนๆ ได้หมดทั้งจักรวาลนะ มันซ้ำว่าเรา อำนาจจิตนี้ไวกว่า ไวกว่าเทคโนโลยี เทคโนโลยีต้องมีเครื่องมือ ต้องมีถ่าน ต้องมีปุ่มกด ต้องต่อสายผ่าน โทรศัพท์หรือต่อผ่านดาวเทียม แต่สมาธิหรืออำนาจของฌาน คนอยู่ใน ฌานสูงๆ ที่ระดับชั้นเกจิอาจารย์ เขาจะติดต่อโทรจิตกันได้เลย เขาสามารถที่จะรู้วาระจิตของกันและกัน นัดหมายกันโดยที่ไม่ต้องบอกกล่าว เหมือนมาพบๆ ซึ่งพระอรหันต์สามารถที่จะมาประชุมโดยไม่ต้องโทรศัพท์ โทรมือถือ ไม่มีในสมัยก่อนโน้น นี่ก็เหมือนกัน เราสามารถคุยกันในสมาธิ ท่านก็ออกคำสั่งไป อุบาสิกานั่งอยู่ในโรงงาน มันจะมีไฟไม้กั้นกลาง ระหว่างอีกด้านหนึ่ง คือฝ่ายเราซึ่งเป็นพระเณรที่ได้ธรรมกายนั่งอยู่ ทั้งสองฝ่ายนี้จะต้องทำงานเพื่อจะควบคุมจักรวาล ควบคุมเรื่องความเป็นไป ของภพภูมิแล้วก็เกี่ยวกับเรื่องความอยู่รอดของพระพุทธศาสนา ทำยังไง คำสอนของพระพุทธเจ้าหรือว่าพระเณรจะอยู่เย็นเป็นสุข โดยเฉพาะด้าน ความสวัสดิภาพของพระเณรก็เป็นห่วงมาก ไม่อยากให้อดอยาก หลวงพ่อ เริ่มเล่าให้ฟังด้วยหู ฟังมาด้วยปากของท่านเลย

สมัยอยู่วัดโพธิ์ เช้าวันหนึ่งท่านไปบิณฑบาตเสร็จแล้วก็ได้กล้วย มาใบหนึ่ง ได้ข้าวมาช้อนหนึ่ง เนี่ยมันอดสมัยก่อน เสร็จแล้วเวลาท่านฉัน มีหมาแม่ลูกอ่อนหมาตัวเมียตัวหนึ่งหิวมานั่งคอยอยู่ต่อหน้าขอเศษอาหารนะ ไ้อ้เขาก็ชีวิต ไ้อ้เราก็คชีวิต ท่านก็นั่งปลงพิจารณาธรรมว่า ไ้อ้ นี่หนอ... ชีวิตของสัตว์ สัตว์ในวิญญูสงสาร ไ้อ้เราก็อหิว ไ้อ้เขาก็หิว ไ้อ้เราก็บิณฑบาต ได้แค่ทัพพีเดียว มีกล้วยมาใบหนึ่ง ถ้าฉันหมดที่เหลือให้ลูกศิษย์ หมาตัวนี้ มันก็จะหิว ไ้อ้ย...ทำไฉน! ท่านก็เลยหักกล้วยครึ่งหนึ่ง เสร็จแล้วก็เอาไปให้ หมาครึ่งหนึ่ง หมามันหิวมันก็กิน เสร็จแล้วท่านก็เข้าสมาธิสลัดใจ ..ขอ อธิษฐานจิต ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปทุกภพทุกชาติ ขอให้ข้าพเจ้าอย่าได้ อุด อย่าได้อดอยาก ในเรื่องอาหารการรับประทานด้วยประการทั้งปวง

เทอญ ท่านก็อธิษฐานจิตด้วยบารมีแล้วก็บุญที่ท่านทำไว้ให้ท่านกล้วยครึ่งเดียวแก่สุนัขตัวนั้น ในวันนั้น ณ บิณฑบาตเข้านั้น ท่านสามารถเลี้ยงพระวัดปากน้ำได้เป็นพันๆ รวมทั้งอุบาสิกา แม่ชี เด็กวัดอีกนะ นี่บารมีของท่านจากกล้วยครึ่งซีก ครึ่งใบกลายเป็นบารมี ปาฏิหาริย์ ยมกปาฏิหาริย์เห็นไหม สามารถเลี้ยงคนเลี้ยงพระ ดูแลรับผิดชอบงานพระศาสนาได้อย่างกว้างขวาง แถมยังเอาเงินไปให้โรงพยาบาลสงฆ์ ตอนนี้อาตมาจำได้ดีทอดผ้าป่าจนกระทั่งมีกิจกรรมมาจนถึงปัจจุบัน บริจาคเลือดอะไรต่ออะไร ทำงานเพื่อสังคม วัดปากน้ำทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นโน้น หรือรุ่นนี้ ผลงานของวัดปากน้ำทั้งนั้นเลย หลวงพ่อไปสร้างโรงพยาบาลสงฆ์ นำเงินไปให้ไม่รู้กี่ล้านต่อกี่ล้าน สมัยนั้นสร้างตึกได้เป็นหลังๆ นี่ก็บารมีของหลวงพ่อ

วัดปากน้ำก็มีญาติโยมมาเลี้ยง เลี้ยงทุกวันต้องเข้าคิว ต้องจองนี่มันเป็นเพราะอะไร ก็ตอบได้ว่าก็เพราะปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อ เพราะอิทธิฤทธิ์บารมี คนเราที่มีบารมีไม่เท่ากันนี่เชื่อไหม บางคนเกิดมามีปัญหามาก บางคนเกิดมามีเงินมาก มีทรัพย์สินมาก บางคนก็จน อย่างอาตมานี่จน เด็กเลี้ยงควาย ข้าวแต่ละมือก็ไม่มีจะรับประทาน นี่ไม่ได้สร้างบารมีไว้ ส่วนหลวงพ่от่านมีบารมีอีกด้านหนึ่ง ท่านสามารถที่จะเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร เป็นที่พึ่งของพระของเณรได้ เกิดมาในยุคกันดาร ถ้าไม่มีหลวงพ่อวัดปากน้ำแล้ว ศาสนาก็จะเสื่อมทรามแล้วก็จะลดความเจริญก้าวหน้าไปเยอะเลย มันก็จะลำบาก อดๆ อยากๆ ใครจะมาบวชละ สึกหมด ไม่มีการศึกษา ก็ไม่มาบวช เพราะบวชแล้วไม่ได้เรื่อง หลวงพ่от่านเวลาฉันจะมีมโหรี จะมีดนตรีมาเล่นด้วย มีอ่างกะลุง พระเณรก็นั่งเต็มเสร็จแล้วก็มีการถวายอาหารฉัน ขณะกำลังฉันก็มีมโหรีประโคมอยู่ แหมครบเครื่องเลย หลวงพ่อไม่ให้ขาดเลยเห็นไหม ฉันเสร็จให้ศิลาให้พร หลวงพ่อให้พรเพราะนะ หลวงพ่อให้พรศักดิ์สิทธิ์ ญาติโยมประทับใจ แล้วก็มาทำบุญอีก กลับไปรวยทุกคน แปลกจริงๆ หลวงพ่อพูดอะไร คำ

ไทนเป็นค่านัน กลับไปร่ำรวยสุขสบาย เสร็จแล้วก็กลับมาเลี้ยงพระอีก
 ประจำปี เลี้ยงเป็นรายประจำปี รายวัน วันนั้นของฉัน วันนั้นของเธอ
 ตรง เข้าคิวจองล่วงหน้า หลวงพ่อทำในสิ่งที่ประหลาดอย่างนี้ เออ...เสร็จ
 แล้วก็หลวงพ่อกันเป็นองค์ที่ลักษณะอ้วน ท่านไม่ผอม ตอนหลังท่านถึงผอม
 อ้วนดูย่นยี้ที่เดียว สดสวยสมส่วน แล้วก็ที่ใบหน้าท่านจะมีไฟโตๆ อยู่ด้าน
 ขวามือ ไฟเม็ดโต ตาท่านเหมือนพญาช้างนะ สมัยก่อนท่านเป็นพญาช้าง
 ท่านก็จะเป็นหัวหน้าช้าง เกิดเป็นสัตว์ตระกูลใด ท่านก็จะเป็นหัวหน้า อยู่
 ในวัดปากน้ำก็จะเป็นสมภารเป็นเจ้าอาวาส เป็นเจ้าคุณ ใบหน้าท่านเนี่ยก็
 มีหยักๆ นะ หน้าผากท่านเป็นหยักๆ ตาท่านโอ้โหนากลัว เหมือนตาของ
 เทพเจ้า ผู้คุ้มครอง เพราะฉะนั้นตามร้านค้า ร้านขายทั้งหลายนี้จะมีรูป
 หลวงพ่อไปแขวนไปสักการบูชา เสร็จแล้วก็คุ้มครอง แต่ว่าครั้งหนึ่งไฟ
 เกิดไหม้ขึ้นตามตึกอาคาร ไหม้หมดพอมมาถึงห้องที่มีภาพหลวงพ่อยุ่
 ปรากฏไฟมันดับ มันพัดไปทางอื่น มันไม่ไหม้ ไม่ลามมาที่ห้องเจ้าของที่มี
 ภาพหลวงพ่อยุ่ อย่างนี้ก็ถือว่าเป็นปาฏิหาริย์ซึ่งเขาก็รำลึกกัน เรื่อง
 ปาฏิหาริย์นี้มีเยอะเลย เพราะว่านี่เป็นเรื่องพลังจิต มันเป็นของที่พิสูจน์กัน
 ได้ยาก และมันเป็นนามธรรมไม่ใช่รูปธรรม มันจับมาให้อึดไม่ได้ แต่มัน
 เป็นของที่มี เป็นของที่ชอบเร้น เป็นของซึ่งสูง ของวิทยาศาสตร์ยังจับไม่
 ถึงเลย เรื่องวิญญานนะ จับได้ไหมวิญญาน นักวิทยาศาสตร์พยายามจับ
 ตามจับวิญญาน เวลาคนตายไปไหนนี่ ขนาดเอาเมาส์ไว้ในโรงแก้ว ปิด
 อย่างสนิทเลย จะดูวิญญานว่ามันจะไปไหน แต่ก็จับไม่ได้ ตายก็ตาย
 วิญญานไม่รู้ไปไหน นักวิทยาศาสตร์ยังเข้าไม่ถึง ถึงจะสร้างมือถือได้
 สร้างเครื่องบินสร้างจรวด ไปดาวพระจันทร์ ส่งยานไปดาวพระอังคารก็
 แล้วแต่ แต่ที่เรื่องวิญญานนี้เขายังเข้าไม่ถึง ไม่เหมือนพระพุทธศาสนา
 พระพุทธเจ้าท่านายจักรวาลไว้ตั้งแต่ก่อน ๒๕๐๐ กว่าปีแล้วว่าจักรวาล
 กว้างใหญ่ มีดวงดาว มีพระอาทิตย์ พระจันทร์นับไม่ถ้วน ไม่รู้กี่ล้านๆ ดวง

หลวงพ่อดทนเพื่อพระพุทธศาสนา

ขอย้อนไปเมื่อหลวงพ่อกำลังอยู่วัดใหม่ ๆ มีปัญหามากคือญาติโยมบริเวณวัดไม่ศรัทธา ไม่มีใครเข้าวัด ตอนที่ท่านเล่าให้ฟัง แล้วรองเจ้าอาวาสก็เล่าให้ฟัง อดีตก่อนที่จะมาจะเข้าไป มีปัญหาแม้กระทั่งญาติโยมที่ไม่พอใจคนต่างจังหวัดมาทำบุญมากๆ เขาอิจฉา เขาหาว่าหลวงพ่อกำลังทำอะไรที่ล้าหน้า แล้วก็เจริญเกินไป พอเด่นขึ้นมาจะต้องมีคนอิจฉา ถึงขนาดที่ว่ายิงท่าน ทำร้ายท่าน ใช้ปืนยิง ทะลุจิวรตามที่เราพบมา แต่หลวงพ่อก็ไม่เป็นอะไรหรอก หลวงพ่อก็ออดทนตลอดมา ตั้งใจที่จะมาฟื้นฟูพื้นที่ให้เป็นแดนพระพุทธศาสนา เป็นแดนศักดิ์สิทธิ์ แล้วก็ศูนย์กลางของพระพุทธศาสนาซึ่งก็เป็นจริงในปัจจุบันนี้ วัดปากน้ำก็มีชื่อเสียง และเป็นศูนย์กลางและเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาเป็นจำนวนมาก

หลวงพ่อกับท่านจะไม่เหมือนคนทั่วไป ปกติท่านจะอยู่ในฌาน ท่านมีฌานสูงมากเลย การปฏิบัติของท่านคือท่านจะอยู่ในธรรมกาย **จิตของท่านอยู่ในธรรมกายจะอยู่ในฌานอยู่ในสมาบัติ ท่านไม่ใช่พระธรรมดา** ท่านอยู่ในสมาธิ อันนี้เท่าที่อาตมาวัดได้นะ เพราะว่าท่านจะไม่มีการขาดสติ การทำอะไรโดยขาดสติจะไม่มี จะเป็นคล้ายๆ พระอรหันต์นั่นแหละ หลวงพ่อกับท่านเดินก็มีสติ เอี้ยวแขนก็มีสติ นอนก็มีสติ จะนั่ง จะฉัน จะเดิน จะทำอะไรรู้สึกที่ท่านมีสติเต็มบริบูรณ์ สิ่งนี้อาตมาารู้สึกประทับใจแล้วก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่แปลก ซึ่งไม่เห็นจากพระองค์อื่นๆ เราเป็นเณร เราก็อ้างสังเกตนะ พระองค์อื่นตลกคะนอง หัวเราะเอิ๊กอ๊าก อยากจะหัวเราะก็หัวเราะ อยากกระโดด หรือวิ่ง หรืออะไร บางทีมันขาดสตินะ หลวงพ่อก็ไม่มี เดินนี้คล้ายพระอรหันต์ เหมือนพระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง เรื่องนี้แปลก อาตมามารู้ทีหลังตอนเรียนปริยัติแล้วว่า พระอรหันต์คือผู้ที่ไม่ขาดสติ ทำอะไรทำด้วยสติ มาเจอกับหลวงพ่อดทนที่วัดปากน้ำนี่แหละ

สมัยที่อยู่ในโบสถ์รุ่นแรกๆ นั้น ในโบสถ์ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม คือเวลา ๑ ทุ่ม จะมีทั้งญาติโยม ทั้งพระเณรที่รักการปฏิบัติธรรมกาย จะมารวมกันเพื่อนั่งสมาธิ อาตมาก็นอนที่นั่น อยู่ที่นี่ ทำงานที่ในโบสถ์นั้น ก็ใช้เวลาส่วนมาก ทุกวันไม่ว่าวัน ก็ต้องทำด้านสมาธิ ตามหลักการที่ทำในวันพฤหัสบดี หรือสอนในโบสถ์ทุกเช้า หรือมีพระผู้ใหญ่ เช่นมหาโชดก ขอยองชะเลย เพราะว่า**เป็นหลักฐานที่สำคัญที่สุด**

มหาโชดก เป็นพระผู้ใหญ่ และมีตำแหน่งใหญ่ ควบคุมวัดปากน้ำ ด้วยในสมัยนั้น ท่านได้ไปเรียนกรรมฐานแบบสายยุพนอ พองหนอ มาจากประเทศพม่า แล้วท่านก็จะมาเปลี่ยนแปลง หมายความว่า จะมาล้างสมองหลวงพ่อดปากน้ำ โดยท่านมีความเข้าใจว่าการปฏิบัติสายวัดปากน้ำ มันไม่ใช่พระพุทธศาสนา ไม่ใช่ทางวิปัสสนา ไม่ใช่ทางหลุดพ้น และก็ไม่ใช่ทางที่ถูกต้อง ที่ท่านไปได้มาจากพม่า สายยุพนอ พองหนอ ท่านก็เดินทางไปปราบหลวงพ่อดปากน้ำ สมัยนั้น อาตมามีชีวิตอยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน อยู่ในโบสถ์ หลวงพ่อก็ให้ออกาสพระผู้ใหญ่ โดยตำแหน่ง โดยยศแล้ว ท่านมหาโชดกใหญ่กว่า หลวงพ่อเราก็อ่อนน้อมถ่อมตน ก็นัดพบกันในโบสถ์เวลาบ่ายนะ จำได้ภาพยังปรากฏอยู่ในความทรงจำ เราก็มู่อาสนะสองที่ไว้ในโบสถ์ ต่อหน้าพระพุทธรูป ให้ท่านได้โต้ตอบกัน เรียกว่า **เสื่อเจอลิงห์** แล้วเราก็ปิดประตูโบสถ์ให้ท่านคุยกัน แล้วเจ้าคุณโชดกมาทราบทีหลังว่า ต้องการอยากจะไปปรับการสอนธรรมะ หรือการปฏิบัติของหลวงพ่อดปากน้ำให้เปลี่ยนแปลง ให้มาใช้สายวิปัสสนาแบบยุพนอ พองหนอ ท่านอ้างว่า มันมีมาในพระไตรปิฎก มันถูกต้อง ส่วนสายธรรมกาย มันเพี้ยน มันไม่ถูกต้อง มันไม่มี อะไรทำนองนั้น

เสร็จแล้วท่านก็ถกเถียงกัน เราก็อยู่ข้างนอก คอยปิดประตูโบสถ์ไม่ให้ใครเข้าไปก่อความรำคาญ ท่านก็เจอกันอย่างนี้อยู่หลายวัน เราก็ไม่ทราบผล ได้ผลยังงี้ ใครปราบใครยังงี้ เสร็จแล้วมารู้ทีหลังว่า หลวงพ่อ

ด้วยความเกรงใจก็เลยให้รูปอันใหญ่ไปอันหนึ่ง ให้เจ้าคุณโชดก พร้อมทั้งเขียนข้อความว่า **รูปนี้ให้ไว้เป็นที่ระลึก เนื่องในโอกาสพระเดชพระคุณได้มาสอนวิปัสสนากรรมฐานได้ให้กระผม ซึ่งเห็นว่าถูกต้องทุกอย่าง**

ด้วยมารยาทและเป็นผู้น้อย หลวงพ่อก็ชมเชย และยอมก้มหัวให้ว่าของท่านโชดกถูกต้อง อันนี้เป็นจิตวิทย์อย่างหนึ่ง ซึ่งหลวงพ่อรู้จักวางตัวให้เกียรติกับพระเถระ ไม่ไปขัดข้องกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นสังฆาธิการปกครองเราด้วย หลวงพ่อถึงกราบก่อน ทั้งที่จริง อายุพรรษาของหลวงพ่อนั้นมากกว่า แต่เจ้าคุณโชดกเป็นรุ่นลูกรุ่นหลาน แต่เขาเป็นผู้ใหญ่ เขามาหลวงพ่อก็กราบ แล้วเจ้าคุณโชดกก็กราบคืนนะ มาทราบว่าเป็นอย่างนั้น

ก็มีปัญหาต่อมาว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำยอมสละทั้งหลักการจริงหรือไม่ อาตมาบอกว่าไม่จริง ฝ่ายตรงข้ามบอกว่า ฝ่ายมหาโชดกเป็นฝ่ายชนะ โดยที่หลวงพ่อบอกว่าตัวเอง ยอมรับนับถือฝ่ายการปฏิบัติสายยุบหนอ พองหนอ อันนี้จะตัดสินว่าอย่างไร ในความคิดเห็นของอาตมามีความเห็นไม่ใช่ **หลวงพ่ไม่เคยทั้งหลักการวิชาธรรมกาย สั่งสอนมาตลอด** ไม่มีเทปมันไหน ไม่มีคำพูดใดเลยที่หลวงพ่อบอกว่า ของเรามันผิดนะลูกทั้งหลาย ให้เลิกนะ หันไปนับถือสายยุบหนอพองหนอ ทำแบบวัดมหาธาตุนะ ไม่มี แต่ฝ่ายทางโน้น เอาหลักเกณฑ์ เอาคำพูดที่หลวงพ่อบอกให้เกียรติท่านเจ้าคุณโชดกนี้เป็นตัวตั้ง เสร็จแล้วก็พนทนาว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำทั้งหลักการ และก็ยกย่องฝ่ายยุบหนอ พองหนอว่าถูกต้อง ธรรมกายผิดพลาด นี่เขาพูดเอาเอง ตามความรู้สึกของอาตมา ยืนยัน ยืนยัน นอนยันได้เลยว่า ที่พูดของเขามันก็ไม่ถูกเหมือนกัน เขาไม่ได้ชนะ หลวงพ่อก็ไม่ได้แพ้ และก็ไม่ได้ทั้งหลักการ หลวงพ่อวัดปากน้ำก็ไม่ได้สอนธรรมะใหม่ สอนการปฏิบัติใหม่แต่อย่างใด

ถามว่าท่านสอนอย่างไร ก็จะมีหนังสือเล่มเล็กๆ ภาพเป็นการปฏิบัติธรรม เป็นรูปหัวคน และก็มีแต่ละฐานนะ ฐานที่เจ็ดนั่นแหละ ก็จะ

เอามาแจกคนที่มาขึ้นธรรม หรือมาขอปฏิบัติธรรมสายนี้ ก็จะมารับ หนังสือนี้ไป หลวงพ่อก็จะชี้แจง จะมีกระดานแผ่นหนึ่ง กระชับมือจับได้ง่ายๆ ก็มีหลักการนี้แหละให้เขาดู นอกจากนั้น บ่อยครั้งที่หลวงพ่อบำเพ็ญ ก็จะเป็นรูปการเข้าปฏิบัติธรรมสายวิชชาธรรมกาย เป็นรูปตริโกณย์ กลางกาย แจกให้มากที่สุดเลย

คุณสมบัติของวิชาพระพุทเจ้า

หลวงพ่อก็จะสอนการปฏิบัติว่า การปฏิบัติวิชาธรรมกาย ปฏิบัติได้หมด ไม่ว่าผู้ใหญ่ เด็ก ผู้หญิง ผู้ชาย แต่ต้องรู้หลักการ รู้วิธีการ

คือ ท่านบอกว่า หญิงชาย ชายขวามาถึงเราจะต้องนิมิตเป็นแก้วดวงใสๆ เท่าฟองไข่แดงของไข่ไก่ ใหญ่กว่าดวงดาวสักเล็กน้อย ไม่ใหญ่เท่าดวงอาทิตย์หรอก พอเห็นถนัดๆ ฝ้ายชายให้เอามากำหนดไว้ฐานที่ ๑ ปลายจุมก

ด้านขวา มาตั้งไว้ตรงนั้น ให้เราเห็นชัดเหมือนเราลืมนึกให้บริกรรมว่า สัมมา อะระหังๆ ๓ ครั้ง แล้วให้เลื่อนนิมิตไปฐานที่ ๒ ตรงที่เพลาดตา แล้วก็เพ่งให้ติดตาเหมือนลืมนึกเห็น ใส สะอาด เปล่งปลั่ง รัศมีแวววาวเหมือนลืมนึก นี่เป็นเรื่องพลังจิตทั้งนั้นเลย ถ้าคนมีจิตไม่สนิท ไม่แน่วแน่ หรือว่า

สงบเย็นมีสมาธิ มองไม่เห็นหรือก แม้แต่ลี้มต่ายังมองไม่เห็นเลย เพราะจิตมันไม่รับทราบ แว่นตาอยู่กับต่ายังหาอยู่เลย หมวกไว้บนศีรษะก็หาอยู่เลย

เพราะฉะนั้นการเพ่งดวงแก้วใส ก็เช่นเดียวกันเพราะต้องมีสมาธิมากเลย ยิ่งมีสมาธิสงบมากเท่าไรก็จะเห็นชัดมากเท่านั้น คือเรามีจิตตั้งมั่นที่จะพิจารณาที่จะเห็นที่จะกำหนดที่จะรับรู้ได้ เช่นเดียวกันฐานที่หนึ่งเคลื่อนไป ฐานที่สองก็บริกรรม อีกสามหน สัมมาอะระหังฯฯฯ แล้วก็เลื่อนไปฐานที่สามที่กลางศีรษะ ตามรูปเลย เสร็จแล้วท่านบอกกำหนดว่าเหมือนที่กลางศีรษะเราเนี่ยมันต้องวัดจากหน้าไปหลังจากขวามาซ้าย ไถ่ตรงกลางที่เชือกตัดกันคือศูนย์กลางของศีรษะ เราจะต้องนิมิตคือแก้วดวงใสให้ไปตั้งไว้ที่ฐานที่สามนี้ เสร็จแล้วก็เพ่งให้ใสให้บริสุทธิ์ เปล่งปลั่งมีประกายแวววาวเหมือนอย่างกับเพชรนะ คนทำได้ก็ทำได้จริงๆ เห็นจริงๆ เลย เห็นจริงๆ เลยเหมือนจับวางเลยไม่ต้องสงสัยเขาทำได้ เมื่อใสสะอาดดีแล้วก็บริกรรมอีกสามมาอะระหังฯฯฯ อย่างนี้ เสร็จแล้วเราก็จะเลื่อนไปตามขั้นตอนแต่ละฐานแล้วบริกรรมสองสามหน เช่นเดียวกันไปเรื่อยๆ ตามรูปนะ สรุปลงแล้วถึงสะดือ เสร็จแล้วก็เลื่อนขึ้นมาฐานสุดท้ายนี้เหนือสะดือสองนิ้ว เอาเชือกวัดจากด้านหน้าไปด้านหลัง แล้วก็ด้านขวาของเราไปด้านซ้ายตรงเชือกตัดกันนั่นละคือศูนย์กลางกาย ซึ่งเป็นฐานที่เราจะเข้าไปสู่เบื้องสูงคือจะต้องเพ่งภายในกายเข้าไปทวิคุณเข้าไปเพื่อที่จะไปถึงกายมนุษย์ เราได้เกิดเป็นมนุษย์เพราะมีบุญบารมีสร้างสมอบรมแล้วก็ได้ทำความดี ถึงได้มาเป็นมนุษย์ เพราะฉะนั้นกายมนุษย์จะต้องมีกายมนุษย์ละเอียด กายมนุษย์หยาบกายมนุษย์ละเอียดเสร็จแล้วจะต้องเข้าไปกลางกายทวิคุณเข้าไปเรื่อยๆ กายทิพย์หยาบ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหมหยาบ กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหมหยาบ กายอรูปพรหมละเอียด บริกรรมเข้าไปกลางกายกลางกาย เข้าไปเรื่อยๆ จน

กระทั่งสุดท้ายไป
เข้าถึงชั้นธรรมกาย
จะเป็นพระองค์ใหญ่
หน้าตัก ๒๐ วา
ใหญ่โตมหึมาที่
จริงพลังจิตเราจะ
ขยายให้ใหญ่ขนาด
เท่าโลกสักพันใบก็

ทำได้ อยู่ที่พลังจิต บอกว่าใหญ่ใหญ่ทันที บอกว่าเล็ก เล็กทันที มองไม่เห็น
มันอยู่ที่พลังจิต อยู่ที่พลังจิตนะ เพราะฉะนั้นเราจะขยายให้ใหญ่ ให้เล็ก
ยังได้ด้วยพลังจิต มีพลังความสามารถแล้วก็ปฎิหาริย์ของพลังจิต

ตอนนี้สนุกแล้วสิ หลวงพ่อบอกว่า อา...ลองไปดูซิ เออ..ว่าพระ
อินทร์เขาอยู่ยังไง ขึ้นไปบนสวรรค์สิลูก เราก็อธิษฐานจิตเข้าไปบอกว่า
ข้าพเจ้าจะได้ไปเฝ้าพระอินทร์ ที่นี้จิตแวบไปเลย พอแวบเสร็จก็ไปเจอเลย
พระอินทร์ท่านมาได้ใจก็ไม่รู้เหมือนกันนะ นี่เขาเรียกว่ามิติพลังจิตนี้มัน
สามารถเข้าข้ามชั้นจากมิติหนึ่งไปยังอีกมิติหนึ่ง มันเป็นโลกอีกโลกหนึ่ง
เหมือนเราไปเดินท่อมๆ อีกโลกหนึ่งนะ ไปเห็นเหตุการณ์เห็นตัวบุคคล
เห็นวัตถุอะไรต่ออะไร ดินฟ้าอากาศของที่นั่น มันเหมือนเราฝัน แต่ว่า
บังคับได้ เราจะบังคับจิตของเราได้

บังคับให้ลงนรกก็ได้ เอ้า...ไปดูซิ ในนรกมันเป็นยังไงลูกเข้าลงไป
เยี่ยมสัตว์นรก เราก็ลงไปในนรกขุมที่หนึ่ง โอ้โหเขาทนทุกข์ทรมาน เขาบาง
คนผิดกาเม ปีนต้นจ้าวเราก็ไปเห็นต้นจ้าว มีหนาม มีกากจิก ยมทูต ยมบาล
เขาทรมานกัน กะทะทองแดง เห็นหมดเลยที่ทรมาน อีกอันหนึ่งเป็น
น้ำกรดเนี่ย โอ...มันทรมานแล้วก็ปวดแสบปวดร้อน มันเย็นมันร้อน
โอ้ย..มีทุกสภาพสุดๆ เลยนะ เราไปเห็นไปพิจารณาเนะ โอ้ยมันทุกข์ทรมาน

เห็นอย่างนี้ไฟลุกท่วม น้ำร้อนเดือดจัด จับน้ำเดือดๆ กรอกปากไอ้พวกที่กินเหล้า ก็ไปเห็นมา เออ...เสร็จแล้วก็ไปเห็นการไต่สวนยมบาล ยมทูตพวกสุวรรณ เอาบัญชีมาดูซิอะไรต่ออะไร การปกครองของนรกเขา ชุมทีหนึ่งผ่านไป ต่อไปลงไปดูชุมที่สองก็ไปดูสัตว์มันกินกันเอง มันหิว เจอกันก็ฉีกเนื้อกันกิน เราก็บอกเหมือนค่างความมันมิดไม่มีแสงสว่าง นำสงสารอยู่ในน้ำกรดซึ่งปวดแสบปวดร้อนตายแล้วก็โผล่มีชีวิตขึ้นมาใหม่ แล้วก็ทนทุกข์ทรมานต่อไป ไม่ได้เห็นดาวเห็นเดือน ละเอียดลงไปชุมที่สามที่สี่ชุมที่แปด ไปเรื่อยๆ เราก็ใช้อำนาจสมาธิเข้าไปดู มันก็ได้เป็นฉากๆ เหมือนทีวีเราเปิดช่อง ๓ เออละคร ไปช่อง ๗ ขาวมาแล้วอะไรต่ออะไร จิตเราก็เหมือนกันมันมีฉากเหมือนมิตีถ้าเราสามารถที่จะบรรจุเข้ามิติต่างมิตีได้หรือว่ามีฌานมีอภิฌญาหรือว่าทำธรรมกายได้ขั้นสูง มันจะไปของมันได้เป็นฉากๆ เป็นเรื่องๆ มันยังสนุก หนักเข้าปัญหาคือมันจะติดสนุกคือชอบเที่ยว ฉันทเสร็จแล้วไม่มีอะไรหลับตาเข้าฌานเลย ก็เข้าสมาธิ เข้าธรรมกายไป ไปแล้ว ไปดูเหตุการณ์อะไรต่ออะไร โลกจะเป็นยังไงต่อไป รู้สึกว่าจะมีเหตุพิพัตพิพาททำนองว่าจะรู้เหตุการณ์ต่างๆ ไปดูอดีตบ้างอนาคตบ้าง ปัจจุบันบ้าง ไปดูทางนี้เขาคิดยังไงทำไมเขาถึงทะเลาะกัน เอ้า..ไปดูใจเขา

ทีนี้ในโรงงานหลวงฟอกก็จะหันไปถามแม่ชี จะมีผู้ที่เก่งกาจสามารถในเรื่องวิชาธรรมกายที่บรรลุธรรมทางอุบาสิกาก็มีแม่ชีอุบาสิกาจันทร์ แม่ชีญาณิ หลายแม่ชีสมัย

นั่น เป็นแม่ชีผู้ใหญ่ หลวงพ่อก็จะเรียก
เข้า..ญาติ ลูกจันทน์ลองไปดูซิ ดูว่าตอน
นี้ทำไมโลกมันถึงเดือดร้อนนะ ที่นั่นมีไฟ
ไหม้บ่อยเหลือเกิน มารเขาทำยังไง เขา
ทำอะไรเรา ทำไมที่นั่นน้ำท่วม คนตายกัน
เยอะ รถคว่ำด้วย ก็กิจวัตรประจำวัน มัน
ทำไมเขาเล่นแรงนัก ไปดูซิ ช่วยเออ..
ทำลายเสียด้วย ฟังแล้วเหมือนเราทำ
สงครามด้วยพลังสมาธิ อันนี้เป็นเรื่อง
พลังจิตในพุทธศาสนา เป็นหลักการที่เรา
ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แต่เราไม่มาแกลง ไม่

แม่ชีเอี๊ยะ ธีรสวัสดิ์

ทำสงคราม ไม่ทำลายชีวิตมนุษย์ ไม่ทำลายชีวิตสัตว์ เราให้แต่ความสงบ
เย็นสันติภาพ แล้วก็ความสงบสุขแก่โลก เพราะฉะนั้นเราปฏิบัติอย่างนี้
ต้องการที่จะกำจัดความชั่ว เหมือนในหลวงบอกว่า ไม่ให้คนชั่วครองเมือง
ครองประเทศ ช่วยกันดูแลให้คนดีได้ทำงานได้ครองประเทศ การปฏิบัติ
ของเราก็เหมือนกันถ้าผู้ที่เจตนาร้ายต่อพระศาสนาต่อประเทศชาติ ก็ไม่
ให้เขาทำสำเร็จ เราก็พยายามต่อต้านเขา พยายามใช้พลังจิตไปกลับใจเขา
ไปทำสิ่งดีให้เป็นสิ่งขาว สิ่งผิดที่เขาคิดให้เขาทำในสิ่งที่ถูก คือหลักการ
ซึ่งหลวงพ่อยุบายสู้กับมาร

มารนั้นปรากฏกว่าเป็นพระพุทธรูปเจ้าฝ่ายชั่ว ตัวดำนิลเงาวิบ
เหมือนกัน แต่ไม่มีรัศมีเหมือนพระพุทธรูปเจ้าเรา รัศมีเหมือนคนดำแต่ดำขำ
ออกน้อยๆ ทำนองนั้น องค์เท่ากันที่เราเอามาเป็นรูปลักษณะของวิชา
ธรรมกายเห็นไหม เป็นรูปพระ..ซึ่งวิชาธรรมกายเป็นรูปลักษณะซึ่งมีพระ
พุทธรูปดอกบัวตูมบนศีรษะ นี่ได้มาจากการนั่งธรรมกายไปเจอไปเห็นมา
แล้ว

เวลาเข้าธรรมกาย เข้าโรงงานกับหลวงพ่อเนี่ย เห็นอะไรแปลกๆ ซึ่งหลวงพ่อก็ก็นำให้ทำธรรมกายทวิคูณ ลึกเข้าไปเพื่อให้เกิดพลังมากขึ้น เพื่อที่จะไปป้องกันมิให้เหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่นคนเจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าไม่เอาแล้วมึงตายในเจ็ดวันนี้ แล้วฉันรักษาไม่ได้หรอก เสรีแล้ว คนไข้ก็มาท้วงตบปากน้ำ มาหาหลวงพ่อ ไม่ยาก พอมาหาหลวงพ่อ เขาเรียกว่าเพียงเขียนชื่อนาย ก. นาง ข. ป่วยเป็นโรคอัมพาต หรือว่าโรคหัวใจ หรือว่าเป็นโรครูมาติซึมหรือโรคชักกะตุกเกี่ยวกับเป็นลมเป็นแล้ง เป็นอะไรก็ได้แล้วแต่แพทย์เอาไม่ไหวแล้ว เป็นมาเวลาเท่านั้นปี บอกระบุเกิดวันเดือนปีนั้น เขียนใส่เศษกระดาษแล้วก็จะมีคนรวบรวมตอนเย็นเอามาถวายท่าน ท่านก็จะรักษาให้ด้วยพลังสมาธิ พวกเรานี่ช่วยกันรักษาเอ้า... พวกเราวันนี้มีคนไข้มาจำนวนกี่คนๆ ก็ไปๆ โทเป็นร้อย เป็นกอบเป็นกำเลย เราก็จะต้องอธิษฐานจิตขอให้สรรพสัตว์ที่เขามีความทุกข์ด้านกาย

ก็มีบางคนวิญญูณเขา มันมีกรรมเวรซึ่งติดมา เขาก็รักษาไม่หายหรอก ถ้าโรครุกรหนัก แพทย์ก็เอาไม่อยู่ เป็นโรคเรื้อรังโรครุกรหนัก รักษาไม่หายหรอก เขาจะต้องใช้กรรม ถ้ายังไม่พ้นกรรมนั้นมันก็ไม่หาย เทวดาก็รักษาให้ไม่ได้ แต่ก็เอาหนักเป็นเบาก็แล้วกัน เราก็พยายามช่วยส่วนคนไหนจะหายได้ ก็หายทันที เขาจะพ้นกรรม เขาจะพ้นกรรมของคนไหนจะตายนี้ เหมือนไส้เทียนไม่มีน้ำมัน เมื่อไม่มี มันก็ดับนะสิ เขาก็ต้องเสียชีวิตอันนี้ก็กันไปตามกรรม เพราะฉะนั้นเราจึงมีการช่วยชีวิต อธิษฐานจิตเพื่อที่จะต่ออายุต่อชีวิตให้เขาก็เป็นพรหมวิหารธรรมอย่างหนึ่ง เป็นการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับกรรม ด้านจิตด้านวิญญูณใช้ผลกรรมที่เรียกว่าเจ้ากรรมนายเวรนั้นแหละ เขามาเอาคืนบ้างแหละเพราะไปฆ่าเขาไว้นะ ไปฆ่าเขาไว้ทำลายชีวิตเขาไว้มาก ตัวเองจึงต้องมาใช้กรรมเป็นอัมพาตถึงไม่ตายไปก็ต้องใช้กรรมแบบไม่สมประกอบ

เรื่องของกรรมนี้มันจับดูไม่ได้ มันไม่มีเนื้อหนัง มันไม่มีจะให้เห็นชัดๆ เหมือนอย่างกับวัตถุโต๊ะนี้เครื่องอัดเสียงนี้ อาตมาจับให้ดูได้ เพราะมันเป็นวัตถุมันทำงานของมันยังไฉนเรารู้ได้ แต่เรื่องของกรรมนี่นอกจากโพธิญาณของพระพุทธเจ้าแล้ว เราหยั่งรู้ไม่ได้ มันเป็นเรื่องของวิญญูสงสาร เพราะฉะนั้นเราก็เข้าใจแหละ แต่เราในฐานะที่เป็นพระ เป็นผู้ที่ประพฤติพรหมจรรย์แล้วก็มีเมตตา เราก็อธิษฐานจิตขอเจ้ากรรมนายเวรหรือผู้ที่เขาจะพ้นทุกข์ได้ จากหนักขอให้เบา ให้เขาหายจากอาการป่วยอย่างนี้ๆ ที่จริงในพระพุทธศาสนานั้นเราลบล้างกรรมไม่ได้ ใครทำกรรมอย่างใดก็จะต้องรับผลของกรรมนั้น ทั้งดีและชั่ว แต่ก็มีอโหสิกรรมซึ่งสามารถลบล้างได้ คือเจ้าของเขา เจ้ากรรมนายเวรเขาอโหสิให้ เขาไม่ยอมเอาคืนเหมือนเราให้คนยืมเงิน เราบอกไม่เอาคืนหรอก ก็จบกันไป กรรมก็เหมือนกัน เพราะฉะนั้นโง่จุดที่เราพอจะช่วยได้ เราก็ใช้บารมีของพระพุทธเจ้าด้วยความสามารถของวิชาธรรมกายของเราที่เราเข้าถึง เหมือนเราขับรถเป็นพูดง่ายๆ ว่าสามารถบรรทุกทุกคนไปจุดหนึ่ง ไปจุดหนึ่งได้ ให้ถึงฝั่งได้ นี่ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่หลวงพ่อดัดปากน้ำใช้มาก และกระทำอยู่เป็นประจำคือการรักษาไข้ คนเจ็บจะมีเยอะนะ สมัยอาตมานี้มีทั้งคนตาบอดก็มาอยู่ในวัดอยากหายจากตาบอด คนเป็นไข้ก็มี คนพิการ หมายความว่า เออ... เป็นง่อย เป็นง่อยนี้มีเยอะเลย ดูๆ แล้วเหมือนหายก็มี ไส้ที่ตื้นขึ้นก็มี ที่ตายก็มีตามกรรมของเขาที่จะต้องสิ้นกรรม แต่เขาก็มีความหวังไว้ก่อน เพราะแพทย์ไม่เอาแล้ว หมอบอกรักษาไม่ได้ ตายลูกเดียวไอ้คนหายก็เยอะนะ

ก็เป็นเรื่องที่แน่นอนว่าหลวงพ่อก็จะมีญาณมือทิพยญาณท่านรู้เห็นเหตุการณ์ในอนาคต ท่านเคยพูดเสมอต้องการจะทำสิ่งนั้นๆ สร้างโรงเรียนให้เสร็จ สร้างพระเถรให้เป็นปึกแผ่นก่อนที่จะมรณภาพ จะอยู่ไม่ไหวแล้วสังขารมันทรุดโทรมเหมือนเกวียนที่มันเก่ามันสึกหรอลงไปทุกที เสร็จแล้ว

ก็จะต้องรับทำงานให้มากที่สุด ให้เป็นปิกแผ่น เทียบกับพระพุทธรเจ้าตอนที่
จะปริณิพพาน ก็ตรัสบอกมารนั่นแหละ อย่าพึงนิมนต์ฉันนิพพานเลย
ขอให้พุทธบริษัทนั้นคงในการปฏิบัติธรรมแล้วก็ให้ศาสนาเป็นปิกแผ่นเสีย
ก่อน ฉะนั้นจึงจะรับนิมนต์ของท่าน อะไรอย่างนี้ หลวงพ่อก็เช่นเดียวกัน
หลวงพ่อกับท่านก็มีญาณรู้ว่าท่านคงไม่สามารถพ้นความตายไปได้ สังขาร
ตอนหลังนี้สังขารท่านก็ทรุดโทรมเห็นไหม ต้องเข้าโรงพยาบาล โรงพยาบาล
สงฆ์ มาอนอนอยู่ เราก็คงไปเยี่ยมกัน อีกเรื่องคือวงใน ในจริงๆ ยิ่งกว่าใน ยิ่ง
กว่าอาตมาอีกเขาจะทราบกัน อาตมาเป็นทางแฉวนะ แล้วก็เปิ่นเณรยัง
ทำยแฉวนทำยอันดับนะ อันนี้ก็มี ตอนเป็นเณรจุดใหญ่คือท่านให้ไปสอน
วิชาธรรมกาย กลายเป็นสามเณรธรรมกายเกลียดอาจารย์ไปมากมาย คือ
ญาติโยมเขาจะมานิมนต์เสร็จแล้วพระเณรไม่พอใจไหม พระไม่ไป เณร
ต้องไปในที่สุด อาตมาก็ต้องรับงาน ทางเครื่องก็ต้องไป หัวหน้านางไม้ไป
ก็ต้องไปสอนวิชาธรรมกาย สัมมาอะระหัง ในต่างจังหวัด ขึ้นรถขึ้นเรือ
ลงเรือไปเรื่อย สุปรรณนี่เป็นประจำ ไปสอนสมาธิ ก็สอนได้เพราะว่าเรา
คลุกคลีปฏิบัติอยู่ทุกวัน โดยเฉพาะท่านวिरะ (พระภิกษุโกศลเถระ) นี่
ท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายธรรมกาย จริงๆ แล้วท่านเป็นอาจารย์ธรรมกาย
ของอาตมา นี่แหละเป็นครูให้ธรรมะอาตมา

ปี ๒๕๐๐ มีพระมาก สามเณรก็มี สามเณรน้อยกว่าพระหน่อย
เพราะจำนวนพระมากกว่าโดยเฉพาะหลวงตาอิน จะเล่าเรื่องหลวงตาอิน
ให้ฟัง องค์กรนี้เก่งมาก อายุมากที่สุดที่วัดปากน้ำ ท่านเป็นพระธรรมกาย
แล้วก็เชี่ยวชาญคือสอน มีพระหลายๆ องค์จำพระไม่ได้ จำได้หลวงตาอิน
เพราะว่าเรียนบาลีด้วยกัน ตอนเรียนเปรียญสามประโยค หลวงตาอินก็
มาเรียนด้วย หลวงตาอินนี่ขยันสอบตกมันทุกทีเลย สี่ห้าหนท่านตก ท่าน
เอาจนได้ จนได้ประโยคห้า ประโยคหกต่อมากลุ่มท่านซึ่งจบประโยคเก้า
เณรอารี เณรฮอดอะไรนั่น สมัยก่อนอยู่วัดปากน้ำ เขาอยู่คณะเนกขัม

เรียนเก่ง ลูกท่านได้ดีทุกคน ท่านคนนครราชสีมา หลวงตาดินนี้สอน
 ธรรมกายแล้วก็มีพระซึ่งเป็นเพื่อนกันหลายๆ องค์ จำได้แต่หน้า แต่ชื่อ
 ลืมหมดแล้ว ก็เผยแผ่ช่วยกันจาริกไปสอนจังหวัดของตน เขานิมนต์ไป
 ไทหนักไป สอนกันพร้อมทั้งสมบุทสมบันไม่สบายหрок การสั่งสอนคนนี้
 ต้องเสียสละต้องไปลำบากยังงี้ก็ต้องไป เพื่องาน เพื่อกิจของหลวงพ่อ มี
 พระลัก ๓๐ องค์ ในโรงงาน ซึ่งอาตมามีหน้าที่ปูอาสนะ ที่นั่งสมาธิกองไว้
 สูงท่วมศอกเลยนะ พอเวลาทำโม่งเย็นอาตมาจะต้องก่อนเวลาลักสลับห่านาที่
 ไปปูอาสนะเรียงแถวกัน ๓ แถว เรือนที่หลวงพ่อยู่ง่ายๆ ไม่ได้วิเศษใหญ่
 โตอัครสถานหрок หลวงพ่อยู่เรือนไม้กุฎีเก่าๆ สังกะสีเก่าๆ เหมือนโบราณๆ
 ไม่มีพิธีอะไรหрок ตู้นั่นอะไรก็ ไม่มีสักอย่าง ท่านมักน้อย สันโดษ แต่
 ท่านเลี้ยงพระท่านให้ ท่านมีแต่บริจาค มีแต่ดูแลพระศาสนา ตัวท่านนี้
 ไม่มีความฟุ่มเฟือยเลย ไม่มีอะไรที่จะสมัยใหม่เลยในกุฎีของท่าน เติียง
 ของท่านก็เก่าๆ อยู่คู่กับรองเจ้าอาวาส องค์นั้นะอยู่ติดกัน ซึ่งก็เป็นห้อง
 สำหรับปฏิบัติสมาธินะ ซึ่งถึงเวลาเราก็เข้าที่นะ ๕ โมงเราก็เข้าที่ พอ ๕
 โมงนาฬิกาตีต้องต่างๆ พอตีเสร็จแบบนี้ เราก็เข้าธรรมกาย ประเดี๋ย
 เดียวหลวงพ่อก็ออกมาตรวจ เสียงท่านจะมาก่อน ท่านก็เข้าในที่ของ
 ท่านซึ่งมันเป็นห้อง มีม่านกันไว้ เราก็ไม่กล้ากล้ากลายเข้าไปถึงจุดนั้น แต่
 เราก็อยู่ใกล้ๆ ในจุดบริเวณเดียวกัน เสียงท่านจะมาก่อน

เออ..วันนี้นั้นมีเหตุการณ์ที่ประชาชนเดือดร้อนมากเลย มีน้ำท่วม
 บ้าง บางทีก็มีโรคภัยโรคระบาด บางทีก็ตอนนี้ไม่มีคนมาเลี้ยงพระเลยนะ
 มันเป็นเรื่องนะ เออ...คนไม่ค่อยมาทำบุญ พระณรรอดอยาก ไทหลงไปดู
 ชิ มารเขาทำอะไร เขากัน เขาขวาง เขาแก่งอะไร หลวงพ่อหันไปทาง
 ฝ่ายอุบาสิกาเรียกชื่อกัน เอาไปดูซิเหตุการณ์ตอนนี้มันเป็นยังงี้ ทางโนน
 ก็ทำตาม เจ้าคะ เดียวก็เข้าธรรมกาย ลึกเข้าไป ทั่วคุณเข้าไปสูงสุดมีพลังจิต
 อำนาจจิตสามารถที่จะรู้เรื่องเหตุการณ์ต่างๆ เห็นภาพต่างๆ แล้วก็ติดต่อ

กันด้วยพลังจิตด้วยอำนาจโทรจิต ใช้จิตโดยเฉพาะเลย เรียกว่าสืบแปด
 อรหันต์ ทำนองนั้นนะ ได้เรื่องแล้ว ตอนนี้อยู่แล้วเจ้าคะ ฝ่ายมารเขา
 ส่งผู้ที่ขัดขวางมา ไม่ให้คนมาทำบุญ มาเลี้ยงพระและก็คอยกลั่นแกล้ง
 คอยบอกข่าวไม่ดี ข่าวร้ายไม่ให้คนศรัทธา ไม่ให้คนมาทำบุญเจ้าคะ เอ้อ..
 แก่ไขลูก แก่ไข กำลังจัดแล้วก็สลายเขา ให้อุปสรรคนี้นี้ผ่านพ้นไปแล้วก็ให้คน
 มาเลี้ยงพระดังเดิม มากขึ้นนะ ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นนะ อุปนิสัยต่างๆนะ
 คนตายมากมายเหลือเกิน รถไฟชนกัน เครื่องบินตกอะไรต่ออะไร เอาไป
 ดูซิ มันมีเหตุการณ์อะไร นี่มันทำไมถึงเป็นแบบนี้ ไปดูซิ หลวงพ่อก็คุมไป
 แม่ชีก็เข้าที่ เข้าสมาธิ พระก็ทำไปพร้อมกับเณรด้วย ก็ช่วยรวมพลังจิต
 กันนะเป็นกองทัพธรรม เป็นกองทัพของผู้ที่จะคอยดูแลจักรวาล ผู้ที่เข้า
 ธรรมกายจะเห็นทุกคน เห็นกันหมดเลยเสร็จแล้วช่วยกันแก้เป็นกำลัง
 ช่วยใช้พลังจิต ช่วยกันตรงนี้นั้นขาด ตรงนี้มันมีปัญหา ตรงนี้ถูกมารเขา
 ทั้งหมดเลยต้องช่วยกันแก้ เหมือนเราเข้าไปเพื่อจะซ่อมอะไรบางอย่าง
 หรือเพื่อจะสร้างสรรค์อะไรขึ้นมา หรือว่ากำลังตัวไข ตัวอุปสรรค ตัวที่มา
 ทำลาย ตัวที่มาขัดขวางให้เกิดสิ่งโน้นสิ่งนี้ ไม่ให้เป็นไปด้วยถูกต้องตาม
 ความจำเป็น เราก็ใช้พลังจิตนี้เข้าไปดู เข้าไปแก้ไข ไปสลายนะ

ฝ่ายตรงข้ามนี้เขาจะมามีตมาเลย เป็นพระพุทธรูปเจ้าองค์ดำมาเลย
 เขาก็จะมีบารมีของเขาเหมือนกัน คนช้วนี่ก็มีบารมีเหมือนกัน บารมีใน
 การทำลาย ในการชั่วร้าย ในการที่จะมีแต่ฝ่ายไม่สร้างสรรค์ เราก็จะต้อง
 ใช้พลังจิตเข้าไปเพื่อที่จะสลายเขา สลายเขาให้เขาหายวับไปเลย เขา
 ทนอยู่ไม่ได้ ไปรื้อห้างมันเลย ถีบห้างรื้อห้างทิ้งเลยด้วยอำนาจของพลังจิต
 ของเราที่เหนือกว่า แม่เหล็กของเราที่แรงกว่านี้ จะทำลายสลายเขาไป
 มลายหายไปหมดเลย ทำชั่วโม่งเดียวพอดีไม่มากไม่น้อย ชั่วโม่งเดียวชวง
 อื่นก็จะมีสถานที่หลายๆแห่ง ที่ ๒๔ ชั่วโม่งอันนั้นเป็นส่วนบุคคลที่เราจะ
 ไปนั่งไปทำกิจซึ่งบางองค์ก็ชอบเข้าธรรมกายอยู่เรื่อยเลย ก็ไปนั่ง แต่เป็น

ทางการนี้จะต้องมาร่วมประชุม ๑๘ อรหันต์ท่านองนั้น พระที่ได้ธรรมกาย ก็ต้องมาร่วมกันเพื่อปฏิบัติ ๕ โมงเย็น ยังมีอีกตอน ๑ ทุ่มจะต้องไปทำในโบสถ์ ในโบสถ์นี่ก็เป็นอีกที่หนึ่ง แล้วแต่ฝ่ายอุบาสิกาก็จะมีบ้านโยมไซ้ จะมีบ้านของคณะภานาอันนี้ฝ่ายอุบาสิกาก็มีบ้านโยมไซ้ จะมาทำสมาธิกัน มีหลายจุด หรือที่ขึ้นธรรมก็ไปทำที่ศาลาหลังเก่า ก็จะมีแม่ชีฝึกปฏิบัติกัน เออ..มาพักกันหลายๆ วัน ใครอยากจะอยู่วัดก็มีข้าวฟรี อาหารที่ที่พักฟรี ไม่มีที่นอนก็ค้างได้ในโบสถ์ ในโรงงานก็ทำงานตลอดแหละ

อาตมาไม่ได้อยู่ตลอดเพราะต้องมาล้างกระโถน ต้องมาทำงาน ปิดกวาดโบสถ์ทุกวันเลย เพราะพระจะต้องทำวัตรสวดมนต์ลงอุโบสถ ล้างมกรรม บวชพระบ้าง แล้วพระที่อยู่ข้างในท่านมาลงอุโบสถ ทุกองค์ ต้องมารวมกัน รวมอุโบสถ มาตรวจศีลของตัวเอง แต่ปกติแล้วก็จะไปทำเหมือนอย่างกับกองทัพนะ จะต้องเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา เข้าธรรมกายอยู่ตลอดเวลาเพื่อดูเหตุการณ์ของโลก ของจักรวาล เวลานั้นฝ่ายพระเถรธรรมกายแยกต่างหาก พวกเปรียญพวกมหาก็นั่งอาสนะหนึ่ง ไม่ให้ปนกัน หลวงพ่อจะแยกเพื่อให้ญาติโยมได้รู้ว่าเรามีทั้งฝ่ายปริยัติคือเล่าเรียนศึกษานี้สืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ส่วนพวกปฏิบัติ พระธรรมกายหรือฝ่ายปฏิบัติก็จะนั่งอีกจุดหนึ่ง ญาติโยมเห็นได้ชัด ส่วนพระธรรมดาก็จะไปนั่งติดหลวงพ่อกัน มีมาก พระธรรมดานี้มีมาก พระที่มีที่ปฏิบัติแต่ยังไม่ได้ธรรมกาย ก็ต้องไปนั่งพระธรรมดา

ทุกคนนี้จะต้องชักซ้อมด้วยตนเอง ต้องทำได้ และก็ถึงจะไปสอนผู้อื่นได้ จะต้องมีการชักซ้อม เหมือนปืนจะต้องมีการถอดล้างได้ ประกอบได้ วิชาธรรมกายก็เหมือนกันจะต้องเข้าได้ออกได้คล่องแคล่วเหมือนหล้าปล้อง เราดึงออกมาสามารถที่จะเข้าได้ออกได้ อย่างคล่องแคล่วสามารถที่จะทำงานได้อย่างรวดเร็วได้ ขับรถก็ต้องขับด้วยความรวดเร็ว ตำแหน่งอุปกรณ์ทุกอย่างวิชาธรรมกายเหมือนกันจะต้องเข้าอย่างรวดเร็ว

ออกอย่างรวดเร็ว สามารถทำได้ให้สงบ เข้าธรรมกายได้แค่พริบตาเดียว หลวงพ่อท่านก็มองเหตุการณ์ในอนาคตว่าจะต้องมีผู้มาสืบทอดของวิชาธรรมกายที่ท่านสอน หลวงพ่อจะพูดเสมอเลย งานนี้มันเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ได้ค้นพบมา ก็จะต้องช่วยกันรักษานะ ซึ่งก็จะต้องมีการเผยแผ่ขยายออกไป ช่วยกันดูแลช่วยกันรับผิดชอบนะ ก็มีการพูดถึง ตอนนั้นซึ่งอาตมาก็รู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้างเพราะเป็นเด็กนะ ส่วนผู้ใหญ่เขาก็อีกระดับหนึ่งรับผิดชอบและก็รู้เรื่องผู้ที่เป็นพระสมัยนั้น ตอนเป็นเณรก็ฟังอยู่ห่างแถว แต่ก็ไต่ยืนอยู่ในโรงงาน หลวงพ่อพูดอะไร มันจะก้อง ได้ยินหมดเลย พูดเรื่องอะไร ลังการอะไร ประการเรื่องอะไร หรือว่ามอบหมายงานอะไร แต่บางทีเราก็มักไม่ได้ทำเพราะเราก็คือเป็นทหารเล็กๆ ตัวเล็กๆ เป็นตัวประกอบ เป็นหางเครื่อง

หลวงพ่อบอกว่า หลวงตาใจนี่เป็นคนที่มีมั่นคงในการปฏิบัติวิชาธรรมกาย เป็นพระที่ขยันถึงอายุจะมากกว่าเพื่อนเลย ตั้ง ๙๐ แล้วตอนนั้น แต่ถึงเวลาเข้าโรงงาน คือเข้าปฏิบัติแบบชั้น ๑๘ อรหันต์ หลวงตาใจจะมาเป็นองค์แรกเชื่อกัน โอ้โหขยันจริงๆ เลย ท่านจะเดินเข้าโรงงานที่ปฏิบัติเป็นองค์แรกเลย นั่งก่อนเพื่อน เลิกทีหลังเพื่อนซึ่งท่านเป็นพระตัวอย่างถึงแม้จะอายุสังขารมันไม่ค่อยจะพร้อม ไม่ค่อยจะสมบูรณ์นะ ไม่แข็งแรง แต่เรื่องการปฏิบัติ เรื่องการรับผิดชอบต่อท่านคล่องตัว เก่งกว่าพระทั้งหลาย กว่าเณรทั้งหลาย ท่านเดินนำหน้าเลย หลวงตาใจท่านอยู่คณะภาวณา ตอนเย็นๆ อาตมาก็มีหน้าที่ไปอ่านหนังสือธรรมะให้ท่านฟัง

อยู่มาวันหนึ่ง ตอนนั้นเป็นเณรเล็กๆ อยู่เหมือนเดิมนั้นแหละ อายุสิบสอง สิบสาม สิบสี่ สิบห้านั่นแหละ โดมาในวัดปากน้ำ ปฏิบัติเล่าเรียนจากที่นั่น อาตมาก็จำอยู่วันหนึ่ง วัดปากน้ำนี่เขาบิณฑบาตเวลาห่มจีวร เขาบิณฑบาต ทุกคนจะต้องบิณฑบาตทางขวาเพราะว่าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก่อนซึ่ง

เป็นหลานของหลวงพ่อดาววัดปากน้ำ สมัยนั้นอาตมาทันนะ เออ..ซึ่งท่านก็ไปเยี่ยมวัดปากน้ำ สมเด็จป๋า วัดโพธิ์เนี่ยนะ องค์ก่อนโน้น เป็นสังฆราชท่านก็มโนโยบาย เราเป็นมหานิกายต้องบิตขวานะ ให้มันต่างจากธรรมยุต เรามีข้อวัตรปฏิบัติไม่เหมือนเขา การห่มจีวรก็ไม่เหมือนเขาก็ต้องบิตขวา เพราะฉะนั้นวัดปากน้ำจะต้องบิตขวา ห่มบิตขวากัน เวลาห่มคลุมก็จะเป็นห่มมังกร เนี่ยเอามาขัดไว้ได้รักแร้ซ้าย แล้วก็บิตขึ้น

บนไหล่ ห่มมังกร คือมหานิกาย วันหนึ่งข้าที่สุดเลย อาตมาก็ได้นำดูตอนเป็นเณร จะต้องไปอุระนอกวัด พอฉันเสร็จก็ห่มจีวร แทนที่จะบิตขวาเหมือนกฎระเบียบของวัด อาตมาดื้อขัดระเบียบ ละเมิด อาตมาห่มบิตซ้ายนะสิ เดินออกจากวัดปากน้ำไปที่วัดขุนจันทร์เพื่อจะไปขึ้นรถที่ตลาดพลู ที่สตาร์ทรถอยู่ตรงนั้น พอติไปเจอหลวงพ่อบนสะพานโค้งใหญ่มันเป็นสะพานข้ามคลองที่วัดขุนจันทร์ วัดหนู มันมีอยู่สามวัดติดๆ กัน วัดหนู วัดขุนจันทร์ วัดอัมพรสวรรค์ แล้วก็วัดปากน้ำ มีวัดติดๆ กันเลย ข้ามคลองไปเท่านั้น เราอยู่ลึกไปหน่อยเป็นวัดปากน้ำ อาตมาไปจะเฝ้ากับหลวงพ่อบนสะพาน เราสำนึกผิดทันทีที่เรากำลังละเมิดวินัย กฎระเบียบของวัด อาตมาก็ไม่รู้จะทำไง กลัวหลวงพ่จะดู ความที่หน้ามันบาง อาตมาก็ทำหน้ากะล่อมกะแล่ม หลวงพ่อเดินมาจะเฝ้าพอดี เราก็รีบเอาจีวรลดไหล่ลง แสดงความเคารพ เสร็จแล้วก็รีบบิตขวาทันที ต่อหน้าต่อตา กลับลำได้ทัน หลวงพ่อก็รู้กลัวเราอาย เสร็จแล้วหลวงพ่อก็ยิ้มๆ ปกติ

หลวงพ่อก็ไม่ยิ้ม ท่านเป็นคนที่อยู่ในฌานสมาบัตินะ ท่านไม่ค่อยจะเปลี่ยนอาการของท่านบ่อยๆ ขึ้นๆ ลงๆ เลย... แต่ท่านชอบหัวเราะ... ในเทพ มีเสียงของท่าน เวลาท่านพูดอะไร ท่านจะชอบหัวเราะแบบที่เป็นกำลังใจ แล้วก็ให้ความเบิกบานแจ่มใสแก่ผู้ฟัง ให้ความเป็นกันเองแก่ญาติโยม หัวเราะแะๆ อาตมาก็ทำไม่เหมือนนะ ปกตินอกเหนือจากนั้น ท่านจะไม่ค่อยยิ้ม ไม่ค่อยหัวเราะ ท่านจะอยู่ในฌาน เวลาเดินไปไหน ออกจากโบสถ์ คล้ายๆ กับว่าท่านอยู่ในสมาธิอยู่เรื่อยเลย เป็นสิ่งที่แปลก นั่นคือประสบการณ์ที่อาตมาละเมียดกฏของวัด ห่มจีวรไม่บิดขวากลับบิดซ้าย ไปเจอหลวงพ่อ หลวงพ่อก็ไม่ว่าอะไรหรอก

สามเณรนี้จำได้หมดแหละ สามเณรที่นั่งฉันอาหารอยู่ด้วยกัน มีอยู่สององค์ซึ่งเป็นหัวแก้วหัวแหวนของหลวงพ่อก็เลยเพราะเป็นเถรธรรมกาย เณรองค์นี้ตัวเท่ากัน ซึ่งเขาเป็นคนรูปร่างสะอาดมาก ผิวพรรณงดงามขาว ชื่อเณรจุลณี และมีหลวงพ่ิโนรอยู่ในโบสถ์ด้วยกัน หลวงพ่ิโนรมีเมตตากรุณาแล้วก็อยู่ด้วยกันมาโอโห้นับสิบปี จำวัดอยู่ในโบสถ์ด้วยกัน แล้วก็อาศัยโบสถ์รับผิดชอบงานทุกอย่าง โบสถ์เป็นที่ประกอบพิธีกรรม

อาตมาลาสิกขาตอนอายุ ๒๕ ปี ไปเรียนนิติศาสตร์ รวมค่าแห่งพอจบปริญญาตรีก็ไปต่อปริญญาโท ปริญญาเอกด้านกฎหมายที่มหาวิทยาลัยอิลินอย สหรัฐอเมริกา แล้วกลับมาบวชอีกครั้ง ในปี ๒๕๓๘ มีหลวงพ่อพระเทพกิตติปัญญาคุณบวรให้ ปัจจุบันอาตมาอายุ ๖๒ ปี ก็ขอทำหน้าที่ลูกศิษย์ทายาทธรรมของหลวงพ่อดีที่สุด

ลุงเตชวัน มณีวรรณารุติ

ลุงเตชวัน มณีวรรณวรุดิ

“หลวงพ่อ ไม่ทิ้งเอ็งหรอก” ถ้อยคำนี้ยังก้องอยู่ในใจของลุงเตชวัน มณีวรรณวรุดิ ซึ่งมีอายุได้ ๖๒ ปีแล้ว อยู่ตลอดเวลา แม้จะผ่านช่วงวัยของชีวิตจากวันนั้นถึงวันนี้มาร่วม ๔๐ กว่าปีแล้วก็ตาม แต่ภาพต่างๆ ครั้งเคยเป็นลูกเณรของหลวงพ่อดัดปากน้ำ ผู้ที่ลู่เศวตพวงมาลัยชีวิตก็ไม่เคยลบเลือนไปจากความทรงจำ เพราะเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาถึงกับกล่าวได้ว่า ตายแล้วเกิดใหม่ของลุงนั้น ยิ่งตอกย้ำความทรงจำของลุงให้สนิทแนบแน่นยิ่งขึ้น

เริ่มแรกนั้น ยายผมชื่อยายเพิ่มไปบวชเป็นชีอยู่ที่วัดปากน้ำ ผมจะเรียกยายติดปากว่า “แม่ครู” ยายผมมีความศรัทธาในหลวงพ่อดัดปากน้ำมาก สมัยนั้นวัดยังไม่เจริญ แม้แต่บริเวณก็ไม่มาก ไม่เจริญเท่าปัจจุบันนี้

เมื่อยายบวชเป็นชี แม่ก็พาผมมาเยี่ยมยายที่วัดอยู่เป็นประจำ ตอนนั้นอายุประมาณ ๑๐ ขวบ บ้านอยู่ที่ดำเนินสะดวก นั่งเรือมาจากดำเนินสะดวก สมัยนั้นเรียกกันว่า “เรือแดง” นั่งเรือแดงมาจนถึงบางยาว แล้วก็ต่อเรือจากบางยาวมาขึ้นที่กระทุ่มแบน แล้วต่อรถยนต์มาลงตลาดพลู ใช้เวลาเดินทางจากบ้านมาถึงวัดก็ประมาณ ๑ วัน ออกจากบ้าน ๘ โมง เข้ามาถึงวัดปากน้ำทุ่มกว่าถึง ๒ ทุ่ม

จำได้ว่าแม่เอาผ้าป่ามาทอดด้วย ปีหนึ่งก็มาทอดครั้งหนึ่งตอนออกพรรษา ทางวัดก็จะมีการตักบาตรเทโว วันนั้นหลวงพ่อดัดปากน้ำก็จะเปิดโลก คนก็จะมาสักการะบูชามาเวียนเทียน หลวงพ่อดัดปากน้ำก็จะเทศน์เปิดโลกให้เทวดาและมนุษย์มาฟัง วันนั้นใครที่มีสมาธิกล้า มองขึ้นไปบนฟ้าก็จะเห็นเทวดารอบไปหมด มีคนเห็นกันเยอะ

ต่อมาผมก็ได้รับพระของขวัญกับหลวงพ่อ พอรับพระเสร็จ

หลวงพ่อก็จะสอนวิชาธรรมกาย เราก็ปฏิบัติตามท่าน ที่นี้พ่อแม่ไปๆ มาๆ ที่วัดบอยเข้า แม่ก็อยากให้บวช พอจบ ป.๔ แม่ก็ให้บวชเลย ตอนนั้น อายุ ๑๔ ปี (พ.ศ.๒๔๙๖) โตแล้วจำทางได้ สามารถเดินทางมาวัดคนเดียวได้แล้ว

ตอนก่อนที่จะบวช หลวงพ่อก็จะเรียกเข้าไปนั่งสมาธิในโบสถ์ แล้วท่านก็ถามว่า เป็นอย่างไรบ้างตอนนี้ จิตถึงไหนแล้ว ไหนเล่าให้หลวงพ่อฟังสิ เราก็รายงานให้ท่านฟัง

ก่อนเข้าพรรษา ๒ วันก็บวชเป็นสามเณร พอบวชแล้วหลวงพ่อก็ให้เข้าไปทำวิชาในโรงงานทำวิชา โรงงานทำวิชาจะเป็นห้องเล็กๆ ไม่ใหญ่ มีพระนั่งอยู่ ๒-๓ แถว มีเณรนั่งอยู่ ๒ แถว มีห้องของหลวงพ่ออยู่อีกห้องหนึ่งตรงกลาง ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นห้องของแม่ชิมองไม่เห็นกัน มีฝากระดานแต่เสียง จะมีช่องให้ได้ยินเสียงของหลวงพ่อ พระจะมองเห็นหลวงพ่อ แต่แม่ไม่เห็น

หลวงพ่อก็จะสั่งให้ใช้ธรรมกาย แก้อะไรๆ ข่มมนุษย์ รื้อสัตว์ชนสัตว์ รบกับมาร เราต้องรบกับมาร ไฉนจะไม่ได้ เราต้องเอาชนะให้ได้ ทำกันตลอดเวลา ได้พักตอนช่วงฉันเข้ากับฉันเพล พอบ่าย ๓ โมง หลวงพ่อก็เรียกเข้าโรงงานทำวิชาต่อ

ในโรงงานทำวิชานั้น หลวงพ่อเรียกผมว่า จุลณี ซึ่งความจริงตอนแรกผมมีชื่อว่าประเสริฐ แต่หลวงพ่อก็เรียกว่าจุลณี ชื่อนี้เป็นชื่อในอดีตชาติของผม หลวงพ่อก็จะให้ไปดู ท่านต้องการให้เราเห็นว่า ชาติที่ผ่านมา ทำบาปทำกรรมอะไรมา แล้วชาติก่อนที่จะมาเกิดนี้ เป็นอะไรมา ท่านก็ตามไปดูกับเราด้วย ไปคู่กันเลย คอยคุมคอยดูเราไว้ ดูตั้งแต่สมัยโน้นนะ สมัยที่เป็นแผ่นดินมาดูเป็นหมื่นๆ ชาติ

ชื่อจุลณีนี้เป็นชื่อเจ้าเมือง คอยควบคุมคนปกครองคน แบบอัยการศึก คือเป็นกลุ่ม เป็นหมู่ ไม่ได้มาปกครองทั้งประเทศอย่างนี้ การ

เห็นภาพภายในหมายถึงตอนที่เราระลึกขาคินั้น เราจะเห็นเหมือนเราแสดงหนึ่งแล้วมาฉายให้เราดู เหมือนการกรอหนึ่งกลับ บางชาติเกิดเป็นผู้หญิงก็มี ชาติก่อนเราเป็นเจ้าใช้ไหม แล้วก็สร้างกรรมเอาไว้ เขาเอาผู้หญิงมาให้ นิกรรมนี้ทำให้เราเกิดเป็นผู้หญิง ก่อนที่จะไปเป็นผู้หญิงก็ไปเกิดเป็นสุนัข เป็นสัตว์เดรัจฉานมากมาย

พอจากชาตินั้นแล้ว ใช้กรรมจนหมดแล้ว ก็มาเกิดเป็นผู้ชายแท้ นี่ถ้าหลวงพ่อก่อนอยู่ คงเล่าได้มากกว่านี้ แต่หลวงพ่อก่อนอยู่ เล่ามากไม่ได้ เพราะถ้าเล่าไปแล้วคนไม่เชื่อก็จะเป็นบาป

หลวงพ่อก่อนวัดปากน้ำ ท่านจะสอนอยู่เสมอว่า ให้เราทำตัวเหมือนผ้าขี้ริ้วเช็ดเท้า นะอันนี้ท่านย้ำมาก บอกอยู่บ่อย แต่เราทำไม่ค่อยได้ ท่านบอกว่าต้องทำเป็นผ้าขี้ริ้วเช็ดเท้าเข้าใจไหม เราเป็นเด็กก็ยังไม่เข้าใจ แล้วท่านก็อธิบายว่า เหมือนเขาเอาไม้มาตีเรา แล้วถามว่าเราเจ็บไหม ก็เจ็บนะ แล้วเราจะตีเขาตอบไหม เราจะโกรธไหม ถ้าโกรธนั้นแหละตัวกรรม ถ้าเขาตีเรา แล้วเราอโหสิให้ เราจะได้แสงรัศมีของความอดทน เราจะได้บารมีตรงนี้ นี่ตอนท่านสอนใหม่ๆ สอนไป ก็ทำวิชาไป ท่านสอนอยู่เรื่อยๆ

หลวงพ่อก่อนท่านจะเอาใจใส่ดูแลลูกวัดอย่างใกล้ชิด ในวันพระท่านก็จะลงป่าติโมกข์ พอลงป่าติโมกข์เสร็จก็อบรมพระเณร ถ้าไม่อบรมตอนนี้ก็จะมีตอนเข้าไปฉันที่ศาลา ก่อนจะเข้าโบสถ์ไหว้พระ

ผมอาศัยอยู่กับพระครูพิพัฒนธรรมคุณในโบสถ์ ที่นี้รู้สึกว่ามันคับแคบก็เลยออกมานอนกับเณรองค์หนึ่งซึ่งบวชทีหลัง แล้วหลวงพ่อก็กังให้มาทำวิชาด้วยกันนะ ๒ องค์เป็นเพื่อนกัน ปกติก่อนจะนอนก็ต้องกันมุ้ง แล้วสวดมนต์นั่งสมาธิ มีอยู่วันหนึ่งวันนั้นเณรองค์ที่มาอยู่ทีหลังไม่ได้กัน

มั่ง ชี้เกี่ยจ ก็นอนเลย

พอต่อมาหลวงพ่อดันเข้าเสร็จท่านก็มาสวดมนต์ในโบสถ์แล้วก็ขึ้นอบรม ท่านพูดเลยว่า เมื่อคืนนี้ มีอัศจรรย์ ทำมนต์ มันไม่สวดมนต์ ไม่นั่งสมาธิ เสร็จแล้วพอจะนอนมันก็ไม่กันมั่งกันอีก เณรอีกองค์ก็บอกให้เขากันมั่ง แต่มันกลับเอาตีนกันมั่งชะนี โอ้อโฮ...ตอนนั้นเป็นเณรกลัวเลย เพราะหลวงพ่อดันรู้ ทีหลังเราก็ก็นึก ท่านพระครูพิพัฒนธรรมคุณนี้จะเอาคำพูดที่หลวงพ่อพูดในโบสถ์มาเตือนพระเตือนเณร

เรื่องของเณรที่ต้มข้าวต้มกินก็มินะ เป็นเณรในกุฏิเนกขัมมะ แอบไปเที่ยวด้วย เหลืองไม่อยู่ ส่วนเหลือง ต้มข้าวต้มกินยังไม่พอ ยังไปดูหนังชะอีก หลวงพ่อดันจะเอามาตักเตือนในโบสถ์ แต่ไม่บอกว่าใคร ใครทำคนนั้นก็รู้เอง ท่านก็ว่าแล้วอย่างนี้ ศีลมันจะเหลือริ ยังไม่พอไปดูหนังอีก แล้วผิดศีลข้อไหนอีก ท่านก็ไล่ดูเลยนะ ผิดศีลข้อไหนบ้าง เณรรู้มัย ไม่มีใครกล้าตอบเลย ถ้าทำอีกนะหลวงพ่อก็จะเรียกออกมาประกาศชื่อให้พระและญาติโยมได้รู้

ผมโดนหลวงพ่อดันตรงๆ อยู่ครั้งหนึ่ง วันนั้นหลวงพ่อดันไม่อยู่ พระครูาก็ไม่อยู่ เราก็แอบไปปิ่นชมพู่มะเหมี่ยวตอนกลางคืน กัดไปแล้วด้วยความหิว พอเคี้ยวไปคำสองคำ ก็มาคิดว่า เอ๊ะ...เราจะกินติ่มห้ยนะ พอคิดได้ เราก็โยนชมพู่ทิ้ง ที่เคี้ยวอยู่ก็กลืนลงไป

ต่อมาหลวงพ่อดันลงรับแขกท่านก็มองหน้าผม คือผมจะมีหน้าที่คอยปูอาสนะให้หลวงพ่อดัน ตอนที่ท่านจะรับแขก พอแขกไปหมดแล้ว ท่านก็พูด ตอนนั้นมียายอยู่ ๒ คน ยังไม่กลับ ท่านเอี้ยวตัวหันมาทางผม แล้วพูดว่า เมื่อคืนนี้เิ่งไปปิ่นชมพู่ใช่ไหมวะ แหมพอเิ่งกินเข้าไปแล้วเิ่งนึกได้ก็คอยทิ้ง แล้วอย่างนี้ทีกลืนๆ ลงไป ศีลมันจะเหลือหรือวะ ท่านพูดอย่างนี้เลยเหมือนท่านอยู่ในเหตุการณ์เลย ผมนี้หน้าชา อายโยมมาก เป็นหนเดียวเท่านั้นที่ทำ

ที่นี่มีเรื่องสำคัญอยู่เรื่องหนึ่งในโรงงานทำวิชา พอหลวงพ่อท่านสอนลูกคนใหม่ๆ เสรีจเรียบร้อย ไปกันหมดแล้ว หลวงพ่อท่านก็ปรึกษากับคณะทำวิชามีแม่ชีจันทร์ ครูญาติ แม่ชีปุก มีพระอยู่ด้วยนะ มีพระอยู่ ๓ องค์แต่จำไม่ได้ว่าพระอะไร พระอาสุโสทั้งนั้นเลย ปรึกษากันไปด้วย ทำวิชากันไปด้วย ก็ปรึกษากันว่า “จะทำยังไงโลกเรามันจะแตกนะ” พูดถึงสายขาวกับสายดำ “เราจะชนะมารมัยเนี้ย” มารก็คือสายดำ สายขาวหมายถึงเรา เราแน่แหละจะต่อสู้ให้เมืองมนุษย์อยู่สืบต่อไป วิชาธรรมกายเรียนไม่หมด ตายแล้วเกิดใหม่ก็ยังเรียนไม่จบท่านว่าอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราต้องทำวิชากันต่อไป แล้วถ้าหากแพะอะไรจะเกิดขึ้น ก็มีแม่ชีปุกกับครูญาติก็บอกว่า หนูจะเป็นผู้ยืนหยัดทำวิชากับหลวงพ่อ แล้วท่านก็ไล่เบ๊ยว่า เอ...แล้วเอ็งจะทำได้มัยเนี้ย ตอนหลวงพ่อยุ่ก็ตอบได้ว่าเจ้าคะ เจ้าขา พอต่อมากลัวจะทำไม่ได้ เอ้า...เราจะทำอย่างไรดีวะ ท่านก็จะถามแม่ชีจันทร์ แม่ชีปุกและครูญาติ ครูญาติใกล้ชิดกับหลวงพ่อกันมาก ตอนนั้นครูญาติยังไม่บวชชีนะนั่งดำหม่นขาวเป็นครูไปสอนที่โรงเรียนด้วย มาบวชเอาตอนช่วงหลังๆ หลวงพ่อท่านจะย้าถามเหมือนตอกหัวตะปู้ว่าจะทำยังไงบ้าง แม่ชีก็ตอบว่า เราต้องรื้อสัตว์ชนสัตว์เจ้าคะ พ่อบอกให้ลูกรื้อสัตว์ชนสัตว์เพื่อให้พ้นมาร แล้วต่อไปจะได้พบกับจักรพรรดิ ท่านก็พูดอย่างนั้นนะ ตอนนั้นเป็นเด็กก็ยังไม่เข้าใจไม่รู้อะไรเป็นอะไร หมายถึงว่า เราไม่รู้จักรพรรดิคืออะไร มาจากไหนผมก็ไม่เข้าใจ ครูญาติก็ถามหลวงพ่อกับว่าคนมาสืบทอดอยู่ที่ไหนในเมืองมนุษย์ หลวงพ่อบอกว่า ในเมืองมนุษย์ไม่มี หลวงพ่อจะไปอาราธนามาจากชั้นดุสิต

วิชาของหลวงพ่อนี้เรียนไม่จบ ไม่รู้จักหมดด้วย เรียนแล้วเกิดเกิดแล้วตาย ก็ยังเรียนไม่จบ ท่านบอกกับผมว่า “ไอ้จุลณิมึงรู้หมด ชาตินี้มึงจะขนาดไหนวะนี่” แล้วท่านก็บอกว่า ผู้สืบทอดจะมาเรียนวิชาของหลวงพ่อ มาทำวิชาต่อเพื่อไม่ให้มารมาลบล้าง วิชาของหลวงพ่อ

จะไม่มีหมด ตรงนี้มันคือรอยต่อ ถ้าหากว่าไม่มีใครสืบทอด วิชาหลวงพ่อก็จะหมด เพราะมารมันยังหมด นอกจากหลวงพ่อดึงกลับมาเกิดอีก แล้วมาทำวิชาอีก ถ้าหากว่า ตรงนี้รอดพ้นจากมารไปได้ เราก็ไม่ต้องเกิดอีกแล้ว ท่านพูดอย่างนี้นะ ท่านบอกว่า ต้องไปนิมนต์มาจากชั้นดุสิต คนนี้เป็นคนที่มีบุญญาธิการ ผีจะตีมาก รูปร่างดี หน้าตาจะสวยมากอย่างกับเทพบุตร ท่านบอกว่าลักษณะเหมือนเทพบุตร แล้วองค์นี้จะเผยแผ่วิชาธรรมกายไปทั่วโลก และจักรวาลเลย ผู้สืบทอดจะมาสรางสถานที่ที่ไม่ค่อยจะเหมือนวัดไทยเท่าไร แต่คนทั้งโลกจะเข้าใจได้ว่า เป็นสถานปฏิบัติธรรม คนจะมากันมาก มาทำวิชา มากันทั่วโลก เราจะเป็นแม่ทัพใหญ่ในฝ่ายขาว สถานที่นี้จะอยู่ทางทิศเหนือไม่ใกล้ไม่ไกล พอไปพอมมาจากวัดปากน้ำ องค์นี้จะมารับวิชาจากหลวงพ่อกับไป แล้วท่านก็บอกว่า พ่อนี้ อยู่ไม่ทันหรอก อยู่ไม่ถึงจังหวัดนั้น แล้วหลวงพ่อก็ก็นั่งมาทางผมด้วยบอกว่า ให้เราเร่งทำวิชาด้วยจะได้ช่วยเขา วิชาของหลวงพ่อก็คouldสำเร็จลุล่วงไปได้ ท่านยังบอกผมอีกว่า อายุผมถ้ามีบารมีก็จะไปถึง ๘๐ หรือกว่า แต่ถ้าไม่ปฏิบัติและยังติดองอยู่ เต็มที่ก็ ๗๕ เท่านั้น ตอนนั้นถือได้ว่าผมเป็นลูกคนเล็กสุดในวิชาธรรมกาย เพราะเป็นเณรอายุน้อยที่สุด หลวงพ่อบอกว่า ไฉ้จุลณีเอ๊ย เอ็งเป็นลูกคนสุดท้องนะ มึงต้องปฏิบัติ ทำวิชากับหลวงพ่อกันให้มากที่สุดนะ ไม่งั้นมึงจะเข้าไม่ถึงท่านที่มาสืบทอดวิชา มันต้องรื้อสัต์วชนสัต์วให้ต่อเนื่องกับท่านให้ได้ ได้แก้วแล้วอย่าเอาไปเซวียงเข้าป่าเสียนะ ต้องทำตัวเป็นผ้าขี้ริ้วเช็ดเท้า อย่าแข็งกระด้าง

หลวงพ่อดึงปากน้ำท่านสั่งว่า อย่าเผาศพท่านนะ ศพของท่านยิ่งเก็บไว้นานเท่าไร วัดก็จะเจริญมากขึ้นเท่านั้น เรื่องอดเรื่องจนไม่ต้องห่วง จะไม่มีอยู่แล้ว ขอให้ลูกจริงกับพ่อเถอะ ให้จริงกับหลวงพ่อกัน แม้หลวงพ่อก็คouldไม่มีอยู่แล้ว แต่หลวงพ่อก็คouldดูแลลูกๆ ทุกคน จนกว่างาน

จะสำเร็จ งานจะสำเร็จลุล่วงไปดีกว่าหลวงพ่อยู่ด้วยซ้ำไปอีก พ่อละ
สังขารไปแล้ว อย่าคิดว่าวัดจะเสื่อมโทรมหรือวิชาธรรมกายจะ
เสื่อมโทรม ในวัดให้ปฏิบัติตามหลวงพ่อก่อน ให้เชื่อหลวงพ่อก่อนทุกอย่าง
จะสำเร็จ แล้วท่านก็บอกว่า ท่านมองๆ ไปแล้ว ก็ไม่มีใครนะ ไอ้ที่จะ
ช่วยต่อศาสนาให้ยั่งยืน อายุมันก็ไม่ยืน ไอ้ที่จะช่วยก็เห็นมีอยู่คนเดียว
คือลูกจันทรนี่แหละวะ ท่านว่าอย่างนี้ ที่จะสืบต่อได้มีแต่ลูกจันทร คือ
เคยเป็นลูกของหลวงพ่อก่อนมาหลายภพหลายชาตินับหมื่นนับแสนชาติ

แม่ชีจันทร ชนนกยูง

ลูกจันทรนี่ เป็นหนึ่งไม่มีสอง ลูกจันทร
ต้องเป็นหนึ่งไม่มีสองตลอดไป ท่าน
เปรียบเทียบกับ ลูกจันทรไม่เหมือนลูกศิษย์
คนอื่นๆ ลูกศิษย์คนอื่นทำแล้วไปถึง
ปลายมือก็ยังมีทางเห็นบ้าง แต่มีคนๆ นี้
ที่จะสืบต่อวิชาธรรมกายของหลวงพ่อก่อน
ต่อไปได้ ไอ้คนที่มันเรียนเก่ง เรียนดี มี
บารมีมาก มันก็ตายเสียก่อน ไอ้คนที่มันจะอยู่ได้ ก็มีแต่ลูกจันทรที่จะ
สืบสานต่อไป จนถึงผู้มาสืบทอดได้ ให้ลูกจันทรอยู่ในศูนย์กลางให้มากๆ
จะได้พบกับสิ่งอัศจรรย์ จะพบคนที่จะมาช่วยและมาสืบทอดต่อ ถ้า
หลวงพ่อละสังขารแล้วอย่าไปไหนให้รออยู่ที่วัดปากน้ำ คนอัศจรรย์
คนสืบทอดคนนี้จะมาหา

เรื่องของสมารีนั่นหลวงพ่อก่อนจะย้ายอยู่เสมอว่าให้หยุดอยู่ในหยุด
นิ่งให้นิ่งอยู่ในนิ่งนะ วิชาธรรมกายนี้ไม่ใช่วิปัสสนิกนะ วิปัสสนา
ก็มีกฎฐาน ใช้จิต ไม่ได้ใช้ตา คือเราต้องทำจิตให้บริสุทธิ์และขาวสะอาด
ถ้าเรามีจิตกังวลอยู่ ดวงนั้นก็จะไม่แจ่ม ไม่แจ้ง แล้วไม่แทงตลอด ข้างใน
กายเราจะมีกายในกาย เข้าไปเรื่อยๆ ผ่านดวงไปตั้งแต่ปฐมมรรค ดวงศีล
ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสนะจนกระทั่งไปเจอ

กายธรรม พุทธรัตนะ เกตุดอกบัวตูมใสเป็นเพชร

หลวงพ่อบอกท่านว่าจะทำบุญได้มากก็ต้องอาศัยกายมนุษย์
หยาบมนุษย์ละเอียดเท่านั้น ถ้าเราเป็นกายทิพย์ เราจะทำบุญได้น้อย
ต้องอาศัยบุญจากคนอื่น ท่านสอนว่าก่อนที่จะเราจะดับจิต เราจะทำยังไง
ตอนจะดับจิต ตอนเป็นหัวเลี้ยว หัวต่อ ตรงนี้ เราจะทำยังไง ท่านจะเน้น
ว่าอย่าลืมนั่งสมาธิเป็นที่สุด หมายถึงสติที่เรามีอยู่ เวลานี้พอใกล้หัวเลี้ยวหัวต่อ
จะขาดแหล่ไม่ขาดแหล่ ท่านจะให้ภาวนาสัมมาอะระหังๆ แล้วให้อาจิต
ไปมองอยู่ในดวงธรรมแล้วดวงธรรมจะพาออกไปตามฐานต่างๆ

ผมบวชอยู่วัดปากน้ำพอครบพรรษาแล้วถึงกลางเดือน ๑๒ ก็ลาสิก
บวชอยู่แค่พรรษาเดียวเพราะยังเด็ก อดข้าวเย็นไม่ไหว กลัวจะทำผิด แต่
แม่ไม่ให้สึกนะ แต่เราไม่เอา พอสึกมาไม่นานตอนอายุ ๑๗ เราต้องหนี
ยามะม่วงหนีไปมันก็เข้าจุก แล้วก็ต้องเซ็นเรือ ๑๑ คอก เซ็นจากในบ้าน
ไปข้างนอกคนเดียว ตอนเอาเรือลงไม่เท่าไร แต่ตอนเอาเรือขึ้นนี่ลีดัน
สุดแรงเลย วิดเดียว มันก็เป็นลมแล้วชักไป แม่ก็ไม่อยู่บ้าน ที่นี้วิญญาน
เราก็ออกจากร่างไป ตอนนั้นเราเข้าร่างไม่ได้ เหมือนมีอะไรมาถ่วงอยู่
ออกจากร่างแล้วก็ลงบันไดไปเป็นบันไดไม้ไผ่ร้องไห้ไปก็เดินไปตามทางสลัวๆ
ไม่มีมืดแต่ก็ไม่สว่าง เดินไปไกลไม่มีใครเลย เดินไปคนเดียวถึงป่าใหญ่ ป่า
ใหญ่ก็โอ้โฮมืด ที่แรกกว่าจะเข้าไปได้ก็กลัวไม่กล้าเข้า หันหลังกลับมาก็ไม่
กล้ากลับ กลับไปก็ฟังอะไรไม่ได้ในใจเราคิดอย่างนั้นจึงมุ่งหน้าเดินต่อไปทั้งๆ
ที่ไม่อยากไป แต่กลับไม่ได้เพราะไม่มีทางกลับ เหมือนกับว่าพอเดินผ่าน
มาแล้ว ทางตันเลยตอนที่เรามาเดินมา มันไม่ตัน มันโปร่ง แต่ที่นี้พอหันกลับ
ไปมันปิดทางเดินเรามาเลย มีแต่ทางข้างหน้าให้เดินต่อไป แต่ก็มีดินนะ
มองเห็นแสงจากใบไม้ ต้นไม้ใหญ่ๆ ๑๐ คนโอบยังไม่รอบเลยสูงใหญ่
รากก็ยาว เป็นสิ่งที่เราไม่เคยเห็น เพราะไม่ใช่คนอยู่ป่า

เดินไปสักพักก็เจอแม่น้ำใหญ่ ซึ่งกว้างและยาวมาก มองไม่เห็นฝั่ง

เราก็กังวลจากสิ่งที่ใกล้ตัวเราว่าทำไมหนอ ถึงเป็นอย่างนี้ ทำไมถึงมาตรงนี้ แตกั้เอ...เราอยู่ตรงนี้ได้ไง เราต้องข้ามน้ำ แต่น้ำนี้ไหลลื่นเลย ปกติแม่น้ำใหญ่ต้องมีริ้วมีคลื่น แต่ไม่มีเลยนิ่งสนิท มองไปในน้ำเห็นถึงดินเลย ปลาก็ว่ายไปมาปลาตัวใหญ่ๆทั้งนั้น เราก็ก้าวขาจะข้ามไป แต่ก้าวไปได้ขาเดียวเท่านั้น พอก้าวไปปุ๊บก็ได้ยินเสียงเด็กตะโกนก่อนเลยว่า กลับมาก่อนๆ เราก็กังวลใจว่าในป่านี้อาจมีคนอยู่ด้วยหรือก็หันไปดู เห็นเด็กมาก่อน เด็กพูดว่ากลับมาก่อนท่านยังไม่หมดเสียง แล้วก็เจอกับพระธรรมกายมีเกตุดอกบัวตูมใส่เลย พอเจอองค์พระธรรมกาย เจอหลวงพ่อก็บอกรับว่า กลับไปก่อน เพราะเรายังไม่หมดเสียง

ทีนี้เราก็กังวลขึ้นขึ้นมา พอกลับมานั้นหิวแต่น้ำดื่มเอาๆ ตอนทีสลบไป สลบไปถึง ๑๔ วันนะ แต่ไม่แข็งและไม่เน่า แต่โลงนะมีแล้ว เขาซื้อมา แต่แม่ไม่ให้ใส่โลง แม่ก็จุดแต่ธูป จุดธูปเป็นกระบุงเลย แม่บอกว่าซื้อธูปที ๒๐๐ บาท แล้วตอนที่เรานอนสลบอยู่นั้น แม่ก็ไปหาหลวงพ่อดอกหนึ่ง ชื่อหลวงพ่อดอก วัดสุน หลวงพ่อดอกนี้ได้เรียนวิชาพระธรรมกายมาจากหลวงพ่อดอกปากน้ำ แล้วทีนี้ท่านก็ใช้ให้เด็กไปตามมา มีหลวงพ่อดอกปากน้ำไปด้วย จึงเห็นเด็ก เห็นพระธรรมกาย เห็นหลวงพ่อดอกปากน้ำ พระธรรมกายท่านก็เหมือนนั่งอยู่บนแผ่นกลม หลวงพ่อดอกปากน้ำก็อยู่บนแผ่นกลมอันเดียวกับพระธรรมกาย รัศมีสว่างมาก โชคดีที่หลวงพ่อดอกไปตามมา ผมถึงอยู่ได้ทุกวันนี้ ตอนที่เรากังวลใจไป เตี้ยก็ช่วยเราไม่ได้ แม่ก็ช่วยเราไม่ได้ ได้แต่กอดเราไว้ อุ้มเราไว้ ผมซึ่งใจหลวงพ่อดอกมาก เพราะตอนที่เรากลับมาหลวงพ่อดอกออกมาเมื่อครั้งเป็นเถรนั้น ท่านบอกว่า “เอ็งนี่ต้องสึกวะ ไม่สึกแล้วอยู่ไม่ได้ ถ้ามีอยู่ได้แล้วมีสบาย หลวงพ่อดอกต้องห่วง ยังใจพ่อดอกไม่ทิ้งเอ็งแน่ แต่เอ็งอย่าทิ้งพ่อดอกก็แล้วกัน” ท่านพูดอย่างนี้วันที่ลาสิกขา

หลังจากที่เรากลับไปตอนนั้นพอตอนแม่อายุ ๖๐ แม่ก็ป่วย แก่เปื้อ

ก็เลยมาบวช ส่วนผมก็ทำงานมากขึ้น
ก็เลยป่วยอีก แม่จึงไม่ให้ทำงานให้
มาอยู่วัดปากน้ำ อายุ ๑๙ ก็มาบวช
อีกที ตอนนั้นหลวงพ่อดปากน้ำ
ท่านมรณภาพแล้ว ตอนมาบวช
เนื่องจากเคยได้นักธรรมตรี แล้วจึง

ต่อนักธรรมโท นักธรรมเอกเลย แล้วลุงก็มาติดต่อกับหลวงพ่อช่วง เา
ผมมาฝากไว้ที่วัดพระเชตุพน ผมก็ชักอีกนะ ชักบ่อย จนกระทั่งมาเรียน
ธรรมะ มาพื้นฟูอีกจนอายุ ๒๑ หลังจากบวชเณรมา ๓ พรรษา ก็บวช
เป็นพระอีก ๔ พรรษา ชักอยู่จนถึงอายุ ๓๒ ปีก็หายขาด

แล้วที่หลวงพ่อบอกว่าจะไม่ทิ้งเราก็มั่นใจจริงๆ นะ เพราะจน
อายุ ๔๙ แล้วผมก็ยังป่วยอีก ก็เลยรู้ว่าสิ่งที่หลวงพ่อบอกเป็นเรื่องจริง
ท่านมาแต่ไม่ได้มาเป่าอะไรให้ หลวงพ่อบอกมาให้เห็นเป็นรัศมีที่ศูนย์
กลางกาย ทำให้เราชื่นใจ ท่านมาบ่อย ตอนจะชักก็ไม่ชัก พอท่านมาก็หาย
ช่วงก่อนเคยไปชักในรถ แต่พอช่วงหลังเห็นแสงก็หาย ตอนหลังหายจาก
โรคนี้เลย พอเราหายดีแล้ว หลวงพ่อบอกท่านก็หายไป ส่วนเรื่องการมีครอบครัว
หลวงพ่อบอกท่านเคยพูดไว้ว่า ผมจะไม่ได้มีเมียคนเดียว ต้องมี ๓ คน หรือไม่ก็
๕ คน ทุกวันนี้ผมก็มี ๓ คนแล้ว เรื่องผู้หญิงต้องเจอเพราะต้องใช้กรรม
ปกติแล้วหลวงพ่อบอกท่านจะไม่พูดเรื่องอย่างนี้เท่าไร แต่จะให้เราปฏิบัติ
หลวงพ่อบอกท่านจึงเมตตาสั่งสอนให้

นี่คือเรื่องราวบางช่วงของชีวิตสามเณรจุลณี เณรน้อย ซึ่งมี
โอกาสได้เรียนและได้รับการถ่ายทอดวิชาธรรมกายจากหลวงพ่อดปากน้ำ
และเป็นพยานเอกสำคัญยืนยันถึงหายาหสำคัญที่จะสืบทอดวิชาธรรมกาย
ให้คงอยู่จนถึงยุคของอายุพระพุทธศาสนา ๒,๕๐๐ กว่าปี

ลุงสมจิตร จำรัมย์

ลุงสมจิตร จำรัสศรี

ตัวฉันเองมาเจอหลวงพ่อดปากน้ำตอนอายุราวๆ ๑๘ ปี เป็นเรื่องอัศจรรย์ ตอนนั้นฉันอยู่อ่างทอง ตัวหลวงพ่อดท่านอยู่ที่วัดปากน้ำนอนหลับอยู่ ก็ได้ยินเสียงหลวงพ่อดปากน้ำแว่วมาว่า “ให้ไปวัดปากน้ำ” ฉันเป็นคนไม่เชื่ออะไรง่าย เสียงก็แว่วมาอีกว่า “เฮ้ยต่อไปไม่ต้องหุงแล้ว ไอ้หม้อดินนี้ ต่อไปกดบีบติดบีบเลย” สมัยนั้นเขาหุงข้าวด้วยหม้อดินกัน แล้วก็ได้ยินต่อไปว่า “แล้วหุทิพย์ ดาทิพย์จะเกิดขึ้นเอง” เราได้ยินอย่างนั้นเราก็กะลใจ ไม่เชื่อว่ะ?? เอ้อ! จะเป็นไปได้ยังไง?!

ก็เลยตั้งใจว่า ทำยังไงนะ เราจึงจะได้เจอหลวงพ่อดปากน้ำ อยู่ๆ ก็มีคนหนึ่ง เป็นมหาเปรียญ ๙ ประโยค มาชวนว่าจะพาไปอยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำ เราก็ก็นั่งฟังของมหาเปรียญองค์นี้แกเล่าเรื่องของพ่อดไปหลวงพ่อดปากน้ำบอกไม่รับ เราก็ร้องให้ทำไมหลวงพ่อดถึงไม่รับเราก็คงจะมีทองได้ที่ไหนล่ะ อาจารย์มันไม่ดี ลูกศิษย์มันก็คงไม่ดี หลวงพ่อดปากน้ำไม่รับ บอกว่า อาจารย์มันไม่ดี เลี่ยมฟันทองมาไม่ดีแล้ว ก็เลยเดินออกจากวัด ที่นี้คงจะเป็นบุญของฉัน พ่อดมาเจอพระอาจารย์มหาวิชัย ซึ่งเป็นหลานของหลวงพ่อด ท่านก็เรียกเข้าไป “เฮ้ย เณรมานี่ซิ ทำไมเดินคอตกอย่างนั้น” เราก็บอกว่าหลวงพ่อดท่านไม่รับผม “เฮ้ยเดินไปด้วยกัน” ท่านก็พาไปหาหลวงพ่อดปากน้ำ บอกหลวงพ่อดว่า “ผมฝากเด็กคนนี้ ลักคนได้ไหม” ที่นี้หลวงพ่อดรับผมเลย จึงได้เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อดปากน้ำ ตอนนั้นก็ประมาณปี พ.ศ.๒๔๙๖ หลวงพ่อดท่านยังแข็งแรงอยู่

ฉันเคยสงสัยนะว่า หลวงพ่อดปากน้ำท่านอวดอุตริมนุสสรรมั่งเนี่ย ที่อัญเชิญพระพุทธรเจ้ามาได้ ท่านก็ชี้หน้า ไอ้เณรมึงอย่านะ หลวงพ่อดชี้หน้าว่าผม เห็นพระพุทธรเจ้าลอยเต็มหลังคาโบสถ์ “เฮ้ยมึงอย่า निकดูคุณนะ มึงไม่เห็นจริงนี่หว่า มึงอย่าแก่ง้งงไปนะ” เราก็กะลใจ เรานี้

หัวดีอ ไม่ค่อยเชื่อหลวงพ่อ

ไปอยู่ใหม่ๆ เราก็คะนองเลย กับเพื่อนเถรด้วยกัน เขาอยู่คณะเนกขัมมะ ต้มข้าวต้มกินกันเถอะ หลวงพ่อต่านไม่รู้หรอก ๓ องค์ ทำทายหลวงพ่อ มีผม มหาเสริม มหาพล ต้มข้าวต้มกินกัน ตั้งหม้อไปซื้อกับข้าวเต้าหู้ยี้ ที่นี้หลวงพ่อต่านรู้ ท่านบอกพวกมึงหยุดเลยนะ ถ้าไม่หยุดพรุ่งนี้จะประกาศชื่อ หลวงพ่อต่านรู้หมด ถ้าไม่รู้ท่านจะปกครองคนได้อย่างไร พระ ๓๐๐ เณร ๓๐๐ ชี ๓๐๐ ลูกศิษย์อีก ๓๐๐ จะปกครองคนได้ คนต้องเชื่อ หลวงพ่อต่านจะอยู่บนธรรมมาสน์ นั่งเทศน์อยู่ในโบสถ์ พระคุณของหลวงพ่อมากเหลือล้ำเกินกำหนด

หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านพูดจริงทุกอย่าง ไม่เคยโกหกทรอก เราหนีเที่ยว เขามีหนังสือที่วัดนางชี วัดปากน้ำปิดประตูแล้ว สมัยนั้นหลวงพ่อต่านสร้างเป็นกุฏิ กุฏิใคร กุฏิมัน สำหรับให้คนอยู่ปฏิบัติธรรม เรา ๕ คน มหาพล มหาเสริม ผม เณรโร และเณรจัน “หลวงพ่อต่านไม่รู้หรอกเราหนีข้ามรั้วไปดูหนังกันดีกว่า” หนีไปเป็นประจำ วันนั้นหลวงพ่อเตรียม

ไม้ ทุกครั้งที่เราไปจะมีไม้ขีดกับไฟแช็คไป แต่วันนั้นไม้ขีดก็ไม่มี ไฟแช็คก็ไม่มี แล้วแต่ก่อนโบสถ์ของหลวงพ่อก็จะเก่าๆ โทมม เราก็มองเห็นแสงไฟวาบๆ อยู่ข้างโบสถ์ เราก็ “เฮ้ย! มีพระสุมบุหรี เราไปขอต่อयाติว่า ธิบดิน เข้าไปขอต่อया พอไปถึงปรากฏพระองค์นั้นคือ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่าน ยินอยู่ “มึงมานี้ไ้ตัวแสบ ไปเรียกไ้พวกนั้นมาด้วย มึงนี่หนีเรื่อย ฎตาม มึงทันมึงไม่ดูหนังสือเลยเนี่ย! มานี”

มหาเสริมก็บอก “หลวงพ่อครับ ยังไงผมก็รับผิดครับ” “คนที่รับ ผิดหลวงพ่อไม่ตี แต่คนไม่รับผิดหลวงพ่อก็ตีมัน ไ้ตัวแสบ ไ้ตัวรู้เนี่ย!” หลวงพ่ของท่านชี้มาทางเรา “ไ้ตัวต้นเรื่องต้นยุ ยุให้ไปทำมิดิมีร้ายไปชวน เขาดูหนัง พอเย็นนะมึงเริ่มเลย จัดแจงเลยที่ไหนเขามีหนัง บอกเลยวัดนางชี วัดนางนวลมึงนะรู้หมด มึงเป็นคนต้นเรื่อง มึงมานี” “หลวงพ่อยากตีผม เลยนะครับ” “ฎไม่ตีมึงแต่มึงต้องไปเรียนให้ตีนะไปเป็นแถวเลย” ท่านไม่ตี เราลืเสียรู้ ไ้โอพระอะไรมาแอบสุมบุหรีให้เราเห็น พอบอก “หลวงตา ขอไฟหน่อย” “ไ้ตัวแสบมึงมานี ตามไ้พวกนั้นมาให้หมด” เราก็ตะลึงเลย ปกติท่านจะนั่งธรรมะไม่เคยคิดจะออกมาจากโบสถ์

ที่นี้คงเป็นบุญบารมีอะไรสักอย่าง เพราะปกติเราไม่ค่อยเชื่อ หลวงพ่ แต่ครั้งนี้ทำให้เราคิดว่า หลวงพ่คงไม่โกหก เรานึกว่าต้องเป็น ของจริง เพราะหลวงพ่ทำให้เราเห็นทุกอย่าง ก็เลยไปนั่งหน้าโบสถ์ นั่ง ทรมาณตัวเราเองซิ ตัวเรานี้มันจะเป็นอะไรนะ...ก็ไม่เห็นมีอะไรนั่งไปนั่งมา ก็เกิดแลเห็นสว่างโล่งเลย แล้วก็ค่อยๆ แคบลงๆ แล้วเห็นตัวของเราเอง ก็มาเล่าให้หลวงพ่ฟัง หลวงพ่บอกว่า “มึงรู้แล้ว” หลวงพ่บอกว่าเรารู้ แล้ว เหมือนกับฎ คราวนี้ก็นั่งเลย ท่านเห็นเรา เราเห็นท่านเหมือนกับ เรานั่งคุยกัน ภายในคุยกันได้ เพราะฉะนั้นวิชาธรรมกายไม่ใช่ ของโกหก พุดล้อเล่นไม่ได้นะ ของจริงนะ เป็นปัจจัดตั้งรู้ได้เฉพาะตัว ของเราเอง ไปเล่าให้คนอื่นฟัง เขาเห็นไม่เหมือนเราก็จะทาวาเราบ้า

ต้องนั่งเองถึงจะรู้เอง ที่นี้ก็ต่อวิชาในโรงงานทำวิชา ชื่ออยู่พักหนึ่งพระเณรอยู่อีกพักหนึ่ง หลวงพ่อนั่งกลาง หลวงพ่อท่านคอยนั่งตรวจคอยสั่งวิชา แม่ชีก็จะตอบว่าวิชาไปโน่น ไปนี่จะเป็นอย่างนั้นๆ เราก็นั่งตามไปเรื่อยๆ หลวงพ่อจะเป็นคนสั่งแม่ชี คบคุมชี อีกทีหนึ่งอย่างแม่ชีทองสุข แม่ชีจันทร์ เขาก็ไปกันเต็มเยอะแยะ ไม่ใช่ผมคนเดียวนะที่ต่อวิชา ก็นั่งฟังเหมือนเราไม่ใช่ตัวเรา วิชาไปถึงไหนก็ไปถึงนั้น เคยนั่งดูเหมือนกันว่าบางคนก็ไปไม่ได้ไปไม่ทัน เพราะจิตไม่นิ่งแน่นอน พอกลับเรียบร้อย เราก็เขียนบันทึกลงในสมุด เวลาเราอยู่ข้างในนั้น เราจะมองเห็นกันหมด มีหลวงพ่อบริเวณนั้น

คุณยายทองสุข ลำแดงบ้าน

คุณยายจันทร์ ขนนกยูง

แต่ก่อนจะมีแม่ชีทองสุข แม่ชีจันทร์เขาจะสนิทกับฉันเพราะศาลาติดกัน อาจารย์อยากให้อันแก่ ก็เลยไปให้แม่ชีจันทร์ แม่ชีทองสุขสอนเราก็นั่งธรรมะ อาจารย์ก็สั่ง “เฮ้ยมันนั่งให้ดีๆ นะ” ที่นี้เราก็นั่งหลับกรนครีอกๆ แกล้งคุณยายทองสุข คุณยายทองสุขแกล้ง ยายจันทร์ก็แกล้งเขาว่าวิชาไปอย่างนั้นอย่างนี้เราก็นั่งหลับ

ปกติทางเณรนั้นแม่ชีทองสุขกับแม่ชีจันทร์จะไม่รับสอนใครนอกจาก

ฉันท (ลุงสมจิตร์) มหาพล มหาเสริม แม่ชีทองสุข เขาก็ทำให้ตัวของเขา เป็นผู้ชายได้ด้วยธรรมกาย ฉันทก็นั่งไปดูอย่างนี้ สามารถทำได้ ฉันทก็เอะ!... ทำได้ยังไงวะ...แกก็บอก “เข้อย่างนี้ก็แอบดูกุลี เราก็มั่วว่าอะไร แม่ชี จันท์ก็เป็นลูกศิษย์ของแม่ชีทองสุข ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าเเวร เดียวนี้ตาย กันหมดแล้ว

เราเชื่อหลวงพ่อกมาก เพราะเราประสบพบเห็นมากับตัวเราเอง ทุกอย่างที่ท่านพูดเป็นเรื่องจริง ก็เลยเลิกเรียนบาลี ไม่อยากได้ มานั่ง ธรรมะดีกว่า ก็เป็นเณรกันกุฎีหลวงพ่อสะพายย่าม เดินตามหลวงพ่อกไป

มีโยมน้ำคนหนึ่งแกลเป็นคนไม่เชื่อ เป็นผู้จัดการเดินเรือสมุทร แกล ขับรถมาตั้งใจว่าจะฆ่าตัวตาย จะขับรถให้ชนเสาไฟฟ้า เราก็บอกอย่า อย่าฟังทำ อย่าทำในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ แกลเปิดรถมาบอก “ห้ามผมทำไม ผมเสียใจ ผมอยากตาย” “ไปวัดดีกว่า ไปนั่งคุยกันที่วัด” จะเป็นดวง อุปการะยังงั้นไม่ทราบ พอผมบอก เขาก็เดินตาม ตอนเป็นเณรตอนนั้นไป บิณฑบาตที่ตลาดพลู ของก็เยอะ เขาก็ช่วยหิ้วของเดินตามมาที่วัด แล้ว มานั่งคุยกันว่า เวรกรรมมีจริง แล้วก็ได้ธรรมะ ต่อมาแกลก็เป็นกันกุฎีมาเรื่อย ติดสอยห้อยตามมาตลอด จะเอาอะไรให้หมด รถเก๋ง สร้อยคอ ๒๐ บาท แต่เราไม่เอา

หลงวิชากับหลวงพ่อก

ตอนหลวงพ่อกสดังๆ ก็มีคนมาหลงวิชากับหลวงพ่อกเยอะ ทีนี้ นำก็พาคนทรงคนหนึ่งมาหาหลวงพ่อก นับถือเจ้าพ่อกอะไรไม่รู้ที่บ้าน คน ทรงนั้นมีสมบัติอยู่ใต้ถุนบ้าน มีคนจะทำให้คนทรงนี้ตาย เพื่อจะขุดเอาสมบัติ พอพาคนทรงมาหาหลวงพ่อก หลวงพ่อกก็บอกเณรไปนั่งธรรมะชิว ทีนี้มีมัน บินมาเลย พุงเข้ามาทางหน้าต่าง ร่างทรงร้องวี๊ด เป็นตุ๊กตาหุ่นขี้ผึ้ง หลวงพ่อกก็ออกจากกุฎีมาเลย เอาแก้วมาครอบมันไว้ ครอบไ้ตัวหุ่น มันก็

บอกหลวงพ่อย่าลุงนะ จะเอาชีวิตคนๆ นี้ เณรก็อย่ายุ่ง มันก็วิ่งเข้ามาหาคนทรงทำเดี๋ยว เรายังบอกว่าหยุดนะ เรามั่นคนคือรู้มันอยู่แล้ว เราช่วยหลวงพ่อยู่แล้ว “ถ้ามันทำเขา ภูเอามันตายแน่” มันก็วิ่งมาเลยนะ แก้วอย่างหนาเลยนะครอบตัวมัน แต่มันวิ่งได้ จะเข้าไปหาคนทรง เราก็กินตัวเขาเอาไว้ มันถอยกลับ “มันถอยออกมานะ มันถอยออกมา ถึงตายแน่ถ้ามันไม่ถอย” พอสุดเสียงมันก็หมดวิชา ละลายกลายเป็นอากาศธาตุไปหมด

หลวงพ่อบอก “เณรดูซิ ทรายยังขยับอยู่เลย มันทำได้ยังงั้นเนี่ย ขี้ผึ้งมัดด้วยด้ายสายสิญจน์มันมาหมดเลย หุ่นขี้ผึ้ง ในนั้นมีหมดเลย มีเข็ม มีมิด มีหมดในตัว ถ้าเข้าตัวเข็มวิ่งแทงอวัยวะต่างๆ ตาย เรานั่งดูอยู่นะ มันวิ่งได้ แล้วคนที่ทำนายถึงคนที่ส่งเจ้าหุ่นตัวนี้มาเป็นแขก แขกนี้มันเก่งจริงๆ ตัวฉกรรจ์เลย เขาจ้างมาไม่รู้กี่หมื่น จ้างมาคนทรง พอเสร็จเรียบร้อย คนทรงก็มากราบหลวงพ่อ หลวงพ่อก็ช่วยชีวิตเลยนะเนี่ย เลี้ยงวินาทีเลยนะ เจ้าที่เข้าทรงมันก็เก่งทุกรูปแบบ เวลามันเอาผ้าปิดหน้านะ เนื้อเป็นกิเลสหายหมดเลย ไม่รู้หายไปได้อย่างไร เกลี้ยงเลยเหลือแต่ธาตุ แต่

เราก็มองเห็นนะ แต่ไม่พูด มันบอกว่า “เณรอย่าพูดนะ” เป็นเรื่องของเขา

หลวงพ่อก็ตอบว่า “เณร...วัดปากน้ำ เนี่ยมีทองคำเต็มไปหมดเลยนะ” เราก็สงสัยทองคำจะมีจริงอย่างที่หลวงพ่อบอกหรือเปล่า แต่พอนั่งดู... ทองคำมีจริงๆ... เลี้ยงคนก็หมื่นก็แสนก็ล้านกินไม่หมด...วัดปากน้ำ กินไม่หมดทองคำเยอะแยะ สมัยนั้นถ้ามีคนบอก “หลวงพ่อบ่าวไม่มี” มาแล้ว แป๊บเดียวข่าวมาเลย “หลวงพ่อน้ำปลาไม่มี” เรือมาอีกล่ะ หลวงพ่อนั่งอยู่กุฏิ แต่เรือข่าวมา น้ำปลามา

หลวงพ่от่านรู้หมดเรียกมาได้ ฉันทเคยถามคนที่เอาข้าวมาว่า “โยมทำไมถึงเอาข้าวมา” เขาบอกว่า “เพราะศรัทธามันเกิดเลยเอาข้าวมาวัดปากน้ำ” ทั้งๆ ที่แกก็ไม่เคยนับถือหลวงพ่อด้วยนะ แต่อยู่ดีๆ ก็นึกอยากจะถวาย

“หลวงพ่อดวันนี้จะมีคนสร้างกุฏิใหม่” หลวงพ่อบอกว่า “มี” สำนักข่าวหนังสือพิมพ์มานั่งเฝ้ามาจับผิดหลวงพ่อลักพักหนึ่งคนมาแล้ว “หลวงพ่อดฉันอยากสร้างกุฏิสักหลังมีที่ว่างไหม” เล่นเอาไอ้หนังสือพิมพ์ถามเลยว่า “แก่นัดแนะกับหลวงพ่อดหรือไง” เขาบอกว่า “ไม่รู้เรื่อง อยากสร้างเฉยๆ แกจะทำไมฉันล่ะ” หลวงพ่อดรู้ได้ใจว่าจะมีคนมาสร้าง มหัทศจรยเกิดขึ้นเยอะ คนที่มาขอให้หลวงพ่อดช่วยก็มีเยอะ บางคนมาบอกหลวงพ่อด ขอย่าให้บ้านพัง ท่านก็บอก “มึงไปเปลี่ยนน๊อตใหม่ซะ มันขึ้นสนิมก็พังอยู่แล้ว” เขาก็รีบไปขันน๊อตใหม่ บ้านแข็งแรงแน่นหนาทันที บางคนมาขอน้ำมนต์ “หลวงพ่อดผมขอน้ำมนต์สักขันนะ” ตอนนั้นคนก็เยอะ หลวงพ่อดนั่งรับแขกเรื่อยๆ ลักพักเขาเห็นหลวงพ่อดไม่ทำอะไร เขาก็จะเอาน้ำมนต์ไปสาธิตทั้งปรากฏว่าน้ำเป็นอย่างกับน้ำแข็ง สาธิตไม่ออก เขาก็รีบมาขอโทษหลวงพ่อด หลวงพ่อด ก็บอกว่า “กูทำให้มึงแล้ว มึงเททิ้งทำไม” ของหายก็มีมาถามหลวงพ่อด หลวงพ่อดก็บอก “มึงไป เตี่ยวมึงก็เจอเองแหละ” แล้วเขาก็เจอขนาดบางคนญาติป่วยใกล้จะตายมาหาหลวงพ่อด หลวงพ่อดบอก “มึงกลับบ้านไปเถอะ มันไม่ตายหรอก” เขาก็ไม่ตาย ไม่รู้หลวงพ่อดรู้ได้ไง

หลวงพ่อดมาบอกว่า “หลวงพ่อดครับเขารว่าหลวงพ่อดเก่งจังเลยเธอสามารถรู้สัจธรรมได้ แล้วไม่ขัดในกลองนี้มีกีก้าน” หลวงพ่อดท่านก็บอกว่า “วางไว้ข้างๆ ขามึงนั่นแหละ” แล้วหลวงพ่อดท่านก็สั่งให้ไปเรียกแม่ชีญาณิ กับแม่ชีตริธา ๒ คนเข้ามา แล้วหลวงพ่อดสั่งให้แม่ชี ๒ คนเข้าที่ไปตามพอดตาของเขา มาเข้าร่าง พอเข้าร่างแล้ว ท่านก็บอก “เอ้าคุยกับเขา” พอเข้าร่างปุ๊บก็บอกเลยว่า “มึงมาทำตายหลวงพ่อดวัดปากน้ำ มึงวอนหัวขาดซะแล้ว นึกพ่อดมึง ไอ้แซมมึงนี่มันไม่เข้าท่า” แล้วก็บอกให้เสร็จเลยว่า

ไม้ขีดมีกี่ก้าน เงิน
ทองอยู่ที่ไหนๆ ให้
ไปซื้ดเอา พอเขาไป
ซื้ดก็เจอหมด ตอน
นั้นเรานั่งอยู่ข้างๆ
หลวงพ่อกอยต้ม
น้ำร้อน หลวงพ่อ
จะเรียกเราว่า ไอ้ตัว
แสบ ไอ้ตัวแสบไป

ต้มน้ำร้อน ที่เรียกเราว่า ไอ้ตัวแสบ เพราะเราดื้อไม่ค่อยเชื่อท่าน
อย่างพระของขวัญ เราก็คิดว่า “อะไรกันนักกันหนาใครก็อยากได้”
ท่านบอกว่า “มีงั้นไม่รู้คุณค่าต่อไปมีเงินแสนก็หาไม่ได้” ตอนนั้นก็หา
ไม่ได้แล้ว

อย่างเรื่องดับดาวนี้เป็นของเล่น เรียกฝนก็ได้ พายุมันจะเกิด
เราจะไม่ให้เกิดก็ได้ พระพุทธเจ้าตรัสบอกพระอานนท์ว่า พระโมคคัลลานะ
เก่งทางฤทธิ์นะ พระสารีบุตรเก่งทางธรรมะมีปัญญา พระอรหันต์แต่ละ
องค์เก่งไม่เหมือนกัน อย่างองคุลิมาล เขาคือเป็นหมื่นเป็นแสนตัดนิ้วมือ
สร้างเวรกรรมเพราะอยากเป็นเจ้าโลก อยากสำเร็จทุกอย่าง จนเกือบจะ
ฆ่าแม่ พระพุทธเจ้าไปห้ามไว้ องคุลิมาลวิ่งไล่ตามพระพุทธเจ้า บอกให้
หยุดก่อนๆ พระองค์ก็บอกว่า “เราหยุดแล้ว แต่ท่านยังไม่หยุด” องคุลิ-
มาลคิดว่า จะหยุดได้ยังไง วิ่งตามเท่าไรก็ไม่ทัน พระพุทธเจ้า ท่านหยุด
ฆ่าคน หยุดความเลวความชั่ว และใจท่านหยุดแล้ว พอองคุลิมาลได้ฟัง
ธรรมก็เกิดดวงตาเห็นธรรม ทั้งมืดขอบวช องคุลิมาลจากโจรมาเป็นคนดี
เป็นพระอรหันต์ ตอนแรกคนก็เกลียด พากันขว้างปาหินใส่ บางคนก็กลัว
มีผู้หญิงคนหนึ่ง วิ่งหนีท่านแล้วไปติดอยู่ที่รั้ว เป็นผู้หญิงท้องแก่ ท่านก็ตั้ง

ลัจฉริยฐานว่า ข้าพเจ้าเลิกแล้วจากความชั่วจากการเบียดเบียน ขอ
น้องหญิงจงคลอดด้วยความสวัสดิภาพ ผู้หญิงคนนั้นก็คลอดลูกอย่าง
ง่ายตาย

วิชาธรรมกายนี้เป็นของจริงไม่ใช่ของเล่น หลวงพ่อบอกว่า “หยุด
นั่นแหละ เป็นตัวสำเร็จ” เราเคยคิดว่า “เอ...หลวงพ่อกำลังเก้งนี้หัวว่า
ท่านมิดีแต่ท่านไม่อวด” เวลาท่านสอน เราก็นั่งฟัง “มึงไม่ต้องพูด กูรู้”
หลวงพ่อบอกให้เราได้ยิน แหม! หลวงพ่อผมไม่ได้ว่าอะไรหลวงพ่อสักหน่อย

จิตใจเรานับถือท่าน ศรัทธาท่าน ศรัทธาเกิดขึ้น บารมีเราก็ก่อกำ
คนเราถ้าไม่มีศรัทธา บารมีไม่มีหรอก ความนับถือ ความเลื่อมใส ต้อง
ประกอบด้วยปฏิบัติจริง นึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ หลวงพ่อ
วัดปากน้ำให้เชื่อเหตุ เชื่อผล อย่าไปเชื่อเพราะคำโกหกว่า เขาคนโน้นเก่ง
คนนี่เก่ง ต้องไปดูว่าเขาเก่งยังไง ธรรมะนั้นมี ๓ อย่าง คือกุศลสารธรรมา
อกุศลสารธรรมา อัปยาคตาธรรมา บางทีเราเคืองเขา น้อยอกน้อยใจนี้
เป็นอกุศล บางทีอยู่เฉยๆ ก็คิดอยากจะทำบุญ นี่ใจเป็นกุศล บางครั้งก็
รู้สึกเฉยๆ เรื่องนี้ พญามารเขาไม่ให้รู้หรอก รู้แล้วตาย หลวงพ่อบอกว่า
“ช่างมันเถอะ เกิดมาทั้งที ถ้าไม่ตีก้อยไม่ได้ เกิดมาหาแก้วเจออแก้ว
แล้วไม่กำจะเกิดมาทำไม”

ท่านสอนให้เราเข้าใจตัวเอง รู้จักตัวเอง คนเราถ้าไม่เข้าใจตัว
ของตัวเองแล้วยังใช้ไม่ได้ ก็เหมือนกับคนเราถ้าไม่รู้ว่าเราคือใคร มายังงี้
ที่เป็นตัวตนอยู่นี้มาทำไม ท่านบอกว่า ตัวเรามีธาตุทั้ง ๔ คือดิน น้ำ ลม ไฟ
ธาตุทั้ง ๔ มาประชุมรวมกัน เกิดมาเป็นตัวเป็นตน เผลอแล้วก็เป็นเจ้าธาตุ
ไม่ใช่ตัวของเรา แต่ตัวจริงของเรานั้นมีอยู่ข้างใน ตัวเรามี ๑๘ กาย กาย
ผ้น กายละเอียด เรียงกันไปเรื่อยๆ เลย คนเราถ้าตาย กายข้างนอกก็ตายไป
แต่กายข้างในไม่ตาย พูดแล้วก็เหมือนโกหก ถ้าไปเห็นแล้วมันจึงจะคุยกัน
ได้ สมมติว่าเราผ้น ตัวผ้นนั่นแหละสำคัญ เราต้องรู้แจ้งเห็นจริงในตัวเรา

ว่าเรามีอะไรในตัวเรา เราไม่เชื่อตัวเราแล้วเราจะไปเชื่อใคร แก่งเล็งเขาก็ได้ แก่งเล็งตัวเองก็ได้ ตัวเราเองทั้งนั้น สรุปลความแล้วมันมีเหตุ มีผลเกิดกับตัวเรา หลวงพ่อวัดปากน้ำ จะบอกให้ภาวนาไปเรื่อยๆ สัมมาอะระหังๆๆ แล้วก็ไปตกบ่อของใจ บ่อกว้างๆ กว้างมากเลย จิตตกอยู่ในตัวเรา ตัวเราค่อยๆ สว่างๆ ไปเรื่อยๆ เห็นทุกดวงและเห็นในสิ่งที่เราไม่เคยเห็น เขาบอกว่าอันนี้ไม่จริงนะ ถ้าไม่ทำแล้วจะไปรู้ได้อย่างไร มันต้องทำถึงจะรู้ เราจะเห็นตัวเรา ตอนนั้นมันจะขยายไปก่อน พอเรாதกหลุมจะขยายออกไป เรามีสติสัมปชัญญะ ก็เห็นจุดเล็กอยู่ตรงนี้เอง เห็นตัวเอง แล้วไม่คิดอะไร เราก็นั่งดูไป ทำไมมีหลายๆ ตัว หลายๆ กาย มีไปเรื่อยๆ เราเห็นในสิ่งที่ไม่เคยเห็น อย่างเช่นญาติหรือผีก็เห็น “มาโง่นะ” เขาถาม “ก็นั่งสมาธิมานี้” เขาเดินเป็นแถวตายนาทีหนึ่งเยอะ บางคนก็พิการไป บางคนก็สภาพต่างๆ กัน จะมีศาลาพักคน บางคนหิวน้ำ แต่ไม่มีน้ำกิน หิวข้าวแต่ไม่มีข้าวกิน เพราะไม่ได้ทำบุญมา เขาก็คิดเลยคนนี้บาปหนัก บาปหนา เหมือนตีตัว เราจะเห็นฟีนน้ำอาวาทรมานขนาดไหน

วิชาธรรมกายเป็นวิชาที่หลวงพ่อบ้านค้นพบขึ้นมา จากสิ่งที่มีมาก่อน หลวงพ่อบ้านศึกษามาจากพระพุทธเจ้า คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไม่เคยโกหกใคร หลวงพ่อบอกว่าใครนับถือศาสนาพุทธ จะมีแต่ความสุข เรื่องเวรมีจริง กรรมมีจริง ฉะนั้นเล่าเรื่องหนึ่งให้ฟัง เรื่องของคนดูถูกแม่ แม่รักลูกปานดวงใจ ส่งเสียลูกเรียนจบ สอบเป็นนายทหารได้ แม่ก็รำพันว่า “ลูกเอ๋ย แม่ไม่มีหลาน ด้วยความรักลูกจะหาเมียมาให้ ตอนแรกลูกก็บอกไม่เอา เมียมาจะมีภาระมากมายก่ายกอง ต่อมาก็แต่งงาน เมียเที่ยวอย่างเดียว ไม่สนใจบ้านช่อง ฝ่ายแม่ก็บอกลูกชายว่า เมียชังจะไม่ค่อยดีแล้วนะ เมียก็เคือง คิดจะทำจัดแม่ยาย ให้ลงมานอนใต้ถุนบ้านจะได้ไม่ต้องพูดมาก อะไรไม่ดี ก็พูดกรอกหูสามี แม่พินะ สกปรกจังเลย ทำอะไรก็สกปรก สามีก็ให้แม่มานอนใต้ถุนบ้าน พอเอาข้าวไปให้กิน

พี่ดูซิ แม่ทำจานแตกหมดเลย ทำได้ยังไง พี่ให้ลูกน้องของพี่เอามะพร้าวมาขูดแล้วเอากะลาใส่ให้แม่กินดีกว่า ที่นี้ลูกก็ดู ทำไมแม่ถึงทำอย่างนี้กับย่า ส่วนพ่อก็ตามใจเมีย เมียว่ายังไงก็ตามใจ ผลสุดท้ายก็ถามพ่อ พ่อๆ ทำอะไร? พ่อก็บอก “จะทำกะลามะพร้าวไว้ใส่ข้าวให้ยากิน” “พ่อทำให้ผมชุดหนึ่งนะ” “มึงจะเอาไปทำอะไร” “เวลาพ่อแก่ผมจะเอาไว้ใส่ข้าวให้พ่อกิน” พ่อสะอึกเลย ย่าเขาไม่มีอะไร จานยากี่ไม่เคยทำแตก มีพ่อคนเดียวที่เข้าใจยาผิด ก็เข้าไปกราบขอโทษ แล้วไล่เมียไปที่อื่น ตอนนั้นเขาก็กกลับมาใช้กรรมเพราะลูกสะใภ้ตัวเองทำยิ่งกว่าอีก ดูไม่จิต...

หลวงพ่อบอกว่า โลกจะเสื่อมลง ศาสนาไม่เสื่อม คำพูดไม่เสื่อม หนังสือไม่เสื่อม คนจะเสื่อมจากศีลธรรม ไม่รู้จักคุณพ่อคุณแม่ พ่อแม่พูดอะไร ไม่เชื่อ ความกลัวความละอายไม่มี แล้วโลกจะไปเหลืออะไร สมัยโบราณรักษาวลสงวนตัวไปไหนก็เป็นกุลสตรี เดียวนี้มีที่ไหน นึกจะด่าก็ด่า นึกจะว่าก็ว่า หลวงพ่อพูดเลยว่า ความนึกความคิดของคนไม่มีเหลือ อย่าให้คนชั่วขึ้นมามีอำนาจ ต้องให้คนดีขึ้นมาปกครอง ถึงจะอยู่ร่มเย็นเป็นสุข แต่ก่อนหลวงพ่อบอกให้ฟังว่า ต่อไปยุคเอ็ง จะได้เห็นปราสาท ๓ ฤดู เราทั้งหลายเราไม่เชื่อต่อมาเดี๋ยวนี้มีคอนโดตีดแอร์ขึ้นมาหลับสลายเหมือนปราสาท ๓ ฤดู ให้ร้อนก็ได้ ให้หนาวก็ได้ ท่านกำหนดรู้ไปหมด คลองจะเป็นถนน ถนนจะเป็นเส้นขนมนั้นนะ หม้อดินต่อไปจะไม่ต้องหุง มีหม้อทิพย์เปิดปู้

ติดบ๊ีบ จะมีหุทิพย์ ตาทิพย์ เราลีหัวเราะ หลวงพ่อพูดไปเรื่อย ต่อมาท่านมรณภาพแล้วเราก็ได้คิดว่าเราไม่ทันเกมส์ท่าน เดียวนี้มีหม้อหุงข้าว เปิดบ๊ีบติดบ๊ีบ โทรทัศน์ก็มี อยากดูช่องไหนก็เปิดดู เหมือนเรามีตาทิพย์ หุทิพย์ก็มีโทรศัพท์ติดต่อสื่อสารกันได้ ฮัลโหลๆ ก็พูดกันรู้เรื่อง พระที่เก่งกล้าสามารถในประเทศไทยยังมีหลายองค์ แต่ไม่รู้อยู่ไหนบ้าง ทัวไปหมด ท่านเก่งจริง ช่วยบ้านเมือง บางท่านอยู่ตามป่าตามเขา เขาไม่วุ่นวายหรอก อยู่ต่อมาเราก็อยากสึก ไปขอหลวงพ่อสึก หลวงพ่อก็บอกว่า อยู่ไม่ได้ก็สึกไป ไปปฏิบัติเอานะ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านรู้แจ้งเห็นจริง ท่านเก่ง มันต้องทำใจนะ มันต้องเข้าใจในตัวเราก่อน เราเข้าใจตัวเราดีหรือไม่ พอเราเข้าใจในตัวเรา เราก็คจะรู้ว่า เอ..กิเลสเรามันยังหนาอยู่หรือเปล่า นี่เป็นเหตุเป็นผลว่าเราจะทำอะไรต้องจากตัวเราอันดับแรก คนอื่นเขาไม่ทำให้เราได้หรอก เราต้องทำให้ได้ทีละก้าว หากเขาว่าเรา เราไม่โมโห นั่นใช่ได้ เขาว่าเดียวเขาก็เจียบไปเอง เขาดำ เดียวเขาก็เสี่ยงแห้งไปเองและก่อนที่จะเล่าเรื่องตัวเองให้คนอื่นเขาฟัง เราต้องเข้าใจตัวเอง เราต้องเข้าใจว่าวันเวลาล่วงไป เราได้อะไรจากตัวเราเองบ้าง คนเราอย่าปล่อยวันเวลาให้ล่วงไป โดยไม่ได้ใช้มันเลย มันก็ใช้ไม่ได้ เวลามันผ่านไปแล้ว เรียกกลับมาไม่ได้ ถ้านั่งพูดปาวๆ แต่ตัวเองไม่ปฏิบัติก็เป็นความชั่วของเรา เราต้องใคร่ครวญเสียก่อนแล้วจึงทำ พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า “**นิ สัมมะ กรณัง เสโย**” **ใคร่ครวญเสียก่อนแล้วจึงกระทำ** ทั้งหมดที่เล่าให้ฟังนี้ เป็นสิ่งที่ฉันได้มาจากหลวงพ่อดปากน้ำ

และนี่ก็เป็นเรื่องจริงที่ได้รับการถ่ายทอดจากคุณลุงสมจิตรนัรัศมีวัย ๖๖ ปี ที่ประกอบไปด้วยธรรมะที่ลึกซึ้ง และเรื่องราวความมหัศจรรย์อันน่าทึ่ง จากประสบการณ์จริงที่เคยอยู่ร่วมยุคกับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาณุเจริญ

ป้าจินตนา โอสธ

ปาจินตนา โอสถ

หลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ
เปรียบประดุจร่มโพธิ์แก้วที่ให้ความร่มเย็น
แก่ทุกชีวิตที่ได้เข้ามาอาศัยใต้บารมีท่าน
เปลี่ยนชีวิต จากผู้ทุกข์ยากให้มีความสุขในเส้นทางอันดงาม
ความเมตตาของท่าน ไม่มีประมาณ ทุกคนที่มาเจอท่าน
ต่างก็รู้สึกว่ เหมือนได้พบบิดาบังเกิดเกล้า
ที่เคยพลัดพรากจากกันมานานแสนนาน
ดังชีวิตของคุณหมอจินตนา โอสถ
แพทย์แผนโบราณ วัย ๗๐ ปี ที่ยึดมั่นในความดีงาม
และธรรมะที่หลวงพ่อดปากน้ำสอน กล่าวได้ว่าการได้ชีวิตที่เปี่ยมสุข
เพราะหลวงพ่อดปากน้ำ เป็นผู้ให้ชีวิตอย่างแท้จริง

ก่อนที่จะมาพบหลวงพ่อดปากน้ำนั้น ตอนเป็นเด็กลำบากมาก
กำพร้าแม่ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ ๒ ตอนนั้นลำบากมาก ตอนนั้นรู้สึกว่
แม่อายุ ๔๐ กว่า ก็มาเสียชีวิต แม่มีลูกทั้งหมด ๑๑ คน แม่ป่วย เป็นโรค
หวับลูกบิด พยายามรักษา ค่าเข้มฉิตยาเข้มละ ๑๕๐ บาท สมัยนั้นแพง
มากนะ ๑๕๐ บาท พอครบกำหนดที่แม่คลอด แม่กับน้องที่อยู่ในท้องก็เสีย
ตอนแม่เสียลำบากมาก แม้แต่โลงศพก็เอาเตียงนอนมาทำโลง ลูกร้องไห้
ระงม แม่เสียก็เหมือนแพแตก ชีวิตก็ระหกระเหิน น้องที่เหลือก็ย้งเล็ก ๆ

กำลังเรียนอยู่ ป.๔ การเรียนก็จำเป็นต้องหยุดชะงัก แต่เป็นคน
ชอบทำบุญ หลังจากแม่เสียก็ทำบุญมาก ทำบุญใส่บาตร สมัยก่อนต่าง-
จังหวัดเขามีการเกี่ยวพันกับเรื่องข้าว ที่นี้เราก็ลองไปทำการค้าขายข้าว
รับสีข้าว ข้าวเปลือก ๑๐ ถัง จะได้ข้าวสาร ๔ ถัง ครึ่งถึงนั้นเราก็ได้มา

ทำจนไอ้เห แฉวเรือคนเดียววนะ จ้างเด็กมาคนหนึ่งอายุ ๑๒ ขวบ ส่วน ดิฉันอายุย่างเข้า ๑๔ ลำบากมาก ที่นี้เรือล่มเพราะคลื่นเรือใหญ่ ข้าวหาย หมดทั้ง ๒ ครั้ง แล้วต้องใช้หนี้เขาอีก เราก็ลู่ต่อไปไม่ท้อแท้ทำงานใช้หนี้ เขาหมดก็แทบแย่ บางครั้งเรือไปติดผักตบชวาจะถึงบ้านก็เที่ยงคืนก็มี อาหารการกินไม่ต้องพูดถึง ข้าวเปล่ากับน้ำปลาก็นับว่าดีที่สุดแล้ว จิตใจ ครุ่นคิดอยู่แต่ว่าอยากจะบวชชิตีกว่า สมัยเด็กนั้นนับถือลัทธิศาสดามาก อยู่มาวันหนึ่งเรือมาติดอยู่หน้าวัดป่าพฤษ อ.บางปลาม้า ก็มาเจอแม่ชี คนหนึ่ง แม่ชีกล่าวถึงธรรมะ กล่าวถึงหลวงพ่อดปากน้ำว่า วัดปากน้ำ ะมีแม่ชีมากมายจึงอยากจะบวช มากับเพื่อน ๒ คน เพื่อนจะพาสามีมา เข้าเป็นทหารที่กรุงเทพฯ นั่งเรือมากับเขา มีกำนันมาด้วย กำนันนี้จะเอา หมอมาขายไม่จริงใจที่จะให้เราบวช เราก็ขอบารมีของพระพุทธเจ้า ตอน เด็กๆ นึกถึงพระพุทธเจ้า ทั้งที่ไม่รู้จักว่าพระพุทธเจ้าท่านคือใคร แล้วขอ ให้มาถึงวัดปากน้ำ

ภรรยาของกำนันก็มองหมอ แล้วก็ว่าหน้าตาอย่างหมอนี้ยังเด็ก ไม่น่าจะบวชชี่ น่าจะอยู่ทางโลก ไปพักบ้านคุณนายที่เทเวศน์ ลูกชายของ คุณนายเป็นกัปตันเดินเรือ เขาอยากให้หมอแต่งงานกับลูกชายเขา หมอ ก็บอกว่า ถ้าจะแต่งงานให้บวชสัก ๑๕ วัน แต่ในใจคิดว่า บวชแล้วจะไม่สึก แน่นนอนจะเกาะผ้าขาว จะอยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำจนเขาใจอ่อน เสร็จ แล้วก็บอกให้กำนันพาไปส่งที่วัดปากน้ำ แต่กำนันหลอกพาเลี้ยวลดศเคี้ยว ในใจตอนนั้นคิดถึงแต่หลวงพ่อด ทั้งที่ไม่รู้จัก “หลวงพ่อดช่วยลูกด้วย” ลูกนี้ แยกแล้ว เพราะกำนันบอกให้เป็นเมียน้อยเขาดีกว่า จะได้อยู่อย่างสบาย (สมัยนั้นกำนันเป็นคนมีอิทธิพลมาก) ก็นึกให้หลวงพ่อดช่วยลูกด้วย ให้ตล ใจให้เขาไปส่งให้ถึงด้วย ดิฉันยกมือไหว้อ่อนนวยแล้ว อ่อนนวยอีกจนกำนัน แกใจอ่อน ผลที่สุดก็พามาส่งถึงวัดปากน้ำ

สมัยก่อนหลวงพ่อดลำบากนะ มีศาลาก็เก่ามาก มีโรงครัวเล็กๆ

กฎีกี่ไม่มี หาพระองค์ไหนที่จะเหมือนหลวงพ่อก็ไม่มีเลย ท่านเป็นพ่อในสายธรรมจริงๆ ท่านเมตตาคนยากคนจน ท่านต้อนรับ พอไปถึงท่านแล้ว ท่านก็ถาม “ลูกมาจากไหน” ก็บอกว่ามาจากสุพรรณ กำนันเขามาส่ง เมียกำนันเขาก็ให้นัดให้ไปเจอที่บ้านคุณนาย ให้มาบวชแค่ ๑๕ วันเท่านั้น แล้วให้สึก

พอมาถึงหลวงพ่อก็นั่งสมาธิ จิตใจก็บริสุทธิ์ เหมือนกับขึ้นสวรรค์ นั่งสมาธิไป ๗ วันก็เห็นแสงสว่าง แล้วฉันเห็นแม่ที่ตายไป เหมือนกับเรานั่งสมาธิ แล้วจิตล่องลอยไปเห็น แม่นั่งเสื้อผ้าสีขาว ตอนแม่เสียนั้น หมออายุประมาณ ๑๓ ปี มาบวชก็เห็นหน้าแม่ เห็นว่าแม่คลอดลูกตายและไปอยู่กับน้องที่ตายด้วย

แม่ชีจินตนา โอสถ

พอไปเล่าให้พ่อฟังพ่อก็บอกว่า เหมือนกับที่พ่อฝัน อยู่ในสภาพเดียวกันเลย

ตอนที่ไปเห็นแม่นั้นแม่ชีคุมไป แม่ชีจะสอนธรรมะ หลวงพ่อให้ไปนั่งกับแม่ชีรู้สึกจะเป็นแม่ชีล่อม พอได้ธรรมะแล้วหลวงพ่อก็บอกว่า “เอ็งได้ธรรมะ เอ็งพยายามนะ” โดยมากหลวงพ่อก็จะพูด เอ็งมีบุญนะ เป็นภาษาโบราณ หมอเป็นคนแจวเรือเก่ง แม่ชีเลยให้หมอเป็นคนแจวเรือ ขยันไปแจวเรือแต่เช้าไปกับคุณแม่ท้วม แจวเรือไปซื้อกับข้าวมาถวายพระ แล้วสายๆหน่อย กว๊ายเดี่ยวเรือก็มา ก็ไปซื้อมาถวายหลวงพ่อก็ หลวงพ่อก็จะถามเรื่องราวว่า “ปฏิบัตินะลูกนะพยายามนะ นั่งถึงไหน ให้ตั้งจิตให้แน่วแน่” สมัยก่อนจะมีสอนธรรมะบนศาลา ศาลาเก่ามาก จุนได้เป็น ร้อยๆ คน เยอะมากเลย มาจากทุกหนทุกแห่ง แล้วก็มิโรงครัวเก่า ถึงอย่างนั้นหลวงพ่อยังเลี้ยงพระได้เยอะ ปัจจุบันศาลาที่ฉันภัตตาหารสมัยก่อนเป็น

โรงครัวเก่า แต่ที่นี่โรงครัวเก่าก็ไปติดริมแม่น้ำ ตรงศาลามีศาลาเล็กๆ มีเรือจอด แล้วศาลาอีกหลังก็ถัดไป เก่ามากเลย ตรงที่หลวงพ่อรับแขก ตอนนี้เป็นประชาสัมพันธ์ของวัดปากน้ำ

พอหมออยู่ครบ ๑๕ วัน เขาก็มาตามให้สึก ทั้งกำนัน เมียกำนัน กับลูกคุณนาย เขาชี้หน้าด่าว่า ไหนจะบวชแค่ ๑๕ วัน เราก็ปล่อยให้เขา ด่า แล้วก็ภาวนาให้หลวงพ่ช่วย ขณะนั้นแม่ชีท้วมมองเห็นพอดี แม่ชีท้วมรู้สึกเสียหมดว่าไม่อยากสึก ท่านก็เรียกหมอเข้าไปหา แล้วให้รีบไป ประเคนอาหารพระทำให้เราได้โอกาสขอตัวออกมา หลวงพ่อดังชื่อให้ใหม่ ตั้งแต่มารั้งชื่อว่าจินตนา ชื่อเล่นแต่ก่อนชื่อว่า ทุกข์ แม่เป็นคนจีนพูดไทยไม่ได้ พ่อเป็นคนไทยไปแต่งงานกับแม่ที่ชวเถา หลวงพ่พ่เห็นเราจะไม่สึก แล้วสติปัญญาก็ดี หลังจากช่วยแม่ชีท้วมอยู่ที่โรงครัวได้ ๑ พรรษา ท่านก็ให้ไปเข้าทำวิชา หมออยู่กับคณะทำวิชาสามัยก่อนจะได้ยินแต่เสียงท่าน เป็นช่องเล็กๆ หลวงพ่ส่งอะไรก็ทางช่องเล็กๆ ช่องขนาดจานลอดได้ แยกกันระหว่างพระกับชี แล้วนั่งสมาธิ จะมีเป็นเวร เวร ๑ เวร ๒ เวร ๓ หมออยู่เวรที่ ๒ ตั้งแต่ ๒ ทุ่มถึง ๒ ยาม

สมัยนั้นรู้สึกจะ พ.ศ.๒๔๙๓ หลังสงครามโลกแล้วคณะทำวิชาชุด ๑ ก็มีแม่ชีถนอม แม่ชีถนอมนะท่านเก่งมาก ตอนนี้อยู่เสียแล้ว แม่ชีได้ย้ายไปอยู่อ่างทองตั้งสำนัก ตอนนี้อยู่ยังมีสำนักอยู่ ตรงข้ามกับวัดทองคั่ง ชุดหนึ่งจะมีหัวหน้าคนเดียว แม่ชีจันทร์อยู่รุ่นแรก มีแม่ชีจันทร์ แม่ชีรัษฎา แม่ชีทวีพร อยู่เวร ๑ แม่ชีรัษฎาเป็นคนดีมาก แม่ชีชั้นก็ดีมาก แม่ชีชั้นรักดิฉันมากคือคนแก่นะมีอะไรก็ให้ท่านหน่อย เดี่ยวท่านก็เมตตา สมัยก่อนเวรฉันมีแม่ชีถนอม เวรฉันมีมากที่สุด แต่ไม่ค่อยมีใครกลับมาวัดกันคือออกไปแล้วก็ไปเลย ไม่กลับมาทำบุญที่วัดอีก แล้วชีวิตก็ลำบาก

หลวงพ่ท่านเห็นว่า “เออ...สมาธิ ใช้ได้ ก็ตั้งเป็นอาจารย์สอนธรรมะ ไปสอนที่สุพรรณ มาวัดก็เอาข้าวสารมาให้ มีชื่อเสียงเรียงนามขึ้น

มาก็เพราะเขานับถือหลวงพ่อดปากน้ำ บอกเป็นลูกศิษย์หลวงพ่ ใครๆ ก็เลื่อมใส เราก็นั่งสนทนาธรรมะ คนเฒ่าคนแก่เขาก็มา สมัยก่อนเสือได้ปล้นจี้กัน หมอกำลังนั่งสมาธิอยู่ มาละถามว่า “คนที่ถูกจับไปจะตายหรือเป็นเราดู เราก็บอก... คนที่ถูกจับไปนี่ตาบอดนี่ ไม่ตายหรอก...” อีกทีหนึ่ง วัควายหาย กำลังสอนๆ อยู่นะ “แม่ชีวัควายตั้งแต่หัวค่ำ ยังไม่เจอนะ” เราก็ตีงเข้าไปในสมาธิ กายซ้อนกายเข้าไปในกายมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรพพรหม กายธรรมไปจนถึงกายอรหัตต์ ขยายออกไปตอนนั้น เชี่ยวชาญมาก มองไป “วัควายนี่มอๆ ไซ้ไหม” สมน้ำไม่ดำนะ ขาวๆ นะ มันติดอยู่ในป่าช้า อยู่ตรงนั้นนะไปหาเถอะ

ส่วนมากเขาเชื่อนะ คนแก่คนเฒ่ามานั่ง คราวนี้แหวนหาย เราก็นั่งๆ เอ๊ะ...รู้สึกว่ามีอยู่ในกอกอห้านะ สีแดงเทรอ ไปหาตรงนั้นก็เจอ วิชาของหลวงพ่อนี้ขลังมาก

สมาธิตอนเด็กๆ พุฒแล้วก็อัศจรรย์ พอทำอยู่กับหลวงพ่อดริก อดโรกไปได้เลย ตอนนี้อยู่ตอนนั้นไม่ได้ พอตอนเช้าๆ ออกมาทานข้าว คนในโรงครัวกับคนทำวิชาเขาจะแยกกัน ...ขณะที่เราเดิน จิตจะสว่างหมด จะเห็นดวงใสอยู่ในกาย จะมองเห็นหน้าคนไม่ชัด ใจจะติดอยู่แต่ข้างใน

หลวงพ่อบอกท่านเห็นว่า หมอเป็นเด็กฉลาดและคล่องแคล่วในตอนแรกเลยนั้น ท่านให้ไปฝึกแก้โรคที่ตรงประสาทสัมพันธ์ ฝึกแก้โรคก็ไม่ยากหรอก ท่านบอกว่าพวกนี้มันมีเหตุมาหลายอย่าง มนุษย์เรามี ๒ สาย คือสายดำกับสายขาว สายขาวคือสายธรรมะของเรา ก็พยายามให้แสงสว่างให้มีควมสว่างใสอยู่ตลอดเวลา สายดำของเขา เขาก็สั่งให้ทำบาป ยิ่งทำเลวร้ายสกปรกโลสมม ไปผิดศีล ผิดธรรม เขายังชอบมากเลย สายดำเขาให้กำลังความชั่วอย่างนี้ แต่สายเราสายขาวก็ให้กำลังแต่ธาตุธรรมฝ่ายดี

หลวงพ่อบอกจะแยกธาตุ ท่านจะบอกว่าสายดำมันมาแยกอย่างนี้นะ

จะเกิดอะไรขึ้นมาท่านก็ให้ช่วยทำให้สว่างไสว ให้แม่ชีช่วยทำด้วย แต่ที่นี้แม่ชีน้อยเหลือเกิน มีแค่ ๓๐-๔๐ คน ไม่พอ เพราะการทำวิชาต้องใช้คนเยอะ เวลาทำวิชาใช้ว่าใจทุกคนจะนิ่งแน่นตลอดหมดทุกคน สามารถดังไปได้เรื่อยๆ มีที่หลับที่ตื่นก็มี หลวงพ่อท่านก็จะคอยปลุก คือท่านจะเรียกเรียกที่ไรตื่นทุกที่ ได้ยินทุกที่ หลวงพ่อเหมือนท่านจะไม่ได้หลับเลย อยู่ทุกกะ และได้ยินเสียงท่านตลอด

คนที่จะมาแก้โรคในสมัยนั้น จะมาส่งกระตาดให้หลวงพ่อ หลวงพ่อก็กินว่าดูแลให้ด้วยนะ แก้ให้ด้วย ต่ออายุให้ด้วย ก็ทำกันเลย ทุกคนช่วยกันทำ ทำกันหลายๆ คนมีพลัง ตอนเย็นที่ข้างนอกห้องทำวิชา ถ้าไม่เจอหลวงพ่อก็นั่งแม่ชีนั่งแก้ โดยขอบารมีหลวงพ่อ อย่างบางคนปวดหัวเราก็นั่งเอากายในกายซ้อนที่เข่า แล้วก็แก้ ไปแก้ในเหตุ

วิชาธรรมกายเป็นวิชาที่สูง เป็นศาสตร์อันหนึ่ง เป็นศาสตร์ของธรรมะ ไม่ใช่ศาสตร์สายดำ ถ้าเป็นศาสตร์สายดำ ต้องเป็นเรื่องเสน่ห์ เล่ห์กล แต่ที่นี่ไม่ใช่ เป็นธรรมะ ใช้ธรรมะล้วนๆ คนที่นั่งสมาธินั้นไม่ต้องทำอะไร หลวงพ่อไม่ชอบให้ทำอะไร ท่านบอกว่าทำแล้วหยาบสมาธิไม่นิ่งแน่น นั่งไปก็ได้ยินแต่เสียงหลวงพอสั่งวิชา หลวงพ่อท่านจำชื่อแม่คนทุกคน เวร ๑ เวร ๒ เวร ๓ แม่ชีรุ่น ๑ เยอะมาก รุ่น ๑ คือรุ่นตอนสงครามโลก หลวงพ่อท่านจะจัดเวรดีมาก คือรุ่นเก่าผู้ใหญ่หน่อยท่านก็ให้อยู่เวรดึก เพราะว่าเด็กๆ ต้องเรียนหนังสือ เรียนหนังสือกันเยอะเพราะเขาเอามาทั้งเป็นลูกกำพร้า หลวงพ่อท่านจึงเป็นทั้งพ่อทั้งแม่

แม่ชีญาณิ ศิริโหวาร

แม่ชีจันทร ขนนกยุง

แม่ชีรัมภา ไพธำฉาย แม่ชีทวีพร เลียบประเสริฐ

คุณตรีธา เนียมขำ และคณะแม่ชี

รุ่น ๑ ก็มี แม่ชีจันทร แม่ชีปุก แม่ชีรัมภา แม่ชีทวีพร แม่ชีสมจิต แม่ชีทองสุข แม่ชีญาณิ แม่ชีละมัย แม่ชีชั้น แม่ชีญาณิก็เป็นคนดีมาก แม่ชีจันทรตอนนี้ได้ข่าวว่าเสียแล้ว จะเผาวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ แม่ชีจันทรนี้ท่านใจดี ตอนนั้นหม้ออายุ ๒๐ กว่า แม่ชีจันทรอายุ ๓๗ แม่ชีจันทรเป็นคนดีมาก ซื่อมาก เป็นคนตรงรูปร่างผอม ไม่เคยอ้วน ใจดีมาก ตอนนั้นจะเรียกท่านว่า คุณแม่พี่จันทร

หลวงพ่อก็จะชื่นชมทุกคน รักลูกทุกคน ท่านเมตตาดีมาก สมัยก่อนที่คณะทำวิชาจะมีต้นมะม่วงอยู่ ๒ ต้น แล้วหลวงพ่อก็จะเด็ดใส่กระจาด แล้วให้แม่ชีจับฉลาก หมอก็มีกอธิษฐานนะว่าถ้าลูกมีบุญมีวาสนาก็ให้จับได้ แล้วก็จับได้เป็นอัครรรย หลวงพ่อก็มีอะไร ท่านก็จะเอามาแบ่งปันให้ลูกๆ ทุกคน

ตอนที่ทำวิชา จะไม่เห็นกันนะพระอยู่ฝั่ง ซ้ายอยู่ฝั่ง

หลวงพ่อยู่ตรงกลางมีปากัน แม่หลวงพ่อก็ไม่เห็นลูกๆ แต่ท่านรู้เรื่องของลูกๆ หหมดเลย ...โอ้โห...พ่อกออกไปข้างนอกพอลกลับมาท่านก็จะถามไปไหนมา ท่านทักทีชยาดก็แล้วกัน ท่านรู้หมด หาอย่างหลวงพ่อนี้ไม่มีอีกแล้ว ท่านบริสุทธิ์ผุดผ่องจริงๆ ท่านดำก็ดำเจิบ ว่าก็ว่าเจิบ เป็นยิ่งกว่าพ่อแม่เสียอีก

มีเรื่องอัศจรรย์เรื่องหนึ่ง คราวนั้นเป็นฤดูหนาว หนาวมากเลย มีเด็กผู้ชายคนหนึ่ง ออกมาอยู่แถวๆ หน้ากุฏิทำวิชา ดูท่าทางเขาหนาวมาก พอเห็นแล้วก็ส่งสาร จึงเอาผ้าห่มที่มีอยู่แค่ผืนเดียวของตัวเองให้เขาไป พอบายๆ เย็นๆ หลวงพ่อก็ถามว่า “ใครไม่มีผ้าห่มบ้างวะ” เหมือนกับท่านรู้ แล้วท่านก็ส่งผ้าห่มมาให้ ๑ ผืน ส่งผ่านมาทางช่องเล็กๆ อย่างที่เล่าให้ฟังว่าห้องทำวิชาจะมีช่องเล็กๆ ไว้นั่งส่งของ

วิชาดับดาวนั้นจริงจริง หลวงพ่อก็ไม่อยากให้มีดวงดาว ดวงอาทิตย์ เมื่อมีดวงจันทร์ ดวงดาว ดวงอาทิตย์ ต้องมีการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ท่านทำในเหตุ ดับในเหตุ ทำต่อเนื่องกันมา แม้จะมีอีกที่หมื่นก็แสนชาติท่านก็จะทำ ถ้าเราพูดถึงหลักธรรมะ คือดับการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ไม่ให้มีเกิดแก่เจ็บตาย นี่ก็ทำ ตั้งแต่สมัยพุทธกาล พระพุทธองค์ท่านต้องการไม่ให้มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย ท่านจึงให้ดับความกำหนัด เมื่อเกิดความกำหนัดยินดี ก็เกิดราคะ เมื่อเกิดราคะ ก็เกิดอวิชชา สร้างบาปสร้างกรรมก็เกิด แก่ เจ็บ ตาย

ตามหลักการแพทย์แผนโบราณที่เรียนมา เขาบอกว่า พระพรหมนี้สร้างคนมา ๒ คน ต่อมากินจวนดิน กินเสร็จก็ลูปท้อง แล้วเกิดลูกมา ๑๒ คน พระอาทิตย์ก็ดวงก็ดวงก็เกิดตามมา เป็น ๑๒ ราศี ส่งไปอยู่ ๑๒ ประเทศ

พอเกิดมาก็เลสก็มาแทรก สายดำก็มาแทรก ก็เลสของคนมาจากสายดำ ถ้าดับก็คือดับกิเลส คำว่าโลกนี้ก็มีมนุษย์โลก สัตว์โลก เทวโลก หลักธรรมะก็กล่าวไว้อยู่แล้ว

ตามหลักธรรมะก็กล่าวเรื่องการเกิดไว้อีกอย่าง ธรรมะไม่ให้มีเกิด แก่ เจ็บ ตาย แล้วเมื่อไหร่จึงจะไม่เกิด ก็ต้องไปนิพพาน

หลวงพ่от่านทักอะไรใคร ก็จะเป็นอย่างนั้น เคยสัมผัสมาหลาย ครั้ง ทั้งเรื่องเจ็บป่วย และเรื่องตาย หมอเคยอยู่ในเหตุการณ์ครั้งหนึ่ง คือเด็กสมัยก่อนก็บ้าๆ บอๆ เสียสติ เวลาเรือแล่น สมัยก่อนเรือนั้น จะแล่นเร็วมาก แล้วเด็กจะเกาะเรือตามสายน้ำมาเรื่อย สติไม่ตี ท่าน บอกว่ามันไม่หาย มันไม่บ้าแต่มันบอ ไม่หาย แล้วหลวงพ่от่านจะ บอกเอง จะเป็นจะตาย ดีไม่ดีท่านบอกเอง ไม่ต้องไปจุกจิกกับท่าน ท่านรู้ดี ท่านจะไม่ตายสงเดช และไม่อวดรู้ หลวงพ่อเป็นองค์พระที่ ปฏิบัติตนดีมาก

พระของขวัญของหลวงพ่อก็คือศีลธิ์ ทุกองค์ ถ้าใครเอาไปใช้ ในทางที่ถูกต้องสมัย นั้นมีบางคนเอาไปทิ้งทะเล ทิ้งแม่น้ำ ทว่า พระของหลวงพ่อก็มีกระดูกมีอะไรต่ออะไร ผสมอยู่ จริงๆ แล้ว ก็จะมีเกศาของหลวงพ่ ผสมอยู่ทุกองค์ และดอกมะลิ ดอกมะลีนี้นี้ก็มี กายสิทธิ์ กายสิทธิ์นี้ก็มีจริงๆ นะ ในลูกหินมี

กายสิทธิ์ มนุษย์เรา ถ้ามีจักรพรรดิ มหาจักรพรรดิยังรวบ กายสิทธิ์ก็ ยิ่งลูกใหญ่ คนมีบุญถึงจะมีกายสิทธิ์ อย่างพวกแก้วแหวนเงินทอง ก็มี กายสิทธิ์อยู่ทั้งนั้น เรามองไม่เห็น ต่อเมื่อนั่งธรรมะ จึงจะรู้จะสัมผัสได้

ตอนท่านทำพระของขวัญ ก็ได้ช่วยหลวงพ่อ ท่านยังบอกเลยว่า “เอ็งไม่เอาเหอ ๒๕ บาท” ใครมีพระหลวงพ่อก็ได้สมบัติพันล้าน ความ นัยของหลวงพ่ที่พูดก็คือ ที่เราสร้าง ๒๕ บาท เงินอันนี้ไปสร้างโรงเรียน พระปริยัติธรรม หลังแรกของวัดปากน้ำ ศาลาหลังนั้นะ พระไปเรียนไป ศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จะได้บุญตลอด แล้วทำไมจะไม่มีพันล้าน จะมี

มากกว่าพันล้านอีกจะติดตัวไปเป็นร้อยๆ ชาติ

พระของหลวงพ่อก็ถ้าเอาไปใช้ในทางไม่ดี ไปปล้นหลอกหลวง ก็ไม่ได้ผล ต้องใช้ในทางกุศลเท่านั้น ตอนที่ทำพระรุ่น ๔ นั้น หลวงพ่อกำนมรณภาพไปแล้ว ตอนที่หมอมีพระของขวัญของท่านก็ไม่ได้รักษา ท่านเคยเตือนว่า “ระวังพระจะหายนะ” ต่อมาพระก็หายจริงๆ ตอนนี้มีล็อกเก็ตของหลวงพ่อบ้างเดียว ก็พอใจแล้วที่มีล็อกเก็ตนี้ เพราะเคยฝันว่ามีคนมาทำร้าย ทุกรายมากใช้ล็อกเก็ตนี้ช่วย พวกมารก็หนีหมดจึงออกไปเช่าล็อกเก็ตมา ล็อกเก็ตนี้ศักดิ์สิทธิ์มาก ตอนเช้ามีดวงหนึ่งไปใส่บาตรแล้วสุนัขตัวใหญ่มาเลย มันกระโดดกัดที่ศรีษะและก้านคอ แต่กัดไม่เข้า ๒ ครั้งนะ หมดตัวเดียวกัน เราก็ตกใจ ตอนหลังจึงไปต่อว่าเจ้าของว่า ทำไมทำอย่างนี้ไม่ดูแลให้ดี เขาก็เลยเอาตะกร้อครอบปากมันไว้ หลวงพ่อกำนมจะเตือนอยู่ตลอดเวลาว่า อย่าประมาท เราจะคว่ำชนไม้หรือจะคว่ำดวงแก้ว คนที่ไม่มีธรรมะเหมือนกับชนไม้ ถ้าเรามีธรรมะเหมือนกับมีดวงแก้วเกาะ เราไม่ไปนรกแน่นอน เพราะถ้าเรามีดวงแก้วมีดวงธรรม เราก็ไม่กล้าทำบาป เราเห็นแล้วว่าแม้แต่การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตฆ่ามดฆ่าปลวก ข้างในเขาก็คือคนเหมือนเราทั้งนั้น ลักทรัพย์แม้แต่บาทหนึ่งเพื่องหนึ่งเราก็ไม่เอาของเขา

แล้วโรคเอดส์บางคนไปคิดค้นหายารักษา อดหลับอดนอน ยาแก้โรคเอดส์อันหนึ่งที่สุดคือ คีลข้อ ๓ เราละเว้นไม่ให้เป็นสำสอนทางเพศ ชื่อสัตย์ต่อภรรยาที่ไม่เป็นเอดส์ แล้วมูสาห์พูดส่อเสียดพูดโกหก พูดเพ้อเจ้อ สุรานะกับหนึ่งก็ขาดแล้ว เดียวนี้เขาบอกว่า สุราเมระยะมีชชะปะมาทัญฐานา เวะระมะณี สุรากินเป็นระยะๆ แปลความหมายกันเป็นอย่างนี้ แล้วปาณาติปาตา เวะระมะณี ปาณาฆ่ากินแล้วไม่บาป ผิดคีลข้อ ๓ นะตกรนกรก็บอกเอาชวานไปเล่มหนึ่ง ไปถากต้นจ้าว เดียวนี้เป็นอย่างนี้กันแล้ว

เวลาทำบุญนะ อย่าไปผลัดก่อน ให้รวยก่อนแล้วมาทำ รอให้

รวยก็ตายก่อน มารมาตัดรอนได้ เราต้องให้คู่กันระหว่างโลกกับวัด มีวิชาชีพเราก็ต้องทำ แต่บุญเราก็ต้องทำคู่กันไป จะคอยให้รวยก่อน แล้วค่อยทำ มันไม่ทันแล้วต้องทำคู่กันไป

สมัยที่ทำวิชาหลวงพ่อก็ไม่ให้ออกนอกกลุ่มนอกทาง ให้อยู่ในวิชาอย่างเดียว ให้แก่ในเหตุ หนึ่งแน่นอน ละเอียดลงไปๆ แล้วนั่งสมาธิทุกวัน ไม่เบื่อและไม่ต้องเคร่งครัดทำสบายๆ และท่านจะเตือนอยู่เรื่อย ไปถึงไหนแล้ว ท่านจะรู้ ตอนเย็นตอน ๕ โมงเย็น ต้องเข้ามานั่งฟังวิชา เข้าหมดรวมหมดทุกคน หลวงพ่อจะอบรมสั่งสอน มีระเบียบมาก ออกมาข้างนอก ให้รีบๆ ไม่ให้คุย ออกมานานไม่ได้ต้องดิ่งในธรรมะ

ภารกิจหลวงพ่อก็จะเยอะมาก แพบไม่ได้พักผ่อน และท่านมีบุญมาก ท่านเป็นต้นธาตุต้นธรรมในกลุ่มพระ ท่านเดินนำพระเป็นร้อยๆ องค์ ท่านเป็นเหมือนพระโพธิสัตว์องค์หนึ่ง ลักษณะของท่านนะผิวท่านจะขาวเกลี้ยงเงลา ผิวท่านผ่องใส พุดท่านก็ไม่ติดขัดเลย หาต้นธาตุต้นแบบอย่างหลวงพ่อก็ไม่มีอีกแล้ว แต่ก่อนก็มีคนมาโจมตีหลวงพ่อ แต่สิ่งที่โจมตีนั้นไม่จริงนะ มีเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ข้างเคียง หลวงพ่อท่านก็ให้แก่ในเหตุ แก้ให้เป็นดี จะนึกให้หลวงพ่อไปทำร้ายใครนะไม่มีหรอก หลวงพ่อไม่เคยทำร้ายใคร ที่จะบอกให้ทำร้ายมัน ให้เซฟมันไป ไม่มีหรอก มีแต่ให้มันดีขึ้น ถ้ามีเรื่องกับผู้ชายก็ให้ผู้หญิงไปเจรจา ถ้ามีเรื่องกับผู้หญิงให้ผู้ชายไปเจรจา อย่างเซฟนี่คือเวลาเขาสาายดำ ท่านก็จะให้เซฟคืออย่าให้เกิดขึ้นอีก อย่างบางคนที่อยู่คณะทำวิชาแล้วออกไปจะกลัวมาก หลวงพ่อเซฟหมดเลย คือหลวงพ่อกับไม่ให้เป็นเกิดเลย แต่จริงๆ แล้วหลวงพ่อกับท่านไม่เก็บหรอก หลวงพ่อกับไม่เคยทำร้ายใครแต่ที่เขาตกต่ำ เพราะไม่รักษารธรรมะ

ตอนที่เข็นซินั้น หลวงพ่อตั้งให้เป็นอาจารย์สอนธรรมะ ไปสอนที่สุพรรณ ก็มีลูกศิษย์มาก ต่อมาป่วยและจะลึก หลวงพ่อกับท่านไม่ให้ลึก ท่านบอกว่า “เอ็งจะลึกไปทะกระดูกหรือ ทางโลกไม่มีอะไรดี” ท่านห้ามนะ

แต่สุดท้ายหมอกี้สึก สึกแล้วยังอยู่ที่วัดตอนนั้นป่วยไม่สบาย ป่วยมากเลย หลวงพ่อก็เลยให้แม่ชีขึ้นไปช่วยแก้ สึกแล้วจะลงไปหาญาติ ท่านถามว่า จะไปทำไม ก็บอกว่าจะไปขอเงิน ท่านก็บอกให้เอาไป ๓๐ บาทไปเบิกกับ คุณประยูร ไม่ต้องไป ให้นั่งทำวิชา แล้วจะลาท่านไปไหนนะ ท่านให้นั่งสมาธิไป พวกเราหมอดอนนั้นก็ประมาณ ๑๐ ขวบกว่านั้นนั้นก็วัยรุ่นทั้งนั้น ท่านบอกเรานั่งธรรมะแล้ว จะต้องไปหาเขาทำไม ท่านสอนให้อ่อนน้อม ถ่อมตน ให้อภัยธรรมะ

พอสึกได้สึกพัก เรียนหนังสือเพิ่ม แล้วก็มาแต่งงาน มาเจอคุณจตุติตอนกลับบ้าน ตอนบวชเราก็เคยอธิษฐานจิต ขอให้เจอคนดีที่มีศีลธรรม พอเจอแฟนคนนี้ก็บอกว่า ถ้าหลวงพ่ออนุญาตให้แต่งก็

คุณจตุติ - คุณจินตนา โอสกล

แต่งงานะ คุณจตุติก็ไปขอหลวงพ่ ครึ่งแรกหลวงพ่ไม่ให้ ครั้งที่ ๒ ถึงให้ ท่านบอกว่า ออกไปข้างนอกไม่ใช่สบายนะ ต้องไปแตะกระดูก ตอนแต่งงาน หลวงพ่อก็ไปฉันที่บ้านด้วย มีพระมา ๙ องค์ พระที่มากับหลวงพ่ารู้สึกว่า ตอนนี้จะไม่เหลือแล้ว มีพระมหาวิชัย อาจารย์เฉลียว ท่านชาวลิต ฯลฯ แล้วหลวงพ่ท่านก็สอนธรรมะ “เอ็งนะ ไฟในอย่าเอาออก ไฟนอกอย่าเอาเข้า สมณะชีพราหมณ์นะลูกนะ ใครไม่ให้ช่างเขา เราต้องให้ แล้วให้สร้างสาธารณกุศลต้องตื่นก่อนนอนทีหลัง แล้วก็สอนสามีนะ ถ้าทำบุญ ไม่ให้ห้าม เขาจะสร้างบุญสร้างกุศลไม่ให้ห้าม แล้วก็สงเคราะห์ญาติฝ่ายภรรยาฝ่ายสามี” วันแต่งงานนั้นท่านฉันเสร็จแล้ว ท่านก็กลับวัด ท่านไปถามครูญาติว่า มันจะมีลูกกี่คน ก็บอกว่าจะมี ๗ คน แล้วก็ ๗ คนจริงๆ ตรงตามแม่ชีพูด

พอแต่งงานชีวิตก็ยิ่งกว่าทะเลอีก ลำบากมากๆ ตอนนั้น ชีวิตตกต่ำที่สุด เมื่อลำบากหนักเข้าก็นั่งสมาธิ หลวงพ่อท่านก็มาหา มาเข้าฝัน ท่านบอกว่า “เอ็งนะ ถ้ามีวิชาเอ็งจะไม่ลำบากหรอก” เราก็บอกหลวงพ่อกว่า วิชาของลูกเนี่ย ทำสมาธิอยู่ทางโลกลูกไม่เก่ง พอออกมาแล้ว เ็บปึกถึกร้อยได้ แต่ไม่เก่งเลย ลูกจะเอาวิชาความรู้ที่ไหนมาประกอบอาชีพ ท่านก็บอกว่า “เอ็งมีวิชาความรู้จะไม่ลำบาก”

ชีวิตลำบากมากเลย สามิตกงานลูกก็เยอะ แล้วสามีก็บ่วยอีก หลวงพ่อก็มาเข้าฝันอีก ตอนครึ่งหลับครึ่งตื่น ท่านบอกเอ็งตั้งใจให้ดินะลูกนะ ทองคานั่นจะจดจำไว้ละ ต่อไปเอ็งจะได้ไม่จน “สิริวิยะ มหาวิชะ มหาลาภะ” พอตื่นขึ้นมาก็เล่าให้สามีฟัง สามีก็รับจดแล้วใช้ท่อง สามีบ่วยเป็นโรคมะลาเรีย สมัยนั้นไวรัสลงตับ ตายลูกเดียว ตาเหลือง รักษาลำบาก พอหลวงพ่อบอกเท่านั้น ก็มีคนรู้จักมาแนะนำว่าให้ไปถอนหญ้าคา ก่อนถอนก็บอกว่า “พ่อหญ้าคา แม่หญ้าคา ขอให้กินยาแล้วหายขาด” หลังได้คาถา พอมากินยาหมอนั้นก็หายเลย เพราะหลวงพ่อช่วยไว้ สามิจึงรอดชีวิต

หลังจากนั้นก็สมัครงาน ปรากฏว่ามาได้งานที่การไฟฟ้า แผนกการเงินสอบผ่าน สมัยก่อนต้องผ่านทางด้านกฎหมายดูว่าเคยทำอะไร ผิดพลาดบ้างไหม ปรากฏว่าผ่าน แล้วชีวิตก็ดีขึ้นเรื่อยๆ เราก็เลยเอาพ่อแม่สามีมายู่ด้วย พอมายู่จากที่พ่อของสามีชอบไปจับปลา และทานเหล้า เราก็ห้ามแล้วให้ใส่บาตร วันหนึ่งงูเข้ามาในบ้าน งูนั้นร้ายมากเลย พ่อไปตีจนมันเจ็บ ตอนเย็นไปช่วยพ่อทำกับข้าว งูก็มากัดหมอยะนะ กัดนิ้วโป้ง กัดไม่ปล่อยเลยนะ คิดว่าตัวเองคงต้องตายแน่ๆ พอกัดได้สักพัก ก็รู้สึกจิบเข้าไปในหัวใจพิษแล่นขึ้นมา เลยนึกถึงหลวงพ่อ “หลวงพ่อช่วยลูกด้วยๆ” ลูกก็สร้างบุญ ถ้ามาตายด้วยอสรพิษ ลูกก็ไม่เสียดายชีวิตหรอก พอพ่อได้ยินดิฉันร้อง ทั้งพ่อทั้งสามีและคนใช้ ก็เอาไม้มาไล่ตุง จะฆ่าให้ตายให้ได้ งูนั้นตัวใหญ่มาก แต่ดิฉันไม่ให้ฆ่า ไม่ให้ทำนึกว่าจะตายก็ตาย จิตก็สัมผัส

ถึงหลวงพ่อมาทลอด คือพอเรานึกถึงอะไรสิ่งนั้นก็จะมาสัมผัส นึกถึงหลวงพ่อตลอดทางมาถึงโรงพยาบาลจุฬา พอ ๔ ทุ่มคุณหมอบอกว่า ต้อง ๒ ยามจึงจะพ้นขีดอันตราย พอ ๒ ยามก็พ้น กลับบ้านได้ อีก ๗ วัน งูตัวนั้นก็มาอีก พอก็เอาไม้ตีมันจนตาย หมอกลับไปถึงบ้านรู้สึกเสียใจได้เลย จึงให้พ่อบวช

ตั้งแต่นั้นมาก็สัมผัสกับหลวงพ่อดีกว่าน้ำเรื่อยมา ออกจากวัดแล้วต้องมีศีลประจำ หลวงพ่อบอกว่า “ออกจากวัดแล้ว ถ้าทิ้งธรรมะจะลำบาก” จึงเตือนตัวเองว่า จะลำบากยากเข็ญใจยังงี้ก็จะมีศีลคำเตือนของหลวงพ่อ หลวงพ่อสอนอย่างไร ก็ยึดมั่นถือมั่นในศีล สมมติปัญญา ถึงจะลำบากมาก ไปอาศัยญาติอยู่ เขามีเงินทองเป็นตะกร้าแม่บาทหนึ่งเราก็ไม่ได้ไปล้วงไปหยิบ แต่พอของเขาหายเขาก็โทษเรา เพราะเราจน อาศัยเขาอยู่

เพื่อนของหมอบางคนออกไปลำบากมากจะไม่ให้ลำบากได้อย่างไร เหล่าก็กิน ขนาดเป็นผู้หญิงนะ ทั้งปลา ทั้งกบก็ฆ่าหมด แล้วจะไปได้ดีได้อย่างไร ถ้าออกไปแล้ว แต่ปฏิบัติธรรมะของหลวงพ่อ มีศีลด้วย ก็ไม่ลำบากจะทำอะไรก็เป็นเงินเป็นทอง เงินทองเดี๋ยวก็มา แต่ต้องให้ลูกสวน ไม่ใช่เราไปทำในสิ่งไม่ดี จิตเรานั้น ถ้านึกถึงหลวงพ่อ หลวงพ่อตานก็จะมาอยู่กับเรา ไม่ว่าท่านจะอยู่ที่ใดแล้ว ท่านก็จะแยกภาคมาอยู่กับเรา วิชชาธรรมกายของหลวงพ่อตานลึกซึ้ง

เมื่อต้นปีที่ผ่านมา หมอไปเลี้ยงพระแถววัดปากน้ำ ฝันว่าหลวงพ่อตานมากับเด็กคนหนึ่ง หมอได้ถวายสังฆทานกับหลวงพ่อ หมอกำลังถวายสังฆทานท่านก็เรียกชื่อ “จินตนา คำว่า ลึกขาคะทั่ง สะมาทียามี แปลว่าอะไรวะ” ย้ำด้วยนะ หมอก็ตลឹกลึกๆ ว่าหลวงพ่อตานคงย้าให้รักษาศีลให้มั่นคง เพราะศีลทุกข้อจะลงท้ายด้วย ลึกขาคะทั่ง สะมาทียามี หมดอย่าทอดทิ้ง

หมอมจะไปเลี้ยงพระประจำ
ทุกปี เลี้ยงหมดทั้งวัดเลย ทั้งแม่ชี
เหลือก็ไปแจกทานต่อไป เรื่องบุญ
เรื่องธรรมะ ถ้าเราไม่เคยสัมผัส
มันก็กลายเป็นลัษณะ ไม่เชื่อมั่น ถ้า
เราเคยนั่ง เคยสัมผัสแล้ว เราจะ

เชื่อมั่นเมื่อเราเชื่อก็เกิดผลอัศจรรย์ ทำให้เราไม่ยากลำบาก รู้สึกว่า
อะไรๆ บนโลกรกไปทุกส่วน อยากระสร้างแต่บุญ ไม่อยากทำบาป
วิชาของหลวงพ่อดำน้ำเต๋อย่างหนึ่งคือ มีแต่ให้ การให้นี้ ยิ่งให้
ยิ่งรวย อย่างพระเวสสันดรยิ่งให้ยิ่งรวย ชูชกยิ่งขอยิ่งแย

ตอนนี้หมอก็ตั้งกองทุนให้หลวงพ่อดำน้ำเต๋ ท่านให้เอาใส่ตู้บริจาค พอต่อมา
ปรากฏว่าเงินไปเข้ากองทุนหลวงพ่อดำน้ำเต๋เป็นกองทุนที่ ๑ และเป็นประธาน
กฐินตลอดชีพ กองทุนที่ตั้งไว้ ก็ทำสิบกว่าปีแล้ว ทำมาเรื่อยๆ จาก
กรรมการต่อมาก็เป็นประธาน ฐานะเรายิ่งทำยิ่งรวยเราไม่ทิ้ง ตอนนี้รู้สึก
ว่าฐานะเราดีขึ้น เพราะทำบุญมาตลอด เราปฏิบัติตามคำสั่งสอนของ
หลวงพ่อดำน้ำเต๋ไม่เคยผิดพลาด อะไรดีๆ จะปรากฏ ที่จะเกิดเหตุร้ายแรงขึ้น
เดี๋ยวก็คลี่คลาย อัศจรรย์มาก หลวงพ่อดำน้ำเต๋ตอนปี ๒๕๐๒ ตอน
นั้นก็กระวนกระวายมาก นอนไม่หลับ พอรู้ข่าวว่าหลวงพ่อดำน้ำเต๋ไปสงฆ์
ท่าน ตอนนั้นทั้งวัดร้องไห้กันระงมเลย เศร้ามาก มันซึมไปหมด บอกไม่ถูก
รู้สึกเย็นมาก ท่านมรณภาพในกุฏิ ท่านไปอย่างสงบ หลวงพ่อดำน้ำเต๋เป็นอริยสงฆ์
ที่มีเมตตาสูง มีบารมีสูง ท่านอยากให้ทุกคนเป็นธรรมะ หลวงพ่อดำน้ำเต๋
ธรรมะมาก สอนให้หลุดพ้น ถ้าเรายึดมั่นในคำสอนของหลวงพ่อดำน้ำเต๋จะไม่
ผิดหวังเลย ไม่มีอะไรจะมาเปรียบเทียบกับหลวงพ่อดำน้ำเต๋ได้ ท่านเป็นพ่อในสายธรรม
ที่แท้จริง

บ้านลวย สมบัติสุข

ป่าฉลุย สมบัติสุข

ป่ามาเจอหลวงพ่อดำน้ำตอนอายุ ๑๗ ปี เหตุที่มาเจอหลวงพ่อดำก็เพราะว่าหลวงพ่อดำท่านส่งพระให้มาสอนสมาธิที่ จ.เชียงใหม่ ป่าเป็นคนเชียงใหม่ ตอนนั้นมีพระมาสอนสมาธิที่วัดอุปคุต ชื่อว่าพระอาจารย์สมจิต คนแถวตลาดไปกันเยอะไปเรียนสมาธิ มีคนมาชวนถึงบ้านก็ไปกันหลายคน พอตกเย็นก็ไปวัดนั่งสมาธิกัน ในวิหารของวัดอุปคุตคนเต็มไปหมด

เวลาเย็นราวๆ ๖ โมงหรือหนึ่งทุ่มคนก็เต็มล้นไปหลังวิหาร ที่

หลังก็ขยายไปตามกฎิพระ ป่าก็ไปเรียนด้วย พวกที่เป็นโรคเขาไปนั่งสมาธิเพื่อที่จะรักษาโรค เวลาที่ไปนั่งก็มีคนทำเป็นรู้เห็นก็มีบ้าง ไปเรียนกันอยู่หลายเดือน คนแถวตลาดไปกันเยอะแยะเลย ทีนี้หลายๆ คนก็บอกอยากไปกราบพระ

อาจารย์ใหญ่ คือหลวงพ่อดำน้ำ ตอนที่นั่งสมาธิก็เริ่มมาเห็นดวง ที่ทำธรรมะเป็นก็มีหลายคน พอไปพบหลวงพ่อดำครั้งแรก ก็ไปเรียนทำสมาธิ แล้วก็กลับขึ้นมาเชียงใหม่

ต่อมาแม่ชีทองสุข ลำแดงปิ่น ขึ้นมาสอนที่เชียงใหม่ ต่อจากพระอาจารย์สมจิตป่าก็ได้ต่อธรรมะแล้วก็ย้อนกลับมาหาหลวงพ่อดำน้ำอีก เมื่อปีพ.ศ.๒๕๔๔ พอเดือนธันวาคมก็เกิดสงครามโลก หลวงพ่อดำก็สั่งให้ใช้วิชาธรรมกายแก้ไขสงครามตอนนั้นก็นั่งทำวิชากันในโรงงานทำวิชา เปลี่ยนเวรกันเป็นผลัด ผลัดละ ๖ ชั่วโมง ต้องทำสมาธิอยู่ตลอดเวลา ข้างนอกประตูก็มีคนคอยลือคฤญแจไม่ให้คนออก พี่ญาณีเป็นผู้ดูแลกลางคืนต้องดับไฟหมด เวลาเขาทิ้งระเบิดก็สะท้อนมาถึงวัดปากน้ำบ้าง ครั้งสองครั้ง หลวงพ่อดำท่านก็สั่งให้ทำสมาธิคุ้มครองป้องกันบ้านเมือง

อาศัยพระคุ้มครอง

พอต่อมาสงครามก็เลิก ตอนนั้นถือว่าไม่แพ้ไม่ชนะ ถ้าแพ้ก็เป็นเมืองขึ้นเขา ตอนสงครามนั้นข้าวยากมากแพง แม้ชีท้วงซึ่งทำครัวก็เข้าไปกราบเรียนหลวงพ่อกว่า หลวงพ่อข้าวจะหมดแล้ว พอท่านรับรู้ก็ไม่ว่าอะไร แต่อีกวันสองวันต่อมาก็มีคนเอาข้าวบรรทุกเรือมาให้ ถึงเวลาที่จะมีคนเอามาให้ตลอด

บรรยากาศในโรงงานก็เป็นเรือนไม้ล้อมรั้วด้วยสังกะสี พระกับแม่ชีนั่งอยู่กันคนละฝั่ง พระท่านก็ขึ้นมาทางฝั่งหอไตร พวกแม่ชีก็ขึ้นทางหน้าวิหารขึ้นมาคนละทาง หลวงพ่อก็ขึ้นมาทางพระ แล้วข้างบนจะมีช่องเล็กๆ อยู่สูง เวลาหลวงพ่อกันพูด เสียงจะผ่านออกมาทางนั้น ข้างในห้องทำวิชาสมัยแรกๆ ทั้งที่นั่งที่นอนก็อยู่ตรงนั้นทีเดียว

ตอนหลังจึงแยกออกมาจากที่ทำภาวนาเฉพาะ ใครหมดหน้าที่แล้วก็ขึ้นไปพักผ่อน ครั้งแรกการทำวิชาจะมี ๔ ชุด ในช่วงสงครามนั้นต้องทำตลอด ทั้งรอบเช้า รอบกลางวัน รอบเย็น รอบกลางคืน มีหัวหน้าเวรชุดละ ๑-๒ คน และในห้องวิชานั้นก็จะมีเตียงขาดรู้เป็นเตียงสี่เหลี่ยมนั่งได้อย่างเดียวและไม่ปะปนกับคนอื่น **ขาดรู้คือตัดขาดจากความรู้สึกข้างนอกใจจึงเข้าไปในธรรมะข้างในอย่างเดียว** จะทำสมาธิได้หลายๆ ชั่วโมงแล้วก็จะม่ึงเล็กๆ กันยุ่ง สำหรับที่นั่งรวมกันอยู่ก็จะมีมุ้งหลังใหญ่ แต่คนที่นั่งเตียงขาดรู้จะแยกไปส่วนหนึ่งเลย

หลวงพ่อก็คงคอยถามว่าทำสมาธิไปถึงไหนแล้ว ท่านก็จะสั่งมาว่าให้ทำอย่างนั้นๆ ถึงเวลา ๔ โมงเย็นหลวงพ่อจะสั่งงานวิชาเป็นอย่างนั้นๆ แล้วทุกคนก็ต้องทำให้ได้อย่างนั้น พอหมดเวลาแต่ละคนเห็นอะไรบ้างก็มาเล่าให้ฟัง สิ่งที่เห็นในสมาธิตรงกันหรือไม่ แล้วก็มาพูดกันเวลาที่ทำวิชาเก่งก็สามารถกำหนดรู้ได้ว่าใครคิดอะไร หยุดแค่นี้ไม่พอ ศูนย์ที่หยุดตรงหรือไม่ตรง แต่ละคนทำวิชาจนกระทั่งเชี่ยวชาญ หลวงพ่อ

สามารถบอกได้ ท่านพูดออกมาแม่ในสมัยพุทธกาล คนนี้มีปัญญา คนนี้มีฤทธิ์ คนนี้สามารถหายใจคนอื่นได้ก็เก่งไปคนละอย่าง สอนแล้วเป็นได้เลย

ธรรมกายรักษาโรคก็ได้ ใช้สมาธิ เขามีวิธี ต้องไปเรียนไปรู้ สมัยก่อนคนที่ เป็นโรคอะไรต่ออะไร เขาก็จะเขียนใบบอกอาการโรคไว้ แล้วก็ให้หลวงพ่อดู ตอนที่ท่านรับแขก แล้วแม่ชีก็จะมารับใบส่งไปแก้ไขโรคให้ แต่ถ้าใครมีกรรมหนักมากๆ ก็ไม่หาย บางคนก็กรรมน้อยหน่อยแก้ไขอะไรไป เจ้าของสนใจทำสมาธิก็ได้ผล มีแขกอินเดียมาหาหลวงพ่อดูตอนที่ท่านลงรับแขก แกเป็นอัมพาตแล้วมานั่ง ก็ทำให้ดีขึ้น

ชุดที่นั่งสมาธิกับหลวงพ่อก็มีราวๆ ๓๐-๔๐ คน ช่วงสงครามโลก หลวงพ่อบอกท่านไม่ให้ออกไปไหน ให้รวมๆ กันไว้ เวลาทำวิชชาคนยิ่งมากยิ่งดี แล้วการทำวิชชาดับดาวก็มีจริง หลวงพ่อก็เป็นคนสอน สามารถทำได้ ดับได้จริง แล้วมีคนเห็นพระพุทธรูปเจ้าบนท้องฟ้า ในวันวิสาขบูชาเห็นด้วยตาเนื้อ หลวงพ่อบอกท่านอาราธนา มา การทำวิชชาถ้าสามารถไปถึงที่สุดได้ ก็ไม่เกิดไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย หมายความว่าหลุดออกไปจากกิเลสพวกนี้ หลวงพ่อบอกท่านยังทำหยุดแต่ก็ยังไปไม่ถึงที่สุด ก็เลยยังแพ้มีจุรฐาอยู่ หลวงพ่อบอกเคยเอาร่างของโยมแม่ไว้เพื่อจะทำให้ฟื้นขึ้นมา เอาไว้ตั้ง ๑๔ ปี แต่สุดท้ายก็ต้องเผา เพราะว่าหลวงพ่อบอกท่านป่วย **ก่อนที่ท่านจะมรณภาพ หลวงพ่อบอกท่านก็เคยสั่งเสียคณะทำวิชชาว่าให้ทำกันต่อไป** คือตอนทำวิชชาจะเปลี่ยนเป็นชุดๆ ชุดนั้นออก ชุดนี้เข้า ก็ได้ยินท่านสั่งอย่างนี้

หลวงพ่อบอกท่านบอกว่าต้องการช่วยคนให้พ้นทุกข์ให้ได้เท่าไรก็เท่านั้น หลวงพ่อบอกว่าวัดปากน้ำจะว่าใจดีก็ใจดี จะว่าดุกิดุและท่านเป็นคนตรง ถ้าเห็นว่าเป็นอย่างนี้ก็ต้องเป็นอย่างนี้ ขนาดสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นหลานของท่าน ท่านบอก “**เฮ้ยของเรามาหนักอยู่แล้วแน่นอนอยู่แล้วจะไปกลัวอะไร**” เคยมีสมัยก่อนคณะเนกขัมภ์ปลุกกุฏิเป็นหลังๆ ให้พระที่ทำการมรณฐาน ตอนนั้นกำลังสร้างได้ไม่กี่หลัง วันนั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสมัยท่านยังไม่ได้เป็น

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีใครก็ไม่รู้มาถามหลวงพ่อก่อนว่า “วันนี้มีใครรับสร้างกุฏิหรือเปล่า” หลวงพ่อบอก “มีสิ” สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจะมีคนมาสร้างใหม่ จนกระทั่งฉันเสร็จคนก็เดินกันมาหลายคน มากกราบหลวงพ่อก่อน เขาเดินผ่านมามีคนกำลังสร้างกุฏิหลังเล็กๆ เขาก็ศรัทธาอยากจะทำสร้าง หลังละเท่าไรแล้วเขาก็รับไป เท่าไรไม่ทราบ ที่หลังสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชพูดตรงๆ “อ้าวเป็นของจริงกลัวอะไร” ท่านพูดออกไป แล้วก็ไปตามนั้น

อย่างท่านบอกว่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้เป็นสังฆราช ไม่น่าเชื่อไม่มีใครคาดคิดว่าจะเป็นจริง เพราะว่าคนที่รอจะขึ้นเป็นสังฆราชมีอยู่ก็องค์คือพระพิมลธรรม วัดมหาธาตุ ถ้าสังฆราชองค์เก่าสิ้น พระวัดมหาธาตุต้องได้ขึ้นแน่นอนแต่พอดีมีเรื่องเกิดขึ้น ก็มาเป็นวัดโพธิ์ ท่านจะพูดเฉพาะเรื่องที่จำเป็น คิดไม่ถึง ถึงเวลาจริงๆ คาดไม่ถึงว่าจะเป็นไปได้

สมัยตอนหลวงพ่อกำลังอยู่วัดปากน้ำแรกๆ หลวงพ่อกำลังทำตามความถูกต้อง ไม่มีอะไรกับใคร แต่คนที่มาอยู่รุ่นเก่า ที่เขาอยู่แถวนั้นก็มีการมีเป็นทีนั้นถือ อาจจะชอบใจ เวลาหลวงพ่อกำลังทำอะไรจะไปก็จะเป็นชาวโจมดี แต่ยังไม่ดีดัง ของเรามาดีอยู่แล้วไม่ได้ไปทำความเสียหายอะไร คล้ายๆ กลองยังตีมันดังดัง แทนที่คนเขาจะทำให้เสื่อมเสียหาย แต่กลับเป็นตรงกันข้าม

หลวงพ่อกำลังอยู่วัดปากน้ำจะไม่หวงวิชา ท่านจะถ่ายทอดให้หมดเลย บางคนหลวงพ่อกำลังออกไปเป็นครูสอนธรรมะ อย่างแม่ชีทองสุข ลำดวน-ปั้น หลวงพ่อกำลังไปสอนที่เชียงใหม่แล้วก็ไปหลายที่ อย่างแม่ชีเอียรก็ไปสายเดียวกับแม่ชีทองสุข แล้วต่อมา มาประจำฝั่งพระนคร แม่ชีญาณเมื่อก่อนก็สอนธรรมะ พอตอนเย็นก็ไปสอนธรรมะกับคนที่บ้านอยู่ใกล้ที่ทำวิชา แม่ชีจันทร์เขาก็มาทางสายแม่ชีทองสุข

แม่ชีทองสุขสิ้นไปหลังหลวงพ่อมรณภาพไปแล้ว ๓-๔ ปี แล้ว

แม่ชีจันทร์ก็สอนธรรมะต่อ เอาเทพคุณยายทองสุขมาเปิดสอนสมาธิ ปลุกบ้านอยู่ข้างศาลาเป็นบ้านหลังเล็กๆ ตอนนี้เป็นสวนสาธารณะแล้ว มีนิสิตเกษตรพอเล็กเรียนก็พากันมานั่งสมาธิ มีหนุ่มๆ สาวๆ ๕-๖ คน ต่อมาก็อ้วนกันมาเพิ่มขึ้น แม่ชีจันทร์เป็นคนคอยดูแลพวกทำสมาธิ

เป็นเรื่องจริงที่ว่าแม่ชีจันทร์ไม่รู้หนังสืออ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ แต่สามารถทำให้นิสิตนักศึกษาทั้งหลายศรัทธาในวิชาธรรมกายได้ เขามานั่งกันที่บ้านธรรมประสิทธิ์ นานนับถือว่าเขียนหนังสือไม่ได้ อ่านไม่ออก แต่ทำให้เขาเชื่อถือได้ ถ้าเขาทำไม่ได้ไม่รู้ไม่เห็น เขาก็คงไม่เชื่อ

พวกนิสิต นักศึกษามาเรียนกันมาก เรียนเสร็จก็กลับบ้าน ต่อมาก็ย้ายไปตั้งวัดพระธรรมกาย ลองไปวัดพระธรรมกายดูซิ เขาทำได้ดีคนหนุ่มสาวคนมีความรู้ส่วนใหญ่จะสำเร็จปริญญาทั้งนั้นคนมาตั้งเป็นหมื่นเป็นแสน เจ็บไม่มีเสียง ลองไปวัดอื่นๆ วัดธรรมดาแค่ ๕๐-๖๐ เสียงเจี๊ยวจ๊าว ในข่าวมีการโจมตีก็รู้ว่าจะมีใครหวังดีสักกี่คน เขาจะเอาเรื่องเรียไรสร้างเจดีย์ แต่ลองคิดดูถ้าทำงานใหญ่ไม่มีเงินทำไม่ได้ นี่ตั้งใจจะเผยแผ่วิชานี้ให้ไปทั่วโลก ถ้าหากมีสาขาวัดพระธรรมกายมากก็จะไปไฉนจะตั้งสำนักแต่ละแห่งต้องใช้เงินทำงานใหญ่ สร้างเจดีย์ตั้งหลายร้อยล้าน เรื่องนิพพานเป็นอรรถาที่เขาโจมตีนั้น อรรถาหรือไม่อรรถาไม่รู้ ใครนั่งใครก็เห็น ของมีจริงก็เห็นได้ เขาเอาเรื่องถวายข้าวพระในนิพพานมาอ้าง เขาว่าเป็นไปได้ยังงี้ เขาเรียนมากันตั้งเยอะแยะไม่เจอ แต่ละคนทำให้หัวใจไม่มีกิเลสก็ไปนิพพานได้ บางคนเข้าใจว่าพอว่างแล้วไม่มีอะไรแล้วก็ไปนิพพาน มันก็ง่ายเกินไป ก็มีเทศน์บ่อยๆ หลวงตามหาบัวท่านบอกวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๓ ไม่ต้องไปถามใครอีกแล้ว ได้รู้ได้เห็นด้วยตัวของท่านเอง หนังสือพิมพ์ไม่เข้าใจก็เอามาตี ท่านยืนยันหลายครั้งแล้ว ท่านบอกนรกมีจริง สวรรค์มีจริง นิพพานมีจริง ใครจะพูดยังงี้ท่านไม่เชื่อเขาคอนที่เรียนมาตำราบอกมาว่ายังงี้ก็เป็นไปอย่างนั้น ไม่นั่งสมาธิแต่จะมา

เถียงคนที่เขาว่าเขาเห็นต้องปฏิบัติยังไม่ได้ทำก็จะยังไม่รู้ ก็บอกของเขาไม่จริงอย่างนั้นอย่างนี้ คนที่จะว่าเขาได้ต้องนั่งไปดู แล้วเห็นว่าจริงหรือไม่จริง ใครเห็นใครก็รู้ จะให้มายืนยันเป็นเรื่องที่พูดยาก

หลวงพ่อดัดปากน้ำท่านรู้เห็นมาแล้วว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เห็นก็พูดออกไป แล้วหลวงพ่อนี้ใครจะมาดูถูกอะไรท่านไม่ได้ ใครที่ดูถูกท่าน คนนั้นมักจะตกต่ำ ท่านไม่ได้ไปทำอะไรเขา แต่ว่าผลจากการกระทำจะทำให้เขาเอง คนที่มีบุญบารมีอย่าไปดูถูกเขา จะเป็นโทษ มาถึงตัวเองได้

สิ่งที่ทำให้ป้าคิดอยากจะเป็นศิษย์วิชาธรรมกาย เพราะว่าเราปฏิบัติแล้วเห็น การทำสมาธิทำให้เกิดปัญญาประกอบกัน ถ้าพูดถึงการทำบุญอะไร บุญจะมากกว่ากัน คือการทำสมาธิแค่ข้างกระตึกหู ฐูแลปลิ้นได้บุญเป็นอสงไขย ทำภาวนาจะได้มากกว่าทุกอย่างเพราะทำให้ใจบริสุทธิ์ ทำให้ใจของเราสงบ การที่ใจบริสุทธิ์ใจสงบบุญมันมากกว่าอะไรทั้งหมด ไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง ไม่มีอะไรมาลุ่มใจให้ขุ่น

การทำทานเป็นเรื่องประกอบ ถ้าเราไม่มีการให้ทาน คนอื่นจะอยู่ได้ยังไง ช่วยชีวิตปล่อยโคกระบือ ปล่อยปลา กัตตีให้ชีวิตเขา ในสมัยพุทธกาลมีสามเณรองค์หนึ่งอยู่อีก ๗ วันจะหมดอายุขัย เลยขอลากลับบ้าน ระหว่างที่เดินทางไปมีปลาติดอยู่ในแอ่งน้ำ น้ำมันแห้งหมดแล้วเลยเอาปลาไปปล่อยลงน้ำไป พอถึงกำหนดสามเณรไม่ตายอยู่มาได้ก็ไปถามพระพุทธรเจ้า ท่านก็บอกว่าระหว่างทางได้ไปช่วยชีวิตปลาไว้ หมายความว่าช่วยชีวิตเขามาช่วยชีวิตตัวเอง ทำให้ตัวเองอายุยืน ถ้าพูดถึงดีที่สุดคือการทำสมาธิ

องค์ลิลามที่เป็นพระอรหันต์ได้เมื่อก่อนนั้นท่านเคยฆ่าคน เพราะว่าใจของท่านบริสุทธิ์ในระยะสุดท้าย บริสุทธิ์หมายความว่าเปลื้องกรรมอันนั้นออกไป แต่จะว่ากรรมจะไม่ถึงท่านก็ไม่ใช่ เวลาท่านออกไปบิณฑบาตชาวบ้านก็พากันขว้างปาก้อนหิน คนทำกรรมอะไรไว้อยู่ได้ผลของกรรมนั้น

อย่าไปนึกว่าเขาทำมาเราทำไปไม่ได้นะ คือพยายามอย่าไปเบียดเบียนเขา พยายามทำให้กรรมชั่วนั้นหมดจากใจ ใจเราสะอาดบริสุทธิ์ก็เหลือแต่ความดี สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่บำได้มาจากหลวงพ่อดาวกาน้ำ

เรื่องสมาธินี้ถ้าปฏิบัติแล้วจะเห็นจริง ถ้าทำสมาธิแล้วจะเห็นไปตามขั้นตอนจะเห็นเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นฝรั่งหรือไทย สุดท้ายจะเห็นเหมือนกันหมด

เคยมีเด็กคนหนึ่งมานั่งสมาธิ ก็ให้เขานึกถึงพระประธานนี้ เขาเอามาเป็นนิมิตมาเป็นเครื่องหมาย เพื่อเป็นอุบายให้ใจหยุด แต่ว่าถ้าเห็นองค์พระแล้วใช้ได้เพื่อให้ใจหยุด หยุดแล้วก็ทำต่อไป มีดวงแก้วมีกาย คนที่เห็นแล้ว ไม่ต้องมีใครบอก ว่ากายที่เห็นออกมามีกายอะไรบ้าง เด็กคนนี้ไม่เคยนั่งมาก่อนไม่เคยรู้ เขานั่งตอนนั้นใครมาทำอะไรข้างๆ ไม่สนใจ เขาไม่รู้เรื่อง ถามอะไรเรื่องสมาธิเด็กตอบถูกหมดเลย เคยไปดอยสุเทพเขามีพระแก้วใสตั้งอยู่องค์หนึ่ง ถามเขาว่าพระที่เห็นใช้อย่างนี้หรือเปล่า เขาบอกว่าใช่เลย ทั้งที่เคยเห็นพระประธานมากมายหลายแห่ง ก็ถามเขาว่าใช่ไหมเขาบอกว่าไม่ใช่แต่พอเห็นองค์นี้บอกว่าใช่เลย

พอขั้นสุดท้ายทุกคนจะเห็นเหมือนกัน พระองค์เดียวกัน ผลสุดท้ายต้องเป็นอย่างนี้เป็นกายอย่างนี้ คนนับถือศาสนาอื่นนั่งเห็นเป็นดวงดาว เป็นดวงอาทิตย์ ก็ใช้ได้ เฟงหนักๆ เข้าก็เป็นดวงแก้วเหมือนกัน ถ้าไปนรกสวรรค์ก็ต้องทำให้เห็นกาย ถ้าทำกายให้เห็นองค์พระจึงจะรู้จะเห็นได้

ปัจจุบันคุณป้าฉวย สมบัติสุข มีอายุ ๗๘ ปีแล้ว ยังคงปฏิบัติธรรมวิชาวรรณกายอยู่ตลอด และได้เมตตาแนะนำผู้ที่สนใจในการฝึกสมาธิอยู่ที่ วัดชัยศรีภูมิ จ.เชียงใหม่ ในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ในช่วงเวลาบ่ายโมงถึงบ่าย ๔ โมง สำหรับผู้สนใจสามารถไปปฏิบัติได้ในวันและเวลาดังกล่าว

พระอาจารย์บำเรอ (พระครูภาวนานุวัตร)

พระอาจารย์บ่าเรอ (พระครูภาวนานุวัตร)

อาตมาเดิมทีเดิมก็เป็นพ่อค้า ขายของอยู่ที่คลองเตย ที่นี้พี่สาว ไม่สบาย สติพั่นเพื่อนเลย ต้องส่งโรงพยาบาลคลองสาน ๒ ครั้ง แล้วก็ล้มลุกศิษย์ของวัดปากน้ำชื่ออาจารย์ลำไย เป็นอาจารย์สอนด้วย อยู่ที่บ้านนอก ไก่แล้วก็บอกว่าหลวงพ่อมียาบาทจิต ครูลำไยก็ให้ยานี้แล้วก็ใช้สมาธิแก้ไปด้วย ก็บอกกับอาตมาว่า เราฝึกไปด้วยซิ รวๆ ลักเดือนหนึ่งก็หาย จากโรคประสาทอย่างแรง ไม่มีเรื่องอะไร บางทีก็เล่นเป็นเด็ก พอรู้จักไปรับพี่สาวออกจากโรงพยาบาล แล้วก็ไปศึกษากับหลวงพ่อ หลวงพ่อก็แนะนำให้กินเพิ่ม ต้องกินเพิ่มไป ปกติยาของแพทย์แผนปัจจุบัน กินแล้วตื่นขึ้นมาแจ่มเลย แต่ยาแผนไทยของหลวงพ่อกินเข้าไป พอตื่นมาก็ยังง่วงๆ อยู่ ยังมีฤทธิ์ค้างอยู่ เราก็กินต่อ ฤทธิ์มันก็จะเชื่อมกัน หลวงพ่อบอกถ้าอยากให้หายก็ให้เพิ่มยามากขึ้น แล้วท่านก็แนะนำ ถ้ามีปานแดง ขึ้นตรงกันกบ แล้วอย่าเพิ่มยา พอถึงเวลามีปานแดงขึ้นมาจริงๆ เราก็ให้หยุดยาแล้วก็หายจากโรคอย่างอัศจรรย์

วันอาทิตย์เราก็มาวัด มาปี ๒๔๙๕ ตอนนั้นอายุ ๓๘ เกือบ ๓๙ ปี มีเพื่อนคนหนึ่งชื่อเจ้าแหลม ภรรยาเป็นเชื้อจีน ภรรยากระทำไ้แหลม

ใช้ยาเสน่ห์ เขาก็บอกให้ใช้วิชามาช่วยไอ้แหลม คือวิชานี้เราแค่เฟ่งไปที่ตัวหนังสือจีนบนป้าย ตัวหนังสือตกลงมาเลย เราก็คิดว่าวิชานี้สูงมาก หนังสือจีนที่ติดอยู่ที่ผ้า ล่วงลงมา ยังไม่ทันทำอะไร แต่เฟ่ง เราก็คิด

ว่าวิชานี้สูงสุด เราก็ได้ไม่ค่อยดีนัก ธรรมะยังไม่ค่อยชัด เราก็คิดว่าถ้าไม่บวช วิชาต้องเสื่อม เพราะขายของมันยุ่ง ไม่ค่อยมีเวลา บวชมาช่วยหลวงพ่อสอนดีกว่า ก็เลยจะบวช แต่ว่าโยมคงไม่ยอม ก็เลยหนีไปบวช อาตมามีนาเป็นมรดก ก็ไปเก็บค่าเช่านาตอนปิดเทอม แล้วก็ไม่กลับเลย บอกหลวงพ่อสตว่าจะบวช หลวงพ่อบอกว่าบอกโยมหรือยัง เราก็บอกว่าถ้าบอกไม่ได้บวช ท่านก็บอกเอ้าขึ้นกับบวช บวช พ.ศ.๒๔๙๘ อายุ ๔๐ ปี ก็ช่วยหลวงพ่อสอนมาตลอด หลวงพ่อท่านรู้ เวลาท่านไม่อยู่ ท่านให้ไปสอนแทนวันพฤหัสบดี ไปสอนแทน ๒ ครั้ง ตอนแรกไปเรียนกับแม่ชีก่อน แล้วแม่ชีก็ไปเรียนท่านว่า วันนี้มีคนได้ธรรมะคนหนึ่ง ท่านก็บอกว่า ต่อไปจะเก่ง

สมัยก่อนเวลาฉันภัตตาหาร พวกได้ธรรมกายฉันต่างหาก เฉพาะธรรมกาย ให้จัดอาหารแยกเฉพาะส่วนที่ได้ธรรมกาย มีราวๆ ๒๐ กว่าองค์ ใหม่ๆ วัดปากน้ำคับแคบ เราก็คิดจะไปสร้างอาณาคารใหม่ ไปที่เมืองกาญจน์ก็ไปเจอเขาแหลม เขาใช้ถ้าทำโบสถ์ เราก็คิดว่าที่นี่ดี เราไม่ต้องสร้างโบสถ์ เราก็คิดในใจไม่ได้บอกใคร เอาต้นไม้ เอาอะไรต่ออะไรไปปลูก มีหวังจะสร้างอาณาคารใหม่ มีอยู่วันหนึ่ง หลวงพ่อมรณภาพแล้วบนหอหลวงพ่อ ท่านชี้หน้าเลยบอกว่าไปไหนไม่ได้ ท่านมาข้างในกลางเมื่อปีกลายไปอยู่บ้านบึงซึ่งเป็นบ้านลูกศิษย์ ฝ่ายละเอียดเขาเตือนให้กลับ

มีครั้งหนึ่ง วันพฤหัสบดีตอนบ่ายหลวงพ่อสอนอยู่บนศาลา มีหญิงสาวคนหนึ่งร้องไห้มาเลยก่อนหลวงพ่อสอน ท่านรู้ก่อน ท่านบอกว่าให้เขาเถอะ คือมรดกแม่ให้แต่น้องสาว ตัวเองไม่ได้ นี่เป็นเหตุการณ์ที่เรานั่งอยู่ด้วย การเรียนวันพฤหัสบดี ถ้าเป็นผู้หญิง หลวงพ่อจะให้ไปต่อกับแม่ชีหนอม (ถนอม) ส่วนผู้ชายให้มาต่อกับอาตมา

หลวงพ่อวัดปากน้ำ แต่ก่อนมหาวิเชียรจะเป็นคนปลงผมให้ หลวงพ่อ แต่ไม่ค่อยตรงเวลา เราก็บอกว่า เราเอาเองก็แล้วกัน เพราะ

อยู่ใต้ถุนกุฏิหลวงพ่อยู่แล้ว จึงได้
ปรนนิบัติรับใช้ปลงศพหลวงพ่อ
เดือนหนึ่งปลงศพ ๑ ครั้ง แต่ก่อน
ท่านเจ้าคุณภานาก็อยู่ด้วยกัน แล้ว
หลวงพ่อเล็ก (พระมหาเจี๋ยก) มา
ขอผมหลวงพ่อไปผสมในพระของ
ขวัญรุ่น ๓ รูปภาพของหลวงพ่อวัด
ปากน้ำศักดิ์สิทธิ์มาก ที่คลองเตยมี

สามีภรรยาคนหนึ่ง ภรรยาเป็นไทย สามีเป็นจีน มีวันหนึ่งขโมยจะขึ้นบ้าน
หลวงพ่อก็ไปเยี่ยม สามีบอกว่าไอ้เราจะนอนเขาก็เอะอะ มีใครไม่รู้
หัวโล้นๆ มากวน เขาเอะอะขึ้นมา ไอ้ขโมยที่กำลังป็น มันตกใจ ก็กระโดด
ลงหน้าต่างไป ขาเคล็ดไปเลย มีอีกรายนะ ชื่อซอน ไปกินเลี้ยงกลับมา
ลูกเป็นไข้เลือดออก เมียบอกว่าลูกเป็นไข้ ตาซอนกลับมาก็มาขึ้นบอกรูป
หลวงพ่อกับว่า หลวงพ่อต้องช่วยนะ ไม่ช่วยก็ไปอยู่ในสระเถอะ ก็อุ้มลูกจะ
ไปส่งโรงพยาบาล หมอเอารถมาเทียบพาลูกไปโรงพยาบาล แล้วก็จัดแจง
ช่วยทันที วันรุ่งขึ้นขณะนายซอนนั่งพัก หลังจากส่งแขกเรียบร้อยแล้ว ก็เพลอ
หลับไป เห็นหลวงพ่อเดินลงมาจากบันไดบ้าน แล้วบอกว่าไอ้ซอนลูกเอ็ง
ข้าช่วย ข้าชี้เกียจไปอยู่ในสระ

ช่วงที่หลวงพ่อบำเพ็ญ ก็มีพี่สาวชื่อญาตา และหลานๆ ของ
หลวงพ่อกับมาช่วยพยาบาล เราก็เลยไม่ได้อยู่พยาบาลท่านอีก จนกระทั่ง
ท่านมรณภาพ เราจึงได้กลับมา พระแต่ก่อนจะมาพยาบาล ๒ รูป ต่อ ๑
ชั่วโมง มีหมอที่มารักษาชื่อหมอเลียง กับหมอยุทธ์ หมอเลียงจะเข้าไป
พยาบาลหลวงพ่อบ่อย ตั้งแต่หลวงพ่อมรณภาพ จนถึงมีแต่ไปสอนต่างจังหวัด
แล้วก็กลับมา ปัจจุบันอายุย่าง ๘๗ ปี เขาก็ยังนิมนต์ไปสอนอยู่เรื่อย

แม่ซีรัมย์ โพธิ์คำฉาย

แม่ชีรัมภา โพธิ์คำนาย

แม่ชีมาอยู่กับหลวงพ่อดอนอายุ ๒๐ ปี แม่ชีชั้น จอมทอง คนบางบ่อ สมุทรปราการ เป็นญาติกัน เป็นคนชวนมา ที่จริงเราเลื่อนไสหลวงพ่ามา ตั้งแต่อายุ ๑๒ ปีแล้ว แม่ชีชั้นก็ไปหาทุกปีหน้าเกี่ยวข้าว ช่วงเดือนธันวาคม แกจะเอาเรือไปชนข้าว บ้านโน้น บ้านนี้บริจาค ถึง สองถึง จนเต็มลำเรือ ก็ขนไปโรงครัววัดปากน้ำ บ้านแม่ชีทวีพร ก็อยู่แถบนี้ แม่ชีชั้น เวลาไปจะไปเล่าถึงเรื่องสมาธิ เราฟังดูแล้วเราก็ศรัทธา ตอนจะมาใหม่ๆ ก็มาไม่ได้ เพราะบ้านไม่มีใคร มียายซึ่งแก่แล้ว มีพี่ชาย มีกันแค่ ๒-๓ คนมาไม่ได้ ฉะนั้นจึงรอถึงอายุ ๒๐ ก็เลยอยากจะมา เพราะแม่ชีชั้นไปเล่าถึงเรื่องได้ ธรรมกาย เห็นโน้น เห็นนี้ ใครตายไปตกนรกขึ้นสวรรค์เห็นหมด ไปบอกคนที่บางบ่อที่ตายไป คนนั้นตกนรก คนนี้ขึ้นสวรรค์ เราได้ยินก็ใจหาย พอตีปีนั้นคนข้างๆ บ้านเป็นอหิวาตาย อาทิตย์เดียว ๗ คน ตายเกือบหมดบ้าน เราคิดว่าเราอยู่ไม่ได้แล้ว ศพก็ผ่านหน้าบ้านทุกวัน เลยตัดสินใจว่ายังงี้ต้องไปวัดปากน้ำให้ได้ ตอนนั้นก็มึนหลวงตาองค์หนึ่งชื่อหลวงตาดอกไม้รู้จักหลวงพ่อดอนปากน้ำ ฉันทก็ไปขอให้ท่านพาไป ท่านก็ถามว่ายายจะให้ไปหรือ ฉันทก็ตอบว่า ไปชั่วคราว ยายคงให้มั่ง พอไปฟังธรรมะ หลวงพ่อก็เกิดศรัทธา ครั้งแรกยังไม่ได้บวช ก็กลับไปก่อน ไปเล่าให้ยาย ฟังว่าใครๆ ที่เห็นธรรมะก็ช่วยได้ โรคภัยไข้เจ็บหายหมด ยายก็ให้ไปเอาวิชามาแก้โรค ไปคราวนี้ไม่มาอีกเลย ตอนนั้นไปเดือนเมษายน ๒๔๙๐ มาได้บวชในเดือนกรกฎาคม ใกล้เคียง เข้าพรรษา พอได้เห็นธรรมะจริงๆ ก็ได้เข้าโรงงาน แต่ก่อนที่จะมาเจอหลวงพ่อดอน เห็นหลวงพ่อดอนบอย

สมัยนั้นมาอยู่ช่วงแรก นั่งอยู่หลายเดือนยังไม่เป็นธรรมะ ก็ยังไม่ได้เข้าโรงงาน พอเห็นก็ได้เข้าโรงงาน แล้วก็โดนผมบวชขี้อยู่ สมัยที่เข้าโรงงานมีพวกเด็กนักเรียนมานั่งด้วย พวกนี้ไม่ได้โดนผม ในยุคนั้นหลัง

สงครามโลก ครั้งที่ ๒ มีนึ่งกันอยู่ ๒ เหว เหวละ ๖ ชั่วโมง ตั้งแต่ ๕ โมงเย็นถึง ๒ ยาม จาก ๒ ยามไปออก ๒ โมงเช้า หมุนเวียนกันไป ต่อๆ มา หลวงพ่อท่านเห็นว่าจะไม่ได้ดีเท่าที่ควร เพราะ หลับกันมาก ในโรงงานหลวงพ่อท่านจะให้แก้ไข โรคภัย ทุกข์มนุษย์ บ้านเมืองเดือดร้อนก็ช่วย กันแก้ไข หลวงพ่อท่านจะสอนว่าเจอใครก็สอน ให้เขาเป็นธรรมนะ ลิปคนเป็นธรรมกายคนเดียว ให้อำนาจนี้ไม่ใช่พวกเรา เพราะคนไม่ได้ไม่รู้แจ้ง

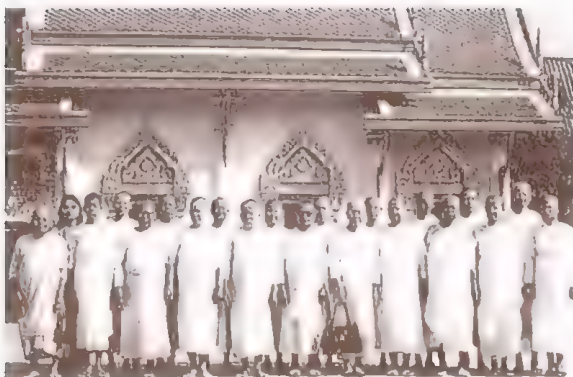

แม่ชีรัมภา

เห็นจริง หลวงพ่อท่านจะพักวันละ ๑-๒ ชั่วโมงเท่านั้น ท่านจะคุมดูแล การทำวิชาทุกเวร ท่านจะอยู่ทุกเวร ถ้าพัก หลวงพ่อก็จะตื่นทันเวรทุกครั้ง เหมือนท่านบังคับจิตให้หลับก็หลับ ให้ตื่นก็ตื่น

หัวหน้าเวรในโรงงานทำวิชาที่จะมี ๑ ยายปุก ๒ พี่ละมัย ๓ พี่ ญาณี ๔ พี่หลวย (ฉลวย สมบัติสุข) ๕ พี่ตรีธา ๖ ยายหนอม (มาจากในวัง) หลวงพ่อจะถามบุคคลเหล่านั้นบ่อย ส่วนน้ำสุก (ทองสุข) เป็นฝ่ายเผยแผ่ สอนธรรมะที่ข้างนอก แล้วพอคนได้ธรรมะเชี่ยวชาญ ก็จะส่งเข้ามาให้หลวงพ่อ ในโรงงาน น้ำเอียร พี่ฉลวยก็เป็นศิษย์ของคุณยายทองสุขทั้งนั้น เจ้ จันท์หรือแม่ชีจันท์ก็เป็นลูกศิษย์ของพี่สุกเหมือนกัน

เตียงขาดรู้ สำหรับคนที่นั่งธรรมะขาดรู้ ขาดรู้หมายความว่าเรา ได้ธรรมะชั้นละเอียด จะละเอียดชัดใส ใสในใส จนแจ่มแจ้งชัดเจนหมด แล้วก็ปล่อยวาง ธาตุธรรมสะอาด เข้ากลางของกลาง เข้าหาต้นของต้น จนไปสลับซ้อนอยู่ในนิพพาน เห็นนิพพานชัดเจน รู้เรื่องนิพพานหมด แต่ เราไม่สนใจกายมนุษย์ กายมนุษย์จะอยู่ในสภาพไหนเราไม่สนใจ ปล่อยเลย ไปรู้แต่ภายในจึงเรียกว่าขาดรู้คือขาดรู้จากมนุษย์ ที่ได้สมัยนั้นก็หลายคน ที่จำได้ก็คือเจ้จันท์ (แม่ชีจันท์) แต่ส่วนใหญ่ที่ได้ขาดรู้จะเป็นเด็กๆ เวลา

บอกวิชาในโรง
งาน หลวงพ่อจะ
เป็นคนสั่งวิชา
พูดผ่านฝากระดาน
ที่กันไว้ชื่ออยู่แถบ
หนึ่ง พระอยู่อีก
แถบหนึ่ง มีที่กัน
แยกส่วนกันชัดเจน

หลวงพ่อสอนทุกๆ คนเหมือนกัน ไม่มีใครพิเศษกว่าใคร มีครั้ง
หนึ่งตอนท่านป่วยหนักเป็นปีที่ ๑๓ ที่ฉันมาอยู่กับหลวงพ่อ วันนั้นท่านให้
คนมาเรียก ท่านถามว่า “เฮ้อล้นหายหรือยัง” ล้นก็คือไม่สบาย ฉันก็ตอบ
ว่าค่อยยังชั่วแล้ว ท่านบอกว่า “**ทำวิชาไว้ละ ทำได้เป็นของเรา ถ้าเรา
ไม่ทำ เราจะได้ไม่ได้**” คำนี้ ท่านสั่งไว้ ชีวิตจิตใจของหลวงพ่อก็ไม่มีอะไร
มากไปกว่าวิชา ๒๔ ชั่วโมง หลวงพ่อก็ไม่เคยห่าง ทำวิชาตลอด
หลวงพ่อก็จะทดลองวิชาอยู่เรื่อย มีครั้งหนึ่งมีญาติโยมมานั่งกันเต็ม ช่วง
กลางคืน คืนนั้นดาวเต็มท้องฟ้า ท่านก็ให้เณรที่อยู่ใกล้ๆ ท่าน (หลวงพ่อบุญ)
ดับดาวบนท้องฟ้า จะเห็นดาวดับเป็นแถบๆ เลย เพื่อให้รู้ว่าวิชาธรรมกาย
สามารถทำได้ ไม่ใช่เพื่อเหตุผลอย่างอื่น

คุณแม่ได้อยู่ในช่วงการทำพระของขวัณรุ่น ๑ แต่ก่อนไม่มีสูตร
อะไรหรอก ได้แบ่งมาผสมเกลสรดอกไม้ ปั้นเป็นก้อน แล้วอัดเป็นบล็อก
ออกมา ละลายน้ำง่าย ดังนั้นรุ่น ๑ ไม่มีสวຍ พระผงรุ่น ๑ ใส่แล้วจะ
แคล้วคลาดได้ดี โดยเฉพาะเรื่องอุบัติเหตุ ถ้าใครยังใส่พระอยู่ในตัว แล้ว
ยังเกิดอุบัติเหตุ หลวงพ่อบอกว่าต้องไปต่อว่า เข้าไปในธาตุในธรรม
ไปต่อว่า ฤทธิ์ยังไม่พอ ยังคุ้มครองไม่ได้ ต้องไปต่อว่าเจ้าของในธาตุ
ในธรรม ไปขอฤทธิ์มา เพราะยังใช้ไม่ได้ พระผงหลวงพ่อบุญทำ ๘๔,๐๐๐ องค์

ไม่ขาด ไม่เกิน เพื่อพอดีกับ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นร์ คักดีลัทธิตุ่หมตทุกงค้
พระของหลวงพ่อ มีเจ้าของทุกงค้ คนที่ไ่เป็นเจ้าของพระเมื่อถึงเวลา แม้
อยู่ทีไหนด็ต้องมา ข้ามน้ำ ข้ามทะเลก็ต้องมาเอา หลวงพ่อเน้นการทำ
วิชามาก เรื่องธรรมะเป็นเรื่องแรก ท่านต้องการเผยแผ่ธรรมะของท่าน
มากกว่า ส่วนเรื่องโรคภัยไข้เจ็บที่คนมาให้ช่วยแก้เป็นผลพลอยได้ แต่มัน
ที่หลักคือวิชามากกว่า หลวงพ่อท่านเข้มแข็งไม้อ่อนแอ ตั้งแต่อยู่มาก
เคยเห็นท่านไปค้างทีไหนดเลย ก็มีแต่เฉพาะตอนเข้าโรงพยาบาลเท่านั้น

ปัจจุบันคุณแม่อายุ ๗๕ ปี ที่รักษา
มโนปณิธานในการทำวิชาตั้งแต่อายุ ๒๐
กว่าจนมาถึงเดี๋ยวนี้ก็คือ ไม่ได้คิดอะไรร่
สังขาร หลวงพ่อสอนอย่างไรร่ก็ทำไปตามนั้น
มีทีไ่ป่ตั้งสำนักสอนสมาธิ ก็มีแม่ชีจันทร เก่ง
ธรรมะ สอนธรรมะแล้วก็ขยับขยายไปเรื่อยๆ
ที่แคบก็ขยาย มีนักศึกษามาฝึกกันเยอะ ใน
สมัยแรกๆคนเหล่านี้มาจากบารมีของหลวงพ่อ
วัดปากน้ำไปตามมาทั้งนั้น สอนจนเดี๋ยวนี้ตั้ง
สำนักใหญ่ชื่อวัดพระธรรมกาย แม่ชีหวานใจ
ก็ไปตั้งสำนักสวนแก้วที่ราชบุรี ส่วนที่อยู่รวัดปากน้ำ ที่อยู่สมัยหลวงพ่อ
เฉพาะแม่ชีก็มี ๑.พีตริธา เนียมข่า เป็นประธานมูลนิธิวัดปากน้ำ ๒.ตัวฉัน
แม่ชีรั่มภา โพธิ์คำฉาย ๓.แม่ชีทวีพร ๔.แม่ชีทองแก้ว ๕.แม่ชีพราหมณ์
(ไม่ได้อยู่ในโรงงานแต่ได้ธรรมกาย) คิดแล้วไม่ถึง ๑๐ คน ปัจจุบันก็ยังม่
ทำวิชาตลอด ๒๔ ชั่วโมง เวรละ ๔ ชั่วโมง มีพีตริธากับฉันเป็นคนควบคุม
คอยสั่งวิชา ส่วนทางพระไม่ทราบ ท่านเจ้าคุณภาวนา ท่านเป็นคนควบคุม

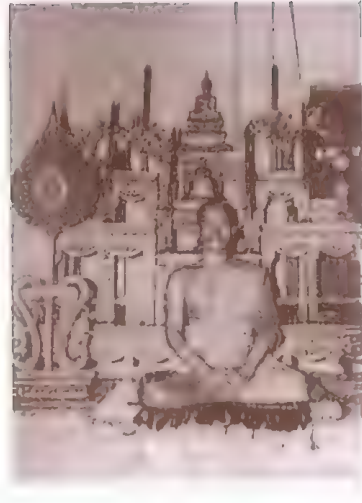

สำหรับสมเด็จพระวัดปากน้ำ องค์ปัจจุบัน หลวงพ่อท่านนำไปฝาก
สมเด็จพระสังฆราชที่วัดเบญจมบพิตรฯ ตั้งแต่สมเด็จพระ (ช่วง) ยังเป็นเด็ก

แล้วบอกว่า องค์นี้นำมาฝากไว้ละ ต่อไปจะเป็นสมภารวัดปากน้ำ ส่วนกุฏิเสาไม้สักใหญ่หลวงพ่อท่านบอกว่าสร้างไว้ให้ท่านช่วง

กุฏิเดิมของหลวงพ่อ ปัจจุบันนี้เป็นที่ไว้ศพของท่าน ตอนสมัยมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อมีลูกประยูร คอยดูแลท่าน ลูกประยูรนี้ก็ได้วิชาหลวงพ่อ ก่อนลูกประยูรตาย ลูกประยูรก็ดื่มน้ำ อาบน้ำซักผ้า ลูกแกเป็นคนสะอาด เสร็จ

แล้วก็นั่งสมาธิสักพักตัวก็อ่อนแล้วก็ตาย ทุกคนก็วิ่งมาถาม ลูกประยูรเป็นอะไร แกนั่งสมาธิไปเนื้อตัวสะอาดไม่ต้องอาบน้ำเลย อายุลูกตอนนั้น ๗๒ ปี เวลาทำวิชานั้น หลวงพ่อจะมีของศักดิ์สิทธิ์คือกายสิทธิ์เป็นเครื่องทุ่นแรง แม่ล่ำภาก็ได้แก้วใสเป็นเครื่องทุ่นแรง ทำให้เรามีธรรมะมากขึ้น เหมือนแก้ว ๗ ประการ ของทั้ง ๗ อย่างจะทำให้เกิดทิพย์ พรหม ไม่มีที่สิ้นสุด มีพลัง เวลาท่านสั่งวิชาก็จะเรียกรวมๆ ทั้งพระทั้งชีได้ยินหมด ท่านจะถามว่าไง ทนมั๊ย เข้าใจหรือเปล่า ท่านคุมตลอดแต่ก็มีแอบนอน แอบง่วง ท่านก็ดู

บุญที่ได้จากการได้ธรรมกายมาก ไม่มีอะไรเปรียบเทียบกับได้สร้างวัดเป็น ๑๐๐ วัดก็เทียบไม่ได้ เพราะมันเป็นการสร้างวัดดู ไม่ทำให้หลุดพ้น ในงานมาฆบูชาหรือวิสาขบูชา หลวงพ่อจะเปิดให้คนดู ให้เห็นพระพุทธรเจ้า คนที่ไม่เชื่อจะได้เห็นเป็นส่วนใหญ่ มีสามิภรรยาคนหนึ่ง ภรรยาเห็นธรรมะสว่างไสวกลางวงไฟ ทั้งไฟเลย ไม่เล่นอีกแล้ว สามิไม่เชื่ออยู่มาวันหนึ่งสามิมาเวียนเทียนที่วัดปากน้ำ เขามองไปบนท้องฟ้า เห็นพระพุทธรเจ้าองค์ชัดใสสว่าง เขาก็ลงกราบ น้ำตาไหลเลย เต็มนี้

ศรัทธามาก ยังมีชีวิตอยู่
ตอนหลวงพ่
ท่านมรณภาพท่านให้
เก็บศพของท่านไว้ ช่วย
คนได้ ท่านต้องการให้
ทุกคนไปนิพพาน หลัง
จากท่านสิ้นก็มีการแยก

ย้ายกันไปคนละทิศละทาง บางคนก็ยังไม่กลับ ก่อนท่านจะสิ้นได้สั่งเรื่อง
ธรรมะไว้ว่าให้ทำวิชาให้ตลอดอย่าทิ้ง ก็ได้รักษามโนปณิธานเอาไว้
ปัจจุบันก็ยังคงทำกันอยู่ ไม่เปลี่ยนแปลงทำตามที่หลวงพ่สั่งใช้วิชา
เผยแผ่ธรรม ช่วยทุกเรื่องทั้งเจ็บไข้ได้ป่วย บ้านเมือง อยากให้ทุกคนได้
เห็นธรรมะเหมือนเรา แล้วเข้าใจให้เหมือนกัน ไม่อยากปิดบังใครเลย
การเข้าถึงธรรมะ ถ้าใจไม่สะอาดพอก็เข้ายาก ต้องปล่อยวาง ปล่อยใจให้
มันว่าง ความคิดทุกสิ่งทุกอย่าง คิดดีคิดชั่ว ต้องไม่คิดทั้งนั้นปล่อยวางจน
ใจว่าง สโลว่าง คนเราเข้าถึงธรรมกายได้ทั้งนั้น ได้ทุกชาติทุกภาษา ถ้า
ไม่ปฏิเสธ คนต่างประเทศก็มีสิทธิ์เข้าถึงธรรมกายคือมนุษยชาติด้วยกัน
ด้วยข้างใน สื่อกันด้วยพระธรรม ไม่ใช่ภาษาพูด มารคือความชั่ว มารจะ
แก้งตลอด มารจะไม่อยากให้เราทำความดี ให้ชี้แจง ใส่กิเลสให้ตัวเรา

สิ่งที่หลวงพ่สอน ท่านบอกวิธีแล้วเราต้องทำเอง ใครก็
ไม่สามารถช่วยเราได้นอกจากเราเหมือนกับเราจะจมน้ำ ถ้าไม่ตะเกียก
ตะกายเราก็จมน้ำ หลวงพ่จะบอกวิธีที่พ้นจากการจมน้ำ แต่เราต้องทำด้วย
ตัวเอง

แม่ชีทวีพร เลียบประเสริฐ

แม่ชีทวีพร เลียบประเสริฐ

แม่ชีมาวัดปากน้ำตอนปี ๒๔๙๑ ตอนอายุ ๑๙ ปีก็อยากจะทำบวชชี่ คือมีคนรู้จักมีความหวังดีต่อกัน บ้านอยู่บางบ่อ มาด้วยกัน เตี่ยเป็นคนจีนไม่ให้มา แต่แม่ให้มา ตอนแรกมาอยู่ไม่มีเงิน ขายทองได้ ๓๕๐ บาท ก็ซื้อเสื้อผ้ามาบวชเป็นชี่ที่วัดปากน้ำ โดยมีคุณแม่เป็นคนรับรอง วัดปากน้ำตอนนั้นอากาศดีมาก มีกุฏิไม้สร้างเป็นกุฏิเล็ก เป็นหลังๆ มากมาย มีพระเณร ๖๐๐ กว่ารูป แม่ชี่ ๒๐๐ กว่าคน กุฏิของหลวงพ่อก็คือเป็นกุฏิไม้สองชั้น แต่หลวงพ่อกุฏิอยู่ชั้นล่าง ติดกับโรงงานทำวิชา โรงงานเป็นลังกะสี คนมาวัดเยอะบวชชี่ก็เยอะมาก

พอมารู้หลวงพ่อก็คือ ท่านก็สอนวิชาธรรมกายให้นั่งสมาธิ หลวงพ่อก็คือท่านจะลงรับแขกที่ศาลาอายุ ๒ โมง เป็นศาลาชั้นเดียวติดพื้นดิน พออยู่มาได้ธรรมะหลวงพ่อก็คือ ท่านก็เรียกเข้าโรงงานทำวิชา ตอนทำวิชาจะอยู่กันเป็นผลัดๆ ผลัดละ ๔ ชั่วโมง มีทั้งหมด ๓ ผลัด แม่ชี่อยู่ผลัดสอง มีแม่ชี่ญาณี่เป็นหัวหน้าผลัดอีกคนหนึ่งคือแม่ชี่บุก ผลัดที่สอง แม่ชี่ทองสุข แม่ชี่จันทร์อยู่ผลัดที่สาม คนที่เก่งหลวงพ่อก็คือเลือกให้เป็นหัวหน้า ผลัดหนึ่งมีประมาณ ๘-๙ คน เฉพาะชี่ ส่วนพระก็มีเยอะแต่นั่งแยกอยู่อีกฟากหนึ่ง มีฝากันไว้ สมัยก่อนก็จะมีเตี๋ยชาดรู้ เป็นเตี๋ยเล็กๆ คล้ายธรรมาสัน พอดีเฉพาะหน้าตัก คนนั่งแล้วมีมุ้งหลังเล็กๆ ครอบ ซึ่งคนจะได้นั่งเตี๋ยชาดรู้ก็นั่งสมาธิต้องนั่งแน่น หลวงพ่อวัดปากน้ำจะเป็นคนเลือก แม่ชี่จันทร์นี่ก็ได้เตี๋ยชาดรู้

ตอนทำวิชา หลวงพ่อก็คือจะใช้เสียงพูดเอง คอยถามวิชา แม่ชี่ตรีธาอยู่ผลัดสอง แต่ไม่ได้เป็นหัวหน้าผลัดตอนเย็นไม่กินอาหารกินแต่ผลไม้แทน เพราะเป็นโรคกระเพาะ จะเป็นผู้ที่ใกล้ชี่หลวงพ่อก็คือมาก แม่ชี่ญาณี่กับแม่ชี่ทองสุขตอนนี้เสียชีวิตไปแล้ว แม่ชี่ฉลวยก็ทำวิชาเป็นหัวหน้า

คอยดูแลหน้าประตูใครจะเข้าจะออก ตอนนั้นอยู่ด้วยกันตอนที่หลวงพ่อสวยยังมีชีวิตอยู่ก็ประมาณ ๕๐ คน เรื่องของการทำวิชานั้น หลวงพ่อให้ทำวิชาแก้ เกตภัยของประเทศ และรักษาโรคมีคนมาขอให้หลวงพ่oreview ก็มี เป็นคนทำนาแถวๆ สุพรรณ ให้ทำนา ทำสวน ทำไร่กันได้ แล้วฝนก็ตกจริงๆ จะช่วยกันในโรงงานมีอะไรก็ช่วยกัน ในห้องนั้นห้ามนำอาหารเข้าไปกิน เวลาแขกมาห้ามพาแขกเข้าไปในโรงงานทำวิชา คนป่วยที่จะให้รักษาต้องเขียนชื่อสกุลที่อยู่ เป็นโรคอะไร แล้วส่งให้หลวงพ่otranslate ท่านก็จะสั่งให้แม่ชีแก้อีกครึ่งหนึ่งบางคนใช้เวลาานเหมือนกันกว่าจะหาย และเมื่อเวลากลับบ้านแล้ว ต้องปฏิบัติธรรม และถือศีลด้วย ก่อนนอนต้องนั่งธรรม ๑๐-๒๐ นาที อย่างโรคภัย ไข้เจ็บ อาการบ่งบอกว่าจะตาย ในระยะเท่านั้นเท่านั้นพอหลวงพ่osendคนไป รักษาคนนั้นก็ไม่ได้ตาย วิธีรักษาก็ไม่ต้องกินยา ใช้กายองค์พระธรรมกาย กลั่นธาตุธรรมให้ใสให้สะอาด อันนี้ต้องทำเรื่อยๆ ต้องไปรักษาคนถึงในโรงพยาบาลก็มี อยู่ตามห้องพิเศษ หมอรักษาทางนอก เรายรักษาทางใน หลวงพ่otranslateไป หมอพบเห็นแม่ชีนั่งอยู่ข้างเตียงคนป่วยเขาก็รู้ แล้วก็หลบให้

เวลานั่งสมาธินั้นต้องนั่งให้มีความสุข ไม่ให้มีกิเลสตัณหา บางทีหลวงพ่อก็ส่งให้ไปนรกสวรรค์ โดยมีแม่ชีจันทร์ร่วมด้วย หลวงพ่oเคยส่งให้ไปตามคนมา เขาจะเอาไปนรก ต้องให้ตามกลับมา รู้ว่าต้องตายตอนนี้ แต่อย่าเพิ่งให้เอาไป เอาไว้สร้างกุศล หลวงพ่otranslateท่านจะส่งคนไปสอนธรรมะข้างนอกด้วย ตอนนั้นจะมีแม่ชีทองสุข ส่วนตัวฉันหลวงพ่อก็ให้ไปสอนธรรม ๕-๖ วันก็กลับ หลวงพ่oให้ไปสอนที่ฉะเชิงเทรา ส่วนมากจะไปตามวัด ตั้งแต่หลวงพ่olikeไม่ได้ออกไปสอนธรรมที่ใดอีก ตอนที่สอนธรรมะคนมาเรียนเยอะ ที่วัดหลังตลาด ตอนเย็นๆ ตอนกลางวันค้าขาย

ตกตอนเย็นก็มานั่งทำธรรมะ

วัดปากน้ำสมัยหลวงพ่от่านมีชีวิตอยู่มีเรื่องอัศจรรย์เกิดขึ้นเยอะมาก มีคนเห็นพระพุทธรเจ้าลอยอยู่บนฟ้า ตอนเวียนเทียนวันวิสาขบูชา และมาฆบูชา ฉันทก็ได้เห็นกับตา เห็นพระพุทธรเจ้าลอยอยู่บนท้องฟ้า มีมาให้เห็นหลายองค์ ดูไปดูไป ก็เลื่อนหายไป มีเหตุการณ์ประหลาด มีเสียงน้ำไหล แล้วก็ได้ยินเสียงสวด คือสมัยนั้นหลวงพ่от่านจะให้น้ำร่างคุณย่า (คือโยมแม่หลวงพ่อ) มาไว้ที่วัดแล้วสวดพระอภิธรรมให้ทุกคืน หลวงพ่от่านบอกว่า คีนี่หลวงพ่อจะเชิญเทวดา พรหม อรูปพรหม มาสวดให้โยมแม่ พอตกกลางคืน ฉันทก็ได้ยินเสียงสวดมนต์ ดังก้องไปในอากาศ ได้ยินคนเดียว คนอื่นนอนหลับกันหมด คิดจะปลุกก็ไม่กล้า

หลวงพ่от่านใจดีไม่ดุ ไม่มีสตาบ์ใช้ก็ขอหลวงพ่อ สบู่ไม่มีก็ขอหลวงพ่อ สมัยก่อนใช้สบู่กรดเป็นก้อนๆ ถูเสื้อผ้า หลวงพ่от่านจะสอนให้เป็นคนดีให้อวดทน ตอนท่านป่วย มีทุกขเวทนาท่านไม่ร้องเลย พาไปรักษาที่โรงพยาบาลท่านก็ไม่ไป ให้หมอมารักษาหลวงพ่от่านที่วัด จนเส้นโลหิตฝอยแตก แล้วเป็นอัมพาตซีกเดียว แต่แม่ป่วย หลวงพ่อก็ยังแจกพระ ท่านฉันอาหารคนเดียว พอวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ เวลาบ่าย ๓ โมง ๕ นาที่หลวงพ่อก็สิ้นคือปฏิบัติหน้าที่จนนาทีสุดท้าย ตอนหลวงพ่от่านอยู่ท่านก็ทำพระของขวัญด้วยรุ่น ๑, ๒, ๓ ครบทั้ง ๓ รุ่นก่อนมรณภาพ พอต่อมาหลวงพ่อก็เล็ก (พระมหาเจียก) ก็แจกพระต่อจากท่าน พอหลวงพ่от่านสิ้น บางคนก็ลาสิกขาทั้งพระทั้งชี

ปัจจุบันแม่ชีทวีพร เลี้ยบประเสริฐ อยู่ที่วัดปากน้ำ ตอนนี้อายุ ๗๔ ปีแล้ว ก็ยังรับรักษาโรคอยู่ ด้วยวิชาธรรมกายโดยขอขมามีหลวงพ่อสวดมนต์ก็ต้องจงใจกันไว้ ถึงแม่หลวงพ่от่านสิ้นไปแล้วแต่ขมามีของท่านยังคุ้มครองลูกศิษย์ทุกคนที่มากราบไหว้บูชากันอยู่ตลอดเวลา

แม่ชีพราหมณ์ ช้างเขียว

แม่ชีพรหมณ์ ช่างเขียน

เดิมทีเดิยวฉันเป็นคนตำบลกระแช่ เมืองอุททอง จ.สุพรรณบุรี เริ่มแรกหลวงพ่อดีตกน้ำ ส่งครูจินตนา(เป็นแม่ชี) มากับชีอีกคนหนึ่ง และป้าแถวๆ สองพี่น้องอีกคนมาสอนธรรมะที่สุพรรณบุรี มาสอนด้วยกัน ๓ อำเภอ มีครั้งหนึ่งครูจินตนามาสอนที่บางลี่ อ.สองพี่น้อง วันนั้นฉันแะไปบ้านอาที่บางลี่พอดี เดินทางมากับรถ ขนใบจากจะเอาไปมุงยุงข้าวที่บ้านมาทั้งคืน ง่วงกึ่งงว มากับน้องสาว กะว่าไปถึงบ้านอาจะนอนให้เต็มที่ ตอนนั้นอายุ ๒๕ ปี บ้านอาเป็นแพอยู่ริมน้ำ มีคนที่บ้านมาคุยเรื่องธรรมะ ไร่เราก็ไม่สนใจ เพราะเราเป็นคนไม่สนใจเรื่องธรรมะจริงๆ เขาคุยก็คุยไป ไร่พี่น้องสาวเราก็บอกพี่สาวคนที่มาคุยธรรมะว่า เอ้อ คนที่ไม่เลื่อมใสจะได้ธรรมะ เขาก็บอกให้เรานั่งธรรมะ แล้วก็บอกว่าพี่ ไร่คนที่เราคุยธรรมะให้ฟัง แล้วไม่ตั้งใจฟังหรือไม่เลื่อมใส บาปหนาเหลือเกิน เราสะดุ้งเอือกเลย ไร่ก็คิดว่าเรานี้บาปหนาจริงๆ ก็เลยนั่งธรรมะกับเขา นั่งไปอย่างงั้นแหละ กะว่านั่งครูเดียว เตียวก็จะไปนอนแล้ว เขาก็บอกให้จุดธูปบูชาพระ บูชาพระแล้วก็ให้ดูพระพุทธรูปบนโต๊ะหมู่ องค์ไหนก็ได้ จำให้ได้ แล้วก็นั่งหลับตาไป หลับไปนานเหมือนกัน เขาก็ถามว่าเห็นอะไร เราก็บอกไม่เห็น ฉันก็ถามเขาว่าหมดพิธีหรือยัง เขาก็บอกว่าให้ภาวนาสัมมาอะระหัง พอดีฉันสัสมาอะระหัง สัมมาอะระหัง จิตมันก็ตกศูนย์ เห็นดวงเหลืองๆ ผ่านไป แล้วก็เกิดสีแดงสว่างวูบเข้าไปในตัวเรา ได้ประมาณ ๑๐ นาที แล้วภายในก็พิสดาร ภายหลุดเข้าไปข้างใน เข้าพริตไปเรื่อยๆ ไปเห็นหลวงพ่อดีตกน้ำตอนนั้นยังไม่รู้จักหลวงพ่อดีเลย แต่ว่าท่านเป็นคนนำไป มีคนไปกันเยอะเลย เราก็ตามไป หลวงพ่อดีจะคลุมไปตลอด ท่านบอกให้เราหลับ แต่เราไม่หลับ เพราะเราอยากจะไปด้วย ส่วนอาเห็นเราหนึ่งไปนาน ก็มาเขย่าตัว ภายข้างนอกเรารู้เรื่องแต่ภายในเราไม่อยากจะกลับ เราไม่เลื่อมใส อาก้ตกใจ

อาร้องให้แล้วให้คนไปตามครูจินตนาที่กำลังคุ้ยธรรมะอยู่ข้างบ้านมาแล้วบอกอ่าว่าได้แล้ว ถอดกายทิพย์ไป แต่ถ้าให้กลับมา ถ้าไม่ต่อวิชาก็ไม่ได้อะไร อ่าไม่ยอม ต้องการให้ลืมนตา ครูก็ตั้งจนเรากลับมา พอกลับมาลืมนตาก็ไม่เห็นอะไร เพราะอ่าไม่ยอมให้ต่อวิชา ให้ง่วงนอนหายหมด มันปลื้มใจ พอตกเย็นคนก็มานั่งธรรมะกันเต็ม ไร่เราก็รู้แล้ว เพราะมันเคยได้ มันก็อาจจะไปให้ได้ คิดว่านั่งยังงี้ต้องได้แน่ อยากไปนรกไปสวรรค์ พอนั่งไป ๑ ชั่วโมงไม่ได้อะไร เห็นแค่แสงทิ้งห้อยแว็บเดียวแค่นั้น ไร่ที่เคยได้ไม่ได้ พอเลิกนั่งครูจินตนามานั่งประกบเลย แกบอกอ่านี่เธอเห็นไหม ก็เราอยากได้ มันจะไปเห็นอะไร ธรรมะต้องถืออุเบกขา เดินสายกลาง อยากได้ก็ไม่ได้ ไม่อยากได้ก็ได้ พอแกพูดอย่างนี้ จิตเราก็สงบ เราก็บอกอ่าได้แล้ว ครู

จินตนาต่อธรรมะให้ต่อเลย แกต่อไร่ ต่อจนเราเสีย นิสัยคือเราชอบไปเร็วๆ กระตือรือร้นตามครูได้ตลอด ครูจินตนาบอกว่า ๗ อำเภอที่สอนมาในสุพรรณบุรีมีฉันคนเดียวเก่งที่สุด

พอได้ธรรมะแล้วมันก็อยู่ไม่ได้ มันไม่อยากได้อะไร จิตมันอยากมาหาหลวงพ่อดปากน้ำอย่างเดียว พอจัดแจงธุระที่บ้านเรียบร้อยแล้วใช้เวลา ๑ ปี ก็ขอแม่มา แม่ก็ตั้งใจให้มา ส่วนอรสา (น้องสะใภ้) บ้านอยู่บางเลน นครปฐมมาวัดปากน้ำปีเดียวกัน มาเจอกันที่วัดปากน้ำ วันเกิดหลวงพ่อมาโรยขมนมจันทะเดียวกันก็มารู้จักกัน ส่วนลุงประเสริฐ (น้องชาย) ฉันชวนมา ตอนนั้นลุงประเสริฐบวชพระ แล้วมาเรียนอยู่ที่วัดสองพี่น้อง มาเรียนเปรียญ แต่สอบไม่ได้เปรียญ ๓ ลักที่ แกก็เสียใจ เครียด ฉันก็เลยชวนแกมาวัดปากน้ำด้วยกัน เพราะสงสารไม่ยากให้แกเครียด หกโมง

เข้าออกเดินทาง อาพาเรามา ออกมาจากบางสี่มาเรือสั้นตุ๊กๆ เป็นเรือเครื่องยนต์สมัยก่อน พอมาถึงสองพี่น้องก็ต่อเรือมาตร แล้วก็ไปต่อเรือแดงสุพรรณจนมาถึงท่าไกล่สถานีรถไฟศาลายา หลังจากนั้นขึ้นรถไฟมาลงที่บางกอกน้อย แล้วต่อรถมาตลาดพลู กว่าจะมาถึงวัดปากน้ำก็เย็นพอดี จำได้ตอนนั้นมาถึงราวๆ ๕ โมงเย็น หลวงพ่อกำลังลงรับแขก อาภัพาลุงประเสริฐมาราบหลวงพ่อกับ หลวงพ่อ

ลุงประเสริฐ

หยุดรับแขกคนอื่นเลย เพราะอาคุ่นกับหลวงพ่อกับ หลวงพ่อก็อถามว่า เรียนอะไร ลุงประเสริฐก็ตอบว่า เรียนบาลีแต่สอบไม่ได้ ท่านก็บอกว่าเดี๋ยวก็ได้เองนะ ลุงประเสริฐเห็นหลวงพ่อก็ก่เกิดศรัทธา ก็เลยกลับไปลาหลวงพ่อกั้วัดสองพี่น้อง แล้วมาอยู่กับหลวงพ่อกั้วัดปากน้ำ หลังจากนั้นอีกปีก็สอบได้เปรียญ ๓ ประโยคจริงๆ สอบได้จนถึงประโยค ๔ แล้วแกก็ลาสิกขาออกไป ตอนหลวงพ่อกั้วัย ลุงประเสริฐยังมาช่วยพยาบาลหลวงพ่อกั้วัย

ส่วนฉันเจอหลวงพ่อกั้วัยครั้งแรก ท่านก็เรียกให้ไปเข้าโรงงานทำวิชาแต่ใจเราไม่ได้คิดว่าจะอยู่ ก็ไม่ยอมเข้า หลวงพ่อกั้วัยพูดว่า ให้เข้ามาช่วยทำวิชา มีครั้งหนึ่งหลวงพ่อกั้วัยลงจากธรรมมาสน์ ท่านก็กวักมือเรียก ท่านบอกว่า “นี่ได้ธรรมะ ขาดรู้ได้ด้วย เก่ง เข้าโรงงานนะ” โอ้เรากั้วัยไม่นึกว่าจะอยู่ ถ้านึกว่าจะอยู่ก็เข้าไปในโรงงานแล้ว ท่านเคยส่งให้เราไปต่อวิชากับครูญาณิ แต่ไม่ถูกจริตเรา ครูญาณิสอนช้าไม่ถูกใจ เราชอบแบบไวๆ เคยเข้าแบบไวๆ มาก่อน มันก็เลยเรียนกับครูญาณิไม่ได้ ตอนนั้นไม่รู้ยังโง่กลัวสารพัด คือในโรงงานคนอยู่กันเยอะ มีแมชีเกือบ ๔๐ เห็นจะได้ เข้าเวรละ ๑๐ คน เวรละ ๔ ชั่วโมง ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำตลอด ๒๔

ชั่วโมง คนไหนได้ธรรมะ หลวงพ่อเรียกไปหมด ที่ได้เงินเดือนทำงานข้างนอกท่านก็เรียกไป ถามว่าได้เงินเดือนเท่าไร เขาบอกว่า ๕๐๐ บาท หลวงพ่อบอกว่ามาทำที่นี่ มาอยู่กับหลวงพ่อ หลวงพ่อจะให้เงินเดือน ๕๐๐ ที่มีเงินเยอะ เดียววันหน้าก็รวยเอง ในโรงงานมีทั้งแม่ชีที่โกนผม และฆราวาสที่เป็นผู้หญิงที่ไม่ได้โกนผม เด็กนักเรียนก็มี หน้าตาดีๆ ทั้งนั้น ในโรงงานเวลานอน ใครไม่มีบ้านก็นอนในโรงงาน ใครมีบ้านข้างนอก (ใกล้วัด) ก็ออกมานอนข้างนอก เราได้ยินคนบางคนพูดกันว่า ถ้าอยู่ในโรงงาน ถ้าต่อไปสึกออกไปมันก็ได้ไม่ได้ ใ้เราก็คิดจะสึก เราก็เลยไม่คิดจะเข้าไปอยู่ ก็เลยไม่ได้เข้าไปทำวิชากับเขาในโรงงานก็อยู่ข้างนอกเป็นบ้านอยู่ในบริเวณวัด ช่วยทำครัวบ้าง นั่งธรรมะ ฟังเทศน์หลวงพ่อ อยู่มาเรื่อยๆ

ส่วนป้าอรสามาบวชเป็นชี ปีเดียวกับฉันตอนป้าอรสามาอายุ ๒๒ ปี เป็นแม่ครัว แจวเรือเก่ง เช้าๆ จะไปจ่ายตลาดกับแม่ท้วม ทำขนมหวานอร่อย เป็นคนว่องไว ทำงานเร็ว ดูแลเรื่องตักบาตรถวายพระ ตักอาหารเร็ว เร็วจนคนเลี้ยงถวายไม่ทัน ขนาดสมัยนั้นเลี้ยงพระเณรที่ ๕๐๐ องค์ ป้าออสายอยู่กับหลวงพ่อ ๗ ปีเหมือนกัน เดียวนี้ป้าอรสาเปิดร้านขายอาหารอยู่หัวมุ่มวัดปากน้ำ อายุ ๗๒ ปีแล้ว

ป้าอรสา

หลวงพ่ot่านเคยไปตามมาจากสวรรค์ มาช่วยทำวิชา ที่ฉันจำได้ชื่อวรรณิตย์ ตอนนั้นมาบวชเป็นเณรอายุ ๗ ขวบ ฉันยังไปต่อธรรมะกับเณรเลย หลวงพ่อจะลงเทศน์ให้พระเณรทุกวันในโบสถ์ ส่วนชีท่านจะลงเทศน์ให้ในวันอาทิตย์และวันพระ วันอาทิตย์ท่านจะให้รับศีล ๕ วันพระจะให้รับศีล ๘ ฉันอยู่กับหลวงพ่oมา ๗ ปี ตั้งแต่ปี ๒๔๙๕ อยู่จนท่านมรณภาพ

หลวงพ่อสอนเสมอ
ว่า “ลืกไปไม่ตี แต่ง
งานไม่ได้ คนแต่ง
งานมีเวร สำหรับ
คนไม่แต่งงานไม่มี
เวร” อยู่ไปอยู่ไป ก็
ติดหลวงพ่อ เพราะ
ท่านเทศน์ถูกใจเรา
ไม่มีใครเทศน์ได้อย่าง

ท่านเราก็ชอบ เลยอยู่กับท่านเรื่อยไป

หลวงพ่อเป็นคนจริงจัง ทำอะไรทำจริงทำจัง พูดจริง ทำจริง
พูดเรื่องอะไรก็ตาม รับรองได้เลยไม่มีพลาดเคลื่อนเลย คำพูดของ
ท่านวาทะศักดิ์สิทธิ์ ท่านก็ไม่ดู แต่ไม่รู้ทำไมกลัวท่าน ท่านรู้หมดแหละว่า
ลูกๆ ท่านเป็นยังไงเวลาเทศน์ ใครสักคนกำลังคิดอะไรอยู่ ท่านก็เทศน์
แทงใจไปเลย คนนั้นก็รู้ด้วยตัวเอง เรากลัวก็กลัว แต่ก็รักหลวงพ่อ
หลวงพ่อก็ให้ช่างปั้นรูปหล่อของท่านไว้ ท่านจะเดินไปให้ช่างดูตัวทุกวัน
ท่านรู้ว่าท่านจะเริ่มป่วย ก็เลยให้ช่างปั้นรูปท่านไว้ ภายในบรรจุของศักดิ์
สิทธิ์มากมาย ฉันจำได้ตอนหลวงพ่อยุ่ราวๆ ๗๐ ปี หลวงพ่อผิวขาวสวย
งามมาก ท่านดูอ่อนใสมาก น่าเลื่อมใสศรัทธามาก ยิ่งตอนหลวงพ่อบ่ม
ฉีวรใหม่จะดูหลวงพ่อสว่างทีเดียว

เวลาหลวงพ่อลงเทศน์ ถ้าวันไหนมีพระลงน้อย ท่านก็จะบอกว่า
วันนี้พระแพ้มณี แล้วท่านก็จะไม่เทศน์ด้วย พระก็ต้องรีบวิ่งไปตามพระมา
ตามมาจนเต็มโบสถ์ วันหลังพระก็เข็ด เวลาเทศน์ถ้ามีคนตะบันหมาก
ท่านก็จะหยุดเทศน์ รอให้ตะบันเสร็จก่อน น่ากลัวมียะ คนกำลังเทศน์อยู่ดีๆ
ก็หยุดเทศน์ไปเฉยๆ วันพฤหัสบดีหลวงพ่อก็จะมาสอนธรรมะ ถ้าใครส่ง

เสียงดังรบกวน ท่านก็จะพูดไปเลยว่า เตี่ยวหูหนวกนะ รบกวนคนกำลังปฏิบัติ เวลาจะมีผู้ใหญ่มาวัดปากน้ำ หลวงพ่อจะเดินตรวจวัด เดินไปตามทาง มองไปทางโน้นที ทางนี้ที ทุกคนรีบเก็บเสื้อผ้า เรียบร้อย รู้เลยว่าจะมีผู้หลักผู้ใหญ่มา

แม่ชีพรหมณี

หลวงพ่от่านเป็นคนประหยัด ละเอียดถี่ถ้วน เดินไปตามถนนท่านเจอเศษไม้เป็นท่อน ท่านเก็บเอามา ท่านบอกว่าเอาไว้ทำฟืนได้ พวกผ้าชีร์มันขาดแล้วก็อย่าเอาไปทิ้ง ปะมันจำเป็นอะไรมันรั้วขึ้นมา เอาน้ำมันยางโปะมันก็กันได้ ชั่วระยะ ไม่ให้ทิ้ง แล้วที่ล้างชามอย่าไปเทพรวดๆ ค่อยๆรินเอาน้ำออก แล้วไ้ที่กันๆ ไปให้หมู ให้หมากินก็ได้ ท่านสอนละเอียดเลย สอนบ่อยๆ สอนมากๆ เขาก็ค่อยๆ ซึมเข้าไป สมัยนี้ไม่มีใคร

ทำหน้าที่สอนเหมือนหลวงพ่อดปากน้ำเลย

ครูตรีธา แกอยู่กั้บหลวงพ่อ ๗ ปี บวชเป็นชี ส่วนอีก ๗ ปี หลังแกลาออกมาสุขภาพไม่ไหว มันหิว เลยขอลาหลวงพ่อกออกมา ไม่ได้พักในโรงงาน มาพักข้างนอกแต่ท่านก็ทำประโยชน์ ตั้งมูลนิธิช่วยหลวงพ่อมาดลอด ครูตรีธาเล่าให้ฟังว่าชื่อตรีธาเ็นชื่อที่หลวงพ่อดั้งให้ ท่านบอกว่าแม่ตรีธาทัพ ผู้หญิงทั้งนั้นที่เขาเรียกแม่ทัพ ไม่มีใครเขาเรียกพ่อทัพหรอก ครูตรีธาอีกปีเดียวกับฉัน เตี่ยวนี้ฉันอายุ ๗๕ ปีแล้ว มาจนถึงทุกวันนี้ อยู่วัดปากน้ำมาด้ร่วม ๕๐ ปีแล้ว

คุณยายตรีธา

ลุงประคอง ทับจ้อย

ลุงประคอง หับจ้อย

ลุงมาเจอหลวงพ่อดอนอายุเกือบๆ ๑๐ ขวบ มีน้ำสาบวชเป็นชื้ออยู่ที่นี้ (วัดปากน้ำ) ชื่ออาจารย์ตรีธา เนียมขำ (ปัจจุบันเป็นนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดอนปากน้ำ) เป็นคนบางป่อ คนแถวบางป่อมากันเยอะๆ ญาติพี่น้องพากันมาหมดนั่งเรือมาจากบางป่อมาถึงวัดปากน้ำใช้เวลา ๓ วัน

ชื่อ เสียง

ของหลวงพ่อขจร
ขจายมาก รักษา
โรคโดยไม่ต้องกินยา
คนพากันมาจอด
เรือหน้าวัดเป็นแถว
เลย มาหาหลวงพ่อ
ให้หลวงพ่อช่วย ที่
เป็นโรคหนักเกือบ

ตายแล้วหาย เป็นครูใหญ่โรงเรียนวัดบางป่อ แกเป็นอะไรไม่รู้เหม็นทั้งตัวเลย ปรากฏว่าพอมานี้หลวงพ่อก็รักษาให้หายเลย หลวงพ่อตานรักษาทางวิปัสสนาโดยไม่ต้องใช้ยา เขาก็หายหมด โดยให้เขียนอาการโรค ชื่อ ที่อยู่ อายุ วันเดือนปีเกิดอยู่บ้านเลขที่ เขามีแบบฟอร์มให้กรอก เขียนเสร็จแล้วก็ส่งให้หลวงพ่อ แล้วหลวงพ่อก็ให้ผู้ที่ได้ธรรมกายทุกคนช่วยแก่ที่โรงงานทำวิชา เขาก็จะแก่ให้ทั้งโรงงาน คนที่มาให้รักษา ก็ต้องนั่งสมาธิด้วย หลวงพ่อดอนปากน้ำ ท่านจะขึ้นสอนสมาธิทุกวันพฤหัสบดี เวลาท่านสอนธรรมะก็จะมีดวงแก้ว ใช้ดูแล้วจะมีไม้ชี้ ตามฐานต่างๆ ตั้งแต่ฐานที่ ๑ ฐานที่ ๒ เรื่อยไปจนถึงฐานที่ ๗ คนบ้ำมารักษาก็มี ผมช่วยหลวงพ่อดอนรักษาคนบ้ำ คนบ้ำที่หลวงพ่อดอนรักษาต้องใช้ธรรมกายด้วย ให้ยาด้วย เป็นยาผง

เรียกว่า ยาบาท
จิต สูตรยาเป็น
ของหลวงพ่อกอง
ยานี้ถ้ากินแล้วก็
จะเกิดอาการ
อยากกินของ
หวาน แล้วยานี้
ถ้ากินแล้ว ห้าม

กินของหวานเพราะอาการจะไม่ดีขึ้น คนบ้าแต่ละคนก็ต้องล่ำมโซล่ำม
ขาไว้ มันจะบอกว่า หลวงพี่ครับผมหายดีแล้วครับ ปล่อยผมเถอะครับพอ
ปล่อยก็โดดน้ำโครมหน้าวัด มันยังไม่หายดี เราเป็นคนดูแลอยู่ เราก็เรียก
กลับมา บางทีเจอเด็กขายไอติมเราต้องวิ่งไล่เลย เพราะคนบ้ามันจะกินไอ
ติม มันเป็นของหวาน ยานี้จะทำให้อยากมาก ให้กินยาบาทจิตนี้กินาน
เหมือนกัน ให้กินเรื่อยๆ ทีละช้อนๆ กินทีหนึ่งน้ำลายไหลยืด คนป่วยที่เป็น
แขกจากอินเดีย ก็มารักษา พอหายก็ศรัทธาวิชาของหลวงพ่อกองอยู่
วัดหาข้าวกินเอง เขาจะไม่กินสัตว์ที่มีชีวิตจะมีมะเขือมะแว้งแล้วก็หันๆ กิน

หลวงพ่อกองวัดปากน้ำ ท่านไม่ดูหรอก แต่ผิดวินัย ผิดระเบียบไม่ได้
สมัยหลวงพ่อกองมีพระ ๕๐๐ กว่าองค์ ใครมาทักเตือนทักใดก็ได้มาท่านรับหมด
ถ้าพระมาขอยุ่ด้วย ท่านจะถามประเด็นแรกว่า เราเรียน เราศึกษานะ
ห้ามหยิบธูปนะ แล้วค่อยถามว่าอยู่กับใคร มีที่อยู่หรือยัง จีวรมีไหม มุ้ง เสื้อ
มีไหม ถ้าไม่มีท่านก็เรียก “ยูร มาจัดของให้พระหน่อย” ลงประยูรเป็น
อุปัฏฐากท่าน ดูแลเรื่องการเงินการทองทุกอย่างในวัด หลวงพ่อกองท่านไม่
จับเงิน และพระเณรของหลวงพ่อกองต้องแต่งตัวเรียบร้อย ห้ามเหมือนกันหมด
เณรห้ามลดไหล่ ห้ามดอง พระห้ามคลุม พระที่อยู่วัดต้องปฏิบัติตามและไม่
ต้องบิณฑบาตร ท่านเลี้ยงเองหมด เลี้ยงมาตลอด พอหลวงพ่อกองสร้างโรงเรียน

เป็นตึกเอนกประสงค์ ๓ ชั้น พระณรงก์สงสัยกันว่าสร้างให้ใครเนีย เพราะสมัยนั้นถือว่าเป็นตึกที่ทันสมัยที่สุด แถวนี่ ไม่มีใครสร้างเลย หลวงพ่อท่านออกพระของขวัญมอบให้สำหรับผู้สร้างโรงเรียน องค์ละ ๒๕ บาทถ้าใส่กรอบเงินก็ ๓๐ บาท และถ้าทำก็ต้องมารับเอง ลูกก็ต้องมารับเองกับมือ รับแทนกันไม่ได้ถึงแม้จะทำมากกว่า ๒๕ บาทก็ต้องรับองค์เดียว หลวงพ่อท่านจำแนมมากท่านจำได้หมดเรื่องความจำของหลวงพ่อนี้ ยอดเยี่ยมเลย แล้วปกติหลวงพ่อท่านจะไม่ออกไปไหน นานๆ จะออกนอกวัดสักครั้งหนึ่ง เขานิมนต์ถ้าไม่จำเป็นท่านไม่ออกหรือก ปี่หนึ่งจะออกสัก ๒ ทน ส่วนใหญ่จะเป็นแถวๆ วงเวียนใหญ่ หลวงพ่อท่านจะเป็นพระที่ไม่ค่อยคุย แต่ท่านพูดอะไรจะพูดล่วงหน้าเป็นลึบๆ ปื่ออย่างเช่นสายบางนา ท่านบอกว่าต่อไปจะเป็นสายใหญ่ สายนี้จะไปจังหวัดตราด จังหวัดชลบุรี ท่านพูดไปเป็นลึบๆ ปี ทั้งที่ยังเป็นสวนเป็นทุ่งนาอยู่ เห็นหมู่บ้านใกล้เคียงๆ

ตอนสงครามโลกช่วงนั้นมีมดแดงกัดกัน แบลกมันกัดกันตายเป็นกองเป็นเข่งเลย ก็ไปบอกหลวงพ่อกว่าหลวงพ่อมดมันกัดกันตาย เต็มถนนไปหมด หลวงพ่อท่านก็บอก “อ้อ อีก ๗ วันสงครามจะเลิก” หลวงพ่อพูดก็เลิกจริงๆ อีก ๗ วันสงครามเลิกเลย ท่านไม่พูดอะไรมาก พูดน้อยพูดแต่คำสองคำก็เข้าโรงงานเลย วิชาของหลวงพ่อดัดปากน้ำนี่ท่านดีจริงถ้าวิชาของหลวงพ่อไม่แน่ ตอนนี่วัดปากน้ำเหลือแต่ดินพื้น เพราะตามหลักจริงๆ แล้ววัดปากน้ำเป็นจุดระเบิด ที่ระเบิดลงเลยแหละ ธรรมดาตามหลักประตูน้ำ บางคลองนี้ไม่มีเหลือ ตั้งแต่ประตูน้ำบางนกแกลง ประตูน้ำอ่างทอง ประตูน้ำบางยาง เหลือแต่ประตูน้ำภาษีเจริญที่ไม่เป็นอะไรเลย ไปถามเลยวัดวาอารามอยู่ไหนไม่มีเหลือ ถูกทิ้งระเบิดหมดเลย ช่วงนั้นหลวงพ่อยู่นโบสถ์ ไม่ออกจากโบสถ์เลย นั่งทำวิชาของท่านอย่างเดียว นั่งปิดลูกระเบิดอย่างเดียว แล้วบางคนก็จะวิ่งมาอยู่ที่วัดปากน้ำ เพราะมันใจว่ายังไงก็ปลอดภัยที่สุด สงครามเกิดขึ้นปี ๒๔๘๕ ก็

จะมีใบปลิวสงครามโลก เป็นใบปลิวสวยกระดาดอย่างดี กระดาดมันเลย ดอกซากุระสวยๆ อเมริกาเขามาทั้งใจความของเขาก็คือ อเมริกาเขาจะทิ้งระเบิด เขาจะบอกว่าวันนี้เวลาเท่านั้นจะมาทิ้งที่นี่ ให้ประชาชนรีบออกไปให้พ้น เขาจะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนเลย เพราะสงครามมันเกี่ยวกับอเมริกันรบกับญี่ปุ่น เราคนไทยไม่ได้เกี่ยวข้อง ใบปลิวที่ผมเก็บไว้สวยๆทั้งนั้น ข้อความเป็นภาษาไทย ตอนทิ้งระเบิดเสียงจะดัง สะพานพุทธนี่ ผมวิ่งไปดูเลย มันเวียนเทียนเลยเป็นทางๆ สะพานพุทธนี้ศักดิ์สิทธิ์นะ ที่ไม่ได้โดนวัดเลียบนะใหญ่ะเท่ากับวัดโพธิ์ วัดมหาธาตุโดนหมดเลย สวนกุหลาบเพาะช่างโดนหมด แต่สะพานพุทธไม่โดน ทหารชั้นผู้ใหญ่อย่างเช่น จอมพล ป.พิบูลสงคราม ก็มากราบ นายทหารมาเยาะ มารับพระองค์ละ ๒๕ บาท ถ้าเสียมใส่กรอบ ๓๐ หน้ากุฏิของหลวงพ่อก็มีต้นชมพู แล้วมีชั้มออก ๒ ข้าง หลังกุฏิของท่านจะเป็นโรงงานทำวิชา เวลาท่านสั่งงานก็จะเดินทะเลถึงกันได้ ผมไม่ได้เข้าไปในนั้น ไม่มีใครกล้าเข้าไปเพราะในโรงงานเขาไม่ให้คนอื่นเข้า เฉพาะผู้ทำวิชาเท่านั้น คนทำวิชารุ่นนั้นก็จะ มี ทั้งชี

หลวงพ่อดี

และพระ พระที่ทำวิชาก็จะมีหลวงพ่อดี เจ้าคุณภาวนาโกศล หลวงตาเงิน หลวงตาใจ หลวงตาสังวาลย์ หลวงพ่อดีที่วัดอยู่วัดลำพระยาก็มีตอนยังหนุ่มอยู่ ฝ่ายแม่ชีมีแม่ชีปุก แม่ชีทองสุข แม่ชีญาณิ แม่ชีจันทร์ แม่ชีลำภา แม่ชีเนาวรัตน์ แม่ชีละมัยก็อยู่รุ่นเการู้จักทุกคน ส่วนหลวงพ่อดี (สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า) นั้น หลวงพ่อดีปากน้ำท่านส่งไปเรียนที่วัดเบญจมบพิตรฯ ตั้งแต่เด็ก

ที่โรงงานทำวิชาจะมีคนคุมลือคฤณแจไว้ตลอด เฟล ๑๐ โมงก็เปิดมาให้กินข้าว แล้วกลับไปชุดหนึ่ง พอ ๑๑ โมงก็ออกมาอีกชุดหนึ่ง

หลวงพ่อดีท่านจะชอบเดินตรวจตามกุฏิ ดูแลความเป็นอยู่ของ

พระเณร บางที่ตอนกลางคืนท่านก็จะยืนช่มด้วยนะ ยืนช่มอยู่บนหอพระ ไตรปิฎก หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านจะเป็นพระที่เคร่งครัด และอดทนมาก ขนาดตอนท่านป่วย ฉันทยังฉันทเองเลย ไม่ให้คนอื่นช่วย บางทีถ้าเกินเวลา แล้วมีคนเอาน้ำข้าวไปป้อน ท่านยังไม่รับเลย ท่านคายออกหมด ท่านเคร่งมาก แม้แต่น้ำข้าวต้มก็ไม่เอา แม้แต่น้ำแกงนี้หลวงพ่อดันก็ฉันไม่หกละ ชามข้าวท่านตะล่อมไว้ตรงกลางเรียบร้อย หลวงพ่อชอบน้ำอ้อย ท่านจะฉันน้ำอ้อยเป็นประจำ ทั้งเช้า สาย ปาย เทียง แล้วอ้อยนี้ท่านชอบมาก ฟันท่านดินะเคี้ยวอ้อยกร๊อบๆ หลวงพ่อเป็นที่เคารพนับถือมากที่สุด พอท่านมรณภาพคนก็มากันเนื่องแน่นมากมายกายกอง หลวงพ่อบ้านสั่งให้เก็บร่างท่านไว้ไม่ให้เผา พอท่านสิ้น สมเด็จปาวัดโพธิ์ก็เข้ารักษาการเจ้าอาวาส ตอนนั้นยังเป็นพระธรรมวโรดม ต่อมาจึงเป็นพระสังฆราช

ท่านบอกว่าเอาร่างท่านไว้ จะเลี้ยงวัดปากน้ำได้ ตอนมรณภาพไปแล้ว ทั้งที่วัดมีเงินเหลือ ๗๐๐ เพราะใช้เลี้ยงพระหมด ท่านเจ้าคุณราชโมลีขึ้นไปบอกที่หอของหลวงพ่อบว่า หลวงพ่อเงินหมดแล้วนะเหลืออยู่แค่ ๗๐๐ เท่านั้นนะ พอพูดกับหลวงพ่อบเสร็จ พอลามมาจากหอไว้ศพ ก็มีรถบรรทุกขนข้าวสารมา ๒ คัน ตั้งแต่นั้นมากขึ้นเรื่อยเลย ทวีขึ้นมาเรื่อย ทั้งเงินทองเข้ามา จนกระทั่งบัดนี้

ผมพอบวชเป็นเณรอยู่กับหลวงพ่อบ หลังจากนั้นอีก ๒ ปีก็บวชเป็นพระแล้วไม่นานก็ลาสิกขา ตอนสิกขาอธิษฐานกับหลวงพ่อบในใจ เพราะหลวงพ่อบท่านสิกขาให้ อธิษฐานว่าขอให้มึงงานทำตลอด คือพอท่านหยิบสังฆาฏีออกก็ตั้งใจเลย “หลวงพ่อบข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐานว่า ขอให้ข้าพเจ้ามีงานทำตลอดกาล” ร่ำรวยอะไรไม่เคยนึกถึง มีงานทำก็มีเงินใช้ แต่หลวงพ่อบท่านไม่พูดอะไร ท่านนิ่งๆ แล้วพอออกมาก็มีงานทำตลอด ไม่เคยตกงานเลย

พระมหาบุญชอบ สุนทรโร (ฉายสุวรรณ) ป.ธ.๓

พระมหาบุญชอบ สุนทรโร (ฉายสุวรรณ) ป.ธ.๓

ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนอำเภอมหาราช จ.นครศรีอยุธยา แล้วได้ย้ายมาอยู่วัดอำเภอนาเรียง จ.อ่างทอง ฉันทเกิดวันศุกร์ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๙ ปีจอ พ.ศ.๒๔๗๗ สมัยเด็กๆ โยมพ่อ โยมแม่มีอาชีพค้าขายทางเรือ ทางเหนือ แถวๆ พิจิตร โยมก็เอาฉันทมาฝากไว้กับหลวงลุงซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดรุ่ง (หลวงพ่อยาย) ต.บ้านเรียง จ.อ่างทอง ฉันทก็เป็นเด็กที่เติบโตมากับวัดรุ่ง พอจบป.๔ แล้วก็เรียนนักธรรมต่อ ตอนไปสอบก็เกินหัวเป็นสามเณรแล้ว สอบได้นักธรรมตรี ตอนนั้น ปี ๒๔๙๐ มีหลวงตารอดเป็นพระธุดงค์ บ้านเดิมหลวงตายุ่งทำเรือ จ.อยุธยา เป็นเพื่อนกับหลวงพ่อยายวัดรุ่ง หลวงพ่อยายวัดรุ่งก็ปรารภกับฉันทว่า จะเอาฉันทมาอยู่กรุงเทพฯ ที่แรกจะให้ฉันทมาอยู่ วัดสุทธิวาราม แถวถนนตก เพราะหลวงพ่อยายวัดสุทธิวาราม เป็นเพื่อนกับหลวงพ่อยายวัดรุ่ง ท่านก็เลยจะเอามาฝาก แต่หลวงตารอดบอกเอามาฝากวัดปากน้ำเถิด หลวงตารอดก็พอมีสัมพันธ์กับวัดปากน้ำ เคยมาปฏิบัติอยู่

หลวงตารอดเป็นคนนำฉันทมาฝากกับหลวงพ่อยายวัดปากน้ำ ฉันทมาตอนอายุ ๑๔ ปี พ.ศ.๒๔๙๑ เมื่อนำฉันทมาฝากหลวงพ่อยายวัดปากน้ำจะถาม ชื่ออะไร เกิดวันเดือนปีอะไร ท่านก็นับนิ้วก็เอามือทาบตั้งโป๊ก และให้ฉันทไปอยู่กับพระครูปลัดพิพัฒน์ธรรมคณี ซึ่งท่านเป็นคนดูแลสามเณร ฉันทก็ไปอยู่กุฏิท่าน สมัยฉันทเป็นเณรจะเข้าไปปฏิบัติหลวงพ่อยายเวลาหลวงพ่อยายปฏิบัติวิปัสสนาเสร็จห้า

โม่งเย็น ท่านจะออกมารับแขก สามเณรจรรยาสมัยนั้นคอยชงน้ำชา ปฏิบัติดูแลหลวงพ่อก็ดูจะมีน้ำชาชงใส่กาไว้ชั้นๆ เชียว แล้วมีน้ำในกระติก เวลาท่านมาก็เอาน้ำชารินใส่แล้วเอาน้ำร้อนใส่ ชงให้บางเฉียบ ฉันก็ไปช่วย มีอยู่วันหนึ่งหลวงพ่อก็ดูออกมารับแขก ฉันก็ชงน้ำชาไปถวายหลวงพ่อก่อน ท่านก็ถามใครชงน้ำชาวะ มาเนี่ย มาเนี่ย แล้วท่านก็เคาะหัวโป๊ก แล้วบอกว่ามันแก่ไป สมัยนั้นฉันเรียนเปรียญที่วัดปากน้ำ แต่ไปสอบวัดอนงคารามได้เปรียญ ๓ ประโยค ก็เลิกเรียน

ถ้าอยากจะรู้ละเอียด มีเพื่อนฉันคนหนึ่ง เป็นรุ่นน้องมาจากวัดรุ่งเหมือนกัน ถ้าอยากรู้พิศดาร ไปพบอ.สมจิตร์ คำรัศมี อยู่ชุมแสง นครสวรรค์ อายุเขาอ่อนกว่าฉันปีหนึ่ง เขานั่งปฏิบัติใกล้ชิดกับหลวงพ่อก่อนในงาน

เรื่องพระของขวัญ เมื่อก่อนฉันมีเยอะ เตี้ยวันนี้หายากแล้ว รุ่นที่หลวงพ่อก่อนทำมีรุ่น ๑ รุ่น ๒ รุ่น ๓ ส่วนรุ่น ๔ เป็นต้นไปเป็นลูกศิษย์ทำกัน วัดปากน้ำเคยถูกโจมตีว่าทำจากกระดูกผี เอาไปโยนลงน้ำ ไม่จริงหรอก เคยมีปาฏิหาริย์สำหรับตัวฉันครั้งหนึ่ง ตอนนั้นฉันใช้รุ่น ๑ หลวงพ่อก่อนวัดปากน้ำอยู่ ฉันไปเทศน์ตอนบวชพระแล้วนะ ฉันไปช่วย

หลวงพ่อก่อนวัดรุ่งพระอุปัชฌาย์ท่านสอนหนังสือ พอตกกลางคืนมันมาไม่ได้ ฝนครึ้มนั่งมามีตดื้อเลยนะ ฉันก็อธิษฐานกับพระของหลวงพ่อก่อนวัดปากน้ำ ขอบารมีหลวงพ่อก่อน แล้วฉันก็เห็นเป็นทางสว่างโล่งเลย เหมือนทางช้างเดินเลย ฉันก็เลยผ่านมาได้ เพราะฉะนั้นพระวัดปากน้ำ ไม่ใช่พระธรรมดา ใครมีพระผงวัดปากน้ำ เท่ากับมีสมบัติเป็นพันพันล้าน

พระอาจารย์สุวิชา เปสโล

พระอาจารย์สุวิชา เปสโล คณะเนกขัมม วัดปากน้ำ

เดิมหลวงพ่อบวชเป็นสามเณรตั้งแต่อายุ ๑๗ ขวบ ที่อ.นางรอง บุรีรัมย์ บวชอยู่ ๒ ปี แล้วมาเรียนต่อที่วัดบึง ไคราช อยู่วัดบึง พออายุครบบวช ก็ไปบวชที่วัดใหม่ อ.นางรอง บวช พ.ศ.๒๔๙๐ อาตมาอยู่จังหวัดนครราชสีมา ตอนนั้นก็สืบประวัติว่า ในกรุงเทพฯมีหลวงพ่อดังชื่อ ไทหน้างที่เป็นนักปฏิบัติ ในสมัยนั้นนะเรียกว่าปฏิบัติแล้วได้ประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรม ได้ข่าวว่ามีหลวงพ่อดังที่วัดปากน้ำ ตอนนั้นวัดเป็นสวนต้องไปลงเรือที่ตลาดพลูเป็นเรือจ้าง มาขึ้นที่วัดปากน้ำ แล้วก็เข้ามาหาหลวงพ่อบวช เข้าไปกราบท่าน ตอนนั้นประมาณ ๕ โมงเย็น สมัยนั้นหลวงพ่อลงสอนด้วยตัวท่านเอง มีคนสนใจมากราบท่านเป็นจำนวนมาก ช่วงนั้นมีพระเณรอยู่วัด ๘๐ กว่ารูป อาตมาขออยู่กับท่านในปี ๒๔๙๑ หลวงพ่อบวชท่านก็รับมาอยู่ แต่มีสัญญา ๒ ข้อที่ท่านให้ไว้คือ

๑.ต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียนคือคันถธุระ ศึกษาระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีของพระ

๒.เรื่องวิปัสสนาธุระ เป็นเรื่องปฏิบัติ เรียนเท่าที่เราจะเรียนได้ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะไปปฏิบัติไหวไหม จะไปปฏิบัติไหวไหม

อาตมาเรียนปริยัติจนจบนักธรรมเอก แล้วก็เรียนบาลีต่อ ๔-๕ ปี สุขภาพไม่อำนวย ก็หันมาทางปฏิบัติ วิปัสสนาใน พ.ศ.๒๔๙๓ นอกจากนี้ยังช่วยวัดเป็นอาจารย์สอนปริยัติธรรมชั้นตรี โท เอก เรื่อยมา สอนมา ๒๔ ปี หลังจากนั้นพระเณรที่เรียนสำเร็จมีมากขึ้นก็เลยให้มาช่วยสอนแทน ก็อยู่เรื่อยมาจนหลวงพ่อมรณภาพ อาตมาก็ไม่ได้ไปไหน มีเคยไปช่วยสอนที่อ.บางเลน จ.นครปฐม ๑ พรรษา ทุกวันนี้ก็ช่วยบรรยายธรรมะอยู่บนหอหลวงพ่อบวช เทศน์ให้กับผู้มานั่งเจริญวิปัสสนาเป็นประจำ แล้วก็ไปสอนอยู่ที่พุทธมณฑลซึ่งจะมีการแสดงธรรมทุกวันอาทิตย์ ก็หมุนเวียนกันไป

สอนตามแต่เขา
จะนิมนต์ไป เดียว
นี้อาตมา ๗๕ ปี
แล้ว

เมื่อก่อน
วัดปากน้ำไม่มี
อะไรหรอก ริเริ่ม
ก็เป็นวัดเก่าแก่

กฎีกมีไม่กี่หลัง สมัยหลวงพ่อก่อนนี่ก็เป็นสวนพลู สวนหมาก สวนมะพร้าว
สวนเงาะ กฎีกเป็นกฎีกเล็กๆ ยกขึ้น บล็อกด้วยไม้สัก พักได้องค์เดียว อยู่ตาม
ร่องสวน สมัยหลวงพ่อก่อน ดึกยังไม่มี ยกโรงกลางสนามวัดให้พระได้ศึกษา
เล่าเรียนปริยัติธรรม ไม่ได้สร้างอะไร อยู่มาพระเถรมากขึ้น ไม่มีที่ศึกษา
เล่าเรียน มีคนเขาให้หลวงพ่อก่อนช่วยสร้างโรงเรียนขึ้นสักหลัง ต่อมาจึงมี
การสร้างพระของขวัญขึ้น องค์ละ ๒๕ บาท เพื่อนำเงินมาสร้างโรงเรียน
หลวงพ่อก่อนบอกว่า เราต้องสร้างคนเสียก่อน ให้มีความรู้ ความเข้าใจใน
พระพุทธศาสนา ให้รู้จักธรรมะ ให้รู้จักบุญ รู้จักบาป รู้จักคุณ รู้จักโทษ
เดี่ยวเขาก็สร้างเอง เขามีศรัทธาเดี่ยวเขาก็สร้างเอง ไม่ต้องบอก แล้วอีก
อย่างหนึ่งที่หลวงพ่อก่อนสอนทุกเช้า คือเมื่อพระภิกษุสามเณรมาแล้ว ให้
ตั้งอยู่ในธรรมวินัย ไม่ต้องวิ่งไปหาญาติโยม ให้อยู่ในวัด ประพฤติ
ปฏิบัติให้ดี เมื่อเราประพฤติปฏิบัติดี เดี่ยวเขาก็เกิดความเลื่อมใสศรัทธา
ก็เอาอาหารมาถวายเอง หลวงพ่อก่อนมีอุดมคติอย่างนั้น พระภิกษุสามเณร
อุบาสก แม้ซึ่งจะต้องปฏิบัติกันทุกคน ไม่ต้องกลัวอด ถ้าอดเป็นอด ตาย
เป็นตาย ขอให้เราประพฤติ ปฏิบัติจริง ตั้งอยู่ในพระธรรมวินัยจริง
มนุษย์ไม่เห็น เทวดา ผีสา่งก็เห็นเขาก็สรรเสริญเอง

ตามปกติหลวงพ่อก่อนตั้งแต่เช้าตี ๓ ตี ๔ นั่งสมาธิพอหกโมง ติระฆัง

หลวงพ่อลงไปฉันท้าวตัมที่ศาลาเสร็จแล้วพวกเราก็สวดมนต์ทำวัตรในโบสถ์ ๗ โมงเช้า เมื่อทำวัตรเสร็จ หลวงพ่อก็จะอบรมพระเครื่องชั่วโมง ถึง ๘ โมง ก็ออกจากโบสถ์ ถ้ามีแขกท่านก็รับแขก ถ้าไม่มีท่านก็เข้าที่ท่าสมาธิของท่านถึง ๑๑ โมง ประมาณ ๑๐.๓๐ น. ถ้ามีแขกก็จะออกมารับ ฉันท้าวเพลเสร็จ ประมาณ ๑๒.๓๐ น. หลวงพ่อก็จะเข้าปฏิบัติต่อ ท่านจะรับแขกเป็นเวลา

หลวงพ่อมีลูกศิษย์ลูกหาอยู่ทั่วประเทศ สมัยนั้นพระเณรหลวงพ่อก็ไม่ให้มิรุทยุ โทรทศน์ ไม่ให้จับเงิน จับทอง แต่ก่อนพระเณรที่มาอยู่กับหลวงพ่อก็ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ไม่ต้องห่วงเรื่องอาหาร หลวงพ่อก็มีโรงครัวเลี้ยง มีพระจบบเปรียญกันมากมายจากวัดปากน้ำ หลวงพ่อสด ท่านสอนว่าใครจะโง่ดีเราอย่าใจก็แล้วแต่ ท่านให้เราเป็นเสนาทิม เรียกว่าจะมีพายุทั้ง ๔ ด้านมาเราก็เฉย มีครั้งหนึ่งมีคนมาด่าหลวงพ่อก่อนหน้าโบสถ์ ขณะหลวงพ่อกำลังเทศน์อยู่หรือมีคนเอาปืนมาลอบยิงท่าน ท่านก็ไม่ว่าอะไร อยากจะทำอะไรก็ทำไป เพราะเขาอิจฉาหลวงพ่อ หลวงพ่อบอกว่าเราหยุด หยุดเป็นพระ ชนเป็นมาร เราไม่หนี เราไม่สู้ แต่เราปฏิบัติ เราก็ทำความดีของเราเรื่อย เดี่ยวไอ้พวกมาร พวกอิจฉาก็หายไปเอง พอเห็นคนมากมายเข้า เดี่ยวมันก็เข้ามาเอง วันนี้ไม่เข้า วันหน้าอาจจะเข้า ปีนี้ไม่เข้า ปีหน้าอาจจะเข้าเอง เรานั่งเฉย ไม่ต้องไปโต้ตอบอะไร เขาตำราภายใน ๗ วัน เหนื่อยมันก็หยุดไปเอง ไม่ได้ตอบ ชนด้วยความดี

ในการมาเรียนพระปริยัติธรรม แต่ก่อนมีพระเณรมาเรียนกันมาก มีถึง ๖๐๐ กว่าองค์ หลวงพ่อบอกว่าเลี้ยงไหว ท่านบอกว่าเมื่อตั้งใจมาเรียนแล้ว แม้จะคับที่ก็ขอให้อยู่ได้ อัจฉรย์อย่างหนึ่งคือหลวงพ่อเลี้ยงอาหารไหวตลอด เดี่ยวก็มีคนเอาข้าว เอาอะไรต่ออะไรมาถวายทีหนึ่งก็เป็นลำเรือ

แม่ชีศรีปรง อุบลนุช

แม่ชีศรีprung อุบลนุช

หากใครมีโอกาสได้ไปถวายภัตตาหารที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญฯ จะเห็นว่าพระทุกองค์นั่งฉันกันอย่างเป็นระเบียบ วงฉันทุกวงจะจัดเตรียมไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งกระโถน แก้วน้ำ กาน้ำ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่หลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ ได้วางแผนไว้ทั้งสิ้น ซึ่งแม่ชีศรีprung อุบลนุช ท่านถ่ายทอดถึงเหตุที่มาพบหลวงพ่อกับสิ่งทีหลวงพ่อกำลังสอนแนะนำ ในการจัดภัตตาหารว่า มีคนส่งรูปหลวงพ่อกับให้ พอเห็นรูปหลวงพ่อก่อนนั้นก็เกิดศรัทธาอยากมาวัดปากน้ำ ผู้ชายนะเขามีโอกาสได้บวชแต่ผู้หญิงเราไม่มีโอกาส ต่อมาก็มีคนมาหาหลวงพ่อกับมาจากนครปฐม การเดินทางมากล้าบากไม่เหมือนปัจจุบัน พอมาหาหลวงพ่อกับหลวงพ่อกับบอกให้ไปหาแม่ครัว ท่านรับบวชให้ มาตอน พ.ศ.๒๔๙๕ ได้บวชวันที่ ๙ เดือนเมษายนพอดิ ตอนนั้นพ่อยู่มากทำหน้าที่ยัดอาหารจัดสำหรับเลี้ยงพระ ยังไม่ได้เข้าครัว คอยจัดโต๊ะ ตั้งน้ำ แล้วตักข้าวมาตั้งตามโต๊ะ ตอนนั้นพระมากกว่าปัจจุบันนี้ประมาณเกือบ ๓๐๐ พระเณร แม่ชีก็เยอะเหมือนกัน ปู่ผ้าจัดโต๊ะสมัยนี้สบายกว่าเขามีขวดมีแก้ว ฉันมีเพื่อนสนิทชื่อ แม่ชีบุญส่ง จรูญผล เคยร่วมปฏิบัติธรรม กับกลุ่มของคุณยายทองสุข และแม่ชีจันทร์ ที่บ้านหลังเก่า (ตึกอนาลัยเดิม)

แม่ชีบุญส่ง จรูญผล

พอดิ ๓ แม่ชีต้องลูก ดวงน้ำใสแก้ว ตั้งตามโต๊ะ กระโถนผ้า อยู่ตรงกลาง เตียนี่ไม่ต้องดวงน้ำแล้วมีแก้วกับขวดตั้งสะดวกสบาย หลวงพ่อกับท่านเคยเรียกแม่ชีและบอกว่าโต๊ะตรงนี้นะ กระโถนตั้งตรงนี้ ตั้งเป็นระยะๆ ผ้าจะปูตรงกลาง

แล้วมีแก้วน้ำ กาน้ำ
 แก้วน้ำนี้ต้องตวงด้วย
 ท่านบอกต้องทำให้
 สะอาดนะ ทำไปในะ
 กุศลใหญ่ บุญใหญ่
 สมัยนั้นยังใช้น้ำกรอง
 ตักจากแท่งค์ใหญ่
 หลวงพ่อจะลงฉัน เวลา

พระฉันก็ได้ยินแต่เสียงช้อน ไม่ให้คุยกัน พระเยอะๆ ก็ไม่ให้นั่งคุย ถ้าคุย
 ท่านก็จะถาม “ฉันข้าวหรือกินเหล้า” ไม่ให้พูด ได้ยินแต่เสียงช้อนเพราะ
 ว่าเป็นชามกระเบื้อง แต่ก่อนแม่ชีห้ามเป็นแม่ครัวดูแลครัวทั้งหมด มาอยู่
 ก่อน ๕ ปี แม่ชีเขาจะมีเวรทำวิชาไม่ขาดเลย พอเวรนี้ออกคนโน้นก็มา
 แทนเปลี่ยนเวรกัน ไม่ให้ขาด หมุนเวียนไปเรื่อยๆ แล้วจะจัดสำหรับเอาไว้
 ให้ต่างหาก

หลวงพ่อก็จะรับแขกเป็นเวลา จะมีนั่งสมาธิแก้โรคด้วย ตอนเช้า
 จะนั่งแก้โรค ถ้าวันพฤหัสบดีหลวงพ่อก็จะลงสอน ท่านจะสอนในการจัดของให้
 หลวงพ่อก่อนเวลาที่จะลงอธิบายธรรมะ จะมีกระโถน ๑ ใบ กระดาน เตรียม
 ไว้เรียนทุกวันพฤหัสบดี สมัยนั้นฤดูเข้าพรรษาคณเอยะ จะต้องมีเทศน์ทุกวัน
 ฉันมีหน้าที่ตักทองตอน ๑๑ โมงก็ได้ตี ตอนหลวงพ่อเทศน์มีคนฟังเต็มศาลา
 ท่านจะจัดเวลาไว้สำหรับอบรมแม่ชี ส่วนพระท่านจะอบรมในโบสถ์

ตอนหลวงพ่อบำเพ็ญท่านจะฉันข้าวต้มตลอด กลางวันฉันข้าวสวย
 ท่านก็ฉันเยอะเหมือนกัน จะทำสำหรับพิเศษไว้สำหรับหลวงพ่อ อาหารที่
 หลวงพ่อฉัน เหลือกๆก็ฉันกินต่อ เพราะว่าอาหารหลวงพ่อก็ถือว่าเป็นยา
 ของหลวงพ่อทุกๆ อย่างที่เราทานเป็นยาทั้งนั้น พวกน้ำปานะก็จะเป็น
 น้ำส้มคั้น โดยเฉพาะน้ำอ้อยหลวงพ่อก็ชอบฉันมาก

แม่ชีได้รับบุญชักจิวรให้หลวงพ่อด้วย เขาเก็บมาให้แล้วก็ชักใช้ผ้าจิวรสำเร็จ ชักแล้วก็ย้อม หลวงพ่อชอบสะอาด เปลี่ยนทุกวัน มีสบงจิวรส่งมาฏฐิ (แม่ชีได้ขอปวารณากับหลวงพ่อกับหลวงพ่อกับบุญชักจิวร หลวงพ่อก็อนุญาต)

หลวงพ่อบอกท่านชอบดอกมะลิ ร้อยเยอะเลยคะ สมัยก่อนหอมมาก ใครมาก็เอาดอกมะลิมาถวายหลวงพ่อ แม่ชีมาอยู่ทันหลวงพ่อ ๗ ปี ชักจิวรให้ท่านตั้งแต่นั้นยังไม่ป่วย ต่อมาพ่อบอกท่านมรณภาพก็เสียใจ สังขารท่านไม่ไหวแล้ว แต่ไม่ร้องไห้ สังขารไม่เที่ยงอยู่ก็ทราบสังขาร พอดคิดอย่างนี้จึงไม่ร้องไห้ ไม่เคยเจออัศจรรย์อะไรกับหลวงพ่อ ทำงานอย่างเดียว ท่านบอกว่าดวงบุญจะได้ไม่เท่ากัน เวลาทำอาหารท่านจะบอกว่าทำไปนะ บุญใหญ่ นะ ได้บุญเป็นฟ้าครอบ แม่ชีทำครัว ก็ทำกันเต็มที่ คนที่มาทำบุญจะได้ไม่เท่ากันนะ ดวงบุญใหญ่ไม่เท่ากัน ตอนนั้นแม่ชีก็อายุ ๓๔ อย่างเข้าสู่วัย ๓๕ แล้ว แต่ก็ยังแข็งแรง ตื่นขึ้นมาสวดมนต์ทำวัตรตั้งแต่ตี ๔ และปฏิบัติธรรมทุกวันสม่ำเสมอ แม้จะสิ้นหลวงพ่อไปแล้ว แต่ภายในใจยังคงมีหลวงพ่อบนที่พึ่งที่ระลึกอยู่ในใจตลอดเวลา

ประธานอุปถัมภ์

พระครูมงคลพัฒนคุณ เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง

เจ้าภาพอุปถัมภ์

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

คุณสำรวย เมฆวรวิทย์

หมู่บ้านอุททองเพลส (คุณเพ็ญจันทร์ ล้อจักรชัย และครอบครัว)

คุณสัมพันธ์-คุณพินุช เกียรติสมมารถ และครอบครัว

คุณจุฑาทิพย์-คุณ DETLEF JOBKE -คุณฐิติวัฒน์ นาคสมภาพ

คุณผดุง-คุณจันทร์กานต์ ลายอักษร

คุณเชื้อะเจียง แซ่กั้ง และครอบครัวแก้ว

คุณสมบุญ ตรงคำสัตย์

คุณสุภางค์ โชติประดิษฐ์

คุณประนอม ชาวพิจิตร

เจ้าภาพสนับสนุน

พระมหาโชคทวี วุฑฒิโกโร

พระสุรัตน์ อัครตโน

คณะศรัทธาชุมชนวัดโบสถ์

กลุ่มกุรุรัฐ

คุณศศิธร อินทรคร

ครอบครัวอุดมศรีพันธุ์

พระประเสริฐกิจ สุเมโธ

คณะสงฆ์ วัดโบสถ์ (บน)

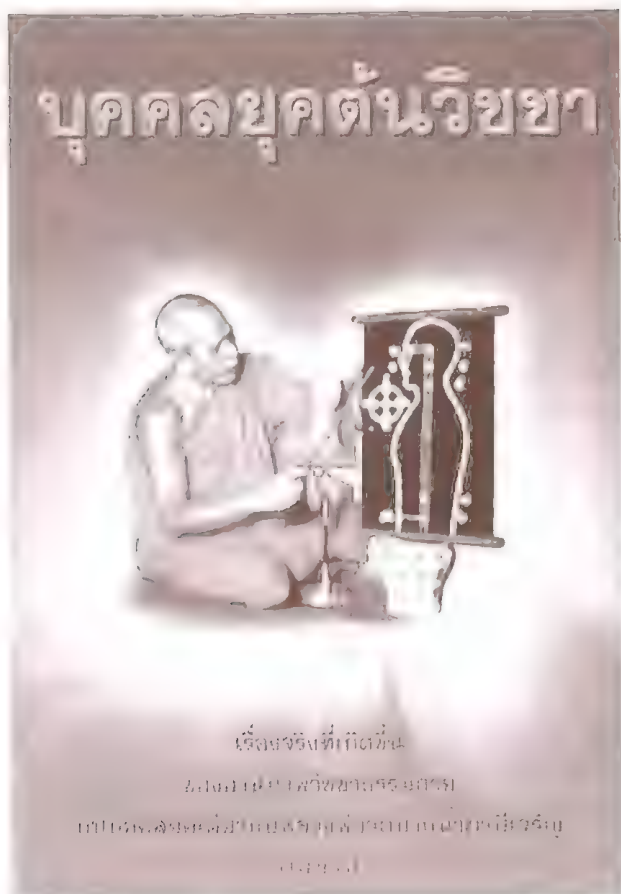
สามเณรวรภัท พักเรือนดี และครอบครัว

คุณรัตนา ตันกิม

คุณสมเดช สุประดิษฐ์อาภรณ์

ครอบครัวจารุวรรณนา

คุณวิชัย รัตนศิริ	คุณวิมล สหัสสพล
คุณศิริวรรณ จงสัมพันธกุล	บริษัท ช่างศิลป์การพิมพ์ จำกัด
คุณอนงค์นาฏ เวทย์โยธิน	ครอบครัวศิริมาตย์
ครอบครัวผลธรรมพิทักษ์	คุณเฉลียว วชิษฐาตม์
คุณเรไร ราคา และครอบครัว	คุณรุ่งโรจน์ อุดมโชคมงคล และครอบครัว
คุณณัฐสิมา นาคสมภพ	คุณทัศนาศา เจริญสุทธิโยธิน
คุณประภาพรรณ สโรชนันทจิน	คุณเบญจา เลาทะกาญจนศิริ
คุณศิริมณี ปฐมเพทาย	คุณปราณี จงเจริญ
กลุ่มลูกแก้วพร้อมคณะญาติมิตร	คุณจรรยา - ด.ญ.บุญแก้ว (ศูนย์โตเกียว)
คุณจรี - จิรพา จิตรประไพ	คุณทรงเกียรติ - พูนศรี อนันต์จรัสสุข
คุณวราณี เอื้อตุลยธรรม	คุณมาณพ เค้ามาก
คุณกรรณิกา เค้ามาก	คุณมหัทธนา เค้ามาก
คุณฉัตรธรรม เค้ามาก	คุณลัดดาวัลย์ ลลิตโกมล
คุณสุชาดา จงศิริรัตนกุล	คุณศุภชัย ศรีสุภอักษร
คุณอิทธิวัฒน์ - คุณพิมพ์ วิชาทานุ	คุณกรรณกาญจน์ เล็กใจเชื้อ
คุณภิญโญ-คุณพวงพร วงสถาวร	ครอบครัวพิภมณี และหอพักดวงแก้ว
ครอบครัวอุทยานิน	ครอบครัวกาญจนกวิน
ครอบครัวกิตติญาณทรัพย์	คุณจรัสพร พฤษภากร
คุณวาริ กวีศรีศักดิ์ และครอบครัว	กลุ่มสันป่าตอง
คุณพัชรี วงศ์เพชร - นางกิมเฮียะ ยุทธกลาง	
คุณบัวไหล ใจกาศ - คุณดำเนิน อินทะหล้า	
คุณสุธิ - คุณอนงค์ - คุณพรพันธ์ คุณาพรสุจิต	
คุณชยัน - คุณกองแก้ว สุภณวงษ์ และครอบครัว	
คุณวีระศักดิ์ - คุณอารีรัตน์ ศิริคูรัตน์ และครอบครัว	
คุณเกรียงไกร - คุณพรเพ็ญ ต้นวิบูลและครอบครัว	
อ.สุพิน และครอบครัวเหลืองธาดา พร้อมคณะญาติมิตร	

สนใจติดต่อสั่งจองหนังสือบุคคลยุคต้นวิชา เล่ม ๒ ได้ที่
ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย
๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๙-๔๙๑๘๖๙๓, ๐๑-๘๗๐๑๓๕๙
หนังสือมีจำนวนจำกัด

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาวนีเจริณ

ผู้บรรลุนิพพานด้วยกาย ๗ อุโบสถ วัดโบสถ์ (เบญจ) บางคูเวียง จ.นนทบุรี

บุคคลยุคต้นวิชา

เล่ม
๒

เรื่องจริงที่เกิดขึ้นของอานาปานวิขาธรรมกาย
กับบุคคลยุคเดียวกับหลวงพ่อดาวกน้ำ ภามณีเจริญ

บุคคลยุคต้นวิชา ๒

โดย สิงหล

บุคคลยุคต้นวิชา ๒

โดย

สิงหล

ISBN 974-90495-4-3

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

พิมพ์ครั้งที่ ๒ ๑๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พิมพ์เนื่องในโอกาสครบรอบ ๙๑ ปี ของการค้นพบวิชาธรรมกาย)

ลิขสิทธิ์

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘-๙๔๙๑-๘๖๙๓, ๐๘-๑๘๗๐-๑๗๕๙

พิมพ์ที่

บริษัท วัชรอินเตอร์ปรีนติ้ง จำกัด

๙๐ ถ.รังสิต-ปทุมธานี ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี

จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐ โทร.๐-๒๙๕๕-๑๘๗๐

คำนำ

จากเรื่องราวของบุคคลยุคต้นวิชา ในเล่มแรก ซึ่งเป็นเรื่องราวประสบการณ์ในชีวิตที่ศิษยานุศิษย์ทั้งที่เป็นพระภิกษุ อุบาสก อุบาสิกา และฆราวาส ผู้เคยสัมผัส รับใช้ ใกล้ชิด กับพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย ได้เมตตาเล่าถ่ายทอดให้ฟัง

หลังจากที่ได้ตีพิมพ์แจกเป็นหนังสือที่ระลึกในงานมูทิตาจิตพระครูมงคลพัฒนคุณ เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ บน บางคูเวียง จ.นนทบุรี ในครั้งนั้นแล้ว ทำให้เราได้ทราบว่า เรื่องราวดังกล่าวเป็นที่สนใจของเหล่าศิษยานุศิษย์ที่ศรัทธาเลื่อมใส ในปฏิปทาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจในการประพฤติปฏิบัติธรรมของเหล่าศิษยานุศิษย์ที่ติดตามมาในภายหลังอีกด้วย รวมถึงบางท่านก็ได้ให้ข่าวสารข้อมูลเพิ่มเติม ถึงบุคคลต่างๆ ที่เคยมีชีวิตอยู่ร่วมสมัยในยุคของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จึงทำให้เรามีกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อวัดปากน้ำต่อไป และได้รวบรวมเรียบเรียงกลายเป็นหนังสือบุคคลยุคต้นวิชาเล่ม ๒ ขึ้นมา ครั้งนี้จัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๒

ทางชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือบุคคลยุคต้นวิชาเล่ม ๒ นี้ จะเป็นปัจจัยในการที่จะจรรโลงพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาประจำชาติไทยและเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดกระแสแห่งการประพฤติปฏิบัติธรรมแก่พุทธศาสนิกชนมากยิ่งขึ้น

อนึ่ง หากมีข้อมูลอันใดจากท่านผู้รู้ เพื่อเป็นการสานต่อเรื่องราวให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทางชมรมฯ ขอน้อมรับแนะนำสิ่งต่างๆ เหล่านั้น ด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย
ร่วมกับศิษยานุศิษย์ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

เกริ่นนำ

เรื่องราวทั้งปวงในหนังสือเล่มนี้
ไม่ใช่ความฝัน ไม่ใช่จินตนาการ
แต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง!
เป็นเรื่องที่กลั่นจากความทรงจำอันทรงคุณค่า
เรื่องจริงของผู้ผ่านการเจียรไนชีวิต
จากคำสอนของสุดยอดมหาปูชนียาจารย์ผู้เลิศ
เรื่องจริงที่สัมผัสแล้ว ทั้ง อึ้ง และ ศรัทธา
บัดนี้ เรื่องจริงเหล่านี้รอการพิสูจน์จากดวงตาของท่านแล้ว

สิงหล

๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

สารบัญ

คำนำ	๓
เกริ่นนำ	๔
ธรรมเนียมสูตร โดยพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)	๖
คติธรรม พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)	๘
แม่ชีทองสุข สำแดงปั้น	๙
แม่ชีธัญญาณี สุตเกตุ	๖๘
พระพุทธรูปปางไสยาสน์ (หลวงพ่อบุญ)	๗๘
ลุงฉลอม มีแก้วน้อย	๙๒
พระครูภาวนากิตติคุณ	๑๐๕
พระเทพกิตติปัญญาคุณ	๑๑๓
พระครูปริชาปริยัติกิจ	๑๒๔
พระครูภาวนามงคล	๑๓๑
หลวงปู่เครื่อง สุภทโท	๑๔๖
พระครูสังวรานุโยค (พระอาจารย์ช่อ)	๑๕๑
พระครูสมุทรภักดิ์ (หลวงพ่อบุญ อาสโร [เนตรนิยม])	๑๕๕
พระเมธีรัตโนดม (อานวย ปญญาวุฑโฒ ป.ธ.๗)	๑๖๕
ลุงสังวาลย์ เทียนทองคำ	๑๗๔
หลวงปู่สุพัฒน์ ญาณเมธี	๑๘๑
ยายเพิ่ม ศรีสวัสดิ์	๑๙๒
ลุงสายัณห์ ศรีธนะชัย	๑๙๙
พระภิกษุโกศลเถร (ธีระ ธมฺมเถร ป.ธ.๔)	๒๐๖
พระราชโมลี (ณรงค์ ฐิตญาโณ ป.ธ.๔)	๒๑๐
พระภิกษุโกศลเถร (ธีระ คณฺตุตโม)	๒๑๔
สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ)	๒๑๘

ธรรมนิยามสูตร

“ผู้เทศน์เองก็ได้ค้นคว้าหาเหตุผลเหล่านี้หนักหนาแต่้วยังไม่ถึงที่สุด ไปยังไม่สุดในวิราชาตวิราชาธรรม ถ้าไปสุดเวลาโรละก่อ วิชชาวัดปากน้ำ วิชาของผู้เทศน์นี้สำเร็จเวลานั้น ภิกษุสามเณรจะต้องหะเหินเดิน อากาศได้ทันทีทีเดียว ไม่ต้องไปสงสัยเลย ถ้าไปสุดวิราชาตวิราชาธรรม เวลานั้นกำลังไปอยู่ทั้งวันทั้งคืน วินาทีเดียวไม่ได้หยุดเลย ตั้งใจจะให้ไปสุด วิราชาตวิราชาธรรมนี้แหละ ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งบัดนี้ นับปีได้ ๑๒ ปี กับ ๖ เดือนเศษแล้วเกือบครึ่งละ จะไปให้สุดวิราชาตวิราชาธรรมให้ได้ แต่มันยังไม่สุด แต่มันจะอีกก็ยังไม่รู้แน่ะ ถ้าว่า สุดแล้วก็รู้ดอก ไม่ต้องสงสัยเลยรู้กันหมดทั้งสากลโลก ถ้าสุดเข้าแล้วก็ ปรบราฆ่าฟันเล็กกันหมด มนุษย์ ในสากลโลกร่มเย็นเป็นสุขหมด ไม่ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ มีผู้เลี้ยงเสร็จ เป็นสุขเหมือนอย่างกับพระ เหมือนอย่างกับเทวดา เหมือนกับพระ นิพพาน สุขวิเศษไพศาลอย่างนั้น จะได้พบแน่ละ แต่ว่าขอให้ไปสุด วิราชาตวิราชาธรรมเสียก่อน

พวกเราทั้งหลายนี้ไม่ได้ไปกันเลย เเฉๆ อยู่ มัวชมสวนดอกไม้ใน โลกอยู่นี้เอง ชมรูปบ้าง เสียงบ้าง กลิ่นบ้าง รสบ้าง ก็อยู่ที่เดียวนั่นเอง ไม่ได้ไปไหนกับเขาเลย นี่พวกเราจะไปก็ภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา จะไม่ไปให้สุดวิราชาตวิราชาธรรม อ้าวไปๆ ก็เลี้ยวกลับกันเสียแล้ว ไม่ไป กันจริงๆ ไปชมสวนดอกไม้อีกแล้ว ไปเพลิดเพลินในบ้าน ในเรือนกันอีกแล้ว อ้าวไปๆ ก็จะไปอีกแล้ว ไปๆ ก็กลับเสียอีกแล้ว พวกเรานี้แหละกลับกลอกๆ อยู่อย่างนี้แหละ จะเอาตัวไม่รอด ชีวิตไม่พอ เหตุนี้ให้พึงรู้ว่า สิ่งเหล่านี้ ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ตัวของเรา ก็นั่นแหละถึงจะถึงวิราชาตวิราชาธรรมได้ ที่จะเข้าถึงวิราชาตวิราชาธรรมนะ ต้องปล่อยชีวิตจิตใจนะ ไปรักไปห่วงอะไรไม่ได้ ปล่อยกันหมดสิ้นทีเดียว ไปรักห่วงใยอยู่ละก็ไปไม่ได้

ไปไม่ถึงที่เดียว เต็ดขาดทีเดียว ต้องทำใจหยุดนั้นแน่ จึงจะไปถูกวิราคารัตริวิราครธรรมได้ ต้องทำใจหยุด หยุดในหยุด ไม่มีถอยกันไม่มีกลับกันละ นั้นแหละจึงจะไปสุดได้ ถ้าใจอ่อนแอไปไม่ได้ดอก ต้องใจแข็งแกร่งทีเดียว จึงจะไปได้”

บทบรรยายธรรมส่วนหนึ่งของพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดาวกาน้ำ ภาณุเจริญ) วันที่ ๓๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๗

คติธรรม พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

เห็น	ไตรภูมิตระแมน	ธรรมกาย
จำ	สนิพนิตหมาย	มันแท้
คิด	ทำเกิดหญิง-ชาย	ชูช่วย ตนแอ
รู้	ยังเบญจขันธ์แท้	แต่ล้วนจริง

ด้วยความหมั่น มั่นใจ ไม่ประมาท, รักษาอาตม์ ช่มใจ ไว้เป็นศรี,
ผู้ฉลาด อาจตั้งหลัก ฟานักดี, อันห่วงน้ำ ไม่มี มารังควาน,

ประกอบเหตุ สังเกตผล สนใจเกิด ประเสริฐนัก
ประกอบในเหตุ สังเกตในผล สนใจเข้าเกิด ประเสริฐด้นัก
ประกอบที่ในเหตุ สังเกตดูในผล สนใจเข้าเกิด ประเสริฐดียิ่งนัก

เห็นสิบแล้วเห็นศูนย์	เป็นเค้ามูลสืบกันมา
เที่ยงแท้แนหนักหนา	ตั้งอนิจจาเป็นอาจณ
จุดแล้วปฏิสนธิ	ย่อมเวียนวนอยู่ทั้งสิ้น
สังขารไมยนิยนิ	ราศีสิ้นเป็นตัวมา

พวยเถอะนะเจ้าพวย	ตลาดจะวายสายบัวจะเน่า
ไซ้ไม้แกกฏแฉไซ้	จะไปได้อย่างไรกันละเจ้า

แม่ชีทองสุข สำแดงปั้น

แม่ชีทองสุข ลำแดงปิ่น

จากการเดินทางไปสัมภาษณ์บุคคลยุคต้นวิชาหลายๆ ท่านต่างกล่าวถึง แม่ชีทองสุข ลำแดงปิ่น และแม่ชีจันทร์ ขนนกยูง ซึ่งเป็นศิษย์คนสำคัญของหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นหัวหน้าเวรทำวิชาที่คลุกคลีอยู่ด้วยกัน ทั้งแม่ชีจันทร์ และแม่ชีทองสุขนั้น กล่าวกันว่าเป็นสหธรรมิกคู่บุญกันเลยทีเดียว เพราะนอกจากจะพักอยู่ด้วยกันแล้ว ยังมีสายสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างแน่นแฟ้น มีทั้งความเป็นศิษย์ อาจารย์ เพื่อน และพี่น้องที่ดีต่อกัน ไม่เคยทอดทิ้งกันเลยจวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต แม่ท่านทั้งสองจะต่างกันด้านบุคลิก และมีความเป็นมาที่ต่างกันก็ตาม แต่ทั้งสองท่านก็ร่วมใช้ชีวิตในโรงงานทำวิชามาด้วยกันจวบจนหลวงพ่อดปากน้ำได้ละสังขารไป จึงทำให้ประวัติบุคคลยุคต้นวิชาทั้งสองท่านนี้เป็นชีวิตที่น่าจะเลืกและนำศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

ชีวิตแม่ชีทองสุข

คุณแม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปิ่น เกิดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๔๓ ณ บ้านสะพานเหลือง (บริเวณที่ตั้งโรงงานยาสูบ ๒ ในปัจจุบัน) เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรสาวของนายร่ม - นางวัน (ไม่ทราบนามสกุล) บิดามารดา นั้นนับได้ว่าเป็นผู้มีฐานะดีคนหนึ่ง ซึ่งมีบุตร - ธิดารวม ๕ คน โดยคุณแม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปิ่น เป็นลูกคนที่ ๓

แม่ชีทองสุข ลำแดงปิ่น

จากที่เคยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในครอบครัว ต่อมามารุสม

ร้ายแห่งชีวิตก็ย่างกรายเข้ามาอย่างไม่คาดคิด ดังที่คุณแม่อาจารย์ทองสุขได้เล่าให้ศิษย์ฟังว่า

“เกิดขึ้นต้นเป็นเชื้อเจ้า ข้างพ่อเป็นลูกเศรษฐีแต่เดิมมาตอนเล็กๆ จะมาเกิด แม่มีเชื้อเจ้าแต่ที่นี้ยากจนลง จึงต้องล้มสกุลเจ้าจากที่มีเชื้อวังหน้าก็พากันอพยพมาอยู่สวนบางกะเจ้า เพราะกลัววงศ์สกุลของเจ้าจะตกต่ำ ฝ่ายพ่อเป็นลูกเศรษฐี ปู่ชื่อด้วงเป็นเศรษฐีที่หัวลำโพง มีที่ดินมากมายเงินทองก็มาก ทองคำก็ใส่กระຈาดกระเดียดเขียว เงินก็ดวงเป็นกระบุง ชนในบาตรก็เป็นทองคำเกิดมาก็มีพี่เลี้ยงนางนม มันเป็นกรรมพออายุได้ ๕ ขวบพ่อก็ตาย พ่อตายได้เดือนหนึ่งแม่ก็ตายอีก ตอนนั้นน้องยังเล็ก กินนมอยู่ น้องคนเล็กได้สัก ๒ เดือน พอแม่ตายแล้วเครื่องแต่งเนื้อแต่งตัวที่แม่แต่งให้ผู้ใหญ่ปู่กับย่าเขาก็กอดเอาไปหมด แล้วเขาก็มาขนเอาของออกจากบ้านไป จำได้ว่าเงินทองของแม่ที่มีอยู่ ย่าเขาเอาดวงกะลาแล้วก็นับ จำได้ว่าตอนแม่เสียนั้นเข้าใจว่าแม่นอนหลับ แม่หมดลมเวลาประมาณ ๒ ยาม ปู่กับย่าก็อุ้มเอาตัวฉันกับน้องมาที่บ้านปู่ มดมันตอมแม่ตอยปากตอยตา สำคัญว่าแม่นอนหลับไม่รู้ว่ามีแม่เสีย ก็มาเช็ดถูหน้าปิดมดให้แม่ แล้วก็ลงมารู้งขึ้นวังลงอยู่อย่างนั้น พอตกเย็นเขาก็รดน้ำรดทำเอาแม่โล่ง พอสวดเสร็จก็เอาแม่ไปไว้ที่วัดไตรมิตรหรือวัดสามจีน ไปนั่งรอแม่ที่หัวสะพานเมื่อไหร่แม่จะมา แม่ไปไหน ไม่กลับมาสักที ก็จูงน้องไป มีพี่ชายหนึ่งคน พี่สาวหนึ่งคน มีน้องรองลงมาอีกสองคน ก็คอยแม่และพ่อไม่เห็นมาสักที

ต่อมาลูกก็เอาพี่สาวกับน้องไป ฉันไม่รู้ว่าย่าเขาเอาพี่สาวกับน้องไปเข้าใจว่าเขาพาไปเที่ยว ก็คอยเอาไปวันหนึ่งก็แล้ว สองวันก็แล้วจนเดือนหนึ่งก็แล้ว เขาก็ไม่เอาพี่สาวกับน้องมาส่ง นั่งน้ำตาไหลคอยดูพี่สาวกับน้องที่หัวสะพาน มีชนมก็เก็บเอาไว้ให้น้อง คอยน้องเท่าไรๆ ก็ไม่เห็นมา ที่แท้ลุงเขาเอาไปแล้ว น้องคนนั้นเป็นน้องชายที่รักมากที่สุด

ตัวของฉันเองประมาณ ๕ ขวบ

มีแม่ผมชื่อ หุ่น พอหมดบุญพอกับแม่แล้ว แกร์รับขนมเขมาขาย แม่ผมยังนึกถึงบุญคุณพอกับแม่ของฉัน เห็นนั่งหน้าจอยอยู่แก็ก็ส่งสารเป็นห่วง หาบขนมไปมือหนึ่งจับคานไว้ มือหนึ่งก็จูงเราไป ก็เดินตามตोकๆ เขาไปขายที่ไหนก็เดินตาม นุ่งผ้าชิ้นผืนหนึ่ง บางทีเอาผ้าชิ้นสะพายป่า เราก็เดินแก้ผ้าไป ทิวโหยจะขอขนมแม่ผมกินก็ไม่พูด เดินไปแดดก็ร้อนจะขอขนมกินก็ไม่ขอ สอนตัวเองว่าเราไม่มีพ่อแม่ เราทิวก็ทนเอา ไม่ขอเขากิน แม่ผมก็ไม่รู้ว่าเราทิว พอถึงเวลาก็ส่งข้าวเหนียวหน้ากึ่งให้แล้วแก็วางถาด นั่งลงให้กินข้าวเหนียวสองห่อ แก็หาน้ำมาให้กินแล้วก็จูงต่อไปอีก หาบไปจูงไปร้องขายขนมไปด้วยจนกว่าจะเย็นจนกว่าจะหมด กลับมาก็อาบน้ำอาบท่า ทาขมิ้นให้แล้วก็เอาไปส่งเรือนปู่

ปู่พอเห็นหลานนั่งหน้าจอยก็บอกกับแม่หุ่นว่า อย่าเอามันไปเลย แดดมันร้อนส่งสารมันหน้าดำหน้าแดงกลับมาก็นั่งทำตากะหลกๆ แม่หุ่นก็ไม่กล้าเอาไป เอาขนมเปียกปูนไว้ให้หนึ่งห่อแล้วก็หาบของไปขาย

วันหนึ่งปู่กับย่าไม่อยู่ ลุงเขาก็เอาน้องมาล่อให้ฉันไปอยู่ด้วย ให้ไปอยู่กับลุงอีกคนหนึ่ง ใหม่ๆ เขาก็เลี้ยงดี ประมาณเดือนหนึ่งก็มีความสุขอยู่ เขาจะให้เราคุ่นกับบ้าน อยู่ประมาณเดือนป่าสะไ้ก็ใช้ดักน้ำ ๕ ขวบเท่านั้นก็ดักไ้เล็กๆ ที่จะพอไหวเอามาใส่โองให้เขาทีละนิดๆ บางครั้งน้ำก็เต็มโอง ใ้ให้กวาดบ้านถูบ้าน ไ้วน้องจนประมาณ ๗ ขวบ ลุงเขาก็โตพอประมาณ ๒ ขวบกว่า ถ้าลุงเขาร้องให้ ป่าสะไ้ก็มาตี เขาหาว่าเรารังแกลูกเขาแต่ที่ไ้ไหนไ้เรากลัวเขาแทบตาย ของอะไรที่เขาไม่ส่งมาให้กับมือก็ไ้ไม่กล้ากินของเขา ทุกสิ่งทุกอย่างนอกจากข้าว เขาเรียกให้กินจึงจะคว่ำขามไปคดข้าวกิน ป่าสะไ้ดุดุแท้เชียย

ไม่เคยเห็นคนดูร้ายปานยักษ์เช่นนี้ ก็สอนตัวเองว่าของสิ่งอันใดเขาไม่หยิบมาส่งให้ถึงมือแล้วเราไม่ต้องกินของเขาเนสอนตัวเอง

มาตั้งแต่เด็ก มาอีกวันหนึ่งลูกเขาตื่นมามันซื้ออันร้องไห้จ้าเขียว เขาก็ท้าวเราเร่งแกลูกเขาร้องไห้ เขาจับได้ก็หักคอเขียว เผิญน้องชายของลุงอีกคนเดินผ่านมาเห็นป้าสะใภ้กำลังหักคอ เขาก็ว่า “เอ้อ...ไปหักคอลูกเขาอย่างนั้นถ้าเผิญลูกเขาตายไปละก็ ปู่เขาเป็นเศรษฐี นะ ถ้าเขารู้ว่าหักคอหลานเขาตาย เขาฟ้องเอานะจะบอกให้” ตั้งแต่นั้นมาป้าสะใภ้ก็ไม่กล้าหักคอใช้แต่ตบหน้าหรือตีเอา ก็ร้องไห้เวลาเจ็บแล้วก็สอนตัวเองว่า เราพ่อแม่อีกไม่มี ใครเล่าจะเวทนาเรา สอนตัวเองได้แค่นี้

อีกวันหนึ่งลูกเขาร้องไห้จะกินมะพร้าวอ่อนบนต้น เขาก็ใช้ให้ขึ้นไปบนต้นมะพร้าว จะนั่งผ้าขึ้นไปก็กลัวผ้าขึ้นจะไปเกี่ยวกับหนามเลื้อน กลัวผ้าหุ้จะถูเอาตกลงมา ต้องแก้ผ้าขึ้นเวลานั้นประมาณ ๗ ขวบขึ้นไปก็เพียรใช้ปลอกใส่เท้า ปลอกกล้วยผูกเป็นเปลมะพร้าวสูงโซอยู่ไม่ใช่เตี้ย ขึ้นไปบนยอดมะพร้าวแล้วปลิดลูกมะพร้าวโยนลงมาข้างล่างได้สัก ๕-๖ ลูก ขาลงลงไม่ได้กลัวจะตก ขึ้นไปบนยอดมะพร้าวอยู่เกือบครึ่งชั่วโมง ลุงน้องชายลุงที่เลี้ยงเรามาเจอเข้า เขาก็แหงนขึ้นมองดูยอดมะพร้าวกลัวเราจะตกลงมาตาย ก็ไปเอาผ้ามาพาดรับจึงลงมาได้

ต้องกวาดบ้านถูบ้านให้เขา ลูกเขาวางไม้ได้ต้องใส่เอาไว้ ถ้าวางเขาร้องแม่เขาได้ยินก็จะตีเราอุ้มใส่เอวปวดท้อง เยียวก็ต้องยีนเยียว ถึงเวลาบางทีแม่เขาก็เลี้ยง เราก็กินข้าว ตัวนิดเดียวต้องกลิ้งครกมารองเท้าจะส่งๆ สี่ข้าวถ้าสี่ไม่เสร็จก็ไม่ได้กินข้าว พอหิวก็ต้องไปเอาข้าวที่สีมาเปาเอาแกลบออกแล้วก็กิน กินข้าวกลิ้งแล้วก็น้ำตามไป พอพระเคาะระฆังต้องลุกขึ้นหุงข้าว ตัวก็เล็กเวลาจะดมหม้อข้าว หม้อข้าวเดือดที่ปลักๆ หม้อมันใหญ่เราจะยกยังงี้ ต้องเอาน้ำใส่ลงไปแล้วมันก็ไม่เดือดเราก็กิน ต้องขึ้นไปยืนบนหัวเตาไฟถึงจะยกได้ เสร็จแล้วถ้ามีปลาปักปลาไว้ให้ แกงไม่เป็นถ้ามีหม้อแกงก็อุ่นให้ ดีสี่พอสว่างก็คว่ำ

ไม้คานไปหาบน้ำตามเขา ทำน้ำตาลมะพร้าวมาเทใส่กะทะให้ มาติดไฟ กะทะใหญ่เอาน้ำตาลใส่กลองให้เอากะบอกมาล้างแล้วก็ขึ้นมากินข้าว สายเขียวไล่คอดไล่กัวเขียว

บางทีมีใครมาจ้างขึ้นมะพร้าวเราก็เอาลูกเขาไปด้วย เลี้ยงลูกให้ เขาเพื่อไม่ให้มาตีเรา ไปรับจ้างขึ้นหมาก ๘ ต้นเพื่องหนึ่ง กว่าจะได้เพื่อง หนึ่งเกือบตายเอาน้องให้คนจ้างเขาอุ้มไว้เก็บตังค์ไว้ที่ละเพื่อง บางที รับจ้างเขาได้สสิ่งข้างเพื่องก็เก็บเอาไว้ เวลาป่าสะไ้ไปตลาดเราก็ฝาก สตางค์ ที่รับจ้างขึ้นมะพร้าวมาเอาไปฝากป่าสะไ้ซื้อเสื้อซื้อผ้าถุง เขาซื้อ กางเกงขาก๊วยมาให้ผ้าดิบย้อมดำถุง เสื้อก็ซื้อเสื้อร้อยแขนไหมพรมดู แล้วนำทุเรศเหลือเกิน แขนเหมือนเสื้อแขนยาว เสื้อชั้นในนะป่าสะไ้ เขาซื้อมาให้ลูกขอตานยังแต่งดีกว่าเรา ก็ดำริในใจว่าเขาซื้อเสื้อมาให้เรา เหมือนกับมาใส่ให้สุนัข เราก็นึกในใจแต่ไม่กล้าพูดกลัวเขา แล้วก็เอา กางเกงมานุ่งมันอยู่อย่างนั้นเขาก็ไม่ซื้อให้ บางทีปีหนึ่งนุ่งกางเกงขาก๊วย สองตัวผลัดขาดแล้วก็ขาดอีก

ผีแก้ง

แล้วพอนอนกลางคืนก็มุ้งเล็กๆ นอนอยู่คนเดียว บ้านเขาหลัง ใหญ่สองคนผัวเมียกับลูก เขาก็นอนในห้องใส่กลอน เรานอนข้างนอกที่ หอนั่งคนเดียว มุ้งก็หลังสิ้นนอนไปยุ่งกินรันทัดแซด เขาไม่ปรารมภ์ เขาจะมาดูว่าจะหลับจะนอนยังไ้ ผ้าผ่อนมันจะมีไม่มีไม่ปรารมภ์ ใจดำ แท้เขียวป่าสะไ้ประดุจประดั่งว่าน้องๆ ยักษ์ นอนกลางคืนจะเป็นผีหรือ เทวดาก็ไม่ทราบจับเรามากเราทุกวัน ลากไปประมาณสักครึ่งเส้นเอาไป ทิ้งตมทางโน้น เราก็ร้องเสียงกรีดรู้ว่าผีมันลากทุกคืน ร้องกรีดแล้วก็ คลานเข้ามุ้ง ลุงเขาก็ลุกขึ้นมาถามว่า “มึงร้องทำไม” เราไม่พูด ถ้าม ะให้ตายเราก็ไม่พูด เขาตีตจนแตก บางทีจนเลือดไหล ทนเอา ร้องให้

ก็ร้องไม่ดังที่ไม่ตอบเขาเพราะว่าอะไร เพราะเรากลัวผีจะว่าเราปากบอน
ทนมันเอาไม่พูดจะดีกว่าให้ตีไป พอเข้านอนคลุมโปงเลยนอนหลับแล้วแต่ผี

ผีสงสาร

มีวันหนึ่งฝนตกใหญ่ ฝนตกกลางคืนมีมันสงสาร เป็นความ
จริงพูดแล้วก็ไม่น่าเชื่อ ผีมันรองน้ำให้เต็มทุกโถ่งๆ ถูกระดานครัวไว้
ให้ใหม่เอี่ยมเขียว เข้าชั้นน้ำเต็มทุกโถ่ง ครัวก็เอากากมะพร้าวธูปไว้
ให้เสียม ป่าสะใภ้เขาก็ชมหลานเรามันขยันเหลือเกิน กลางคืนมัน
รองน้ำให้เต็มทุกโถ่งกระดานมันถูสะอาด เราไม่พูดสักคำนึกในใจว่า
จำงักไม่ลุกหรอก กลัวผี ไอ้ผีมันทำให้ นึกในใจผีมันเวทนาสงสารกระมัง
มาทำให้ทนหนึ่ง หนที่ ๒ - ๓ ผีมันก็ทำให้ วันหนึ่งพระเคาระะรังมีมัน
นอนอยู่ข้างๆ มั่ง เราก็นึกว่าลุงเขามานอนเราก็นึกใจเข้าไปเบียดเขาอีกๆ
เขียว เตียวมากกระซอกที่หัวไปแล้วไปนอนหลับหูหลับตา พอเคาระะ
รังต้องลุกขึ้นหุงข้าวดีสี

แล้วพอจุดตะเกียง อ้าว...ไม่มีใคร มีแต่หมอน ผิดูจริงเขียว
พอลุกหุงข้าวก็ตำครกเปล่าทุกคืน ตำทำไมตำเป็นเพื่อนผีเพราะกลัว พี่
น้องข้างแม่ชื่อยายจับ แก็กถามว่าปู่ทำอะไร แกงอะไรเลี้ยงโซลกน้ำพริก
ทุกคืน “เปล่าค่ะ โซลกครกเปล่าๆ” แก็กหัวเราะนิ่งไปไม่ถามว่าอะไร
ป่าสะใภ้ถ้าไม่ได้ดังใจก็เอาสากระเบือตีหัวปอก ๆ เสมอกันอย่างนั้น ไม่
ต้องนับตีด้วยสากระเบือ ไม่ตีปลาดิ้นพินิจจริงเขียว ถ้าชี้เกียจ
เหมือนเด็กกลมนี่ตายเขียวกระดูกออกนอกเนื้อ วันหนึ่งเขาใช้ให้เก็บผัก
ตำลึงในสวนยาง แคนี่ก็ไม่ถูกใจให้ไปเก็บมาอีก เก็บมาแค่นั้นก็ไม่ถูกใจ
เขาเอามะพร้าวที่ปอกแล้วทุบใส่หัวโพละเลือดไหล เราก็กินมีลูกเลือด
น้ำตาไหล

วันหนึ่งลุงไปปากลัด พระประแดง เราไปเล่นกับเพื่อนกับพี่

น้องกันห่างๆ ประมาณ ๓ ชั่วโมงเห็นจะได้ ป้าสะใภ้ไม่พูดไม่เรียกไม่บอกเล่า ปิดโธ่! ตั้งแต่อยู่กับเขาเพิ่งจะไปเล่น ปกติเราไม่ได้ไปเที่ยวเล่นเหมือนคนอื่นเขา พอสามีเขากลับมาจากปากลัด เมียเขาก็บอกกับพ่อเขาเชื่อว่า เราไปเล่น ๓ ชั่วโมงแล้วยังไม่กลับบ้าน ลุงไม่ฟังเสียงเชื่อเมียเขาก็ไปเรียกเอาไม่ไปด้วยตั้งใจตีเราให้ตายคาที่ เขาไล่กวตเรตัง ๓ ชนิดสวน รังหนีถ้าไม่หนีคงตาย รังไปเจอบ่อไปจนมุมตรงบ่อ เขาจับได้ตีเพี้ยะ เพี้ยะหนึ่งเลือดกระฉูด ตีใกล้ๆ ทำน้ำเขาลากมาตีทำน้ำริมแม่น้ำเจ้าพระยา ตีอยู่ตั้งชั่วโมงเขาก็ยังไม่พัก เกือบสลบแล้ว จะเป็นว่าพี่น้องคนใดจะมาห้ามปรามก็ไม่มี ป้าสะใภ้ก็นั่งดูพ่อเขาตี ยายพิมเห็นว่าเราทำงานงกๆ ไปเที่ยวเล่นวันเดียวเท่านั้น แกกัเลยบอก “ไอ้ทิดสุข มาดูจะช่วยตี” แกกัลากไม้มา ยายพิมแกเห็นว่าเรานะ เลือดสดหมดทั้งตัวแกตีแปะๆ ทั้งไม้แล้วแกก็ไป ลุงเขาก็ตีต่อแล้วก็โยนลงไปแม่น้ำ เราก็ตะกายขึ้นมา เขาก็ตีอีกโยนลงไปแม่น้ำอีก น้องสาวของแม่ท้องเดียวกันเขาก็ไม่พูดอะไรไม่มีใครห้ามปรามเกือบสลบ ป้าสะใภ้ก็นึกละอายใจขึ้นมาพาไปอาบน้ำทาขมิ้น มันแสบเนื้อล้นดักๆ แล้วก็งูมอมานบนเรือนสลบเลยตั้งแต่เย็นจนสองยามจึงฟื้นขึ้นมา

อีกวันหนึ่งลูกของเพื่อนลุงเขาเอามาฝากไว้ หิดมันกินหรืออะไรไม่รู้เน่าหมดทั้งตัว ป้าเขาให้กินข้าวที่ตำกับมะพร้าวคั่วให้กินทุกวัน ถ้ามีปลาแห้งก็ให้บ้างเราก็ดูเด็กคนนั้น แหม...จะให้กับข้าวกินให้ชื่นใจบ้างไม่ได้หรือ เด็กเป็นผู้ชายไว้ทางแกละ เราก็กส่งสารไปลงกึ่งที่ท้องร้องมาก็รีบแกง “นี่แกงส้มนะ ตักให้คตข้าวให้ริบๆ กินนะ เอ็งริบๆ กิน เดี่ยวป้าสะใภ้มาเห็นเขาจะตีซ้ำ” ไอ้เด็กคนนั้นก็รีบกิน กินได้สักครึ่งท้องป้าสะใภ้มาเจอเข้า เขาไปบอกกับพ่อเขา ลุงมาถึงก็ว่า “มึงรักไอ้แกละนั้นหรือ มึงจะเอามันเป็นพ่อหรือ เด็กตัวนิดเดียวมึงจะเอาอะไรปรนนิบัติมัน” ว่าไปโน่น เราก็กไม่ว่าอะไรเสียงเขาได้เสียเมื่อไหร่ จะได้ตบลิ้นห้อย เขาก็ก

ลงโทษไม่ให้กินข้าวเราก็กินเพราะทำงานนี่ก็ไปฟันมะพร้าวอ่อนมาอันหนึ่งสัก ๗ - ๘ ลูก เอาน้ำทั้งกินเนื้อหมด กินจนอ้มแล้วเอาเปลือกหมกท้องร้องไม่ให้กินข้าวก็ไม่ทุกข์ กินมะพร้าวอ้มแล้ว ต้องตำข้าวสารทุกวันเอาปืบรองสองใบตัวจะได้สูงจะได้ตำข้าวเสร็จ ตำไม่เสร็จก็กินข้าวสารอย่างทีบอก ถ้าเห็นตาลล่างกระบอกเสร็จแล้วถ้าโดนตำอีกวันนั้นจะไม่ได้กินข้าวต้องกินข้าวสาร เป่าข้าวสารเอาร้าออกแล้วก็กินข้าวสารถึงเพียงนั้น ป่าสะใภ้ทำร่อนอยู่อย่างนั้นเวลาประมาณนานหลายปี

วันหนึ่งผีหลอกขนาดหนัก เป็นพระใส่หมวกเจ็กครองผ้าเดือนหงายพอจะมองเห็นบ้าง นอนที่หอนั่งเราก็ตกใจผิมนเดินเข้ามาหาในมุ้งเราก็ร้องกรี๊ดผีก็หายไป ลุงก็มาตีเราเกือบตาย ถามเท่าไร ก็ไม่พูดคราวนี้เอามุ้งเอาม่านขึ้นไว้ เปิดหน้าต่างไว้ คราวนี้ผมยาวเขียวชะงักหน้าต่างมาหลอก จะตายก็ตายเถอะไม่เสียชีวิต อยู่ก็ทรมานพ่อแม่ก็ไม่มีใครก็ไม่เมตตาเราตายก็ตายเถอะ รุ่งขึ้นอีกวันเจ็บแทบตายผมไม่มีกล่าวถึงแม่ที่ตายไปนั่งกับพี่ก็ลำบากเหมือนกันแต่ไม่เท่ากับเรา แม่เป็นปีศาจมาดูดน้ำสาว “กองๆ ลูกกูนะมึงเลี้ยงไม่ได้ กูจะเอาลูกกูไป” เป็นปีศาจมาพูด พอรุ่งขึ้นอีกวันน้องชายที่ชื่อลำภา ตกลงไปในท้องร่องนอนบนเรือแต่ตกลงไปในท้องร่องน้ำลึก ๓ นิ้วเห็นจะได้ ครว้หน้าตายได้ไม่มีใครรู้ น้องนอนกับพี่สาวบนเรือตกลงไปตาย เข้ารุ่งขึ้นพี่สาววิ่งมาบอก “ป๊ายๆ น้องตายแล้ว” พอเขาบอกน้องตายแล้วเกือบจะเป็นลมวิ่งมาดุร้องให้เกือบจะเป็นลม ไหนจะห่วงบ้านกลัวป้าสะใภ้จะมาตีเราอีก พอตกปายลุงเขาเอาน้องมาห่อเมาะ เขาจะเอาไปเผา เวลาเขาเอาไฟใส่จะเผาเราจะกระโดดขึ้นไปบนเชิงตะกอนว่า โอ...ตัวเราทำไมไม่ตายทำไมน้องจึงตาย นึกในใจว่าให้น้องมาเอาพี่ไปอีกคน ความรักน้องถึงเพียงนั้น ตัวของเราไม่โตเท่าไร

พอเผาน้องกลับมาอีก ๔ - ๕ วัน ปู่มาจากกรุงเทพถามหาพี่สาว

ปู้บอก “ไม่ได้เอ็งเอาหลานเข้ามาแล้ว ข้าจะเอาหลานของข้ากลับไปบ้าง” ปู้เป็นห่วงแก่มากแล้วถือไม้เท้ามา ลุงเขาก็จัดแจงเอาเราเข้าครัว “ถ้าปู้มึงเขาถามว่าจะมาเอามึงไปมึงจะว่ายังไง มึงจะบอกว่าจะอยู่กับลุงหรือจะอยู่กับปู้ ถ้าถามทุกข์สุขมึงต้องบอกว่ามึงอยู่สบาย ถ้ามึงบอกว่าจะไปอยู่กับปู้จะดีให้ชักเชียว” เขาเอาเข้าไปหาปู้เราก็บอกว่า “ฉันไม่ไปหรอก ฉันจะอยู่กับลุง” เพราะกลัวเขาจะตีสลบอีก ปู้ก็เอาแต่พี่สาวมากรุงเทพฯ ประมาณ ๑๕ วันปู้ก็ตาย

ปู้ตายก็มีหนังสือมาบอกว่าให้เอาหลานไปเผาปู้ ลุงจึงจำเป็นต้องให้ไปเพราะว่าความเป็นความตายมันเป็นใหญ่ เขาก็ให้ไป ให้เงินไป ๓ บาท เงินของเราก็มียาบ้าง เขาให้ถุงผ้าสีดอกมะขามใส่เสื้อชั้นในยังกับเสื้อชั้นนอก น้าเกลียดทุเรศทุรังความที่ป้าสะใภ้ใจร้ายขนาดนั้นให้ซื้อกับข้าวมาฝากด้วยให้เงินไป ๓ บาท เราก็ไป พี่น้องข้างพ่อก็แลเห็นเด็กม่อกล่อม ม่อกล่กเชียว อย่างกับขี้ข้า เขามองดูแล้วบอกว่า ผ้าไม่มีจะนุ่งหรือหรือ ก็บอกว่ามีอย่างนี้นุ่งมา มีผ้าแถบไปผืน เขาก็ให้ผ้าขาวนุ่งไปเผาศพปู้ที่วัดไตรมิตร (วัดสามจีน)

ไปเผาแล้วก็ซื้อกับข้าวกับปลาใส่คอเรือไว้พอลกลับมาจากเผาปู้ก็มาไหว้ที่หอวังพระ ปู้เป็นเศรษฐีมีหอพระที่บูชาอยู่หลังหนึ่ง แต่คนเดินผ่านไปมาต้องผ่านหอนี้เราก็อธิษฐานเรียกพ่อแม่ปู้ย่าตายายให้มาช่วย ลูกอยู่ที่นั่นป้าสะใภ้ทารุณนัก กว่าจะได้กินได้นอน หวงแทนได้รับความลำบากที่สุด ขอให้ปู้ย่า พ่อแม่กับพระช่วยด้วย พอพูดแล้วก็ยืนอยู่หน้าหอพระ ใครๆ เดินร้องเรียกหาก็ไม่เห็นเรา ลุงเผาแล้วเราก็จะกลับบ้าน อากี้เดินไปหลีกไปหลีกมาก็ไม่เห็น เรายืนจ้อยเราเห็นเขาเดินไปเดินมา อากี้ถือว่าร่ำรวยเหมือนกัน ลุงก็ด่าข้างอา ด่าทำทายเป็นเอาไปคนหนึ่งแล้วยังไม่พออีกหรือจะเอาอีกคนหรือ พี่น้องข้างพ่อก็บอกว่าข้าไม่ได้ชักชวนหลานเอ็งไว้ ความจริงเขาก็ไม่ได้ชวน ก็ด่าทำทายเป็น

อาภีเคืองขึ้นมาอีกบอกว่า เอ้า...ถ้าไม่ชอบใจก็ไปฟ้องเอา ถ้าขึ้นศาลจะเอา อัฐพุมให้เรือแพแตก หัวร้างข้างแตกเดี๋ยวนี้ อาได้ทำหายไปเหมือนกัน เพราะว่าลุงได้ล่วงเกินพี่น้องข้างพ่อมาก ตกลงลุงเห็นว่าเขาเอาจริงก็เลยกลับบ้าน

ครูก็ออกมาจากหน้าพระเขลาถาม “มึงไปไหนมา เขาเรียกหามึง ได้ยินไหม” บอก “ได้ยิน” “ทำไมมึงไม่มาน” ไม่ตอบ “มึงไปอยู่ไหนเขา ถึงไม่เห็นมึง” “ก็ยืนอยู่หน้าพระใครๆ หลีกฉันไปหลีกฉันมาไม่เห็นฉัน ต่างหาก” เขาไม่ให้อยู่บ้านเขา เขาไล่เขยวนะ พี่น้องพ่อไล่หมดก็คนก็ คนเขาก็ไล่หมด พี่สาวของพ่อท้องเดียวกันเขาไล่เขาไม่ให้ขึ้นบ้าน เอาอีกแล้วกรรมของเราอีกแล้วเขาไม่ให้ขึ้นบ้านแล้วนี่ เราก็ก่อนขึ้น นอนใต้ถุนเลยมีเรือนผูกอยู่ เด็กมันเล่นหอยแครงไล่ไว้ครึ่งคองเรือ นอนบนหอยแครง นั้นนะกลางคืนยุ่งก็กัด กรุงเทพฯ ยุ่งมันซุ่มก็แก้เอาผ้าสิดอกมะขามนุ่ง ยุ่งก็ซุ่ม อยู่อย่างนั้นทุกวันอยู่เกือบประมาณเดือนหรือเดือนหนึ่ง นอนอยู่ใต้ถุนทุกวันนอนบนหอยแครง ถึงเวลากินข้าวพี่สาวก็เอาขามใส่ข้าว เขยวนะมีอะไรก็หยอดๆ แล้วก็ส่งมาที่เขาเทน้ำคร่ำ ส่งมาให้ ก็เรียกน้อง ให้มารับขามข้าว ก็รับขามข้าวนั่งกินอยู่ใต้ถุน พอกินเสร็จแล้วล้างถ้วยล้างขามส่งให้เขาไปทางช่องนั้นอย่างนั้นทุกวัน พี่สาวเอาข้าวล่อตรोंให้กินทุกวันมีสตางค์หรือมีขนมพี่สาวก็เอามาแบ่งให้กิน

ทีนี้เราก็นึกในใจว่า แหมเราเนี่ยแสนที่จะทรหดแสนที่จะลำบากจะเป็นพี่น้องคนใดเขาก็ไม่เมตตาเราเลย จะไปขึ้นบ้านใครเขาก็ขับไล่เราทุกวัน เราจะอยู่ไปไย อยู่ไปก็ลำบากเปล่าๆ จะไปอยู่ไปกินที่ไหนเขาก็ไม่ให้เราขึ้นบ้าน เราต้องนอนใต้ถุนอยู่กับหอยแครงทุกวัน เราจะทรมาณชีวิตอยู่ได้หรือ อย่างนี้ที่นี้ทำไง คราวผ้าแถบไปเลยจะไปผูกคอตาย แล้วเดินไปหลังบ้านปู่ก็มีลูกอาอยู่คนหนึ่งกำลังเลี้ยงน้อง ถ้าจะไปไหน เอ็งเอาผ้าห้อยคอเอ็งจะไปไหน เราเดินไปหลังบ้านไปหาต้นไม้ใหญ่จะผูกคอตายแล้ว

เอ็งจะไปไหนนั่นนะ เราก็ตอบไปว่าเรานะไม่ร่ำรวยเหมือนอย่างกับเจ้านี่ เจ้าจะร่ำรวยกินก็เป็นสุขนอนก็เป็นสุข ข้าทาสหญิงชายก็มีใช้ เรานี้ยากจนเรากินก็ต้องกินใต้ถุน เรานอนก็ต้องนอนใต้ถุน เราจะไม่อยู่เราจะตายแล้ว เราจะไปฆ่าตัวตาย บอกกับพี่น้องเช่นนั้น แล้วเราก็ตีเดินไปหลังบ้าน ไอ้พี่น้องลูกของอาฉันนะมันรีบวิ่งขึ้นไปเอาเงินมาบาทหนึ่ง จะไปขโมยเตี้ยเขามายังงี้ก็ไม่ว่า มันบอกว่า เอ็งอย่าไปฆ่าตัวตายนะหน้าเขา บอกว่าฆ่าตัวตายตกนรกนะเอ็ง ไม่มีจะกินไม่มีจะใช้ให้บอกกับเราเถอะ เราจะไปหาสดางค์หาเงินที่เตี้ยเก็บไว้ในหีบมาเลี้ยงเอ็งเอง นางเยื่อนได้บอกอย่างนั้นเป็นพี่น้องกันเป็นลูกของอา ตัวของครูก็เลยวางท่า อ้อ... เขายังเมตตาเรา เออเนี่ยมันดินะ ยังเด็กอยู่ด้วยกันมันมีอะไรก็จะถาม “เอ็งมีกินหรือเปล่าล่ะ” เราถ้ายังอ้อมอยู่ก็บอกว่าไม่เอาหรือกว่าอย่างนั้น อยู่อย่างนั้นมาอีกสัก ๗ วัน ถ้านะเป็นเทวดาก็คงดลบันดาลให้เราพ้นจากกองทุกข์

พอถึงวันนั้นเรานอนอยู่ขงกินเต็มเลย อาลงมาดุกกล้วยในโถง เขาก็ต้องเดินผ่านเรือนนั้นมา เขาก็เห็นเรานอนอยู่ เทวดาเขาคงบันดาล เขาก็ถามว่า ปุยนอนอยู่ที่นี้หรือหรือ ก็บอกตอบกับอาเขาว่า ขึ้นได้นอนอยู่ที่นี้นานแล้วก็ไม่ใครเขาเมตตาเขาไม่ให้ขึ้นขึ้นเรือน ขึ้นไม่มีที่จะอยู่ก็ต้องนอนอยู่ที่นี้ แล้วอาก็ได้ถามว่า “ใครเอาข้าวให้เอ็งกินเล่าทุกวัน” พี่สาวเอาจอดรองมาให้มือละขาม ตอบกับอาอย่างนั้น “เอาเถอะเอ็งก็ได้รับความลำบากมามากอาจจะเลี้ยงเอ็ง ขึ้นไปนอนบนเรือนกับอาเถอะ แม่เอ็งก็มีความดีกับพี่น้องข้างพ่อ แม่เอ็งดีมาก อาภักดิ์ถึงความดีของแม่เอ็งที่ดีกับอาไว้มาก” อาภักดิ์ขึ้นไปบนเรือน เหมตใจเกือบตายประจบประแจงเขาไม่ต้องให้เราใช้เราทำเองทั้งสิ้น ลูกของอาภักดิ์ ตักน้ำตำข้าวหุงข้าวทุกอย่างทำเสร็จไม่ต้องให้อาเขาใช้ ที่นี้ใครเขาก็เสียตาย รู้อย่างนี้เราเอามั่นไว้ไม่ตีเทร่อ สอนตัวเองนะเรานะได้รับความลำบากถึง

เพียงนี้ หลังจากที่ต้องผจญกับความลำบากมากมายในวัยเด็กแล้ว

ครั้นต่อมาจึงได้แต่งงานกับนายชื่น ลำแดงปิ่น ผู้เป็นคัลยแพทย์ อยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และมีบุตรร่วมกัน ๒ คนคือ ๑.นายชิต ลำแดงปิ่น ๒.นายชวน ลำแดงปิ่น ในขณะที่ชีวิตกำลังมีความสุข ความอบอุ่นกับครอบครัวแต่อนิจจาเวรกรรมก็ต้องทำให้ชีวิตต้องลำเค็ญ อีกราวะ เมื่อสามีอันเป็นที่รักได้ถูกพญามัจจุราชพรากไปอย่างไร้ความปราณี ทั้งลูกน้อยไว้ ๒ คน จึงต้องรับภาระกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูลูกน้อยตามลำพัง แต่เนื่องเพราะสามีประกอบความดีไว้แต่ปางก่อน ครั้งเมื่อยังเป็นคัลยแพทย์ อยู่ที่โรงพยาบาล ท่านผู้อำนวยการจึงได้อนุเคราะห์ให้ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลแห่งนั้น แต่เนื่องจากคุณแม่อาจารย์ทองสุขเล็งเห็นว่าการทำ งานในที่นั้นไม่ยั่งยืนนักจึงได้ออกมาทำการค้าขายเพื่อหากำไรเลี้ยงลูกน้อยทั้ง ๒ จบจนอายุได้ ๓๐ ปีเศษ แม่ชีทองสุขทำการค้าก็เพียงแต่พอกินพอใช้เท่านั้น ไม่ร่ำรวยอะไรเพราะขาดทุนรอน ในขณะที่ทำการค้าอยู่นั้นก็ได้บังเกิดติดศัฟท์ เรื่องการเจริญวิปัสสนาของหลวงพ่อดอกน้ำ ซึ่งขณะนั้นท่านมีสมณศักดิ์ เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน จึงคิดอยากจะศึกษาดูบ้าง จึงได้ปลีก เวลามาศึกษาเท่าที่จะสามารถหาเวลามาศึกษาได้ วันไหนว่างก็จะมาอยู่ เสมอ การค้าขายก็ยังไม่ทอดทิ้งเพราะมีหน้าที่เลี้ยงลูกทั้ง ๒ อยู่ ทำอยู่ อย่างนี้นานพอสมควรอยู่ต่อมาก็เข้าถึงธรรม

ก่อนที่จะเข้าสู่เรื่องราวของแม่ชีทองสุขต่อไป คงต้องแนะนำให้ รู้จักกับแม่ชีจันทร์ ขนนกยูง เพราะในเรื่องนี้จะกล่าวถึงแม่ชีจันทร์หลาย ตอนที่เดียว

แม่ชีจันทร์ หรือแม่อาจารย์ลูกจันทร์ ขนนกยูงนี้เป็นผู้ที่สนิทสนมและใกล้ชิดผูกพันกับแม่ชีทองสุขมาก เป็นทั้งศิษย์อาจารย์ เป็นทั้งเพื่อนพี่น้องกันเลยทีเดียว

ที่บอกว่า เป็นทั้งศิษย์อาจารย์กันนั้นตามประวัติกล่าวว่าตอนที่แม่ชี

จันทร์ ออกจากบ้านที่ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม เพื่อตามหาพ่อที่เสียชีวิตไปแล้ว สาเหตุที่ตามหา ก็เนื่องจากว่า มีอยู่คราวหนึ่ง พ่อกับแม่ของแม่ชีจันทร์ทะเลาะกันเพราะ พ่อกินเหล้าเมา แม่ก็ได้ว่าข้างพ่อไปว่า “ไอนักกระจะจอก อาศัยรังเขาอยู่” ฝ่ายพ่อ พอได้ยินก็โกรธจัดเพราะว่าพื้นเพเดิมนั้นมีฐานะยากจนกว่าแม่ของแม่ชีจันทร์ พ่อ ก็ได้ถามบรรดาลูกๆ ว่า “มีงได้ยินที่แม่มีง คำพ่อไหม” แม่ชีจันทร์ก็ไม่อยากให้พ่อกับ แม่ต้องทะเลาะกันจึงตัดบทไปว่า “แม่ไม่ได้ว่าอะไรพ่อหรอก”

พ่อจึงโกรธและพูดด้วยความโมโห ว่า “ลูกทุกคน เอ็งว่าแม่ไม่ได้คำพ่อ ให้ มันหูหนวก ๕๐๐ ชาต” แม่ชีจันทร์เชื่อว่า คำพ่อคำแม่นั้นศักดิ์สิทธิ์มาก จึงตั้งใจว่าจะ ขอโทษกรรมกับพ่อก่อนที่พ่อจะสิ้นใจ แต่ ปรากฏว่าวันที่พ่อสิ้นใจนั้นแม่ชีจันทร์ออกไปตรวจท้องนาตั้งแต่เช้าตรู่ พอกลับมา ถึงบ้านก็รู้ว่าพ่อสิ้นใจแล้ว โดยพี่ๆ น้องๆ ต่างขอขมาพ่อกันหมดยกเว้น แม่ชีจันทร์ที่กลับมาไม่ทันขอขมา

ความรู้สึกนี้ฝังใจแม่ชีจันทร์มาโดยตลอด ตั้งใจว่าจะต้องขอขมา พ่อให้ได้ จนวันหนึ่งก็ได้ยินข่าวว่าวัดปากน้ำมีการสอนธรรมะและถ้าเข้า ถึงธรรมก็จะสามารถไปนรกสวรรค์ได้ แม่ชีจันทร์จึงมุ่งมั่นที่จะมาวัดปากน้ำ ตามประวัติกล่าวว่า แม่ชีจันทร์นั้นเด็ดเดี่ยวมาก ไม่มีความ

คุณแม่อาจารย์ทองสุข

คุณแม่อาจารย์ลูกจันทร์

อาศัยชีวิตกับสมบัติใดใดเลย ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินหรือไรนาต่างๆ มุ่ง
มันพายหน้ามาสู่วัดปากน้ำอย่างเดียว

แต่เนื่องจากว่าในสมัยนั้นการที่ใครจะมาอยู่วัดปากน้ำได้นั้น
ไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะขณะนั้นวัดปากน้ำมีทั้งพระและแม่ชีอยู่กันมากอยู่แล้ว
ใครๆ ต่างก็อยากมาอยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำ ชื่อเสียงของท่านขจรจาย
ไปทั่วประเทศ

แม่ชีจันทร์จึงตัดสินใจยอมตนเป็นคนรับใช้คหบดีท่านหนึ่งซึ่งเป็น
อุปัฏฐากวัดปากน้ำ เพื่อที่จะได้มีโอกาสได้ไปถึงหลวงพ่อดปากน้ำบ้าง
คหบดีท่านนี้คือ คุณนายเลียบ บ้านอยู่แถวสะพานหัน ณ บ้านหลังนี้เองที่
เป็นจุดเริ่มต้นสายสัมพันธ์อันอาจารย์กับศิษย์ของแม่ชีทองสุขและแม่ชีจันทร์
โดยแม่ชีทองสุข (ขณะนั้นยังไม่ได้บวชเป็นแม่ชี) ได้มาสอนสมาธิที่บ้าน
คุณนายเลียบเป็นประจำ คุณนายเลียบก็ได้เรียกให้แม่ชีจันทร์ขึ้นไปนั่ง
สมาธิด้วยกันบนดาดฟ้า มีความเมตตาเอ็นดู แม่ชีจันทร์เป็นพิเศษ เพราะ
แม่ชีจันทร์นั้นท่านเป็นคนขยัน นับแต่ได้รับหน้าที่ท่านก็รับผิดชอบการ
งานทุกอย่างจนหมดจด บ้านช่องสะอาดเรียบร้อย ถึงกับได้รับการไว้วางใจให้เก็บรักษากุญแจกำป็นด้วย

แม่ชีจันทร์
พอได้นั่งสมาธิกับแม่
ชีทองสุขแล้ว ด้วย
อุปนิสัยเป็นคนเอา
จริงเอาจังของท่าน
จรดจ่ออยู่กับธรรม
ภายในทุกวัน อยู่
ตลอดเวลา จนผ่านไป
๒ ปี ก็ได้เข้าถึงพระ

แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง

ธรรมกาย

หลังจากนั้น แม่ชีทองสุขก็ได้ต่อธรรมะให้และให้แม่ชีจันทร์ใช้ธรรมกายไปตามพ่อ แม่ชีจันทร์ก็ได้พบพ่อซึ่งถูกทรมานอยู่ในนรก เพราะเวรจากการที่ดื่มสุรา ได้อาราธนาพระธรรมกายช่วยพ่อให้พ้นจากนรก และได้ขอโหลิต่อพ่อเป็นผลสำเร็จสมความตั้งใจ

ต่อมาแม่ชีจันทร์กับแม่ชีทองสุขก็ได้มาปรึกษากันว่าจะไปบวชที่วัดปากน้ำแม่ชีทองสุขจึงพาแม่ชีจันทร์มากราบฝากตัวเป็นศิษย์กับหลวงพ่овัดปากน้ำ พอหลวงพ่อดูเห็นแม่ชีจันทร์ท่านก็พูดว่า

“มีงมันมาซ้ำไป” ซึ่งสร้างความแปลกใจให้กับแม่ชีจันทร์มาก ว่าทำไมหลวงพ่อก็กล่าวเช่นนั้น และหลวงพ่อก็ให้แม่ชีจันทร์เข้าโรงงานทำวิชา เรียนรู้ธรรมะขั้นสูงเลย โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบเหมือนคนอื่นๆ หลังจากอยู่วัดปากน้ำได้ ๑ เดือน แม่ชีจันทร์กับแม่ชีทองสุขก็ได้บวชเป็นแม่ชีพร้อมกัน การบวชในยุคนั้นยากมาก ผ้าขาวที่ใช้ใส่ตอนบวชนั้นก็ต้องเช่าเขามา จึงทำให้แม่ชีจันทร์และแม่ชีทองสุขนั้นสนิทสนมผูกพันกันมาก แม่ชีจันทร์จึงรู้จักแม่ชีทองสุขดีเป็นพิเศษกว่าแม่ชีคนอื่นๆ

แม่ชีทองสุขเข้าถึงธรรมเพราะขัดกระโถน

ในเรื่องเหตุที่เข้าถึงธรรมนั้นแม่ชีจันทร์ ชนนกยูง ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับแม่ชีทองสุขได้เล่าให้ฟังไว้ในหนังสือวิปัสสนาบันฑิตสารว่า

“พี่สุขเขาพิลึกล่ะ ก่อนจะได้ธรรมะก็ต้องเตะกระโถนน้าหมากหมดศาลาเลย ตอนนั้นเขาเป็นแม่ค้าขายมะพร้าว พอได้ยินข่าวว่าหลวงพ่อสอนธรรมะก็อุตสาห์มาเรียนทั้งลูก ๒ คน ไว้บ้านตอนนั้นลูกก็ยังไม่ได้เท่าไร ใครๆ ที่มาเรียนพร้อมกันก็ได้ธรรมะหมด เหลือแต่พี่สุขเท่านั้นนั่งเท่าไรๆ ก็ไม่ได้ วันหนึ่งน้ำขึ้นเต็มฝั่ง พี่สุขเขาก็ไม่ทำตามน้ำขึ้นมาเขียวไหลล่ะ ใครๆ จะห้ามเขาเขาก็ไม่เชื่อใครหรอก เขาคิดว่ากระโถนน้าหมากเลอะๆ เทอะๆ ในศาลาหลังเก่าไม่รู้ก็ไปๆ ขนเอาไปลงคลองขัดไปเขาก็ว่าคาถา

ของเขาไปเสียงพึมพำว่า “กิเลสมันหนานัก ชัดมันเสียบ้างเจ็บใจนัก ใคร
เขาได้กันหมดเหลือคนเดียว เจ็บใจต้องชัดมันออกเสียอีกกิเลสนี้” วันนั้น
กระโถนขาวสะอาดหมดทั้งศาลาเลย

เขาได้ธรรมะแปลกประหลาดกว่าใครหมด ใครๆ เขาโดยมากก็
นั่งเข้าที่ได้ธรรมะแต่ที่สุขเขาเดินแล้วได้ไม่ใช่เดินจงกลมจงแบนอะไรหรอก
เขาก็มานั่งเรียนตั้งแต่เช้าก็ไม่เห็นอะไร เขาหัวขำก็ค่อยๆ เดินไปซื้อข้าว
ที่ประตูน้ำ ขณะที่เดินนั้น ใจเขายังผูกพันอยู่กับธรรมะ เขาล้มมาอะระหัง
ไปเรื่อยๆ และค่อยๆ เดินไปเจียบๆ พอจนถึงท่าน้ำเขาก็เห็นแสงสว่างวูบ
ขึ้นหน้าเขาแล้วจึงเห็นองค์พระ เขาบอกว่าเขาดกใจยินดีสิ่งอยู่กับที่ ไม่รู้
ว่าจะทำอะไรจิตก็รู้ว่านั้นพระธรรมกายแน่แล้ว ก็ปลื้มใจ บอกไม่ถูก ค่อยๆ
เดินไปซื้อข้าวกินได้ ๒-๓ คำก็เลิก ค่อยๆ เดินกลับมาศาลาบอกอาจารย์
ผู้หญิงดูเหมือนชื่อนุญช่วยอาจารย์ซักไซ้ไล่เรียงว่าเห็นข้างนอกหรือข้างใน
ซักอยู่นานจึงบอกว่าใช่พระธรรมกายแล้ว ให้พี่สុងนอนค้ำศาลาอีก ๑ คืน
และได้สอนวิชาต่อให้และต่อมาอาจารย์ก็ขอรัตนะ ๗ ให้ พี่สុងเขาได้
ธรรมะก่อนแล้วจึงมาบวช เมื่อบวชใหม่ๆ ยังไม่มีบ้านอยู่ หลวงพ่อให้อยู่
ในโรงงาน นอนตรงใกล้ๆ พระเจดีย์สำเภานั้นแหละ

แม่ชีจันทร์เล่าต่อไปว่า พี่สុងนะธรรมะเชี่ยวชาญเหมือนกัน เมื่อมา
บวชใหม่ๆ เขาอยู่เวรตอนดึกด้วย หลวงพ่อท่านให้ฉันไปเรียกเขาทุกคืน
ฉันก็ต้องเดินไปเรียกเขา เขานอนซี้เขาจนน่าโมโห เวลาร้องเรียก “พี่สុង
พี่สុង ลูกขึ้นเถอะหลวงพ่อเรียกแล้ว” เขาตื่นแล้วก็ทำบิดซี้เกียจ ยกแขน
ซ้าย อืด! แล้วก็หลับต่อไปอีก ฉันก็ต้องเรียกเขาอยู่นั่นแหละ พอตื่นอีกที
ก็ยกแขนขวายืดตัว ร้องอืด! แล้วก็หลับอีก อย่างนี้เป็นปีๆ ไม่ใช่วันสองวัน
เราไม่เรียก หลวงพ่อก็ดูเรา

คืนหนึ่ง ฉันโมโหเต็มทีพอเรียก เขาตื่นล้างหน้าล้างตาแล้วเดิน
ไปเข้าเวรด้วยกัน เขาไม่รู้หรอกว่าฉันโมโหเขาสุดขีดแล้ว พอฉันเข้าที่

หลวงพ่อก็ให้เขาทำงานช่วยคนโน้นคนนี้ เวลานั้นวิชาเขาเก่งพอดู ส่วน
 ฉันทกายมนุษย์ยังไม่โห่ไม่หาย พอเข้าที่กายธรรมกับกายทิพย์ก็ทำงาน
 อย่างเย็นๆ แต่กายมนุษย์ยังไม่หมดโมโห ก็เลยบ่นฟุ้งว่า “ไอ้ฟุ้งบ้า ไอ้
 ฟุ้งบ้า” ต้องให้เดินตามทุกคืน คืนละ ๒-๓ หน มีดก็มีด ยิ่งกลัวงูอยู่ด้วย
 ว่าเขาจนพอใจแล้วก็หายโมโห จึงเข้าที่ต่อไปทำงานตามที่หลวงพ่อบอกใช้
 พอเข้าเท่านั้นแหละ ห้องฉันทพบพังทีเดียว ฟุ้งทำท่าเหมือนจั่วตอนออก
 หน้าไก่อ เขารู้สึกและกระตือรือร้นทำมือหนึ่งเท้าสะเอว มือหนึ่งชี้หน้าฉันทว่า
 “ไอ้จันท์ สำคัญนัก เมื่อคืนมาด่าฉันททำไม”

ฉันทจะตอบว่าไม่ได้ด่าก็กลัวศีลจะขาดไปอีกข้อหนึ่งเลยว่า “ก็
 อยากรู้เรียกไม่ตื่นทำไมล่ะ เลยมโห่ขึ้นมาบ้างซี นอนบิดขี้เกียจอยู่ได้เป็น
 ปีๆ” “เออๆ แล้วฉันทจะตายก็ต้องมาขอสะสมอภัยฉันทนะไม่งั้นแกจะต้อง
 มีโทษ”

เมื่อตอนเจ็บหนักตอนนั้น ก็ให้ฉันทโทรเลขไปบอกให้ครูเหียรมา
 ขออภัยเหมือนกัน เกี่ยวข้องกันคือ ครูเหียรเป็นศิษย์ฟุ้ง เคียวเขี้ยวจะให้
 เขาได้ธรรมะ ต่ว่าเขาทุกวันทุกคืน เขาอดโมโหไม่ไหวเลย เดินกระตือ
 รือร้นและว่าในใจ ฟุ้งก็รู้เรื่องมานานแล้ว ก็ยังจำได้ให้โทรเลขไปเรียกตัว
 ขอสะสมอภัยก่อนตายจากไป

“ฟุ้งล่ะ เขาเป็นคนชน และไม่กลัวอะไรๆ หมด”

วันหนึ่ง หลวงพ่อบอกว่า ไปตรวจเมืองนรกมาเท่านั้นแหละ ฟุ้ง
 เขาก็ถามใหญ่เขี้ยวว่า เมืองนรกเป็นอย่างไร? จะไปทางไหน? ไปอย่างไร?
 หลวงพ่อก็บอกให้ ฟุ้งเขาก็อยากไปมั่งทีเดียว เขามาชวนฉันทว่า “จันท์ คิน
 นี้ เราส่งกายทิพย์ไปเยี่ยมเมืองนรกกันเถิด อยากรู้คนที่ตายไปแล้ว เขาจะ
 ไปอยู่กันยังไง ฉันทว่าฉันทไม่อยากไป ไม่ชอบดูยมบาล เขาถามว่า ทำไม ฉันทว่า
 ฉันทกลัวยมบาลแหกคอก เขาก็บอกว่า เขาไม่กลัว ฉันทห้ามเขาเท่าใดๆ เขาก็
 ไม่เชื่อ จนวันหนึ่งได้ข่าวว่าเขาไปจริงๆ และไปเถียงกับลูกน้องยมบาล

ไปเยี่ยมเมืองนรก

แม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปั้น ตั้งแต่รู้ข่าวว่าหลวงพ่อบ้านไปเทศน์โปรดสัตว์นรก และรู้ช่องทางที่จะไปแล้วก็เริ่มทำสมาธิ และฝึกหัดม้าแก้วคล่องแคล่วอยู่ทุกวัน รอโอกาสที่จะหนีหลวงพ่อบ้านนรกบ้าง

วันหนึ่ง สบเหมาะหลวงพ่อบ้านถูกนิมนต์เข้ากรุงเทพฯ แม่อาจารย์สั่งเพื่อนในห้องฝึกหัดกรรมฐานว่า “อย่าให้ใครมายุ่งยุ่งกับร่างกายฉันนะ” แล้วก็เข้าทำ “สัมมา อะระหัง” เดินธยานจนตั้งเจียบสงบดีแล้ว จึงอธิษฐานขอไปเยี่ยมเมืองนรกบ้าง แล้วก็ขึ้นขี่ม้าห้อยออกไปจากวัด อาจารย์เล่าว่าพบตาเดียวเท่านั้น ถึงแล้วเมืองนรกนี้ไม่ไกลเลย รูปร่างของเมืองมองเห็นกำแพงแต่ไกล เป็นกำแพงเก่าๆ มีคนเฝ้าแต่ม้าห้อยเร็วเหลือเกิน พอคนอำปากถามเท่านั้น อาจารย์ยังไม่ทันตอบว่าอะไร ม้าก็กระโดดพริบไปแล้ว

ภายในกำแพงมองเห็นบ้านเรือน ๒-๓ หลังแต่เป็นหลังใหญ่ๆ ผู้คนมีทั้งหญิงและชาย รูปร่างหน้าตาเหมือนมนุษย์เราทีเดียว นี่เอง แต่ไม่มีเสื้อผ้าสักชิ้นหนึ่งติดตัว อาจารย์บ่นกับม้ายังว่า “พวกนี้บัดสีจริงๆ ดูซิเดินแก้ผ้าล่อนจ้อน ไม่อับอายใครๆ บ้างเลยนะ! ว่ายังหันมามองทำตาโตทะเล็ก ทะล็กอีก ไม่รู้จักอายจริงๆ เห็นไหมวิ่งมาใกล้ใหญ่แล้ว

ม้าร้องว่า “หนีเถอะๆ”

“ไปหนีมันทำไม”

“ประเดี๋ยวมันจะจับเราแก้ผ้าบ้างนะซีอาจารย์ บอกไม่เชื่อหนีเถอะนะ” ม้าร้องเตือน พอตีพวกในเมืองนรกก็วิ่งมาถึง ต่างตนเข้าล้อมหน้าล้อมหลัง อีก ๔-๕ ตนเข้าจับม้าไว้ อีก ๔-๕ ตน ดุดแซนอาจารย์ให้ลงจากหลังม้า อาจารย์ไม่ยอมลง พวกเขาก็พากันออกแรงอุ้มให้ลง อาจารย์บอกว่า โมโหจริงๆ จะใช้จักรแก้วขว้างมัน มันก็จับมือไว้ ม้าก็เดินทั้งเตะทั้งโขก แต่สู้พวกเมืองนรกไม่ไหว เขาพากันดุดอาจารย์

ผ่านไปตามบ้านเก่าๆ โกรโกโส เหมือนกระท่อมจวนจะพังหลายหลัง อาจารย์ก็มองเข้าไปในกระท่อมเหล่านั้น บางแห่งก็แลเห็นผู้หญิงเปลือยกายอยู่กับสุนัขตัวผู้ บางแห่งก็แลเห็นคนผู้ชายเปลือยกายอยู่กับสุนัขพันธุ์ใหญ่ตัวเมีย ในสภาพที่นอนอยู่ในที่เดียวกัน เหมือนสามีภรรยา และบางแห่งก็แลเห็นคนอยู่กับหมู ม้า แพะ แกะ โค กระบือ อาจารย์มองแล้วแปลกใจและตกใจ จึงถามพวกนรกที่ดูไปด้วยว่า “ทำไมพวกนั้นจึงอยู่กับหมา เหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน” สัตว์นรกตอบว่า “มันชอบของมันอย่างนั้น ก็ต้องตามใจมัน” อาจารย์ถามอีกว่า “แล้วนี่พวกแกจะจับกุมฉันไปไหน?” เขาตอบว่า “นายสั่งให้จับไปให้นาย”

แม้อาจารย์จึงออกอุบายว่า “ไม่ต้องจับมือถือแขนดอก ปล่อยเถอะฉันเดินไปดีๆ เอง ฉัน निकอกแล้ว นายของพวกเธอชื่อยมบาล เป็นเพื่อนสนิทกับหลวงพ่อดฉันเอง ฉันตั้งใจจะมาเยี่ยม ปล่อยฉันเถอะ”

พวกสัตว์นรกรยอมฟัง จึงปล่อยมือ อาจารย์เดินตาม เขาก็พาเดินตรงไปยังเรือนหลังใหญ่ ทำทางโอบโง่งกว่าทุกๆ แห่งที่ผ่านมา

มองเห็นทหารถือขวานเล่มใหญ่เท่าหมอนอิง ยืนทำทางซึ่งซังอยู่หน้าสองตน ข้างในมีโต๊ะตัวใหญ่ มีคนนั่งอยู่ ๓ คน คนกลางอายุประมาณห้าสิบเศษๆ หวีผมตั้ง อ้วนล่ำใหญ่โตผิวดำเป็นประกาย หน้าผากกว้าง จมูกแบนใหญ่ ไม่สวมเสื้อ แตุ่่งผ้าอย่างดีคนนั่งข้างขวากำลังเปิดบัญชีเล่มใหญ่ ได้ยินเสียงบอกวันเกิด วันตายของผู้ที่ถูกจับมา เขาตะโกนบอกดังๆ อาจารย์ได้ยินแล้ว แล้วอยากรู้เรื่องจึงบอกกับพวกนั้นว่า ยมบาลไม่ว่าฉันจะนั่งอยู่ข้างๆ ศาลนี้แหละ ไว้ท่านว่างแล้วฉันจึงจะเข้าไปหา พวกแกไปทำอะไรก่อนก็ไปเถอะ ฉันไม่หนีหรอก เพราะฉันไม่ได้ถูกจับเข้ามา พวกนั้นก็เชื่อจึงปล่อยมือ แม้อาจารย์ก็เข้าไปนั่งแอบข้างประตู เพื่อจะดูว่าเหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร ลักครุหนึ่งก็แลเห็นพวกทหารฝึจับผู้ชายคนหนึ่งไปมัดมือด้วยโซ่ ที่คอก็มีโซ่เส้นใหญ่สวมอยู่ เขาถูกลากครึ่งจูงเข้า

มาที่หน้าบัลลังก์ เสดียนคนนั่งทางขวามือถามชื่อและวันเกิดแล้วymbalว่า ไข่ตัวจริงแล้วymbalพยักหน้า เสดียนที่นั่งทางซ้ายมือก็ถามขึ้นว่า แก่ ประพจน์ตัวเลวทรมานมาก ข่มขืนผู้หญิงใช้ไหม คนโทษตอบว่า “เปล่า”

ในทันใดนั่นเอง ก็มีผู้หญิงสาวสองคนวิ่งมาจากห้องทางด้านหลัง มาชี้หน้าผู้ชายที่ถูกจับมาแล้วร้องว่า “แกโกหก ต่อหน้าymbalแกยังกล้า โกหก” แล้วผู้หญิงคนนั้นก็หันมาฟ้องymbalว่า “ท่านเจ้าคะ ไฉนนี้ แหละที่บังคับหนูกินยาเม็ดๆ ไป ๔-๕ เม็ด แล้วบังคับหนูนอนแล้วทำร้าย หนูคะ” แล้วผู้หญิงคนนั้นก็ร้องให้รำพันว่า “โอ้! หนูอดสำหยาอมลำบากมา ทนเป็นลูกจ้างมันเพื่อจะเอาเงินไปให้แม่ซื้อยารักษาตัว มันยังแกล้งทำ หนูได้” พอชายคนนั้นจะเถียงอีก เขาก็สะดุ้งขึ้นจนสุดตัวเหมือนถูกทำร้าย เขาร้องไห้อ้อ! เสียงดังลั่น แล้วในทันใดนั้น ปากของเขาก็ฉีกออกไป ลักษณะของแผลเหมือนถูกเสื่อตะบป เลือดออกท่วมปากทันที เสียง เขาร้องครางอย่างเจ็บปวดและว่า “ผมทำผิดแล้ว ขอโทษด้วยๆ”

ymbalร้องสั่งทันทีว่า “เอาไป เอามันไป ปากแข็งนัก ทำผิดแล้ว ยังไม่ยอมรับ กลางวันให้เอาหอกแทงปากทะเลถึงท้อง กลางคืนให้นอนกับ หมาป่า”

แล้วymbalหันมาพูดกับหญิงสาวอย่างมีเมตตา “เจ้าเป็นคนดีมี กตัญญูต่อพ่อแม่ แต่มีกรรมเก่ามาตามทัน จึงต้องเสียชีวิตก่อนอายุขัย เราจะให้เจ้าไปพักที่ปราสาทก่อน รอกำหนดที่จะจุติไปขึ้นดาวดิงส์ ไปเกิด ไปสู่ที่เป็นสุข”

แม่อาจารย์ทองสุขเล่าว่า พอยymbalให้พรเสร็จเท่านั้น แทบไม่น่าเชื่อ แม่อาจารย์ต้องกระพริบตาดูใหม่อีกทีว่า จะใช้ผู้หญิงคนนั้นหรือไม่ เพราะรูปร่างหน้าตาก็คล้ายๆ กันกับคนเก่าแต่ทุกอย่างสวยงามขึ้น ละเอียดยิ่งขึ้น เสื้อผ้าหยาบๆ ซึ่งผู้หญิงคนนั้นสวมมาแต่แรกก็กลับเป็นใหม่และสวยงาม ขึ้นหลายสิบเท่า แต่การตัดเย็บเป็นแบบเก่าเท่านั้นเอง แต่สวยงามขึ้น

มากแล้วก็มีผู้หญิงสวยๆ มาต้อนรับเชื้อเชิญให้ไปอยู่ด้วยกัน พอเขาไปกันแล้วแม่อาจารย์ทองสุขก็นึกในใจว่า ไปเป็นสุขๆ เกอะแม่คุณ คนมีความกตัญญูเลี้ยงพ่อแม่ รักษาพ่อแม่ตายแล้วจะได้ไปเกิดเป็นนางฟ้า จะให้เขาเขียนลงในหนังสือด้วย คนอื่นๆ จะรู้ทั่วๆ กันจะได้ทำความดีต่อพ่อแม่ด้วย นึกแล้วก็คอยดูต่อไป

ลักประเดี๋ยวหนึ่ง ก็มีทหารของยมบาล ๔ คน คุกกระชากลากชายหนุ่มหญิงสาวคู่หนึ่งเข้ามา เสนมกับบอกความผิดว่า คนทั้งสองนี้หนีพ่อแม่ไปทำความผิดด้วยกัน พ่อแม่ว่ากล่าวก็เลยกินยาตายทั้งคู่

เสียงยมบาลถามว่า “ทำไมจึงกินยาฆ่าตัวตายพร้อมกัน”

เขาตอบว่า “เรารักกันมากครับ พ่อแม่ไม่ยอม เราจึงกินยาฆ่าตัวตายพร้อมกัน คิดว่าจะได้มาอยู่ด้วยกันในเมืองนี้”

“สัตว์ผู้โง่เขลา!” ยมบาลดุเสียงดังแล้วว่า “เจ้าคิดว่าเจ้าทำความชั่วแล้วจะได้มาอยู่ด้วยกันอย่างสบายในเมืองเรา เจ้าเป็นคนไม่มีความกตัญญู ทำให้พ่อแม่ทุกข์โศก บาปของเจ้าไม่เสมอกัน เจ้าจะอยู่ภูมิเดียวกันอย่างไรได้” ยมบาลว่าแล้วก็หันหน้าไปถามเสมมณว่า บาปของมันต่างกันอย่างไรบ้างเสมมณก็หันหน้าลงอ่านในสมุดเล่มใหญ่ที่สุดแล้วบอกว่า คนผู้ชายนั้นขโมยเงินพ่อแม่ และสูบยาเสพติดด้วย ไม่เคยทำบุญทำทานเลย ส่วนผู้หญิงนั้น เวลาแม่ว่าก็ด่าแม่และกระต๊อเท้าไม่ค่อยทำบุญ แม่เรียกให้ลุกขึ้นหุงข้าวใส่บาตรก็ไม่ยอมทำให้ แต่เคยช่วยคนแก่ที่เป็นลมโดยให้ยาและพาส่งให้หมอรักษาจนหาย

ยมบาลสั่งเสียงดังว่า “แยกมันไปคนละขุม” พวกทหารก็ตรงเข้ากระชากมือออกจากกันแล้วลากไปโดยเร็ว เสียงคนทั้งสองร้องเรียกหากันอย่างโหยทวน

พอยมบาลลุกขึ้น จะกลับเข้าข้างใน ก็สั่งทหารที่เฝ้าหน้าศาลว่า ลูกศิษย์หลวงพ่อดีตกน้ำ ภาสิเจริญมาแอบดูอยู่คนหนึ่ง จงอนุญาตให้

แกดูจะได้จำไปบอกเล่าแก่ชาวมนุษย์ จะได้ไม่กล้าทำบาปหยาบช้า นรกกี่
ขุมๆ ก็เต็มล้นหมดแล้ว เพราะคนใจบาปมากเหลือเกิน ลังแล้วก็เข้าไป
ทหารก็ให้ผู้หญิงคนหนึ่งทำทางจัดจ้าน เหมือนเป็นเจ้าหน้าที่ในเมืองนรก
คนหนึ่งมาพาแม่อาจารย์ บอกว่า ไปเที่ยวดูขุมต่างๆ กันเถอะ แม่อาจารย์
อยากดูอยู่แล้วก็รีบลุกขึ้นตามเขาไปอย่างว่าง่าย

เขาพาเดินมาถึงห้องขังที่มีคนอยู่กับหมา แม่อาจารย์จึงถามเขาว่า
“ทำไมจึงเอาคนไปไว้กับหมา” เขาตอบว่า “คนเหล่านี้มีโทษ ในเรื่อง
ชินใจหมา คือหมาบางตัวก็มีจิตใจดี ชื่อตรงต่อสามหรือภรรยาของมัน
แต่คนต้องการอยากจะได้ลูกไว้ขาย ก็บังคับหรือล่อให้มันกินยาเพิ่ม
ความกำหนัด แล้วบังคับให้ผสมพันธุ์กับตัวอื่นๆ ที่มันไม่รัก ทำให้มัน
ได้รับความเจ็บปวด ครั้นเวลามันตายมันก็มาฟ้อง จึงต้องจับขังไว้กับ
หมา หมามันจะกัดทุกวันและทุกเวลาที่จะนอนหลับ”

อาจารย์ฟังแล้วตกใจ มองไปก็แลเห็นคนที่ถูกจับขังอยู่กับหมานั้น
ต้องเที่ยวหลบเขี้ยวหมาอยู่อย่างวุ่นวาย เพราะหมาตัวใหญ่เกือบเท่าลูก
ม้าและดุร้ายมาก กัดตามหน้าและคอของคน อาจารย์เห็นแล้วมีความ
กลัวจึงถามว่า “หมาตัวนี้หรือที่ถูกข่มเหง”

ผู้หญิงผู้คุมตอบว่า “ไม่ใช่ นี่เป็นหมาของยมบาลมีไว้สำหรับ
ลงโทษผู้ทำผิด ไม่ใช่หมาคู่เวรคู่กรรมกัน”

แม่อาจารย์ทองสุขฟังแล้วนึกในใจว่า เมื่อขามาผ่านกรงขังเห็น
คนอยู่กับม้าบ้าง แพะบ้าง ลัตัวต่างๆ บ้าง ถ้าจะมีกรรมเพราะชินใจมัน ก็
เป็นอาชีวะที่ทุจริตเหมือนกัน แล้วแม่อาจารย์ก็เดินตามเจ้าหน้าที่เขาต่อไป
พอถึงทางเลี้ยวจะออกไปทางเกวียนก็ปะทะเข้ากับคนกลุ่มใหญ่ แม่อาจารย์
ตกตะลึง มองดูคนเหล่านั้น เห็นหัวแตกก็มี แขนหัก ขาหัก ออกทะเลไม่ปัก
อกก็มี อีกคนหนึ่งมีอะไรวงกลมๆ ทับหรือกระแทกติดอยู่ที่หน้าอก โลหิต
โชกไปหมดทั้งตัว เสียงเจ้าหน้าที่ถามว่าอะไรกัน ทำไมจับมาพร้อมกัน

มากมาย เสี่ยงทหารผิดบอกว่า “มันไปเที่ยวล้ามะเลเทเมา รถคว่ำเลยจับมาเป็นหมู่ใหญ่” เสี่ยงผู้คุมหญิงพูดว่า ดีเหมือนกันไม่ต้องจับทีละคนๆ พอคนพวกนายทหารของยมบาล จับพวกรถคว่ำมามากมายและแต่ละคนก็หัวแตก แขนหัก ออกทะเล ร้องโอดครวญโวยวาย แม่อาจารย์รู้สึกตกใจกลัว จึงบอกเจ้าหน้าที่ผู้หญิงซึ่งยมบาลสั่งให้พาเที่ยวดูสัตว์นรกนั้นว่า แหม! น่ากลัวจริงๆ ตายเป็นหมู่ๆ อย่างนี้ เรามีบาปหนักอะไรบ้าง เจ้าหน้าที่ผู้หญิงคนนั้นเขาก็ตอบว่าเดินเลี้ยวไปทางซ้ายมือประเดี๋ยวก็รู้ เพราะเมืองนี้เป็นวงกลม เดินให้อ้อมไปประเดี๋ยวก็จะพบศาลตัดสินผู้ที่ถูกจับมาใหม่เหมือนอาจารย์เข้ามา

เจ้าหน้าที่พาอาจารย์เดินผ่านไปหลายแห่งพอมายังหน้าศาลก็หยุด แม่อาจารย์ทองสุขมองไปในศาลแลเห็นทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปหมด บัลลังก์ก็สวยงามใหญ่โตเป็นสง่า เสดียนซ้ายขวาแต่งตัวเหมือนข้าราชการ นายทหารผู้ใหญ่ นั่งวางท่าสง่าหมวดโจ่ง ทหารรักษาประตูมีเป็นกองร้อย ล้วนเข้มแข็ง ถืออาวุธ ยมบาลแต่งตัวเหมือนพระเจ้าแผ่นดิน สวยงามมากเป็นสง่ามากแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไปหมด อาจารย์จึงถามเจ้าหน้าที่ว่า นี่เป็นศาลใหม่หรือ เขาตอบว่า ไม่ใช่ เป็นศาลเก่า แต่วันนี้สัตว์ผู้ถูกจับมาใหม่คงจะเป็นเจ้านายใหญ่นายโตทางเมืองมนุษย์ ยมบาลจึงเนรมิตทุกสิ่งทุกอย่างในศาลให้ดูน่าสะพรึงกลัว ใหญ่โตเต็มไปด้วยอำนาจราชศักดิ์ และเกียรติศักดิ์เพื่อให้ผู้ถูกจับมาจะได้เกรงขาม ยมบาลท่านแปลงตัวได้ทุกอย่างกลมกลืนกับธรรมชาติก็ได้ ให้แปลกประหลาดพิสดารก็ได้ ถ้าจับคนใจร้ายดุตันเป็นจอมโจรมา ท่านก็แปลงตัวเป็นดุร้ายหน้าตาเหมือนยักษ์ ทำอำนาจवादและกระตือรือร้นดั่งสนั่นหวั่นไหว ให้ดูน่ากลัว ยิ่งกว่าจอมโจรนั้นๆ หลายพันเท่า

ทั้งนี้เพื่อเป็นการปราบพยศสัตว์ต่างๆ เสียแต่แรกพบ มนุษย์ทุกคนเมื่อไปสู่เมืองของยมบาลแล้ว ถึงจะเคยใหญ่โตแค่ไหน ยมบาล

หรือเจ้าหน้าที่ในเมืองนั้นก็เรียกว่า “สัตว์นรก” ทั้งนั้น และการลงโทษก็ไม่เห็นแก่หน้ากัน ถึงเป็นญาติกันมากก็ไม่ผ่อนผันทุกคนต้องได้รับโทษไปตามกรรม

เมื่ออาจารย์ฟังเจ้าหน้าที่เขาอธิบายแล้วจึงว่า เธอจะไปไหนก่อนก็ไปเถิด ฉันจะแอบดูยมบาลท่านตัดสินพวกรถคว่ำก่อนถึงจะกลับ แล้วก็ค่อยๆ เดินกลับไปนั่งที่เก่า ลึกครู่หนึ่งก็แลเห็นยมทูตพาพวกที่ตายเพราะรถคว่ำเข้ามาเป็นแถว เสมียนขวา-ซ้ายก็เปิดบัญชี ถามชื่อและสถานที่อยู่เพื่อสอบถามว่าจะใช้ตัวคนหมดอายุจริงหรือไม่ คนแรกมีไม้กลมๆ อาจารย์ดูเป็นนานจึงรู้ว่าเป็นพวงมาลัย อัดแน่นติดกับหน้าอก เลือดหยดมาเป็นทางยมบาลสอบถามได้ความว่า เขาเป็นคนมียศใหญ่ในเมืองมนุษย์ ขับรถส่วนตัวพาเพื่อนๆ ไปหานางโลม และกินเหล้าเมาจึงขับรถชนรถคันอื่น ตัวเขาเองถูกพวงมาลัยกระแทกเข้ากับอกจึงตาย เสมียนเปิดบัญชีแล้วว่า อาชีพของเขาทำราชการก็ไม่สุจริต มีการโกงกินกับพ่อค้า คำของร้ายคืออาวุธประหัตประหาร แอบขายปืนเถื่อนทำให้ผู้ร้ายซุกซม ตัวเขาเองเคยลั้ลลุนน้องให้แอบฆ่าคนแล้วยังไม่ได้รับโทษทางเมืองมนุษย์เลย

ยมบาลทรงพิโรธวาทว่า “เจ้าสัตว์ผู้มัวเมา เจ้ากระทำความผิดอย่างมากมาย เจ้าจะแก้ตัวว่าอย่างไร ข้าเห็นเจ้าอ้าปากอยู่ตลอดเวลา” ชายคนนั้นตอบว่า “ผมไม่ได้ทำผิด ถ้าทำผิดศาลทางเมืองมนุษย์เขาก็ตัดสินลงโทษแล้ว” เสมียนตอบว่า แก่ต้องมีความผิดแน่ เพราะผู้ตรวจสอบความประพฤติของมนุษย์มารายงานทุกครั้ง แต่ชายผู้นั้นก็ยังปฏิเสธอยู่นั่นเอง เสมียนจึงสั่งให้เจ้าหน้าที่อีกพวกหนึ่งไปตามโจทก์มา คราวนี้มีคนมากลุ่มใหญ่ มีผู้หญิงชี้หน้าว่าชายผู้นั้นล่อลวง ล่อลวงว่าจะให้ทำงานและจะให้เงินเดือนและผลที่สุดก็ทำลายความบริสุทธิ์ ทำลายแล้วก็ให้ลูกน้องพาไปเข้าช่องหาเงินต่อไป

อีกคนหนึ่ง สวยมาก เข้ามายืนยันว่าชายผู้นั้นล่อลวงว่าจะ

เอาไปให้เจ้านาย แต่ผลที่สุดก็ทำลายเสียก่อนแล้วจึงนำไปส่ง ได้รับความทารุณจนต้องกินยาตาย พวกผู้ชายก็มายืนยันว่า ชายคนนี้มีการค้าของผิดกฎหมายและแอบฆ่าเขาเพื่อเป็นการปิดปาก เมื่อมีโจทก์มายืนยันเข้าจริงๆ จังๆ ชายคนนั้นก็เถียงไม่ได้ ยมบาลจึงให้ไปลงขุมซึ่งมีไฟนรกไหม้อยู่ตลอดวันตลอดคืน

พอชายคนนั้นถูกทหารของยมบาลพาตัวไปแล้ว ทหารก็พาตัวคนโทษมาใหม่อีกคนหนึ่ง แม่อาจารย์เห็นแล้วตกใจ เพราะว่าเป็นทิดสักใหม่ ผมยังสั้นเกรียนอยู่ จึงตั้งใจคอยฟังดูว่าเรื่องราวเป็นอย่างไรกัน ก็ได้ยินเสียงยมบาลตรวคว่า “สัตว์ผู้โง่เขลา ทำไมบวชแล้ว ยังทำชั่ว เวลาอุปชฌาย์อาจารย์สอนให้ปลงอสุภะ พิจารณา เกศา โลมา นະชา ทันทา ตะโจ ไม่ได้ทำดอกหรือ” เขาบอกว่า “ผมว่าตามเมื่อเวลาจะบวชเพียงครั้งเดียว บวชแล้วไม่ได้เคยเข้ากรรมฐานพิจารณา ตัวเลย พอลาสิกขาบทเพื่อนชวนไปหานางโลมและเสพสุรา จึงไปกับเพื่อน พอติดรถชนกันเลยคอหักตาย ยมบาลท่านก็สอนว่า นี่แหละ เข้าใกล้พระธรรมแต่ไม่ทำตาม จึงเป็นอย่างนี้ ตลอดเวลาที่บวชก็มีความผิดต้องสังฆาติเสลบ่อยๆ ไม่สำรวมระวังในพระวินัยของพระสงฆ์ ผิดแล้วไม่สารภาพรับผิด จึงต้องลำบากมาก แล้วแม่อาจารย์ทองสุขก็แลเห็นยมบาลท่านหันไปพูดอะไรค่อยๆ กับเสมียนอยู่หลายคำ แล้วจึงได้ยื่นท่านสั่งว่า กรรมของสัตว์ผู้นี้ยังไม่หมด มาก่อนเป็นเวลา ๒ ปี เจ้าจงรับเป็นคำสัจว่า จะกลับไปสั่งสอนคนอื่นๆ ให้ประพฤติตัวอยู่ใน ศีล ๕ - ศีล ๘ ได้หรือไม่

ทิดสักใหม่ก็รับรับคำ ยมบาลท่านใจดี ท่านบอกว่า ให้ทหารพาไปดูขุมนรกที่ลงโทษคนกินเหล้าและบ้ากามให้ดูนานๆ แล้วรับพาไปส่ง เพราะร่างจะเน่าเสียก่อน ยังเหลืออีก ๒ ปี แต่ถ้าทำดีจะได้อยู่ถึง ๒๐ ปี อายุ ๔๔ จึงค่อยมาใหม่

พอทหารพาติดลี้ภัยใหม่ออกไป ทหารอีกพวกหนึ่งก็พาผู้หญิงคนหนึ่งเข้ามา เสมียนฟ้องว่า เป็นคนมีสามีแล้ว แต่ยังแอบไปหาชู้ตามโรงแรม ยมบาลถามว่าจริงหรือ ผู้หญิงคนนั้นตอบว่า “จริงค่ะ” ยมบาลทันทวาดว่า “เจ้าสัตว์ผู้โง่เขลา ทำไมเจ้าทำผิดอย่างเลวทรามอย่างนั้น เจ้าไม่กลัวต้องขึ้นต้นจ้าวหรือ” ผู้หญิงคนนั้นตอบว่า “กลัวมากค่ะ แต่สามีสอนว่า เวลาทำบุญทอดกฐินให้เอาขวานไปถวายพระด้วย ทนামจ้วม้นกลัวคมขวาน ถ้ายมบาลให้ขึ้นต้นจ้าวก็ให้เอาขวานไปถากด้วย” ยมบาลทันทวาดว่า “เจ้าพูดเหลวไหล ทำไมผิวเจ้าจึงสอนอย่างนั้น” ผู้หญิงคนนั้นตอบว่า “เพราะผิวของเธอให้เธอออกไปหาเงินตามโรงแรมเอามาใช้จ่ายในบ้าน ด้วยเขาไม่มีงานทำ และเงินก็ไม่มีใช้ เขาก็ป่วยไข้และติดยาเสพติด ลูกก็ถูกครูเร่งเงินค่าเล่าเรียน ไม่มีให้เขา เขาก็จะไม่ให้สอบ” แม่อาจารย์ฟังแล้วก็ยกผ้าเช็ดปากขึ้นเช็ดน้ำตา ตั้งใจว่าจะต้องช่วยสร้างโรงเรียนเด็กคนจนให้สำเร็จให้ได้

ยมบาลทันทฟังหญิงผู้ถูกกล่าวหาว่ามีสามีแล้ว แต่ยังชอบขายตัวตามโรงแรม ครั้นหญิงนั้นให้การว่า สามียากจนไม่มีงานทำและทั้งติดยาเสพติด ลูกก็ต้องค้างค่าเล่าเรียน สามีจึงใช้ให้ไปขายตัวเอามาเลี้ยงครอบครัว แม่อาจารย์ทองสุขฟังแล้วแอบเช็ดน้ำตา สงสารท้อกลูกผู้หญิงต้องลำบากถึงเพียงนี้ ใครเลยหนอยะอยากทำชั่ว ความจำเป็นผิวเขาใช้ก็ต้องทำ กำลังเป็นห่วงสงสารว่า ผู้หญิงคนนั้นจะต้องไปถูกลงโทษอยู่กับพวกขึ้นต้นจ้าว ก็พอดีได้ยินเสียงยมบาลทันทหันไปถาม เสมียนที่จดความประพฤติดว่า “ดูทีหรือว่าผัวยอมให้ทำจริงหรือไม่” เสมียนดูละเอียดแล้วตอบว่า “ผัวยอมเป็นบางครั้ง แต่บางครั้งก็ไปขายตัวเอง” ยมบาลจึงถามว่า “บางครั้งก็ไปขายตัวเองจริงหรือไม่” หญิงนั้นตอบว่า “จริงเจ้าค่ะ เมื่อลูกคนเล็กเจ็บหนักเป็นโรคปอดบวม พ่อเขาก็ไม่อยู่ ดิฉันไม่มีเงินให้หมอ ก็จำต้องทำชั่ว เมื่อพ่อเด็กเขากลับมา

ดิฉันก็บอกเขาและขอโทษเขาแล้ว เขาก็ไม่ถือโทษดิฉันค่ะ”

ยมบาลฟังแล้วนั่งอึ้งพลางให้เสมียนดูในด้านการกุศลต่อไปว่า หญิงนั้นทำบุญไว้บ้างหรือเปล่า เสมียนบอกว่า “เคยช่วยงานก่อสร้างโรงเรียนและโบสถ์วิหารหลายครั้ง และเคยส่งเสียให้ยายบ้างเมื่อมีเงินให้ลูกเลี้ยงเรียนหนังสือเหมือนลูกของตัวเอง” ยมบาลฟังแล้วจึงว่า “เจ้าว่าเจ้าทำชั่วเพราะตัวยอมให้ทำและเจ้าทำบุญมาหลายครั้ง จงไปอยู่ทางเรือนพักชั่วคราว ประกอบแต่ความดีและจะได้ไปเกิดใหม่ จะมีความสุขไม่ยากจน เจ้าจงทำแต่ความดี อันเป็นกุศลเถิด” ยมบาลสั่งสอนด้วยความเมตตาเป็นอย่างยิ่ง หญิงนั้นก้มลงกราบแล้วกราบอีก จีงค่อยๆ ลาจากไปกับเจ้าหน้าที่ผู้หญิง

ต่อมาเจ้าหน้าที่ก็นำชายหนุ่ม ๒ คน เข้ามาแข่งขาทักมาทั้งคู่ ได้รับความว่าเป็นพี่น้องกัน เสมียนรายงานว่า สองคนพี่น้อง พ่อแม่ให้เรียนหนังสือก็ไม่ขยันเรียน ให้บวชก็ไม่ยอมบวช เอาแต่เที่ยวเตร่ กินเหล้า เที่ยวผู้หญิง สูบยาเสพติด เวลาขอเงิน แม่ไม่ให้ก็ทำท่าทางจะเตะบ้าง จะชกบ้าง ว่าแม่เจ้าๆ แสบๆ งานการไม่ช่วยทำเลย มีแต่รับกวณพ่อกแม่ทุกวัน จนพระภูมิทนไม่ไหว ต้องฟ้องร้องเทพผู้ไปตรวจกรรมมนุษย์เสมอ บางครั้งของแม่จัดหาไว้ใส่บาตรก็แอบกินเสียก่อน และไม่ชอบให้แม่ทำบุญ หาวว่าแม่ชอบพระ ถูกยาเสน่ห์ พุดให้แม่เสียหาย ฯลฯ ยมบาลถามว่า “เจ้าผู้โง่เขลา ทำอย่างนี้จริงหรือไม่” เขาทั้งสองนิ่งไม่รับแต่ก็ไม่เถียง ยมบาลท่านจึงว่า “นี่แหละกรรมของเจ้าทันตาเห็น เจ้าอยากจะทำแต่แม่เมื่อขอเงินไม่ได้ จึงต้องขาทัก อยากชกแม่ก็ต้องเป็นคนแขนหัก เจ้าเป็นคนอกตัญญู จงไปอยู่ขุม “ยันตปาสาณนรก” เถิด เจ้าจะต้องอยู่ระหว่างหินใหญ่ทั้งสอง ซึ่งหินใหญ่คู่นี้จะกระแทกกระแทกกันตลอดวัน ตลอดคืน เจ้าอยู่ระหว่างกลางเมื่อหินกระแทกกันครั้งไร เจ้าพี่น้องก็ต้องแหลกละเอียดไปด้วย เมื่อหินห่างกันออกมา เจ้าจะกลับเป็น

ร่างกายสมบูรณ์ดีอย่างเก่า แล้วก็ต้องถูกหินกระแทกละเอียดไปอีก
อย่างนี้เป็นเวลาพันปีมนุษย์”นี่แหละคือผลแห่งความอกตัญญูต่อพ่อแม่
เจ้าจะต้องรับโทษอย่างนั้น

พอเจ้าหน้าที่พาชายหนุ่มสองคนนั้นออกไปแล้ว เจ้าหน้าที่อีก ๒ คน
ก็ดูผู้หญิงพวกหนึ่งเข้ามาเป็นจำนวน ๕ คน ล้วนแต่หน้าฉีก ปากฉีก
เลือดออกแดงฉานไปทั้งนั้น แม่อาจารย์ทองสุขเบือนหน้าหนีไม่ยอมมอง
ในใจก็คิดว่า แม่พวกนี้แต่งตัวก็ยั่วชวน นิไปยั่วชวนกับอะไรมา จึงหน้าตา
เป็นอย่างนี้ เสียงร้องโอดครวญดังลั่นไปทั้งศาล ได้ยินเสียงยมบาลท่าน
ตวาด หันไปดูก็เห็นท่านยืนกระต๊อบเท้ามองไปที่เท้าแล้วตกใจ ทำไมเท้า
ยมบาลจึงโตเท่าเกือบรถยนต์ กระต๊อบลงไปทีเดียวศาลแทบพัง รู้สึกตัว
โยกเหมือนแผ่นดินไหว พวกผู้หญิง ๕ คนนั้นหยุดเจียบทันทีไม่กล้าร้อง
ไม่กล้าเถียงอีกต่อไป เสมียนเขารายงานว่า คน ๕ คนนี้ ชอบกินเหล้า
ประพติดัวเป็นคนเสเพล ยุแพทย์ให้ผู้อื่นกินเหล้าเมายาแล้วทำชั่ว
ยมบาลท่านสั่งให้ไปยุมนรกขุม “ตามโทพนรก” ในขุมนี้ อาจารย์ทองสุข
เล่าว่า เมื่อเดินกลับได้แลเห็นสัตว์นรกต้องดื่มน้ำทองแดง ซึ่งละลาย
ออกมาด้วยไฟเผาและสัตว์นรกก็ต้องดื่มอย่างกระหาย กินแล้วก็ตายไป
ตายไปแล้วก็เกิดขึ้นใหม่ และต้องกินน้ำทองแดงตลอดปีตลอดชาติ
จนกว่าจะหมดเวร ซึ่งเห็นแล้วแทบสลดแทนสัตว์นรกนั้นๆ

พอหมดพวกโรคควาตายแล้ว ก็มีเจ้าหน้าที่พาผู้ชายคนหนึ่งเข้ามา
อายุประมาณ ๖๐ ปี ทำทางหยิ่งๆ เสมียนบอกว่า ชายคนนี้เป็นคนฉ้อโกง
ที่ดินของราษฎร พวกราษฎรจนๆ ไปพึ่งพาอาศัยขอยืมข้าวเปลือกไปตก
กล้าเพื่อจะได้ทำนา เขาก็ให้พักอาศัยค้างคืนอยู่ในบ้านของเขาและใช้อำนาจ
ทำมีดมีร้ายแก่หญิงเป็นกำไรเสียก่อน การให้ยืมข้าวถึง ๔ ถัง ต้องใช้
๑๒ ถังบ้าง ๑๖ ถังบ้าง แล้วแต่คนไหนสวย ไม่สวย ถ้าสวยหน่อยยอม
เสียตัวให้ก็คิดเอาข้าวน้อยหน่อย เขาออกเงินกู้ให้กู้ยืม ชาวนามากู้ยืม ๒,๐๐๐

บาท ต้องลงในใบกุว่า ๔,๐๐๐ บาท ถ้าตรงไหนเป็นนาดี เวลาเจ้าของจะเอาเงินไปไถ่คืน เขาก็ไม่ต้อนรับ ทำเป็นว่าไม่อยู่บ้าง ไม่ให้พบบ้าง จนหมดกำหนด เขาก็รีบเอาเสียเลย เขาโกงด้วยเล่ห์เหลี่ยมอุบายต่าง ๆ จนมีที่ดินหลายหมื่นไร่ กรรมตามทัน ทำให้ตัวเองเป็นโรคที่กินข้าวไม่ได้ ต้องนอนกินรำมาแล้ว ๓-๔ ปี จึงตาย

คนโกงที่ดินรืดนาพาเร้นจากคนยากจนจนมั่งมีมีนาตั้งหลายหมื่นไร่ แต่เมื่อจวนจะตายก็เป็นโรคเบาหวานอย่างหนัก กินข้าว กินขนมไม่ได้ ต้องกินรำแทนข้าว ครั้นเมื่อตายแล้วก็ต้องไปพบยมบาล พวกรุกฏฤทธิ์ดูดกระชากลากไปเหมือนคนต้องโทษหนัก ยมบาลทรมานให้เสมียนเปิดบัญชีอ่านความชั่วของเขาให้ตัวเขาฟังเอง เขาฟังแล้วทำหน้าตาเฉยบอกว่า เขาไม่ได้โกงพวกราษฎรเจ้าของที่ดินเขามีจำนำไว้แล้วไม่มาไถ่เอง พอเขาพูดจบประตูทางด้านขวามือก็เปิดออก มีคนทั้งผู้หญิงผู้ชายเดินออกมาหลายร้อยคน จนแน่นศาลไปหมด คนเหล่านั้น แต่งตัวเหมือนชาวนา พูดเสียงคล้ายๆ คนจังหวัดราชบุรี เมืองเพชร บ้านโป่ง และทางหนองปลาตุก แม่อาจารย์ทองสุขเล่าว่า พวกเจ้าของนาที่ตายไปด้วยความอดอยากยากจนเพราะถูกโกงที่ดินหมดทรัพย์บาท จึงแอบคอยดูว่าเมื่อไรคนโกงคนนั้นจะย่างเหยียบเข้ามาในแดนตัดสินบ้าง เขาคอยโอกาสอยู่ไม่นาน คนโกงก็เข้ามา เขาจึงรุมฟ้องยมบาลว่า คนโกงคนนั้นได้โกงเขาอย่างไร ใช้อุบายต่างๆ กันอย่างไร นอกจากโกงที่ดินแล้ว ยังเคยแอบฆ่าคนเสียหลายศพ เพราะไม่ชอบใคร พอบอกว่า “ไม่อยากเห็นหน้า” เท่านั้น เป็นอันรู้กัน ลูกน้องของเขาจะไปจัดการยิงหรือแทงให้ทันที

คนที่ถูกฆ่าตายเล่าให้ยมบาลฟังว่า ตัวเขาชื่อ ฮวด ได้ถูกคนโกงคนนั้นใช้ให้ไปฆ่าคน แต่ไม่ไป เขาพูดตอบติๆ ว่า “นาย อย่าให้ผมทำเลย ผมมีลูกแล้วสองคน กำลังเล็กๆ อยู่ แม่มั่นก็ช้ำโรค หาเลี้ยงลูกไม่ไหว” ผมตอบเขาติๆ แต่วันรุ่งขึ้นเขาก็ให้ลูกน้องมายิงผมตาย เพราะใครรู้เรื่องเขา

แล้วถ้าเขาใช้ไม่ทำก็ต้องตายเหมือนกัน

ยมบาลฟังโจทก์ฟ้องแล้วก็หันไปถามเสมียนว่า เรื่องที่นายฮวดฟ้องนี้มีอยู่ในบัญชีหรือไม่ เสมียนคนนั่งทางซ้ายมือเปิดบัญชีไปอีก ๓-๔ หน้า แล้วตอบว่า มี เป็นเรื่องจริง ที่นายฮวดกล่าว ยมบาลหน้าบึ้งตึงทันที ตวาดว่า “เจ้ามนุษย์คนชั่ว เจ้าก่อกรรมทำเข็ญถึงเพียงนี้ ดูซิวิญญูณมากอยเจ้า อยู่แน่นอนศาลไปหมด เจ้าจงไปสู่กรรมของเจ้าในบัดนี้” พอยมบาลท่านสั่งเท่านั้น ก็มีเปรตตนใหญ่ยื่นมือมาทางออกข้างละยาวเลยว รวบเอาตัวคนโกงไปทันที

เมื่ออาจารย์ทองสุขเห็นแล้วกลัวจนตัวสั่น พอดีจิตเต็นตึกขึ้นก็รู้ว่า หลวงพ่อคงเรียกแล้ว จึงรีบลุกขึ้นค่อยๆ เดินแอบย่องออกไปหาเจ้าหน้าทีผู้หญิง บอกกับเขาว่า หลวงพ่อเรียกแล้วจะขอลากลับไปก่อนไว้ หลวงพ่อเผลอหรือท่านไม่ใช่จึงจะแอบหนีมาใหม่ เจ้าพนักงานคนนั้นก็ใจดี พาเดินมาส่ง จึงเดินมาด้วยกันตามทางตรง พอจะออกประตูก็แลเห็นเปรตตนหนึ่งสูงใหญ่ เดินคอแข็งเหมือนแบกอะไรไว้บนหัว เมื่ออาจารย์ทองสุขจึงเงยหน้าขึ้นมองจนคอตั้งบ่า จึงได้สังเกตเห็นว่า เปรตนั้นแบกแผ่นดินใหญ่เท่าบ้านไว้บนหัว พลั้งปากออกไปว่า “นั่นแบกแผ่นดินไว้จะไปขายที่ไหน” เปรตตนนั้นไม่ตอบ แต่เจ้าหน้าทีผู้หญิงตอบแทนว่า “ไม่ใช่เขาจะเอาแผ่นดินไปขาย เปรตตนนั้นเมื่อเป็นมนุษย์อยู่ เป็นผู้มีควมโลภโงกกินที่ดินของวัด ตายแล้วจึงต้องมาตกลนรก ครั้นพ้นโทษหนักแล้วก็ต้องมารับโทษเบา คือ เป็นเปรตเดินแบกแผ่นดินอย่างนี้ อีก ๕,๐๐๐ ปีมนุษย์ จึงจะหมดกรรม” เมื่ออาจารย์ทองสุขแล้วว่า ฟังแล้วคออ่อน แผ่นดินเท่าบ้าน เปรตเดินแบกอยู่ ๕,๐๐๐ ปี น่ากลัวคอจะหักเสียวันละหลายๆ ร้อยครั้ง

ครั้นเดินมาพ้นเขตนรกแล้วทางก็ราบรื่นสดสวยไปด้วยดอกไม้ใบไม้ การปลูกและดูแลรักษามาก มีเรือนหลังสวยๆ เป็นแถวทุกๆ เรือนน่ารัก

กะทัดรัดน่าอยู่ มีสวนดอกไม้อยู่หน้าบ้านเหมือนๆ กัน เรือนทุกหลังมีผ้าบังตาสวยๆ อยู่ทีหน้าต่างเหมือนในเมืองมนุษย์ด้วย แม่อาจารย์บอกว่า คนที่อยู่ในเรือนเหล่านั้น รูปร่างสวยงาม สะอาด หน้าตาผ่องใสน่ารักเล่นกันเป็นหมู่ ดูผิวหน้ายิ้มแย้มเหมือนผู้มีความสุขเมื่อแลเห็นแม่อาจารย์เดินผ่าน เขาก็มองและยิ้มแย้มด้วยดี แม่อาจารย์ถามเจ้าหน้าที่ผู้หญิงว่า คนเหล่านี้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายมีความสุข เขาเป็นอะไรจึงไม่ต้องโทษ เจ้าหน้าที่ตอบว่า “คนเหล่านั้นพ้นโทษแล้ว กำลังรอเวลาจะจติ” แม่อาจารย์ถามว่า “จะจติที่ไหน” เจ้าหน้าที่ตอบว่า “บางคนจะจติเป็นมนุษย์และบางคนจะจติไปเป็นเทวดานางฟ้า” แม่อาจารย์ทองสุกฟังแล้วสงสัยจึงถามว่า “คนที่จะไปจติเป็นมนุษย์กับคนที่จะจติไปเป็นเทวดานางฟ้านั้นต่างกันอย่างไร”

พนักงานหญิงในยมโลกตอบว่า “ต่างกันที่บุญกุศลซึ่งได้ทำมาแล้วแต่ชาติก่อน แม้คนที่จะไปเกิดในเมืองมนุษย์ด้วยกัน ก็ยังแตกต่างกันอีกเป็นหลายสิบจำพวก บางคนไปเกิดในตระกูลพ่อแม่มียศฐาบรรดาศักดิ์ ร่ำรวยอย่างมหาศาล แต่เมื่อได้เข้าไปในท้องแม่แล้วพอโตหน่อยก็ต้องกลายเป็นคนพิการไป หรือบางคนไม่พิการแต่ประพัตติตัวเหลวไหล ใช้จ่ายเงินทองที่พ่อแม่ให้อย่างยอเยยับหมดตัวเองกลับต้องลำบากยากจนลงอีกก็เคยมีเสมอ บางคนไปเข้าท้องคนชาวนอย่างยากจน แต่พอโตขึ้นมีคนไปรับเลี้ยงให้เล่าเรียนดีก็ได้เป็นใหญ่เป็นโตมีความสุขสำราญ ทุกชีวิตเป็นไปตามกรรมของเขาที่ได้สร้างสมมาทั้งสิ้น” แม่อาจารย์ทองสุกฟังแล้วจึงว่า “ถ้าอย่างนั้นพวกที่จะได้ไปเกิดเป็นเทวดานางฟ้า จึงจะสบายกว่าพวกที่ไปเกิดเป็นคนในเมืองมนุษย์กระมัง” เจ้าพนักงานหญิง ผู้นั้นตอบว่า “ถ้าพูดอย่างทั่วๆ ไป ไม่เจาะจง ก็ว่าสบายกว่ากันหลายร้อยเท่า แต่วิญญานที่ฉลาดบางดวงก็ไม่อยากไปจติในสวรรค์ ยังคงอยากไปเข้าท้องมนุษย์อยู่นั่นเอง เพราะใน

เมืองสวรรค์นั้น มีความสุขสบายอยู่มากก็จริง แต่ความหลงระเรีงยังมีมาก หลงในความสนุกสนาน หลงในอำนาจถือตัวเป็นใหญ่ หลงติดในสมบัติต่างๆ ลืมตัวไม่คิดถึงความจริง อริยสัจ เมื่อถึงคราวหมดบุญจะจุติจึงได้คิดและเสียใจ แต่ก็ช่วยไม่ได้เสียแล้วเป็นเสียอย่างนี้ ร้อยก็เกือบทั้งร้อย คนที่มีความทุกข์เช่นคนในเมืองมนุษย์ก็มีประโยชน์ดียวอย่างหนึ่งเหมือนกัน เพราะเมื่อเกิดทุกข์ก็ยอมดิ้นรนจะหาทางปลดปล่อยความทุกข์ จึงเป็นเหตุให้บางคนเข้าถึงพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ อุตสาห์บำเพ็ญความดีไปก็อาจจะได้เข้าถึงชั้นพระอริยบุคคล เป็นพระโสดาบันหรือสูงกว่านั้นขึ้นไปได้ง่ายกว่า พวกติดสุข หลงสุขในทางกาม-มารมณฺ์บนสวรรค์”

แม่อาจารย์ทองสุขเดินคุยมาอยู่กับเจ้าพนักงานหญิงในยมโลก โดยผ่านบ้านเรือนที่สวยงามและมีผู้คนที่รื่นเริงสนุกสนานมาเป็นเวลาเกือบครึ่งชั่วโมง จึงออกจากประตูกำแพงแลเห็นม้าแก้วคอยอยู่ข้างนอกก็แปลกใจว่าทำไมม้าจึงมารอรับได้อย่างถูกต้องเพราะไม่ใช่ประตูเดียวกับที่เข้าไป เจ้าพนักงานหญิงคนนั้นก็รู้ใจจึงบอกว่าได้ให้ม้ามารอรับอยู่ทางประตูนี้เอง และบอกกับแม่อาจารย์ทองสุขว่า “ให้บอกหลวงพ่อด้วย ชีบุญขอฝากกราบหลวงพ่อด้วย”

แม่อาจารย์ทองสุขฟังแล้วประหลาดใจร้องว่า “อ้อ นี่เป็นแม่ชีบุญมาหรือ ทำไมจึงมาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร ไหนลองเล่าให้ฟังหน่อยซิ แหม จำได้ก็ไม่บอก นึกแล้วเชื่อว่า หน้าเหมือนใครที่รู้จักกันนานแล้ว” พนักงานหญิงจึงว่า “จะเล่าให้ฟังอย่างสั้นๆ นะเพราะเดี๋ยวหลวงพ่อกจะคอยนาน เมื่อฉันบวชอยู่นั้นก็พยายามทำความดี ปฏิบัติธรรมอย่างหลวงพ่อกท่านเคยชมว่าฉันเรียบร้อยและซื่อตรงนั้นแหละ แต่ความชั่วของฉันมีมาแต่ก่อนบวช สามิขของฉันเขาชอบตีโก่งเล่นพนันแทงม้า บางทีก็ให้ฉันฆ่าไก่ตัวที่แพมาต้มฆ่าให้กิน ฉันก็คอยยินดีทำให้เขาด้วย เลยเป็น

คนหลงไปเกือบ ๑๐ ปี จึงได้คิดหนีสามเฝ้าวัดโกนหัวนุ่งขาวบวชเรียน กับหลวงพ่อก่อน ครั้นฉันตายแล้วต้องชดใช้กรรมอยู่นาน เมื่อกรรมหนักเบา แล้วก็ต้องมาเป็นพนักงานอยู่อย่างนี้ ต้องเห็นคนต้องโทษร้องครวญคราง อยู่ทุกวัน เพราะโทษที่ชอบดูโกตักกันซึ่งเป็นการทรมานสัตว์ เอาเถอะ รีบ กลับไปเถอะ หลวงพ่อกำลังเรียกแล้ว”

โคตรทอง - กระบองเพชร

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นระหว่างแม่สีทองสุขเรียนใหม่ๆ ท่านบอกว่า ในขณะนั้นมันช่างอยาก رؤอยาก เห็นไปเสียทั้งนั้น พอว่างงานคืนไหน อยู่เฝ้าและหลวงพ่อก็ไม่อยู่ไปกิจนอกวัด แม่อาจารย์ทองสุขก็มักจะฉวย โอกาสเกลไถลออกไปข้างนอกเรื่องที่เคยทำ ไปเที่ยวหาเรื่องมาหัวเราะ กันเสมอ

การไปเที่ยวไหนๆ ขณะที่ทำสมาธินั้น แม่อาจารย์ทองสุขก็มัก ปกปิดหลวงพ่อก่อนเพราะกลัวท่านดูว่า ไม่ตั้งใจรักษาคนไข้ หรือช่วยเหลือ บ้านเมืองตามที่ท่านสั่งให้ช่วย เช่น น้ำท่วมเรือกสวนไร่นาของราษฎร ทำให้เสียหาย ท่านก็สั่งให้พวกที่ได้วิชาธรรมกายทนต์น้ำแยกแผ่นดินให้ น้ำแห้ง ถ้าฝนแล้ง ท่านก็สั่งให้ทำวิชาช่วยให้ฝนตก แม้ศัตรูมาทิ้งระเบิด ก็สั่งให้ครูจันทรขึ้นป้องกันปิดลูกระเบิดไปลงน้ำทะเล ฯลฯ

วันหนึ่ง แม่อาจารย์ทองสุขทำสมาธิแล้วก็หนีไปเที่ยว การเที่ยว คินนั้นได้รับความตกใจเป็นอันมาก ครั้นพอติดออกจากสมาธิแล้ว ใจยัง เต็มตึกๆ อยู่ ก็พอได้ยินหลวงพ่อกถามอย่างดังกๆ ว่า

“ไอ้สุข เอ็งไปไหนมา?”

แม่อาจารย์ทองสุขสะดุ้งเฮือกขึ้นทั้งตัว พนมมือตอบอ้อมแอ้มอยู่ในคอว่าอะไรตัวเองก็บอกไม่ถูก

เสียงหลวงพ่อดุดังลั่น “สุขเอ็งละซึกจะเหลวไหลมากไปแล้ว เอ็ง

คิดว่าพ่อไม่รู้หรือว่าเอ็งจะไปขโมยทองเขามา”

“ใครบอกหลวงพ่อ”

“เจ้าของเขามาฟ้องล่ะซี เอ็งขโมยเขาจริงไหมล่ะ”

“ลูกไม่ได้ขโมย คิดว่าไม่มีเจ้าของก็จับดูหน่อยเท่านั้นแหละ แหม! ต้องมาฟ้องด้วย” แล้วนึกในใจว่า “ไอ้ยักษ์บ้า”

“เอ็งมันโง่ โง่แล้วยังอยากหนีเที่ยว เมื่อคืนถ้าพ่อไม่ห้ามมัน เอ็งก็หัวบีแบนแล้ว ชุกชนไม่เข้าเรื่อง เป็นผู้หญิงยิ่งเรือทำอวดดีไปเถอะ” เสี่ยงหลวงพ่อบ่น แล้วก็หันไปสั่งงานคนอื่นต่อไปว่า “เขามายกกว่าทางราชบุรีฝนแล้งจริงๆ ใครอยู่เวรช่วยเร่งฝนให้เขาหน่อย”

พอออกจากเวรกลับบ้านพักแต่เช้า แม่อาจารย์ทองสุขบอกว่า “โมโหก็โมโห ชนก็ชน” ท่านเล่าว่า เมื่อหลวงพ่อดำริเรื่องโรงเรียนนั้น ราคาโรงเรียนเป็นเงินเกือบ ๓ ล้าน ลูกศิษย์ลูกหาที่ท้อใจ กลัวจะไม่สำเร็จ บางคนก็พากันคัดค้านว่าหลังใหญ่ไป จะหาเงินที่ไหนกันราคาตั้ง ๓ ล้านบาท เวลานั้นเองเงินแสนก็ยังไม่มี หลวงพ่อบอกท่านก็ว่า “ไม่เป็นไรดอกไอ้สุข โศตรทอง มี เอ็งยังไม่เคยเห็น พ่อเห็นแล้ว”

พอได้ยินคำว่า “โศตรทอง” เท่านั้น แม่อาจารย์ทองสุขก็ตาโต หูฟัง ต่อจากนั้นมาก็คอยหนีหลวงพ่อเสมอ เพราะอยากเห็นโศตรทอง แต่หนีไปเที่ยวในขณะเข้ามานั้น ๖ ครั้งแล้วก็ยังไม่ได้พบโศตรทองเลย ไม่รู้ว่าอยู่ที่ไหน วันหนึ่งได้ปัญญาฉลาดขึ้น จึงแอบถามม้าแก้วของหลวงพ่่ว่า พาหลวงพ่อท่องเที่ยวไปนั้น เคยเห็นโศตรทองอยู่ที่ไหน ม้าแก้วประจำองค์หลวงพ่อก็ตอบว่า “อยู่ในถ้ำ”

“ในถ้ำไหน” แม่อาจารย์ชักใหญ่

“ในถ้ำไปทางทิศตะวันออก ถ้าพบพระภูมิขี่เสือให้ถาม พระภูมิจะบอกให้”

อาจารย์จำได้แม่น คืนหนึ่ง หลวงพ่อไม่อยู่ ก็จัดแจงเข้าที่ พอลงจิต

นั่งดี ก็ถอดจิตออกจากร่าง เนรมิตร่างรูปเหมือนกายมนุษย์ขี้น้ำแก้ว ประจำตัวที่พระพรหมให้ แล้วเหาะไปทางทิศตะวันออก ไบไกลมากแล้ว จึงนึกถึงพระภูมิซีเสื่อ ไม่ทราบว่ชีอะไรและอยู่ตรงไหนแต่พอนึกถึงลักครู่เดียวก็เห็นถนัด จึงชักม้าเข้าไปถามว่า ถ้ามีโคตรทอง อยู่ทางไหน พระภูมิใจดีก็ชี้ทางให้ อาจารย์ขอบใจ แล้วขี่ม้าวิ่งห้อไปตามทางที่พระภูมิชีมือบอกมา พักใหญ่ก็แลเห็นภูเขาดำทะมึนขวางหน้า เมื่อเข้าไปใกล้จึงเห็นปากถ้ำใหญ่โต ขนาดรถยนต์คันใหญ่เข้าได้ จึงหยุดม้า แอบข้างหลืบเขาเพื่อหาช่องทางจะเข้าไปในถ้ำ ลักครู่หนึ่งก็แลเห็นยักษ์ ๒ ตนเดินออกมา ยักษ์ตนหนึ่งปิดประตู อีกตนหนึ่งเอาป้ายสีขาวๆ มีตัวหนังสืออยู่ ๓ แถว แขนงไว้ที่หน้าถ้ำ แล้วก็พากันเหาะไป อาจารย์ดีใจมาก พุดกับม้าว่า “พ่อม้าแก้วเราเข้าไปเถอะ” เมื่อไปถึงหน้าถ้ำก็เอาป้ายที่มีตัวหนังสือนั้นออก แล้วลองผลักประตูแต่ผลักไม่ออก พยายามผลักอีกหลายครั้งก็ไม่ได้ผล พอได้ยินเสียงลึงร้องเจี๊ยงๆ โผล่หน้าอยู่ตรงเหนือประตูถ้ำ อาจารย์จึงเงยหน้าขึ้นพุดกับลึงว่า “กุญแจอยู่ที่ไหน ช่วยหยิบทีเถอะพ่อลึง”

ลึงนั้นดูจะรู้ฟังหรือไม่ก็คงเดาเก่ง หายไปลักจิตใจหนึ่ง ก็เอากุญแจดอกใหญ่มาส่งให้ อาจารย์จึงไขกุญแจประตูก็เปิดออกโดยง่ายจึงเดินเข้าไปในถ้ำ เดินลึกเข้าไปเป็นห้องใหญ่ชั้นที่ ๓ มีแสงสว่างเหลืองอร่ามไปทั้งห้อง กลางห้องทองก้อนใหญ่เกือบเท่าส้มโก่ตะเภาคงจะเป็นโคตรทอง อาจารย์นึกในใจ ก้อนใหญ่เหลือเกิน ล้อมรอบนั้นเป็นก้อนเล็กๆ เท่าบาตร เท่าชามอ่าง เท่าขันล้างหน้า มีหลายสิบก้อน ทุกๆ ก้อนมีผ้าหรือกระดาษขาวๆ มีตัวหนังสือเขียนไว้บนผ้าหรือกระดาษขาวแล้วปิดไว้ที่ก้อนทองเหล่านั้นทุกๆ ก้อน

อาจารย์เข้าไปยืนใกล้ๆ เอามือจับก้อนทองเหล่านั้นแล้วถามว่า “ทองของใคร?” ถามถึง ๓ ครั้ง ก็ไม่มีเสียงตอบจึงคิดว่า ทองมาซ่อนอยู่ในถ้ำเฉยๆ ก็ไม่มีประโยชน์อะไร ควรจะเอาไปซื้อขายให้เป็นเงินตราเอา

มาสร้างโรงเรียนให้หลวงพ่อก็มีประโยชน์กว่า คิดแล้วมองดูทองก้อนใหญ่ก็รู้สึกที่ใหญ่เกินไป คิดกะเอาแต่ก้อนกะดูพอดีๆ กับราคาโรงเรียนของหลวงพ่อกำลังสร้าง จึงหยิบก้อนเท่าซ้นล้างหน้า ลองยกดูหนักมากแต่พอแบกไหว จึงแบกออกมาจากถ้ำ ขึ้นมาได้ก็บอกกับม้าว่า “กลับกันเถอะ”

อาจารย์เล่าว่า พอขี่มาได้ ไกลโขอยู่เกือบถึงตรงพระภูมิขี่เสียก็ได้ยินเสียงร้องเรียกมาทางด้านหลังว่า “ขโมยๆ หยดก่อน!” จึงหยุดม้ามองไปเห็นยักษ์ตัวใหญ่ๆ ถือกระบองตะโกนไล่มา พอหัน ยักษ์ก็เอ็ดตะโรว่า

“ทำไมขโมยทองเขามา”

“ฉันไม่ได้ขโมย ฉันถามหาเจ้าของก็ไม่มีใครเป็นเจ้าของ จึงนึกจะเอาไปขายเอาเงินสร้างโรงเรียนให้หลวงพ่อ”

“เอาไปไม่ได้ ก่อนนี้ไม่ใช่ก้อนที่เขาจะทำบุญกับหลวงพ่อ”

“รู้ได้ยังไง”

“ก็เขามีหนังสือเขียนไว้ไม่เห็นหรือ ทำไมไม่อ่าน”

“ก็มันกระดิกหูเสียเมื่อไหร่ล่ะ”

“อ้อ ! อ่านหนังสือไม่ออกหรือ ถ้าอย่างนั้นจะยกโทษให้ เอาทองคืนมาเสียดีกว่า”

“เป็นอะไรจึงจะมาเอาทองคืน”

“เป็นผู้รักษาทองเหล่านี้ไว้รอเจ้าของ”

“เป็นของใครบ้าง” อาจารย์ถามต่อไป ยักษ์ตอบว่า “ทองเหล่านี้เป็นของผู้ใญ่บุญได้ร่วมสร้างกุศลไว้ เป็นการสร้างทีละเล็กทีละน้อย จึงรวมเป็นก้อนใหญ่”

“เป็นของใครบ้างล่ะ”

“ของใครหรือคณะไหนก็มีชื่ออยู่ทุกก้อนที่ผ้าขาวผูกอยู่นั้น อย่าถามมากเกินไป ส่งคืนมาเถิด ไม่ใช่ของตัวอย่าเอาไป”

อาจารย์ลังเลไม่รู้ว่ายักษ์พูดจริงหรือว่าจะขโมยต่อไป ในขณะที่ยังไม่ส่งทองคืนให้มัน ยักษ์อีกตนหนึ่งก็ตามมาถึง ยักษ์ตนนี้ชื่อโมโห พอเห็นทองอยู่ในมืออาจารย์เท่านั้นก็ร้องว่า “ขโมย เอาให้ตายเสียเลย” แล้วก็ยกกระบองเพชรฟาดลงตรงศีรษะอาจารย์โดยแรง

อาจารย์ตกใจเพราะไม่เคยพบยักษ์เลย พอพบก็จะรบกันโดยไม่รู้ตัว จึงยกทองขึ้นรับ กระบองก็ฟาดลงตรงทองๆ ก็กระเด็นหลุดจากมือกลิ้งไปตามพื้นดิน ยักษ์ก็ยกกระบองขึ้นฟาดซ้ำๆ ฟาดขวาวอีกหลายครั้ง ม้าก็พาอาจารย์หลบกระบองยักษ์เป็นพัลวัน แล้วร้องขึ้นสุดเสียงให้ยักษ์ตกใจ และวิ่งราวกับลมพัดพาอาจารย์หนีรอดมาได้พักหนึ่งแต่ยักษ์ก็เหาะตามมาอย่างรวดเร็ว กระบองนั้นตรงเข้าตีหัวม้าและจะตีศีรษะอาจารย์ให้แตกทำลายไป

แม่อาจารย์เล่าว่า พอกระบองยักษ์จะมาตีหัวท่านๆ ก็ได้ยินเสียงทวาดว่า “หยุด” กระบองก็หยุดตีและกลับเข้าไปอยู่ในมือยักษ์ แม่อาจารย์ทองสุขได้โอกาสรีบกระตุกบังเหียนม้าหนีกลับมาวัด พอถึงก็รีบกลับเข้าร้างเดิม กำลังเหนื่อยที่หนียักษ์มา ตกใจเด่นตึกๆ ก็พอได้ยินเสียงหลวงพ่อดูขึ้นว่า “ไอ้สุขเอ็งไปไหนมา” และดูว่าเหลวไหลไปลักทองเขามา ดังที่ได้เล่ามาแล้ว

แม่อาจารย์เล่าว่า ครั้นนั้นหลวงพ่อนั่นเองตามไปช่วยไว้ พอท่านทวาดเท่านั้นยักษ์ก็หยุดไล่ตี แม่อาจารย์ทองสุขคงสงบเรียบร้อยอยู่หลายวัน วันหนึ่งหลวงพ่อก็มีแขกมาก แม่อาจารย์ทองสุขยังเจ็บใจยักษ์ไม่หาย ตั้งแต่ถูกไล่ตีด้วยกระบองเพชรแต่ครั้งนั้น แล้วก็พยายามปลุกจักรแก้วที่พระพรหมให้ตอนที่ได้อธรรมกายนั้นให้ศักดิ์สิทธิ์ขึ้น และพยายามทดลองให้ปราบมารต่างๆ ทั้งมารที่หลวงพ่อใช้ให้ปราบและมารที่เข้ารังแกเวลาเข้าฌาน หัดใช้จนชำนาญชานาญอยู่อย่างเจียบๆ ไม่บอกให้ใครๆ รู้ แม้แต่คุณครูจันทร์ ซึ่งเป็นผู้สนทนมนและอยู่ใกล้ชิดก็ไม่บอก เพราะถ้าบอก

แล้วคุณครูจันทรจะห้ามปรามไม่ให้ไปชุกชนต่างๆ นานา

แม่อาจารย์เล่าว่า เวลานั้นกำลังเรียนใหม่ๆ ใจอยากแต่จะทดลอง
ดูว่าอะไรมีจริงหรือไม่จริง และนิสัยของท่านเองก็ชอบบื้ออย่างผู้ชายออก
สามศอกอยู่แล้ว จึงไม่กลัวใคร อยากจะลองสูดสูดตั้งเรื่อยไป

ดังนั้น ด้วยความแค้นใจที่ยักษ์บังอาจเอากระบองไล่ตีหัว จึงแอบ
หนีหลบพ้อไปหาเรื่องกับยักษ์อีกครั้ง อาจารย์เล่าว่า พ้อเรียกพ้อม้าแก้ว
มา บอกว่าให้พาไปที่ถ้ำยักษ์เท่านั้น ม้าก็สั่นหัวบอกว่าไม่ออกไป กลัว
กระบองเพชรของยักษ์ แม่อาจารย์ต้องทำโกรธแล้วว่า “อะไรพ้อม้าแก้ว
เป็นผู้ชายแท้ๆ ยังกลัวกระบองยักษ์ ฉันเป็นผู้หญิงยังไม่กลัวเลย”

ม้าแก้วก็ตอบว่า “ไม่กลัวแล้วอย่าวิ่งหนีนะ”

อาจารย์ทองสุกรับว่า “เออ ทีนี้จะไม่หนีแน่ๆ”

ม้าแก้วจึงยอมไปด้วยอาจารย์ขี่ม้าพ้อเต็มเหยียดก็ถึงพระภูมิขี้เสือ
พ้อพระภูมิแลเห็นเข้าท่านก็หัวเราะเอิ๊กๆ แล้วว่า “มาอีกแล้ว หัวโนยังไม่
เข็ด”

แม่อาจารย์ตอบว่า “ซั้ง หัวโนก็หัวฉัน ไม่ใช่กงการอะไรของตา
พระภูมิ ระวังเถอะลงจากเสือเมื่อไหร่ เสือมันจะขบหัวเอา” ว่าต่อลื้อต่อ
เถียงกับพระภูมิแล้ว ก็ห้อม้าไปเลย ไปพักหนึ่งก็แลเห็นถ้ำของยักษ์

ม้าแก้วมาถึงแล้ว บอกว่า อย่าเข้าไปเลยลุ่มันไม่ไหว แต่อาจารย์
ไม่เชื่อจะเข้าไปแค้นยักษ์ให้ได้ ม้าจึงแนะนำบอกว่า ถ้าจะเข้าไปจริงๆ ก็
ให้แปลงตัวเสียก่อน แม่อาจารย์ถามว่าจะแปลงเป็นตัวอะไรดี ม้าเสนอว่า
ให้แปลงเป็นยักษ์ตัวโตๆ แม่อาจารย์ก็เห็นจริงด้วยจึงทำสมาธิ อธิษฐาน
จิตสักครู่ก็กลายเป็นยักษ์ตัวโตจริงๆ แล้วถามม้าแก้วว่า “เป็นยักษ์ตัวโต
สมใจหรือยังล่ะทีนี้” ม้าแก้วตอบว่า “ฮี้ ยังไม่ได้ความเลย ยักษ์อย่างนี้
ไม่มีใครกลัวหรอก เชื้อเถอะ”

“ทำไมล่ะ” อาจารย์ถาม

“ก็ดูตัวเองซี มันน่ากลัวเมื่อไหร่ เขี้ยวก็ลั่นยังกะเขี้ยวหมู”

“บ้า! ม้าบ้า! อาจารย์वादม้าแล้วก็ก้มดูตัว “ตายตาย! จริงๆ นะแหละ มันกลายเป็นยักษ์ผู้หญิงไป หน้าอกยานเทิงเต่งเหมือนแม่มูลูกอ่อนเขี้ยว”

ที่เป็นดังนี้เพราะอาจารย์สร้างมโนภาพขึ้นจากภาพยักษ์ปิศาจ ซึ่งเห็นในหนังสือพรหมชาติมีงวงงูของปิศาจซึ่งเป็นยักษ์ผู้หญิงยืนอยู่ใต้ ต้นขนุนลำปะลอส จึงจำเอามาติดหูติดตา เมื่อจิตเพ่งไปที่รูปยักษ์ผู้หญิง แปลงตัวแล้วจึงเหมือนรูปนั้น คราวนี้อาจารย์จึงสำรวจจิตทำสมาธิแล้ว สร้างมโนภาพรูปยักษ์ขึ้นใหม่ แต่จะนึกถึงใครก็นึกไม่ออก มีใจโกรธ แค้นยักษ์ที่เอาระบองมาไล่ตี ใจก็นึกถึงยักษ์ตนนั้นอยู่จิตจึงไปเพ่ง เอายักษ์ตนนั้นเข้า เมื่อแปลงกายเสร็จ ม้าแก้วเห็นแล้วตกใจ ทำท่าจะเผ่นหนี บอกว่า นึกว่าไถ้กระบองเพชรมาแล้ว คราวนี้เป็นยักษ์ผู้ชาย ค่อยดูน่ากลัวหน่อยเพราะไม่มีโตงเตงที่หน้าอก ยักษ์อาจารย์ก็ชอบใจ ทำ แกว่งกระบองเพชรแล้วขึ้นนั่งหลังม้าแก้วอย่างองอาจ ตรงไปที่ประตูถ้า คราวนี้ไม่เห็นตัวหนังสือที่ยักษ์เคยแขวนไว้ จึงเอาระบองเคาะปากถ้า ๓-๔ ครั้ง

ลักประเดี๋ยวหนึ่งประตูก็เปิดออก อาจารย์ยกกระบองขึ้นเตรียม ตัวจะคอยตีหัวยักษ์แก่แค้น แต่ต้องยกกระบองค้างเพราะคนที่มาเปิด ประตูเป็นยักษ์ผู้หญิงหน้าตาสวย เขี้ยวยังไม่ออก อุ่มลูกเล็กๆ น่าเอ็นดู ออกมาด้วย พอแลเห็นอาจารย์ก็ดีใจ ร้องบอกลูกว่า “พอกลับมาแล้วๆ” เด็กลูกยักษ์ก็ส่งมือมาให้อาจารย์อุ้ม อาจารย์เป็นคนรักเด็กก็เลยเอาระบองเหน็บเข็มขัดแล้วรับลูกยักษ์มาอุ้มแล้วก็เดินตามแม่ยักษ์เข้าไปในถ้ำ

อาจารย์ว่า ในถ้ำนั้นกว้างขวางมาก มีห้องทับสลับซับซ้อน เป็นที่อยู่ของยักษ์หลายคน แต่อยู่เป็นส่วนตัว สามีนางยักษ์คงจะเป็นนายใหญ่ จึงดูห้องทับใหญ่โตและมีเครื่องใช้มาก ห้องนอนมีเตียงเป็นแท่นหิน

กว้างขวางสวยงามนอนได้ราวๆ ๗ คนขนาดมนุษย์ ถ้าเป็นยักษ์รูปร่างใหญ่ก็คนนอนได้ราวๆ ๓-๔ คน พ่อแม่มือก มีโต๊ะทำงาน สร้างด้วยหินเหมือนกัน มีไฟใช้ด้วยแต่ไม่ใช่ไฟฟ้าหรือตะเกียงเป็นไปตามอำนาจของยักษ์ จะนึกให้สว่างก็สว่าง ไม่ต้องการให้สว่างก็มีดอ่างล้างหน้าก็เป็นหิน เพลเด็กก็เป็นหิน โต๊ะอาหารเก้าอี้ที่นั่งก็เป็นของที่ทำด้วยหินทั้งนั้น แต่ยักษ์แข็งแรงก็ยกไหวทุกอย่าง นางยักษ์ตนนี้เป็นยักษ์สุภาพเรียบร้อยเหมือนหญิงไทยผู้ดี พูดจาอ่อนหวาน ลูกก็ไม่ดื้อ พ่ออาจารย์นั่งพัก นางยักษ์ก็เอากะบองไปเก็บให้และเอาเสื้อผ้ามาให้ผลัดเปลี่ยน

นางยกอาหารมาวางให้รับประทาน อาจารย์บอกว่านิกรักนางยักษ์จะถามเรื่องส่วนตัวอะไรมากก็ล้วนนางสงสัยว่าไม่ใช่สามี จึงตีขลุมไปตามเลย กินขนมยักษ์เสียอึด ขมนั่นคล้ายๆ ขนมเปียกใส่แก้ว มีกล้วยมีขนุนด้วย อาจารย์ก็กินอร่อยไปทุกๆ อย่าง ลูกยักษ์ก็สนิทสนมนอนเล่นกินอยู่ด้วย

อาจารย์รู้เรื่องโคตรทองจึงถามนางยักษ์ “ทองก้อนใหญ่นี้มีของใครบ้าง”

“หลายเจ้าของด้วยกัน ฟ้าจำไม่ได้หรือ”

“จำได้” อาจารย์ตอบ “แต่อยากจะทดลองความจำของเธอบ้าง ไหนลองบอกซิว่า เป็นของใครบ้าง”

“ของหลวงพ่อวัดปากน้ำนั่นก้อนใหญ่มากกว่าเพื่อนโงะพี่ลืมาแล้วหรือ?” นางยักษ์ตอบเรียบร้อย

“ท่านเอามาฝากไว้แต่เมื่อไหร่”

“เมื่อชาติก่อนๆ ท่านเคยทำไว้กับลูกศิษย์มาก รวมกันเข้าเป็นทองก้อนใหญ่ เมื่อท่านทำบุญใหญ่ท่านก็ตั้งสายสมบัติเก่ามาให้ไปเชื่อมกับสายสมบัติใหม่ ผู้คนที่มาช่วยทำบุญก็จะได้รวยขึ้น จะมีเงิน

ทำบุญอีกต่อไป”

“แล้วก้อนอื่นๆ ละ เป็นของใครบ้าง”

“เป็นของวัดอื่นๆ ก็มีอยู่หลายก้อน จำไม่ค่อยได้หมด พี่ไปอ่านดูแล้วกัน หัวหน้าเก่าเขาเขียนบอกไว้ทุกๆ ก้อน” นางยักษ์ตอบ

“เป็นของผู้หญิงมีบ้างไหม?” อาจารย์ถามเพราะอยากรู้ว่าของอาจารย์มีหรือไม่ ด้วยอาจารย์กำลังสร้างสำนักกรรมฐานอยู่ที่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ยักษ์ตอบว่า ของแม่ชีทองสุขมีอยู่ก้อนเล็กๆ จำได้ว่าเอาไว้ข้างๆ ของอีกคนหนึ่ง เป็นทองก้อนใหญ่เพราะทำไว้หลายชาติแล้วแต่นึกไม่ออก อาจารย์อยากเห็นทองของตัวเองว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร จึงชวนนางยักษ์ให้ไปดู นางยักษ์ก็พาไปที่ห้องเก็บทองซึ่งอาจารย์เคยมาพบโดยบังเอิญแล้วครั้งหนึ่ง

“ไหนก้อนไหนของแม่ชีทองสุข”

“ก้อนเล็กๆ อยู่ติดกับก้อนใหญ่ขนาดกลางนั้นไงล่ะ”

อาจารย์ก็หยิบขึ้นมาดูกลางนึกในใจว่า “ของเราก่อนนิดเดียวจะพอสร้างสำนักกรรมฐานสัมมาอะระหังได้เชียวหรือ อ้อ!aley กลับไปเมืองมนุษย์คราวนี้ต้องเร่งสร้างกุศลให้มากจะได้มีทองเป็นทุนสำรองไว้ก้อนใหญ่ ถึงคราวอดอยากยากแค้นจะได้มีกินและจะได้สร้างสำนักให้เสร็จทันตาเห็นคิดแล้วก็วางทองก้อนเล็กของตนลงไว้ที่เดิม

อาจารย์ถามหาของคนอื่นๆ อีก ๒-๓ คน อยากรู้ว่าจะดูแล้วจะได้กลับมาเล่าให้เจ้าของฟังให้ทั่วๆ กัน แต่เสียงม้าแก้วร้องลั่นอยู่นอกถ้ำเหมือนจะเตือนให้รีบกลับ คงจะมีเหตุการณ์อะไรไม่ดี อาจารย์จึงบอกนางยักษ์ว่าจะออกไปดูซิเพื่อเพื่อนมาหา แล้วบอกนางยักษ์ว่า ไม่ต้องไปส่งเดี๋ยวจะลำบาก ล้างเสียนางยักษ์แล้วก็รีบออกมา พบม้าแก้วๆ บอกว่าให้รีบหนีเร็วๆ ยักษ์กลับมาแล้ว มากับเพื่อนด้วย ๓-๔ ตน รูปร่างใหญ่

ทั้งนั้น ถ้ารบกันจะแพ้

อาจารย์ก็รีบขึ้นหลังม้าแก้วๆ ก็พาหอกลับ ใจอาจารย์นั้นยังอาลัยอาวรณ์นางยักษ์และลูกเล็กๆ ที่สนิทสนมด้วยอย่างแปลกประหลาด เป็นการจากมาอย่างคิดถึงเหมือนจากคนรัก พอถึงวัดปากน้ำภาษีเจริญ ก็รีบลงจากหลังม้าเห็นกายเนื้อของตนยังอยู่ในท่าเข้าที่ท่าสมาธิอยู่ก็รีบไปอยู่ในกายเนื้อทันที ขณะที่ใจเต้นตึกๆ กลัวหลวงพ่อยังไม่รู้แน่ ก็ได้ยินหลวงพ่อบ่นว่า “ไอ้สุข มาหรือยัง ไอ้คนนี่ชักจะซุกซนใหญ่แล้ว ประเดี๋ยวต้องมีโจทก์มาฟ้องอีก”

“สุข ไอ้สุข” เสียงหลวงพ่อร้องเรียกใน ๑๐ นาทีต่อมา

“เจ้าขา” อาจารย์ขานไม่ค่อยจะมีเสียง

“เอ็งไปหาเรื่องที่ไหนมา”

“ป-ล-ะ-ป-ล-่า อ้อ ไปนิตเดียวค่ะ”

“ไปไหน?”

“อ้า ไปนิตเดียวค่ะ”

“เอ็งนี่จะเหลวไหลอีกแล้วนะ” เสียงหลวงพ่อบ่นลอดมาตามผาห้องที่กั้น อีกนานหลายอึดใจ จึงมีเสียงดว่า

“ไอ้สุข เอ็งไปเป็นชู้กับเมียเขาหรือ เขาฟ้องมาเนาะ”

“เปล่าค่ะหลวงพ่อ ลูกเปล่าจริงๆ ค่ะ”

เสียงหลวงพ่อดันหัวเราะทึบอยู่นาน จึงได้ยินท่านถามใหม่ว่า “สุข เอ้ย สุข เอ็งอยากเป็นผู้ชายไหมล่ะ”

“อยากเจ้าค่ะ” อาจารย์ตอบด้วยความดีใจ

“เดินเครื่องเข้าสิไอ้สุข เก็บให้หมดเลย”

“เจ้าค่ะ” ตั้งแต่นั้นนั้นมา แม่ครูจันทรเล่าให้ฟังว่า ใครทำเสียงดังไม่ได้ แม่อาจารย์ทองสุขโกรธนัก มาถามตอนหลังได้ความว่า เข้าที่ท่าสมาธิ “เดินเครื่อง” เพื่อจะให้ร่างกายกลับเป็นชาย

เปลี่ยนแปลงเพศ

อุบาสิกาผู้หนึ่งซึ่งได้ปลงผมบวชวันเดียวกับแม่อาจารย์ทองสุข ได้เล่าให้ฟังว่า เรื่องการจะเปลี่ยนแปลงเพศนี้ ได้มีการทำจริงๆ และทำอยู่นานหลายเดือน สาเหตุที่คิดจะเปลี่ยนเพศหญิงให้เป็นเพศชายนี้ เนื่องจากหลวงพ่อบริเวณที่เป็นห่วงลูกผู้หญิงว่าจะถูกคนข่มเหง ตอนดึกๆ เปลี่ยนเวอร์เข้าห้องทำสมาธินั้น ท่านเอาใจใส่ สั่งให้ระวังประตูปิดเปิด อย่าให้ใครแปลกปลอมเข้าไปในห้องทำสมาธิได้ ในห้องทำสมาธิซึ่งเรียกว่า “โรงงาน” นั้น ทางฝ่ายหญิงมีประตูออกทางด้านหลังศาลาเรียนธรรมหลังเก่า ส่วนทางฝ่ายชายมีประตูออกทางด้านหน้าโบสถ์

ภายในโรงงานนั้น หญิงชายจึงไปมาหาสู่กันไม่ได้ เพราะมีฝาห้องกันตลอด แต่เวลาหลวงพ่อบอกท่านสั่งงานจะได้ยินเสียงท่านลอดมาตามฝาห้อง

โรงงานทำวิชา

ซึ่งตอกตะปูไว้ด้วยฝีมือต่างๆ เวลาจำเป็นก็แอบดูหลวงพ่อสอนและสั่งงานได้เพียงนัยน์ตาเท่านั้นเอง หลวงพ่อบริเวณเป็นห่วงทางประตูผู้หญิงเกรงจะมีคนร้ายลักลอบเข้าไปทำความเสียหาย จึงสอนวิชาแปลงเพศให้ท่านบอกว่า ให้เดินเครื่องเก็บให้หมด คือ หมายความว่าให้เก็บเพศหญิงให้หมดก่อน เมื่อเก็บหมดแล้ว จึงจะเดินอีกเครื่องหนึ่ง ปลอยเพศชายที่ต้องการให้ปรากฏออกมา เรื่องนี้เป็นเรื่องจริงที่ได้มีการสอนกันตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เวลานั้น มีอุบาสิกาเรียนอยู่ประมาณสิบกว่าคน เป็นเรื่องที่นำขบขันมาก ที่ไม่มีใครเขาอยากแปลงเพศเลยเพราะทุกคนพอใจในเพศหญิงของตนอยู่แล้ว เมื่อหลวงพ่อบอกว่า “เปลี่ยนหรือยัง?”

ก็จะมีคนตอบค่อยๆ ว่า “ยังเจ้าค่ะๆ” นอกจากแม่อาจารย์ทองสุขคนเดียวเท่านั้น ที่มีคำตอบที่แปลกที่สุด คุณครูลูกจันทร์เล่าว่า “ไม่มีใครเขาอยากเป็นหรือผู้ชายนะ มีแต่พี่สุขคนเดียวเท่านั้น เขาอยากนักร้องอยากหน้าอุตสาห์เดินเครื่องอยู่ได้ตั้งหลายเดือน พอหลวงพ่อกถามเขา ๆ ก็ตอบว่า “เกือบแล้วค่ะๆ” ตอนนั้นใครจะเข้าไปยุ่งกับเขาไม่ได้ เขาเคร่งจังเลย ไม่รู้ว่าเรื่องอะไรของเขาละ”

“ของคนอื่นเก็บไม่ได้แต่ของพี่สุขเขาเก็บได้ พี่สุขบอกว่าหน้าอกของผู้หญิงแห้งลงไปมาก จนวันหนึ่งเขาจึงตั้งใจทำมากยิ่งขึ้น ตอนดึกรู้สึกว่าได้ผล เก็บเกือบหมดแต่พี่สุขเกิดตกใจ เห็นท่าทางมันจะเป็นจริงขึ้นมา เลยเกิดกลัวหลวงพ่อกจะบอกให้ใครๆ รู้เพราะเป็นของแปลกประหลาดมาก ยิ่งคิดเขายิ่งตกใจ เลยเดินเครื่องกลับเป็นผู้หญิงอย่างเก่า แต่เข้ามีดรีบบอกว่า

“นี่ๆ จันทร เมื่อคืนตกใจเกือบตายนะ”

“ตกใจอะไรละพี่สุข”

“มันจะเป็นจริงๆ นะซี”

“อ้าว กิติแล้วไงละ พี่สุขอยากเป็นผู้ชายไม่ใช่หรอละ”

“อยากเป็นก็อยากเป็น แต่เพื่อเป็นจริง ใครๆ มา หลวงพ่อกมีจับฉัณฑ์ผ้าให้ใครๆ ดูอะนะ”

“ก็จะเป็นไรไปละ เป็นผู้ชายไม่เห็นจะต้องอายเลยนี่นา”

“โธ้ย! ไม่อายแก่ก็ทำเถอะ ฉันไม่เอาละ เมื่อคืนมันจะเป็นจริงๆ ฮี ! เป็นออกมาหน่อยแล้วซี”

“แล้วพี่สุขทำยังไงละ” คุณครูจันทร์ถามพลางหัวเราะพลาง

“ฉันก็รีบตาเหลือก เดินเครื่องกลับนะซี ขึ้นปล่อยไว้เช้าเดียวเลย กลับไม่ได้ ฉันมิได้เป็นคนแปลกประหลาดอยู่คนเดียวหรือ เดี่ยวใครมันจะได้เอาไปออกงานภูเขาทอง อายเขาตายกัน”

คุณครูจันทร์หวัระเสียชีวิตแล้วบอกว่า “พี่สฤษดิ์พิลึกทีเดียวก็อยากเป็นผู้ชาย เดียวก็กลัวหลวงพ่อบีบแก้ผ้าอวดแขก เดียวก็กลัวออกภูเขาทอง”

เรื่องราวความชุกช่นต่างๆ นั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในยุคแรกๆ ที่ได้ธรรมะซึ่งเกิดขึ้นด้วยความอยากรู้อยากเห็น แล้วแม่ชีทองสุขก็มักจะนำเรื่องราวเหล่านั้นมาเล่าให้กับเหล่าศิษย์ฟัง

แต่หลังจากนั้นแม่ชีทองสุขก็เป็นผู้ที่เคารพเชื่อฟังในคำสั่งของหลวงพ่อด้วยความศรัทธาอย่างเปี่ยมล้น ดังที่คุณแม่อาจารย์ทองสุขได้เล่าให้ศิษย์ฟังตอนหนึ่งว่า

ข้าพเจ้าทองสุข ลำแดงปั่น จะกล่าวถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ที่มีแก่เรา มีคุณแก่ศิษย์สุดจะพรรณนา ศิษย์บางคนไม่รู้คุณครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์จะว่ากล่าวสั่งสอนก็หวังจะให้ศิษย์ดี ศิษย์ได้ธรรมะ จะให้ศิษย์เชี่ยวชาญ นิ่งว่านังสอน ทุกสิ่งทุกประการที่จะสอนให้ลูกศิษย์มีธรรมะเชี่ยวชาญ ในทางเล่าเรียนศึกษาพระธรรมของพระพุทธเจ้า ละเอียดลุ่มลึกมากที่สุดที่จะละเอียดได้อากาศนี้ว่าละเอียดลึก ธรรมของพระพุทธเจ้าที่พระอาจารย์ (หลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาชีเจริญ) สั่งสอนให้แก่ศิษย์ละเอียดลุ่มลึกกว่านักเพราะฉะนั้นพระคุณของพระอาจารย์เป็นล้นพ้น ที่จะมีแก่เรา

แม่ชีทองสุข ลำแดงปั่น

ตัวของดิฉันเองก็เหมือนกัน เคยพยศกับพระอาจารย์เหมือนกัน เคยออกฤทธิ์แต่ไม่ออกต่อหน้าหรรอก ออกลับหลัง กลัวเวลาอาจารย์จะใช้ให้ไปประกาศศาสนา อาจารย์ก็ได้พูดสั่งสอน พูดดี พูดอ่อนหวานว่าจะให้

ศิษย์ไปประกาศศาสนา ก็เพื่อให้สมบัติแก่ลูกศิษย์จะได้บุญกุศลต่อไป ภายภาคเบื้องหน้า ก็อุทิศสำหรับสั่งสอน จะให้ศิษย์ทำความดี ให้ออกประกาศศาสนา ก็สั่งสอนอยู่กินเวลา ๒ อาทิตย์กว่าเห็นจะเกือบเดือน สั่งสอนอย่างโน้นอย่างนี้ สารพัดที่พระอาจารย์จะสั่งสอน ตัวดิฉันเองก็รู้สึกตัวจะผิดมาก ได้ออกฤทธิ์กับพระอาจารย์ พระอาจารย์ก็ได้ว่ากล่าวอะไรลูกศิษย์ ได้สั่งสอนไปอย่างนั้น ให้สร้างวัด พระอาจารย์จะช่วยอย่างนั้นอย่างนี้สารพัดที่จะสั่งสอน

ให้ดิฉันออกประกาศศาสนา ดิฉันไม่ยอมไป อาจารย์พูดเท่าไรก็ไม่ยอมไป นึกในใจดำริแต่ในใจว่า คนโน้นทำไมไม่ให้ไป คนนี้ทำไมไม่ให้ไป จะไม่ยอมออกประกาศศาสนา มาเล่าเรียนมุ่งอยู่ใกล้พระอาจารย์กลัวตัวจะไม่ได้อริวิชา กลัวตัวจะไม่ได้ความรู้ ความรู้ไม่ทันเพื่อนเขา จนพระอาจารย์ต้องดุ ถึงไป ถ้าพระอาจารย์ไม่ดุยังไม่ยอมไป ทำนั้นทำนี้ พูดบายเบี่ยงจะไม่ยอมไป ในใจนึกแต่ว่า อาจารย์ไม่รักเราซะแล้ว ไม่ส่งสารตัวเราซะแล้วจะใช้ให้เราไปซะแล้ว ส่วนคนอื่นพระอาจารย์ไม่ใช้ไป เฉพาะเจาะจงตัวดิฉัน ไม่ยอมไป ตีอะนะตัวดิฉันเองร้ายเหมือนกัน ดื้อ

อาจารย์ผู้ใหญ่เขี้ยว ว่าทางทิศนี้เป็นทิศที่สำคัญที่สุด ทางทิศนี้นอกจากมึงไม่มีใครไปได้ อาจารย์พูดอย่างนั้นตัวดิฉันก็นึกเสียใจให้อาจารย์พูดว่าพละมสอน พละมว่าทุกอย่าง ทุกสิ่งก็ไม่ทราบความในใจว่า ทางทิศนี้เป็นทิศที่สำคัญที่สุดก็ลากราบพระอาจารย์ได้ตอบกับพระอาจารย์ว่า ในเมื่อไปสั่งสอนไม่ได้ก็ไปตายซะเถอะ ลูกจะทำตามคำสั่งสอนของพระอาจารย์ทุกอย่างทีเดียว ยอมรับผิดแต่ว่าออกฤทธิ์ซะพอ ทรมานให้พระอาจารย์สะเทือนใจ ตัวดิฉันเป็นแบบนี้

เราก็มกราบพระอาจารย์จะใช้ให้ไปไหนไปทั้งนั้น ใช้ให้ไปตายก็ไม่ดำริไว้แต่ในใจ พระอาจารย์พอเห็นว่า รับปากแล้วว่าจะไป แหมไม่เจตเอา กระเป๋ากออกมาให้ละ ลาพระอาจารย์จะข้ามไปฝั่งกระโน้นจะไปซื้อกระเป๋

พระอาจารย์ก็ถามว่าจะไปไหน ก็บอกว่าจะไปซื้อกระเป๋าสีเสื้อผ้าเดินทาง พระอาจารย์ก็เอากะเป๋าออกมาเชียว ออกมาให้ บอกว่ากระเป๋านี้ตั้งแต่หลวง-

พ่อยังหนุ่มๆ อยู่หลวงพ่อบวชใหม่ๆ ก็จัดเอากะเป๋ามาให้ใบหนึ่ง แล้วให้เงินไปยืมสิบกกว่าบาท ดิฉันมีเงินอยู่สิบกกว่าบาทที่พระอาจารย์ให้ไป พระอาจารย์สั่งว่า เอาเถอะ คนข้างในจะเป็นพวกทำวิชาก็ตามหรือจะเป็นคนข้างนอกก็ตาม ในวัดนี้ทั้งหมด พระอาจารย์ให้เลือกเอาคนในวัดนี้ไปคนหนึ่งให้เอาไปเป็นพี่เลี้ยง จะได้คอยหาอาหารทั้งปฏิบัติตัวดิฉัน ในระหว่างเดินทาง ฉันทยังออกฤทธิ์กับพระอาจารย์อีก พระอาจารย์ให้เลือกเอาคนที่มีธรรมะจะได้ไปช่วย จะได้เบาแรงฉัน จะไม่เอาอีกแล้ว ออกฤทธิ์กับพระอาจารย์อีกแล้ว ไม่เอาใครๆ มาขอใจเอาคนหนึ่ง ชื่อ เขียว เขาพักอยู่ที่บ้าน สามีเขามาไว้ เขาก็เป็นคนที่มีครอบครัว มาบวชชั่วคราวเท่านั้น บนตัวบวช ก็ตรวจดูในเหตุการณ์ ใครๆ เดินทางไปประกาศพระศาสนาแก่ฉันไม่สะดวก เดินทางไปไม่ตลอดก็ไปเลือกเอาซีเขียว ที่พักอยู่ที่บ้าน ตัวเขาไม่รู้จะทำไฉนเล่า ฉันทมาประจบเขาเขียว ทำนั่นทำนี่ มาพูดประจบประแจง เอาใจเขา หวังจะเอาซีเขียวไปเป็นพี่เลี้ยง พอไปประจบพูดกับซีเขียว ซีเขียวก็รับปากว่าเขาจะไปเดินทางด้วย ไปเป็นพี่เลี้ยง ก็ดีใจว่า ได้ซีเขียวไปเป็นพี่เลี้ยง ดีใจมาก ได้คนที่ถูกใจไป ซีเขียวรีก็ไม่มีธรรมะไม่ได้ธรรมะ ใกล้เคียงรุ่งขึ้นอีก ๒ วัน ก็จะไปแล้ว พระอาจารย์ก็ถามว่าเอาใครไปเล่าไปเป็นพี่เลี้ยงของเอ็ง

กราบเรียนพระอาจารย์ว่าได้ซีเขียวที่พักอยู่ที่บ้านลูก เขาจะบวช

ชั่วคราว พระอาจารย์ก็ตอบ เอาคนที่เขามีธรรมะหรือเปล่า บอก “ไม่มี” “ไม่มีแล้วจะเอาให้ช่วยเราได้ยังไงล่ะ” ให้เลือกคนที่ในนี้ ไม่ยอมเลือก จะเอาซีเหียรไปให้ได้ ดื้อด้วยนะ เถียงพระอาจารย์ด้วย ไม่ยอมนี้ ทำให้ครูอาจารย์ได้รับความกระทบกระเทือน เพราะว่าความดื้อนั่นเองไม่ยอม เถียงจะเอาซีเหียร ใครจะชี้แจงให้เราเอากันนั้น คนนี้ไปก็ไม่ยอม เพราะความดื้อกับพระอาจารย์ พระอาจารย์ก็ไม่ว่าอะไร พระอาจารย์ก็ตอบว่า ทิคนี่เป็นทิศสำคัญที่สุด ถ้าคนอื่นไปได้ก็จะให้คนอื่นไป นี่จำเป็นชะด้วยจะต้องให้มันไปในทางทิศนี้

แมซีเหียร

พอรุ่งขึ้นเช้า จัดแจงข้าวหาใส่กระเป่าเสร็จ มีเงินติดตัวไปยี่สิบกว่าบาทเท่านั้น พระอาจารย์ก็บอกว่าให้หลวงตาขอด นำทางไปส่งที่บางปะกง หลวงตาขอดท่านเป็นอาจารย์ทางธรรมะเหมือนกัน แต่เวลานี้ท่านได้ตายซะแล้ว ท่านก็พาขึ้นรถไปขึ้นรถสายปากน้ำ ไป ๓ พี่เลี้ยงด้วย ตัวฉัน หลวงตาขอดอีกองค์ ลงไปที่สำโรง แล้วก็ลงเรือยนต์ไป มีสแตงค์ไปยี่สิบกว่าบาท เอาข้าว กะปิ พริกแห้ง เอากล้วยตาก ไปด้วย เอากาน้ำ เอาอะไรไปใส่กระเป่าพะรุงพะรังไป เพื่อไปหุงหารับประทานในระหว่างทาง ก็มีเงินไปยี่สิบกว่าบาทเท่านั้น หลวงตาขอดพาเอาไปฝากไว้กับหลวงพ่อเผือกวัดกลาง วันนั้นเป็นวันพระ คนที่มารักษาสีลอยู่ที่วัด ไปถึงก็แหม พินอบพิเทาเนะ ไปพูดจากับเขาอ่อนหวานทีเดียว เพราะว่าไม่เคยออกประกาศศาสนาที่ต่างจังหวัด ไม่รู้จักเขาด้วย ก็นึกตำรียู่แต่ในใจว่า ในวันรุ่งขึ้น พรุ่งนี้เราจะไปเอาข้าวที่ไหนกิน เป็นทุกข์แล้ว เราอดก็ยังไม่เป็นไร จะเอาพี่เลี้ยงเขามาอดนี่เป็นทุกข์ซะอีกแล้ว

คราวนี้พักอยู่ที่วัดกลาง เขาก็รู้ว่าซีมา ๒ คน พระท่านจะมาพูดด้วย จะมามองหน้าพี่เลี้ยงก็ได้ ดันหวง นั่งกันนั่งบังซะ กลัวพระจะมามองพี่เลี้ยง กลัวพระจะมาชอบพี่เลี้ยง ไม่ใช่เล่นนะ

ที่นี่ พอวัดอื่นเขาได้ข่าวเข้าในวันนั้น ก็ใช้ให้คนมาบอกว่าขอเชิญแม่ซี ๒ คนไปที่วัดโน้น เขาเรียกวัดบนหรือว่าวัดล่างนี่แหละ ก็จำวัดไม่ได้แล้ว บางปะกงนี่แหละมีอยู่ ๓ วัดเท่านั้น ไปเชียว วัดนั้นเขารับอุโบสถอยู่เต็มหลังคา เขาก็มองดูฉัน มองตั้งแต่เท้าจรดศีรษะ มองตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า จะถามว่าอะไรก็ไม่ถาม เขาเรียกไปดู เขามีความหมายว่านี่จะเป็นชีขอลานหรือเป็นชีล่อลวงพวกเขา เขามองเหยียดไปเช่นนั้น ฉันก็อยู่ที่ศาลานั้น นึกในใจว่า รุ่งขึ้นพรุ่งนี้จะไปทานข้าวที่ไหน จะอดแยะซะก็ไม่รู้ ไม่รู้จะไปพุงหาที่ไหน

พอเย็นเข้าเขาทำวัตรเย็น รูปเทียนเราก็ไม่มีไป เขาก็ไม่ให้รูปเทียน เรายังก็สวดมนต์ไม่เป็น มีผู้ชายคนหนึ่ง แก่ ศีรษะล้านๆ จุดธูปบูชาพระ เขาก็ส่งรูปให้ ๓ ดอก แหมรู้สึกขอบคุณ ลุงคนนั้นแท้ๆ ได้จุดบูชาพระ พอจุดไหว้พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ก็รู้สึกชอบใจแก่ คนที่ศาลาทั้งหมดรู้สึกจะมาสอนอะไร จะมาถามไถ่อะไรดีขึ้นก็ไม่พูดไม่สอนไม่บอก เหมือนกับดูถูกซีมากที่สุด

ฉันก็คิดว่าช่างเถอะ เพราะเราไม่รู้จำกั๊กใจใคร มีคนแก่คนหนึ่ง เขาควักเงินออกมา ๕๐ สตางค์ เป็นกระดาษใบละ ๕ สตางค์ เขาจับอยู่ตั้งนาน จะ

อธิษฐานว่าไง ไม่ทราบ แล้วก็ส่งอัลลุ ๕๐ สตางค์มาให้ ฉันก็ไม่รับ บอกว่าขอบพระคุณล่ะคะ ฉันไม่รับหรอก ไม่เป็นไรหรอกคะ บอกกับยายคนนั้น

ว่าอย่างนั้น

รุ่งเช้าขึ้น ก็ออกมาเขากลับ เดินมา ๒ คน เราจะไปซื้ออาหาร การกินที่ไหน ร้านข้าวแกงก็ไม่มี วันนี้คงจะอดข้าว นึกตำรียูในใจ ไปเจอตันลุงอี หรือลุงอีนี้แหละ แกให้ลูกสาวมาคอยดักอยู่ที่ถนนว่า ลูกสาวเขานะชื่อแม่ชวน มาคอยดัก ก็ชวนดิฉัน ๒ คนกับพี่เลี้ยงให้มาทานอาหารที่บ้านเขา ก็มองดูหน้าซีเรียรก็นึกตำริในใจว่า กลัวจะไปทานอาหารเขามากเกินไป ตั้งใจว่าจะดักข้าวทัพพีเดียว ก็อ้อมแล้ว จะอ้อมไม่อ้อม ก็อ้อมละ ทานน้ำเข้าไปพอหนักท้อง รับประทานอาหารเสร็จแล้วคุ้ยอยู่สักประเดี๋ยวก็ถามมาบอกว่า จะหาที่พักที่ไหนได้ เขาก็จัดแจงบ้านลุงอีที่รับประทานอาหารบ้านเขา เขาก็จัดแจงให้พักอยู่ในครัว แหมรู้สึกขอบคุณแกดีใจเกือบแยที่ได้พักไปพักอย่างนั้นอาหารก็ไม่มีจะรับประทานก็ข้าวสารมีไปมีกะปิไป มีกล้วยตากไป กับข้าวไม่มี ซีเรียรที่ไปกับดิฉัน ไปเก็บใบแคดอกแคเอามาต้ม จัมน้ำพริก แล้วก็รินเอาน้ำข้าวที่หุงเป็นน้ำแกง เขาก็จิ้ม น้ำพริกเอาใบแคต้ม จัมน้ำพริกรับประทานกับอาหารชดน้ำข้าวโสกเข้าไปเขียวชดน้ำข้าวเข้าไปต่างน้ำแกง เดียวซีเรียรก็ชดโสกเข้าไปอีกเหมือนกัน ฉันทถามซีเรียรที่ไปด้วยกันว่าอร่อยมั๊ย ดิมั๊ย แคถามเขาว่าดิมั๊ย น้ำตาลอ่อนหน่อยเขียว นึกว่าต่อไปจะกันดารแคไหนก็ไมรู้ เก็บใบแคที่ต้นเก็บหมด เก็บดอกกับใบอ่อน เก็บผักจนหมด จนมีแต่ใบแค ตัวดิฉันเองจะออกมุขท่าไหนให้คนมาเรียน มีพระมาสอนสององค์สามองค์

ตกกลางคืน มีผู้ชายมาเรียนคนหนึ่ง มีน้ำมันพราหมี มีผงมาด้วยนะ จะมาไสยายซี ฉันทเลยบอกว่า อย่าได้เล่นของพรรณอย่างนี้เป็นของร้อนเป็นของที่บาป เป็นของที่ต้องโทษ ให้เขาไปทิ้ง ไปฝั่งชะเถาะ อย่าเอามาเล่นเลย หาของอย่างนี้ไม่มีประโยชน์ มีแต่บาปมีแต่โทษติดตนเองไป เราจะอยู่ก็มากนักจะละโลกไป อย่าเลยนะคะ ในเรื่องพรรณอย่างนี้ ที่ฉันทมาสอนมันเป็นน้ำใจจริงๆ ของในเรื่องบาป

อย่าเอามาเข้ากับบุญมันเข้าไม่ได้หรอก ก็บอกแกว่าอย่างนั้น แกจะเชื่อหรือไม่ก็เป็นเรื่องของแกแหละ

อยู่หลายวัน อยู่ก็อดอยากก็ออกอุบายให้คนมาเล่าเรียนธรรมะไม่มีใครเขามา เขาไม่รู้จักเรา ก็ออกตรวจ ถ้าบิดา มารดาใครที่ละโลก พี่ป้าน้ำอา ตัวฉันเองจะตรวจให้ณะคะทุกคน พุดจากับเขาอ่อนหวานเอาใจเขาแทบตาย เพราะว่าเราไม่รู้จักใคร ประจบประแจง จะได้อาศัยร่มไม้ชายคาเขาพักสอนชั่วคราวหนึ่ง เอาใจเข้า เราก็ตรวจให้ บิดา มารดา ใครทุกข์ใครสุข บอกไปตามหน้าที่ ใครๆ ก็อยากรู้ บิดา มารดา ตกทุกข์ที่ไหน ก็พากันมาทีเดียว

รุ่งขึ้นมีปีนโตะมาให้ อาหารกับข้าวขมนม รอดตายไปที พอได้เลี้ยงตัวไปได้ เพราะเงินมี ๒๐ บาทเท่านั้น ของรักก็แพง กลัวเงินจะหมดกลับวัดไม่ได้ พอมีคนมาตรวจหนักเข้าก็ให้เขาเข้าที่ คุมธรรมะ ได้ธรรมะได้สำเร็จมรรคผลหลายคน เด็กมี ผู้ใหญ่มี เด็กไม่เด็กนัก ผู้ใหญ่ได้หลายคน พอได้หลายคนแล้วก็จัดแจงอาสาพระท่านไป จะลาไปเมืองชลต่อไปอีก หลวงตาเผือกท่านรู้จักพระที่วัดช่องลม ท่านก็เขียนจดหมายให้ถือไปจังหวัดชลฯ ก็ไม่รู้จัก ไปทางเหนือหรือทางใต้ก็ โดยสารเรือเขาไป เรือใบต้องแล่นออกทะเล เป็นเรือใบรับจ้างคนโดยสารเหมือนกัน ก็คิดให้เขาคคนละ ๖ สลึง ๒ คน ๓ บาท เรือนั้นไม่เอาสตางค์ เรารู้สึกขอบคุณ เราเอาเงินที่เขาไม่คิดค่าเรือ มาจ้างคนหาบของให้เขาพาไปวัดช่องลม ไ้คนรับจ้างเขารู้จักวัดช่องลม

ไปพักอยู่วัดช่องลม สมภารเกิดกลัวขึ้นมาอีกแล้ว กลัวว่าเราจะไปชักชวนพรรคพวกเขามา พระอาจารย์ก็เป็นห่วงแสบที่จะห่วง เพราะว่าเป็นผู้หญิงไป ความรักความเป็นห่วงลูกศิษย์พระอาจารย์เล่าเรียนสั่งสอนให้ความรู้เรา ความรู้ที่สูงที่สุด ไม่มีอะไรที่จะมาเปรียบปานอีกแล้วที่มาสั่งสอนเราให้มีความรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง รู้สึกว่าพระคุณของอาจารย์เป็นล้นเกล้า

ครูบาอาจารย์สอนหนังสือ บิดา มารดา ก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน พระอาจารย์สูงยิ่งว่าบิดามารดาไปอีกยิ่งกว่าบิดามารดาของเราอีกที่บังเกิดเกล้า เรายังกล้าเถียง พระอาจารย์ใช้เราไปออกเดินทางประกาศศาสนา เรายังออกฤทธิ์ รู้สึกเสียใจว่าเราจะบาปกรรมสักแค่ไหน เเถียงพระอาจารย์ที่หลังพระอาจารย์จะดูว่าเราจะไม่เถียงเลย เราจะรับ สารภาพหมดทุกสิ่งทุกอย่าง พระอาจารย์ที่มีบุญคุณแก่เรา เราจะต้องเคารพกราบไหว้ ดำริอยู่แต่ในใจอย่างนั้น สวดมนต์ บูชาพระ ก็สวดไปงั้น ได้นิดๆ หน่อยๆ ต้องบูชาครูบาอาจารย์ทุกคืน

ตอนดับดาว

สำหรับดิฉันไปประกาศศาสนาที่ม้าวัดไม่หยุดเหมือนกัน ไปกี่วัน บางทีก็ช้าบ้างเร็วบ้าง กลัววิชาจะไม่ทันเขา มาบ่อยๆ จนกระทั่งอาจารย์ต้องว่า ทำไมมาบ่อยๆ เป็นห่วงวิชาจะไม่ทันเพื่อนเขา กลัวจะไม่ทันพี่ทันน้องเขา เพราะเราขอ ไม่กระตือรือร้น คิดไปอย่างนั้นถึงได้มาบ่อยๆ มีความหมายว่าอย่างนั้น เวลาไปสอน พระอาจารย์ใช้ก็สอนไปงั้น แต่จิตใจห่วงวิชาการเล่นเรียน กลัวจะไม่ทันเพื่อนมาถึงก็ตั้งใจทีเดียว มาต่อวิชาก็กลับไปอีก ไปพักอยู่วัดช่องลม กลางคืนเวลาเราคุ่มธรรมะ สมาธิมาชุ่มๆ ด้อมๆ อยู่ใต้ถุนศาลา กลัวเราจะไปชักชวนเอาคนของท่านมาชะหมัด จะเป็นซี จะดีหรือร้าย จะมาล่อลวงคนของเขา ท่านก็ไม่

แน่ใจอีกเหมือนกัน สมาธิวัดช่องลมชื่อ อาจารย์ไว ท่านก็เก่งในทางกลืน เดียวกลับมาวัดชะอีกแล้ว มันนี่ก็ถึงแต่วิชาการเล่นเรียน อะไร

ไม่สำคัญกลัวอย่างเดียวจะไม่ทันเขาเท่านั้น ที่เล่าเรียนกลับมาก็ชื่นใจได้ เห็นพระอาจารย์ไปสอนได้เท่าไรๆ ก็มาแจ้งให้พระอาจารย์ฟัง ได้มาเห็นหน้าอาจารย์ ได้เห็นพี่น้องศิษย์อาจารย์เดียวกันก็ชื่นใจ แล้วก็กลับไปลักที่ที่อยู่ทำวิชา เล่าเรียนศึกษาอยู่กับพระอาจารย์ ถ้าพระอาจารย์ไม่เรียกเรียกแต่คนอื่น พระอาจารย์ก็บอกให้ลูกไปเอาจักรพรรดิ เรียกแต่คนอื่นไปเอาจักรพรรดิดิฉันเองก็ไปทีเดียว อาจารย์ไม่เรียกนึกไม่พอใจว่า อาจารย์ไม่เรียกเราบ้าง เรียกแต่คนอื่น เราไปทีเดียวไปขอจักรพรรดิบ้าง ได้จักรพรรดิมาครั้งหนึ่งแล้วยังจะเอาอีกนะ ไม่ยอมแพ้พี่แพ้น้อง ไปเอาจักรพรรดิมาเป็นรอบสอง ตาน้อยู่วะรกกลางคืน เข้าที่แค่ ๒ ยาม ไฟยังสว่างๆ พี่ๆ น้องๆ เขาหลับกันหมด เราไม่หลับจะศึกษาเล่าเรียนวิชาไม่หลับ ออกมานั่งอยู่กลางแจ้ง

พอได้เห็นดาวเต็มฟ้า เพราะเดือนมืดดาวเต็มฟ้า เราจะต้องทดลองจักรพรรดิที่เราไปเอามา ทดลองเราก็เก็บรัศมีดวงดาวดวงอาทิตย์ เก็บหนักเข้า เก็บใหญ่เขียว เก็บอยู่คนเดียว นั่งอยู่คนเดียวจะต้องทดลองว่าจะทำได้หรือไม่ได้ จะได้แค่ไหน วิชาของเราที่ศึกษาเล่าเรียนที่ฝึกฝน เป็นหนักหนา ฝึกฝนจริงในการวิชาที่ฝึกฝนมากก็เพราะเราไม่มีความรู้ กอขอ ไม่กระดิกหู พี่น้องเขาเรียนกันนักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก เขารู้การเล่าเรียนมากด้วย เราไม่มีการเล่าเรียนหนังสือหนึ่งหา เราไม่มีความรู้กับเขา เราก็กไปกับเขาให้ได้ในทางวิชา ไม่อยากแพ้ใคร ก็เรียนเก็บรัศมีดวงดาวดวงอาทิตย์ เก็บแล้วก็ดับดาว ดับพริบหมดฟ้าเลย ดับพริบหมดฟ้าตอนดึก เข้ามืดอาจารย์ก็ตื่นขึ้นออกมาล้างหน้าก็มองดูฟ้าบอกว่า เอ้ ดาวหมดไม่เห็นมีดาวเลย เดือนก็มืด ดาวมันเคยมีเต็มฟ้า นี่ลูกดับเอง ลูกดับคนเดียว ดับเอง สำหรับตัวดิฉันเองไม่มีความรู้ในทางหนังสือ ดับดาวหมดฟ้า คืนที่ ๒ ก็ดับหมดฟ้า คืนที่ ๓ ก็ดับหมดฟ้า คืนที่ ๔ ก็ดับได้ครึ่งฟ้าเท่านั้น ไม่ดับหมด

ตอน ทำจันทร์คราส

วันหนึ่ง อาจารย์ถามตัวดิฉันเองว่า “สุข มึงจะทำจันทร์คราสได้ไหม” ก็รับอาจารย์ไปจั้น แต่จะได้ไม่ได้ก็ไม่รู้ รับส่งไปจั้น รับบอกว่า “ได้” ถ้าวรับปากพระอาจารย์บอกว่าได้แล้ว ก็เป็นทุกข์ซี คราวนี้รับปากพระอาจารย์ว่าจะทำได้ ถ้าทำไม่ได้เราแย่ ตอนนีเวลานั้นเดือนมันหงายอยู่หลายวัน ข้างขึ้น จันทร ข้างแรมยังทำจันทร์คราสไม่ได้ ทำยังจั้นทุกๆ คืน คนเดียวว่ารับปากพระอาจารย์ไว้แล้วก็กลัวพระอาจารย์จะดู ความกลัวนั้นหนักเข้าเรียกบารมี ๑๐ ทศเซียะ เอาตัวไปบังแล้วมองดูดาเนื่อก็ยังไม่เป็นจันทร์คราส มามองดูดวงจันทร์ด้วยตาเนื่อก็ยังไม่เป็นจันทร์คราส เอามือปิด ปาฏิหาริย์ให้มือใหญ่ เอามือปิดดวงจันทร์มามองดูดาเนื่อ ก็ยังไม่เป็นจันทร์คราส เรียกว่า บารมี ๑๐ ทศเซียะว่าตัวข้าพเจ้าเกรงว่าอาจารย์จะดู เพราะรับปากพระอาจารย์ไว้ว่าจะทำจันทร์คราสให้ได้ พระอาจารย์ถามตอบว่าได้ คราวนี้พอเรียกบารมี ๑๐ ทศ ตัวของเราเอาช่วยแล้วทำจันทร์คราสเซียะ เป็นจันทร์คราสจริงเหมือนกัน พระจันทร์เหลืออยู่ครึ่งซีกถึงได้เป็น เล่นกันอยู่ขลุขลุๆ คั่นนานอยู่ หลายเวลาอยู่จนพระจันทร์เหลือครึ่งซีก พระอาจารย์ตื่นขึ้นล้างหน้าตอนเช้ามีดก็บอกกับลูกศิษย์ว่า เอ้ วันนี้มีจันทร์คราส ดิฉันก็ตอบออกไป ลูกเองที่เจ้าคุณพ่อใช้ทำจันทร์คราส ฟังทำได้วันนี้ ทำตั้งแต่พระจันทร์เต็มดวงจนเหลือครึ่งซีก พระจันทร์เกือบจะหมดถึงได้ทำได้

ตอน เจ้าคุณพ่อยืนบนดอกบัว

ที่ทำได้อย่างนี้ เดินมานสมาบัติในเม็ตทราย เดินมานสมาบัติในกระจก ในหินก็แทรกได้ ไปได้ เม็ตฝนบนอากาศก็นับเม็ตฝนได้ จึงดำริในใจว่า พระอาจารย์ที่เราเล่าเรียนวิชานี้ เห็นจะไม่มีที่ไหนอีกแล้วในพระราชอาณาจักรทั่วประเทศไทย จะไม่มีพระสงฆ์องค์ใดที่จะ

สั่งสอนเรา วิชาอย่างนี้เห็นจะไม่มีพระสงฆ์องค์ใดที่จะสั่งสอนเราได้ ให้ไปเอาประเทศอินเดียอีก พม่าอีก เขมรอีกก็ไม่มี รู้ทีเดียวว่า พระอาจารย์เรานี้ไม่ใช่สงฆ์สามัญชนแล้ว รู้ที่รู้จักเพราะว่าเห็นด้วยตาเนื้อนะ วันหนึ่งฝนตก พระอาจารย์กวาดรางน้ำฝนในกุฏิและเห็นพระอาจารย์ยืนอยู่บนดอกบัว ดอกบัวยืนอยู่ข้างละดอก รัศมีลุกขึ้นโชติช่วงเลย เราเห็นด้วยตาเนื้อ ตัวฉันเองเห็นด้วยตาเนื้อ จึงได้ทราบแน่ชัดว่า พระอาจารย์เรานี้ไม่ใช่สงฆ์สามัญจะนับเม็ดทรายไม่ได้จะเดินฉนวนสมบัติไม่ได้ เข้านิโรธแทรกในหินไม่ได้ จะวิชาสูงอย่างนี้ไม่ได้เพราะพระอาจารย์นี้สูงที่สุดจะไปหาที่เปรียบปานอย่างนี้ไม่ได้อีกแล้ว

เพราะฉะนั้นที่ล่วงเกินที่ออกฤทธิ์กับพระอาจารย์จึงรู้สึกเสียใจมาก เราควรจะเคารพกราบไหว้บูชาพระอาจารย์เป็นที่สุดหาที่เปรียบปานไม่ได้ อีกแล้วที่ได้สมคะเน ที่ได้เจาะเข้ามาเล่าเรียนผู้สำเร็จที่มีความรู้ชั้นสูงก็ยังไม่ยอมสั่งสอนเรา บอกว่าพระอาจารย์

ของเรามี ต่อไปเราจะได้สำเร็จมรรคผล ยังไม่เชื่อผู้สำเร็จ หว่าผู้สำเร็จ
โกหกจะไปเรียนอะไรได้ คนพันธุ์นี้ ผู้สำเร็จเขาเดินได้น้ำได้ เปิดน้ำได้
ใส่สัตว์ที่ตะเข้ได้ เขาเรียนตั้งแต่อายุ ๑๓-๒๐ ปี เขาเรียนได้แค่ทุติยฌาน
เท่านั้น เขายังไม่เห็นฌานเลย ฌานก็ไม่รู้จัก ไปไหนไปได้ทั้งนั้น ใช้ลมก็ได้
เปิดได้น้ำก็ได้ เขาไม่ยอมสอนดิฉัน เขาบอกต่อไปจะได้พบพระอาจารย์

คุณแม่อาจารย์ทองสุข ได้ไปสอนธรรมะหลายแห่งคือ บางปะกง
ชลบุรี บ้านบึง พนัสนิคม พนมสารคาม ปราจีนบุรี ทำประชุม หาดยาง
ฉะเชิงเทรา นครสวรรค์ ตะพานหิน เชียงใหม่ ได้อยู่สอนแต่ละแห่งนาน
บ้างไม่นานบ้าง ที่วัดปากน้ำก็สอนอยู่เป็นประจำเช่นเดียวกัน ที่เชียงใหม่
ก็ได้แม่ฉลุย สมบัติสุข มาช่วยหลวงพ่
ทำวิชาอีกคนหนึ่ง

ตอนที่แม่ชีทองสุขไปสอน
ธรรมะนั้น พอกลับมาจะมาถามแม่ชี
จันทร์ว่า หลวงพ่อดัดปากน้ำท่านสอน
อะไรบ้าง ไปถึงไหนแล้ว เพราะแม่ชี
จันทร์จะอยู่ในโรงงานทำวิชาตลอด
และพักอยู่ด้วยกัน แม่ชีจันทร์ก็จะทำ
หน้าที่ถ่ายทอดธรรมะในโรงงานทำวิชา
ให้ จึงช่วยให้แม่ชีทองสุขมีความสุขสมบูรณ์
ทั้งเรื่องเผยแผ่และทำวิชาไม่บกพร่อง

บ้างฉลุย สมบัติสุข

เลยเพราะมีแม่ชีจันทร์ คอยทบทวนและเป็นกัลยาณมิตรให้ซึ่งกันและกัน

เมื่อหลวงพ่อดัดปากน้ำท่านได้ละสังขารแล้ว แม่ชีทั้งสองก็ได้
ประคับประคองกันตลอดมา ทั้งด้านปฏิบัติ และเผยแผ่ธรรมะตามคำ
บัญชาของหลวงพ่อดัดปากน้ำที่ได้มอบหมายไว้ก่อนท่านมรณภาพ

การบูชาข้าวพระเป็นวิชาที่สำคัญที่สุดวิชาหนึ่ง แม่ชีจันทรและแม่ชีทองสุขได้ค้นคว้าด้วยกัน

ในเรื่องนี้ แม่ชีจันทรเล่าว่า

“สมัยก่อนอยู่บ้านนอก เคยก่อเจดีย์ทราย พอมายู่วัดปากน้ำ ประมาณ ๒-๓ ปี ที่วัดปากน้ำมีคลองรอบๆ เห็นเรือบรรทุกทราย ผ่านมาข้างวัด เพื่อใช้กองเป็นเจดีย์ทรายในวัด จึงเอาทรายมาก่อ เป็นพระเจดีย์ แล้วชวนแม่ชีทองสุขนำขึ้นไปถวายพระพุทธเจ้าบน นิพพาน เห็น ชัดเจนว่า สามารถ นำขึ้นไปได้” ตั้งแต่นั้นมาทุกวันพระ แม่ชีทองสุขกับ แม่ชีจันทร จะชวน กันทำอาหารแล้ว บูชาข้าวพระ นำ ของละเอียดยขึ้น

แม่ชีจันทร นำบูชาข้าวพระ

ถวายพระพุทธเจ้าทุกพระองค์บนพระนิพพานด้วยขามที่ใส่ที่มีอยู่เป็นขาม บิ้น เลยเปลี่ยนเลือกเอาถั่วยติๆ ขามติๆ ใหม่ๆ นำขึ้นไปถวาย ทำอย่างนี้ มาเรื่อย สมัยก่อนวัดปากน้ำไม่มีใครเขาทำกัน แม่ชีทองสุขกับแม่ชีจันทร ขยันและซอกแซก หยาบเราก็ก็นำมาทำ ละเอียดยเราก็ก็นำมาทำ ได้ศิษยานุ- ศิษย์มากมาย ในระยะหลังๆ คุณแม่อาจารย์ทองสุขประจำอยู่วัดปากน้ำ และสั่งสอนอยู่ดังเดิม แต่ภายหลังมีโรคภัยมาเบียดเบียนหลายโรคด้วยกัน กล่าวคือ เมื่อเริ่มต้น พ.ศ.๒๕๐๔ ได้ป่วยเป็นโรคหัวใจวายก่อน จากนั้น โรคต่างๆ ก็แทรกซึมเข้ามาเป็นเงาตามตัว คือ ความดันโลหิตสูง ริดสีดวง เบาหวาน และสุดท้ายโรคมะเร็งที่มดลูก

ป้ายหน้าโกศเก็บอัฐิ แม่ชีทองสุข-แม่ชีเอียว

แม่อาจารย์ทองสุข ถึงแม่จะถูกรื้อร้าย คุกคามอยู่เช่นนั้น ก็ไม่เคยละหน้าที่ที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดัดปากน้ำ ผู้เป็นอาจารย์ได้มอบหมายไว้เลย จนสุดท้ายได้

บอกกับแม่ชีจันทร์ผู้ดูแลปรนนิบัติอยู่เคียงข้างว่า

“มันกินทะเลหมดแล้วคงอยู่ไม่ไหวแล้ว” และได้ละสังขารไปเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๖ เวลา ๑๙.๓๕ น. ณ บ้านพักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ด้วยอาการอันสงบ

หลังจากนั้น แม่ชีจันทร์ก็ได้ช่วยดูแลสั่งสอนลูกศิษย์ของแม่ชีทองสุขสืบต่อมา และปฏิบัติตามคำสั่งในเรื่องการปฏิบัติและเผยแผ่วิชชาธรรมกาย อย่างเคร่งครัด และได้ละสังขาร เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ สิริรวมอายุได้ ๙๒ ปี และวันฌาปนกิจคือวันเพ็ญสงกรานต์ของแม่ชีจันทร์ก็เป็นวันเดียวกันกับที่แม่ชีทองสุขละสังขารคือ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์

นับได้ว่าแม่ชีผู้เป็นศิษย์คนสำคัญของหลวงพ่อดัดปากน้ำทั้งสองท่านนี้ สร้างคุณประโยชน์อันมหาศาลแก่พระพุทธศาสนา

แม่ชีัญญาณี สุกเหตุ

แม่ชีธัญญาณี สุกเกตุ

แต่เดิมฉันเป็นคนกรุงเทพฯ อยู่แถวประเวศ เกิดวันที่ ๑ ตุลาคม
แรม ๓ ค่ำ ปีมะโรง สนใจทางด้านพุทธศาสนามาตั้งแต่เด็ก อายุ ๑๓ ปี
ก็ไปถือศีลกับพ่อ ได้ยินเหมือนกันว่าหลวงพ่อดปากน้ำ เก่งเรื่องการ
นั่งสมาธิ ก็เลยหัดนั่งตั้งแต่อยู่บ้าน เขابอกว่าให้หัดท่อง สัมมา อะระ-
หัง เราก็หัดท่อง มีช่วงหนึ่งของชีวิตที่ป่วยไม่สบาย พอรู้ว่าหลวงพ่อด
ปากน้ำ ท่านใช้วิชาธรรมกายรักษาโรคได้ก็อยากมาพบท่าน ประกอบ
กับแต่เดิมอยากบวชเป็นชีด้วย ก็เลยเดินทางมาพบหลวงพ่อด มาถึงวัด
ปากน้ำตอนกลางวัน หลวงพ่อดบอกว่าเขาบวชกันไปแล้ว ต้องรอวันพระ
แต่เราบอกรอไรไม่ไหว อยากบวชวันนี้ หลวงพ่อดก็เลยบวชให้ในตอนเย็น
โกนหัวแล้วก็รับศีล ๘ มาหาหลวงพ่อดตอนนั้นอายุ ๑๙ ปีเศษ จะย่าง ๒๐
ประมาณปี พ.ศ.๒๔๙๐

มาอยู่วัดปากน้ำก็ไปช่วยงานที่โรงครัวอยู่ ๒ ปี หลังจากนั้น
แม่ครัวเก่าลาออกไป
ก็ถูกเรียกตัวให้มาทำ
อาหารให้หลวงพ่อด
ทำอยู่ ๑๐ ปี แล้ว
หลวงพ่อดก็สิ้น รวม
แล้วที่มาอยู่กับหลวง-
พ่อดปากน้ำ ๑๒ ปี
ถ้ารวมถึงปัจจุบันปี
พ.ศ.๒๕๔๕ ก็รวมทั้ง

แม่ชีธัญญาณี กำลังปรุงอาหาร

สิ้น ๕๕ ปี ที่อยู่ดูแลครัวของวัดปากน้ำ

เดิมฉันชื่อบุญช่วย ส่วนชื่อธัญญาณี หลวงพ่อดั้งให้ เพราะแต่

ก่อนเวลาคนมาวัดปากน้ำ เขาจะขอให้หลวงพ่อดั่งซื้อให้ เขาติดกันมาก สมัยนั้น มีพระที่ได้เปรียญ ๔ ประโยค ท่านแปลว่า ผู้หญิงทำอาหาร ส่วนพระเปรียญ ๗ ประโยค ท่านแปลว่า ผู้รู้ในทางการอาหาร สำหรับสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลพายัพ ท่านให้ความหมายว่า คนรวย เพราะมีข้าวถวาย คุณยายตริธา หลวงพ่อก็ตั้งชื่อให้เหมือนกัน เดิมแกชื่อ ปิ่น แล้วหลวงพ่อดั่งซื้อให้ใหม่ว่า “ตริธา” มีครั้งหนึ่งพ่อของฉันมาเลี้ยงพระ แล้วหลวงพ่อก็ถามว่ามีลูกกี่คน คนนี้ข้าจะขอไว้ แต่ท่านไม่ได้พูดว่าจะให้ไปเป็นแม่ครัว แต่เณรที่อยู่ในโรงงานทำวิชา บอกว่าดิฉันมีหน้าที่นี้โดยตรง เขาบอกว่าในเหตุต้องมาดูแลเรื่องอาหาร เรื่องเสียบ้างฉันไม่ค่อยได้ไปนั่งธรรมะ ส่วนใหญ่จะอยู่แต่โรงครัว

พอบวชได้ ๔ ปีก็จะลาสิกขา หลวงพ่อบอกว่าอย่าสึก มาขอลาครั้งที่ ๒ ท่านก็ไม่ให้ ลาครั้งที่ ๓ ท่านก็ไม่ให้ ก็เลยถามหลวงพ่่ว่าทำไมไม่ให้สึก หลวงพ่อบอกว่า “อยู่ดี สึกไม่ดี” จึงอยู่ต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ อายุก็ย่าง ๗๔ ปี

หลวงพ่อก็จะเป็นคนที่ถือศีลเคร่งมาก หมายถึงว่าอะไรที่ผิดศีล หลวงพ่อก็จะไม่เอา เช่น นม เนย จะไม่ฉันเลย ถ้ายามวิกาลไปแล้ว ไม่เหมือนสมัยนี้ นม โอวัลติน ก็ฉันได้ สมัยหลวงพ่อบอกท่านห้ามเด็ดขาด ท่านเป็นคนง่าย คือดูแลไม่หนักกลัว แต่พระเณรกลัวกันมาก ถ้าใครทำอะไรผิด หลวงพ่อก็จะให้คนไปติดตามเรื่อง ท่านจะตามงาน ตามให้ได้เรื่องจริง ท่านเป็นคนจริงจัง ท่านจะไม่ให้ชู้ไปกุฎิพระ เพราะพระเณรก็มาก ชู้ก็มาก แต่ฉันก็

ลูกประยูร สุนทรา

ไม่เคยถูกหลวงพ่อดู เพราะเราไม่เคยทำผิดอะไร

กิจวัตรของหลวงพ่อก็คือ เช้ามีเดินรอบวัด มีลูกประยูร สุนทราเดินตามไปด้วย แล้วท่านก็จะมาถึงโรงฉันก่อนเป็นองค์แรก มานั่งรอที่ฉันข้าว พอฟ้าสว่าง พระเณรก็จะทยอยกันมา ทุกองค์ต้องมาฉันรวมกันที่โรงฉัน ห้ามเอาอาหารไปฉันที่กุฏิ ที่ฉันรู้ว่าหลวงพ่อก่อนใครก็เพราะว่าฉันเป็นคนจัดสำหรับอาหารให้หลวงพ่อก่อน สมัยนี้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มาก่อนเป็นองค์แรกเหมือนกัน สมัยก่อนมีเจ้าภาพที่มาถวายอาหารเพียงรายเดียว หลวงพ่อก็คงมีการเทศน์แล้วเจ้าภาพถวายไตรหลวงพ่อก็ดูหลวงพ่อก่อนเปลี่ยนไตร สรงน้ำเสร็จ เขาจะเอาน้ำที่เหลือจากหลวงพ่อก็ดู

ลูปหัว เขาถือกันว่าเป็นน้ำที่ศักดิ์สิทธิ์ เวลาหลวงพ่อก็ดูเทศน์ให้ญาติโยมที่มาถวายอาหารท่านจะเทศน์เรื่องอานิสงส์การให้ทาน ผู้บริจาคทานจะได้บุญมาก ช่วงสุดท้ายของการเทศน์หลวงพ่อก็ดูสอนให้ทำใจหยุดนิ่ง แล้วท่านก็จะคำนวณบุญให้

โรงฉัน พ.ศ.๒๔๙๔

ว่าเจ้าภาพที่มาทำบุญได้บุญแค่ไหนพอ แค่นั้นพอ โยมนั่งฟังจะเข้าใจหรือไม่ก็ตาม แต่ก็ปลื้มก็แล้วกัน อาหารที่หลวงพ่อดูฉันไม่หมด ท่าน

จะสั่งให้ไวยวัจกรเป็นผู้รับผิดชอบ ถ้ามีอาหารมากท่านก็จะตักฉันอย่างละ ๑ คำ ที่เหลือก็จะมีญาติโยมมารอดักกัน เพราะใครๆ ก็อยากฉันอาหารที่เหลือจากหลวงพ่อกับนั้น

พอฉันเสร็จหลวงพ่อก็เดินนำออกจากโรงฉัน มีพระเถรเดินตามกันเป็นระเบียบเพื่อไปที่โบสถ์ หลวงพ่อก็ให้โหวาทแก่พระเถรในโบสถ์ทุกวัน หลังฉันเข้าแล้วก็จะมีการนั่งภาวนากันสักครู่ หลวงพ่อก็ให้มีการเช็คชื่อขานชื่อเวลาลงโบสถ์ด้วย ว่าใครมา ใครไม่มา ใครไม่มาก็ต้องลา หลวงพ่อตั้งระเบียบเอาไว้ ตอนเย็นก็จะมาลงให้โหวาทพระเถร แล้วก็จะมีนั่งภาวนาด้วย พวกเก่าๆ ที่เคยบวชแล้วลาสิกขาออกไป ช่วงบั้นปลายชีวิตย้อนกลับมาวัดปากน้ำมานั่งธรรมะ เพราะตอนที่หลวงพ่อยังไม่ได้เต็มใจนั่ง แต่เดี๋ยวนี้กลับมาสันใจจริงจัง สำหรับแม่ชีก็ตามอัธยาศัย พวกที่อยู่ในโรงงานก็มีหน้าที่ทำงานในโรงงานทำวิชา พวกที่อยู่ในครัวก็มีหน้าที่ทำครัว

สมัยก่อนช่วงแรกๆ ที่ฉันมีแม่ชีทั่วมดฺดูแลครัว เป็นคนคุมดูแลทั้งหมด หลวงพ่อมอบหมายให้ดูแล แม่ชีทั่วม หุตานุกรม เป็นลูกคนจีนตระกูลเป็นนามสกุล วัฑฒิภูมิมประเทศ นามสกุลใหญ่ แต่แม่ทั่วมใช้นามสกุลเดิมคือ หุตานุกรม ส่วนน้องๆ ใช้นามสกุลวัฑฒิภูมิมประเทศ เดิมแม่ทั่วมตอนเป็นเด็กๆ พายเรือขายขนม แถวสองพี่น้อง ส่วนหลวงพ่อก็ค้าข้าวพวยขนมเหลือแม่ทั่วมก็จะเอามาขายให้หลวงพ่อช่วยเหมา เพราะหลวงพ่อก็มีงานเยอะ แม่ทั่วมขยันทำมาหาเก็บ จนเรียนจบพยาบาล ทำงานจนอายุได้ ๓๕ ปี ได้ทราบข่าวว่าหลวงพ่อสดมาบวชอยู่ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ ก็มาราบหลวงพ่อ หลวงพ่อจึงชวนให้มาเป็นแม่ครัว แม่ทั่วมก็รับ แล้วก็ลาออกจากพยาบาล คุณแม่ทั่วมชอบปลูกต้นไม้ ช่วงสงครามปลูกต้นมะละกอไว้รอบวัด พระเถรช่วงสงครามกินแต่มะละกอ พอหลังสงครามพระเถรแอบไปตัดต้นมะละกอ ไม่มีเหลือซากเลย

แม่ชีฉวีญาณิ ควบคุมการผลิตอาหาร วัดปากน้ำ

โรงครัวสมัยหลวงพ่อดปากน้ำแต่เดิมเป็นเรือนไม้มุงจาก มีแม่ครัวที่เป็นแม่ชี ๑๐๐ กว่าคน มีการย้ายโรงครัวมาอยู่ตรงกลางบริเวณที่จอตระกูลปัจจุบัน แล้วก็ย้ายไปอยู่บริเวณห้องน้ำปัจจุบัน แต่สุดท้ายก็ย้ายกลับมาอยู่ที่เดิมคือที่ปัจจุบัน เพราะที่นี้หลวงพ่อดเคยบอกไว้ว่าโรงครัวต้องอยู่ตรงนี้ สมเด็จพระสังฆราชจึงกำหนดให้อยู่ที่ปัจจุบัน ไม่มีการเคลื่อนย้าย

สมัยหลวงพ่อดปากน้ำ แม่ชีท้วมดูแล แต่สมัยสมเด็จพระสังฆราชฉันดูแลเองไม่มีปัญหาอะไร แต่ก่อนเวลาไปซื้อข้าว จะเอาเรือสำปั้นแจวไปซื้อที่วัดกลาง วัดจันทาราม เลยตลาดพลูไปหน่อยเดียว ถ้าของหลายๆ ก็ต้องไปซื้อถึงท่าเตียน แต่ฉันไม่ได้แจวไปซื้อเอง เพราะต้องดูแลสำหรับหลวงพ่อด พอช่วงปี พ.ศ.๒๕๐๕ ถนนเข้าถึง เราก็จีนรยนต์ไปซื้อสะดวกกว่า

หลวงพ่อดเริ่มอาพาธปี พ.ศ.๒๔๙๙ ช่วง ๓ ปีที่หลวงพ่อดป่วยเราก็ได้เป็นคนทำอาหารให้หลวงพ่อด น้ำปานะก็เป็นผลไม้ทุกไม่งั้นกำปั้น

ท่านบอกว่าผลไม้ถ้าเก็บกักมันใช้ไม่ได้ ปกติท่านชอบน้ำอ้อย มีอยู่วันหนึ่งเอาน้ำปानะเข้าไปถวายท่าน ท่านถามว่าน้ำอะไร น้ำส้มโอเจ้าคะ ท่านบอกว่าให้เอากลับไป ฉันไม่ได้ลูกมันใหญ่ เราไม่รู้ ท่านบอกว่าถ้าเป็นส้มเป็นมะตูมได้ ยามที่หลวงพ่อบ่วย ท่านคงทิวนะ มีอยู่วันหนึ่งท่านเรียก ไวยาวัจกรมมา บอกว่าให้ไปบอกแม่ครัวที ว่าจะฉันข้าวราวๆ ตี ๑๑ ตี ๑๒ หลวงพ่อนั่งอยู่ที่เชิงชายกุฏิ นั่งดูว่าพระอาทิตย์ขึ้นหรือยัง ถ้าพระอาทิตย์ขึ้นแล้วจึงจะฉันข้าว

สมัยหลวงพ่อยังเป็นพระหนุ่ม เดินทางจาริกไปจำพรรษาหลายสถานที่ มีที่บางคูเวียงบ้าง ที่อื่นๆ บ้าง หลวงพ่อเล่าให้ฟังว่า มีอยู่ครั้งหนึ่งไปจำพรรษาที่สวนมะพร้าว มีมะพร้าวเยอะแยะ แต่ไม่มีใครเอามะพร้าวมาถวายเลย หลวงพ่อยากฉันมะพร้าวอ่อน แต่ไม่มีใครถวาย เพราะฉะนั้นทุกปีหลังจากหลวงพ่อมรณภาพแล้ว ทุกวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ญาติโยมก็จะเอามะพร้าวอ่อนมาถวายให้หลวงพ่อ หลวงพ่อชอบฉันหัวสมัยนั้นหัวเมืองไทยยังปลูกไม่ได้ ต้องเป็นหัวมาจากเมืองจีน ซึ่งหายาก แต่มันแถวเมืองไทยมี เราก็หั่นมันแกวแบบคล้ายๆ หัว เพราะเรารู้ว่าท่านชอบฉันหัว พอท่านจิมฉัน ท่านก็บอกไอ้แม่ครัวหลอก เพราะในใจท่านคงคิดว่าเป็นหัว แต่พอฉันแล้วเป็นมันแกวไม่ใช่หัว

อาหารที่หลวงพ่อดันท่านไม่เคยเลือก ไม่ว่าจะเป็นอาหารคาวอาหารหวาน หลวงพ่อก็ไม่เคยบอกว่าจะฉันอะไร มีอะไรถวายท่านมา

ท่านก็ฉันทอย่างนั้น ท่านไม่เคยบอกเลยว่าให้จัดแกงอะไรมาถวาย ฉันทง่าย แม้กระทั่งแม่ครัวหุงข้าวแล้วข้าวดิบ ไม่สุก แข็ง หลวงพ่อก็มีเมตตา พูดไม่ให้เสียน้ำใจ บัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่น คือมีอยู่วันหนึ่งแม่ครัวหุงข้าวแล้ว ก็นึกว่าสุกแล้ว ไม่ได้เชียวดู ก็เตรียมไปถวายหลวงพ่อ พอไปถึงหลวงพ่อบอกว่า แม่ครัวช่วยเปลี่ยนข้าวให้หน่อย ข้าวมันแข็ง พอเรามาดูปรากฏว่าข้าวแข็ง ทั้งดิบ แต่หลวงพ่от่านไม่ได้ตำหนิอะไรเลย ท่านมีเมตตามาก

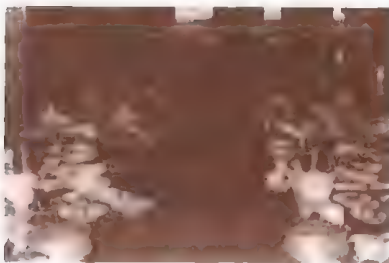
เวลาเรายกส้วรับเข้าไปถวายหลวงพ่อ วันนั้นหลวงพ่อย่อยปากว่าอยู่ไม่ได้แล้ว ตอนนั้นหลวงพ่อย่อยอยู่ แต่ก็ยังอยู่ต่อมาได้อีก ๓ ปี นั้นเป็นบารมีของหลวงพ่อ มีคุณหมอเลี้ยว ผู้อำนวยการเจ้ากรมแพทย์ ซึ่งเป็นน้องของคุณแม่ทั่วมมาคอยดูแลหลวงพ่อ จำได้ว่าตอนที่หลวงพ่อย่อยจะเริ่มป่วย หลวงพ่อนัดประชุมทั้งวัด ทั้งพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ลูกศิษย์วัด หลวงพ่อขอให้ทุกคนเป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระ ให้เลี้ยงปีละ ๑ วัน วันไหนก็ได้ ให้ไปชวนพ่อแม่ญาติพี่น้องให้ได้ครบ ๓๖๕ วัน ตอนนั้นพระครูปัญญาภิรัตติคิดว่าหลวงพ่อย่อยจะปลงสังขารแล้ว ก็ขออาราธนาให้

หลวงพ่อยุ่ยาวนานๆ ตอนนั้นประชุมกันที่ศาลาเก่า หลวงพ่อเป็นผู้ริเริ่มโครงการเลี้ยงพระเป็นเจ้าภาพถวายภัตตาหารพระประจำวัน สำหรับตัวฉันทำให้พ่อ ๑ วัน ให้แม่ ๑ วัน พี่หนึ่งทำ ๒ วัน

ปฏิปทาของหลวงพ่อดีมาก คือ ท่านส่งเสริมทั้งด้านปริยัติและด้านปฏิบัติท่านจะเน้นเรื่องทำวิชา สอนธรรมะเป็นหลัก ใครสอบได้เป็นมหาเปรียญ หลวงพ่อก็ถวายผ้าไตรให้ ส่วนพวกที่ได้ธรรมกายทำวิชาในโรงงานหลวงพ่อก็มีค่าใช้จ่ายให้ คือหัวหน้าเวอร์จะได้ ๓๐๐ บาท ลูกเวอร์จะได้ ๒๕ บาท เป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต หลวงพ่อก็เน้นเรื่องการฝึกคน สอนคน ท่านไม่เคยไปขอร้องใครมีแต่คนจะมาให้หลวงพ่อช่วย สมัยข้าวยากหมากแพงก็อดทนกันไป แต่ข้าวปลาอาหารก็ไม่ขาด พอข้าวจะหมดก็ไปบอกหลวงพ่อ ท่านก็บอกว่ากำลังมา วันรุ่งขึ้นข้าวมาส่งให้จริงๆ

สมัยก่อนการทำอาหาร เมนูจะขึ้นอยู่กับวัดฤดูใบไม้ผลิคนมาถวาย แต่สมัยนี้เงินดีขึ้น ก็จะทำตามที่เจ้าภาพแจ้งเมนูมาให้ หลวงพ่อไม่ค่อย

ออกไปฉันนอกวัด ยกเว้นผู้มีอุปการคุณกับวัด หรืองานสำคัญ ที่เขานิมนต์ไป ท่านถึงจะไป ครั้งสุดท้ายที่หลวงพ่อกำลังจะไปจำได้ว่า เป็นงานของจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งเป็นลูกเขยของหลวงจบบา นิมนต์ไป หลวงพ่อต้องเดินไปที่วัดขุนจันทร์ สะพานหัน เพราะถนนยังไม่ถึงวัด ตอนนั้นหลวงพ่อก็เริ่ม

สมเด็จพระสังฆราช วัดโพธิ์

อาพาธบ้างแล้ว แต่เพราะมีอุปการคุณ
กันจึงต้องไป

หลวงพ่อบอกสมเด็จพระสังฆราช
ตอนนั้นยังไม่เป็นสมเด็จพระสังฆราช
ท่านบอกว่าต่อไปจะได้เป็นใหญ่ที่สุด
ในสงฆ์ แต่สมเด็จพระสังฆราชไม่เชื่อ
หลังจากหลวงพ่อสลัดไปแล้ว พอ
ปีที่ท่านได้เป็นสมเด็จพระสังฆราช
ท่านก็มากราบหลวงพ่อบนหอหลวง-
พ่อบุญที่วัดปากน้ำ มีอยู่ครึ่งหนึ่งช่วง
หลวงพ่อบาปอาพาธ วันนั้นสมเด็จพระสังฆราช

จะมาเยี่ยมหลวงพ่อบุญ แต่นั่งรถรับจ้างมา หลวงพ่อบอกให้พระ
เถรเตรียมตั้งแถวต้อนรับ พอรถรับจ้างมาถึง ท่านก็งัดว่าใครบอก
ว่าจะมา พระเถรบอกว่าหลวงพ่อบอกว่า วัดโพธิ์จะมา ให้มา
คอยต้อนรับ สมเด็จพระสังฆราชเชื่อมั่นศรัทธาหลวงพ่อบุญมาก เพราะมี
ญาณวิเศษยังรู้ล่วงหน้าได้

หลวงพ่อบุญท่านจะรักสมเด็จช่วงมาก เวลาใครเอาทุเรียนมาถวาย
หลวงพ่อบุญ หลวงพ่อบุญจะจับพลูที่สวยๆ แล้วบอกว่าให้เอาไปให้ท่านช่วง ซึ่ง
ตอนนั้นท่านช่วงยังเป็นพระหนุ่ม อายุยังไม่มาก ยังไม่ได้เป็นสมเด็จ แล้ว
ท่านบอกว่าฉันแล้วดี ต่อไปจะได้เป็นสมภาร แล้วก็จะจริงตามที่ท่านพูดไว้
ส่วนพลูที่ไม่สวยหลวงพ่อบุญเอาไว้ฉันเอง เวลาหลวงพ่อบุญสอนธรรมะ ท่านจะ
พูดเสมอว่า “เรียนแล้ว ต้องเรียนให้เก่งกว่าครู”

พระพุทธรศาสนาโสภณ (หลวงพ่อสุน) วัดหัวเขา

พระพุทธศาสนาโสมณ (หลวงพ่อบุณ) วัดหัวเขา

อาตมามาพบหลวงพ่อบุณได้เพราะว่าได้ยินกิตติศัพท์ ล้ำลึกคุณงามความดี อันมหาศาลของหลวงพ่อบุณ อาตมาเดิมเป็นคนอำเภอเดิมบางนางบวช จ.สุพรรณบุรี เกิดเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๓๒ ได้ยินตั้งแต่สมัยบวชเป็นเณรปี พ.ศ.๒๔๔๑ อายุ ๑๘ แต่ยังไม่มีโอกาสได้ไป พ.ศ. ๒๔๔๒ สอบได้นักธรรมชั้นตรีที่ วัดใหม่สุวรรณภูมิ ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วก็เรียนนักธรรมชั้นโทต่อที่วัดใหม่สุวรรณภูมิ พ.ศ.๒๔๔๓ บวชพระโดยมีอุปัชฌาย์คือหลวงพ่อบุณ (พระครูเอนกคุณากร) ตอนนั้นอาตมายังสอบไม่ได้ชั้นเอก พ.ศ.๒๔๔๕ ไปอยู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เหตุที่ได้ไปเพราะ ร้อยโทแจ่ม ไธสงโรจน์ พาไปวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ก็ไม่รู้จักใครหรอก พาไปฝากหลวงพ่อบุณ อาตมาก็กราบหลวงพ่อบุณแล้วบอกว่าต้องการจะมาเรียนธรรมชั้นโท หลวงพ่อบุณก็เรียกพระครูปัญญาภิรัต แผนกต้อนรับพระปกครองพระวัดปากน้ำมารับเข้าบัญชี แล้วก็ส่งไปอยู่แผนกเนกขัมมะก่อน บังเอิญคณะเนกขัมมะเต็ม คณะหลวงพ่อบุณก็มีที่ว่างห้องหนึ่งก็เลยได้มาอยู่ใกล้ๆ หลวงพ่อบุณ

อยู่กับหลวงพ่อบุณแล้วเข้าก็เรียนนักธรรมชั้นโท บ่ายเรียนบาลี พอห้าโมงเย็นก็เข้านั่งสมาธิเรียนวิชาธรรมกายทุกวันในโบสถ์ ส่วนตอนกลางคืนช่วงสองทุ่ม ถึงสองทุ่มครึ่งมีการนั่งเพิ่มเติมที่คณะอนาลาย คณะเนกขัมมะบ้าง คณะพระครูปัญญาภิรัตก็มี ต่อวิชาธรรมกายให้เข้าศูนย์กลางกายหยุดนิ่ง ก็เห็นดวงปฐมมรรค หยุดนิ่งกลางดวงปฐมมรรคผ่าน

พระครูปัญญาภิรัต

ไปเห็นดวงศีล เห็นดวงสมาธิ
เห็นดวงปัญญา เห็นดวงวิมุตติ
วิมุตติญาณทัสสนะใสใส หัวดวง
เข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด ผ่าน
อีกหัวดวง เข้าถึงกายทิพย์หยาบ
กายทิพย์ละเอียด เข้าดวงศีล
ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ
วิมุตติญาณทัสสนะใสๆ หัวดวง
เมื่อผ่านกายทิพย์แล้วก็เข้าไป
กายพรหมหยาบ พรหมละเอียด
เข้าดวงศีล ดวงสมาธิ ดวง
ปัญญา ดวงวิมุตติ วิมุตติญาณ
ทัสสนะใสๆ ในกลางอรุปพรหม

หยาบ อรูปพรหมละเอียด ก็ผ่านเข้ากายอรุปพรหมหยาบ อรูปพรหม
ละเอียด ถึงกายอาฬารดาบส อุทกดาบส กาลามโคตร ผ่านดวงศีลดวง
สมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ เข้าไปกายโคตรภู
ธรรมหยาบ โคตรภูธรรมละเอียด ผ่านอีกทีเข้าศูนย์กลางกายโคตรภู
ธรรมหยาบ โคตรภูธรรมละเอียด ผ่านหัวดวง เข้าไปอยู่กายพระโสดา
ปฏิมรรค พระโสดาปฏิผล หน้าตักกว้างห้าวา สูงห้าวา เกตุดอกบัวตูม
โสดาเป็นกระจกคันฉ่องสองเงาหน้า เข้าไปอยู่ในดวงปฐมมรรค หยุดนิ่ง
กลางดวงปฐมมรรคเห็นดวงศีล หยุดนิ่งกลางดวงศีลเห็นดวงสมาธิ
หยุดนิ่งกลางดวงสมาธิเห็นดวงปัญญา หยุดนิ่งกลางดวงปัญญาเห็นดวง
วิมุตติหยุดนิ่งกลางดวงวิมุตติ เห็นดวงวิมุตติญาณทัสสนะใสๆ หัวดวง
เข้าไปอยู่ในกายพระโสดาปฏิมรรค

พระโสดาปฏิผล หัวดวง เข้าไปอยู่ในกายพระโสดาปฏิมรรค

พระโสดาปฏีผล
พระธรรมกายต้นๆ
ของหลวงพ่อมงคล-
เทพมณี วัดปากน้ำ
ภาษีเจริญ หน้าตัก
กว้างห้าวา สูงห้าวา
เกตุดอกบัวตูมใสเป็น
กระจกคันฉ่องส่อง

เงาหน้า หยดน้ำในหยดน้ำในหนึ่งกลางของกลางกลางของกลางซ้ายขวา
หน้าหลังไม่ไปซ้อนอัดทับทวิให้ใสละ..สักกายทิฐิ วิจิกิจณา สิลัพพตปรามาส
สังโยชน์สามเปราะนี้ พระโสดาบันก็แกะออก หายไปแล้ว พระโสดาบันก็
หยดน้ำเข้าศูนย์กลางกายพระโสดาบัน พอหยดน้ำถูกส่วนก็เห็นดวงปฐม
มรรคก็ผ่านดวงศีลดวงสมาธิดวงปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะห้า
ดวง ไส...พอธรรมกายใสหนักเข้าก็เห็นกายสภิกาคาหยาบ สภิกาคา
ละเอียดหน้าตักกว้างสิบวาสูงสิบวา เกตุดอกบัวตูมใสเป็นกระจกคันฉ่อง
ส่องเงาหน้า ขยายหน้าตักจากพระโสดาบันเป็นสภิกาคา หน้าตักกว้าง
สิบวา สูงสิบวาเกตุดอกบัวตูมใสเป็นกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า พระ-
สภิกาคาก็ทำหน้าที่ละสังโยชน์สามเปราะเช่นเดียวกับพระโสดาบัน แต่
พระสภิกาคานั้นไม่มีราคะเสียแล้วนั้นตัดไป โทสะก็ตัดไปแล้วไม่มี โมหะ
ก็ไม่มี ไสสว่างอยู่ในคุณธรรมของบุคคลที่สอง สภิกาคามรรค สภิกาคา-
ผล

แม้ทุกวันนี้ก็ปฏิบัติอยู่นะสภิกาคามรรค สภิกาคาผล หน้าตัก
กว้างสิบวา สูงสิบวาเกตุดอกบัวตูมใสเป็นกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า
แต่ถ้าจะต้องก็ต่อได้ กายพระสภิกาคาหน้าตักกว้างสิบวา สูงสิบวา เกตุ
ดอกบัวตูมใสมากขึ้น หยดมากขึ้น นิ่งมากขึ้น สะอาดมากขึ้น ทับทวิ

พระราชโมลี

พระมหาธีร (หลวงพ่อดี)

หลวงพ่อดี

ให้ใส่เข้าศูนย์กลางกายพระสภิกาคา พอถูกส่วนก็เห็นดวงปฐมมรรคหยุด
 หนึ่งกลางปฐมมรรคก็เห็นดวงศีล หยุดหนึ่งกลางดวงศีลก็เห็นดวงสมาธิ
 ทำให้ใสทุกดวง ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะใสทุกดวง
 เข้ากายพระอนาคามีหายบ อนาคามีละเอียดย หน้าตักกว้างขยายไปอีก
 กว้างสิบห้าวา สูงสิบห้าวา เกตุดอกบัวตูมใสทำหน้าที่แกะสังโยชนอีก
 สองเปราะ กามราคะ ปฏิฆะ จะเป็นรูปสวयरูปงาม รูปหญิงรูปชายไม่
 พึงปรารภนาเรียกว่ากามราคะ ปฏิฆะ ถ้ามีแล้วมันร้อน ปฏิฆะความ
 กระทบกระแท่งแห่งจิต ไปเจอรูปที่ไม่สวยไม่งาม ไม่ชอบก็เป็นทุกข์ ชอบ
 ก็เป็นทุกข์ พระสภิกาคาพึงละ ๒ เปราะ กามราคะ ปฏิฆะ แห่งจิต
 หายไป สภิกาคาก็หยุดในหยุดหนึ่งในหนึ่งกลางของกลางกลางของกลาง
 ซ้ายขวาหน้าหลังไม่ไปซ้อนอัดทับทวีให้ใสเข้าศูนย์กลางกายสภิกาคา
 ละเอียดยหนึ่งหนักขึ้น ใสหนักขึ้น สว่างหนักขึ้น เข้าไปดวงวิมุตติญาณ-
 ทัสสนะใสใสใส่ผ่านอีกทีเข้ากายอรหัตตหายบ อรหัตตละเอียดย ขยายหน้า
 ตักยี่สิบวา สูงยี่สิบวา เกตุดอกบัวตูมใสเป็นกระจกคั่นช่องสองเงาหน้า
 ทำหน้าที่แกะสังโยชนอีกห้าเปราะ อวิชชา ตณหา อุปาทาน ชาติภพไม่มี
 ชาติไม่ติด ภพไม่ติด อวิชชาไม่มี ตณหาไม่มี ไม่มีแล้ว ละได้หมดแล้ว
 กายอรหัตตมรรค อรหัตตผล หน้าตักกว้างยี่สิบวา สูงยี่สิบวา เกตุดอกบัว
 ตูมใสพออยู่กายนี้แล้วใสหนักขึ้น ละอาตหนักขึ้นแล้ว หลวงพ่อดีมงคล-

แม่อาจารย์ญาณิ ศิริโวหาร แม่อาจารย์ทองสุข ลำแดง แม่อาจารย์ถนอม อาสวัย

คุณตรีธา เนียมขำ แม่อาจารย์ลูกจันทร์ ชนนกยูง แม่ชีเอียร ชีรสวัสดิ์

เทพนิทัศน์ก็ตรัสเรียกว่าอะหังอิติปิ ธรรมกาโย ตถาคโต เราตถาคตคือ
ตัวธรรมกาย หน้าตักกว้างยี่สิบวา เกตุดอกบัวตูมใสเหมือนกระจกคัน
ฉ่องส่องเงาหน้า อยู่ในกายพระอรหันต์ สูงสุดกว้าง สูงสุดใหญ่ สูงสุด
ยี่สิบวา เกตุดอกบัวตูมใสเป็นกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า พระอรหันต์ทุก
องค์ต้องทำบรรลुธรรมกายทุกองค์ เห็นทุกองค์ กว่าจะเห็นพระบาลี
อะหังติปิ ธรรมกาโย ตถาคโต เหล่าตถาคตคือตัวธรรมกาย อยู่ในพระ
นิพพาน ส่วนกายเนื่อกายหนังของพระองค์ ๘๐ ปี ก็เผาที่เมืองกุสินารา

ราชธานี กระดุกเป็นพระบรมสารีริกธาตุ สาธุชนนำไปบูชา ส่วนกาย
ธรรมกายอยู่บนพระนิพพาน นี่หลวงพ่อมงคลเทพมุนีวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
ท่านสอนอย่างนี้ ข้าพเจ้าเอง อาตมาเองตอนอยู่วัดปากน้ำก็เดินด้วย ๑๘
กายอย่างนี้ อายุ ๒๕ ปี อาตมาก็บรรลุธรรมกาย

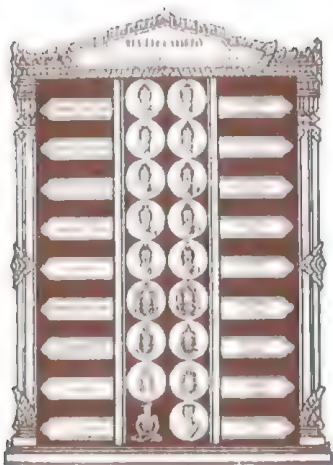
หลังจากได้ธรรมกาย ได้ ๑๘ กายจนชำนาญคล่องแคล่วแล้วในปี
พ.ศ.๒๔๗๘ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ก็ให้เข้าโรงงาน ทำวิชาทุกวัน หลวงพ่อ
ท่านให้เข้าทุกวัน นั่งทำวิชาอยู่จนกระทั่งหลวงพ่อมรณภาพ

ในโรงงานทำวิชามีฝากันห้องฝั่งหนึ่งเป็นแม่ชี อีกฝั่งหนึ่งเป็น
พระ เณร แล้วก็มีห้องหลวงพ่อบริเวณอยู่ท่านนั่งสั่งงาน ฝ่ายแม่ชีที่
พอจำได้ก็มี ตรียา ญาณิ ทองแท้ แม่ชีฉลวย แม่ชีถนอม แม่ชีบุก
แม่ชีทองสุข แม่ชีจันทร์ แม่ชีเอียร พระเณรก็มี หลวงพ่อเล็ก
(มหาเจี๊ยง) ชีระธัมโม มหาณรงค์ (นานๆ เข้าที) หลวงตาผัน
หลวงตาอินทร์ หลวงตาแอบ หลวงตาใจ หลวงพ่อวิระ เณรก็มี
เณรวัฒนา เณรรอด จะว่าไปคนที่เข้าโรงงานทำวิชานั้นหายาก พวก
มหาเปรียญก็ถือว่าเขามีความรู้ดี มีความรู้สูงแล้ว ไม่ไปนั่งหลับตาหрок
แต่หลวงพ่อบริเวณท่านว่า ไฉ้ความรู้
ในกระดากะ รู้ในกระดากะ มันก็
ฟังกระดากะ ท่านพูดว่า...ยันเต
กะคะวะตา ฌานะตา ปัสสะตา
อาระหะตา สัมมา สัมพุทเธนะ
เตี๋ยวท่านแปลให้แล้วยันเต
กะคะวะตา พระผู้มีพระภาคเจ้า
องค์ใด ฌานะตา รู้แล้ว ปัสสะตา
เห็นแล้ว ทั้งรู้ทั้งเห็นเชียวนะ นี่
พวกเรามันรู้ในกระดากะ เห็นใน

กระดาศ ได้ใบตราตั้งในกระดาศ ได้ยศจากที่ในกระดาศก็ยังใช้ได้ ยังดี
แต่ก็ดีแค่เปลือกๆ อิมม...ยันเต ะคะวะตา พระผู้มีพระภาคเจ้าองค์ใด
ณานะตา รู้แล้ว ปัสสะตา เห็นแล้ว อะระหะตา สัมมา สัมพุทเธนะ
เป็นพระอรหันต์เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาหลวงพ่อกุต พุดเป็นศัพท์
ยกบาลีแปลเป็นคำศัพท์ มหาบุญมาประโยคเก่า มหาช่วงประโยคเก่า
(สมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์) มหาสว่างเล็ก ป.๕.๙ มหาสว่างใหญ่
ป.๕.๙ พวกอื่นยิ่ง หลวงพ่อเอาในท้องมาแปลให้เราฟัง เวลาเราจะแปล
ต้องแปลในกระดาศ นี่..พุดกันในโบสถ์นะหลวงพ่อกุตเอาในท้องมาแปลให้
เราฟังหมดเลย หลวงพ่อกุตเอาในตัวในตน มาแปลให้เราฟัง เรามันแปล
ในกระดาศสู้หลวงพ่อกุตไม่ได้

อาตมาจะเล่าให้ฟังเรื่องหลวงพ่อกุต อาตมาประทับใจเหตุที่
ท่านสอนมานานแล้ว เรื่องวิชา เรื่องอะไรต่างๆ คือหลวงพ่อกุต
ท่านรักษาเวลา แล้วก็สั่ง พอถึงกำหนดหกโมงเช้าไตรมาส
เลิกละกิจการทำงานทั้งหมดหมดผ้า แล้วมารวมพร้อมกันที่หน้าโบสถ์
พอได้ยินระฆังเล็กอีกทีหนึ่ง หลวงพ่อกุตก็นำหน้าพระครูปัญญาภิรัต

ปลัดชนิดเดินตาม พระครูปัญญา
ภิรัตที่ปกครองพระ พระครูชนิด
ปกครองเณรเดินเป็นแถวแนวระดับ
ดังไปศาลาฉัน ฉันเป็นระเบียบ
เรียบร้อย ให้ผู้ใหญ่ก่อน ผู้ใหญ่ตก
เบิบบอยคุณะแล้วเขาก็ทำตาม พอ
ฉันอิ่มแล้ว ท่านก็เดินเข้าแถวแนว
ระดับ หลวงพ่อกุตก็นำธรรมกายตาม
จบธรรมกาย พระครูปัญญาภิรัต แล้ว
ก็ปลัดชนิดปกครองเณรเข้าแถวแนว

ระดับ เข้าโบสถ์หลวงพ่อให้ธรรมกายนั่งติดท่าน ต่อไปก็เป็นมหา
 ประโยคแปดเก้า ย่นประโยคสาม จบประโยคสามแล้ว ให้นักธรรม
 ชั้นเอกโทต่อตรีต่อ ไฉ้ที่ยังไม่ได้อะไรเลยให้นั่งหลังเป็นการคัตนีสย
 ท่านขึ้นเทศน์ท่านยกศัพท์ “พาหุสัจจะ ลิปปัญจะ วินะโย จะ
 สุสิกขิโต สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมัง คละมุตตะมัง” ท่านเร็ว
 พูดเร็ว สอนเร็ว ความเป็นพหูสูตรพาหุสัจจะ ลิปปัญจะ มีศีลชนิดใด
 ชนิดหนึ่ง ชำนาญคล่องแคล่ว วินะโย จะ สุสิกขิโต ผู้มีระเบียบวินัยอัน
 ศึกษามาดีแล้ว แล้วปฏิบัติตามเป็นมงคลอันประเสริฐ พูดไปๆ ทหาร
 นักเรียนต้องเป็นระเบียบ มันถึงจะน่าดูน่าชม แม้แต่นกบินไปในอากาศ
 นกช้อนหอยโบราณ นกกาบบัว ปรากฏว่าบินไปๆ ๆ ๆ เห็นว่าบางตัว
 บินไม่ทัน แดกแยกแถวออกไปดูไม่งาม ไฉ้หัวหน้าตีโค้ง ตีกลมเป็นวง
 ตีวงกลมบินเป็นวงกลม พอมาทันทุกตัว ทุกตัวบินมาเข้าแถว หัวหน้า
 ออกแล้วเป็นแถว บินไปเป็นแถวนี้ สัตว์เดรัจฉานยังมีวินัย เราเป็นพระ
 เป็นเณรทำไมไม่มีวินัย (หัวเราะ) ไฉ้ให้เจ็บกันหมด อุ๊ยเจ็บจังเลย

ประโยคเก้าประโยคแปดนั่งหน้า ถ้าไม่มานะ ท่านดูที่ใครว่าง
 บอกว่าประโยคเก้าประโยคแปดหายไปไหน ไฉ้เชอ คำว่าไฉ้เชอนี้มัน
 ฉลาดในด้านอกุศล หลบหลีกเสียงไม่ทำตามเวลา ไม่ฉลาดนะมันฉลาด
 ในด้านอกุศล ถึงกำหนดไปเรียนไม่ไปเรียน ถึงกำหนดสอนไม่ไปสอน
 ถึงกำหนดทำวัตรไม่มาทำวัตร อืม...เรียกมันว่าไฉ้เชอ (หัวเราะ) อุ๊ยเจ็บ
 เหลือเกิน เป็นพระแต่เอาดีแบบฆราวาส พอเป็นฆราวาสกลับมาเอาดี
 กับพระ มาสอนพระ ถึงกำหนดเวลาต้องหยุดต้องนั่ง ท่มผ้าเลย ได้ยิน
 เสียงกลองหยุดเลยแล้วมากอดกันที่หน้าโบสถ์ พอจะขังเล็กอีกทีพระ
 ออกเดินนำแล้วก็เดินเป็นแถวแนวระดับตามที่กำหนดไว้ดูสง่าจริงๆ เลย
 สวย เหมือนพระอรหันต์ สารีบุตร โมคคัลลานะ มีสาวกองค์ละห้าร้อย
 ห้าร้อย แต่ในบรรดาห้าร้อย พระอรหันต์เหล่านี้ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์

ทุกองค์นะ เป็นปฏุชนสงฆ์ก็ยังมี
ท่านเทศน์เราก็อึ้งเพล็นเขียว เราก็อึ้ง
แล้วหลวงพ่อบ้านทำได้ ทำ
เป็นแบบฉบับเป็นเนติแบบแผนเป็น
ระเบียบวินัย สมนักที่หลวงพ่อบ้าน
พูดไว้ว่า “พาหุสัจจะ สิบปัญจะ
วินะโย จะ สุสิกขิโต สุภาสิตา จะ
ยา วาจา เอตัมมัง คละมุตตะมัง”
ความเป็นพหูสูตรพาหุสัจจะ
สิบปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต มี
คำพูดเป็นสุภาสิต มีวินัยระเบียบ

อันรำเรียนมา ศึกษามาแล้ว เอตัมมัง คละมุตตะมัง เป็นมงคลอันสูง
สุด “พาหุสัจจะ สิบปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต สุภาสิตา จะ ยา
วาจา เอตัมมัง คละมุตตะมัง” ท่านเทศน์มงคลสูตร วันพระละบท
เจียบกريب นี้อาตมาฟัง มหาเปรียญประโยคเก๋าประโยคแปดฟังเจียบ
กريبหมดเลย แล้วหลวงพ่อบ้านเอาที่ไหนมาเทศน์ทุกวันในโบสถ์ไม่มีเบื่อ
ฟังทุกวัน พอทำวัตรเสร็จจะเก้านาตี สิบนาตี หลวงพ่อเห็นเวลาถึงจะ
สองโมงท่านรีบลงเลย พอสองโมงตีระฆังเรียกเข้าเรียน ท่านตรงเวลา
มาก

เวลาใครไปทำผิด แล้วท่านไปพูดที่โบสถ์เลย เช่นไปดื่มข้าวต้ม
กิน ไปทำอะไรไม่ถูก ก็เอามาสอนเลย พูดเลยให้เจ้าตัวรู้ให้คนนี้
กลัวกัน ท่านให้พระครูปัญญาภิรัตรายงาน วันนี้ปัจจุบันมาเท่าไร
หักเท่านั้นๆ มาครบเท่านั้น และขาดเท่านั้น ป่วยเท่านั้น ลาเท่านั้น
นับทุกวัน จบแล้วก็พระครูปลัดธนิศ รายงานสามเณรปัจจุบันเท่านั้น
องค์ มาทำวัตรเท่านั้นองค์ ขาดเท่านั้นองค์ ป่วยเท่านั้นองค์ ลา

เท่านั้นองค์ ต้องกราบ
เรียนอย่างนี้ทุกวันไป
แม่ชีมีแผนกต่างหาก
แต่ ถ้า วัน อา ทิ ต ย์
วันพระต้องมาหมดเลย
หลวงพ่otechnมาหมด
เลย บางครั้งท่านก็บอก

ไอ้สัปเหร่อใกล้ผี ไอ้ชีใกล้พระ เจ็บเลยนะ วันหนึ่งชีญาติกับชีอะไรนะ
จำไม่ได้พากันมา หลวงพ่อสั่งนะ ตะวันออกเฉียงเหนือ แม่ชีเขาอยู่กัน
พระอยู่ที่ศตวันตก ช้างๆ ติดโบสถ์ไปทางทิศตะวันออก หลวงพ่อว่า
ตะวันออกเฉียงเหนือพวกชี ใครอย่าไปหาใครนะ พระเถรอย่าไปหาชี
ชีอย่าไปหาพระ ต้องได้รับอนุญาตก่อน ถ้าไม่ได้รับอนุญาตไปหากันไม่ได้
ถ้าเกิดมันเสียขึ้นองค์นะมันเสียทั้งประเทศ มันเสียทั้งประเทศยังงี้ อ้าว
ก็พระเถรอยู่กับหลวงพ่อกว่ทั่วประเทศ จังหวัดละสิบ บางจังหวัดถึงยี่สิบ
ถ้ามันไปเสียสักคู่ละ ชีพระไปเสียนะต้องประกาศ ชีนั่นบ้านนั้นจังหวัดนั้น
พระบ้านนั้นจังหวัดนั้นไปทำสกปรกไม่ดี ผิดธรรม ผิดวินัยนี้มันเสียทั้ง

ประเทศ เจียบกริบกลัว ถ้าทำดี
ก็ดีทั้งประเทศ

วันหนึ่งชีบุกก็นำอาหารไปให้
กับมหาณรงค์ ตอนนั้นหลวงพ่อก
สั่งไว้จะไปหาใครต้องขออนุญาต
หลวงพ่อก่อน บังเอิญหลวงพ่อก
ไม่อยู่ก็นำอาหารไปให้ ก็กลับ
มาทางเดิมมาสวณหลวงพ่อกเข้า
พอดี หลวงพ่อกก็พูดว่า “นั่นแน่ะ

ขออนุญาตใคร” “ดิฉันแก่แล้วจะมาขออนุญาตหลวงพ่อกี่ไม่เจอ หลวงพ่อ เลยนำอาหารไปให้ท่านฉัน ดิฉันแก่แล้ว” “อ้อแก่สำคัญนัก อี้แก่นั่นชักทำให้ชีสาวกับพระหนุ่มได้กันมึงรู้มัย” กลัวกันหมด ไ้สัปเทร่อไกล่ผี ไ้สัชไ้สัไ้สัพระ ไ้สัสัปเทร่อไ้สัสัผัมนักลั้วผีทีไ้สัหมันได้เงิน ไ้สัชไ้สัไ้สัพระก็เจเอาพระเป็นผั หลวงพ่อพูดกับชีปุกตรงทางเดิน อาตมาอยู่ด้วยเดินตามหลังท่านฟังกลับจากไปรับสังฆทานที่บ้านโยมกลับมาด้วยกัน

อาตมาถูกส่งไปสอนธรรมะที่ภาคใต้ ไปช่วยหลวงตาแอบ (เปิดสาขาปฏิบัติธรรมหลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ ที่หาดใหญ่ สงขลา) หลวงตามหาอินทร์ หลวงตาผัน พอหลวงพ่อดปากน้ำไ้สัสัมรณภาพ ท่านก็เรียกให้กลับ ตอนไปภาคใต้หลวงตามหาอินทร์ ถูกนายสุพัฒน์ พิณสมาน นายสถานีหาดใหญ่ถามว่า เห็นครั้งแรกเป็นดวงเรียกว่าอะไร หลวงตาอินทร์ไม่รู้ แล้วดวงเล็กๆ ขยายดวงใหญ่ๆ เรียกว่าอะไร ไม่รู้ หลวงตาอินทร์เสียใจ กลับมารีบมาเรียนบาลี เรียนนักธรรมชั้นโท จะได้ไปตอบเขาได้ ปัจจุบันหลวงตาแอบ หลวงตาอินทร์ มรณภาพแล้ว

หลวงพ่อดปากน้ำ มรณภาพ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๒ ก่อนหน้าในช่วงนั้นหลวงพ่อดท่านมีพระภิกษุที่ไว้ใจ ชื่อ-พระใหญ่ ฐิตตเวโท แต่มันทำให้หลวงพ่อเสียใจ เรียกว่ามันผลาญทั้งเงิน ผลาญทั้งชื่อเสียง หลวงพ่อทำเสียมาก แต่หลวงพ่อก็มั่วว่าอะไร ท่านก็ทำวิชาเรื่อยไป พระครูปัญญาวีริตพระครูปลัดธนิษฐาแพทยอย่างดีจากโรงพยาบาลศิริราช บ้าง จุฬาบ้าง ฉิดยาหลวงพ่อ หลวงพ่อบอกว่า อืม...ฉิดก็ฉิดเข้าไปในหิน ฉิดเข้าไปในหิน หินมันไม่รับรู้อะไรแล้วละ ฉิดไปในกายหลวงพ่อนี้ยากก็เข้าไป แต่มันไม่รับรู้ท่านบอก มันจะไปของมันทำเดี่ยว มันจะไปนิพพาน

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๒ อาตมานั่งอยู่ด้านในโรงงานทำวิชา หลวงพ่อก็สั่งบอกว่าจะมรณภาพจริงๆ ท่านเรียก พระเถรเถรีที่ได้ธรรมกายมารวมกันหมดในโรงงานท่านก็เอนหลัง ลืมตามา

นั่งสั่ง เออ...ลูกชีจันทร์
 ขนนกยูงนะ ต่อไปจะต้อง
 ทำงานใหญ่แทนหลวงพ่
 อิม...สั่งพระ เณร ชิปุ๊ก ชิ
 ญานิ ตรีธา ทองแท้ อยู่
 ในโรงงาน ทำโรงงาน แต่
 ต่อไปแม่ชีลูกจันทร์ ขนนก-
 ยูงนี้ต้องทำงานนอกโรงงาน
 อย่างโต่งดังที่สุด ใหญ่ที่สุด
 สายธาตุสายธรรมเขาสั่ง
 อย่างนั้น ให้ทำอย่างนั้น
 แล้วหลวงพ่อก็นั่งเจียบ
 พอวันที่สองสั่งน้อยลง พอ
 วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ เวลา
 บ่ายสามโมงห้านาที เสียง
 ห้อง กลอง ระฆังดัง พระ
 เณร เณร ชิ มากันหมด
 ร้องให้กันระงมพร้อมเพรียง
 หมดร่มโพธิ์ร่มไทรที่พึ่งอัน
 ประเสริฐนะ...แล้วท่านก็ดับ
 อาตมาอยู่จนกระทั่งหลวงพ่อมรณภาพ

หลวงพ่อบุณ

แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง

เรื่องของแม่ชีจันทร์อาตมาเคยได้ยินก่อนหน้านี้ในโรงงาน แม่
 ชิปุ๊กพาแม่ชีจันทร์ไปพบหลวงพ่ แม่จะพาเจ้าไปพบพ่ใหญ่ ให้พ่
 ใหญ่ต่อวิชาให้ หลวงพ่ท่านรับแขกเสร็จท่านก็บอกว่าให้มานั่ง
 ปฏิบัติกับหลวงพ่สัก ๓ วันเดี๋ยวจะมีวิชา สายธาตุสายธรรมสาย

สมบัติในนิพพานจะเพิ่มพูนให้ลูก ต่อไปลูกจะต้องตั้ง ทำงานอันยิ่งใหญ่
ไพศาลแทนหลวงพ่อ หลังจากนั้นก็มาได้ยินครั้งสุดท้าย วันที่ท่านจะ
มรณภาพ ท่านเรียกมาสั่งมอบมรดกธรรมให้ผู้ที่จะสืบทอดวิชาของ
ท่านต่อไป

หลังจากหลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพ อาตมาก็กลับมาอยู่ที่
สุพรรณบุรี มาพัฒนาวัดท่าช้าง
หลวงพ่อได้รับตำแหน่งเป็นเจ้าคณะ
อำเภอวัดท่าช้าง วัดใหญ่โต ต่อมา
โยมนิมนต์ให้มาอยู่วัดบ้านเกิด วัด
หัวเขา เพราะหลวงตาหุ้ย ซึ่งรักษา
การเจ้าอาวาสอาพาธ ใกล้มรณะ

เขาก็ไปรับมา พอมาน หลวงพ่อก็ขยายที่เพิ่มอีก ๒๓ ไร่ ๖ งาน เพราะ
เวลางานตักบาตรเทโว คนมันแน่น ที่ไม่พอในการจัดงาน จึงซื้อที่เพิ่ม ปัจจุบัน
หลวงพ่ออายุย่าง ๗๓ ปี พรรษา ๕๒ หลวงพ่อก็ยังปฏิบัติอยู่ ทำ
วิชชาธรรมกายตามแบบหลวงพ่อสด โดยเฉพาะวันพระ และวันอาทิตย์
หลวงพ่อก็จะมีเปิดสอนสมาธิ เวลาบ่าย ๓ โมงถึงบ่าย ๔ โมง ทำสมาธิต่อ
เนื่องมาไม่เคยขาด

เมล็ดกล้าที่หลวงพ่อวัดปากน้ำได้เพาะขึ้นมา บัดนี้ ๗๓ ปี ๕๒
พรรษา เมล็ดกล้านี้ได้เจริญงอกงาม แผ่ร่มเงาแห่งพระพุทธศาสนาให้
เป็นที่พึ่งแก่สาธุชนทั่วไป หลวงพ่อบุณ วัดหัวเขา แม้เวลาจะผ่านไปนาน
เท่าใด แต่ในใจพระเถระท่านนี้ยังคงตระหนัก รักเคารพและศรัทธาใน
ครูบาอาจารย์อย่างมิแปรเปลี่ยน จนท่านได้รับแต่งตั้งจากประเทศศรีลังกา
เป็นพระราชาคณะตำแหน่งที่พระพุทธศาสนาโสภณ

ลุงจอม มีแก้วน้อย

ลุงหลอม มีแก้วน้อย

นายหลอม มีแก้วน้อย หรือที่รู้จักกันในนามลุงหลอม ลุงเล่าถึงประวัติของตนเองว่าเกิดวันอังคาร เดือนยี่ ปีพ.ศ.๒๔๖๔ เป็นลูกของนายไส มีแก้วน้อย ซึ่งเป็นน้องชายของหลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ ลุงหลอมเล่าให้ฟังว่าตอนเด็กๆ อายุราว ๖-๗ ขวบ มาวัดปากน้ำกับโยมแม่ของหลวงพ่อดปากน้ำ สมัยก่อนวัดปากน้ำ ช่วงปีพ.ศ.

๒๔๗๑ วัดเหมือนวัดที่อยู่ในชนบท ไม่เจริญอะไร มีสวนล้อมรอบวัด มีทั้งสวนลำไย สวนมะพร้าว มีต้นหมาก ต้นชมพู ดูแล้วร่มเย็น มีนกชุมโดยเฉพาะอีกามีมากทีเดียว วัดปากน้ำสมัยนั้นอยู่ใกล้กับวัดหมู ก็เห็นมีหมูมากมายเป็นร้อย ร้องทักหนวกหูทีเดียว แต่ช่วงหลังๆ พวกญวนจับไปหมด สมัยนั้นมีกุฏิเหมือนวัดบ้านนอก เป็นกุฏิเครื่องไม้ สร้างเป็นหลังๆ แบ่งเป็นคณะๆ มีคณะกลาง คณะใต้ แล้วก็มีตัวโบสถ์ มีโรงครัวปลูกเป็นโรงไม้ เป็นบ้านไม้ลังกะสี ส่วนถนนในวัดทำอย่างกับทางคนเดินมีอิฐเป็นก้อนโตปูเป็นทางเดิน ดูสวยงามทีเดียว วัดปากน้ำมีคลองล้อมรอบ มีคลองด้านคลองบางหลวง คลองภาชีเจริญ เวลาคนไปมาวัดปากน้ำ ถ้าใครไม่มีเรือส่วนตัวก็มาเรือเมล์ขาวซึ่งจะวิ่งจากท่าไฟไหม้ (ท่าน้ำภาชีเจริญ) ออกแม่น้ำเจ้าพระยา ไปปากคลองตลาด ไปท่าเตียน ไปราชวงศ์ ทางโรงครัวซึ่งมีแม่ท้วมดูแล เวลาจะไปซื้อกับข้าวกับปลาก็ต้องลงเรือเมล์ไป ลุงสมัยนั้นเป็นเด็กก็ตามแม่ท้วมไปด้วยไปซื้อของแถวราชวงศ์บ้าง แถวสะพานหันบ้าง

ศาลาที่หลวงพ่อลงเทศน์จะเป็น ศาลาไม้ กว้างและยาว จุคนได้มาก แค่พระเณรก็จุได้เป็นร้อยรูป วัน ปกติหลวงพ่อก็จะลงเทศน์ที่ศาลา แต่ถ้าเป็นวันพระ ท่านก็จะลงเทศน์ ในโบสถ์

ชุดแก้วกายสิทธิ์

สมัยแรกๆ ในยุคที่หลวงพ่อเริ่มสอนวิชาธรรมกาย ยังมีพระเณร และแม่ชีที่ได้ธรรมกายยังไม่มาก แต่ท่านเป็นคนชอบลองวิชา มีครั้งหนึ่ง หลวงพ่อท่านสั่งให้ลูกศิษย์ชุดแก้วขึ้นมา หลุมที่ชุดใหญ่ขนาดหลุมเสา ลึกไม่มากแค่ศอกเดียวเห็นจะได้ หลวงพ่อท่านใช้ธรรมกายดึงแก้วขึ้นมาให้สูง จะได้ชุดได้ง่ายๆ ท่านสั่งให้แม่ชีบนานาคไปตามผู้ที่ดูแลแก้วนี้ มาคุยด้วย ก็เหมือนมีคนมาเข้าร่าง แล้วก็พูดทำทนายหลวงพ่อว่า “ถ้า มึงแน่จริง มึงชุดซิ กูจะใหู้กัดมึง” หลวงพ่อท่านก็สั่งให้ลูกศิษย์ชุดลง ไป ไม่รู้มาจากที่ไหนอยู่ดีๆ มันก็โผล่มากัดแขน ไม่รู้เป็นงูผีหรือเปล่า บางครั้งแก้วก็เคลื่อนตัวไป แต่ในภายหลังหลวงพ่อท่านใช้สายสิญจน์ ล้อมรอบหลุมชุด แล้วมีใส่ข้าวตอกดอกไม้ลงไปด้วย เพื่อไม่ให้แก้ว เคลื่อนหนีไป แล้วท่านก็ชุดเอาแก้วขึ้นมาได้จริงๆ ท่านเอาไว้ในโบสถ์ แต่อยู่ได้แค่ ๗ วัน วันที่เจ็ดฟ้าผ่าเปรี้ยง แล้วแก้วก็หายไป หลวงพ่อ จึงรู้ว่าเรายังไม่ชนะมาร ถ้าเราเอาแก้วนี้ไว้ได้จะเลี้ยคนได้มากมาย มหาศาลทีเดียว หลังจากนั้นท่านจึงริเริ่มที่จะสร้างโรงงานทำวิชาขึ้น

เรื่องการทำมาหากิน

ลุงหลอมเล่าต่อว่า พออายุได้ ๑๕ ปี ลุงก็มาบวชเป็นเณรอยู่กับ

หลวงพ่อบอกได้แค่พรรษาเดียวลุงก็จะสึก หลวงพ่อบอกท่านไม่ให้สึก แต่เราก็ไม่อยากอยู่ สุดท้ายก็สึกจนได้ หลวงพ่อบอกท่านคอยเตือนลุงอยู่เรื่อยตั้งแต่สมัยเป็นเด็กว่า อย่าไปคบพวกอันธพาล แต่ไอ้พวกนี้มันก็ชอบมาหาลุงอยู่เรื่อย หลังจากที่ลุงไปเป็นทหาร รับใช้ชาติ พวกนี้มันชอบมา กวนจิ้ง ไอ้คนตัวเก๋ๆ มันชอบเรา มันก็บอกว่ากูไม่รักมึง กูจะไม่มาชวนมึงหรือพวกเยอะเยอะ ทำไมกูไม่ชวน กูเห็นว่ามึงอดอยากยากจนลำบาก เงินทองเวลาเบียดเบียนออกที ก็ไม่พอกินพอใช้ กูถึงจะมาชวนมึง แต่ลุงก็จำคำที่หลวงพ่อบอกไว้ เลยไม่ไปกับพวกมัน จึงรอดตัวมาได้ หลวงพ่อบอกท่านคอยสอนอยู่เรื่อย โดยเฉพาะเรื่องการทำความากิน ท่านบอกว่า “ให้รู้จักยาก รู้จักจน รู้จักกิน รู้จักใช้ รู้จักหากิน ไอ้เรื่องบาปขอร้อง ไม่ให้ทำ ให้หากินอย่างอื่น อย่าไปเลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ห้ามเด็ดขาด” ท่านบอกว่ามารันคอยพยายามจะเล่นงานอยู่ เพราะว่ามันอาฆาตหลวงพ่อบวดีปากน้ำไว้ ท่านก็เลยสั่งลูกๆ หลานๆ ไว้ว่า ไอ้ทางบาปไม่ให้เอา ให้หากินทางอื่น หากินไอ้สิ่งที่มีชีวิตไม่ให้เอา ให้ค้าขายอย่างอื่นไป

ลุงก็เคยขัดขืนท่านอยู่ครั้งหนึ่งทดลองดูคือลุงไปเลี้ยงไก่ไว้ร้อยกว่าตัว ไก่ก็ตีอ้วนท้วนดี พอจะขายได้ราคาสูงใหญ่ ขายไปก็ขาดทุน แต่ก็ต้องขาย อีกทั้งยังต้องขายกรง ขายอะไรต่ออะไรจึงเอาทุนคืนมาได้ ก็นึกขึ้นมาได้ว่าหลวงลุง (หลวงพ่อบวดีปากน้ำ) ก็สอนเราว่าไม่ให้เลี้ยง ไอ้เราก็ทดลองนึกว่ามันจะดี ไม่เชื่อท่าน เลี้ยงหมูก็เหมือนกัน หมูจะตายเจ็บต้องเลี้ยงไปรักษาไปฉีดยาไป ผลที่สุดหมูตาย ก็เลิกกัน ผมเลิกไม่เอาอีกเลยตั้งแต่นั้นมา

พระประจำตัวของหลวงพ่อบวดีปากน้ำ

ท่านสอนลุง สอนละเอียดยิบ สารพัดเลย ดูกี่ดูที่สุด เวลาดู ดูแล้วก็สอน สอนสารพัด เรียกว่าพ่อแม่ไม่เคยสอนอย่างกับท่าน ท่านสอน

ละเอียดถี่ถ้วน สอนผมมากกว่าทุกๆ คน ดุ๊กดูมากที่สุด ท่านสอนมาตั้งแต่สมัยผมยังเด็กๆ แม่ตอนหลวงพ่อเริ่มอาพาธท่านก็ยังสอน เราก็ก้าวท่านแต่มาารู้สึกที่ว่าท่านรักเรา ก็อีตอนที่พยาบาลหลวงพ่อ ท่านให้พระประจำตัวกับลุงมา เป็นพระประจำตัวที่ท่านเก็บไว้กับตัวตลอด ท่านให้ลุงมากับมือ ก่อนหลวงพ่อมรณภาพ ๓-๔ เดือน ตอนที่ท่านให้ลุง ลุงคิดว่าท่านหลง ท่านเดินจะออกไปข้างนอก ท่านถือพระมาด้วย แล้วก็บอกว่า เอ้า... ลุงก็นั่งคุกเข่าแล้วสองมือก็รับพระประจำตัวจากท่าน ท่านก็ใส่มือมา แล้วเดินออกไป ท่านให้เฉยๆ ไม่ได้พูดอะไร ลุงก็คิดว่าเดี๋ยวหลวงพ่อกลับมา จะเอาคืนท่าน พอท่านเดินกลับมา เราก็อายคืน ท่านก็บอกว่า “เอ้า ภูให้มึงเก็บไว้ให้ดีสิ มึงจะมาให้กูอีกทำไมละ มึงเก็บไว้ให้ดีนะ พระองค์นี้พระประจำตัวของกู” ท่านสั่งไว้อย่างนั้น ลุงถึงได้ดีใจ ว่าท่านให้เราจริงๆ เราก็คิดว่าหลวงพ่อหลง แต่ที่ไหนได้เราคนตีๆ หลงเอง เลยกลัดอวดท่านและคนอื่นๆ ไม่นั่นเดียวเขาหาว่าเราลักท่านมา พระมหาเจี๋ยกบอกว่าไซ้คดีจริง ฉันท้องมานานแล้ว นี่แสดงว่าหลวงพ่อรักและเมตตาเราจริง ไม่งั้นท่านไม่ให้พระประจำตัวมาหรอกเพราะมืองค์เดียว

ลักษณะพระ เป็นเนื้อชิน ขนาดโตเท่าสมเด็จวัดระฆัง ด้านหน้าเป็นรูปพระพุทธลีลึงค์ ส่วนด้านหลังเป็นรูปของหลวงพ่อวัดปากน้ำเอง แต่ตอนนี้ลุงถวายพระประจำตัวให้หลวงพ่อัมมชโยไปแล้วเพราะลุงมานึกๆ ดูว่าถ้าเราตาย ใ้ลูกหลานมันก็เอาไปเฉยๆ คิดมาคิดไปถวายท่านตอนเราเป็นๆ ดีกว่า จะได้หมดเรื่องหมดราวไป เพราะหลวงพ่อวัดพระธรรมกายก็เอาวิชาจากหลวงพ่อวัดปากน้ำมาเผยแพร่จนโด่งดัง สมควรแล้วที่หลวงพ่อวัดพระธรรมกายจะรักษาไว้ ก็เลยตัดสินใจถวายท่าน กว่าจะถวายได้ก็เกือบปีมันยังเสียดายอยู่ นอกจากนี้ลุงยังถวายสมบัติที่ได้มาจากหลวงพ่อวัดปากน้ำให้กับหลวงพ่อวัดพระธรรมกาย คือมุ้ง, ผ้าหม, รัตประคต และพระธาตุ

คุณค่าของเงินทอง

ลุงหลอมยังจำคำพูดของหลวงพ่อดปากน้ำที่ท่านบอกว่าสมัยก่อน ไร่แก้วสารพัดนึกมันมีจริง นึกจะเอาอะไรก็ได้ นึกจะทำอะไรก็ทำได้ แต่เดี๋ยวนี้มันหมดแล้ว สมัยเดี๋ยวนี้นั่นก็เหลือแต่เงินนั่นแหละ ที่จะเป็น ไร่แก้วสารพัดนึก ท่านบอกว่ารัฐบาลเขาผลิตมา แม้แต่ ๑ บาท มันจะเข้าใจว่าเป็นกระเบื้องก็ได้ มันจะเห็นว่าเป็นกระเบื้องไม่มีค่าไม่ได้ บาทหนึ่งก็ซื้อขนมได้ อย่าประมาณ อย่าดูถูกเงิน ใช้ให้รู้จักประมาณ ไม่ใช่ใช้ตะพริต ไร่คนที่ดูถูกเงิน แทบจะถือกะลาขอทานก็มี ท่านสอนจนเราตั้ง ปณิธานเลยว่า ภูมิเงินเมื่อไหร่ ก็จะพยายามรักษาให้ถึงที่สุด ด้วยเหตุนี้ ลุงบอกว่าคนอื่นๆ มีเท่าไรก็ใช้จนหมด มีแต่ลุงรอดตัวอยู่คนเดียว เพราะสิ่งที่หลวงพ่อสั่ง หลวงพ่อสอนมาทั้งนั้น

เรื่องของหลวงจบฯ

ลุงหลอมยังได้เล่าถึงเรื่องของหลวงจบกระบวนยุทธ (เดิมชื่อแหม่ม) ซึ่งเป็นพ่อตาของจอมพลถนอม กิตติขจร ท่านมาหาหลวงพ่อดปากน้ำ ขอให้หลวงพ่อไปตามหาพ่อให้ ซึ่งพ่อของหลวงจบฯ เป็นแขก ช่าวู้ ช่าควาย พ่อแกล้งหลวงจบฯ ไปเรียนนายร้อย จนกระทั่งเรียนจบนายร้อย ได้ร้อยโท ต่อมาพ่อของหลวงจบฯ ก็ตายไป ๙ ปี นานจนถึง ๒๐ ปี ก็ไม่ได้ข่าวคราว เจียบไปเลย คราวนี้หลวงจบ แกก็ได้ข่าวว่าหลวงพ่อดปากน้ำ เก่งอย่างนี้ตัวอย่างนั้น แกก็คิดอยาก จะมาทดลองดูว่าจะเก่งจริงหรือไม่จริง

อยู่มาวันหนึ่งแกก็มาหาหลวงพ่อ มากราบ ตอนนั้นแกเป็นพ่อตาของนายกรัฐมนตรี (จอมพลถนอม กิตติขจร) แล้ว หลวงพ่อท่าน

จอมพลถนอม กิตติขจร

ก็ถามว่า “มารุระอะไร” หลวงจบบา ก็บอกว่า ผมได้ทราบข่าวว่า เห็นเขา ลือกันว่าหลวงพ่อก่งมีวิชาดี เห็นเขาเล่าให้ฟัง ผมก็อยากมาขอความ กรุณาหลวงพ่อ เรื่องก็มีอยู่ว่าบิดาของผมเสียชีวิตมานานเป็น ๒๐ ปีแล้ว จะไปเหนือไปได้ผมก็ไม่รู้ แล้วก็ไม่เคยมาเข้าฝันหรือมาให้เห็นเลย อยาก จะให้หลวงพ่อคุณให้สักหน่อย ว่าไปอยู่ที่ไหนจะไปลำบากลำบากหรือเปล่า ถ้าแก่ไปลำบากผมก็จะมาขอบารมีหลวงพ่อให้ช่วย หลวงพ่อท่านก็เลย เรียกแม่ชีในโรงงานทำวิชามา แล้วก็สั่งว่า เอาไปดูให้เขาที่ ขึ้นไปดูข้าง บนก่อนนะ เพราะตายไปหลายปีแล้ว แม่ชีก็หลับตาไปพักใหญ่ แล้วก็ บอกว่าไม่เห็นมีเลยหลวงพ่อ ท่านก็บอกเอ้าลงไปดูข้างล่างซิมีไหม แม่ชีก็หลับตาไปอีกสักพัก แล้วก็บอกหลวงพ่อว่าไม่มี หลวงพ่อก็บอกว่า ไม่ได้ยังไง ข้างบนก็ไม่มี ข้างล่างก็ไม่มี มันต้องมีสิ ลงไปดูให้ลึกกว่านี้อีก จีให้มันลึกลงไปอีก ดูซิมันจะอยู่ยังไง แม่ชีก็หลับตาไปอีกพักใหญ่แล้วก็ บอกว่าเจอแล้ว หลวงพ่อ ท่านก็ถามว่าไปอยู่ลึกมากไหม แม่ชีก็ตอบว่า อยู่ลึกมากค่ะหลวงพ่อ แล้วถามเขาว่าทำอะไรจึงได้ลงไปอยู่ลึก ขนาดนั้น เขาบอกว่าฆ่าวัว ฆ่าควาย เชือดวัว เชือดควาย ขายเป็นประจำ วันละ ๓-๕ ตัว แล้วถามเขาหรือเปล่าว่าชื่ออะไร แม่ชีก็ตอบว่าถามค่ะ เขาบอกว่าชื่อโตะลู พอบอกชื่อนั้น หลวงจบบา ก็ร้องไห้ คลานเข้าไป กราบหลวงพ่อหลังตื่นเลย

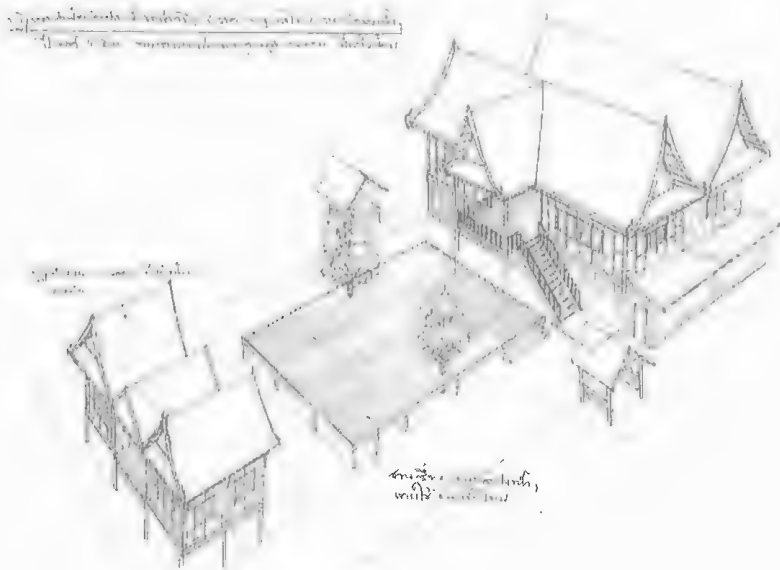
ตั้งแต่นั้นมาหลวงจบบา นับถือหลวงพ่อวัดปากน้ำเรื่อยมา เลิก นับถือแขก แล้วก็หันมานับถือพุทธศาสนาแทน หลวงจบบา มีน้องชายอยู่ คนหนึ่งชื่ออาหมัด มีอาชีพเชือดวัวขายเหมือนกัน หลวงจบบา ก็เรียก อาหมัดมาคุยว่า ให้เลิกซะ บอกว่ามันบาปหนัก ยืนคำขาดว่าถ้ากูบอกมึง แล้วไม่เชื่อ มึงกับกูก็เลิกกัน ไม่ต้องมาเรียกพี่เรียกน้องกันอีก อาหมัดก็ เลิกขายวัวจริงๆ ตามคำของหลวงจบบา เพราะกลัวบาป

ไอ้เสื่อจุน

อีกเรื่องหนึ่งคือ มีครั้งหนึ่ง ไอ้เสื่อชื่อเสื่อจุน อยู่ปากน้ำโพ ไอ้เสื่อนี้พอใช้ได้คือใส่ทองคำ ๙ บาท ๑๐ บาท เวลาเมาเมา ไม่เดินเข้าบ้านชอบนอนอยู่กลางทาง ไม่มีใครกล้าไปยุ่งเลย ไอ้เสื่อนี้ก็มาบวชกับหลวงพ่อดัดปากน้ำ พวกจากจังหวัดสิงห์บุรีมาเล่าประวัติไอ้เสื่อจุนให้หลวงพ่อดัด หลวงพ่อก็ให้ไปเรียกไอ้เสื่อจุนมาหา ตอนนั้นลุงยังหนุ่มอายุราว ๒๐ กว่าๆ เสื่อจุนมาบวชกับหลวงพ่อ เข้าๆ ก็เที่ยวเดินกวาดอะไรที่มีกรกตามถนนหนทาง ตามโบสถ์ พระเณรเห็นก็หัวร่อหลวงตาจุน แล้วก็บอกว่าหลวงตาจุนกวาดขี้หมา หลวงตาจุนก็มาบ้นที่บ้านปุนะ (ปู่ของลุงหลอม) อยู่ภายในวัด บอกว่า “โยม ฉันถ้าจะทนไม่ไหว เกิดมาไม่เคยมีใครมาหัวเราะเยาะฉันหาว่าฉันกวาดขี้หมา ฉันซักจะทนไม่ไหวแล้วนะ” ปู่ก็ให้กำลังใจไปว่า เรา มาบวชแล้ว ไหนๆ ก็ละความชั่วแล้ว จะสึกออกไปหากรรมทำไม่ละ เขาว่าอย่างงั้นก็เข้าตัวเขา เราตั้งหน้าตั้งตาทำความดีก็แล้วกัน พอต่อมาวันหนึ่งหลวงตาจุน กำลังกวาดโบสถ์อยู่ หลวงพ่อดัดปากน้ำเดินมาหา แล้วก็ชี้หน้าว่า “มันต้องอย่างนี้ ถึงจะใช้ได้ กวาดเอาบุญเอากุศล ไปข้างหน้าบ้านเรากี่สะอาด ใจคอเรากี่สะอาดด้วย แล้วมีใครได้กวาดอย่างนี้อย่างเราบ้างละ ใครว่าอะไรเราไม่ต้องกลัว เราทำความดีของเราแล้ว อย่าไปคิดอะไรทั้งหมด” หลวงตาจุนได้ยิน ดีใจ หลวงพ่อชมเชย จึงบวชอยู่ตลอดไม่คิดสึกอีกต่อไป

เมื่อหลวงพ่อดัดอาพาธ

ลุงหลอมเล่าว่าขณะที่ไปพยาบาลหลวงพ่อดัดปากน้ำ ในช่วงที่ ท่านอาพาธ มีสิ่งอัศจรรย์เกิดขึ้นคือ ตอนนั้นท่านเริ่มป่วยมาก ก็จะมี หลานๆ มาช่วยกันดูแล ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียน เป็นเวรคอยมาดูแลท่าน ก็มีไอ้จ้อง อาผง อาแบน อาแกละ อาเทพ พี่เรณู และลุงหลอม รวม

๗ คนเห็นจะได้ พวกเราอุปัฏฐาก จะกินอาหารที่เหลือจากหลวงพ่อกินทุกวัน แต่แปลกคือกินคนละคำสองคำ ๖-๗ คน ก็อิ่มได้ ไม่ทิวอีก ตอนแรกคิดว่าถ้าไม่อิ่มจะไปหาซื้อกินข้างนอก แต่ปรากฏว่าอิ่ม ก็เลยไม่ได้ไปซื้อข้างนอกกิน บางครั้งนายประยูร แม่ชีท่วมก็ยังมาร่วมกินด้วย กินข้าวที่เหลือของหลวงพ่อบ้างเป็นแรมปี ก็ไม่ทิว น้ำหนักก็ไม่ลดด้วย มาคุยกัน ถามคนนั้น ถามคนนี้ ทุกคนก็ยืนยันว่าอิ่ม นี่เป็นเรื่องอัศจรรย์ ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ เพราะมันเป็นเรื่องจริง

หลวงพ่อบอกท่านจะฉันน้ำข้าวเป็นประจำทุกวัน ท่านบอกว่าข้าวมิสรรพคุณมหาศาลดีกว่ากาแฟ แต่พอหลังเพลไปแล้ว ปานะอะไรท่านก็ไม่ฉัน หลวงพ่อบอกท่านเป็นคนเข้มแข็งมาก แม้ท่านจะป่วย ข้าวปลาอาหารท่านไม่เคยให้ใครบิ่ท่านเลย ยาก็ไม่เคยให้ใครบิ่ ท่านจัดการเองทุกอย่าง แม้กระทั่งรงน้ำ เปลี่ยนผ้าท่านก็ทำเอง แต่บางครั้งเราก็ต้องฝืน

เข้าไปทำให้ท่าน เพราะท่านป่วยแล้วนั่งไม่เรียบร้อย จะออกไปรับแขกก็
อายเขา หลานๆ ก็เลยช่วยกัน พอนุ่งห่มท่านให้ดีแล้ว ท่านก็หัวเราะชอบใจ
ท่านต้องการดูว่าเราจะกล้าเข้าไปทำให้ท่านหรือเปล่า

หลวงพ่เป็นคนนอนไว ตื่นไว หลับไว คล้ายๆ กับว่าท่านบังคับ
จิตตัวเองได้ ท่านนอนอย่างมาก ๕-๑๐ นาทีเท่านั้น นอนเดี่ยวเดียว พอ
เอนตัวลงนอน ก็หลับไปเลย นอนท่าไหนก็อยู่ท่านั้นไม่มีเปลี่ยนท่า ลักพัก
ท่านก็ตื่น ท่านตื่นท่านก็ลุกทันที แล้วก็สั่งงานในโรงงานทำวิชา ซึ่ง
โรงงานอยู่ติดกับกุฏิของท่าน แต่มีลังกะสีกั้นอยู่หลวงพ่อก็จะพูดทะลุลังกะสี
ถามว่าไปถึงไหนแล้ว ส่วนมากหลังจากสั่งวิชาเสร็จแล้ว ท่านก็จะเดิน
มานั่งที่เก้าอี้หวาย กุฏิหลวงพ่เรียบง่ายไม่มีอะไรมากเป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น
หลวงพ่อยู่ชั้นล่าง ซึ่งพื้นปูด้วยไม้กระดาน แล้วมีเสื่อน้ำมันปูอีกชั้น ใน
ห้องนอนของหลวงพ่ก็มีแต่เตียงนอน ไม่มีอะไร ส่วนชั้นบน นายประยูร
พักอยู่ และเป็นที่เก็บไทยธรรม

ขณะที่หลวงพ่ป่วย หลวงพ่ไม่เคยพรวดพ่อ ไม่เคยร้องครวญ
ครางให้คนช่วย ท่านรู้ตัวเองตลอดเวลา มีอยู่วันหนึ่งท่านบอกกับลูกว่า
“กูเจ็บคราวนี้ถึงกำหนดกูแล้ว หมอให้วิเศษยังไง ก็เอากูไว้ไม่ได้ กูต้องไป
งวดนี้ ทยูกยาเขาให้กูกิน กูก็กิน ไม่ชัดเจนเขา” ปกติหลวงพ่จะมีอุปนิสัย
ที่ดูแลประจำก็คือ มหามนต์ นายประยูร และนายเปล่ง

ของในกุฏิหลวงพ่ทุกอย่างไม่มีใครกล้าหยิบ เพราะท่านรู้ มี
ครั้งหนึ่งไอ้จุ่นมาหยิบพระของขวัญไป ขณะที่หลวงพ่เดินไปดูช่าง
ข้างนอกที่มาสร้างโรงเรียนปริยัติธรรม กลับมาก็เรียกให้ไอ้จุ่นเอา
พระมาคืน คราวนี้ก็สงสัยว่าทำไมท่านรู้ ลูกก็เลยถามแม่ชีละม้ายที่อยู่
ในโรงงานว่าหลวงพ่รู้ได้ยังไง อะไรต่ออะไรที่ใครหยิบไป ท่านรู้หมด
ทั้งๆ ที่ตัวท่านไม่ได้อยู่ที่กุฏิ แม่ชีบอกว่าทำไมจะไม่รู้ละ ธรรมกายท่านมี
ธรรมกายบอกหมด ใครหยิบอะไรต่ออะไร เดี่ยวธรรมกายมาบอกหมด

ใครจะเอาไปไว้ที่ไหนที่ไหนก็ไม่มีพื้นที่พอ ลุงเล่าว่าสมัยหลวงพ่อกำลังเขียนอาการโรคมาให้หลวงพ่อบอกช่วยแก้ เห็นแม่ชีในโรงงานบอกว่าในตัวเรามีจุดดำๆ อยู่ ถ้าเราทำให้จุดดำนี้หายไป โรคก็จะหายไป

คำสั่งเจ้าคุณพ่อ

สมัยนั้นตอนไปพยาบาลหลวงพ่อบอกลุงไม่เคยเจอแม่ชีจันทร์เลย เพราะท่านอยู่แต่ในโรงงาน มีหน้าที่ทำวิชาอย่างเดียว มีครั้งหนึ่งที่หลวงพ่อบ่วยมาก แล้วเรียกแม่ชีจันทร์มาสั่งว่าหลังจากหลวงพ่อบอกให้ออกไปวัดปากน้ำ ห้ามไปไหนให้รอคนที่จะมาสอบวิชา ให้รออยู่ที่นี้ แต่คนอื่นเห็นเดินเข้าๆ ออกๆ เจอแม่ชีทองสุก คุณยายปุก แม่ชีอะไรต่ออะไรมากมาย ที่มาหาหลวงพ่อบ่อยก็คือ คุณตรีธา ตอนนี้เป็นประธานมูลนิธิวัดปากน้ำ พ่อแม่เขายกให้เป็นลูกสาวหลวงพ่อดังแต่ยังเด็ก

การทำบุญสมัยหลวงพ่อ

ลุงหลอมเล่าถึงการทำบุญในสมัยหลวงพ่อวัดปากน้ำสมัยก่อนว่า ใครจะทำบุญต้องไปหานายประยูร สมมติคุณจะถวายเงิน ๑๐๐ บาท ก็ต้องไปหานายประยูร นายประยูรก็จะเขียนใบปวารณา นาย ก ถวายเงิน หลวงพ่อ ๑๐๐ บาท ใบปวารณาที่ออกให้ คุณก็นำไปถวายหลวงพ่อ หลวงพ่อก็จะรู้ว่าคนนั้น คนนี้ ถวายเงินเท่านี้ เท่านั้น แล้วท่านก็วางใบปวารณาซ้อนๆ กันไว้ ท่านจึงไม่รู้ว่าแบงก์นี้ แบงก์อะไร ท่านไม่จับเงิน แบงก์ ๕ แบงก์ ๑๐ แบงก์ ๑๐๐ หลวงพ่อก็ไม่รู้หรอก หลวงพ่อก็ถามนายประยูรว่าไอ้แบงก์แดงๆ มันแบงก์อะไร นายประยูรบอกว่า แบงก์อะไรก็ได้แล้วไอ้แบงก์สีเขียวๆ นั้นใบเท่าไร หลวงพ่อก็ท่านไม่รู้เลย

มีอยู่ครั้งหนึ่งหลวงพ่อบอกท่านเอาใบปวารณาให้ลุงเป็นปึก ท่านบอกว่า “มีังจะได้เอาไว้ซื้ออะไรกิน” เราก็พยายามท่านมาตั้งนาน ท่านก็ถามว่ามีสตางค์ใช้หรือเปล่า เราก็บอกท่านว่ามีครับ เราจะบอกว่าไม่มีก็กลัวท่านเป็นทุกข์ บอกให้ท่านหายห่วงเพราะท่านป่วยอยู่ ท่านเองก็คงจะรู้วันหนึ่งท่านก็เอาใบปวารณาให้ปึกหนึ่ง แล้วก็บอกว่าเอาไว้ซื้ออะไรกิน เราก็ว่าหลวงลุงถ้าจะหลง เอากระดาษมาจะให้ไปหาซื้ออะไรกิน มันจะไปซื้ออะไรได้ กระดาษก็มีแต่เขียนว่า คนนั้น ๒๐๐ บาท คนนี้ ๕๐๐ บาท คนนั้น ๒,๐๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท ก็ยังมีที่ถวายหลวงพ่อดีสมัยนั้น ท่านให้ปึกใหญ่ เราก็เอาไปเผียะทิ้งหมด ก็กระดาษจะเอาไปซื้ออะไร เดินไปก็ไปเรื่อยไปเรื่อย ทีละใบสองใบ ก็ไม่รู้ พอไปคุยกับมหมานต์เข้าถึงรู้ มหมานต์บอกว่าตายแล้วเอาไปทิ้งที่ไหน ลุงก็บอกว่าเดินไปเรื่อยตามวัด ถ้ารู้ว่าเอาไปขึ้นเงินกับนายประยูรได้ จะไม่เอาไปทิ้ง ปึกนั้นร่วมสองสามหมื่นกว่าบาท เพราะเราไม่รู้จักใบปวารณา จึงคิดว่าหลวงพ่อหลง แต่ที่ไหนได้ เราคนต๊อ หลงเอง

สามารถ ครแดง

ตอนที่ลุงหลอมมาพยาบาลหลวงพ่อ ลุงอายุ ๓๐ กว่าปี มีเงินวันหนึ่งประมาณ ๕ โมงเย็น มีนักมวยชื่อสามารถ ครแดง มันจะไปนอก ไปต่อชิงแชมป์ต่างประเทศ ช่วงนั้นเขาห้ามรับแขก หลวงพ่อกำลังป่วยหนัก ห้ามรับแขกเด็ดขาด มันก็ยกมือไหว้บอกพี่ขอให้ผมไปกราบหลวงพ่อลัก ๓ ครั้ง ผมรับรองไม่พูดอะไรจริงๆ ถ้าผมพูดพี่ซ้อมผมได้เลย ลุงก็บอกไม่ได้ พอใกล้ๆ ค่ำ ลุงเปิดประตูออกมา ไ้สามารถมันก็ยังนั่งคุกเข่าอยู่ ไม่ยอมกลับ พี่ก็มืดแล้ว ไ้เราก็จใจอ่อน มันก็ยกมือไหว้บอกพี่ขอเข้าลักหน้อย มันบอกว่าไม่พูดอะไรจริงๆ ทุกทีเวลาจะไปต่อต้องมาหาหลวงพ่อ ทุกที ให้ท่านเป่าหัว พอตีหลวงพ่อท่านออกมาพอดี

ไ้สามารถก็เข้าไปกราบหลวงพ่อ บอกหลวงพ่ขอช่วยเป่าหัว ให้หน้อยครบ หลวงพ่อก็คลำศีรษะแล้วก็เป่าหัวให้แล้วมันก็กราบลากลับ ขากลับไปก็โดนลูกน้องของไอ้สมเดช ยนตรกิจ มันดักอยู่ ๓ คน ไ้สามารถเป็นคู่กริกับไอ้สมเดช ลูกน้องไอ้สมเดชดักเอาที่วัดขุนจันทร มันเอาใบมีดปาดเข้าที่คอไ้สามารถ แต่ไม่เข้า เป็นแค่ยางบอน ไ้สามารถเลยต่อยប់ไป ๒ คน อีกคนวิ่งหนีไป หลังจากนั้นก็บินไปต่อยที่ต่างประเทศ ขึ้นต่อยยกแรกก็ต่อยคู่ต่อสู้ไปเลย ชนะตั้งแต่ยกแรก กลับมาเมืองไทยก็มากราบหลวงพ่อวัดปากน้ำเอาผลหมากรากไม้มาถวายท่าน

ปัจจุบันลุงหลอมมีอายุ ๘๑ ปีแล้ว ลุงได้เปิดใจถึงเป้าหมายในช่วงบั้นปลายชีวิตว่ามีความตั้งใจจะสร้างบารมีร่วมกับหลวงพ่อวัดพระธรรมกาย (หลวงพ่อธัมมชโย) ไปตลอดจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรม ตั้งใจทำบุญให้เต็มที่ ตั้งใจทำสมาธิให้ดีที่สุด และจะทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา และวิชาธรรมกายตลอดไป

พระครูภาวนากิตติคุณ

พระครูภาวนากิตติคุณ

เมื่อก่อนเราหนีการครองเรือน พ่อแม่ล้มหายตายจากหมด สมบัติก็มีแต่ยกให้เขาหมดหนีจากทางโลกดีกว่า พระพุทธเจ้ามีสมบัติยิ่งกว่าเรา ท่านยังไม่ติดอยู่ ถ้าหลงติดเอาตัวเองไม่รอด ตายไปก็ไม่มีใครดับไฟนรกให้เราได้ พระพุทธเจ้าตรัสว่าอย่าไปเบียดเบียนผู้อื่น สงสารตัวเราจะตกนรกหมกไหม้เปล่าๆ ไอ้ชีวิตเราเกิดเป็นมนุษย์มา ต้องไม่ให้ตายเปล่า สงวนตัวเองอย่างนี้เรื่อยมา คิดอย่างนี้เลยตัดสินใจบวช

บวชเป็นพระภิกษุที่จังหวัดอยุธยา บวชเพื่อเลี้ยงน้อง หลังจากผ่านเกณฑ์ทหารแล้ว อายุ ๒๐ อย่าง ๒๑ ปี เข้าปี พ.ศ.๒๔๙๖ พ่อได้ทราบกิตติศัพท์เกี่ยวกับหลวงพ่อดปากน้ำ จากหลวงจบกกระบวนยุทธฯ ตอนไปสมัครเป็นผู้แทนที่ จ.อยุธยา หลวงจบกฯ บอกว่าพระที่เก่งที่เยี่ยมทั่วประเทศไทย พระทุกรูปยกให้หลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ เลยตัดสินใจไปหาหลวงพ่อดปากน้ำ ตอนนั้นบวชมาได้ ๒ พรรษา

หลวงจบกกระบวนยุทธฯ แก่ไปทดลองหลวงพ่อก่อน แก่บอกว่าผมได้ยื่นเขาสื่อกันว่า หลวงพ่อดปากน้ำ ไปนรกได้ ไปสวรรค์ได้ ไปนิพพานได้ หลวงพ่อกับช่วยไปตามพ่อตามผมซึ่งตายไปนานแล้วว่าตอนนี้อยู่ที่ไหน หลวงพ่อกับไปเรียกแม่ชีมา ให้นั่งสมาธิไปตามดูคนชื่อนี้อยู่ที่ไหน ไปตรวจดูบัญชีในนรกก็ไม่มี ไปเจอที่สวรรค์ชั้นยามา หลวงพ่อกับให้มาเข้าร่างแม่ชี แล้วถามว่าโยมไปทำบุญอะไรมาจึงได้ไปอยู่สวรรค์ชั้นยามา ร่างที่เข้าแม่ชี ก็ชี้ไปทางหลวงจบกฯ แล้วบอกว่า นี่เจ้าแซมลูกเขย ส่วนที่นั่งข้างๆ คือนางเครือ ลูกสาวผม ที่ผมได้ไปอยู่สวรรค์ชั้นยามา

เพราะว่าผมไปสร้างอุโบสถไว้ ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วัดนั้น วัดนี้ บอกหมด หลวงจบบกมือท่วมหัวเลย บอกว่าจริงครับ เพราะผมยังช่วยขนกระเบื้องมุงหลังคาโบสถ์เลยครับ

ปี พ.ศ.๒๔๙๘ คุณนาย เพ็ญศรี ซึ่งเป็นภรรยาหมอล้าง เป็นผู้มีอันจะกินอยู่ในจังหวัดอยุธยา พามารู้จักกับหลวงจบบก เขาก็พาอาตมาไปฝากหลวงพ่อวัดปากน้ำ เรารู้ว่าหลวงพ่อกำลังเรื่องนุ่งทางใน เลยตัดสินใจจากอยุธยาไปวัดปากน้ำ ไปถึงหลวงพ่อก็รับท่านบอกว่าอยู่ไปให้ทำดินะลูกนะ หลวงพ่อรับทุกคนไม่รังเกียจใคร แม้ที่จะมีน้อย อยู่กันแบบแออัด แต่หลวงพ่อก็รับ ความเมตตาท่านยอดเยี่ยม อยู่วัดปากน้ำก็เรียนทั้งคันถธุระ นิกกรรม บาลี เรียนหมดแล้วก็เรียนวิปัสสนาธุระ ตอนแรกกะจะบวชเลี้ยงน้อง แต่พอไปบวชอยู่กับหลวงพ่อสดมันชื่นใจ เป็นฆราวาสไม่เคยพบสุขเลย เป็นพระมาเจอสุขในเพศสมณะ เลยหนีดีกว่าหนีจากทางโลก บวชแล้วเลยไม่สึก โอนที่ดินยกให้น้องๆ หมด เพราะเราเป็นพีคนโต สมบัติมีอะไรยกให้เขาหมด

อยู่กับหลวงพ่อสด ก็ได้ใกล้ชิดท่าน ได้อุ้มท่านลูก อุ้มท่านนั่งได้ปลงผมหลวงพ่อ เพราะเป็นคนมือเบา อยู่กับหลวงพ่อ ๕ - ๖ ปี ได้ไปรับใช้ท่านอยู่จนท่านมรณภาพ ผมที่ปลงแล้วจะนำไปรวมกันไว้ เพื่อนำไปทำพระของขวัญ ฉันได้เข้าไปนั่งทำวิชากับหลวงพ่อในโรงงานทำวิชา มีครั้งหนึ่งเกิดสงสัยในสิ่งที่เห็น หลวงพ่อสดก็มาปรากฏที่

ศูนย์กลางกาย แล้วก็มียี่สิบมาพร้อม ภาพเลยว่า ไซ้แล้วที่เห็น ไม่ต้องสงสัย ทำไปเกิดลูก นั้นแหละไซ้แล้ว ทำให้เรามั่นใจยิ่งขึ้น เวลาหลวงพ่อสั่งทำวิชา สั่งงาน เราต้องเดินวิชาตามนั้น ถ้าทำผิดหลวงพ่อก็จะให้ทำใหม่ หลวงพ่อจะทำวิชาตลอดเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน พระเณรที่เข้าปฏิบัติในโรงงานมีไม่มาก ที่จำได้ก็มีพระมหาเจียก พระมหาสุบิน

หลวงพ่อก็คือพระที่มีเมตตา

พระครูภาวนาภิตติคุณ

สูงมาก ขนาดจิ๋วที่ท่านห่ม มีคนไปขอลจิ๋ว ท่านถามว่าจิ๋วตัวนี้เอาไหมลูก เอาครับ หลวงพ่อเปลื้องให้เลย น้ำใจท่านขนาดนั้น ท่านบอกวาก็เราบวชให้เขา เราเป็นพ่อเขา มันขอก็คงให้มัน แต่สำหรับหลวงพ่อก็คือได้พระของขวัญจากหลวงพ่อสด พระของ

ขวัญนี้ศักดิ์สิทธิ์มาก ช่วยหลวงพ่อรอดตายมากหลายครั้ง ครั้งแรกตอนนั่งรถยนต์ คนขับมันดันวิ่งตัดหน้ารถไฟ นิดเดียวเอง พันมาอย่างอัศจรรย์ คนยืนมองดูคิดว่าเสร็จแน่แล้ว ครั้งที่ ๒ รถแท็กซี่เข้าไปทำบุญ ปรากฏรถพลิกคว่ำแถวกำแพงเพชร รถตกลงไปในคลอง ดีไม่ตกเหว ตอนนั้นหลวงพ่อนึกถึงหลวงพ่อสดตลอด หลวงพ่อก็คือช่วยเราจึงรอดมาได้ ส่วนองค์ที่นั่งข้างหน้า

ถูกกระแทก เจ็บอก ตายไปแล้ว

ตอนหลวงพ่อก็คือเดินรถตุ๊กๆ ไปด้วยกัน ๔ รูป ขอลหลวงพ่อสดไปอยู่

ปริวาสกรรมตอนนั้นบวชมาได้ ๔ พรรษา ปี พ.ศ.๒๔๙๙ ไปอยู่ที่ จ.ปราจีนบุรี ไปเจอคุณโยมที่ทำงานโรงพยาบาลที่ปราจีนบุรี เล่าให้ฟังว่าผมก็ไปวัดปากน้ำเหมือนกัน ผมไปได้รูปของหลวงพ่อดัดปากน้ำมา ภรรยาผมไม่เลื่อมใส ผมเอาไว้บนหิ้งบูชา พอตกกลางคืนรูปท่านแปลงรัศมีทั้งคืน แปลงรัศมีเต็มบ้าน ตั้งแต่นั้นมาภรรยาผมจุดธูปเทียนบูชา หลวงพ่อดัดปากน้ำทุกคืนเลย หลังจากกลับจากรุดงค์ก็ไปเล่าให้หลวงพ่อดัดฟัง ท่านบอกว่า เขายังไม่เห็นของจริง เขาก็ไม่เชื่อหรอก พระที่ไปเดินรุดงค์ด้วยกัน ตอนนี้อยู่ที่วัดปากน้ำ พระครูโอภาสสมาธิคุณ

หลวงพ่อดัดท่านรู้หมด พระณเร ๕๐๐ - ๖๐๐ รูปทำอะไรผิด ท่านรู้ทุกอย่าง มีครั้งหนึ่งหลวงพ่อดัดให้ไปตามพระ ๓ พรรษา ที่ไปคุยกับอุบาลิกา แล้ว ๓ ท่านยังไม่กลับ ท่านสั่งพระให้ไปเอาตัวมา ไปเอาตัวมาได้จริงๆ พระที่เข้าบ้านนั้น ออกบ้านนี้ หลวงพ่อดัด

ท่านเรียกพระแบบนี้ว่าเป็นพระคอมมิวนิสต์ ท่านสั่งให้ไปเอาตัวมาเลย เวลาท่านชี้คนท่านชี้หัวนี้เลย ท่านบอกว่าเอ็งไม่ตือยาทำอย่างนี้ ท่านก็ชี้หัวนี้ แต่ปกติคนอื่นชี้หัวเดียว อีกสามนิ้วเข้าหาตัวเอง แต่ท่านฉลาดชี้ที่เดียวชี้หัวนี้ไม่มีเข้าตัวเลย

มีตำรวจจากบางยี่เรือ มันไปล้อมวัดปากน้ำ หลวงพ่อดัดท่านรู้แล้ว ตำรวจมันก็ขึ้นมาราบหลวงพ่อดัด ตำรวจมันเห็นแม่ชีนุ่งขาว พริตเลย หลวงพ่อดัดถาม คุณมาธุระอะไร ผมจะเรียนวิปัสสนากับหลวงพ่อดัด หลวงพ่อดัดบอกว่า “คุณมาเหตุอื่นนี่นะ คุณไม่มาเรียนวิชา

คุณมาเรียนวิชา
ต้องมีดอกไม้ธูป
เทียนมา มีคน
เขาใช้คุณมาใช้
ไหม” หลวงพ่อ
ท่านรู้ ตำรวจ
บอกว่า “เจ้านาย
เขาใช้ให้มา ผม

เป็นตำรวจบางยี่เรือ เขาว่าหลวงพ่อเลี้ยงแม่ชีไว้เยอะแยะ” หลวงพ่อบอกว่า “เ้าดูซิผู้หญิงหรือผู้ชาย” ตำรวจก็บอกผู้หญิง หลวงพ่อก็บอกแม่ชีว่า แสดงตัวให้เขาดูซิว่าหญิงหรือชาย แม่ชีก็นั่งเข้าไปแปลงเพศหญิงเป็นเพศชายได้ เคี้ยวลูกขี้มาผิวกปากให้ดู แล้วก็แสดงตัวให้ดูว่าไม่ใช่ผู้หญิง นี่เพศหญิง นี่เพศชายดูเอา ไ้พวกตำรวจงเลย เจ้านายเขาสั่งให้ตำรวจมาตรวจสอบ แต่หลวงพ่от่านทำวิชาได้ ใช้วิชาเป็น ตำรวจก็กลับไปตอนเช้า ติดตามมาเลย เอาข้าวของมาถวายหลวงพ่อ วิชาปราบมารปราบกันน้ำดูเลย

มีแม่ชีที่อยู่วัดปากน้ำคนหนึ่ง ลูกมันจะไปฆ่าเขา หลวงพ่อรู้ว่า ถ้าคนนี้เราไม่ช่วย มันจะติดคุกติดตะราง ตกนรกหมกไหม้ ท่านก็เรียกแม่ชีคนนั้นมา แล้วบอกว่าลูกเอ็งจะแจวเรือผ่านมานะ ผ่านมาเอ็งเรียกขึ้นมาหาหลวงพ่อหน่อย แม่ชีก็นั่งคอย ลูกผ่านมาจริงๆ ก็เลยเรียกลูกว่าลูกๆ เอ็งผ่านมาหลวงพ่от่านสั่งไว้ให้ขึ้นไปหาหน่อย หลวงพ่от่านบอกว่าไอ้ที่คิดไว้เลิกล้มเสียนะ เวย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร การฆ่าเป็นบาปติดไปหลายชาติ จะตกนรกหมกไหม้ มันบอกว่าหลวงพ่อทำไม่รู้ มันเตรียมปืนใส่ท้องเรือไว้แล้ว มันโก่งไร่ โก่งนา โก่งสวน เอาไว้ไม่ได้ แต่พอหลวงพ่อตก ต้องเลิกล้มเลย ถ้าหลวงพ่อไม่โปรดมัน

ต้องติดคุกติดตาราง

มีครั้งหนึ่งสามเณรประพัฒน์ วัดปากน้ำ ได้ไปเจอกับสามเณร วัดตะเคียน ซึ่งเคยไปเรียนธรรมะกับหลวงพ่อดปากน้ำ ก็จำได้ว่าเคย ไปเที่ยวสวรรค์กันมา แต่หลวงพ่อดตะเคียน บอกว่าไม่เชื่อมีงหอก มีงได้วิชาจริงหรือเปล่า มีงดูซิว่าพระที่อยู่ในยามฉันมีกองค์ เขาให้ พระมาไม่เคยนับเลย เณรประพัฒน์ก็นั่งเข้าที่ลักพัก บอกหลวงพ่อด ตะเคียนว่า ร้อยกับสององค์ครึ่งหลวงพ่อด หลวงพ่อดเทพระในยาม ออกมานับได้ร้อยกับสององค์จริงๆ แน่แค่ไหน ไม่เชื่อก็ต้องเชื่อ หลวงพ่อด วัดตะเคียนแทบจะกราบเณรเลย แล้วพูดว่าผมคิดว่าวิชาวิปัสสนาฉัน หมดแล้ว ท่านนึกว่าวิชามรรคผลไม่มีแล้ว หลวงพ่อดตะเคียนก็เลย ไปเรียนธรรมะกับหลวงพ่อดที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

วัดเกษมจิตตาราม จ.อุตรดิตถ์

หลวงพ่อดสงสัยไว้ว่า ถ้า หลวงพ่อดไม่อยู่แล้ว ให้ช่วยกัน เลี้ยงพระต่อไป หลังจากหลวงพ่อด ท่านมรณภาพแล้ว หลวงพ่อดก็ ถูกญาติโยมทางอุตรดิตถ์ ขอ ไปที่วัดปากน้ำ พระ ๕๐๐ - ๖๐๐ องค์ มีไม่เอา แต่กลับเสนอ หลวงพ่อด ทำอย่างไรได้ก็ต้องมา มาบุกเบิกวัดเกษมจิตตาราม ต.ท่าอิฐ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์ ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ มาบุกเบิกตั้งแต่ สร้างอุโบสถ สร้างมาเรื่อยๆ แต่ก็ไม่ลืมที่จะกลับไปทำบุญเลี้ยง พระที่วัดปากน้ำ ไปทุกปี ปีละ

หลายครั้ง เพราะระลึกถึงคำสั่งที่หลวงพ่อสวดท่านบอกกล่าวไว้ ว่าให้ช่วยกันทำบุญเลี้ยงพระ เราเป็นพระทำบุญเลี้ยงพระได้เหมือนกัน ก็อาจจะเป็นเพราะเหตุนี้ ก็ทำให้ญาติโยมในอุตรดิตถ์มาเลี้ยงพระ มาช่วยกันสร้างวัดเกษมจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันหลวงพ่อก้อยวัดเกษมมาก็ ๔๒ ปี แล้ว บวชมาพรรษาที่ ๔๙ อายุก็ ๗๐ ปี แล้ว หลวงพ่อได้รับนิมนต์มาเป็นเจ้าอาวาสปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้เป็นพระครูภาวนากิตติคุณ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าคณะอำเภอปากท่า (ชั้นพิเศษ) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่วัดเกษมฯ หลวงพ่อจะมีการทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็นตลอด

สวดมนต์ทำวัตรเช้า นั่งสมาธิ เวลา ตีสามครึ่ง ถึง ตีห้า ทุกวัน สวดมนต์ทำวัตรเย็น นั่งสมาธิ เวลา ห้าโมงเย็น ถึงหนึ่งทุ่ม ทุกวัน หลวงพ่อปฏิบัติธรรมมาตลอดทุกวันไม่เคยขาด หลวงพ่อมุ่งมั่นในวิชาธรรมกาย แม้เจออุปสรรค หลวงพ่อก็ยึดหลักของหลวงพ่อดาวปากน้ำว่า ไม่สู้ ไม่หนี ทำความดีเรื่อยไป ทางสมเด็จพระสังฆราชจึงตั้งให้วัดเกษมจิตตาราม เป็นวัดปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นสิ่งที่นายกองและนาอนุโมทนาอย่างยิ่ง ปัจจุบันหลวงพ่อได้ละสังขาร กลับลิตบูรีอย่างสง่างาม สมเป็นยอดนักรบแห่งกองทัพธรรม

พระเทพกิตติปัญญาคุณ

พระเทพกิตติปัญญาคุณ

“สร้างคนนั้นสร้างยาก
เรื่องเสนาสนะไม่ยาก
ใครมีเงินก็สร้างได้
แต่ความสำคัญต้องสร้างคนก่อน”

หลวงพ่อดอกน้ำ ภาณีเจริญ ได้กล่าวถ้อยคำประโยคนี้อย่างชัดเจน และได้ปฏิบัติตาม ความตั้งใจของท่านด้วยความมุ่งมั่น จริ่งจ๋ามตลอดชีวิต ท่านได้ก่อกำเนิดศาสนทายาท ผู้เป็นกำลังสำคัญทั้งในการเผยแผ่และธำรง พระพุทธศาสนาให้เจริญยั่งยืนจำนวนมากมาย โดยเฉพาะต้นกล้าแห่งธรรมของท่านต้นนี้ที่เจริญเติบโตแผ่ขยายเป็นร่มเงาแห่งธรรมอันยิ่งใหญ่ เป็นที่พิศมัยใจของพระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนจำนวนมากทั่วประเทศ

บุคคลยุคต้นวิชาที่จะกล่าวถึงนี้ก็คือ พระเดชพระคุณพระเทพกิตติปัญญาคุณ หรือหลวงพ่อกิตติวุฑโฒ ผู้ก่อตั้งจิตตภาวันวิทยาลัย จ.ชลบุรี อันเป็นสถานที่ฝึกอบรมพระภิกษุ สามเณร ในการศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย และเผยแผ่พระพุทธศาสนาซึ่งคนทั่วประเทศต่างรู้จักกันดี

พระเดชพระคุณพระเทพกิตติปัญญาคุณ ได้ถ่ายทอดเรื่องราวเมื่อครั้งเคยอยู่กับหลวงพ่อดอกน้ำ ภาณีเจริญ ให้ฟังด้วยความเมตตาว่า

เริ่มต้นชีวิตที่อาตมารู้จักหลวงพ่อดาวปากน้ำ สมัยนั้นยังเป็นเด็ก หลวงพ่อดาวปากน้ำท่านเคยไปปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดบางปลา อ.บางเลน คือ หลังจากหลวงพ่อดาวปากน้ำ ท่านบรรลุนิพพานที่วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียงแล้ว ท่านได้เห็นภาพของบุคคลที่จะบรรลุนิพพานตามท่านได้ มีพระ ๓ รูป และศฤงคารอีก ๔ คน แล้วอาตมาก็มารู้จักหลวงพ่อดาวปากน้ำตอนท่านไปวัดผาสุกราม ซึ่งชาวบ้านเรียกกันว่า วัดใหม่ อยู่ที่บ้านเลน โดยวัดใหม่แห่งนี้หลวงพ่อดาวท่านได้ส่งลูกศิษย์รุ่นแรกของท่านคือ พระอาจารย์สังวาลย์ (เป็นพระภิกษุ ๑ ใน ๓ ที่บรรลุนิพพานที่วัดบางปลา) ไปเป็น เจ้าอาวาส แล้วหลวงพ่อดาวไปวางศิลาฤกษ์เพื่อสร้างโบสถ์ และได้มอบพระของขวัญให้พระอาจารย์สังวาลย์ไปสั่งหนึ่ง พระของขวัญรุ่นที่ ๒ สำหรับให้เป็นของขวัญแก่ผู้บริจาคทรัพย์สร้างโบสถ์ หลังจากหลวงพ่อดาวท่านมอบพระของขวัญ วางศิลาฤกษ์แล้ว งานก็หยุดชะงักไม่ได้ก้าวหน้าไปไหน อยู่ในสภาพอย่างนั้น เพราะหลวงพ่อดาวท่านเริ่มอาพาธ

อาตมาเองสมัยเป็นฆราวาส ไม่ค่อยอยู่บ้าน ออกไปค้าขาย จนกระทั่งกลับมาบ้านพออายุครบบวช เกณฑ์ทหาร โยมทางบ้านก็ขอให้บวช ลูกชายทุกคนต้องบวชเป็นพระ โยมตั้งใจไว้อย่างนั้น ลูกผู้ชายต้องบวชพระทุกคน อย่างน้อย ๑ พรรษา

แต่ที่นี่แรกๆ อาตมาเองไม่ชอบบวช ยังไม่ยอมบวชโยมก็อ้อน วอนขอให้บวช สาเหตุที่ไม่ยอมบวชก็เพราะว่าอาตมาเข้าวัดมาตั้งแต่เด็ก อายุ ๘ ขวบก็เข้าวัด ไปวิ่งเล่นเป็นเด็กวัด คั่นเคยกับวัดอยู่แล้วและชอบอ่านหนังสือธรรมะมาตั้งแต่เด็ก เดิมอำเภอบางเลนนี้ชื่อ อำเภอบางปลา และต่อมาก็เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบางเลน

พอปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ เป็นปีที่อาตมาบวช ตอนนั้นคิดว่าเมื่อโยมปรารถนาอย่างนั้นก็ควรบวชจึงหาวัดบวช แต่ไม่ชอบใจสักวัดคือ วัดแถบลุ่มแม่น้ำนครชัยศรีนั้นก็ยังไม่ชอบใจ เพราะว่าถ้าบวชแล้ว ต้องมี

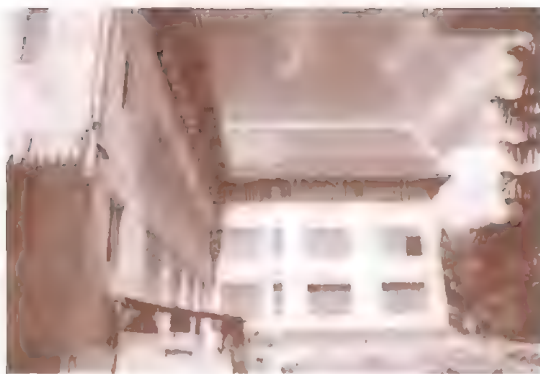
การเรียน การปฏิบัติ วัดบ้านนอกแถวนั้นไม่มี

วันหนึ่งได้นึกถึงเพื่อนรุ่นน้องซึ่งบวชอยู่ที่วัดปากน้ำ จึงไปเยี่ยมชื่อพระปักย อยู่นะภวานา มีหลวงพี่ประดิษฐ์เป็นหัวหน้าคณะ เพื่อนพาไปกราบหลวงพ่อดาวปากน้ำ แล้วก็พาอาตมาเที่ยวชมจนทั่ววัด เราก็ดูว่าวัดนี้มีการศึกษาและมีการปฏิบัติสมาธิด้วยจึงตัดสินใจบวชวัดปากน้ำ

ตอนนั้นอายุ ๒๐ ปี ครบบวชพอดี อย่าง ๒๑ ปี หลวงพี่ประดิษฐ์ท่านบอกว่า ถ้าบวชที่นี่จะจัดการให้ ท่านช่วยเป็นธุระดูแลดูขยันให้ พอเราตกลงใจจะบวชที่วัดปากน้ำ ท่านเป็นธุระให้พร้อมเสร็จบวชแล้วก็ศึกษาและปฏิบัติธรรม บวชครั้งนั้นมีพระธีรสารมุนี วัดอัมพรสวรรค์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูปัญญากิริตกับพระครูพิพัฒนธรรมคณี เป็นพระคู่สวด เจ้าคุณพระธรรมธีรราชฆาตมุนี (วิเชียร อโนมคฺโณ ป.ธ.๙) เจ้าคณะภาค ๗ องค์ปัจจุบันก็บวชพรรษาเดียวกัน

ในทุกๆ วัน อาตมาก็ได้ปรนนิบัติหลวงพ่อก่อน ต้องเข้าเวรอยู่คณะภวานา ก็ต้องไปนั่งในโรงงาน นั่งภวานาและปรนนิบัติดูแลหลวงพ่อก็ไม่มีอะไรมาก เพราะหลวงพ่อก่อนไม่รับคนใคร ท่านช่วยเหลือตัวเอง บางวันเดินจงกรม วันไหนแข็งแรงท่านก็เทศน์สอน ตอนที่อาตมาบวชนั้นหลวงพ่อดาวปากน้ำ ท่านก็อาพาธแล้ว อาพาธหนัก

อาตมาได้สนทนาอะไรกับหลวงพ่อก็ไม่มากเพราะท่านอาพาธ ตอนอาพาธพระที่ท่านอยู่คณะภวานา ก็หมุนเวียนกันไปปรนนิบัติหลวงพ่อก่อนจนถึงวันมรณภาพ อาตมาก็ได้ทำความสะอาดร่างของท่าน พอตอนหลวงพ่อลิ้นก็ปลงศพ และได้เก็บเกศาของท่านไว้ ซึ่งตอนปลงผมก็ร่วมกันหลายองค์ พอมรณภาพแล้ว หมอก็ฉีดยาให้ ผิดพรรษาท่านเปล่งปลั่งสมบูรณ์งาม ภาพงามมาก เหมือนนอนหลับปลงผมใหม่ เปลี่ยนจีวรใหม่คลุมด้วยผ้าแพรสีทอง ตอนนั้นสมเด็จพระเจ้าวชิร (วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามฯ) ยังเป็นพระธรรมวโรดม เป็นประธานกรรมการ จัดงานร่วม

โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

กับคณะพระภิกษุสงฆ์
รดน้ำท่าน นำร่าง
ท่านลงหีบ อาตมามี
โอกาสได้ปรนนิบัติ
ท่านทั้งขณะที่ยังมี
ชีวิตอยู่และมรณภาพ
แล้ว

**หลวงพ่อดอกน้ำ
ท่านเป็นพระเถระที่**

มีเมตตาธรรมสูงและเสียสละ หน้าท่านดู ตา ดู แต่ไม่มีอะไร ท่านใจดี
ตาท่านมีอำนาจ โดยเฉพาะท่านบารมี ถึงแม้ท่านสิ้นแล้ว ยังเลื่อง
พระได้เหมือนเดิม ใหม่ๆ ก็วิตกกันว่าพระเถระจะลำบาก แต่ปรากฏ
ว่าไม่ลำบาก โยมมาเลื่องพระปกติ และดูเหมือนจะมากขึ้นกว่าเดิม
อีกด้วย

วิธีการดูแลพระเถระของหลวงพ่อดอกน้ำ

หลวงพ่อดอกน้ำ ท่านจะแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ ใครถนัดเรื่อง
การศึกษาก็ให้รับผิดชอบด้านการศึกษา โดยมากหลวงพ่อดอกน้ำท่านจะชอบส่ง
เสริมการศึกษาโดยเฉพาะภาษาบาลี ท่านสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม
ใหญ่ที่สุดในสมัยนั้น พร้อมกับส่งลูกศิษย์ไปเรียนที่วัดเบญจมบพิตรฯ ก็มี
เจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าคลาจารย์เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ องค์ปัจจุบัน
และท่านเจ้าคุณพระธรรมวโรดม จบประโยค ๙ ทั้งคู่ อีกองค์หนึ่งชื่อ
สว่างปัจจุบันก็สึกไปแล้ว สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรปุณฺณ)
สมัยที่ท่านไปเรียนอยู่ที่วัดเบญจมบพิตรฯ นั้น ท่านเคยดำรงตำแหน่งเป็น
เลขานุการของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๔

(ปลด กิตติโสภโณ มหาเถระ) ดำรงตำแหน่งอยู่ระยะหนึ่งแล้วก็กลับมาช่วยวัดปากน้ำ เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนพระปริยัติธรรม พระ-เถระที่วัดปากน้ำ ในสมัยนั้นมีจำนวนมาก ตอนที่อาตมาอยู่นั้นมีเถระที่สุด พระเถระ ๖๐๐ กว่ารูป ส่วนเจ้าคุณพระธรรมวโรดม ให้เป็นอาจารย์ใหญ่สอนปริยัติธรรมอยู่ที่วัดเบญจมบพิตรฯ

หลวงพ่อดปากน้ำ ได้คัดเลือกพระที่จะเป็นหลักแทนท่านไว้ ๕ องค์ ซึ่งเป็นการมองการณ์ไกลและการวางแผนในระยะยาวของท่านก่อนที่จะมรณภาพ คือ

๑.พระภวนาโกศลเถระ (ธีระ คล้อ-สุวรรณ) หรือหลวงพ่อเล็ก ซึ่งหลวงพ่อมอบหมายให้แจกพระของขวัญ และสอนวิชาธรรม-กาย และต่อมาก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาหลวงพ่อเล็กเป็นพระที่หลวงพ่อดปากน้ำ ได้ฝึกเคี่ยวเข็ญด้านการปฏิบัติวิชาธรรมกายมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นสามเณร (ปัจจุบันมรณภาพแล้ว)

หลวงพ่อเล็ก

๒.พระภวนาโกศลเถระ (วีระ คุนทุตโต) เป็นพระเชื้อสายญี่ปุ่น เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ องค์ปัจจุบัน

หลวงพ่อวีระ

๓.พระราชโมลี (พระณรงค์ ฐิตญาณโณ) หลวงพ่อดปากน้ำ ได้ส่งไปเป็นเจ้าอาวาสวัดราชโอรส ซึ่งเคยดูแลด้านการก่อสร้างในวัดปากน้ำ มาก่อน (ปัจจุบันมรณภาพแล้ว)

พระราชโมลี

๔.สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปัญญา ป.ธ.๙) เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ องค์

ปัจจุบัน และเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายคันถธุระ

๕. พระธรรมวโรดม (บุญมา คุณสัมปันโน ป.ธ.๙) อยู่ที่วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม หลวงพ่อวัดปากน้ำส่งไปเรียนที่วัดเบญจมบพิตรฯ ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนปริยัติธรรมอยู่ที่วัดเบญจมบพิตรฯ และดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตรฯ

สมเด็จพระชว่ง

อาตมาอยู่วัดปากน้ำฯ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ตอนนั้น สมเด็จพระสังฆราชเจ้าอาวาสเหตุที่ข้ามมาอยู่วัดมหาธาตุฯ นั่นก็เพราะอาตมาต้องมาช่วยสอนพระอภิธรรมที่วัดมหาธาตุฯ และสอนพระไตรปิฎกที่มหาจุฬาฯ ที่แผนกธรรมวิจัย จึงได้ขออนุญาตสมเด็จพระเจ้าฯ สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร) เพราะไม่อยากจะรบกวน

พระธรรมวโรดม

ข้ามไปข้ามมา สมเด็จพระเจ้าฯ จึงอนุญาตให้ย้ายมาอยู่วัดมหาธาตุฯ อยู่ที่นี่ตลอด อาตมาสนใจเรื่องพระอภิธรรมมานานแล้ว แต่ก่อนนี้มีโครงการสอนพระอภิธรรมช่วยกันกับท่านพระครูประกาศสมาธิคุณ ตอนนั้น สมเด็จพระเกี่ยว (สมเด็จพระพุทธอาจารย์ เกี่ยว อุปเสโน ป.ธ.๙ วัดสระเกศ) ท่านอยู่แผนกธรรมวิจัย อยู่มหาจุฬาฯ ตอนเป็นพระราชาคณะมาช่วยกันแต่ก่อน พระจะรวมกัน มีอะไรก็ช่วยกัน

หลวงพ่อดำปากน้ำท่านส่งเสริมการศึกษา ส่งเสริม ในการเรียนภาษาบาลีมาก ใครอยากปฏิบัติก็สอนปฏิบัติ และให้สนใจภาวนา เรียนด้วยปฏิบัติด้วยทั้งสองอย่าง เจตนาของท่านคืออยากให้พระอยู่ ไม่อยากให้พระลาสิกขา พระลาสิกขาหลวงพ่อดำท่านไม่ชอบ ท่านจะให้โอวาทอยู่เรื่อยๆ ว่า “หนองน้อยก็รอยดินโค รอยดินโค ใครหรือจะ

โผล่ข้ามพ้น” เวลาลงโบสถ์ทุกครั้ง หลวงพ่อท่านก็จะให้โอวาท

การเผยแพร่ธรรมะของหลวงพ่อสัณณนั้นโดยมาก หลวงพ่อจะปักหลักสอนอยู่ที่วัดปากน้ำ แต่พระที่มาสวมมากถ้ามาจากภาคอีสานก็ไปโฆษณาภาคอีสาน มาจากภาคเหนือก็ไปโฆษณาทางภาคเหนือ พระที่วัดปากน้ำ จึงมาจากทุกภาค บอกต่อๆ กันไป นี่ก็สัมฤทธิ์ผล สมดังที่หลวงพ่овัดปากน้ำท่านได้อธิษฐานไว้ว่า “บรรพชิตที่ยังไม่มาก็ขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข”

ตอนนั้นพระพิมลธรรม (อาส อาสภมทาเถระ) ท่านเป็นสังฆมนตรีปกครองเป็นผู้ปกครองที่สั่งแล้วต้องปฏิบัติตาม ท่านอยากให้หลวงพ่овัดปากน้ำไปปฏิบัติวิปัสสนาแบบยุบหนอพองหนอ หลวงพ่อท่านก็ไปท่านถามว่าถูกหลักสติปัฏฐานหรือไม่ หลวงพ่อท่านก็ตอบว่าใช่ ถูกหลักสติปัฏฐาน ๔ หลวงพ่овัดปากน้ำ ท่านส่งเสริม ท่านไม่โจมตีหรือใครชอบทางไหนก็ไปทางนั้น สำนักปฏิบัติธรรมที่มาคู่กับหลวงพ่овัดปากน้ำคือ หลวงพ่อลี วัดอโศการาม ซึ่งสอนแบบให้ปริกรรม “พุทโธ”

หลวงพ่овัดปากน้ำ ท่านคิดจะสร้างบารมีอย่างเดียว อย่างมหาจุฬาฯ ตอนนั้นก่อตั้งใหม่ๆ ยังไม่เป็นรูปร่าง หลวงพ่овัดปากน้ำท่านก็มาช่วยหาทุน ในการก่อสร้างมหาจุฬาฯ สมัยนั้นท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรม(ช้อย ฐานทัตโต ป.ธ.๙) เป็นปรมนายก

พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตโต) ท่านนิมนต์หลวงพ่овัดปากน้ำไปเทศน์ที่วัดมหาธาตุฯ อยู่เป็นประจำ

พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตโต)

เพราะท่านครุฑาหลวงพ่อดปากน้ำ เวลาไปเทศน์หลวงพ่อก็ลงเรือข้ามฟากไป ไปขึ้นที่ท่าเตียน ปากคลองตลาด พระพิมลธรรม (ซ้อย) ท่านส่งเสริมหลวงพ่อดปากน้ำให้ไปสอนพระเณรในวัดนำนั่งภาวนาในโบสถ์ภาวนา “ลัมมา อะระหัง” มากันหมดทั้งวัด ตอนนั้นรู้สึกว่าเป็นเจ้าคุณโชดกก็มาอยู่วัดมหาธาตุฯ แล้ว แต่ว่าไปเรียนอยู่ที่พม่า ตอนนั้นคงยังเป็นพระเด็กๆ พรรษาน้อย

ท่านพระครูประกาศสมาธิคุณ เคยเล่าให้ฟังว่า สมัยนั้นท่านยังคะนอง ตอนหลวงพ่อดมาสอน “ลัมมา อะระหัง” ที่วัดมหาธาตุฯ ฟังแล้วก็ขำ จึงหัวเราะคิกคักออกมาเบาๆ และตอนหลวงพ่อดปากน้ำสอน พระพิมลธรรม (ซ้อย) จะมาฟังด้วย ใครหัวเราะท่านดูเลย ตวาดดูเลยให้ตั้งใจฟัง ท่านครุฑาหลวงพ่อดปากน้ำมาก สมัยนั้นดีมาก มาในภายหลังสมัยพระพิมลธรรม (อาส) ซึ่งเป็นผู้ที่ส่งให้เจ้าคุณโชดกไปเรียนที่พม่า เพราะเป็นคนขออนุญาตด้วยกัน ไปเรียนวิปัสสนาแล้วกลับมาสอนที่นี่ ช่วงนั้นสมเด็จพระสังฆราชอยู่วัดเบญจมบพิตรฯ ซึ่งท่านก็สนับสนุนวิชาธรรมกายยุคนั้นสำนักปฏิบัติที่เป็นที่รู้จักอีกที่ คือวัดมหาธาตุฯ ปฏิบัติแบบยุบหนอพองหนอ ส่วนเรื่องเจ้าคุณโชดกนั้นก็ไม่มีอะไรหรอก คือเจ้าคุณโชดกท่านมาทีหลังก็ต้องการให้หลวงพ่อดปากน้ำช่วยโฆษณาด้วย เพราะสมัยนั้นคนจะโจมตีว่าเป็นของพม่า หลวงพ่อดปากน้ำท่านก็ส่งเสริม ให้ท่านไปปฏิบัติท่านก็ไป ไปทดลอง ไปปฏิบัติ แล้วท่านก็บอกว่าดี ท่านไม่โจมตีเพราะ

(จากซ้าย) พระใหญ่ พระวิลเลียม

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ)

ท่านไม่ทำร้ายใคร
ส่วนทางนั้นจะไป
โฆษณาอย่างไรก็
เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

หลวงพ่อ
วัดปากน้ำ ท่านมี
ความมุ่งมั่นที่จะเผย
แผ่วิชชาธรรมกาย
ออกไปต่าง -
ประเทศทั่วโลก ก็
ส่งลูกศิษย์ของ
ท่านไปองค์หนึ่ง
ชื่อพระใหญ่ ไป
อังกฤษ ได้คน

อังกฤษมาบวชคนหนึ่งชื่อศาสตราจารย์ วิลเลียม ออกัสต์ เพอร์ฟิสต์
บวชแล้วได้ฉายาว่า “กบิลวฑฺฒโน” ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ฝรั่งเข้ามาบวชใน
ประเทศไทย แต่ตอนหลังพระใหญ่ทำหน้าที่เป็นพระพี่เลี้ยงที่ไม่ดี เลย
พลาดไป หลวงพ่от่านเสียใจเรื่องนี้มาก ตอนหลังพระใหญ่ก็สึก สึกไป
แล้วก็กลับมาบวชใหม่อีก ตอนนี้มีรณภาพไปแล้ว หลวงพ่อวัดปากน้ำท่าน
ต้องการเผยแผ่ไปทั่วโลก ตอนนั้นก็เข้าอังกฤษแล้วชาวอังกฤษก็เริ่มรู้จัก
กันแล้ว

เหตุที่อาตมาได้มาก่อตั้งจิตตภาวันวิทยาลัยก็เพราะว่ามีโครงการ
เกิดขึ้นในภายหลัง โครงการนั้นก็คือ เราจะสร้างพระออกเผยแผ่ธรรมะ
ตามที่รัฐบาลมีนโยบายให้คณะสงฆ์ช่วยในการอบรมเยาวชน เพราะ
ปัญหาศีลธรรมเสื่อม สมเด็จพระสังฆราช วัดพระเชตุพนฯ ท่านก็ปรึกษา อาตมา

ก็เลยเสนอว่า ควรจะสร้างพระออกเผยแผ่ให้มากขึ้น สมัยท่านก็เคยทำ แต่น้อยไม่มีเพิ่มเติม ส่วนมากองค์ไหนที่ทำได้ก็ช่วยกัน ทัศนะของอาตมา คือต้องการเอาพระรุ่นใหม่มามีฝึก ฝึกแล้วก็ออกทำงานเผยแผ่กันให้มากขึ้น

พระเทพกิตติปัญญาคุณหรือหลวงพ่อกิตติวุฑโฒ เป็นพระมหาเถระผู้เปี่ยมด้วยความเมตตา กอปรด้วยเป็นผู้ที่ทรงภูมิรู้ ภูมิธรรมและความสามารถท่านได้ทุ่มเท อุทิศทั้งชีวิตและสติปัญญาของท่านเพื่อเผยแผ่และปกป้องพระพุทธศาสนา ปัจจุบันแม้วัยของท่านจะล่วงเข้า ๖๖ ปีแล้ว แต่พระเดชพระคุณท่านยังคงมุ่งมั่นสืบสานปณิธานเจริญรอยตามหลวงพ่อดาวกน้ำ ภาวจริญ ในการสร้างคนดีให้เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา อย่างไม่ย่อท้อโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

แม้บางครั้งจะมีลมพายุโหมพัดมาบ้าง แต่ก็เพียงทำให้กิ่งใบแห่งกัลลัทธิธรรมต้นนี้เป็นเพียงความเคลื่อนไหว ไหวพริกระริกใบล้อเล่นกับสายลมเท่านั้น แต่ความมุ่งมั่นในการรังสรรค์กัลลัทธิธรรมต้นต่อไปของท่าน ยังคงยืนหยัดมั่นคงเป็นจุดตั้งไม่ใหญ่ที่พายุใดๆ ก็ยากที่จะลั่นคลอน

พระครูปรีชาปริยัติกิจ พระมหาเฉลียว กัลยาโณ ป.ธ.๔

พระครูปรีชาปริยัติกิจ พระมหาเจสิยว กัลยาโณ ป.ธ.๔

พระครูปรีชาปริยัติกิจ (พระมหาเจสิยว กัลยาโณ ป.ธ. ๔) เจ้าอาวาสวัดศิลามูลในปัจจุบัน แม้อายุของท่านจะล่วงเข้า ๘๐ ปีแล้ว แต่วันเวลาก็ไม่ได้ทำให้ความทรงจำอันดีงาม และความซาบซึ้งในพระคุณของหลวงพ่อดปากน้ำลบลือนไปจากดวงใจของท่านเลย ท่านได้เล่าถึงหลวงพ่อดปากน้ำ ให้ฟังด้วยน้ำเสียงแจ่มใส ชัดเจน ประหนึ่งว่าเหตุการณ์ที่ผ่านมากกว่า ๖๐ ปีนั้น เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อวานนี้เอง

เดินตามรอยเท้าหลวงพ่อดแล้วร่มเย็นตลอด

อาตมาบ้านเดิมเป็นคนตำบลสวนแตง อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี แต่เดิมมีหลวงพ่อดองค์หนึ่ง ชื่อหลวงพ่อดโพธิ์ (ปัจจุบันมรณภาพไปแล้ว อายุ ๙๐ กว่าๆ) ท่านเป็นพระภิกษุอยู่ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ หลวงพ่อดโพธิ์ท่านเคยเจอหลวงพ่อดสดตอนมาสอนภาวนาที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ช่วงแรกที่หลวงพ่อดสดมา ท่านเห็นเด็กเอารั้วมาเลี้ยงที่บริเวณวัด ซึ่งใต้พื้นดินนั้น หลวงพ่อดสดเห็นมีพระพุทธรูปอยู่ จึงบอกเด็กๆ ว่าอย่าเอารั้วไปเลี้ยงตรงนั้น เพราะมีพระพุทธรูปอยู่เดี๋ยวจะเป็นบาป คนแถวนั้นไม่เชื่อ พอขุดลงไปเจอพระพุทธรูป

จริงๆ จึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธาหลวงพ่อดสดเป็นอันมาก มาเรียน

ภาวนากันมากมาย ขนาดข้าหลวง ข้าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีก็ยังไปขึ้นกับหลวงพ่อดล ภายหลังทางสมุหเทศาภิบาลเห็นคนไปปฏิบัติกันมากเกรงว่าจะเป็นการชงฆ์ลุมกำลัง ทางสมเด็จพระวันรัตจึงขอให้หลวงพ่อดลท่านไปอยู่วัดโพธิ์ แล้วต่อจากนั้นท่านก็ได้ธรรมาภรณ์ที่วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง หลังจากเจ้าอาวาสวัดปากน้ำว่างลง สมเด็จพระวันรัตก็ให้หลวงพ่อดลไปปกครองดูแลวัดปากน้ำ หลวงพ่อดลโพธิ์เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อดลได้เรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อดลด้วย

เมื่ออาตมาบวชเป็นสามเณร ที่วัดโคกยายเกตุ จ.สุพรรณบุรี ตอนนั้นอายุ ๑๘ ปี ปี พ.ศ.๒๔๔๐ เมื่อบวชแล้วหลวงพ่อดลโพธิ์เรียกให้ไปอยู่ด้วย ท่านเล่าเรื่องหลวงพ่อดลให้ฟัง

ครั้งสมัยที่หลวงพ่อดลวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ อาตมาตอนนั้นยังเป็นเด็ก แต่ก็เกิดความศรัทธา อยากจะไปพบหลวงพ่อดล ตอนไปอยู่ที่วัดปากน้ำ ไม่ได้ตั้งใจไปอยู่วัดปากน้ำ จะไปอยู่วัดอินทรมหาวิหาร แต่มีคนชวนไปอยู่วัดปากน้ำ พอทราบว่หลวงพ่อดลอยู่วัดปากน้ำ ก็ตั้งใจไปอยู่ที่นั่น ไปครั้งแรกปี พ.ศ.๒๔๔๑ มีพระที่ไปด้วยกัน ๓ รูป ไปถึงก็กราบหลวงพ่อดล แจ้งความประสงค์ว่าจะมาเรียนนักธรรม เรียนบาลี ท่านก็รับไว้ อยู่วัดปากน้ำก็เริ่มเรียนนักธรรม หลวงพ่อดลท่านให้เจ้าคุณสมเด็จฯ ชวงไปสอน ตอนนั้นยังไม่ได้เป็นมหา อาตมาก็เรียนหนังสือด้วยกัน เรียนบาลีเป็นแห่งแรก ปีแรก หลวงพ่อดลท่านก็มาดูแลด้วย สมัยนั้นพระเถระยังมีไม่มาก หลวงพ่อดลท่านสอนด้วย พออยู่มาได้ ๔-๕ ปี แล้ว

ก็บวชเป็นพระภิกษุ โดยไปบวชที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุหลวงพ่อไม่ได้บวชให้เพราะท่านยังไม่ได้สอบเป็นพระอุปัชฌาย์ บวชปี พ.ศ.๒๔๘๕ ช่วงนั้นพระเถรวัดปากน้ำเริ่มมีมากขึ้น พระมี ๒๐๐ กว่ารูป เณรมี ๑๐๐ กว่ารูป แม่ชีก็มี ๑๐๐ กว่า ตัวอาตมาไม่ได้

เข้าไปนั่งปฏิบัติในโรงงานทำวิชา แต่ก็รู้จักแม่ชีที่เข้าปฏิบัติในโรงงาน ก็เห็นที่มาเรื่อยๆ กับอาตมาก็มีแม่ชีทองสุข แม่ชีจันทร์ แม่ชีถนอม แม่ชีญาณิ แม่ชีปุก ที่มาพร้อมอาตมา มีปีเดียวกัน พ.ศ.๒๔๘๑ ก็มีแม่ชีฉลวย แม่ชีตริธา ส่วนแม่ชีปุก แม่ชีเอียร ตามมาในภายหลัง

หลังจากที่สอบได้เปรียญธรรม อาตมาก็ทำหน้าที่สอนไปด้วย เรียนไปด้วยคู่กันส่วนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเรียนจนจบประโยค ๙ ที่นั่น อาตมาเรียนจนได้ประโยค ๔ ซึ่งเป็นช่วงที่กำลังมีสงคราม เวลาที่มีเครื่องบินมาทิ้งระเบิดก็จะเห็นเครื่องบิน บินอยู่เต็มฟ้า ผู้คนหลบมาพึ่งบารมีของหลวงพ่อบัณฑิตวัดปากน้ำ โดยเฉพาะในช่วงกลางคืนคนจะหลบภัยกันมาก หลวงพ่อบอกว่า “ระเบิดไม่ลงหรอกที่นี่ ไม่ทิ้งหรอกระเบิดจะไปทิ้งที่ฝั่งพระนคร” มี ๒ ครั้ง ที่ระเบิดสะเทือนมาถึงวัดปากน้ำ คือตอนที่เครื่องบินทิ้งระเบิดที่วัดประยุร และทั้งแถวตลาดพลู แต่วัดปากน้ำไม่มีอะไรเสียหาย ในปีนั้นที่มีสงคราม วัดปากน้ำมีอาตมาสอบได้องค์เดียว หลวงพ่อบานสวดชยันโตให้ แล้วหลวงพ่อก็เลยเอาเราไปคอยรับใช้ท่าน หลวงพ่อบานคอยให้รับพระให้ท่าน หลวงพ่อเล็กให้รับเณร เวลาพระจะมาขอย่อยวัดปากน้ำ หรือเวลาลงโบสถ์ก็จะช่วย

ตรวจรายชื่อว่าใครมา ใครไม่มา เวลาที่มีกิจนิมนต์อะไรต่ออะไร หลวงพ่อท่านมีอะไรท่านก็จะเรียกเราให้เรานิมนต์พระให้ท่าน เวลาหลวงพ่อลงโบสถ์ทุกเช้า พระครูปัญญาภริตจะคอยตรวจพระ พระครูธนิตตรวจเณร แล้วหลวงพ่от่านก็จะนั่งเป็นประธาน ท่านให้อโวาทอย่างเดียว

อาตมาประทับใจเรื่องเทศน์ของหลวงพ่อบามากที่สุดก็เรื่องเกี่ยวกับการทำภาวนาให้ถึงธรรมกาย ที่มารุ่นเดียวกับอาตมาตอนนี้มรณภาพหมดแล้ว เหลืออยู่รูปเดียวคือสมเด็จช่วง การรับกิจนิมนต์ของหลวงพ่อ หลวงพ่อก็ให้อาตมานิมนต์พระที่ไปกับท่าน กิจนิมนต์มีฉันเช้า ฉันเพล มีคณินิมิตไปท่านก็ไป ไปฉันไม่เทศน์หรอก ท่านไปก็ไปนั่งสวดมนต์ มีครั้งหนึ่งอาตมาไปกับหลวงพ่อไปฉันเพลแถววงเวียนใหญ่ พอไปถึงบ้านโยมหลวงพ่อก็สวดมนต์ ฉันเสร็จแล้วก็กลับวัด ถ้าขอพระของขวัญท่าน ท่านไม่ให้ไม่ได้ติดยามไป จะเอาให้ไปเอาที่วัด เวลากิจนิมนต์ไปงานแต่ง ท่านก็ไปสวดชยันโตและให้อโวาท อาตมาเคยไปกับท่าน ในงานพิธีที่เมืองนนท์ มีหญิงสาวของโยมที่มาช่วยงานที่วัดปากน้ำ เคยมาอยู่วัดปากน้ำชื่อ เจียม พอย้ายออกไปอยู่ข้างนอกก็ไปแต่งงานที่เมืองนนท์ เขาก็มานิมนต์ไปงาน

หลวงพ่от่านก็
สวดชยันโต
และให้อโวาทคู่
ปาวสาวให้บท
ฆราวาส ๔
ลัจจะ ทมะ
ขันติ จาคะ
แล้ว ท่าน ก็
ขยายความให้

ศาลาที่หลวงพ่อดล เคยมาเทศน์ ณ วัดผาสุกราม

มีสัจจะซึ่งกัน ให้อด
ทนกันขยายธรรม
เหมือนในพระไตร-
ปิฎก ให้โอวาทเสร็จ
ท่านก็กลับทุกวันนี้
อาตมาก็นำแบบ
อย่างที่หลวงพ่อสอน
มาใช้ เวลามีญาติ
โยมนิมนต์ไปงาน
แต่งงานก็ใช้บทรวาวาธรรมเหมือนกัน

วัดผาสุกราม

อาตมารู้จักหลวงตาสังวาลย์ที่มาจากวัดบางปลา มาเป็นผู้ปกครอง
ที่วัดผาสุกราม มาสร้างศาลาขึ้น ซึ่งสมัยนั้นหลวงพ่อสด ท่านได้มา
ช่วยสร้างศาลาและเทศน์ให้ญาติโยมฟังด้วย หลวงตาสังวาลย์เมื่อสร้าง
ศาลาเสร็จก็กลับไปปฏิบัติกับหลวงพ่อบุญในโรงงานทำวิชา อยู่วัดปากน้ำ
จนมรณภาพ เป็นพระภิกษุที่มาจากวัดบางปลา สมัยที่หลวงพ่อสดไป
สอนธรรมครั้งแรกที่วัดบางปลาเป็นหนึ่งในบรรพชิตที่เป็นธรรม แล้ว
ก็ตามหลวงพ่อสดมาอยู่วัดปากน้ำ อีกองค์หนึ่งที่มาจากวัดบางปลาคือ
สามเณรจำเนียร ซึ่งเป็นที่โปรดปรานของหลวงพ่อสดมาก เพราะเป็น
เณรที่คล่องแคล่วดี ตอนบวชเป็นพระ หลวงพ่อยังมาเป็นคู่สวดให้ที่วัด
บางปลาด้วย หลังจากบวชแล้วก็ตามหลวงพ่อกลับไปอยู่วัดปากน้ำไป
ช่วยทำวิชาในโรงงาน องค์ที่หลวงพ่อส่งมาเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา
ปัจจุบันนี้ทั้ง ๒ องค์มรณภาพไปแล้ว อีกองค์เป็นคนวัดไผ่หูช้าง บางเลน
ชื่อหลวงพ่อใส บวชที่วัดไผ่หูช้างแล้วก็ไปเรียนวิชาธรรมกายกับหลวงพ่อ
สดที่วัดปากน้ำ องค์นี้เก่งด้านวิชา หลวงพ่อสดส่งไปสอนธรรมที่
จ.ระยอง อยู่ทำวิชากับหลวงพ่อสดจนหลวงพ่อมรณภาพ หลังจากนั้น

ท่านก็กลับมาเป็นเจ้าอาวาสวัด
ไผ่หูช้าง ปัจจุบันก็มรณภาพแล้ว

การมาอยู่วัดศิลามูลแห่งนี้
ก็เพราะหลวงพ่อสวดสงฆ์มา อาตมา
อยู่กับหลวงพ่อกับปี พ.ศ. ๒๔๙๗
สมเด็จพระวันรัตไปขอหลวงพ่อดัด
ปากน้ำให้อาตมาอยู่วัดศิลามูล
บอกว่าว่างเจ้าอาวาส หลวงพ่อก็จะ
ส่งองค์อื่นมา แต่สมเด็จพระวันรัต
ปฏิเสธ ท่านไม่เอาองค์อื่น หลวงพ่อก็
สวดก็เรียกอาตมาไปคุยถึง ๓ ครั้ง
อาตมาก็จะไม่เอาเหมือนกัน ครั้ง
สุดท้ายท่านบอกเออให้ไป พอได้รับ
ปากกับเขาแล้ว เมื่อตกลงก็ต้องไป
สมเด็จพระวันรัตท่านมาส่งขึ้นรถไฟ
ที่จั่วราย แล้วมาลงเรือตามแม่น้ำ
ท่าจีน จากจั่วรายมาถึงวัด ๔ ชั่วโมง
คือสมเด็จพระวันรัตไปขอหลวงพ่อสวดถึง

๓ ครั้ง อาตมาก็ทำตามคำสั่งของหลวงพ่อสวด มาครั้งแรกก็มีพระลูกวัด ๒๕
รูป ดูแลทำนุบำรุงพระศาสนา อาตมานำหลักการสอนของหลวงพ่อก
ใช้ในการสร้างวัด บริหารวัด ทุกวันพฤหัสบดีก็สอนภาวนา เอววิชา
ธรรมกายของหลวงพ่อสวดมาสอน เหมือนที่วัดปากน้ำ ตอนนี้อาตมาก็อายุ
๘๐ ปีแล้ว ฟังเงาเดินตามรอยเท้าหลวงพ่อกแล้วชีวิตร่มเย็นตลอด

พระครูภาวนามงคล
วัดป่าเจริญธรรมกาย จ.ร้อยเอ็ด

พระครูภาวนามงคล วัดป่าเจริญธรรมกาย จ.ร้อยเอ็ด

หลังจากที่หลับบ้าง ตื่นบ้าง ในรถมาทั้งคืน เราก็เดินทางมาถึงวัดป่าเจริญธรรมกาย จ.ร้อยเอ็ด ในตอนรุ่งเช้า ซึ่งเราทราบมาว่า หลวงพ่อเจ้าอาวาส วัดนี้ท่านเคยเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อดอกน้ำมาก่อน

วัดถูกซ่อนอยู่ในป่าอันเงียบสงบ หากไม่มีป้ายบอกตรงปากทางเข้าวัด เราคงมาถึงวัดเป็นแน่ แม้จะเดินทางมาทั้งคืนแต่หลังจากก้าวลงจากรถ บรรยากาศของเช้าตรู่วันนี้ ก็ทำให้เรารู้สึกสดชื่นขึ้นมาทันที

เนื่องจากได้โทรศัพท์มานัดหมายหลวงพ่อดอกน้ำล่วงหน้าแล้วว่าจะมาถึงในเช้าวันนี้ ดังนั้น หลังจากที่เราล้างหน้าล้างตาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เราก็ได้เข้าไปกราบนมัสการ และสนทนาธรรมกับท่านทันทีตั้งแต่เช้า ท่านได้เมตตาเล่าให้ฟังว่า

ชีวิตเริ่มต้นของอาตมามาก่อนที่จะเล่าถึงการมาพบหลวงพ่อดอกน้ำคงต้องกล่าวถึงหลวงพ่อดอกน้ำก่อน

หลวงพ่อดอกน้ำท่านเป็นศิษย์ของหลวงพ่อดอกน้ำองค์หนึ่ง และหลวงพ่อดอกน้ำเป็นพ่อแท้ๆ ของอาตมาเอง หลวงพ่อดอกน้ำบวชเป็นพระเมื่ออายุ ๒๙ ปี สาเหตุก็มาจากแม่ของอาตมาตายหลังจากที่มีลูกด้วยกัน ๓ คน อาตมาเป็นลูกคนสุดท้าย

เดิมอาตมาชื่อหว่าน หลวงพ่อดอกน้ำท่านเป็นพระที่เรียกได้ว่าภรรยา

จากไปแล้วเกิดอาการทุกข์ใจ มีความทุกข์อย่างมหันต์ต้องหาที่พึ่ง ทางฝ่ายญาติพี่น้องก็เห็นดีที่จะให้บวช เมื่อบวชแล้วก็มาอยู่ที่วัดดอนมะเกลือ และมุ่งมั่นที่จะแสวงหาอาจารย์ดั่งๆ เพื่อปลดเปลื้องความทุกข์ ท่านจึงเดินทางไปทุกหนทุกแห่ง ที่ไหนเล่าลือกันว่ามียาจารย์ดีๆ ท่านก็ไป อาตมา ยังเป็นเด็กตอนนั้นอายุ ๔-๕ ขวบก็รอนแรมเดินตามท่านไปเรื่อยๆ ไปนอนที่วัดคลองมะดันยังจำในความรู้สึกได้ว่าท่านให้พระผู้ใหญ่องค์หนึ่ง เป่าศีระให้ มนต์คาถาที่ท่านใช้เป่าก็ดูเหมือนว่า จะเป็นคาถาของ พระพุทธเจ้านี่เอง คือ สวากขาโต สุปฏิปันโน อะไรอย่างนี้พอว่าเสร็จ ท่านก็เป่าศีระให้ รู้สึกถ้าจำไม่ผิด น่าจะเป็นหลวงพ่อโหนด แล้วก็เดินทางต่อ

หลวงพ่อใส

ท่านพารอนแรมไป เดินไปวันละ ๕-๑๐ กิโลเมตร พออาจารย์โตดั่งๆ ย่านสุพรรณบุรีที่สอนปฏิบัติกรรมฐานท่านไปมาหมดแล้วก็เลยพาออกไปโน้น ไปล่องทะเลไปถึง ปักขี้ไต้จากประจวบแล้วย้อนมาชลบุรี ที่ชลบุรีนั้นมีหลวงพ่อกองค์หนึ่งดังมากสามารถหยิบก้อนหินมาเสก..เพียง..โยนลงน้ำแล้วก้อนหินดำผุดดำว่ายกลายเป็นปลาหมอ หลวงพ่อใสท่านก็กระโดดลงโปงมเอามา ใครอยากได้ก็โปงมเอา ท่านก็มมาได้หลายลูก มีอานุภาพกันสุนัขตีนกเลย เพราะเด็กวัดต้องเผชิญกับสุนัขเวลาเดินตามพระตอนบิณฑบาต หลวงพ่อใสท่านสงสารอาตมาเพราะไปกับท่านบ่อยก็เลยเอาลวดมาร้อยผูกมัดลูกหินนั้นอย่างดีมาผูกไว้ที่เอวให้ พอตีวันหนึ่งรู้สึกเจ็บเอว จะเล่นน้ำด้วยก็เลยถอดแล้วนำที่เกาะเอวมาใส่คอเขาเล่นน้ำกันตามตามแม่ น้ำบางเลน

เราก็อยากเล่นเหมือนกันจึงกระโดดตูมลงไป หินนั้นก็เลยหายกลับกลายเป็นปลาหมองของนี้ห้ามลงน้ำ เอาอะไรมามัดก็ไม่อยู่ เราก็ลืมนไป

หลวงพ่อใสท่านเดินธุดงค์ย่านดงเสือ ดงช้างเลยละ ย่านชลบุรี มาเขาชะโงกเขาฉกรรจ์ ท่านไปหมดทั่วประเทศรูปร่างของท่านใหญ่ เพราะเป็นตระกูลนักรบ พ่อของหลวงพ่อใสเป็นทหารสมัยรัชกาลที่ ๔ มาปลดเกษียณเอาตอนรัชกาลที่ ๕ พ่อท่านตายในระหว่างเป็นทหาร หลวงพ่อใสท่านเล่าให้ฟังว่า โอ้ ลำบากมากไปเชียงใหม่ขึ้นดอยสุเทพไปถึงครูบาศรีวิชัยที่ไหนดังก็ไป เดินไปโดยไม่มีรถ หลังจากที่แสวงหาอาจารย์มาทั่วประเทศแล้ว ท่านก็มาสิ้นสุดที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านอยู่ในกรุงเทพฯ บารมีท่านมากสาเหตุที่หลวงพ่อใสท่านยอมรับหลวงพ่อวัดปากน้ำเพราะท่านได้ดวงตาเห็นธรรมกับหลวงพ่อวัดปากน้ำ

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ หลวงพ่อใสท่านก็อายุมากแล้วหลวงพ่อก็ถามท่านว่าทำไมถึงมาวัดปากน้ำได้ ท่านบอกว่าท่านต้องการปลดความทุกข์ของตนเองวิธีการที่จะทำให้ไกลจากกิเลสนั้นมันยาก ก็ไปตะลอนหาครูบาอาจารย์สอนให้พ้นทุกข์ กิเลสมันอยู่ที่ตัวเราทำอย่างไรให้มันไกลตัวเราได้ กิเลสมันอยู่ที่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จะทำให้มันไกลไม่ใช่เรื่องง่ายๆ จนท่านไปหาหลวงพ่อวัดปากน้ำ หลังจากที่ท่านไปหาหลวงพ่อไหน หลวงพ่อ ต่างๆ แถวสองพี่น้องจนหมดแล้วจนมีพระบอกว่าจะพาไปวัดปากน้ำ ตอนนั้นกำลังดังเลย หลวงพ่อวัดปากน้ำดังมาก

มาที่วัดปากน้ำในระหว่างสงครามโลก เราก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง ตอนนั้นเป็นเด็กก็สนใจแต่จะเล่นก็เข้าไปดูของอะไรต่างๆ แล้วเข้าไปกราบหลวงพ่อวัดปากน้ำก็ได้แค่เข้าไปกราบคนมาเยอะ อาหารเยอะ แล้วหลวงพ่อใสท่านก็พามาอนที่โบสถ์ หลวงพ่อใสเคยมาหาหลวงพ่อสดก่อนหน้านี้ ก่อนที่จะพาอาตมามาด้วย หลวงพ่อสดให้มานอนที่โบสถ์

หลวงพ่อดำปากน้ำท่านตั้งชื่อหลวงพ่อใสให้ใหม่ว่า “ณรงค์” ซึ่งแปลว่า “นักรบ” ท่านเคยพูดในท่ามกลางประชุมสงฆ์ในโบสถ์ว่า “อาจารย์ณรงค์องค์นี้ไม่ธรรมดา” ซึ่งปกติท่านไม่พูดกับใครอย่างนี้ หลวงพ่อใสท่านได้ธรรมกายตอนลืมนาค คือ ท่านดูพระจันทร์ในคืนวันเพ็ญ จุนเพลนใจ สบายจนจิตเคลื่อนเข้าสู่ภายใน จนเห็นธรรมกายใสสว่างที่ศูนย์กลาง หลวงพ่อใสท่านก็รื้อต่อวิชา เรียนวิชาต่างๆ ท่านให้นอนอยู่ที่โบสถ์ต่อวิชาการเข้าโรงงานปิดเป็นความลับไม่เปิดเผยฉะนั้นพระที่อยู่ฝ่ายเล่าเรียนจะไม่รู้เรื่องเลย นอกจากระดับพระผู้ใหญ่ หลวงพ่อดำปากน้ำท่านให้อยู่เป็นเอกเทศเลยสำหรับผู้ที่ทำวิชา ถึงเวลาเขาก็สะกิดหลวงพ่อใสไปทำวิชา

ตอนนั้นช่วงสงครามโลก อาตมาเองตอนเป็นเด็กยังเคยนอนดูเครื่องบิน มันมาเหมือนนกกระจาบ ฎีปูนมาเป็นกองทัพเป็นร้อยเป็นพัน เต็มท้องฟ้า จึงเอาชนะพม่า อินเดียทั้งหมด ซึ่งตอนนั้นอาตมาต้องเที่ยวไปเรียนหนังสือด้วยเพราะเรียนอยู่ที่วัดไม่พู่ซ่าง โรงเรียนก็เดี๋ยวปิดเดี๋ยวเปิดเพราะสงคราม บ้านเมืองอยู่ภาวะสงครามหลวงพ่อดำปากน้ำท่านมีบารมีท่านพาลูกศิษย์ลูกหาช่วยชาติบ้านเมืองอันนี้เป็นเรื่องละเอียดเรื่องช่วยระหว่างสงครามนั้นตัวอาตมายังเป็นเด็ก

หลวงพ่อใสท่านเล่าให้ฟังว่าต้องไปรบกับเขาด้วย ต้องไปรบที่วัดปากน้ำ เราได้ยินแต่ศัพท์นี้ ตอนที่เราเรียนหนังสืออยู่นั้นอยู่ระหว่างสงครามญี่ปุ่น หลวงพ่อใสท่านเข้าวัดปากน้ำบอ่ยมีพระมีโยมถามว่า “ไปไหน” ท่านก็พูดแบบตลกๆ บอกว่า “ไปรบ” ตอนนั้นเราก็ไม่รู้จะว่า “ไปรบ” คืออะไรทีหลังมารู้ อ้อ...หลวงพ่อดำปากน้ำพาพระและแม่ชื่ออกรบ (ด้วยการทำสมาธิ)

แม่ชีที่อาตมาจำได้ก็จะไม่ค่อยสนิทสนมเท่าไร แต่พอรู้จักเพราะอาศัยกินข้าวที่นั่น แม่ชีเก่าๆ หลายคนก็มีแม่ชีโลว แม่ชีถนอม (ตอนนั้น

ไปอยู่ที่อ่างทอง) แม่ชีจันทร์ ขนนกยูงแล้วก็แม่ชีจำเริญ ตอนนี้เสียชีวิตแล้ว แล้วก็แม่ชีปุก แม่ชีทองสุกนี่เก่งมากลูกศิษย์เยอะเมตตาธรรมสูง พุดง่าย ๆ คือ เป็นคนมีเมตตาธรรมสูง ในบรรดาแม่ชีที่อาตมาเข้าไปสัมผัสตอนเป็นเด็ก แม่ชีทั้งชุดนี้มีบุคลิกลักษณะน่าเคารพ แล้วไม่น่ากลัวมีเมตตาสูง แม่ชีทองสุกก็เคยมาลอบหัวถามว่า “ทิวข้าวไหมไ้หนู” พอบอกให้ไปนั่งสมาธิก็นั่ง ปีหลังแม่ชีทองสุกไปสอนที่นครสวรรค์แถววัดโพธิ์หลวงพอวัดปากน้ำท่านส่งไป ภูฏีแม่ชีเป็นภูฏีเล็กๆ แล้วย้ายไปสอนที่ลาดยาวจังหวัดไหนไม่ทราบเพราะอาตมาไม่ได้ตามไป คืออาตมาไปหาท่านไปเยี่ยมเยียนแม่ชีทองสุขท่านที่วัดโพธิ์ เขาบอกว่าแม่ชีทองสุขไปอยู่ที่ลาดยาวแล้ว ตอนนั้นแม่ชีเขียวซึ่งเป็นผู้ติดตามก็ยังเป็นสาว

ส่วน แม่ชีญาณิ

โดยมากจะคุมคน คุมโรงครัว ฝ่ายพระที่รู้จักก็จะมีพระมหาเจี๋ยซึ่งก็อยู่ชุดทำวิชชาด้วยมหาเจี๋ยเป็นคนทำวิชา พอตั้งแต่หลวงพ่อดปากน้ำเริ่มอาพาธก็ช่วยคุมโรงงานทำวิชา องค์ปัจจุบันที่คอยดูแลเรื่องทำวิชาคือ เจ้าคุณพระภาวนาโกศลเถระ (วีระ คุญตโตโม) พระมหาวิระนีพุดญ์ปุ่นเก่ง แม่เป็นคนพระประแดง พ่อเป็นญี่ปุ่น

ในช่วงแรกๆ แต่เดิมนั้นหลวงพ่อดปากน้ำท่านอยู่ที่วัดไผ่พันข้าง ต.ไผ่พันข้าง อ.บางเลน จ.นครปฐม เป็นเจ้าอาวาสท่านไปๆ มาๆ ระหว่างวัดปากน้ำเพื่อเรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อด

และได้มาอยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำตลอดเมื่อตอนปี พ.ศ.๒๔๙๑ ท่านนั่งในโบสถ์ ในโรงงานทำวิชชามีโบสถ์นั่งเป็นกะ มีพระหลายรูป

เปลี่ยนเวอร์กันที่จำได้มีหลวงพ่อ้วน หลวงพ่อเล็ก พระอาจารย์สังวาลย์ ที่ไปอยู่ที่วัดผาสุกราม

ปี พ.ศ.๒๔๔๔ พระมหาเทศ (เจ้าคณะจังหวัดนครนายก) และหลวงพ่อไสพาอตามาบวชเป็นสามเณรอยู่ที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เอมามาฝากไว้กับพระพิมลธรรม (ช้อย) ท่านเป็นเจ้าอาวาสและเป็นสังฆมนตรี ดูแลทางด้านปริยัติ ตอนนั้นจะตั้งโรงเรียนมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ตอนนั้นวัดมหาธาตุยังไม่ได้ตั้ง แต่ว่าทางพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานชื่อให้แล้วแต่ว่ายังไม่มีที่เรียน พระพิมลธรรม (ช้อย) จึงปรารภว่า ควรจะสร้างขึ้นซึ่งเป็นหลังสงครามโลกแล้ว เพื่อให้พระภิกษุได้เรียนทางด้านปริยัติทั้งทางโลกและทางธรรมจะได้เอาความรู้ไปช่วยงานพระพุทธศาสนาพัฒนาประเทศ ดังที่เห็นในปัจจุบันเจริญรุ่งเรืองเป็นมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย สมความปรารถนา อีกทั้งพระพิมลธรรม (ช้อย) ท่านก็ปรารถนาอยากให้พระภิกษุสามเณร ได้ปฏิบัติกัมมัฏฐานเพื่อพระจะได้มีที่พึ่งทางใจจึงได้นิมนต์หลวงพ่อดอกปากน้ำ มาสอนกรรมฐาน ที่คณะ ๑ วัดมหาธาตุฯ ตอนนั้นก็ยังเป็นศาลาไม้ใหญ่โต ลมเย็นสบาย

อตามาจึงได้เรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อดอกปากน้ำ ก็ได้เห็นลูกแก้วกลมใส มองนึกให้เห็นด้วยตาเรา กำหนดให้ หยั้งซ้าย ขายขวาให้ใจเห็นที่ลูกแก้วด้วย หมายความว่าเห็นแล้วใจต้องอยู่ตรงนั้นด้วยเป็นอันเดียวกัน ที่ท่านบอกว่าใจนั้นต้องมีเห็น มีจำ มีคิด มีรู้ รวมเป็นจุดเดียวเรียกว่าใจ เข้าไปในรูจกจนถึงหัวตา เรียกว่าฐานที่ ๒ หยั้งอยู่ซ้าย ขายอยู่ขวา มีคำภาวนาสัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง นี่เป็นหลักวิธีการที่หลวงพ่อสอน เพื่อรักษาไม่ให้ใจเราหนีจากลูกแก้ว เข้าไปฐานที่ ๓ เขาเรียกว่าจอมประสาธ ก็เห็นลูกแก้ว ก็สัมมาอะระหัง ๓ ครั้ง ก็มาถึงฐานที่ ๔ ช่องเพดาน พอถึงช่องเพดาน ใจเราก็ดรึกให้เห็น ให้ใส แล้วก็เลื่อนมา

ฐานที่ ๕ ตรงที่เรากลับ ข้าว น้ำ ก็ว่าล้มมาอะระหัง ๓ ครั้ง ตรีกให้เห็น ให้ใส แล้วก็เลื่อนลงไปตามตัวเราจนสุดลมหายใจเขาเรียกว่าฐานที่ ๖ สะตือพอดิ ก็ว่าล้มมา อะระหัง ๓ ครั้งแล้วก็เลื่อนขึ้นฐานที่ ๗ เหนือสะตือ ๒ นิ้วมือ มี ๗ ฐาน ฐานก็หมายความว่า ที่ตั้งใจ คือรักษาใจให้ตั้งไว้ ก็ว่าล้มมาอะระหังไปเรื่อยๆ ไม่ต้องรีบร้อน ไม่ต้องไปนับ ตรีกให้เห็นลูกแก้วใส

นี่เป็นวิธีง่ายๆ ที่หลวงพ่อดัดปากน้ำสอนครั้งแรก ท่านก็ยังย้ำว่า ถ้าใจเราหยุดในฐานที่ ๗ ได้ เรียกว่าเป็นความสำเร็จเบื้องต้นในการทำสมาธิ ใจหยุดเป็นตัวสำเร็จเป็นเบื้องต้นที่เราจะเข้าสู่มรรคผล แล้วพอทำวิซากรอะไรต่างๆ ก็แล้วแต่ ถ้าใจตรงนี้ไม่หยุดแล้วละก็ทำไม่สำเร็จ หยุดข้างนอกก็ไม่ได้ นอกตัวเราไม่ได้ ถ้าจะเข้าสู่อารมณ์กรรมฐานต้องฐานที่ ๗ แต่ว่าถ้าหยุดในตัวเราใน

หลวงพ่อดัด

อาการ ๓๒ ผม ขน เล็บ ฟัน..หนัง.. หยุดตามนั้น นั้นหมายความว่าเมื่อเราได้บรรลุถึงท่านเรียกว่าตกกายแล้ว ตกถึงกลางมนุษย์ กายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรพรมต่างๆ เราค่อยมาพิจารณาอาการ ๓๒ ต่างๆ แต่ในเบื้องต้นไม่ต้องคิดอะไรมาก ให้เห็นลูกแก้วระลิกตรีกอยู่ที่ฐานที่ ๗ อย่างเดียวให้ใจหยุดในตัวสำเร็จ การเรียนกรรมฐานถ้าทำหยุดไม่ได้ ก็ไม่สามารถที่จะเรียนไปสู่ขั้นสูงต่อไปได้ พระพิมลธรรมท่านเป็นพระผู้ใหญ่ที่เคร่งครัดมากนำเคารพยำเกรง

หลังจากที่พระพิมลธรรม (ช้อย) ท่านมรณภาพแล้ว คนก็ได้ไปนิมนต์เจ้าคุณพระพิมลธรรม (อาส) ซึ่งตอนนั้นยังเป็นเจ้าคณะจังหวัดอยู่

กรุงศรีอยุธยา อาตมายังจำได้เพราะว่าท่านเป็นศิษย์วัดมหาธาตุ พอเจ้าคุณช่วยมรณะก็ไปนิมนต์มาแทน ต่อมาท่านก็ประสบปัญหา ทางด้านพระเถระก็อดอยากไม่มีใครใส่บาตร ตอนนั้นอาตมาก็เห็นว่าหลวงพ่อใส่ท่านได้ย้ายไปอยู่ที่วัดปากน้ำแล้วอาตมาจึงได้ย้ายไปอยู่ด้วย ที่วัดปากน้ำ ตอนนั้นหลวงพ่อช้วน ซึ่งเป็นหลานของหลวงพ่อวัดปากน้ำคุมทำวิชาทำพระของขวัญรุ่นที่ ๑ อยู่ที่โบสถ์อาตมาก็ได้นั่งอยู่ด้วย

ก็โอ้โฮ..เห็นพระเยอะนับไม่ถ้วน (พระภายใน) เป็นพันเป็นหมื่น หลวงพ่อช้วนท่านก็ถามตอนนั้นว่าท่านเป็นพระหนุ่ม ส่วนใหญ่แล้วพระหนุ่มสมัยนั้นเขาไม่นั่งสมาธิกันหรอกเพราะเรียนหนังสือ ส่วนอาตมาไม่ได้เรียนก็เลยไปนั่งด้วย

ตอนนั้นอาตมาไม่รู้ว่าเขาทำพระนะ คือที่ทำพระจะอยู่อีกที่หนึ่ง ที่นั่งก็อยู่อีกที่หนึ่งแต่อาตมากลับนั่งแล้วเห็นพระเต็มเลย

ท่านก็บอกว่าตีๆ ให้ระลึกถึงให้ใช้เมตตากุณาถ้าสวดได้ก็สวด ก็คือพุทธานุสณห์นั่นแหละ วัดปากน้ำพุทธานุสณห์ไม่เหมือนเขาหรอก ไม่ต้องไปฟังเขาสวด สวดเอาเอง

พระที่เขาทำนั้นนะมีเยอะ เขาส่งมาเราก็ไม่รู้ ทำไม่มีเยอะจริงๆ เราก็นั่งสวดไปท่องไปบทที่เราสวดได้เราก็นั่งสวดเรื่อยไป ท่านบอกว่าให้สวดมนต์ไว้อย่าไปเอาออกให้หนักถึงไว้ พระที่สร้างตั้ง ๘๔,๐๐๐ องค์ รุ่นนั้นท่านไม่ได้บอกเราพ้อออกพรรษาปุ๊บ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านแจกจึงได้มาองค์หนึ่ง

หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านพูดว่า ไม่ใช่ธรรมดา นะ หลวงพ่อใส่ให้มานอนอยู่ที่โบสถ์ คือพระอาจจะมึนวิจิกจิก (ความสงสัย) ว่าทำไมให้พระมานอนเฝ้าโบสถ์ บางคนก็อาจสงสัย อาจจะพูด หลวงพ่อสดจึงพูดว่าไม่ธรรมดาที่มานอนอยู่เฝ้า มานอนทำวิชาสร้างพระรุ่นแรก ปีที่หลวงพ่อพูดเกี่ยวกับหลวงพ่อใส่นี้ ปี พ.ศ.๒๔๙๓ เพื่อให้พระทั้งหลาย

เข้าใจว่าทำไมมาอยู่ในโบสถ์เพราะพระทั้งหลายเขาอยู่กุฏิกัน หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านให้มาช่วยทำวิชา ช่วยงานท่าน

หลวงพ่овัดปากน้ำท่านคัดแต่ระดับที่ได้จริงๆ มาทำวิชามีพระอาจารย์อยู่ ๑๐ กว่ารูปที่ทำในสมัยนั้น ที่อาตมายังพอจำได้ เพราะนั่งด้วยกัน มีหลวงพ่อเจียบ แต่เขาเรียกว่า หลวงพ่อเอกาทัสสะอยู่วัดวิเวกคลอง ๑๖ ที่คนเรียกว่าหลวงพ่อเจียบ เพราะท่านเจียบจริงๆ ไม่พูดกับใครและมี ๑๑ นิ้ว เขาเลยเรียก “เอกาทัสสะ” แล้วก็ให้หลวงพ่อบาบ ไปอยู่สงขลา (มรณภาพแล้ว) หลวงพ่อบาบอยู่สิงห์บุรี หลวงพ่อสมบุญอยู่วัดเขาพระ ตอนนี้มีมรณภาพแล้ว

อาตมาเองก็รู้จักใครไม่มาก แม้ตอนนั้นพระจะมากแต่ก็ไม่ได้สนิทสนมคุ้นกับใคร ไปฉันแล้วก็กลับมาอยู่ในโบสถ์ ในโรงงานทำวิชาจะมีแม่ชีนั่ง ส่วนพระจะมีโบสถ์เล็กๆ เป็นโรงงานอีกที่ อยู่ติดกับกุฏิของหลวงพ่овัดปากน้ำ

ในส่วนของแม่ชี พระไม่มีสิทธิ์เข้าไป พระก็นั่งกับหลวงพ่อบาและนั่งที่โบสถ์ เอาพระเข้ามาศูนย์กลางกาย

ท่านก็สอนวิชา คือ ท่านบอกว่า ใจหยุด หยุดให้นิ่งทำให้ใส ให้หยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายถึงจะเห็นดวงเห็นกายหรือไม่ ก็ต้องให้รู้ว่าใจหยุดแผ่บุญแผ่กุศลเราเห็นกายมนุษย์หยาบ ละเอียด ก็แผ่ไป จะแผ่ให้พวกเทวดาก็ต้องเข้าถึงกายทิพย์ มีทั้งหมด ๑๔ กาย

ในวิชาธรรมกายของหลวงพ่อบา พระของท่านป้องกันภยันตรายตริกเข้าไปในกาย เดินทุกสี ทุกสาย ทุกกาย ทุกองค์ ในตัวของเรารวมทั้ง ๑๔ กายเป็นสายธาตุ สายธรรม คือ สายธาตุ สายธรรมทุกกาย หมายถึงกายทั้ง ๑๔ กายไม่ให้ออกนอก เราจะเห็นก็ต่อเมื่อเราได้แล้ว ในละเอียดนั้นทุกคนจะเห็นพร้อมกัน เหมือนดูโทรทัศน์ช่องเดียวกัน สัญญาณเครือข่ายเดียวกัน เหมือนโทรสารตำรวจพูด

ก็รู้กันหมดทั่ววงเป็นเครือข่ายสัญญาณเดียวกันต้องรู้เพราะว่าคนที่นั่งทำวิชาด้วยกันทุกคน เราไม่ต้องไปพูดต่างคนต่างดู

อย่างคนที่เขียนอาการโรค ก็เขียนวัน เดือน ปีเกิด เป็นโรคอะไร แล้วก็ใส่ตู้ไว้ หลวงพ่อท่านอ่านในใจส่งสัญญาณ นั่งที่ไหนก็รู้แก้โรคตามนั้น คนบ้าก็มาให้หลวงพ่อกับ หลวงพ่อยังเคยไปช่วยหยาบๆ เอายาไปกรอก ช่วยแก้ภายในไม่วาย โรคหยาบมันต้องใช้ของหยาบ อาตมาก็เคยไปช่วยกรอกอยู่ข้างๆ วัด

อาตมาอยู่กับหลวงพ่อใส ปฏิบัติตามอยู่ในโบสถ์หลังเล็กตลอดมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๙๓ แล้วต่อมาพี่ชายก็มาหาที่วัดปากน้ำอยากให้เราสึกไปดูแลยายก็เลยมาราบหลวงพ่อใสที่โบสถ์ ขอลาสึกขาไปช่วยสร้างบ้าน ไปช่วยทำไร่นา ช่วยทำนาหาเลี้ยงยาย หลวงพ่อใสท่านก็ขัดไม่ได้ ท่านก็ว่า “ตื่นแต่ดึก ศึกษาแต่หนุ่ม”

อาตมาก็สึกไปเลี้ยงยาย ก็เสียใจไม่รู้จะทำอย่างไร เราเป็นหนี้บุญคุณเขา เขาให้เราเกิด ได้อยู่บ้าน ได้กินข้าว กินน้ำ เลี้ยงเรามาจนโต พอแม่ตายก็มียายที่เลี้ยง

ลาลึกขาไปตอนเดือน ๑๒ เป็นวันพฤหัสบดี ออกพรรษาแล้วก็สึก หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านลาลึกขาให้ตอนเช้าหลังทำวัตรเช้าเสร็จ ท่านจะอบรมพระ-ชี พอเทศน์จบท่านก็พูด “เฮ้อ..ออกมา” เรียกอาตมาออกมา “จะลาลึกขาก็ออกมา” คนมองกันเป็นตาเดียว เพราะไม่รู้ก็สงสัยว่า เฮ้! หลวงพ่อจะจับสึกหรือเปล่า คือ ปกติแล้วหลวงพ่อกับท่านจะไม่สึกให้ใครเลยที่ท่านสึกให้เพราะท่านรู้ โดยเฉพาะหลวงพ่อใสไปอยู่กับท่าน พอหลวงพ่อใสพาเราไปหาท่านป๊อบ ท่านรู้เลยว่าเราจะลาลึก

ท่านให้ศีลให้พรก่อนจะลาลึกขา ให้ท่องอิติปิโส สวากขาโต ส-ปฏิบัติโน ๖ ให้ท่องต่อหน้าท่านเลย ตอนแรกเราประหม่าท่องไม่ได้ท่องไม่จบ ขนาดเคยสวดอยู่ทุกวัน แต่วันนั้นท่องไม่ได้ ท่านก็บอกว่าเอา

ใหม่ ตั้งสติใหม่ มันสิ้น พระก็อยู่เต็มไปหมดไม่มีใคร นอกจากอาตมารูปเดียวที่ลาลึกขา ตอนนั้นอายุ ๒๑ เป็นพระแล้วความจริงใครสักให้ก็ได้ แต่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านนัดวันพุทธหีบติดอนเช้าวันครูพอดิ เราก็ใจหาย ไม่อยากสึกเลย มันทั้งสิ้น น้ำตาไหล ท่านไม่ได้ไปจับจีวรเลยลาลึกขาเสร็จก็ให้ศีล ให้พร

ท่านบอกว่าให้ไปมีโชค มีลาภ ชนะมาร ให้พ้นภัย ให้เจริญในสมบัติ แล้วได้กลับมาบวชใหม่ ให้ได้ดวงตาเห็นธรรม ท่านบอกว่าจะได้กลับมาบวชใหม่และต่อไปจะได้ไปอยู่อีสาน อยู่กับป่าช้า มีของเก่า (โบราณ)

พอเสร็จแล้วพระทั้งหมดก็ชยันโตฯ อัจฉรย์มากตอนที่ไปกราบลาท่าน ตอนนั้นตอนเย็นๆ แล้ว ไม่มีใครอยู่แล้ว หลวงพ่อใส่ท่านพาไปกราบลา ท่านรู้ว่าจะมาลาลึกขา “ต้องได้มาบวชใหม่ ไปอยู่ป่าช้ามีของเก่า” สึกไปแล้วก็ปฏิบัติธรรมอยู่ตลอด แล้วได้มาบวชใหม่ในปี พ.ศ.๒๕๑๙ บวชกับท่านเจ้าประคุณ สมเด็จ (สมเด็จพระราชสังฆราช) บวชปุ๊บก็ได้ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเลย เพราะว่าเรามีพื้นฐานมาก่อนแล้ว

ของโบราณในเขต
วัดป่าเจริญธรรมกาย

เจ้าคุณสมเด็จท่านก็รู้จัก ท่านก็บอก...อ้าวแล้วหลวงพ่อใส่ให้บวชหรือเปล่า หลวงพ่อใส่ท่านให้บวชอยู่แล้ว ท่านก็เลยรับบวชให้บวชแล้วอาตมาก็ได้ทำงานเลย

พอออกพรรษาอาตมาก็เข้าป่าเลย บำเพ็ญภาวนาทั้ง ๓ เดือนไปนั่งตามชอกเขา ไปขึ้นเขาแล้วต่อมาก็ได้มาอยู่ที่วัด

ป่าเจริญธรรมกายที่ร้อยเอ็ดนี้ เป็นป่าช้าเก่าแล้วก็มิของเก่าอย่างที่หลวงพ่อดปากน้ำท่านเคยบอกไว้ มีบาตรเก่าใบใหญ่ มีไหใบเก่า มีพระเครื่องเก่าแก่ บาตรเก่า นั้นข้างในมีเจดีย์โบราณเล็กๆ ตรงกลางเจดีย์ก็มีพระพุทธรูปองค์เล็กๆ เจดีย์นี้ถอดประกอบสวมเข้าด้วยกันได้ อาตมาก็นึกขึ้นได้ว่า หลวงพ่อดปากน้ำท่านเคยบอกเราตั้งแต่ลาสิกขาครั้งโน้นแล้วสิ่งที่ท่านพูดไม่ผิดเพี้ยนเลย

หลวงพ่อใส่เองท่านก็เคยมาที่วัดป่าเจริญธรรมกายนี้ มาจำวัดที่นี่ครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะมรณภาพอาตมาไปหาท่าน ท่านก็พูดว่า “กูไม่รู้จะอยู่ไปทำไม” พอไปหาท่านคราวนั้น อาตมาก็ลากลับมาจัดงานที่วัดจัดงานเสร็จวันที่ ๓๑ มกราคม ก็มีโทรเลขมาถึงเลยว่า หลวงพ่อใส่ไปแล้วเราก็รีบเก็บของเสร็จวันนั้นเดินทางตอนกลางคืน ไปทำพิธีเผา

ตอนที่ท่านมรณภาพนั้นท่านนั่งไป นั่งสมาธิไป (อยู่ในท่านั่งสมาธิ) อัฐิของท่านขาว แล้วก็เปื้อนพระธาตุ มีสีเขียวมรกต แล้วก็สีทอง ธาตุกับกระดูกนั้นคนละอย่างกัน กระดูกคือกระดูก ธาตุก็เป็น

ธาตุ ธาตุเขาว่า รวมดิน น้ำ ลม ไฟ
มันจะแข็ง เขียว เหลือง โส ขาวไม่ใช่
กระดูก เขาเรียกว่าพระธาตุส่วนทั้งหมด
ในเนื้อหนังมังสา จะเป็นธาตุไม่ใช่กระดูก
ธาตุ คือ การรวมเอาดิน น้ำ ลม ไฟ
จากการทำสมาธิของท่าน กลั่นจนมี
ความบริสุทธิ์ คนธรรมดาจะไม่มี เป็น จะ
เผาไหม้หมด แต่ธาตุของหลวงพ่อก็
มีไม่มากไม่กึ่ง

หลวงพ่ฮ่วน

**ธาตุของนักปฏิบัติธรรมจะไม่ไหม้ จะเหลือมาเป็นธาตุ ของ
พระพุทธรูปเรียกว่า พระบรมสารีริกธาตุ เหลือทั้งองค์เลย**

อาตมาได้เอาพระธาตุของหลวงพ่โสไปบรรจุไว้ฐานพระบ้าง
เจดีย์บ้างที่วัดปากน้ำ อย่างลูกศิษย์บางคนที่มาเรียนนรรมฐานที่วัดปากน้ำ
บางคนเผาแล้วยังเป็นธาตุเลย ก็เก็บๆ ไว้แล้วบอกลูกหลาน ว่าพ่อ แม่มี
กระดูกเป็นธาตุนะ เขาก็รีบคว้าไปเลย คือ ต้องปฏิบัติและเข้าถึงธรรม

หลวงพ่พระครูภาวนามงคลที่เราได้ไปสัมภาษณ์นี้ แม้จะมีอายุ
๗๐ ปีแล้ว ท่านยังคงแข็งแรงและที่สำคัญผิวพรรณท่านมีความผ่องใส
ดูสดชื่นเป็นอย่างมาก นอกจากท่านจะเป็นพระนักปฏิบัติตามแนวทาง
ของหลวงพ่อดปากน้ำแล้ว ท่านยังเป็นพระนักเผยแผ่และพัฒนา ที่มาก
ด้วยความสามารถทุ่มเททั้งชีวิตจิตใจให้กับงานพระศาสนาโดยแท้จริง
ท่านได้ให้ธรรมะและเปิดใจให้ฟังว่า

การที่เราได้ช่วยพระศาสนามา เรียกว่า คุ่มค่ากับการได้เกิด
มาเป็นมนุษย์ และภูมิใจในผลงานของเราที่ได้ตั้งตนปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมา
ถึงจะอยู่ทางโลกก็ดี ทางพระก็ดี ก็พยายามรักษาตัวไม่ให้ความชั่วเข้ามา
เป็นเพื่อน เรียกว่าจูงกันไปในทางที่ผิด ซึ่งจะเป็นปัญหาของบ้านเมือง

และสังคม ที่จะต้องตามมาแก้ปัญหา คือ เราต้องแก้ปัญหาของเรา เรา
รู้ว่าตัวเราเองแก้ปัญหาได้ดีที่สุดกว่าที่จะไปให้ตำรวจ อัยการ
ผู้พิพากษาแก้

ธรรมะก็คือ ตัวเรา ตัวเรามีหน้าที่รักษาตัวเราเอง ให้เป็นไป
เพื่อประโยชน์ต่อตัวเอง และสังคมทั้งโลกนี้และโลกหน้า หรือที่สุดของ
พระพุทธศาสนา คือ นิพพาน

เพราะฉะนั้นในหลักที่ว่า ดังขยัง อนันตัง ก็หมายความว่า
พระนิพพานนั้น อมต เป็นสิ่งไม่รู้ตาย ที่นี้เราทำได้เอง ไม่ต้องให้คนอื่น
ทำให้ เพราะมีอยู่ในตัวเราหมดแล้ว พระไตรปิฎกทั้งหมดมีอยู่ในตัวเรา
เรามาอ่านในตัวเรา ใจจรดศูนย์กลางกายไว้ ดังที่หลวงพ่อดาวุดปากน้ำ
ท่านบอก เรามีหน้าที่ไปเอาธรรมะ แล้วมีหน้าที่ดูแล้วแก้ไขว่าอะไรถูกผิด
นี่คือหลักของหลวงพ่อดาวุดปากน้ำ ท่านสอนเน้นๆ มีแต่ธรรมะล้วนๆ

เราก็แก้ไขตัวเรา เพราะเรามีตั้ง ๑๘ กาย กายมนุษย์จนถึง
ธรรมกาย มีทั้งกายหยาบ กายละเอียด เราต้องมองให้เห็นแล้วแก้ไข
ของเราเอง ถ้ามองไม่เห็นก็แก้ไขไม่ถูก ที่แก้ไขถูกทางเรียกว่าเราไม่เห็นตัวเรา
แต่ไปมองที่อื่นตนเองไม่มอง เมื่อมองแต่คนอื่นจะเห็นตนเองได้อย่างไร

การมองตัวเอง การแก้ไขตัวเองนี้เป็นธรรมะที่พระพุทธเจ้ารวม
ถึงหลวงพ่อดาวุดปากน้ำ ท่านพยายามชี้แผนที่ให้ไป หลวงพ่อท่านบอกว่า
หยุดเป็นตัวสำเร็จ ไม่ต้องพูดอะไรมาก จะมิดหรือส่วงไม่ต้องพูดมาก
ให้หยุดเป็นชงก่อนแล้วเดี๋ยวค่อยว่ากัน เนี่ย...คำพูดสั้นๆ แต่สำคัญโดย
มากจะทำกันไม่ได้ เพราะเรายังไม่หยุด ไปข้างนอกก็เลยไปวุ่นวาย ไป
แก้ปัญหาภายนอก ถ้าทุกคนแก้กันที่ตัวเองจริงๆ โลกเรานี่จะมีแต่ความ
สุข มีอะไรก็แบ่งกันกิน แบ่งกันอยู่ ไม่ต้องทะเลาะเบาะแว้งกัน โลกก็จะ
มีแต่ความสุขตลอดไป

หลวงปู่เครื่อง สุภโท
วัดสระกำแพงใหญ่ อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

หลวงปู่เครื่อง สุกทโท วัดสระกำแพงใหญ่ อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

หลวงปู่เครื่อง
สุกทโท แห่งวัดสระ
กำแพงใหญ่ จ.ศรีสะเกษ
ท่านเป็นพระสงฆ์ซึ่ง
ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
เป็นที่ตั้งของศรัทธาของ
ชาวจังหวัดศรีสะเกษ
และสาธุชนจากทั่ว
ประเทศ

วันที่เราไปสัมภาษณ์ หลวงปู่เครื่องนั้น ได้มีญาติโยมมาราบ
ท่าน เอามะพร้าวมาถวายพร้อมปรึกษาเรื่องราวต่างๆ ท่านให้ความเมตตา
เป็นกันเองกับญาติโยมเป็นอย่างมาก ท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจ ศูนย์รวม
ศรัทธาของสาธุชนจริงๆ และท่านก็เมตตาเล่าให้ฟังถึงการที่ได้ไปพบ
หลวงพ่อด่วนว่ามีความเป็นมาอย่างไร ซึ่งน่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

ตอนนั้นอาตมาอายุประมาณ ๔๒ ปี บังเอิญอาตมาได้เอาเณรเล็กๆ
ไปฝากเพื่อศึกษาเล่าเรียนที่วัดปากน้ำ เพราะเป็นสำนักเรียนที่สอนได้
เยอะและมีการปฏิบัติธรรมด้วย จึงได้ให้เขาปฏิบัติและศึกษาเล่าเรียน
ด้วยความคิดถึงเณรก็เลยไปเยี่ยม พอไปถึงวัดปากน้ำ ก็เจอมหาสม
มหาสมบอกว่าต้องรอฉันเข้าเสร็จก่อนจึงจะเข้าไปนมัสการหลวงพ่อด่วนได้
พอเราฉันเข้าเสร็จก็ไปนมัสการท่าน พบท่านที่หน้ากุฏิ ตอนนั้นเราเองก็
ไม่สำรวมเคยสูบบุหรี่ ก็เลยสูบให้ท่านเห็น ท่านก็ยิ้มๆ ไม่ได้ว่าอะไร ท่าน
ก็ถามว่า “มาจากไหน” “มาจากวัดสระกำแพงใหญ่ครับ” ก็ตอบท่านไป

“ไปยังไฉนยังไฉนละ” “เคย
เอาธรรมน้อยมาฝากไว้กับ
หลวงพ่อกับ” ท่านก็ว่า
“เออดี” “แล้วบวชมาก็ปี
แล้วละ” ท่านถามต่อ “บวช
มา ๒๒ ปีแล้วครับ” “โอ้...
๒๒ ปีแล้ว อย่างอื่นทำไม
อดได้ละ แล้วบุหรืนี้มี
วิเศษวิโสหรือ” ท่านก็ว่า
แค่นี้แหละ เราก็บอกกับท่าน
ว่า “กระผมอยากมาอบรม
ธรรมกายกับหลวงพ่อบ้าง
ครับ” แล้วท่านก็ให้ไปอยู่
เนกขัมมะ พอดีมีโยมแม่ชีที่

เป็นหัวหน้าแม่ชี รู้สึกจะชื่อแม่ชีสอน เห็นเรานั่งธรรมะก็เลื่อมใส มอบ
กุฏิให้หลังหนึ่ง และปวารณาเรื่องอาหารการกิน แล้วก็ได้ฟังหลวงพ่อบุหรื
หลวงพ่อบุหรืท่านต้องการจะเลี้ยงพระภิกษุทุกองค์ ก็นิมนต์มาฉันที่ศาลากัน
หมดทุกองค์ เราก็คิดว่าเขายังใจดี จึงตัดสินใจว่า เราต้องเคารพหลวงพ่อบุหรื
ดีกว่าจึงลงมาฉันที่ศาลา พอโยมแม่ชีมา ไม่เห็นเราฉันที่กุฏิก็เลยบอกว่า
“ไม่ได้ๆ ฉันปวารณาแล้ว อยากนิมนต์ให้ท่านฉันที่นี่จะได้ปฏิบัติธรรม
สบายๆ” เราก็เลยปฏิบัติอยู่ที่กุฏิ

นั่งสมาธิอยู่ที่กุฏิวันแรก เรายังสูบบุหรี่อยู่ วันที่สองเราก็เหนื่อย...
เอ้า...คิดแล้วก็ข้าๆ นะ เราจะต้องทิ้งดีกว่า บุหรืไม่วิเศษวิโสอะไรเลย
อย่างอื่นวิเศษวิโสยังทนได้ตั้ง ๒๒ ปี เราก็เลยตัดสินใจทิ้ง มันทวิโหยก็
นั่งสมาธิ ก็ทนไป วันที่ ๔ ก็ทวิอีก ก็ไม่เอาตัดสินใจตายเป็นตาย ทิ้ง

บุหรีลงคลองเลย

ปฏิบัติอยู่กับหลวง-
พ่อได้ ๑๕ วัน ก็ลาท่าน
ออกมาเดินธุดงค์ไปอยู่
บนเขา คราวหลังมาได้
ยินคนเล่าว่า หลวงพ่อ
ท่านพูดต่อนานเทศน์
บอกว่า “พระได้ธรรม-
กาย ไปอยู่เขาแล้ว”

เพราะหลวงพ่อดัดปากน้ำทำให้เราเลิกบุหรีได้ ตั้งแต่นั้นมาไม่สูบบุหรี่อีกเลย

หลวงพ่อบอกท่านเทศน์เรื่องอาหาร ทางกาย ทางใจ อาหาร
ทางใจก็คือ “ธรรมะ” วัตถุต่างๆ นั้นคือ “อาหารทางกาย” ปัจจุบันก็ได้
เอาหลักที่ท่านสอนมาเอามาใช้ เราฟังธรรมะกับท่านทุกๆ วัน ๑๕ วัน
ตอนกลางคืนนั่งสมาธิ ตอนนั้นก็มีการเทศน์ ท่านเป็นคนพาไปนั่ง
ตอนกลางคืน สมัยนั้นเรียกได้ว่าเรายังเมาอยู่ ก็ได้เรื่องอะไรเท่าไร
กำลังเริ่มปฏิบัติ

ถ้าสมัยนั้นไม่ได้หลวงพ่อดัด โรคอาจจะเอาเราไปฝังแล้ว เพราะ
เราสูบบุหรี่จนคอเป็นแผล และไอ ตอนนั้นก็ค่อยดีขึ้น กินยาหมักรับไป
ถ้าไม่เจอหลวงพ่อดัดก็คงต้องไปแล้ว ก็นึกถึงพระเดชพระคุณอยู่ทุกๆ วัน
ครูบาอาจารย์องค์แรกก็เจอหลวงปู่มั่น เจอท่านวันเดียวเท่านั้นแหละ
พอดีจะกลับไปอยู่สกล ไปเจอท่าน

เริ่มแรกท่านก็เทศน์เรื่องจิต จิตโตวิมุต การทำให้มาก ตีนให้
มาก นั่งให้มาก กินน้อย นอนน้อย นั่งให้มาก หลวงปู่มั่นท่านพูดเรื่อง
จิต

หลวงพ่อดัดท่านจะพูดเริ่มตั้งแต่สมณะ เริ่มตั้งแต่ขั้นพื้นฐานก่อน

ให้รักษาศีล สมาธิมันจะเกิด มีสติให้มันแล้วก็บริกรรมภาวนา และตรวจดูให้ศีลบริสุทธิ์ บริบูรณ์ซะก่อน ศีลเป็นพื้นฐาน เหมือนกับเราสร้างบ้าน ต้องวางแผนผังรากฐานให้มันคง สมาธิจึงจะเกิดขึ้นได้ ถ้าศีลต่างพร้อยไม่บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สมาธิก็จะไม่เกิด เหมือนเราปลูกต้นไม้ไม่มีน้ำ มันก็ขึ้นไม่ได้

สมาธิก็เหมือนกัน สำคัญต้องอาศัยศีลเป็นพื้นฐาน เราจะสามารถรู้ธรรมะได้เร็ว มันจะเกิดเป็นเห็นเอง รู้เอง จะเห็นกายเราเอง เห็นจิตเราเอง

หลวงพ่อดัดปากน้ำบอกว่า มันจะเกิดขึ้นเมื่อศีลบริบูรณ์ เมื่อศีลบริบูรณ์ สมาธิบริสุทธิ์ มันสงบเรียบร้อยไม่ด้นรนแล้วปัญญาจะเกิดขึ้น เหมือนกับต้นไม้ เมื่อเราให้น้ำกะปุยตุๆ เดี่ยวก็จะออกดอกผลให้ใช้ได้

ปลุกเสกพระ

อำนาจจิตถ้าคิดเห็นเป็นสมาธิ สร้างพระผงมันก็ขลัง ท่านบอกว่าปลุกเสกพระนะ ไม่ต้องนานหรอก ปลุกเสกพระนะ ปลุกเสกไปจิตไม่เป็นสมาธิมันก็ไม่ขลัง ถ้าจิตของเราเข้าสมาธิ เพียงแค่กงแลบลั่นก็ขลังแล้ว วิเศษแล้ว

พระครูสังวรานุโยค (พระอาจารย์ช่อ)
วัดโคกเกตุบุญญศิริ

พระครูสังวรานุโยค (พระอาจารย์ช่อ) วัดโคกเกตุบุญญศิริ

แต่เดิมฉันบวชอยู่ที่วัดโคก-
เกตุ อยู่ในราว ๑๑-๑๒ พรรษา
บวชตั้งแต่อายุครบบวชพอ ๒๑ ก็
บวชเลย

ด้วยว่าอยากไปเล่าเรียน
ธรรมวินัยเรียนบาลี และกรรมฐาน
และฉันก็รู้ว่าเจ้าคุณพ่อ (หลวงพ่อด
ปากน้ำ) ท่านเลี้ยงดูก็นึกว่าเข้าอยู่
กับเจ้าคุณพ่อ ท่านมีข้าวเลี้ยง ยังไง
ก็ไม่อดตาย แต่ไม่ได้มุ่งหวังลาภสัก

การต้องการไปเพื่อการศึกษาอย่างเดียว ให้อยู่ได้ไปวันๆ ก็พอใจแล้ว
จึงได้เข้าไปพบหลวงพ่อดปากน้ำ ซึ่งท่านก็ไม่ได้คุยอะไร มหาเจดีย์
เรียนท่านเจ้าคุณพ่อท่าน ให้ทราบ ว่า ฉันจะมาอยู่ด้วย เจ้าคุณพ่อก็เลย
บอกว่า เออ..มีกุฏิอยู่ก็จัดที่ให้พระองค์นี้ด้วย ฉันก็เลยอยู่กับมหาเจดีย์
เวลานั้นมหาเจดีย์ก็ไปเป็นเจ้าอาวาสอยู่ที่ วัดศิลามูล อ.บางเลน จ.นครปฐม
ตอนนี้ก็ยังมีชีวิตอยู่

พอไปอยู่เจ้าคุณพ่อท่านก็อบรมกรรมฐานทุกวัน พอฉันเข้าเตี่ยว
ก็เข้าทำวัตรเสร็จก็เข้าอบรมธรรมวินัย อบรมกรรมฐานพระทุกวัน เจ้าคุณ
พ่อท่านอบรมดี ฉันฟังอยู่ ๒ ปี ไม่รู้สึกเบื่อหุเลย เป็นจุดหมายปลายทาง
ธรรมะของพระพุทธเจ้า ไม่เคยเบื่อ เจ้าคุณพ่ออบรมให้เวลาภาวานาก็
สัมผัสอะไรต่างๆ ให้ภาวนาอย่างนี้

ไปอยู่กับเจ้าคุณพ่อตอนปี พ.ศ.๒๔๙๓-๒๔๙๔ อยู่ได้ ๒ ปี เจ้า-

อาวาสที่นี่มรณภาพ (วัดโคกเกต)
ทางคณะสงฆ์ของวัดโคกเกตก็
ประชุมกันพร้อมด้วยกรรมการ
วัด เขาบอกว่า ต้องไปตาม
พระองค์ที่ไปอยู่วัดปากน้ำมา
องค์อื่นไม่ได้ ต้องไปตามองค์นี้
กลับมาวัด

ผลที่สุดต้องกลับมาวัดโคกเกต ก็เลยเข้าไปกราบเรียนหลวงพ่
ว่า ทางวัดไม่มีใคร ต้องกลับไปเป็นผู้ปกครองวัดโคกเกตต่อไป เจ้าคุณ
พ่อก็บอกว่า เอ้อ...ไม่มีใครก็กลับไปช่วยวัดก่อน ผลที่สุดก็มาจุดงค์
พัฒนาวัดโคกเกตเรื่อยมา ทั้งหมดที่สร้างไว้ สร้างใหม่ทั้งหมดของเก่า
ขึ้นเดียวไม่มี

วัดนี้แต่เดิมเป็นของทวด
และทวดก็เป็นเจ้าอาวาสที่วัดนี้
ด้วย ชื่อหลวงปู่มี สมบัติอันนี้
ก็เลยตกกับฉัน โอ้โฮพัฒนาวัด
ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๙๕ เรื่อยมาจนถึง
พ.ศ.๒๕๔๕ ตอนนั้นก็เริ่มบูรณะ
บางอย่างที่ชำรุด หลังคาวิหาร
โบสถ์เริ่มรั่วแล้ว

เจ้าคุณพ่อเวลาที่ท่าน
จะประสิทธิ์ประสาทให้วัตถุ
มงคลไป ท่านจะต้องให้คาถา
บทหนึ่งทุกๆ ครั้ง ท่านจะให้
แบบมือแล้วก็ประสิทธิ์ประสาทว่า

“สิทธิ กิจจัง สิทธิธัมมัง สิทธิพริยัง ตถาคโต สิทธิเตโช ไชโยนิจจัง สิทธิลาภो निरन्तरं สัพพะโสทธิ ภะวันตุเต” ซึ่งแปลว่าทำอะไรสำเร็จทุกอย่าง หลวงพ่อท่านใช้ตอนมอบพระของขวัญ และฉันก็ใช้คาถานี้ทุกวัน วันหนึ่งไม่รู้กี่ครั้ง ใครมาเอน้ำมนต์ฉันก็ประสิทธิ์ประสาทให้ทุกครั้ง โดยใช้บทสวดนี้และนึกถึงเจ้าคุณพ่อ

น้ำมนต์นี้ มีคนมาเอาทั่วประเทศฉันยังไม่ว่างเลย น้ำมนต์นี้ทำให้ซื้อง่าย ขายคล่อง กำไรงาม

คุณนะโชคดี (หมายถึงผู้สัมภาษณ์) ทั่วประเทศฉันไม่เคยให้สัมภาษณ์ นักข่าวมาขอสัมภาษณ์เรื่องทำน้ำมนต์ ฉันก็ถามว่าคุณจะสัมภาษณ์ไปทำอะไร นักข่าวก็บอกว่า “เอาไปตีพิมพ์” “พิมพ์ไปทำไม” เขาบอกว่า “พิมพ์ให้หลวงพ่อดังๆ” “โอ๊ย..ไม่ได้หรอกคุณ ขนาดไม่ดังฉันยังไม่ได้นอนเลยถ้าดังแล้วจะทำยังไง ฉันเลยไม่ให้สัมภาษณ์”

พระครูสมุทรกวี
(หลวงพ่ोज้างลอง อาสโง [เนตรนิยม])
เจ้าคณะอำเภอบางคนที จ.สมุทรสงคราม

พระครูสมุทรกวี
(หลวงพ่ोज้างลอง อาสโภ [เนตรนิมม])
เจ้าคณะอำเภอบางคนที่ จ.สมุทรสงคราม

“ท่านเป็นพ่อที่ยิ่งกว่าพ่อ”

“ไปอยู่กรุงเทพฯ เผลอ” “ไปสิ” หลังจากอาจารย์พร้อมชวนฉันฉันก็ตัดสินใจที่จะไปอยู่กรุงเทพฯ ทันที เพราะในสมัยนั้นสำนักเรียนบาลีหายากเหลือเกิน บ้านเดิมฉันอยู่เมืองกาญจน์ พอบวชแล้วก็เลือกหาสำนักเรียน มาอยู่ที่ อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี สำนักเรียนเขาก็เลิหมด เมื่อที่นี่ไม่มีสำนักเรียนแล้วก็เลยตัดสินใจไปอยู่วัดปากน้ำ ค็นั้นรับเก็บข้าวของลงเรือ ตอน ๒ ทุ่มกว่าๆ ของปี ๒๔๙๕ นั่งเรือมาวัดปากน้ำ พอถึงวัดก็เข้าไปหาหลวงพ่

หลวงพ่อก็ถามว่า “มีที่อยู่หรือยัง” “มีแล้วครับ” พอตีมีเพื่อนเยอะเป็นคนอำเภอสองพี่น้องด้วยกันก็เลยไปอยู่ด้วย ในสมัยนั้นที่อยู่หายากมาก แบบว่ามีที่ซุกหัวนอนได้ก็ดีแล้ว ใช้เสื่อปูนอน ภูมิ

ก็เล็กพระอยู่กันเต็ม ถ้าไม่มีที่อยู่ก็เอาที่ระหว่างภูมิที่อยู่ติดกับพื้นแหละเป็นที่อยู่ แต่ก็รู้สึกอบอุ่นมาก ดังที่เขาเรียกแหละว่า “ผลไม้ตก นกชุม ปลาชอบอาศัย” การที่เราอยู่กับท่านมันยิ่งกว่าพ่อกับลูกไ้...บารมีของท่านมากมายเหลือเกิน พระเมตตาทำร้าย ไม่มีใครกล้าทำความชั่ว จะทำผิดสักอย่างไม่ค่อยมีเลยเพราะหลวงพ่ท่านรู้

หมด เหมือนกับที่เราไปอยู่ในหัวใจของท่านและท่านก็อยู่ในใจของเรา

พอฉันเข้าเสร็จก็เข้าโบสถ์ เสี่ยงระฆังตี แห้งๆ... ตอน ๖ โมง หลวงพ่อท่านก็มาฉัน พระลูกวัดฉันอย่างไรท่านก็ฉันเหมือนกัน พระหมดทั้งวัดต้องมาสวดมนต์ทำวัตรกันหมด แต่บางครั้ง หลวงพ่อก็ปล่อยเหมือนกันคือบางทีถ้าไม่มีเวลาก็ไม่ได้สวดท่านกลัวเสียเวลาเรียน หลวงพ่อบอกว่า “เรานั่งกรรมฐานแล้ว การสวดมนต์ก็คือการนั่งกรรมฐาน แล้วการนั่งมันตรงกว่า ใจมันเข้าถึงกว่า”

หลังสวดมนต์เสร็จ ก็จะได้ฟังโอวาทหลวงพ่อทุกวันประมาณ ๑๐ นาที ส่วนใหญ่พวกเรียนบาลี พวกฉันจะไม่ค่อยได้เข้าไปในโบสถ์หรอก เพราะโบสถ์เต็ม ต้องออกันอยู่ข้างนอก สวดมนต์ก็สวดอยู่ตรงนั้นแหละ พอหลวงพ่อก็ให้โอวาทประมาณ ๑๐ นาทีเสร็จแล้ว นาทีระฆิกก็มาถึง หลวงพ่อท่านจะพูดขึ้นเลยนะ พระเถรองค์ไหนทำไม่ดี หนีไปเที่ยว รวากับว่าท่านรู้ทุกอิริยาบถ จึงไม่มีใครกล้าทำความชั่วเลย

หลวงพ่อบเป็นผู้ที่รู้ใจหมด จำได้ว่าครั้งหนึ่ง เขามาฉายหนังอินเดีย พระเถรพากันดูเต็มไปหมด อยากจะดูเพราะว่าเขาพาไปอินเดียปี คุณกันอยู่ที่ชั้น ๓ แล้วหลวงพ่อ

ท่านก็ขึ้นไป แต่ว่าไฟเกิดดับขึ้นมาพอหลวงพ่อท่านลงไปสั๊กพักเขาก็แก้เครื่องได้แล้วก็ฉายได้ต่อไป เชื้อไหม? พอรุ่งเช้าเข้าโบสถ์ หลวงพ่อท่านก็บรรยายให้ฟังเรียบร้อยเลยว่าอินเดียเป็นอย่างไร เหมือนกับท่านไปดูเอง ท่านเคยพูดวันว่า “เรื่องหนัง เรื่องละคร ไม่ต้องไปดู ได้กรรมฐานมันก็ได้ดู ดูที่ไหนก็ได้”

ท่านให้ความเมตตา ความรัก ความสงสาร ไม่เคยลำเอียงไม่เคยอคติ ไม่ว่าจะมาจากภาคเหนือ อีสาน หรือใต้ มีทุกภาคเต็มไปหมด เป็นยิ่งกว่าพ่อกับลูก เอาใจใส่เป็นภาระให้กับลูกศิษย์หมด ใครเจ็บไข้ได้ป่วยท่านดูแล ความเมตตาความเสียสละท่านมีอย่างสูงสุด

แม้แต่ผ้าจีวรหายากมาก ปีนั้นฉันมีเพื่อนอยู่คนหนึ่งเขาไม่มีจีวรสมัยนั้นจะมีจีวรทำด้วยผ้าป่าน หลวงพ่อท่านชอบพมป่าน เพื่อนก็เข้าไปกราบบอกหลวงพ่อกว่า “หลวงพ่อกับผมไม่มีจีวรครับ” ท่านก็บอกให้คนไปหยิบจีวรมาให้ ป่านอย่างดีเลยนะจีวรผืนนั้น ท่านไม่ติดของ ไม่ติดอะไรทั้งนั้น เพราะท่านปรารถนาจะสำเร็จสัมมาสัมโพธิญาณ

หลวงพ่อกับท่านเป็นผู้ที่เคารพธรรมะ เคารพการศึกษา ท่านเจ้าคุณสมเด็จช่วงองค์ปัจจุบัน ท่านก็ส่งไปเรียนวัดเบญญู จนได้เปรียญ ๙ ประโยคกลับมา บางครั้งหลวงพ่อกับท่านไปขึ้นเทศน์ ท่านจะนั่งหลังตาเทศน์ เราจะฟังท่านเข้าใจในช่วงต้นๆ แต่พอปลายๆ จะไม่เข้าใจ ละเอียดจริงๆ ไม่รู้ท่านได้ค้นคว้ามาจากไหน พระเปรียญธรรมสูงๆ อย่างเปรียญธรรม ๙ ยิ่งงเลย เดี่ยวหลวงพ่อยกธรรมะขึ้น เดี่ยวยกบาลีขึ้น ท่านแตกฉานจริงๆ แล้วคนที่มาฟังนะ ไม่ต้องห่วงเลยเต็มศาลาไปหมด เย็นวันพระท่านก็จะเทศน์ บางทีก็จะให้มหาช่วงเทศน์ แล้วท่านก็จะนั่งฟังตลอด

หลวงพ่อกับท่านมีพระรัตนตรัยในหัวใจ บางครั้งท่านพูดไปๆ ท่านก็บอกว่า ถ้าหากธรรมะสูงๆจริงๆ ท่านไม่ได้พูด ท่านอาราธนาพรหมมาพูด ท่านพูดอย่างนี้

จริงๆ ที่ท่านพูดอย่างนี้จะแฝงเรื่องราวในส่วนละเอียดอย่างไรฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน อย่างเรื่องพระของขวัญท่านก็พูดฉันได้ยินเต็มหูเลยว่า “พระของขวัญของฉันนะไม่ได้ทำด้วยวิชามาร ฉันอาราธนาพรหมมารักษา”

หลวงพ่อดปากน้ำท่านจะแบ่งหน้าที่ของพระเถรวัวอย่างชัดเจนก็มีอยู่ ๒ อย่าง มีวิปัสสนาธุระกับคันถธุระ ใครอยากเรียนบาลี เรียนนักรธรรมก็เรียนไป ถ้าหากไม่เรียนบาลีก็ให้เรียนวิปัสสนาธุระเรียนกันไป ท่านไม่เข้มงวด อิสระ แต่ถ้าหากว่าใครจะเรียนทางโลกท่านก็จะเตือนว่าควรจะได้้นักธรรมให้มีแนวทางให้เราได้ยึดปฏิบัติเสียก่อน ถ้าหากว่าเราจะเอาทางโลกอย่างเดียว พวกนั้นนะสิกหมด

ที่ก่อนนี้ที่ติดริมน้ำ หลังหอดฉันใหม่ในปัจจุบัน จะเป็นกุฏิของแม่ชี กุฏิแม่ชีก็มีอยู่หลายที่ ปัจจุบันเป็นพื้นที่วัดจนหมด แม่ชีทั้งหมดราว ๔๐๐ คน เด็กวัดก็ประมาณ ๓๐๐ พวกนี้พักอาศัยอยู่ตามกุฏิพระ กุฏิเถรว บางที่กินนอนหน้ากุฏิ ลูกศิษย์วัดเหล่านี้ก็จะเรียน เรียนธรรมศาสตร์บ้าง เรียนจุฬาบ้าง เรียนมัธยมบ้าง หลวงพ่อท่านเมตตาไว้หมด รับทุกคนขอให้มีที่อยู่เท่านั้น ท่านสร้างโรงเรียนปริยัติใหญ่ที่สุด สร้างเสร็จก่อนที่ฉันจะมาอยู่วัดปากน้ำเสียอีก ตอนนั้นยังใหม่ๆ อยู่เลย ฉันยังจำได้บางทีก็นั่งกรรมฐานที่นั่นนั่นแหละ บางทีฉันก็นัดกับเพื่อนว่า คีนนี้เราจะไม่นอนไปนั่งกรรมฐาน โอ้ย... ราตรีนี้ยาวนานจริงๆ เขาว่าราตรีจะยาวนาน คือ ๑.คนไข้โรคมีโรค ๒.คนที่ทำความเพียร ๓.กามราคะพวกนี้มากในกาม พวกนี้จะเห็นราตรียาว นั่งกรรมฐานกว่าเข็มนาฬิกาจะติบปิดไปอีกชั่วโมงหนึ่ง นานเหลือเกิน พอเราไม่ไหวจริงๆ ก็ลุกเดิน เพราะตั้งใจจะไม่นอน นึกถึงสมัยโบราณ พระจักขุบาล ก่อธิษฐานพรรษา บอกว่าตนจะอยู่ในอิริยาบถ ๓ คือ ยืน เดิน นั่ง จะไม่นอน

พระของขวัญท่านแจกให้ผู้สร้างโรงเรียน ไม่ได้ขายนะ แต่เป็นของขวัญแก่ผู้ทำบุญ ท่านพูดเรื่อยๆ “ต่อไปมันจะดังมากให้รักษาไว้

ให้ตี” องค์ละ ๒๕ บาท ฉันทก็ได้รุ้น ๒ มา รุ้น ๒ ก็คือรุ้นหนึ่ง แต่ก่อน โดนน้ำแล้วมันยุ่ยรุ้นแรกๆ นะยุ่ย หลวงพ่อท่านก็เลยใส่น้ำมันตั้งอ้าวและ ชุบเชลแล็ก กลายเป็นรุ้น ๒ หลวงพ่อบอกว่าท่านทำ ๓ รุ้นนะ รุ้นละ ๘๔,๐๐๐ องค์ พระวัดปากน้ำมีเคล็ดอยู่อย่างคือ คนหนึ่งต้องมืองค์เดียว ถ้าเราทำหายไปขอท่านไม่ได้ ท่านให้องค์เดียว ถ้าหายไปขอใหม่ท่านก็จะ บอกว่าภาวนาลิ นั่งภาวนาเข้าไป อารธนาลิ เดียวท่านก็กลับมาเองละ

ปาฏิหาริย์ของพระของชวัญนี้ ต้องตกอับจริงๆ จึงจะเจอ

อานุภาพอันประสพกับ
ตัวเอง เกี่ยวกับเรื่อง
เข้าตาจน ตอนนั้นฉัน
ไปอุดร รุ่งขึ้นฉันต้อง
มาบวชนาคที่วัดนี้ ทุ่ม
กว่าฉันยังอยู่อุดร ก็
ตั้งใจจะกลับรถทัวร์มา
ถึงที่วัดประมาณ ๓
โมงเช้าพอดี ปรากฏ
ว่ารถทัวร์ไม่มี เต็ม
หมดทุกที่ ช่วงเช้า
พรรษาแล้วจะทำ
อย่างไรคนแน่นมาจาก
หนองคายพอถึงอุดร
เขาก็ไล่ฉันลง ไม่ใช่

โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

รถทัวร์ด้วยนะเป็นรถ บขส. เขาบอกว่าเขาจองตัวเต็มหมดแล้วไปไม่ได้ เราไม่เคยเป็นทุกขอย่างนี้ มีคนนั่งอยู่แถวนั้น เห็นฉันคล้ายๆ คนไม่สบายใจ ก็มาถามว่าจะไปไหนก็บอกว่าจะไปกรุงเทพฯ จะไปบวชพรร

นี่ เขาบอกว่ารถขบวนสินค้ามาถึงกรุงเทพฯ ประมาณ ๑๐ โมงเช้า กับบอกว่าไม่ได้ เชื้อไหมนะเราคิดนะ “หลวงพ่อบอกช่วยลูกด้วย” ก็มีรถสามล้อมาถามว่าเราจะไปไหนครับ ก็ถามเขาว่า “ไปกรุงเทพฯ มีรถไหม” เขาบอกว่าหมดตั้งแต่ ๕ โมงเย็นแล้ว แล้วเขาก็เรียกขึ้นรถ แล้วจึงไปที่รถทัวร์ใหม่ เชื้อฉันสิพอถึงรถทัวร์เขาก็ไขว่โยออกมาเลย เขาเพิ่มรถอีก ๑๐ กว่าคัน โอ้โห...ฉันดีใจแทบแย่ มีเพื่อนฉันไปบางแคววันนั้นรถเมล์หมด ๔ คันก็ขึ้นว่า “หลวงพ่อบอกช่วยลูกด้วย” พอพูดไม่ทันขาดคำรถแก๊งเลี้ยวเข้ามา “หลวงพี่จะไปไหนครับเดี๋ยวผมจะไปส่ง โอ้โห...ฉันเชื่อจริงๆ เอาติดตัวเถอะ เอาติดตัวองค์เดียวพอ อุปสรรคอันตรายหายหมด

หลวงพ่อบอกเล่าให้ฟังว่า วิชชาธรรมกายกว่าจะค้นเจอ ค้นพบได้ใช้เวลาถึง ๓๐ กว่าปี เพราะเมื่อก่อนหลวงพ่อบานบวช ท่านก็ศึกษา วิปัสสนากรรมฐานตามหลัก ท่านบอกว่า “มันอ้อม” ท่านก็เลยพยายามค้นวิชชาธรรมกายนี้ จนได้ทางตรงนี้ขึ้นมาเป็น ลัมมาอะระหัง หลวงพ่อบุญสำเร็จแต่ละครั้งคนจะสาธุตั้งล้านทั่วศาลา ใครได้ฟังเทศน์จากหลวงพ่อนับว่ามีบุญวาสนา ธรรมะลึกมากๆ ตอนแรกพอฟังออกฟังเข้าใจ พอหนักเข้าๆ ฟังไม่ออกแล้วเพราะว่าสูงมาก หลวงพ่อพูดละเอียดละเอียดหยาบในหยาบ สดหยาบสดละเอียด ท่านพูดไปคล้ายท่านเห็นไปด้วย

หลวงพ่อบอกว่าที่ท่านมรณภาพนะ ท่านสู้กับพญามารมาก ไป

ปราบพญามาร ไม่ใช่เสียใจ เรื่องพระฝรั่งอย่างใครว่ากัน แต่เป็นเพราะท่านสู้กับมาร ตรากร่างานหนัก ยิ่งไงท่านก็ไม่ยอมแพ้ เคยได้ฟังธรรมะจากหลวงพ่อบ้างหนึ่ง กุศลธรรมา

อกุศลธรรมมา อภัยก-
ตาธรรมมา ท่านสอนใน
โบสถ์ ท่านบอกว่ามันมี
ฝ่ายดำ ฝ่ายขาว ฝ่าย
ไม่ดำ ไม่ขาว...ฝ่ายขาว
คือพระพุทธเจ้าของเรา
ก็พยายามส่งกระแสสงสาร

ให้คนทำความดีให้มากที่สุด แต่ฝ่ายดำเขาส่งสาร ให้คนทำความชั่วให้
มากที่สุด ส่วนไม่ดำไม่ขาวนี้ ถ้าเห็นว่าฝ่ายไหนมีกำลังมากก็จะสามารถ
เอาไปได้ ท่านเล่าตอนหนึ่งว่า ตอนที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ใหม่ ๆ พญามารก็
โผล่ขึ้นมาเลย ผุดขึ้นมาถามพระพุทธเจ้าว่า “จะสู้กับเราหรือจะสอน
ประชาชน” พระพุทธเจ้าท่านตรวจดูแล้วท่านก็บอกว่า “เราจะไม่สู้เรา
จะสอนประชาชน” พญามารก็บอกว่า “เจ้าก็ทำไป” จะเห็นได้ว่าตอนที่
พระพุทธเจ้าแสดงธรรมจะสำเร็จหมด เพราะพญามารเขาเปิด แล้ว
ที่นี่หนักเข้าๆ พญามารก็เอาละสิเห็นพุทธบริษัทมากขึ้นคนทำความดีมากขึ้น
พญามารอยู่ไม่ได้ ก็ทำให้พระปาราชิกบ้าง อาบัติบ้างเรื่อยไป พระพุทธเจ้า
ก็เข้าฌานตาม ไหนว่าจะไม่รบกวนใจ พญามารก็บอกว่า มันเป็นวิชา
ของพญามาร ท่านมีหน้าที่สั่งสอนก็สั่งสอนไปสิ มีหน้าที่บัญญัติสิกขาบท
ก็บัญญัติไปสิ มาระยะหลังก็เพิ่มบัญญัติ อันนี้เป็นสิ่งที่เราไม่เคยฟังมาก่อน
หลวงพ่อดสอนท่านเล่าให้ฟัง เวลาเราจะสอนคน เราจะดูคนก่อน ถ้า
หากว่าเขาเป็นลูกศิษย์เราจริงๆ สนใจธรรมะของหลวงพ่อดจริง เราจึง
จะเล่าว่าหลวงพ่อดท่านเคยพูดอย่างนี้ เพราะฉะนั้นเราก็เป็นสาวกของ
พระพุทธเจ้าฝ่ายขาวของเรา

วันพฤหัสบดี หลวงพ่อดท่านจะลงสอนวิชาธรรมกาย ถึงคนอื่นจะ
พลาดแต่ป้ายวันพฤหัสบดี ฉันไม่เคยพลาดเลย ฉันจะไปนั่งกับหลวงพ่อด

เรื่ององค์ลีมนี่จำแม่นเลย “สมณะหยุด” ท่านต้องการคำว่าหยุดคำเดียว คำว่าหยุดคือตัวถึง ถ้าโลกเขาไปเร็วเท่าไร ไปจรวด ไปดาวเทียม เขายังเร็วยิ่งถึง แต่ทางธรรมะเรา “หยุด” ได้มากเท่าไรคือถึง หลวงพ่อท่านอธิบายธรรมะสนุกเข้าใจเล่า ทั้งจังหวะได้ดี หลวงพ่อสดท่านพูดประจำว่า การนั่งภาวนาได้บุญมาก ใจหยุดเพียงชั่วช้างกระดิกหู หรืองูแลบลิ้น ได้อานิสงส์กว่าการสร้างศาลาการเปรียญอีกเพราะมันทางตรง วันหนึ่งเรานั่งสัก ๕ นาที ๑๐ นาที ทำไปเรื่อยๆ การนั่งกรรมฐาน นั่งไปก็เกิดปัญญาเหมือนกับคนขุดน้ำบาดาล ขุดพอถึงดินแล้วเราก็นึกว่าไม่มีน้ำ ลองเจาะไปอีกสักพักสิ บางทีน้ำมันจะอยู่ใต้ดิน กรรมฐานก็เหมือนกัน ลองนั่งต่อไปสักพักสิมันจะสบาย แต่ส่วนใหญ่พอเราเมื่อยเราก็จะเลิกก่อน หลวงพ่อสดบอกว่าต้องให้จริง จริงขนาดไหน แค่วิตลพิษพอใกล้จะตายแล้วมันไม่ตายหรอก สำเร็จทุกที หลวงพ่อท่านมีคติธรรมอยู่ข้อหนึ่งว่า “ขุดบ่อล่อธารา สุดสาหัสขุดเรื่อยไป ขุดตื้นน้ำไม่มี ขุดถึงที่น้ำจึงไหล” ฉะนั้นเองอยู่กับหลวงพ่อนับรวมเวลาแล้ว ๖ ปี คิดว่าฉันนะยังมีบุญได้ไถ่ถอนผมหลวงพ่อดอนที่ท่านป่วย คือว่าวัดปากน้ำก็มีหลายฝ่าย ฉันทองก็เหมือนฝ่ายรัฐบาล

อยู่กับหลวงพ่อก็ช่วยทำงานหลังเลิกเรียน แล้วโบสถ์ของหลวงพ่อ เราก็รื้อทำกันเอง โบสถ์หลังเก่าก็มาซ่อมใหม่

ฉันจะเข้านั่งกรรมฐานกับหลวงพ่อก็ไม่เคยขาด เวลานั้นกับท่าน ท่านรู้เข้าใจเราหมด แนวของท่านดีมากง่ายต่อการปฏิบัติ ครั้งอยู่เมืองกาญจน์ก็เคยขึ้นกรรมฐาน พอมาวัดปากน้ำก็เลิกจากทางโน้นมาเอาวิธีของวัดปากน้ำเพราะง่ายกว่า คือหลวงพ่

จะชี้จุดกรรมฐานที่เรานั่ง ที่เราเคยไปเรียนมา ไม่มีหลักมีแต่ภาวนา อย่างเดียว ภาวนาเรื่อยไป ที่นี้หลวงพ่อบอกว่ามีจุดอยู่และมีลูกแก้วอยู่ กลางตัวเรา อธิบายให้ฟังบอกว่าให้ใจนิ่งอยู่ตรงนั้นมันจึงดูง่ายขึ้น อยู่ตรงไหนเราก็ทำได้ทั้ง นั่ง นอน ยืน เดิน เราทำได้ทั้งนั้น แม้แต่เข้าห้องน้ำเราก็ทำได้ มันเป็นอภาลิโก ไม่จำกัดด้วยกาลเวลา แล้วบางทีเราก็จะไปนั่งกับพระอาจารย์บ้าง แม่ชีบ้าง อยู่ในวัดนั้นแหละ หลวงพ่อจะสอนธรรม แต่เฉพาะวันพฤหัสบดีเท่านั้น วันอื่นๆ เราก็ไปนั่งกุฏิแม่ชีที่เขานั่งได้ธรรมกาย ตอนนั้นก็มิฉัน มหายุ้ย มหาอำนวย (รองเจ้าคณะ จ. ลพบุรี) ตอนนั้นก็ยังอยู่ แม่ชีที่นั่นนั่งด้วยเกือบทุกคืนคือ แม่ชีจันทร์ อาจจะสงสัยว่าพระเณรไปนั่งกับแม่ชีได้อย่างไร คือเวลานั่งก็ทำอาสนะสูงไว้ต่างหาก เขาทำไว้สูงเลยมีระเบียบอยู่ แม่ชีนั่งแถบหนึ่ง พระก็นั่งอีกแถบหนึ่ง แม่ชีก็แนะนำธรรมะ ซึ่งธรรมะเป็นของสูงอยู่แล้ว การแนะนำธรรมะกับพระแนะนำได้ไม่มีปัญหาเพราะว่าเขาปฏิบัติได้ธรรมกาย เขาก็สอนได้ไม่มีปัญหา

อยู่กับหลวงพ่อดปากน้ำ อบอุ่นมาก เป็นพ่อที่ยิ่งกว่าพ่อ เวลาพระเจ็บพระป่วย ท่านก็จะบอกพระบอกชีที่ได้ธรรมกายช่วยกันแก้ไขให้พระธรรมกายแก่โรค หลวงพ่อก็จะนั่งกรรมฐานให้ แล้วก็หายจากโรค พอปี ๒๕๐๒ หลวงพ่อท่านมรณภาพ ฉันทก็อยู่ที่วัดปากน้ำต่ออีก ๒ ปี พอปี ๒๕๐๔ พอดิที่นี้ (วัดกลางเหนือ) เขาขาดครูสอนบาลีพอดิ เจ้าคุณที่วัดนี้ก็เป็นคนเมืองกาญจนบุรีแนะนำให้มาช่วยสอนบาลี จึงได้มาช่วย ตอนนี้อายุ ๖๕ แล้ว ออกมาจากวัดปากน้ำตั้งแต่อายุ ๒๔ ปี อยู่ที่นี้ได้ ๔๐ ปีแล้ว ฉันทเคยคิดอยู่ในใจว่า ถ้าหลวงพ่อไม่สิ้นฉันทจะไม่ออกมาหรอก

พระเมธีรัตโนดม (อำนวยการ ปญญาวิธาน ป.ธ.๗)
รองเจ้าคณะจังหวัดลพบุรี เจ้าอาวาสวัดคู้้งท่าเสา

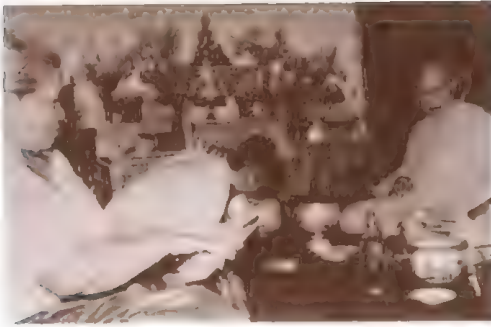
พระเมธีรัตโนดม (อำนวย ปญญาวุฑโฒ ป.ธ.๗) รองเจ้าคณะจังหวัดลพบุรี เจ้าอาวาสวัดคู้้งท่าเสา

“ไปอยู่กรุงเทพกันเถอะ
ไปเรียนหนังสือที่วัดปากน้ำ สบาย
มากไม่ต้องบิณฑบาต เข้า-เพล มี
อาหารถวายตลอด” จากข่าวที่เพื่อน
เถรนำมาบอกนี่เอง ที่ทำให้อาตมา
ตัดสินใจเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อ
เข้ามาอยู่วัดปากน้ำ เพราะสมัยนั้น
พระเถรอยู่กันลำบาก ฟังบวชเถร
ได้พรรษาเดียว ไปกราบหลวงพ่
หลวงพ่ท่านถามว่ามาทำอะไร ก็
บอกว่าจะมาอยู่ที่นี่ เธอจะอยู่ทำไม ก็อยากเรียนหนังสือขอรับ มีที่อยู่
หรือยัง มีแล้วครับ แล้วมีพระดูแลหรือยัง มีแล้วครับ เท่านั้นแหละ
ท่านก็รับไว้ อาตมามีพระวิจิตรท่านดูแลเดี๋ยวนี้เป็นเจ้าอาวาสอยู่วัดภาชี
อยู่กรุงเทพฯ นั้นแหละทางพระโขนง อาตมาเดิมเป็นคน ต.เชียงงา
อ.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี เดิมชื่ออำนวย จำปา อาตมาบวชเป็นสามเณร ปี
๒๔๙๕ ที่วัดเชียงงา

พระเมธีรัตโนดม

จำได้ว่ารุ่นนั้นปีนั้นเถรหลังไหลกันมาเยอะมากเฉพาะเถรร่วม
๑๒๐ องค์ ในปี พ.ศ.๒๔๙๘ มีการเปิดสำนักเรียนใหม่หลวงพ่สร้าง
โรงเรียนใหม่สองชั้น สมเด็จพระมหาธีรราชมงคลจารย์เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน
หรือสมเด็จพระสังฆราชก็กลับมาวัดปากน้ำ สมเด็จพระสังฆราชท่านจบเปรียญธรรม ๙
ประโยคจากวัดเบญจมแล้วก็มาเป็นอาจารย์ใหญ่ที่วัดปากน้ำ จึงเปิดสำนัก
เรียนตั้งแต่ปีนั้นเป็นต้นมา

หลวงพ่อก็ไม่ได้บังคับ
ใคร ท่านว่าใครจะ
เรียนอะไรก็เรียนได้
จะเรียนปริยัติก็ได้
เรียนปฏิบัติก็ได้ อย่าง
ใดอย่างหนึ่งได้ ถ้าเรียน
สองอย่างได้ยิ่งดี แต่

ไม่เรียนเลยไม่ได้ วัดปากน้ำมีกติกาอย่างนี้ ถ้าไม่เรียนอยู่ไม่ได้ ต้อง
เรียนอย่างใดอย่างหนึ่งแต่ก่อนเราอยู่กันอดทนนะ พระ เณร เณร ซี อยู่กัน
หำร่อย หกร่อยองค์ วัดปากน้ำสมัยนั้นก็คับแคบ ที่อยู่ไม่มีหอรอกอาตมา
นะก็ไปอาศัยอยู่โรงเพิงซึ่งเป็นโรงงานที่เขาปลูกเป็นที่ทำงานของคนงาน
ที่เขามาสร้างโรงเรียน ก็อาศัยอยู่เพิงอย่างนั้น แต่ทุกก็เอาไม้ปู ไปเอา
ลังกะสีไปกันพอกันฝนได้เท่านั้น อยู่กันอย่างง่าย ๆ อาตมานะอาศัยอยู่
อย่างนั้น แล้วก็เวลาจะท่องหนังสือก็ออกมาตามเสาไฟฟ้า ไม่ได้อยู่ในห้อง
เข้านี้ตีสี่ต้องตื่นขึ้นมา เอาหนังสือมาท่องตามเสาไฟฟ้า แล้วก็ที่อาบน้ำ
สมัยก่อนยังไม่มีน้ำประปา เอน้ำจากคลอง ตักน้ำเป็นโอ่งใหญ่ ตักใส่
โอ่ง แล้วก็อาบน้ำ สุนัข ไม่ได้อาบที่คลอง ตักขึ้นมาข้างวัด แล้วก็ตัก
ใส่โอ่ง ต้องตักเอาเอง แล้วที่ตากจีวรก็แถวนั้นแหละ เอาเชือกเอาลวด
มัดกันตามกิ่งไม้ ก็มุงเรียน ก็ไม่รู้ละ พวกอาตมาก็มุงเรียนหนังสือ ก็
แข่งกัน แข่งกันท่องหนังสือ คือตอนกลางคืนจะมีเสียงท่องหนังสือดังทั่ววัด
เสียงท่องหนังสือแข่งกัน ทบทวนไวยากรณ์บาลี แปลหนังสือท่อง
หนังสือกันตลอด

สำนักเรียนวัดปากน้ำตอนนั้นจะมีพระเณรเรียนเยอะ พระเณร
มีความขยัน เพราะหลวงพ่อบอกท่านมาให้กำลังใจ หลวงพ่อบอกท่านจะ
บอกว่าการเรียนการศึกษานี้เป็นหัวใจ จะทำให้เรามีค่าสูงขึ้น ไม่ว่า

คนเราเกิดจากท้องไร
ท้องนาแต่เมื่อมาบวช
มาเรียนแล้วต่างมี
ฐานะดีขึ้น คนเคารพ
กราบไหว้สะอาดขึ้น
มีเกียรติดีขึ้น ยิ่งเป็น
พระปฏิบัติด้วย พระ

สุปฏิปันโน ท่านว่าอย่างนั้นนะ ถ้าเราปฏิบัติปฏิบัติชอบ มีศีล
ตั้งมั่นอยู่ในศีล ไม่ต้องกลัวอด กลัวยาก เงินทองลาภมันจะไหลมา
เทมา ยิ่งให้ยิ่งมี ท่านว่าอย่างนั้น เราอดทนลำบากวันนี้เพื่อความสุข
วันหน้าให้ตั้งใจศึกษา ให้ตั้งใจเรียนกัน และหลวงพ่อก็คือกำลังใจดีมาก
ถึงเวลาเปิดโรงเรียนก็ดี ถึงเวลาประกาศผลสอบก็ดี นั่งเรียงลำดับ พอ
ประกาศผลสอบ ท่านให้อธิบายว่าการศึกษาปริยัตินี่ให้เป็นหลัก การ
ศึกษานักธรรมตรี เปรียญต้องสอบกันให้ได้เป็นเรื่องหลัก แล้วก็เอามา
ปฏิบัติ ศึกษาแล้วก็ให้นำมาปฏิบัติ วิชาธรรมกายอย่างนี้อ่าทั้งท่าน
ว่าอย่างนี้ ท่านยกหลักคำสอนในทางศาสนา ๓ หลักคือว่า

ประการที่ ๑ สัพพะปาปัสสะอะกะระณัง ท่านว่าต้องไม่ทำชั่ว
ห้ามเลยท่านยกตัวอย่าง เช่น วัดปากน้ำอยู่กันเยอะแยะ มีทั้งพระ มี
ทั้งแม่ชี ต้องแยกส่วนห้ามล้ำเขตกัน เราไม่ไปหากัน คือว่าชู้ก็ไม่มากุฎิ
พระ พระก็ไม่ไปบ้านชีแยกกัน ไม่มาคลุกคลีกัน ท่านให้อย่างนี้คือห้าม
ทำชั่ว

ประการที่ ๒ กุสะลัสสุปะ สัมปะทา บำเพ็ญกุศลให้ถึงพร้อม ทำ
ความดี อะไรก็ได้ที่เป็นกุศล ท่านบอกความดีทำได้สองอย่าง หนึ่งศึกษา
เล่าเรียน สองปฏิบัติธรรม หรือใครจะทำทั้งเรียนทั้งปฏิบัติธรรมก็ยิ่งดี
มาก แต่ก็ต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

ประการที่ ๓ สะจิตะปริโยทะปะนัง ทำจิตของตนให้ผ่องใส คือ อย่ำทั้งการปฏิบัติ เช่น หลวงพ่อนำปฏิบัติทุกวัน อย่ำทั้งการปฏิบัติ ไม่คลุกคลีด้วยหมู่คณะ ไม่คุยกัน ไม่เสวนา คุยเฮฮาแบบฆราวาส ท่านให้ศึกษาเล่าเรียน ท่านจะให้โอวาทอย่างนี้เสมอ

บทเทศน์ของหลวงพ่ที่ประทับใจมีอีกบทอันนี้เป็นนิทานชาดก อาตมาชอบเรื่องนี้มากคือ เรื่อง สัตว์ ๓ สัตว์ เรื่องของ ช้าง ลิง นก กระทา หลวงพ่จะนำมาพูดเรื่อย ๆ ท่านบอกว่า มีนกตัวหนึ่งไปอาศัยอยู่บนต้นไม้ เริ่มๆ ต้นคือช้าง ช้างไปอาศัยอยู่ต้นไทรต้นหนึ่ง อยู่ต่อมา ก็มีลิง ลิงตัวหนึ่งมาจากไหนก็ไม่รู้ ท่านเล่าอย่างนี้นะ ก็มาอาศัยอยู่ต้นไม้ที่เดียวกันนั้น ก็ต่อมาก็มีนกกระทา นกกระทาก็มาอาศัยอยู่ต้นไทรนั้น ตกลงว่าสัตว์ ๓ สัตว์ เมื่อก่อนนี้ช้างอยู่อย่างสงบเพราะไม่มีใครมาอยู่ เมื่อเจ้าลิงมา นกกระทามาเริ่มวุ่นวาย แล้วสัตว์ ๓ สัตว์ก็มาตกลงกันว่าเราไม่ควรจะมาทะเลาะกัน หาผู้อาวุโส เขาก็ถามว่าใครเห็นต้นไทรนี้ก่อน หลวงพ่ท่านเล่าอย่างนี้นะ ช้างตัวโตช้างพูดก่อน ช้างก็บอกว่า ข้าเห็นต้นไทรตั้งแต่ต้นมันเล็กๆ ข้ายังเดินข้ามมันอยู่เลย แสดงว่าข้าต้องเกิดก่อน เข้าต่อไป ลิงพูดมั่ง โหอะไรต้นไม้ เมื่อข้าเป็นลิงน้อยข้ายังมาเก็บยอดมันกินอยู่เลย แสดงว่าข้าต้องเกิดก่อน นกกระทาบอกข้าก่อนเพื่อน ต้นไทรนี้มันยังไม่เกิด ข้าไปกินต้นไทรในป่าโน้น มาชี้ตรงนี้ ต้นไทรนี้เกิดเพราะชี้ของข้าเอง ตกลงว่านกกระทานี้เกิดก่อน ต่อมาทั้งหมดก็ยกนกกระทาเป็นหัวหน้า ไปไหนไปด้วยกัน ลิงก็ชี้หลังช้าง นกกระทาก็เกาะหลังลิงไปหากินอย่างสันติสุข ก็กลับมาอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข หลวงพ่ก็บอกว่า “คนเราก็ก็นึกเหมือนกัน ถ้ารู้จักเคารพกันตามอาวุโส ก็ไม่มีปัญหา” เลยให้ข้อคิดกับเณรว่าอยู่ร่วมกันให้เคารพกัน เชื้อฟังกัน ให้ผู้น้อยเคารพผู้ใหญ่ ให้เชื้อฟังกัน แล้วจะไม่มีปัญหา หลวงพ่ชอบเล่าเรื่องนี้ เพราะวัดปากน้ำ คนอยู่กันเยอะ ทำร้ายหักร้าย

องค์ ปัญหาก็มี ท่านจึงเอานิทานเรื่องนี้มาเล่าให้ฟัง ให้เคารพกัน ให้เชื่อฟังกันตามลำดับอาวุโส เหมือนอย่างเถรในวัดปากน้ำ อยู่ไม่ได้นะ ต้องมีผู้ปกครอง ต้องมีพระปกครอง ถ้าไม่มีพระปกครองหลวงพ่อก็ไม่รับใครไปอยู่นั้นหลวงพ่อก็ถามว่ามีผู้ปกครองหรือยัง ถ้ามีอยู่ได้ เพราะว่าให้ปกครองกันเอง แต่ถ้าไม่มีไม่ได้

เราอยู่
กันเยอะ แต่
ด้วยบารมีของ
หลวงพ่อก็ไม่มี
อดหกรอก ข้าว
ปลาอาหาร
อุดมสมบูรณ์
แม่ครัวก็พอ
สมัยแม่ครัวชื่อ

โยมนิด แก่ตกข้าวแกงมีวิธีโอถ้ายไว้ แกว่องไว เรียกว่าพระเถรสิร้อย
ห้าร้อยนะประกาศว่าไม่ต้องล้างจาน ล้างแต่ช้อน ขนาดพระล้างจานก็
ไม่สะอาด แม่ชีเขาบอก เปลืองน้ำเปล่าๆ เพราะฉะนั้นล้างแต่ช้อนเปล่า
แล้วเวลาขบฉันหลวงพ่อก็ ท่านไม่มีเทศน์สอน จะสอนโน้บโสต์เข้า-เย็น
อย่างเข้าตีระฆังหกโมงเช้า พระเถรจะไปรวมกันที่หน้าโบสถ์ หลวงพ่อก็
จะเดินนำหน้า เราก็ดูตามกันเป็นแถวๆ ไปแบบทหารตามอาวุโส
คนไหนก็ต้องรู้ตัวเอง ออกก็เหมือนกัน หลวงพ่อดูออกก่อน เป็นประจำ
ทั้งเช้าทั้งเย็น เวลาฉันเสร็จแล้ว จะมีอีกองค์หนึ่งเป็นผู้ให้พร กล่าว
สัมโมทนียกถา พระครูปัญญาเป็นฝ่ายปกครองพระ พระครูนิธิต
ปกครองเถรแยกกัน และอีกองค์หนึ่งปกครองเด็ก คือหลวงพ่อดเล็ก
เด็กวัดมีเป็นร้อย ราวสองร้อยคน ปกครองชีกิมิ ชิกิส่วนชี

สมัยอาตมาเป็นเณรวัดปากน้ำ แม่ชีจันทร์คอยดูแลรับใช้แม่ชีทองสุข แม่ชีทองสุขเป็นหัวหน้าชีวัดปากน้ำ แม่ชีจันทร์ก็อยู่ที่นั่น อาตมาจะเบือข้าวต้มนะตอนนั้น ฉันจนเบือ อยากฉันข้าวสวย จะไปฉันข้างนอก หลวงพ่อก็ไม่ให้ไป เรามีที่ฉันแล้วท่านว่าอย่างนั้น อย่าไปแย่งเขาเลยวัดอื่นจะลำบาก อาตมาก็ถือบาตรเอาไปบิณฑบาตที่บ้าน โยมจันทร์ ปกติแล้วที่วัดปากน้ำ

หลวงพ่อก็ไม่ให้ออกบิณฑบาต ตอนนั้นเราแอบบิณฑบาตเราเป็นเณรของอาตมานี้สำหรับแม่ชีจันทร์ก็นิมนต์ประจำได้เลย เข้าเราก็ถือบาตรไปหน้าบ้านแก มีเราองค์เดียวองค์อื่นก็ไม่มีบิณฑบาต แล้วแต่ความคุ้นเคย เราก็บ่นกับโยมแม่ชี ฉันข้าวต้มมันหิว ฉันข้าวต้มทุกวัน แม่ชีก็สงสารฉันตอนเช้าก็มาบิณฑบาตนะเณรนะ เป็นข้าวสวยแทนเฉพาะวันพระ ถ้าวันพระนี้จะเว้นไม่ทำวัตรเช้า ลงฟังเทศน์สามโมงเช้าแทน

อยู่วัดปากน้ำจะว่าทุกข์ก็ทุกข์ สนุกก็สนุก ที่ทุกข์ก็คือ ญาติไม่มีอยู่ นอนดึกทุกวัน มีครั้งหนึ่งตอนบูชาพระรัตนตรัย แล้วลืมหืมลงกราบและพูดว่า พุทโธ เมนาโถ พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งของเรา หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านขึ้นมาที่อาตมา แล้วพูดว่าบอกแล้วทำไมไม่จำ คนอื่นเขาก็้มกราบกัน แต่เราลุกขึ้นมา

อาตมาอยู่วัดปากน้ำตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๙๘ จนถึงปี พ.ศ.๒๕๑๔

หลวงพ่от่านมรณะปี พ.ศ.๒๕๐๒ อาตมาได้เปรียญ ๗ ในปี พ.ศ.๒๕๐๖ ก็เป็นอาจารย์สอนบาลี อยู่ที่สำนักวัดปากน้ำ เรื่อยมาจนถึง พ.ศ.๒๕๑๔ สมเด็จพระสังฆราช (พระมหารัชมังคลาจารย์เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน) ท่านส่งมาอยู่ วัดเชียงงา จ.ลพบุรี ส่งมาเป็นทีมใหญ่ อยู่วัดเชียงงา พอสร้างโบสถ์ สร้างศาลาปฏิบัติ หมดเรียบร้อยแล้วก็มีปัญหาติดหน้อย ชัดกันเรื่องการเงิน อาตมาก็เลยลาออก อยู่ต่อมาวัดถนนใหญ่ว่างเจ้าอาวาส ตั้งใครไม่ได้ ฝ่ายพระจะตั้งองค์นี้ ฝ่ายโยมจะตั้งองค์โน้นทะเลาะกัน ไม่รู้ก็ปีต่อกี่ปีตั้งกันไม่ได้ โยมก็มาขอรับรองอาตมาให้ช่วยหน้อย คือมาเป็นเจ้าอาวาสให้เขาหน้อย จึงมาเป็นเจ้าอาวาสวัดถนนใหญ่ได้สิบปี

พอดีเมื่อปีกลายนี้มีโอกาสได้คุยกับ เจ้าคุณธรรมกิตติวงศ์ วัดราชโอรส ท่านเจ้าคุณก็คุยกันว่าศาสนาเราเริ่มจะด้อย หมายถึงว่า พระเราตอนนี้มันด้อยมาก เทคโนโลยีจะเป็นที่นี้พระมุ่งแต่เรื่องการ เสกเครื่องรางของขลังซึ่งเป็นที่ดูหมิ่นของต่างศาสนา ต่างศาสนาเขา เก่งด้านหลักวิทยาศาสตร์ เขาพูดได้ชัดเจน แต่พระสงฆ์เราพูดไม่ชัดเจน เขาจะพูดแต่เรื่องนรกสวรรค์ ซึ่งมันพิสูจน์ไม่ได้ มันไม่ใช่วิทยาศาสตร์ ท่านถึงบอกว่าต่อไปภายหน้า การอบรมเป็นเรื่องสำคัญ ต้องฝึกพระให้ได้ ท่านถามอาตมาว่าท่านเจ้าคุณพร้อมมั๊ย ท่านจะเสียสละมั๊ย ยศ ตำแหน่งเนี่ยไม่ได้ก็อย่าไปใส่ใจ ไปทำงานพระศาสนา อาตมาบอกได้ เท่านั้นผมก็พอใจแล้ว เออ... ถ้าฉันท่านต้องทำ อบรมพระนะ อย่าไปหวังยศหวังตำแหน่ง อย่างผมนี้ผมยังถูกขัดถูกถอดออกไป ก็ยังไม่สน แต่ผมจะทำงานพระศาสนา ปัญหาเยอะแยะ แต่ว่าเราก็ไม่ถอยเหมือนกัน ถึงได้มาอยู่ตรงนี้ เมื่อปีกลายอาตมายังไม่ได้ลาออกจากเจ้าอาวาสวัดถนนใหญ่ นะ มาอบรมพระที่ อ.บ้านหมี่ ประกาศท่ามกลางพระภิกษุสงฆ์ว่า อยากกลับบ้านหมี่แล้ว วัดใดว่างเจ้าอาวาสบ้าง ที่มีพื้นที่ตั้งแต่ ๒๐ ไร่ ว่างเจ้าอาวาสและกำลังต้องการเจ้าอาวาส ผมขอเสนอตัวผม

จะไปพัฒนาวัดนี้ พอดีมีวัดคู้งท่าเลาว่างพอดี มีที่ ๓๘ ไร่ อาตมาจึง
ย้ายมาอยู่ที่นี่ ปัจจุบันอาตมาเป็นรองเจ้าคณะจังหวัดลพบุรีอาตมาตั้งใจ
ในการทำหน้าที่อบรมเยาวชนให้เต็มที่ และจะปรับปรุงพัฒนาวัดบ้าน
เกิดของตนให้ดีที่สุด

ลูงสังวาลย์ เทียนทองคำ

ลุงสังวาลย์ เทียนทองคำ

ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ พ่อของลุงซึ่งเป็นพ่อค้าข้าว บ้านอยู่ติดแม่น้ำท่าจีน เคยรู้จักหลวงพ่อสด สมัยนั้นค้าข้าวมาด้วยกัน ในครั้งนั้นมีเสียงร่ำลือกันว่า หลวงพ่อสด สอนธรรมกายมีชื่อเสียงโด่งดัง ก็อยากให้ลูกไปอยู่กับท่าน พ่อก็เลยเอาพี่ชายไปยกให้หลวงพ่อดวายให้เป็นลูกเลย หลวงพ่อก็จะสอน จะดูแลอย่างไรให้เป็นกรรมสิทธิ์ของหลวงพ่อด แล้วหลวงพ่อก็รับไว้ต่อมาก็ให้บวช

เป็นสามเณร ชื่อสามเณรมงคล อายุประมาณ ๑๕ ปี เพราะสามเณรพี่ชายอยู่กับหลวงพ่อด ทำให้ลุงได้ใกล้ชิดอยู่กับหลวงพ่อดด้วย คอยซักสรง จีวรให้ท่าน ตอนนั้นลุงอายุประมาณ ๘ ขวบ ไม่ได้บวช แต่อาศัยอยู่กับหลวงพ่อด ตกกลางคืนหลวงพ่อดปากน้ำท่านก็จะถือไม้ยาวๆ อยู่อันหนึ่ง แล้วท่านก็เดินตรวจวัด ลุงก็เดินตามหลวงพ่อดไปเรื่อยๆ หลวงพ่อดนอนเมื่อไหร่

เราก็คอยนอน ลุงนอนที่กุฏิหลวงพ่อก็เลย นอนอยู่ใกล้ๆ ท่าน เวลาท่านไปไหนท่านก็เรียกไปด้วย

สมัยนั้นพระเณรไม่ต้องบิณฑบาต มีโรงครัวสร้างใหญ่โต มีแม่ชีคอยทำครัว มีผู้หญิงมาบวชเป็นชีกันมาก บวชแล้วต้องโกนหัวหมด นุ่งขาวห่มขาวแล้วต้องจำพรรษาที่วัด ใครไม่บวชจำพรรษา ท่านก็ไม่บวชให้ ท่านเคร่งครัดมาก หลวงพ่от่านเคร่งครัดที่สุดเลย ท่านจัดให้แม่ชีอยู่ต่างหากไม่ให้มาปะปนกับพระเณร พระอยู่แถบ ชีอยู่อีกแถบ ท่านจัดอย่างนั้น มีพระ-เณร ๒๐๐ รูป ชี ๒๐๐

มีคนไปเรียนวิชาธรรมกายกับหลวงพ่อด้านจำนวนมากทุกเพศ ทุกวัย เด็กเรียนได้ เด็กที่รู้จักภาษา (รู้ความ) แล้วเรียนได้ทุกคน ไปจนถึงอายุ ๕๐-๖๐ ให้เรียนมานั่งกับหลวงพ่อ อย่างเด็กในเมืองที่ได้ธรรมกายสูงสุดก็มี แต่ก่อนตอนเป็นเด็กหลงรักหลวงพ่อด้านที่สุดเลย

หลวงพ่อด้านสอนให้นั่งสมาธิ ท่านก็บอกให้ล้มมาอะระหังๆ ไปเรื่อยๆ ด้วยความที่ในสมัยเด็ก เราชอบไปเอาหอยโข่ง เอามาทำฝาเล่นไปผ้ามั่น เรานั่งสมาธิมันก็มาขวางหน้าเรา มากวนเรา เราก็บอกโอ๊ย หลวงพ่อ ตัวหอยโข่งมันมาขวางทาง หลวงพ่อก็บอกว่า ให้สวนบุญมันไปเถอะ นั่งแล้วอย่าให้มารบกวน....ดีแะะ ...ตอนนั้นก็ไปกันหมดเลย ไม่มายุ่งเลย

ตอนเป็นเด็กเราไม่ค่อยคิดอะไร คิดอยู่อย่างเดียว หลวงพ่อด้านว่าอย่างไรเราก็ว่าอย่างนั้น คนที่ไปหาหลวงพ่อด้านจะสอนหมดทุกคน คนที่จะได้หรือไม่ได้ อยู่ที่จิตใจของคน บางคนที่ไม่นั่ง ถ้าไม่สนใจ ก็ไม่ได้ไม่เห็นดวงแก้ว ดวงแก้วที่ลอยมา คล้ายๆ กับลอยมาแต่ไกล มองเห็นแต่ไกล เราก็นั่งล้มมาอะระหังๆ ถ้ามลอยมาเรื่อยๆ เข้ามาใกล้อย่างนี้ เราก็ต้องวางจิตให้เที่ยงที่สุดเลย มองเห็นติดตา เรามองมาต้องให้เที่ยงที่สุด สมัยก่อนตอนเป็นเด็กไม่ค่อยจะรู้อะไรมากมาย ก็นั่งไปได้ ถ้านั่งไปได้ก็จะได้ไป

เมืองนรกสวรรค์ไปดู
ได้ ถ้าสำเร็จแล้วก็ไป
ได้

ตอนที่ลงปฏิบัติกับ
หลวงพ่อก็เคยเห็น
ธรรมกาย หลวงพ่อก็
เคยใช้ให้ไปดูคนที่
ตายไปแล้ว เรายัง
ไปดูคนที่รู้จักเป็นลูก

ชื่อตาสอน แกอยู่ข้างบ้าน แกโก่งที่ดินเขาเป็นประจำเลย ขนาดยังไม่ทันตายตัวแกก็เจ็บเหม็นเน่า เหมือนคนตาย ลองนั่งไปดูซิไปเจอจริงๆ อยู่ในนรก ไปใช้กรรมร้อนที่สุด ไปขุดดินใช้หนี้เขา ทำตลอดเลย เราก็ถาม อ้าวลุงทำไมมาทำอย่างนี้ล่ะ แกก็บอกว่า “ตอนกูเป็นมนุษย์ กูไปโก่งที่เขา กูก็ต้องมาใช้หนี้เขา”

อย่างสามเณรมงคล เณรพี่ชายก็ไปนรกสวรรค์ได้ เก่งเป็นอันดับ ๒ รองจากหลวงพ่อสดเลยสมัยนั้น หลวงพ่อล้างสามเณรมงคลออกไปสอนธรรมกาย ส่งออกไปรักษาโรคแทนท่านจนมีชื่อเสียงโด่งดัง รู้วาระจิตได้ มีอยู่ครั้งหนึ่งเณรมงคลไปที่บ้าน มีลุงแถวบ้านคนหนึ่งแกชื่อทหาร เมียแกตาย แกรู้ว่าสามเณรไปที่บ้าน พอเมียตายก็พายเรือไปหาเณร พายเรือไปร้องไห้ไป พอไปถึงก็เรียก สามเณร บอกว่า “เมียตายแล้ว ทำไงดี” พุดไปก็ร้องไห้ไป สามเณรอยู่บนบ้านก็บอกว่า “ลุงกลับบ้านไปเถอะเดี๋ยวเมียก็ฟื้น” มาถึงบ้านเมียก็ฟื้น ตอนนั้นเมียตายแล้ว ดับจิตไปแล้ว เมียเขาชื่อยายจ้อย เป็นญาติพี่น้องกันนี้แหละ พอเมียฟื้นขึ้นมาก็บอกว่า “มีเณรไปที่เจ้าโลก (ยมโลก) สามเณรไปช่วยมา ไปเปิดดูบัญชีเลยว่า คนชื่อจ้อยเนี่ยะ ถึงเวลาหรือยังที่ต้องเอาไป เขาก็บอกว่ายัง เขาก็จับคนผิดคน

ชื่อจ้อยเหมือนกันแต่ไม่ใช่จ้อยนี้ ถ้ายังไม่ถึงที่ตายก็เอามาคืน จ้อยนี้อยู่ได้อีก ๖ ปี ถ้า ๖ ปีแล้วก็เอาไป” อีก ๖ ปีต่อมา ยายจ้อยก็ตายจริงๆ

เมื่อสามเณรมงคลอายุได้ ๒๐ ปี ก็ลาสิก หลวงพ่อดมไม่ให้สึก ก็ดันทุรังจะสึกให้ได้ จนในที่สุดก็หาทางสึกกับพระรูปอื่น หลวงพ่อดมทนพูดไว้ตอนสามเณรมงคลมาขอสึกว่า “ถ้ามีงสึกไปชีวิดจะตกต่ำ อายุจะสั้นอย่าสึกไปเลย” หลังจากทศมงคลสึกไปแล้ว ชีวิดก็ตกอับ ตกต่ำลงไปเรื่อยๆ ทำมาค้าขายก็มีแต่แยลงเรื่อยๆ ชีวิดก็เกือบตายหลายครั้ง จนในที่สุดต้องไปป่วยตายที่โรงพยาบาล อายุขัยได้แค่ ๓๐ ปี เท่านั้น เป็นดังคำที่หลวงพ่อดมได้พูดไว้ทุกประการ

พอลุงอายุได้ ๑๒ ปีเศษ ลุงก็ลาหลวงพ่อดมออกมาเรียนหนังสือ หลวงพ่อดมก็บอกว่าให้หาเวลา ทำวิปัสสนาบ้าง ตอนช่วงแรกก็ยังเห็นอยู่แต่เดี๋ยวนี้ไม่ได้เลย เพราะเราไม่ได้สนใจ ได้มาตอนเป็นเด็ก ตอนหลังพอไปพบหลวงพ่อดมปากน้ำท่านก็ว่า

“เออดี...เอ็งยังมา”

ธรรมกายรักษาโรค

คนข้างนอกบอกว่าหลวงพ่อดมปากน้ำท่านดู แต่จริงๆ แล้วท่านใจดีมาก ท่านมีเมตตากับทุกคน ใครไปกราบท่าน ท่านก็ต้อนรับหมด โดยเฉพาะเรื่องของการรักษาโรค หลวงพ่อดมไม่ต้องใช้

ยาเลย แต่รักษาหาย แม้กระทั่งโรคมะเร็งก็หายหมดเลย ท่านว่า ยายคน
นี้ปากไปหมดแล้ว แต่หาย คนเจ็บคนไม่สบายที่มา ทางวัดก็จะจัดที่พักไว้
ให้ จัดเป็นที่ให้เลย ตอนนั้นธรรมกายดังมาก คนไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็นับถือ
หลวงพ่อกันหมด สมัยก่อนคนไม่นิยมไปหาหมอ แต่มาหาหลวงพ่อกันหมด หลวงพ่อ
รักษาโดยไม่ต้องให้กินยา ทั้งวัณโรคทั้งมะเร็ง รักษาหายทุกชนิด แล้ว
หลวงพ่อก็ไม่ได้เรียกร้องอะไร ใครเจ็บไข้ได้ทุกข์ ไปหาท่านท่านก็รักษา
ถามว่าอยู่ที่ไหน ท่านก็รักษาให้หมด ใช้คนที่ได้ธรรมกายรักษาให้ บางทีมี
คนนำคนเจ็บมา คนนำพามาเห็นหลวงพ่อก็ก้มมือไหว้ บางคนไม่ดู บางคน
ดู ไปล่ำมโซ่ไว้ พอเห็นหลวงพ่อก็ก็นั่งร้องอย่างกับผ้าพับไว้ คนเจ็บมา
รักษากับหลวงพ่อก็ดูแล้วยะ ไม่ใช่ว่าไม่หาย

ท่านบอกว่านี่เป็นที่รักษา นั่งวิปัสสนาอดยั้งที่สุดในโลกไม่มีใคร
เปรียบแล้ว

ทำบุญแล้วรวยทุกคน ไม่มีวันยากจน

เมื่อก่อนใครมาทำบุญกับวัดปากน้ำ ใครทำบุญเยอะก็ไม่ว่า ทำบุญ
น้อยก็ไม่ว่า ท่านบอกว่า คนที่จิตใจดีแล้วมาทำบุญ ต่อไปจะได้มากกว่า
ที่ทำบุญนี้อีก ทำบุญแล้วรวยทุกคน ไม่มีวันยากจน ท่านบอกว่าธรรมกาย
ใครทำก็ได้กุศลดีเยอะ ให้นั่งให้จิตใจเราใส จะไปได้ทุกที่ จะไปนรกไปสวรรค์
สำเร็จแล้วยิ่งแจ่มเลย ท่านว่าอย่างนี้ ญาณหลวงพ่อนี้เสียเมื่อไหร่ (หมายถึง
ถึงแก่นอย่างมาก)

“ยุคนั้นหลวงพ่อนี้ะที่สุดเลย ธรรมกายดีที่สุดในประเทศไทย
ท่านบอกว่าธรรมกายเป็นใหญ่ ถ้าไม่ได้ธรรมกายเกิดไม่ได้คนเรา”

และนี่ก็เป็นเรื่องราวในบทสัมภาษณ์บางส่วนที่คุณลุงสังวาลย์ได้
เมตตาทายทอดให้ทีมงานฟัง ถึงแม้ว่าคุณลุงสังวาลย์จะมีอายุถึง ๗๖ ปีแล้ว
แต่ใบหน้าของลุงยังสดชื่นแข็งแรงเป็นอย่างมาก เป็นคุณลุงที่น่ารัก

อารมณ์ดีรักการสร้างบารมีเป็นชีวิตจิตใจ

คุณลุงบอกว่า “อนาคตลุงตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะสร้างบุญอย่างเดียว สร้างบารมีไปเรื่อยๆ บุตรสาวคุณลุงก็เล่าให้พวกเราฟังว่า “พ่อจะชักชวน คนไปทำบุญและจะบอกลูกๆ อยู่เสมอถึงสิ่งที่หลวงพ่อดูปากน้ำ ท่านได้ สอนว่า ทำบุญแล้ว ไม่มีวันยากจน มีแต่จะรวยขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนให้ ลูกๆ ทุกคน ทำบุญอย่างสม่ำเสมอ”

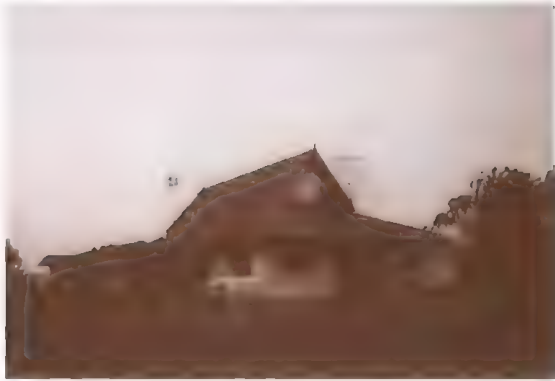

หลวงปู่สุพัฒนา ญาณเมธี
ที่พักสงฆ์หนองตะเคียน

หลวงปู่สุพัฒนา ญาณเมธี ที่พักสงฆ์หนองตะเคียน

จากการ
เดินทางอันแสนไกล
สู่เส้นทางฝุ่นสีแดง
อันกั้นดาร เราก็ลุ
ถึงสำนักสงฆ์หนอง
ตะเคียน.. ซึ่งเป็น
สำนักสงฆ์เล็กๆ มี
ศาลาชั้นเดียวอยู่

หนึ่งหลัง เมื่อเข้าไปภายในสำนักสงฆ์ ก็ทราบว่า หลวงปู่สุพัฒนาท่านไม่อยู่ จึงได้สอบถามกับคนละแวกนั้นว่า หลวงปู่ท่านไปไหน ก็ได้รับคำตอบว่า หลวงปู่ท่านพาญาติโยมไปหาหมอในเมือง เย็นๆ ถึงจะกลับ

เราก็ได้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่า สำนักสงฆ์แห่งนี้มีหลวงปู่สุพัฒนา ท่านอยู่รูปเดียวเท่านั้น และชาวบ้านละแวกนี้ต่างศรัทธาหลวงปู่มาก ชอบไปฟังธรรมกับท่าน ท่านเทศน์น่าฟัง และวัตรปฏิบัติท่านน่าเลื่อมใส

ระหว่างที่หลวงปู่ยังไม่มา เราก็ไปนั่งรอหน้าศาลา มีม้านั่งเล็กๆ อยู่ ๑ ชุด และระฆังแขวนอยู่ ๑ ใบ ในระหว่างนี้เราก็ถือโอกาสเดินเล่นรอบๆ สำนักสงฆ์ ซึ่งสงบเงียบเป็นอย่างมาก มองเข้าไปภายในศาลาก็มีพระ ประฐานสีทองอร่าม ประดิษฐานอย่างงดงาม และมีรูปของพระอริยสงฆ์ หลายรูป ถูกจัดบูชาอย่างเป็นระเบียบและที่โดดเด่นที่สุดก็คือ รูปของ หลวงพ่อสดวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ซึ่งทำให้เรามั่นใจได้ว่า ท่านเป็นศิษย์ ของหลวงพ่อสด อย่างแน่นอน

ที่พักของหลวงปู่ท่านก็จัดส่วนไว้อยู่ในศาลาเช่นกัน แต่อยู่ในช่วง

ท้ายศาลา กันแบ่งเป็นห้องเล็กๆ มีกลด มุ้ง เตียง ผ้าห่ม และเครื่อง
อัฐบริวาร ซึ่งทำให้เรารำพึงเจิบๆ ในใจว่า ท่านช่างเป็นพระที่สมณะ
เหลือเกิน

หลังจากรออยู่พักใหญ่ หลวงปู่ก็กลับมา พร้อมชาวบ้านบนรถ
กระบะ ๑๐ กว่าคน ท่านปฏิสันถารต้อนรับเราเป็นอย่างดี พอรู้
วัตถุประสงค์การมาพบท่าน ท่านก็เมตตาเล่าเรื่องด้วยความซาบซึ้งใน
หลวงพ่อดปากน้ำ

อาตมาเกิดปี ๒๔๘๐ เป็นคนสุพรรณบุรี
บวชเป็นเณรครั้งแรกที่วัดสัมปะทิว อ.เมือง
จ.สุพรรณบุรี เราเองอยากจะหาความรู้
เพราะว่าเราก็จบแค่ชั้น ป.๒ แล้วก็ไม่ได้เรียน
ต่อให้ถึง ป.๔ เราจึงตัดสินใจบวช ตอนนั้น
เราเป็นสามเณรบ้านนอกอายุในราวๆ ๑๔
หรือ ๑๕ ปี พอเราจบนักธรรมตรีจึงได้เข้า
ไปอยู่วัดในตัวจังหวัด ต่อมาก็เข้ากรุงเทพฯ
โดยการชักชวนของพระ เหมือนบุญกุศลชัก
พาทำให้เรามาถึงหลวงพ่อดปากน้ำ

ทั้งที่เราไม่รู้จักหลวงพ่อดและไม่เคยไปวัดปากน้ำ พออยู่ต่อมา
ก็ได้ศึกษาเล่าเรียนบาลี นักธรรม ได้มีโอกาสเข้าไปปรนนิบัติหลวงพ่อด
บ้างเป็นบางครั้ง เพราะในสมัยนั้นพระประมาณ ๕๐๐ - ๖๐๐ รูป ก็เยอะ
พอควร เราก็ไปขอปฏิบัติท่านด้วย จึงได้รู้ถึงปฏิบัติของท่าน ตอนนั้น
หลวงพ่อดท่านได้เป็นเจ้าคุณครั้งแรกที่ “พระภาวนาโกศลเถระ”

อาตมาอยู่ฝ่ายปริยัติก็เรียนธรรมะ เรียนนักธรรม เป็นหลัก
สูตรของพระเรียนบาลี พอเรียนเสร็จแล้วก็สนใจในด้านการปฏิบัติด้วย
ยังไม่ทันสอบบาลีเราก็เรียนธรรมะจบ แล้วก็เข้ามาปฏิบัติธรรมกับหลวง-

พ่อปฏิบัติในวิชาธรรมกาย คือ ภาวนา “สัมมาอะระหัง” ปฏิบัติในจุดนั้นได้ ๓ ปี แต่ไม่ได้อยู่ในโรงงานทำวิชา อยู่ข้างนอกแต่พระที่มีความเข้มในการปฏิบัติ ในเรื่องของธรรมกายเข้าถึงพระธรรมกาย เข้าถึงธรรมะแล้วจึงจะเข้าไปปฏิบัติในโรงงานทำวิชาได้ ซึ่งในโรงงานมีแม่ชีที่สำเร็จในจุดนี้มากมาย หลายท่าน หลายองค์ แม้กระทั่งโยมผู้หญิง ผู้ชาย แต่โดยมากแถบทางผู้หญิงจะเป็นแม่ชี ทางผู้ชายก็จะอยู่ทางหลวงพ่อ แล้วก็ไปเป็นพระที่ปฏิบัติในวิชาธรรมกาย แม่ชีจะเป็นหลักในการทำวิชา พระภิกษุจะเข้าไปเป็นส่วนเสริม สามเณรก็มีประมาณ ๒๐ รูป

ที่วัดปากน้ำหลวงพ่อได้แบ่งเป็น ๒ ฝ่าย อย่างชัดเจน คือ ฝ่ายวิปัสสนาธุระ มีการปฏิบัติในวิชาธรรมกาย และฝ่ายคันถธุระ มุ่งเน้นในการศึกษาเล่าเรียน การบูรณะวัด การก่อสร้าง หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านจะให้โอวาทลมำเสมอ ตอนเช้าหลังฉันข้าวต้มประมาณสัก ๗ โมง ท่านก็ให้โอวาท ทำวัตรเช้าแล้วก็ให้โอวาท ตอนเย็นก็ประมาณสัก ๕ โมงเย็น ทำวัตรสวดมนต์เสร็จท่านก็ให้โอวาท

เรื่องความสามัคคีกันท่านเน้นมาก พระกับเณรมีเขตกันบริเวณใครจะไปไหนมาไหน ต้องบอกกล่าวลาจะไปหาพระหรือพระจะไปหาชีอะไรอย่างนี้ ท่านวางกฎเกณฑ์ไว้มากเลย ท่านบอกว่าความสามัคคีเป็นสิ่งสำคัญมาก เราจะอยู่รวมกันโดยใช้ธรรมาธิปไตย ท่านเล่าว่า มีสัตว์อยู่ ๓ ประเภท นก กระต่าย วานร ช้าง อาศัยอยู่บริเวณต้นไทร พวกลิง ช้าง นกกระต่าย ก็ทะเลาะกันอยู่อย่างนั้น ต่อมาก็คิดได้ว่า ถ้าเรามัวทะเลาะกันอยู่อย่างนี้ก็ไม่รู้จักจบ จึง

หาทางว่าจะทำอย่างไรกันดินนกกะทากก็บอกว่าใครจะเป็นเจ้าของต้นไม้ต้นนี้ ช้างก็บอกว่าฉันอยู่มาตั้งแต่ต้นไทรเท่าที่ท้องฉันเมื่อฉันยังเด็กๆ ฉันสมควรเป็นเจ้าของ ไอ้เจ้าลิงก็บอกว่าไม่จริงหรือกฉันหากินแถบนี้มาจนรู้จักป่าไปหมดแต่ก่อนตอนที่ฉันยังเล็กๆ ไทรต้นนี้กำลังงอกเป็นต้นอ่อนเท่านั้นเอง ฉันควรเป็นเจ้าของสิ.. ส่วนนกกะทากก็บอกว่า เอ้อ...พวกเธอรู้ไหมฉันนี่แหละที่ได้ไปกินลูกไทรมาแล้วมาถ่ายมูลตรงนี้มันก็โตขึ้น ดังนั้นฉันจึงเหมาะที่จะเป็นเจ้าของตกลงก็ยอมเหตุผลของนกกะทาก ออมขอมกัน ได้ตกลงเป็นพี่น้องกันให้นกกะทากเป็นพี่คนโต ลิงเป็นคนรอง ช้างเป็นน้องเล็ก ออมขอมกันได้ด้วยเหตุและผล เป็นสุขได้ด้วยสามัคคีกัน

หลวงพ่อดปากน้ำท่านอัศจรรย์ พระณเรขของท่านไม่ต้องบิณฑบาตพระมีมากประมาณ ๓๐๐ กว่า เด็กวัดกว่า ๒๐๐ พระที่มากที่สุด ในเวลานั้นต่อมามีประมาณ ๙๐๐ กว่า มีชาวต่างประเทศ ชาวอังกฤษ ชาวอเมริกามาวงศ์ด้วยการปฏิบัติธรรมเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์มาก ท่านพูดบ่อยๆ ว่าวิชาธรรมกายสามารถที่จะเลี้ยงคนเป็นหมื่นได้ ซึ่งจุดนี้ถ้าใครฟังแล้วไม่ศึกษา อาจไม่เข้าใจ สงสัยว่าเป็นยังงัยมายังงัย ด้วยอานุภาพของวิชาธรรมกายของหลวงพ่อนั้นเป็นความจริงทุกประการ ท่านเคยบอกว่า วัดนะต่อไปจะไม่ได้อยู่อย่างนี้ ต่อไปมันจะเต็มไปด้วยคน จะไม่มีที่สร้าง ตอนนี้ก็เต็มหมดแล้ว ชื่อที่ขยายไปก็ไม่พอแม้จะขยายไปเป็นวัดสาขาหลายๆ ที่ มากมาย วัดทุกวัด หรือสาขาของท่านก็เจริญหมด เพราะฉะนั้นเราต้องมาศึกษา มันมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เราจะต้องรู้ พิสูจน์หาความจริงว่ามันเป็นอย่างไรกันแน่ ด้วยการปฏิบัติ ถ้าเรามาลองสังเกตผู้ปฏิบัติธรรมจริงๆ แล้วสมบัติจักรพรรดิจะเข้า หลวงพ่อท่านบอกว่า ให้ปฏิบัติไปเถอะ ทำจริงแล้วต้องได้ของจริง การก่อสร้างทางด้านวัตถุทุกสิ่งทุกอย่าง หลวงพ่อท่านบอกว่า ไม่ต้องเหนื่อย เราปฏิบัติธรรมเดี๋ยวจะมาเอง อธิษฐานจิตดีๆ ทำให้จริง

หลวงพ่อสวดท่านเป็นพระที่อยู่ในจิตตองค์แรก เป็นพระอริยะองค์แรกที่อยู่ในจิตใจของเรา เพราะรู้ว่าปฏิบัติท่านเป็นอย่างไร จิตท่านเป็นอย่างไร วาจา กาย เป็นอย่างไร ท่านเป็นพระเต็มพินเต็มล้านเปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นคำพูดของท่าน ปฏิบัติของท่านจึงเป็นสิ่งมหัศจรรย์มาก แม้แต่พระวัดมุงคล ที่ท่านทำแจกเป็นของขวัญแก่สาธุชนที่มาทำบุญ ได้เป็นเครื่องอนุสรณ์สักการะบูชา เราเรียกว่าพระธรรมขันธ์ นี่อัศจรรย์มาก เปี่ยมด้วยพุทธานุภาพด้วยธรรมะ ด้วยธรรมกายของหลวงพ่อสวด

ที่เราพบกันอยู่ทุกวันนี้ เป็นการรบกั้นของฝ่ายจิตสองอย่างคือ ฝ่ายหนึ่งชั่ว ฝ่ายหนึ่งดีจุดนี้สำคัญ หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านเล่าประวัติ ให้ฟังว่าตอนมาอยู่วัดปากน้ำใหม่ๆ แต่ก่อนท่านเป็นแค่พระครูสมณธรรมสมาทาน ท่านมาจากวัดโพธิ์สมเด็จป่า พระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริ) ให้มาอยู่ พอหลวงพ่от่านมาวัดปากน้ำก็เจริญรุ่งเรืองต่อมาท่านบอกว่าต่อไปเนี่ย ท่านพูดอนาคตข้างหน้า ต่อไปจะมีการเปลี่ยนแปลง แต่ก่อนเป็นกฏไม้ มีคณะเนกขัมม คณะดาวดึงส์ คณะดุสิต คณะใต้ คณะเหนือ การปกครองเข้มงวด และการปกครองก็มีใช่เป็นแบบฆราวาสที่จะต้องมาปลุมนิเทศหรือเข้าคอร์สนะไม่ใช่ แต่ปกครองด้วยธรรมะ

หลวงพ่от่านให้อโรวาทอยู่ทุกวัน ลูกศิษย์ทั้งหลายต่างซาบซึ้งและเข้าใจดีว่า จะต้องปฏิบัติและพระที่วัดนั้นมาจากบ้านนอกคอกนาโดยมาก มาจากอีสานก็มี มาจากเหนือใต้พร้อมหมด มารวมกันที่นั่นลูกศิษย์ลูกหาของหลวงพ่อยะเยะมากมาย จบดอกเตอร์ก็มี เป็น professor ก็มี เป็นนายพลก็มี นี่คือภาพในการปฏิบัติธรรมของท่าน เราจะหาบุคคลอย่างนี้ในประเทศไทยในโลกไม่มีแล้ว อภินิหารของหลวงพ่อนั้นมหาศาล เขาเรียกว่าอภิญญา แปลว่าความรู้ยิ่ง พระที่จะเข้าถึงอภิญญาได้ต้องเป็นผู้สำเร็จธรรมะขั้นสูงในระดับพระอรหันต์ ไปนรก

ไปสวรรค์ ไปนิพพาน หลวงพ่อท่านก็ไปได้อภิญญา คือ ความรู้แจ้ง มีหูทิพย์ ตาทิพย์ รู้ใจผู้อื่น แล้วก็รู้เรื่องการเกิดครั้งที่แล้วมา (ระลึกชาติได้) แสดงฤทธิ์ได้ และสุดท้ายอาสาชักชวนญาติ ทำกิเลสให้หมดสิ้น หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านรู้จักจิตใจใครหมดเลยคือท่านว่าใคร ดักเตือนอะไรใคร แม้ไม่เจาะจงแต่คนที่ทำจะรู้ตัวแล้วก็กลับตัวกลับใจแก้ไขตนเอง

อาตมสมัยเป็นเณร ได้ไปนั่งธรรมะที่กุฏิแม่ชี แม่ชีที่ไปขึ้นบ่อยๆ ก็มีโยมป้าส้มจิ้นและแม่ชีญาณิ ตอนเป็นเด็กปฏิบัติได้ดี เคยไปดาวดึงส์ ไปดูจุฬามณีมาแล้ว สมัยนั้นยังจำได้ มีผู้หญิงสาวมาจากปากน้ำโพ พ่อแม่พาามาฝากให้วัดปากน้ำช่วย ถูกกระทำความทางไสยศาสตร์ด้วยน้ำมัน จะมีอาการเพื่อถึงผู้ชายตลอดเวลา มาใหม่ๆ คุณป้าส้มจิ้นก็จะบอกว่า คนที่ป่วยให้ตั้งใจนั่งนะ มาพักรักษาตัวที่วัดปากน้ำเลย นั่งอยู่ ๒-๓ อาทิตย์ ป้าส้มจิ้นให้เอาใบตองที่สะอาดๆ มารองที่ข้อศอกพอทำวิชาไปเรื่อยๆ โยมนั้นก็ตื่นใหญ่เลยแล้วน้ำมันก็หยดไหลออกมาลงบนใบตองอาตมาเห็นกับตาเลย เราก็นึกในใจว่าอานูภาววิชชาธรรมกายมากมายขนาดนี้ นี่ขนาดมรवासยังทำได้ขนาดนี้ ป้องกันอะไรต่ออะไรได้แต่ต้องเข้าถึงวิชชาธรรมกายจริงๆ ผู้หญิงคนนี้รักษาภายใน ๓ อาทิตย์ ไม่ต้องใช้ยาสติกก็กลับคืนใช้วิชชาธรรมกายรักษาให้หายขาด

คืนวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พระสงฆ์เต็มโบสถ์ที่จะมาฝึกตน พอถึงเวลา ท่านจะอาราธนาพระพุทธเจ้ามาแล้วก็ให้ผู้สำเร็จมองเห็น ถ้าใครมีบุญก็มองเห็นด้วยตาเปล่าแล้วท่านจะมองดูอยู่ตลอดเวลา คงไม่มีใครที่จะแสดงให้เราเห็นอย่างนี้ได้ การที่เราจะเห็นพระพุทธเจ้าได้ต้องเห็นภายในแต่ที่เราสามารถเห็นได้ด้วยตาภายนอก ท่านเคยพูดว่า วิชชาธรรมกายจะช่วยโลกได้ต่อไปจะแพร่สะพัดไปต่างประเทศ แล้วในเมืองไทยนี้จะมีทุกจังหวัด ท่านพูดตอนที่ท่านยังเป็นเจ้าคุณธรรมดาอยู่ ยัง

ไม่เป็นพระมงคลเทพมุนี
เพราะฉะนั้น
เราจึงนับถือหลวงพ่
เป็นแบบอย่างได้ ที่ได้
สัมผัสจริงๆ คือหลวงพ่
นี้ท่าน โอ้...นี่เป็นพระ
อริยะเป็นพระจริงๆ เรา

จะตามหาพระจริงๆ ที่คือพระอริยะ ในขณะนี้แทบจะหาไม่ได้ มองกันก็
ยังหาไม่เจอมีไม่กี่องค์

ธรรมะที่หลวงพ่อนั้นที่สุด คือ ความสามัคคี เรื่องการศึกษา
การเจริญรอยตามพระพุทธศาสนา การเผยแผ่ธรรมะวิชาธรรมกาย
หลวงพ่วัดปากน้ำท่านดูแลเป็นห่วงลูกศิษย์ตลอด...จำได้ว่ามีหลวงพ่
องค์หนึ่ง ซึ่งเป็นพระลูกวัด ท่านอายุร่วมๆ ๘๐ ปีแล้วจะมรณภาพ
หลวงพ่วัดปากน้ำท่านก็มาเลย นั่งคุยวิญญาน นั่งคุยจิต จนกระทั่ง
พระนั้นสงบ นั่งไปสบายๆ ได้บุญกุศลมหาศาลทีเดียว หลวงพ่ท่าน
บอกว่า...เออ...โชคตินะ...อาตมาจำชื่อพระองค์นั้นไม่ได้ท่านเป็นคนกรุงเทพฯ
อาตมามองเห็นแล้วชื่นใจมาก หลวงพ่ท่านมาโปรด...ขึ้นลูกเดียว (ขึ้น
สวรรค์) แล้วแม่ชีที่อยู่นั้น ถ้าหากเสียชีวิต หลวงพ่ท่านจัดการให้
เรียบร้อย แล้วก็คุยจิตส่งด้วย เป็นบุญกุศลมหาศาลดูแลลูกตลอด แม้
กระทั่งเสื้อผ้าไม่มี หรือพระเถระอะไรขาด ฐูปริหาร สิ่งจำเป็นที่ใช้กับ
พระสงฆ์ อะไรขาดแคลนท่านหาให้ทุกอย่าง แต่ว่าเงินท่านไม่มีติดตัว
ไม่มีสมบัติส่วนตัว ท่านถวายเป็นพุทธานุชาไปหมด

สิ่งต่างๆ ที่โยมเอามาถวายท่านให้โยมประยูรดูแล โยมประยูร
เป็นโยมอุปฐากของหลวงพ่ ดูแลปรนนิบัติหลวงพ่เหมือนพระอานนท์
ปฏิบัติกับพระพุทธเจ้า โยมประยูรนี้ได้บุญมหาศาล ตอนที่อาตมาไปเจอ

หลวงพ่อนั้น หลวงพ่อท่านเคยพูดกับอาตมาท่านเน้นเรื่องการศึกษา ให้เอาจริงนะ ถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติจริงแล้วโลกก็เหลว ธรรมก็เหลว เหมือนแบกบอน เหลือแต่กินนอน เทียว ๓ อย่างเท่านั้นเอง โลกก็ไม่ได้ ธรรมก็ได้ ท่านบอกවා ให้เรียนหนังสือ ให้ตั้งใจ จะทางโลกก็ได้ ทางธรรมก็ได้ ท่านเปิดโอกาสทางธรรมก็มีมัธยมก็มี ตั้งใจให้ศึกษาเล่าเรียน เป็นพระเป็นเณรอยู่ปฏิบัติแล้วเรียนศึกษาให้เข้าใจในพระพุทธศาสนา แล้วเราจะได้จริงๆ ตอนนั้นอาตมาอายุราวๆ ๑๕ - ๑๖ ปี อยู่จนหลวงพ่อมรณภาพได้ปีหนึ่งก็อุปสมบทเป็นพระ

ก่อนหน้าหลวงพ่от่านมรณภาพนั้น ได้มีพระชาวอังกฤษมาบวช กับท่าน องค์หนึ่งชื่อพระใหญ่ ตอนนั้นหลวงพ่อก็ชมเชยมาก ไปประเทศอังกฤษ ไปอเมริกา เผยแผ่วิชชาธรรมกาย แล้วมีฝรั่งติดตาม มา ทั้งนิโกร นิโกรมีองค์หนึ่ง แล้วหลวงพ่от่านก็ให้พระใหญ่เป็นล่าม ถ้าพูดตามภาษาหลวงพ่อดตต้องเรียกว่า มารม้นมีกำลังมากก็เลยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความเข้าใจพระฝรั่งกับหลวงพ่อดต ให้เป็นการขัดแย้ง ซึ่งกันและกัน แล้วเป็นเวลาร่วมปี หลวงพ่อวัดปากน้ำก็อาพาธเข้าโรงพยาบาลสงฆ์ แล้วกลับมาที่วัดท่านก็มรณภาพเวลาบ่ายได้ พระท่านก็ตีระฆัง เราก็เอ๊ะ ตีระฆังทำไม หลวงพ่от่านมรณภาพ แล้วคนก็โอ้โฮ... เหมือนผึ้งแตกรังไปยืนพนมมือไหว้ท่าน เสียใจร้องไห้กัน ทุกสิ่งทุกอย่างไม่แน่นอน ไม่จริงแท้ แม้แต่หลวงพ่เอง ท่านก็จำต้องละสังขาร แต่ธรรมะของท่าน ธรรมกายนี้ เป็นสิ่งที่เที่ยงแท้ และยั่งยืน ซึ่งเราจะสืบทอดได้ พอหลวงพ่от่านมรณภาพ อาตมาบวชเป็นพระแล้วก็เรียนศึกษาทางโลกคู่ไปด้วยเราคิดว่าชีวิตนี้ เราอาจจะไม่ได้อยู่ในที่นี่ เราไม่แน่ใจว่า การปฏิบัติธรรมนี้จิตของเราจะไปถึงที่สุดแค่ไหนอย่างไร จึงหาวิชาความรู้ ในทางการเรียนแบบฆราวาสด้วย แต่ก่อนเรียนมี ม.๓ ม.๖ ม.๘ สมัยก่อนนะ เรียนจบ ม.๘ พอมีช่องทางเราก็ต้องไปเลี้ยงพ่อแม่ เพราะ

พ่อแม่ยากจน จะช่วยพ่อแม่ก็ต้องลาสิกขา ไปใช้ชีวิตทางโลกดูแลแม่ ทำงานและท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ

พอต่อมา เราก็นึกว่าเวลาที่เราทำงานอยู่ก็ตั้งแต่อายุ ๒๒ ปี นี่ก็ถึง ๖๐ ปี นี่ก็ ๓๐ กว่าปีแล้ว เพราะฉะนั้นเราก็ได้ประสบการณ์มาเรานึกอยู่เสมอว่า วันหนึ่งเราจะต้องกลับมาบวช เราออกมาแล้วเราก็มานึกเปรียบเทียบความรู้สึกดั้งเดิมที่เรามีอยู่ ที่เราเคยบวชตอนนั้นมันเป็นอย่างไร เราก็มองสภาพ

เหตุการณ์ทำงาน งานเงินเดือน ๓-๔ หมื่น หรืออะไรก็แล้วแต่ ความพร้อมเพรียงหรือทุกสิ่งทุกอย่างการบริหารการจัดการ เมื่อมันพร้อมเราก็ เออ...พอ

สักที ชีวิตเราก็มมาถึงปัจจุณมวัย วยสุดท้ายแล้ว ธรรมดาเราจะมี ๔ ช่วงชีวิต เหมือนนาฬิกา ๖ โมงเย็นนี่คือจุดจบ ขณะนี้ชีวิตเราอยู่ช่วงไหน อาตมาจวนจะถึงเลข ๖ เลยเลข ๕ ไปแล้ว จะตายแล้วจะดับแล้ว ไม่ว่าเราจะอยู่ไหนไปไหนเราก็กสนใจอยู่แต่เรื่องนี้ เรื่องที่เราจะเข้ามาศึกษาธรรมะต่อ ตั้งใจปฏิบัติ อ่านหนังสือไป ก็อธิฐานไปตาม ขอให้เราได้สว่างในธรรมะเข้าใจธรรมะอย่างง่ายๆ จึงได้กลับมาบวชอีกครั้งแล้วจะมาอยู่ที่นี้ ตอนนีบวชได้ ๒ พรรษาแล้ว

เคยมีนักศึกษามาที่นี้ จุฬาบ้าง ธรรมศาสตร์บ้าง มาช่วยปลูกต้นไม้ ก็บอกเขาว่า สูงสุดของชีวิตเรานี้คืออะไร พวกเราเรียนกันอย่างนี้ สูงสุดของทหาร จากพลทหารถึงนายพล จบไหมก็จบ แต่ต่อไปได้ไหม? แล้วเราเรียนอนุบาลถึงปริญญาเอกจบแล้ว จากพ่อค้าไปถึงผู้จัดการ ไปจนถึงอะไรต่างๆ ที่มีอยู่ตรงนั้นพอเสร็จแล้วก็จบที่เจ้าของบริษัท

จบอยู่ในจุดๆ หนึ่งชีวิต มีเงินหนึ่งบาทไปจนถึงแสน ล้าน ล้านๆๆๆ จบ คุณสมบัติเหล่านี้ใช้ข้ามภพข้ามชาติไม่ได้ แต่คุณสมบัติของพระบำเพ็ญในชาตินี้แล้วไปต่อไปได้ เพราะบารมีธรรมจะเพิ่มขึ้น อย่างพระพุทธเจ้าท่านเพิ่มบารมีไม่รู้กี่ร้อย ก็แสนชาติ จนถึงพระนิพพานอันเป็นที่สุด เรามีจุดหมายปลายทางยังไร เรียกว่าพอเราตั้งจุดหมายว่าคืออะไร อย่างเรียนจบ จะต้องเป็นอย่างนี้ ได้ขั้นนี้

ทุกสิ่งทุกอย่างพอถึงจุดสุดท้ายแล้วทุกอย่างก็ทิ้งกองไว้ในโลกนี้ แม้แต่ร่างกายที่เรารัก จิตเท่านั้นที่เราไปได้ จิตเป็น forever เป็นอมตะนิรันดร์กาล จนกระทั่งเข้านิพพาน ต้องสร้างบารมี จุดนี้เท่านั้นที่ต้องศึกษาให้ดี ถ้าเราจบทางธรรม ต่อไปจนกระทั่งถึงพระอรหันต์ขั้นสุดท้ายถึงพระอรหันต์ ที่จุดนี้ต่างหากที่จบอย่างสมบูรณ์ โดยแท้จริงคนเราไม่ทราบตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้นอาตมานึกถึงตรงนี้ หลังจากบวชแล้ว ไม่ว่าจะบิณฑบาตหรือได้อะไรมา ต้องบูชาพระพุทธก่อนทุกอย่าง ขออนุญาตเส่งๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษากายให้มีสภาพให้มั่งคั่ง ให้จิตใจได้อาศัยอยู่ เพื่อที่จะปฏิบัติธรรมให้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ต่อไป ชาตินี้ตั้งใจขอถึงความเป็นพระเท่านั้น

ยายเพิ่ม ศรีสวัสดิ์ (คนขวา)

ยายเพิ่ม ศรีสวัสดิ์

ยายเพิ่ม ศรีสวัสดิ์
เป็นศิษย์ที่เคารพรัก
ศรัทธาเลื่อมใสในหลวง-
พ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
เป็น อย่าง มาก
นอกจากตัวยายเพิ่ม
เองจะมาทำบุญทอด

กฐินผ้าป่า เข้าวัดปฏิบัติธรรมเป็นปกติที่วัดปากน้ำแล้ว ยังได้ชักชวนลูกๆ
หลานๆ ให้มาทำบุญและประพฤติปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำอีกด้วย เรียกได้ว่า
ครอบครัวนี้ นับแต่ยายเพิ่มลงมาจนถึงลูกหลาน ทุกคนล้วนเป็นศิษย์
ของหลวงพ่อดาวดึงส์ ภาษีเจริญทั้งสิ้น

และหลายๆ คนก็ได้สัมผัสกับหลวงพ่อดาวดึงส์อย่างใกล้ชิด ตั้งแต่
แต่เรื่องของลุงเตโชวัน มณีวรรณวรวิทย์ ที่ได้นำเสนอไปแล้วในหนังสือ
บุคคลยุคต้นวิชาเล่มแรก ในครั้งนี้เราก็ได้ไปสัมภาษณ์ คุณยายเน้ย ซึ่ง
เป็นลูกสาวของคุณยายเพิ่ม และคุณละออ เมฆอภัย ซึ่งเป็นหลาน เพื่อ
ให้เราได้รู้จักยายเพิ่มมากยิ่งขึ้น รวมถึงสายใยแห่งความเลื่อมใสศรัทธา
และความผูกพันของครอบครัวที่มีต่อหลวงพ่อดาวดึงส์ ภาษีเจริญ

ยายเพิ่มฝันว่าได้ไปเจอหลวงพ่อดาวดึงส์ที่หน้าโบสถ์วัดปากน้ำ จำได้มี
ต้นมะม่วงกับต้นลำไยอยู่หน้าโบสถ์ หลวงพ่อบอกว่า วัดปากน้ำกว้างขวาง
จะอยู่ตรงไหนก็เลือกเอา จากความฝันนี้เอง ยายเพิ่มจึงได้มาพบหลวงพ่อดาว
ดึงส์ที่วัดปากน้ำ ตอนมาพบหลวงพ่อดาวดึงส์ครั้งแรกยายเพิ่มอายุราว ๔๕ ปี
ก็มาปฏิบัติธรรมจนเห็นดวงธรรมภายในเกิดศรัทธาหลวงพ่อดาวดึงส์เป็นอันมาก

แต่ก่อนแถวบ้านยายเพิ่มมีคนเจ้าเข้าทรงกันมาก ยายเพิ่มถูก

ชวนไปขึ้นที่บ้านลูกอินทร์ ซึ่ง
เขามีการเข้าทรงกัน พอยาย
เพิ่มรู้ว่าเขาใช้การเข้าทรงกลั่น
แก่งคนอื่น ก็ไปบอกหลวงพ่
วัดปากน้ำ หลวงพ่อใช้วิชา
ธรรมกายทำลายร่างเข้าทรง
ของผีจักรกลด ซึ่งอาศัยร่าง
ของคุณยุพินในการเข้าทรง

เมื่อผีจักรกลดทราบว่ายายเพิ่มเป็นคนไปบอกให้หลวงพ่
ทำลายร่างคนเข้าทรง ก็เกิดการ
โกรธแค้น จึงมาเข้าร่างยายเพิ่ม
ซึ่งตอนนั้นยายเพิ่มนั่งสมาธิเห็นดวงธรรมแล้ว แต่ผีก็ยังเข้าร่างได้ ก็เป็น
เรื่องที่น่าแปลก ทุกคนในบ้านเห็นคุณยายเพิ่มมีอาการซึม ข้าวปลาไม่กิน
ไม่รู้เป็นอะไร แต่รู้เป็นเลาๆ ว่า ผีเข้า เพราะมีอยู่วันหนึ่ง ยายเน้ย (ลูก
ยายเพิ่ม) ยกมือไหว้ยายเพิ่ม แต่ตอนนั้นผีมันมาเข้าสิงยายเพิ่มแล้ว มัน
บอกว่า “เฮ้ย กูไม่ใช่ยายเพิ่ม กูจักรกลด” ถึงรู้แน่ชัดว่า ผีจักรกลด เข้า
หลวงพ่อก็เลยใช้แม่ชีในโรงงานทำวิชาไล่ผีออกจากร่างยายเพิ่ม รักษา
กันอยู่ประมาณ ๒-๓ เดือน ซึ่งก่อนที่จะไปหาหลวงพ่ได้ใช้วิธีการไล่ผีมา
หลายวิธี ตั้งแต่เอาไม้กันขึงไปทิ่มท้องยายเพิ่มให้ผีออก แล้วใครก็ไม่รู้เอา
เท้ายายผูกขึ้นไป ห้อยหัวลงมาทั้งคืนเลย ให้ผีมันออก มันก็ไม่ยอมออก
ไม่สำเร็จ จนต้องพามาหาหลวงพ่่วัดปากน้ำ ก็อยู่วัดปากน้ำเป็นอุบาสิก
ถือศีล ๘ ไม่ได้โกนหัว อยู่วัดปากน้ำจนหลวงพ่อสัน แล้วก็อยู่ต่อมาจนถึง
อายุ ๘๐ ปี ลูกหลานก็ไปหาคุณยายเพิ่ม ไปทำบุญ เลี้ยงพระเป็นประจำ
ยายเพิ่มละจากโลกไปในปี ๒๕๓๐

ยายเน้ย ทองนนท์ ปัจจุบันอายุ ๘๒ ปี มาวัดปากน้ำด้วยการชักชวนของยายเพิ่ม ยายเพิ่มพาลูกหลานมาทำบุญที่วัดปากน้ำเป็นประจำ ทั้งทอดกฐิน ผ้าป่า ยายเพิ่มก็อยู่วัดปากน้ำเป็นอุบาสิกาแต่ไม่ได้บวชช้ หลานชาย (เตชะวัน มณีวรรณวรุฒิ) ก็เคยไปบวชเป็นเณรอยู่ที่วัดปากน้ำ และเคยนั่งปฏิบัติธรรมในโรงงานทำวิชากับหลวงพ่อด้วย

ยายเน้ย ทองนนท์

ยายเพิ่มนั้นเป็นแม่ของตัวเอง แก่ก็ชวนไปวัด ไปเจอหลวงพ่อด้วยวัดปากน้ำ ตอนนั้นหลวงพ่อด้วยท่านรับแขกมากมาย ไม่มีเวลามาคุยกับเราหรอก

ฉันเคยฝันเห็นหลวงพ่อด้วยวัดปากน้ำ ท่านมาเข้าฝันว่า “มะพร้าว ลูกนี้ เอาไปกินซิ” แล้วก็เอาไปกินที่บ้าน ปรากฏว่า พอผ่าลงไปมันมีแต่ทองทั้งนั้น ไม่มีเนื้อมะพร้าวเลย อยู่ๆ มากี่เลยตั้งท้องคลอดลูกออกมา พอลูกโตขึ้นหน่อยก็พาไปหาหลวงพ่อด้วย หลวงพ่อด้วยตั้งชื่อให้ท่านตั้งชื่อให้ว่า จวบศรี อีก ๕ ปีต่อมา ลูกคนนี้ก็จมน้ำตาย เราเสียใจ

ไปหาแม่ชี บอกให้แม่ชีช่วยลูกฉันด้วย ลูกฉันจมน้ำตาย แม่ชีก็บอกว่า ลูกพี่นะ จมน้ำตายมาแล้ว ๕ ชาติ แต่จะต้องมาเกิดและจมน้ำตายอีก ๒ ชาติ ต้องใช้กรรมใช้เวรไป เนื่องจากว่าเมื่อชาติก่อนนั้นเขาเป็นผู้ชายและเลี้ยงไก่ไว้ ทีนี้ไก่ตกน้ำ ก็นั่งนอนใจ มัวทำอะไรเพลินอยู่ได้ แต่นึกว่า เตียวก่อน เตียวค่อยไปช่วย นึกไปนึกมา ปรากฏว่าไก่จมน้ำตายเสียแล้ว แค่นี้ไก่ตายเท่านั้น ต้องใช้กรรมใช้เวรถึง ๗ ชาติ ไม่ได้ตั้งใจฆ่าด้วยนะ แค่อุ้มเท่านั้น

ต่อมา ก็ไปหาหลวงพ่อกับเอาปัจจัยไปถวายท่าน ตอนนั้น ก็ไม่ค่อยมีตังค์ มีเงินอยู่ ๓๐ บาท ก็บอกหลวงพ่อกับว่า “หลวงพ่อกับเจ้าขา ช่วยลูกฉันด้วย เขาเกิดมาแล้วก็ตกน้ำตาย ตั้ง ๕ ขาดิแล้ว แล้วต้องมาเกิดและตกน้ำตายอีก ๒ ขาดิ ต้องชดใช้กรรมอันเก่านี้เดี๋ยวเท่านั้น ไม่น่าต้องตกน้ำตายตั้ง ๗ ขาดิเลย หลวงพ่อกับเจ้าขา ช่วยลูกฉันด้วย ช่วยให้เราไม่ต้องมาเกิดแล้วตกน้ำตายอีก” หลวงพ่อกับบอกว่า “เออ” คำเดียวแต่เราดีใจ

สำหรับคุณละออ เมฆอภัย เป็นหลานยายเพิ่ม เป็นลูกยายเนี้ย ยายเพิ่มพามาวัดปากน้ำครั้งแรก ปี ๒๔๙๒ ตอนนั้นเรียนอยู่ ม.๓ ก็คือป.๖ ในปัจจุบัน อายุประมาณ ๑๒ ขวบ คุณยาย (ยายเพิ่ม) ได้พาไปที่วัดตอนปิดเทอม พาไปนั่งสมาธิกับหลวงพ่อกับวันพฤหัสบดีไหว้ครู แล้วหลวงพ่อกับก็สอนการนั่งสมาธิ ให้ท่องสัมมา อะระหัง ผู้ชายเข้าช่องจุมกขวา ผู้หญิงเข้าช่องจุมกซ้าย แล้วเลื่อนลงมาที่คอ ที่ท้อง แล้วมาสุดที่ ฐานที่ ๗ เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้วมือ ซึ่งเป็นจุดกลางกายเราแล้วท่องสัมมา อะระหัง จนใจเราหยุดนิ่ง ไม่คิดอะไร

คุณละออ เมฆอภัย

ก็เห็นดวงเห็นแสงสว่างในตัวเราเอง นั่งไปเรื่อย ครั้งแรกก็ปวดขา พอเห็นองค์พระก็หายปวด

ตอนนั้น ปิดเทอมอยู่ ก็เลยได้ไปนั่งทุกวัน นั่งกับคุณยายเพิ่มนั่งอยู่กุฏิหลวงพ่อนั้นแหละค่ะ หลวงพ่อกับจะมานั่งด้วยและจะมีแม่ชีมาคอยดูแล ชื่อ แม่ชีเมี้ยน จะนั่งข้างๆ หลวงพ่อกับ เวลาท่านรับแขก

ห้องทำวิชาแมชีเมี้ยนก็เคยพาเข้าไปเหมือนกัน ไปนั่งอยู่ได้วันเดียวเพราะเราไม่ได้วิชา ในนั้นก็มิพระพุทธรูปอยู่บนโต๊ะหมู่เต็มเลย แต่ไม่มีพระสงฆ์ เพราะนั่งกันคนละฝั่งกับแมชี จะแยกกัน แมชีห้องหนึ่ง พระห้องหนึ่ง แยกคนละซีก ฝั่งแมชีมีประมาณ ๒๐ คนได้ หลังจากที่นั่งได้ ๗ วัน ที่เคยไม่สบายเป็นโรคเท้าบวมก็หาย ขาที่เป็นโรคเรื้อนรักษายังไงไม่หาย เป็นมาตั้งแต่เด็กๆ พอมานั่งสมาธิก็หาย หายแล้วพอก็ไปรับกลับบ้านพอดี หลวงพ่อท่านเคยให้พระของขวัญ ท่านให้คนละองค์ ของใคร

ของคนนั้น ท่านบอกว่า รักษาให้ดี ให้เฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น ที่สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เรื่องพระของขวัญนี้มีอยู่คนหนึ่งชื่อ น้ำเรณู มีพระของขวัญรุ่น ๑ ลงเรือไปขายสินค้าต่างประเทศ เจออุบัติเหตุเรือจมน้ำ แต่ไม่ตาย ต่อมาก็บวช พอบวชสึกแล้วก็มาตกตึกที่โอเรียลเต็ล ๗ ชั้น ก็ไม่เป็นไร ตอนที่ไปช่วยหลวงพ่อสั่งสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้น พลัด

ตกลงมาด้วย แต่ไม่ตาย แม้แต่ตอนไปเวียตนาม ก็ห้อยหลวงพ่อรุ่น ๑ ไปเลย ตอน ไปรบกับพวกเวียตนามพระก็คุ้มครอง แยกเป็นคนตก มีอารมณ์ขัน พระหลวงพ่อนี้ศักดิ์สิทธิ์มาก

ตัวเองมีอะไรก็นึกถึงหลวงพ่ สัมมาอะระหังตลอด มีอยู่ครั้งหนึ่งเกิดอุบัติเหตุมอเตอร์ไซด์ตีสังกา ๓ รอบ ไม่เป็นอะไร หัวเข่าถลอกนิดหน่อย ตอนนั้นแขวนพระของขวัญรุ่น ๑ สามีของฟ้อ เขาเคยทำพระหาย ทำหายที่ไหนก็ไม่ทราบ แล้วเขาก็อธิษฐานเอง ท่านไม่กลับ แต่พอฟ้อไปจุดธูปได้ครบ ๗ วัน เท่านั้นล่ะ ท่านกลับมา ไปเห็นตกอยู่ในถังน้ำ เขาบอกว่าไม่รู้ตกไปได้อย่างไร เพราะเขาไม่เคยเอาพระเข้าห้องน้ำเลย มีอยู่ครั้งหนึ่ง

ขับรถแล้วมอเตอร์ไซด์มา
อยู่ตรงกลางถนนแล้วเบรค
เขาไม่ยอมหนี เขาขับมาเร็ว
๑๒๐ กว่า ก็เลยเหยียบ
เบรคแล้วนึกถึงหลวงพ่
รถเนียหมุนเลยไปกลาง
ถนนเลย แล้วรถลึบล้อก็มา
จับพวงมาลัยไว้แน่น ไม่ตก
ถนนเลย

ยายเพิ่มมาร่วมงานบวช ณ วัดปากน้ำ

แล้วเวลาจะทำอะไร จะซื้อจะ
ขายอะไร ก็บอกหลวงพ่ท่านเพราะเป็น
นายหน้าขายที่ดินด้วย ให้หลวงพ่ช่วย ก็
สำเร็จทุกครั้ง เคยไปนอนที่บ้านผู้จัดการ
แล้วท่านก็มาเข้าฝันมีพระหลวงพ่ ๒ องค์
เอาผ้าไปวางไว้ที่ห้องเก็บของ เอาอะไร
ทับไว้เต็มเลย พอตื่นเชาก็คันเจอพระ ๒
องค์จริงๆ

ยายเน้ย (ลูกยายเพิ่ม)
คุณละออ (ลูกยายเน้ย)

เวลาอธิษฐานกับหลวงพ่ต้อง
ปฏิบัติและนั่งสมาธิด้วย สวดมนต์ทั้ง
ทำวัตรเช้า วัตรเย็น แล้วจะสำเร็จ หลวงพ่วัดปากน้ำท่านศักดิ์สิทธิ์มาก
เวลาท่านเทศน์ญาติโยมก็ประทับใจ เวลานั่งสมาธิ ท่านจะสอนว่า ให้ทำหู
ให้เหมือนทุเกะทะ ทำตาเหมือนตาไม้ ให้ทำตัวเหมือนผ้าขี้ริ้วเช็ดเท้า เห็น
ก็เหมือนไม่เห็น ได้ยินก็เหมือนไม่ได้ยิน

ลุงสายัณห์ ศรีธนะชัย

ลุงสายัณห์ ศรีธนะชัย

อยู่ไกลใกล้ชอบจัง
เป็นสุข ฤาแร้นแค้น
แห่งใดในโลกหล้า
กล้ากลืนกลางพื้นไฟ

หรืออยู่คั่งวิมานแมน
ใจนั้นแสนจะห่วงใย
อยากรู้ว่าแม่อยู่ไหน
หรือสดใสในธารทิพย์

เมื่อบุคคลอัน
เป็นที่รักยิ่งของเรา ได้
หลับตาลลับจากโลก
นี้ไปแล้ว เขาจะไปอยู่
ที่ไหน เขาจะสุขหรือ
ทุกข์เยี่ยงไร นี่ล้วน
เป็นคำถามที่หลายๆ
คนปรารถนาอยากรู้
แต่ก็เป็นการยากเหลือ
เกินที่จะหาผู้รู้มาให้คำ

ครอบครัวศรีธนะชัย

ตอบกับคำถามเหล่านี้ได้ เพราะเรื่องราวเหล่านี้ มิใช่เรื่องที่บุคคลใดจะ
ต้นเตาหรือคาดคะเนเอาได้ เว้นเสียแต่ผู้มีญาณทัสสนะอันบริสุทธิ์เท่านั้น
บางคนอาจรู้สึกห่วงใยถึงกับกินไม่ได้นอนไม่หลับ เพราะความรู้สึกคิดถึง
และห่วงใยนั้นมักจะทรมานผู้คนส่วนใหญ่ที่ยังเป็นปุถุชนอยู่เสมอ

เช่นเดียวกับ คุณลุงสายัณห์ ศรีธนะชัย ที่ได้เสียบุคคลอันเป็นที่รัก
ยิ่งไปคือคุณแม่ ด้วยความรักที่มีต่อแม่จึงทำให้คุณลุงสายัณห์อยากรู้ว่า
คุณแม่ไปอยู่ที่ไหน สุขหรือทุกข์อย่างไร และได้แสวงหาผู้รู้มาโดยตลอด จน
ได้มาพบกับหลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาณุเจริญ ที่สามารถดับความทุกข์ใจ ตอบ
คำถามของคุณลุงได้ จึงกลายเป็นเรื่องจริงจากบุคคลยุคต้นวิชา ที่จะมา

เล่าถ่ายทอดให้ผู้มีบุญทุกท่านทราบในฉบับนี้

ลุงสายัณห์เป็นชาวจังหวัดชัยนาท ต่อมาจำเป็นต้องย้ายมารับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ อยู่มาวันหนึ่งคุณแม่ของคุณลุงก็ล้มป่วยลงด้วยโรคมะเร็งที่ขา ญาติจึงพามารักษาที่โรงพยาบาลราชวิถี ขาแม่มวมทั้ง ๒ ข้าง พอมารักษามะเร็งมันก็ยุบตัวลงเหมือนกับว่าหายแล้ว แม่สามารถที่จะเดินได้พูดคุยได้ตามปกติ แต่ต่อมาไม่นานกลับเสียชีวิตลงอย่างไม่มีใครคาดคิด

คุณลุงสายัณห์เล่าว่าแม่จะรักลุงมาก พอแม่ตายลุงก็เสียใจว่าแม่เราทำไมถึงต้องตาย ตั้งใจว่าถ้าหายแล้วจะรับแม่มารอยู่ที่กรุงเทพฯ ด้วย แต่แม่มาตายเอาเสียก่อน จึงอยากจะรู้ว่าแม่ไปอยู่ที่ไหน พยายามถามพรรคพวกเพื่อนฝูงเรื่อยไปว่า มีใครรู้จักไหมว่ามีพระที่ไหนบ้างที่สามารถตรวจได้ว่าคนที่ตายไปแล้วไปอยู่ที่ไหน ตอนนั้นลุงอายุ ๒๓ ปี จนมาเจอเพื่อนคนหนึ่งบอกว่ามีหลวงพ่อยู่องค์หนึ่ง ท่านอยู่ที่วัดปากน้ำ ภาษี-

เจริญ ใครตายไปอยู่ที่ไหน ท่านรู้หมด องค์นี้ท่านเก่งมาก

พอรู้ลุงก็ดีใจมาก ชักถามว่าอยู่ไหน ไปอย่างไร พอทราบว่าอยู่แถวตลาดพลูก็มาทันที ตอนนั้นมีพ่อมาด้วย พอมารถึงวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นเวลาที่หลวงพ่อกำลังรับแขกอยู่พอดี มีญาติโยมมานั่งล้อมท่านเยอะมาก รอจนได้โอกาส ได้จังหวะที่คนน้อยลง ลุงก็รีบเข้าไปกราบหลวงพ่อบ้าง วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ก็ถามท่านตรงๆ โดยไม่ได้อ้อมค้อมอะไรเลยว่า “หลวงพ่อกับ แม่ของผมเสียชีวิตไปแล้ว ผมเป็นห่วงแม่อยากทราบ

ว่าแม่ผมไปอยู่ที่ไหนครับ” แล้วหลวงพ่อก็หันไปสั่งแม่ชีที่นั่งอยู่ใกล้ท่าน ชื่อแม่ชีชั้น ท่านสั่งว่า “เอ้าแม่ชีตรวจให้ดูคนนี่เค้าเหนื่อยชิวว่าแม่เค้าตอนนี้ไปอยู่ที่ไหน” แม่ชีก็นั่งตรวจหลับตาอยู่สักครู่หนึ่งไม่เกิน ๕ นาที แล้วก็บอกว่า “ไปอยู่ในนรก แต่ยังไม่ลงนรก ยังรอการตัดสินอยู่ ยังอยู่ในระหว่างพิจารณา” ลูกก็ถามต่อไปว่า “แม่ผมทำกรรมอะไร ทำไมถึงต้องไปอยู่ในนรก” แม่ชีก็บอกว่า “แม่เคยทำกรรมมาเมื่อชาติก่อน เป็นกรรมเก่า ไม่ใช่ของชาตินี้ ชาติก่อน สมัยหนึ่งแม่ทำกับข้าวอยู่ แล้วคันกะทิใส่กะทะไว้ แล้วก็วางไว้กับพื้น ยังไม่ได้เอาไปตั้งไฟ แล้วที่บ้านก็เลี้ยงไก่ด้วย ทีนี้ไก่เข้ามาในครัว มาเหยียบเอากะทะหกเสีย หายหมด แม่ก็เกิดความโมโห จึงคว้าไม้ขว้างไปถูกขาของไก่อย่างจัง ปรากฏว่าไก่นั้นไม่ได้ตายเดี๋ยวนั้นหรอก ขามันบวม บวมหลายวัน แล้วมันก็ตาย กรรมอันนี้แหละเพ็งมาตามทัน” แล้วแม่ชีก็บอกหมดเลย ว่า อาการป่วยด้วยโรค มะเร็งที่ขาของแม่จะบวมเหมือนกับขาไก่ที่มันบวมนั้นแหละ

พอแม่ชีพูดจบ ลูกก็มานึกดูว่าอาการของแม่นั้นขาบวมจริงๆ ขาทั้งสองข้างบวมเป่งเลย แล้วก็ตาย ทั้งๆ ที่ลูกยังไม่ได้เล่ารายละเอียดของอาการให้หลวงพ่อฟังเลยแม้แต่หน่อย แต่กลับตรงกับที่แม่ชีชั้นได้บอกอย่างน่าอัศจรรย์

ลูกก็ถามต่อไปอีกว่า “แล้วอย่างนี้ ผมจะต้องทำยังไง

ครับ ถึงจะช่วยแม่ผมได้” ตอนนั้นพ่อก็ไปด้วย หลวงพ่อท่านก็บอกว่า “ต้องสร้างโรงเรียนแล้วก็ถวายสังฆทาน” พอทราบอย่างนั้นวันนั้นลุงมีเงินเท่าไรก็เอาเลยถวายหมดเลย ร่วมสร้างโรงเรียน พ่อร่วมด้วยลุงร่วมด้วย ไม่ทราบว่ามีจำนวนเงินเท่าไรแต่มีค่าสำหรับลุงมากในสมัยนั้น **พ่อร่วมทำบุญเสร็จ ท่านก็ให้แม่จัดการแทนให้ บอกว่าให้ส่งบุญนี้ไปให้แม่ของลุง ส่งไปให้เดี๋ยวนี้เลย หลวงพ่อท่านก็ช่วยด้วยส่งบุญให้แม่ พ่อได้รับบัพ แมก็พ้นจากนรก ไปเป็นเทวดาอยู่ที่ชั้นดาวดึงส์ พ้นไปเลย เเวกรรมก็ตามไม่ได้เพราะบุญนี้แรงกว่า**

คุณลุงสายัณห์เล่าต่ออีกว่าหลังจากที่หลวงพ่อบอกท่านช่วยให้แม่พ้นจากนรก ลุงก็ศรัทธาหลวงพ่อก มาก ตามทำบุญกับหลวงพ่อเรื่อยไปทุกเดือน พอกลางคืน คืนไหนว่างก็ไปนอนวัด ท่านจะมีที่นอนให้ในโบสถ์เลย ไม่ใช่ไปนอนเฉยๆนะต้องไปนั่งสมาธิ จะมีเชือกชิงให้แล้วจะมีมุ้งกางเป็นหลังๆ ลุงไปนอนคู่กับอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดชื่ออะไรก็จำไม่ได้พร้อมกับคนอื่นอีกหลายคน ง่วงก็นอน ตื่นขึ้นมานั่งสมาธิ

ตอนนั้นลุงก็ยังฝึกอยู่ด้วย เป็นนักเรียนตำรวจ แต่มีความตั้งใจอยากจะทำบุญกับหลวงพ่อบอก ท่าน เพราะเลื่อมใสศรัทธาท่านมาก ท่านเป็นพระที่ปฏิบัติดี น่าเลื่อมใสมาก เงินแม้มีไม่มากแต่ก็อยากจะทำ จะไปบอกบุญคนอื่นก็ไม่เหมือนกับเราได้ทำเอง จะเอาของเราเนี่ยแหละทำ ก็คิดว่าเราอดข้าวดีกว่า อดข้าวกลางวันทุกวัน อดอยู่หลายเดือน เพราะว่าเงินเดือนน้อย ฝึกก็หนัก ทั้งวิ่ง ทั้งแบกปืน หิวก็ทนกินน้ำเปล่า อดอย่างนี้อยู่หลายเดือน พอเก็บเงินได้ก็มาทำบุญวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ชวนพ่อมาด้วย ชื่อชุดสังฆทาน ผ้าไตรจีวร เครื่องไทยธรรมต่างๆ ไป พอไปถึงวัดก็พบหลวงพ่อบอกวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ รีบเข้าไปนิมนต์หลวงพ่อบอกว่า หลวงพ่อครับ ผมมีของมาถวาย หลวงพ่อบอกท่านก็เมตตา รับ ถวายเสร็จลุงก็อธิษฐานในสิ่งที่ปรารถนาต่างๆ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ลุงก็ไปทำบุญกับ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เรื่อยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๐๒ หลวงพ่อท่านก็มรณภาพ พอ หลวงพ่อท่านสิ้นแล้ว วันหนึ่ง ลุงเดินเข้าไปที่ศาลาหลังหนึ่ง เป็นสถานที่มีคนเดินเข้าออก กันมาก เป็นศาลาไม้เก่ามาก ชั้นเดียว ยกพื้นสูงกว่าพื้นดิน ประมาณ ๑ เมตร ก็ไปพบแม่ชี ๓ ท่าน คือแม่ชีทองสุข แม่ชี จันทร และแม่ชีพร พอลุงไปถึงบริเวณบ้าน แม่ชีทองสุข กับแม่ชีจันทรท่านก็ต้อนรับ เป็นอย่างดี ท่านยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเองกับทุกคนที่ทำบุญ กับท่านโดยไม่ถือตัว ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือเป็นผู้ใหญ่ก็ตาม ท่านดีกับทุกๆ คน ตอนนั้นมีการบูชาข้าวพระ ก่อนบูชาข้าวพระ แม่ชีทองสุขท่านให้นั่งสมาธิ เหมือนที่หลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญสอน พอเสร็จแล้วก็จัดอาหารถวายพระ ส่วนหนึ่งก็จัดเอาไว้เลี้ยงผู้ที่มาทำบุญ

แม่ชีทองสุข สำแดงบัน

แม่ชีจันทร ชนนกยุง

ลุงไปทำบุญกับแม่ชีทองสุข และแม่ชีจันทรไม่ถึง ๕ ปี แม่ชี

ทองสุทธานก็ล้มป่วยและสิ้นชีวิตไปท่ามกลางความเศร้าสลดใจของลูกศิษย์ เมื่อแม่ชีทองสุทธานจากไป แม่ชีจันทร์ชนนุกยงก็ดำเนินงานบุญสืบต่อเนื่อง โดยไม่ขาดตกบกพร่องแต่ประการใด ต่อมาคนก็มาทำบุญมากขึ้นจาก ๕๐-๖๐ คน จนเป็นร้อยเศษ จนบ้านไม่พอให้คนนั่ง ต้องขยับขยายปลูกบ้านใหม่ ชื่อว่าบ้านธรรมประสิทธิ์ หลังใหญ่กว่าเดิม ตอนนั้นลูกก็ได้รู้จักกับ พระไชยบุญย์ ซึ่งขณะนั้นท่านเป็นนักศึกษาย่อมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่บ้านธรรมประสิทธิ์นั้นทุกคนหน้าตาอ้วนแอ้มแจ่มใสอ้อมไปด้วยบุญกุศล

ลุงไปวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ไปบ้านธรรมประสิทธิ์ไม่เคยขาดไม่ว่าจะทำบุญอะไรก็ตาม แม้แต่การบริจาคโลหิต ลุงก็จะไปขอความเมตตาจากแม่ชีจันทร์และพระไชยบุญย์อยู่เสมอ ด้วยการเอาสิ่งของที่เรাজจะทำบุญนั้นไปให้ท่านกลับให้ใส่ แม่ชีบอกว่าการทำอย่างนี้จะทำให้ได้บุญมากพอทำเสร็จท่านก็บอกเหมือนกันว่าได้บุญก็อสงไขย

ปัจจุบันลุงสาขันธ์ ครีธนชัย มีอายุได้ ๗๐ ปีแล้ว แต่ก็ได้ทำบุญอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่สมัยหลวงพ่อดปากน้ำถึงปัจจุบัน และเป็นผู้ที่มั่นคงต่อหนทางของพระนิพพานเป็นอย่างยิ่ง ลุงบอกว่า ต่อให้ใครเอาสมบัติมากองท่วมจักรวาลลุงก็ไม่สน ลุงจะขอไปพระนิพพานอย่างเดียว

พระภิกษุโกศลเถร (ธีระ ธรรมเถร ป.ธ.๔)
อดีตรองเจ้าอาวาส อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
และอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ

พระภวนาโกศลเถร (ธีระ ธมฺมเถร ป.ธ.๔) อดีตครองเจ้าอาวาส อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ และอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ

หลวงพ่อดี

พระภวนาโกศลเถร (ธีระ ค ล้อสุวรรณ) เป็นบุตรคนที่ ๓ ของคุณพ่อจอกและคุณแม่วัน คล้อสุวรรณ เกิดที่บ้าน คลองหนองตากล้ำ ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ.๒๔๖๗ ตรงกับแรม ๙ ค่ำ เดือนยี่ ปีชวด

ได้รับการศึกษาขั้นต้นที่โรงเรียนประชาบาลวัดหนามแดง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จนจบชั้นประถมศึกษา

แล้วเข้าบรรพชา เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๘๐ โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชี อำเภอกาฬเจริญ แขวงปากคลอง เป็นพระอุปัชฌาย์ ขณะมีอายุ ๑๔ ปี และเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๘๘ เข้าอุปสมบทเป็นพระภิกษุ โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชีเป็นพระอุปัชฌาย์ พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ครั้นดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ กาฬเจริญ โดยคุณหลวงประดิษฐไพเราะ และคุณนายโชติ ศิลปบรรเลง เป็นผู้อุปถัมภ์ในการอุปสมบท ได้รับฉายา ธมฺมธโร

พระภavanaโกศลเถรเริ่มศึกษาภาษาบาลีและนักธรรม และในขณะเดียวกันก็ศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวทางปฏิบัติของหลวงพ่อบุญได้วิชาธรรมกาย สอบได้นักธรรมชั้นเอกและเปรียญธรรมประโยค ๔ ในขณะที่ศึกษาหาความรู้ก็ต้องรับภาระช่วยเหลือการทำงานของหลวงพ่อบุญมากมายหลายประการ กล่าวคือ รับหน้าที่เป็นครูสอนบาลีและนักธรรม และสอนวิปัสสนากรรมฐานด้วย และช่วยเหลือดูแลด้านการปกครองด้วย ในปี พ.ศ.๒๕๐๙ ท่านได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก) ให้เป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาและอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ ต่อมาท่านได้ริเริ่มเปิดการสอนวิชาพุทธศาสนาแก่นักเรียนในวันอาทิตย์ และรับภาระเป็นอาจารย์ใหญ่ด้วย

ตำแหน่ง หน้าที่ และสมณศักดิ์ที่ได้รับ

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบสนามหลวง

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานแต่งตั้งสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรที่ พระครูสมณธรรมสมาทาน

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก ในนามเดิม

วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๐๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดปากน้ำ

วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่ พระภavanaโกศลเถร

เป็นที่น่าสังเกตว่า ราชทินนามที่ได้รับพระราชทานล้วนเป็นนามเดิมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำทั้งสิ้นรวมทั้งภาระหน้าที่ต่างๆ ที่ปฏิบัติอยู่ ทำให้ท่านได้รับนามว่า หลวงพ่อเล็ก และท่านได้รับมอบหมายจากหลวงพ่อดปากน้ำในการมอบพระของขวัญให้กับผู้มาทำบุญสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม

พระภavanaโกศลเถรอาพาธด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและโรคลำไส้ ถึงแก่กรรมภาพเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๑ รวมอายุได้ ๔๔ ปี ๕ เดือน ๒๕ วัน

พระราชโหมลี (ณรงค์ จิตญาโน ป.๖.๔)

พระราชโมลี (ณรงค์ จิตญาโณ ป.ธ.๔)

พระราชโมลี นามเดิมว่า ณรงค์ สกุล มงคลโพธิ์ เกิดเมื่อวันพุธ แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ ตรงกับวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ.๒๔๖๙ ปีชวด ที่บ้านตำบลปลายกลัดนอก อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นบุตรของนายแจ้ง นางเที่ยง มงคลโพธิ์

สมัยเป็นเด็กได้เรียนหนังสือที่โรงเรียนประชาบาล ตำบลจักราช ๒ อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จนจบชั้นประถมปีที่ ๔ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ต่อจากนั้นได้เข้ากรุงเทพฯ และได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่กับหลวงพ่อดาวดึงส์ วัดปากน้ำ สมัยดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชี เป็นพระอุปัชฌาย์ และเข้าอุปสมบทเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๘๙ โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชี เป็นพระอุปัชฌาย์ และมีหลวงพ่อดาวดึงส์เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ได้รับฉายา “จิตญาโณ”

พระราชโมลีได้ศึกษาพระปริยัติธรรมในสำนักวัดปากน้ำและต่างวัด คือ ที่วัดพระเชตุพนฯ ด้วย ท่านศึกษาจบนักธรรมเอก และศึกษาแผนกบาลีได้เปรียญประโยค ๔

หน้าที่การงาน

ในสมัยที่หลวงพ่อดาวดึงส์ยังมีชีวิตอยู่ท่านเจ้าคุณราชโมลีได้เป็นกำลังสำคัญคือ ช่วยทำหน้าที่เป็นเลขานุการส่วนตัวของพระคุณท่าน และได้รับแต่งตั้งเป็นพระครูปลัดของหลวงพ่อดาวดึงส์ และเป็นเลขานุการเจ้าสำนักเรียนวัดปากน้ำด้วย

ในปี พ.ศ.๒๕๐๒ ท่านได้ รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส

ในปี พ.ศ.๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ทำ

หน้าที่เป็นนवरหมมฏฐายี (ควบคุมการก่อสร้าง) เพราะมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนี้

ในปี พ.ศ.๒๕๑๑ เป็นพระราชาคณะที่ พระวิเชียรภว

ในปี พ.ศ.๒๕๑๔ เป็นเจ้าคณะตำบลปากคลอง อำเภอภาษีเจริญ

ในปี พ.ศ.๒๕๑๕ เป็นพระอุปัชฌาย์

ในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ได้รับพระบัญชาจากองค์สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกปูน ปุณณสิริมหาเถระ วัดพระเชตุพนฯ แต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสวัดราชโอรสาราม สืบต่อมาจากพระเทพญาณมุนี (พวน)

สมณศักดิ์

พ.ศ.๒๕๐๓ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นโท ที่พระครูญาณปริชา

พ.ศ.๒๕๐๖ เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก ในราชทินนามเดิม

พ.ศ.๒๕๑๑ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่พระวิเชียรภว

พ.ศ.๒๕๑๕ เป็นพระราชอาคันตุกะขึ้นราช ที่พระราชโมลี ศรีปาวจน-
าภรณ์ สุนทรพิพิธกิจ ยติคณิสสร บวรสังฆาราม คามวาสี
สมณศักดิ์ทั้งหมดนี้ได้รับเมื่ออยู่วัดปากน้ำทั้งสิ้น

เนื่องจากท่านได้ตรากตรำทำงานหนักมามากและนานหลายปี
สุขภาพของท่านจึงทรุดโทรมลง ในกลางปี พ.ศ.๒๕๒๓ มีอาการไอมาก
จึงไปให้หมอตรวจดูอาการการวินิจฉัยของแพทย์และจากภาพถ่ายเอกซเรย์
จึงทราบว่าเป็นมะเร็งที่ปอดและเป็นมานานแล้ว ท่านจึงกลับมารักษาที่
วัดโดยวิธีแบบไทยๆ คือ ใช้ยาไทย ทั้งยาเม็ดยาหม้อ แต่ก็พอทรงตัวอยู่
ได้เท่านั้น ต่อมาในต้นปี พ.ศ.๒๕๒๔ สุขภาพของท่านเริ่มทรุดโทรมลง
อย่างเห็นได้ชัด สุขภาพทางจิตก็เริ่มอ่อนแอ ในขณะเดียวกันโรคกลับ
ลุกลามมากขึ้น ได้เข้ารักษาที่โรงพยาบาลเปาโล ๓ วัน แล้วกลับมาพัก
ผ่อนที่วัดปากน้ำ ๑๓ วัน ตอนแรกๆ อาการดีขึ้นเล็กน้อยและก็ทรุดหนัก
ลงอีก จนกระทั่งต้องให้อาการศช่วยเหลือ และกลับมาบรรณภาพที่กุฏิของ
ท่านที่วัดราชโอรสาราม ด้วยอาการอันสงบ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม
พ.ศ.๒๕๒๔ เวลา ๒๑.๐๕ น. สิริรวมอายุได้ ๕๔ ปี ๘ เดือน ๒ วัน

พระภานุโกศลเถร (วีระ คณุตตโม)
รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง

พระภิกษุโกศลเถร (วีระ คณฺฐโม) รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระอารามหลวง

ชาติภูมิ นามเดิม วีระ นามสกุล
อุตตรนที ฉายา คณฺฐโม อายุ ๘๓ ปี
พรรษา ๔๔ นามบิดา นายเอตะ อุตตรน-
ที นามมารดา นางสน อุตตรนที บ้าน
เลขที่ ๕๗/๑ แขวงบางรัก เขตบางรัก
จังหวัด กรุงเทพมหานคร ท่านเกิดวันที่ ๑๖
เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๒ สำเร็จชั้น
เตรียมปริญญา สถาบันการศึกษา มหา
วิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.๒๔๘๓ มี
ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ คือ ภาษา
ญี่ปุ่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส
หลวงพ่อวีระ เข้าอุปสมบท เมื่อวันที่ ๙

หลวงพ่อวีระ

เดือน พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๗ อายุ ๓๕ ปี ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ แขวง
ปากคลอง เขตภาษีเจริญ จังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีพระภิกษุ-
โกศลเถร (พระมงคลเทพมุนี) วัดปากน้ำ เป็นพระอุปัชฌาย์

หน้าที่การงาน

พ.ศ.๒๕๐๘	เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ฝ่ายวิปัสสนา
พ.ศ.๒๕๑๑	เป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา
พ.ศ.๒๕๑๓	รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ รูปที่ ๑ ฝ่ายวิปัสสนา
พ.ศ.๒๕๑๓	พระกรรมวาจาจารย์
พ.ศ.๒๕๒๒	เป็นพระอุปัชฌาย์

สมณศักดิ์

พ.ศ.๒๕๐๘ เป็นพระครูสัญญาบัตรผู้ช่วยเจ้าอาวาสฝ่าย
วิปัสสนาที่พระครูภาวนาภิรม

พ.ศ.๒๕๑๓ เป็นรองเจ้าอาวาส
เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญฝ่ายวิปัสสนาที่
พระภาวนาโกศลเถร

พ.ศ.๒๕๔๖ เป็นพระราชพรหมเถร วิ.

เมื่อคณะสมณทูตญี่ปุ่นซึ่งมาเยี่ยมสำนักวัดปากน้ำ หลังจากได้
เดินทางกลับจากประชุมพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ณ ประเทศอินเดีย กับดูงาน
สังคายนา ณ ประเทศพม่า สมณทูตคณะนี้มีท่านสังฆราชตาคา ชินา เป็น
ประธาน

หลังจากการเยี่ยมค่านับหลวงพ่อดปากน้ำ เมื่อ ๑๖ มิถุนายน
๒๕๔๗ เวลา ๑๘.๐๐ น. แล้ว หลวงพ่อดได้ได้รับการเชื้อเชิญจากภิกษุ ญี่ปุ่น
รูปหนึ่งซึ่งเป็นผู้สนใจในวิชาสมถวิปัสสนาตามแบบของสำนักเรานิ ขอ
ให้ไปพบกับท่าน เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันที่โรงแรมซีโตเซะ ถนน
นเรศ

หลวงพ่อดได้รับเชิญให้เข้าพบท่านสังฆราชกับคณะ เรื่องโดย
มากที่สนทนากันมีสาระสำคัญเกี่ยวกับวิชาเจริญสมถวิปัสสนา ในระหว่าง
การสนทนานั้น ท่านเลขานุการของพระสังฆราชเป็นผู้มีความสนใจเป็น
พิเศษถึงกับหาสมุดมาจดบันทึกข้อความ ท่านผู้นี้ได้ถามถึงจุดที่ตั้งของจิต
ขณะเจริญสมาธิตามแบบของวัดปากน้ำ

เป็นที่สนใจแก่สังฆราชญี่ปุ่น ถึงกับกล่าวว่าวิธีของวัดปากน้ำ
นี้ดีมาก และจะได้ใช้แบบของวัดเรานิในกาลต่อไป กับได้ชี้แจงให้คณะ
ของเราทราบว่า วิธีของนิกาย “โซโต” นั้น ได้กำหนดที่ตั้งของจิตที่
บริเวณหน้าผากหรือตังจุก ซึ่งต่างกับแบบของวัดเรา ต่อจากนั้นคณะ
ทูตได้ขอให้ข้าพเจ้าอธิบายถึงวิธีดำเนินการปฏิบัติการเจริญสมถวิปัสสนา

ซึ่งข้าพเจ้าได้ชี้แจงให้พอเป็นสังเขปตามแบบของหลวงพ่อดปากน้ำ

ในระหว่างการสนทนาได้ตอบ ท่านเลขานุการของพระสังฆราช ได้แสดงความจำนงใคร่จะทราบว่ **“บิดาของท่านซึ่งได้ถึงแก่กรรมไปนานแล้ว บัดนี้อยู่ ณ ที่ใด?”** ดังนั้นข้าพเจ้าจึงชักชวนให้คณะสมณทูตทั้งหมด ทดลองทำการเจริญสมณวิปัสสนาตามแบบของวัดเราดูบ้าง คณะสมณทูตมีความยินดีจะปฏิบัติตามคำเชื้อเชิญ จึงพากันเข้าไปสู่ห้องสงัดห้องหนึ่ง แล้วเริ่มเจริญสมณวิปัสสนาธรรมกันทันที ข้าพเจ้าได้กำหนดให้เขาปฏิบัติ โดยนั่งขัดสมาธิแล้วหลับตาเจริญวิปัสสนาธรรม กับได้ชี้แจงวิธีการแก่ คณะสมณทูตโดยลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านเลขานุการพระสังฆราช ซึ่งต้องการทราบว่าบิดาของท่านล่องลับไปแล้วอยู่ ณ ที่ใดนั้น ข้าพเจ้าได้ แจงวิธีสอบสวนหาที่อยู่ของบิดาของท่านให้ทราบโดยละเอียดเป็นพิเศษ

การนั่งภาวนาเจริญสมณวิปัสสนาธรรมได้ดำเนินไปจนถึงขั้นสุดท้าย ท่านเลขานุการพระสังฆราชกลับลืมตาขึ้น เบ้าตาทั้งสองของท่านเต็มไปด้วยน้ำตา พร้อมกับได้พิมพ์ด้วยความตื่นตันใจว่า **“ตั้งแต่ข้าพเจ้าเกิดมาจนบัดนี้ ไม่เคยได้พบความสุขใดยิ่งไปกว่าที่เข้าถึงพระนิพพานท่ามกลางพุทธสาวก ดังที่ได้ประสบมาเมื่อสักครู่นี้เลย”** นับเป็นเหตุการณ์ที่อัศจรรย์ที่พระภิกษุผู้บำเพ็ญบวรธรรมกายเป็นเครื่องยืนยันว่า ธรรมกายมีอยู่ในตัวคนทุกชาติ ทุกภาษา

ปัจจุบันนี้ หลวงพ่อวิระก็ยังเป็นพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนา สอนวิปัสสนาทุกวัน แม้ท่านจะมีอายุย่าง ๘๔ ปีแล้วก็ตาม แต่ท่านก็ไม่ หวั่นไหวต่อภัยในวัฏฏสงสาร มุ่งหน้าศึกษาและสั่งสอนศิษยานุศิษย์ที่สนใจ ปฏิบัติธรรมเพื่อให้พระพุทธานุศาสนและวิชาธรรมกายเจริญยิ่งขึ้นไป

สมเด็จพระสังฆราช
(ขุน ปุณณสิริ)

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ)

เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๔ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชได้เสด็จฯ มาที่วัดปากน้ำ เพื่อถวายสักการะแด่พระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดาวพินิจ) และในโอกาสเดียวกัน พระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา วัดปากน้ำได้รับเสด็จ และเข้าเฝ้าถวายสักการะ หลังจากองค์สมเด็จพระสังฆราชได้ถวายสักการะแด่หลวงพ่อดาวพินิจแล้ว ได้ประทานพระโอวาทว่า

ที่มานี้ ก็เพื่อจะมาถวายสักการะหลวงพ่อดาวพินิจ ด้วยความหวังตั้งใจของหลวงพ่อดาวพินิจได้เคยพูดไว้อย่างไร และความตั้งใจของหลวงพ่อดาวพินิจนั้นก็ปรากฏตามที่หลวงพ่อดาวพินิจได้พยากรณ์ไว้ ซึ่งขณะนี้ก็ได้เป็นพระผู้ใหญ่สูงสุดในคณะสงฆ์ สมความปรารถนาของหลวงพ่อดาวพินิจแล้ว จึงได้นำสักการะมาถวายท่านเป็นกรณีพิเศษแปลกกว่าปีก่อนๆ นั้น

ท่านที่อยู่ในที่นี้ ตลอดถึงข้าพเจ้าด้วย ก็อยู่ในบารมีของหลวงพ่อดาวพินิจนั้น แม้ท่านมรณภาพไปแล้ว เราก็หวังเข้าใจเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านจะต้องมีทิพยเนตรมองดูความเคลื่อนไหวของศิษยานุศิษย์ญาติมิตรของท่านอยู่เสมอ เพราะการคุ้มครองของหลวงพ่อดาวพินิจนี้แหละจึงเป็นเหตุให้วัดปากน้ำนี้มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นโดยลำดับๆ พระภิกษุสามเณรอยู่เป็นสุข อาหารการบริโภคนั้นไม่ขาดสาย เมื่อท่านมีเมตตาปราณีแก่เราอย่างนี้แล้ว จะเป็นการสมควรหรือที่เราจะไม่ปฏิบัติตามโอวาทของท่าน เราท่านทั้งหลายพยายามปฏิบัติตามโอวาทของท่าน ศึกษาความเป็นสมณะ เคารพในความเป็นสมณะและเคารพในพระธรรมวินัย ปฏิบัติตนให้มีความสามัคคีในหมู่คณะ อย่าแตกร้าง อย่ายุให้ร้ายทำให้ร้าย พยายามช่วยกันสามัคคีเพื่อความรุ่งเรืองของวัดปากน้ำเพื่อความรุ่งเรืองของพระธรรมวินัย

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

เมื่อเราทั้งหลายรักษาความสามัคคีไว้ได้ ความเจริญก็จะมีตลอดไป ดังพุทธภาษิตว่า

สหุเพสํ สงมภูตานํ สามัคคี วุฑฒิสาธิกา

ความพร้อมเพรียงของหมู่ยังประโยชน์ให้สำเร็จ

ฉะนั้น ขอให้เราทั้งหลายจงทราบไว้ด้วยเถิด คัทรูภายนอกที่จะมาทำลายวัดปากน้ำนั้นทำไม่ได้ เว้นไว้แต่พวกเราจะเป็นศัตรูกันเองคือศัตรูภายใน นั่นมันสุดวิสัย จะอยู่หรือจะไปก็อยู่ที่พวกเรานี้แหละ แม้ข้าพเจ้าก็ใคร่จะขอร้องว่า ทุกสิ่งทุกอย่างขอให้เป็นไปเพื่อความสามัคคีปรองดองกัน ออกล้นต่ออนุญราธมณํ จึงขอฝากไว้ในโอกาสนี้ด้วย

ในที่สุดนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายพร้อมด้วยญาติมิตรจงมีความเจริญในพระพุทธศาสนาเป็นนิตย์กาลเทอญ

คติธรรมพระมงคลเทพมุนี

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว
พบแล้วไม่กำ จะเกิดมาทำไม
อ้ายที่อยาก มันก็หลอก
อ้ายที่หยอก มันก็ลวง
ทำให้จิตมันเป็นห่วงเป็นใย
เลิกอยาก ลาหยอก รีบออกจากกาม
เดินตามขั้นธสามเรื่อยไป
เสร็จกิจลืมหก ไม่ตกกันดาร
เรียกว่า “นิพพาน” ก็ได้

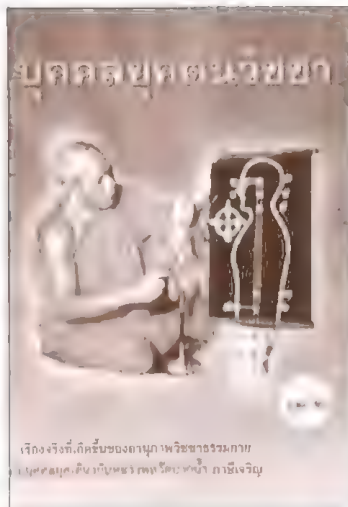

บทสวดสรรเสริญพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

(สวดทำนองสรภัญญะ)

กัมกราบมนัสน้อม	วรจอมวิทย์ชาจารย์
นบองค์พระทรงญาณ	ชินะบุตรชินาคม
เอกสงฆ์พระนาม “จัน-	ทสโร” วิสุทธีสม
ทวยเทพมนุษย์พรหม	อภิวันทนากาการ
ท่านหวังวิมุตตีพ้น	ชนะกลพญามาร
มุ่งสุดนฤพาน	อธิญาณพระนำชัย
พลีชีพถวายศาสนา	มุนินาถ ณ เพ็ญใส
หยุดนิ่งสนิทใน	หฤทัย ณ กลางกาย
ดวงธรรมสว่างล้ำ	พุทธธรรมกายพราย
เห็นสุดตลอดสาย	วรกายวิเศษศานต์
วิชาพระชาญเชี่ยวชาญ	মনะเดี่ยวผจญมาร
ปราบสิ้นกิเลสราณ	อภิบาลมทาชน
รู้แจ้งกระจ่างจินต์	พระถวิลจะรวมพล
หยุดนิ่งลุ่มรรคผล	อนุสนธิ์พระตันธรรม
ยอมตายมียอมแพ้	มนะแนมแปรผัน
กรำศึกทุกคืนวัน	สละพลันอุทิศพลี
ใจท่านมิหวั่นไหว	จะขยายพระศาสน์ศรี
สร้างพระและคนดี	คุณะมีตลอดชนม์
ด้วยเดชะสรรเสริญ	สุเจริญพิพัฒน์ผล
ขอพร “พระมงคล-	เทพมุนี” พิษิตมาร
อวยชัยมลายโคก	นิรโรคทุกข์พาล
สบสุขเกษมศานต์	ธนจักรพรรดิมี
รู้แจ้งพระธรรมมา	ลูวิชัยพระชินสีห์
เปี่ยมบุญญบารมี	สุขะสันต์นิรันดร์กาล ฯ

สนใจติดต่อสั่งจองหนังสือบุคคลยุคต้นวิชา ได้ที่

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘-๙๔๙๑-๘๖๙๓, ๐๘-๑๘๗๐-๑๗๕๙

"กุศลธรรมใดๆ อันเกิดจากหนังสือเล่มนี้

ขออนอบน้อมกุศลธรรมทั้งปวงนั้น

บูชาธรรมแด่

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

หลวงพ่อดาวดึงส์ ภาณุเจริญ

ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย

มหาปูชนียาจารย์อันเป็นที่เคารพ

ศรัทธาเลื่อมใสของ บาว ศิษย์เหนือเศียรเกล้า"

ISBN 974-90495-4-3

180.-

เจาะลึกภาพเหตุการณ์ประวัติศาสตร์
บุคคลยุคสมัยหลวงพ่อดำ
(พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๐๒)

เล่ม ๓

บุคคลยุคต้นวิชา

พระสงฆ์วัดสุทัศน์ฯ ๑

บุคคลยุคต้นวิชา ๓

โดย   สิงหล

ISBN   974-91493-7-8

พิมพ์ครั้งที่ ๑   ๑๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

พิมพ์ครั้งที่ ๒   ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พิมพ์เนื่องในโอกาสที่หลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ พระมณฑลเทศาภิบาล

[สด จันทสโร] ครบรอบ ๑๒๖ ปี)

ลิขสิทธิ์

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

โทร.๐๘-๙๔๙๑-๘๖๙๓, ๐๘-๑๘๗๐-๑๗๕๙

พิมพ์ที่   บริษัท มอเน็กรภาพ จำกัด

๔๕/๒๓๓๙-๔๑ หมู่ ๗ ถนนพระยามนธาตุ หมู่บ้าน ดีเค

ซอย ๓๐ แขวงบางบอน เขตบางบอน กทม. ๑๐๑๕๐

โทร.๐-๒๔๑๖-๙๙๔๐

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สิงหล

บุคคลยุคต้นวิชา ๓ .-- กรุงเทพฯ : สุขุมวิทการพิมพ์, ๒๕๔๖

๓๓๖ หน้า

๑.สงฆ์ -- ชีวประวัติ. I. ชื่อเรื่อง.

๒๕๔๔.๓๐๙๒๒

ISBN 974-91493-7-8

คำนำ

จากการบันทึกเรื่องราวของบุคคลยุคต้นวิชา ซึ่งร่วมสร้างบารมีกับหลวงพ่อดอกน้ำ ภาษีเจริญ ทำให้ได้รับความสนใจจากคณะศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อบ่อยครั้ง จึงมีผู้ส่งข้อความสอบถามมายังคณะผู้เขียน ว่าเมื่อใดจะทำการออกหนังสือบุคคลยุคต้นวิชาเล่ม ๓ ผู้อ่านทุกท่านกำลังรอติดตามอย่างใจจดใจจ่อ แต่เนื่องด้วยการรวบรวมและค้นหาเรื่องราวบุคคลที่เกิดร่วมยุคเดียวกับหลวงพ่อบ่อยครั้ง จึงต้องใช้เวลากว้าง ๑ ปี ในการบันทึกรวบรวม

ด้วยความตั้งใจจริงของคณะผู้จัดทำ ซึ่งมีความเลื่อมใสในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ จึงได้พร้อมใจกันจัดทำหนังสือบุคคลยุคต้นวิชาเล่ม ๓ ขึ้น เพื่อให้ศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อบ่อยครั้งได้ศึกษาปฏิบัติและเดินตามแนวทางที่หลวงพ่อบ่อยครั้งได้วางไว้ อีกทั้งยังใช้เป็นหลักฐานยืนยันว่าหลวงพ่อดอกน้ำ ภาษีเจริญ เป็นผู้ปฏิบัติเข้าถึงวิชชาธรรมกายจริงและฝึกฝนลูกศิษย์ลูกหาเข้าถึงธรรมกายเป็นจำนวนมาก ซึ่งท่านผู้อ่านคงได้เคยศึกษาเรื่องราวดังกล่าวในบุคคลยุคต้นวิชา เล่ม ๑ และเล่ม ๒ แล้ว และในวาระโอกาสนี้ได้จัดพิมพ์เล่ม ๓ ขึ้นเป็นครั้งที่ ๒ ตามความต้องการของชาวพุทธทั่วโลก

ที่ลุดนี้คณะผู้จัดทำหนังสือ ขอน้อมถวายบุญกุศลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากหนังสือเล่มนี้ ขอถวายแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เพื่อเป็นธรรมบูชา แด่มหาปูชนียาจารย์ ผู้ที่โลกและจักรวาลได้จารึกไว้แล้วว่า เป็นผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย กลับคืนมาสู่ชาวโลกอีกวาระหนึ่งและขอมอบหนังสือนี้เป็นธรรมานุสรณ์ทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ชาวพุทธทั้งหลายได้ศึกษาปฏิบัติและร่วมมูทิตาสักการะ ประกาศเกียรติคุณในบุญบารมีและคุณธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำตลอดไปตราบเข้าสู่ฝั่งพระนิพพาน หากมีสิ่งหนึ่งประการใดขาดตกบกพร่องในหนังสือเล่มนี้ คณะผู้จัดทำก็ขออภัยล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย

ร่วมกับ คุณชาญยุทธ - คุณรังสิรัตน์ ธนาคม และครอบครัว

บริษัทมาริน ซีพพลายส์ จำกัด

คุณธนกร ศรีภักษ์

๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

วันทาทิวิภา ครูผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย

การได้เกิดเป็นมนุษย์ ได้พบพระพุทธศาสนา และรู้จักวิชาธรรมกาย เป็นสิ่งบังเกิดได้ยากยิ่ง เพราะการเข้าถึงธรรมกาย คือการดำเนินตามเส้นทางแห่งการพ้นทุกข์ เป็นทางแห่งสันติสุข และเป็นเป้าหมายสูงสุด ของมวลมนุษยชาติ แต่ถ้าหากบุคคลใด ยังไม่รู้จักวิชาธรรมกาย ยังไม่เข้าถึงธรรมกาย ชีวิตผู้คนทั้งหลาย ย่อมจะวนเวียนวุ่นวาย ตามสายกระแสกรรมในวัฏฏสงสาร แม้กระทั่งอาจจะตกลงไปในสภาพแห่งความมืดดำในปวงแห่งมาร

อย่างไรก็ตาม เมื่อกาลเวลาเวียนมาจนกระทั่งหลังพุทธปรินิพพาน นานเกือบ ๒๕๐๐ ปี หลวงพ่อวัดปากน้ำภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านได้พลิกวาทชีวิต อุทิศเพื่อทางมรรคผล นิพพาน จนค้นพบการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย ที่เคยเลือนสูญหายไปอย่างยาวนานให้กลับคืนมาได้ และเปิดเผยให้ชาวโลกทั้งหลาย ได้เห็นทุกข์เห็นภัย และรู้คุณค่าของพระรัตนตรัย รู้จักการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย อันเป็นเส้นทางเอก ที่มีคุณเอนกอนันต์ และยังประโยชน์อันไพศาลแก่ชีวิตชาวโลกนับล้าน เพื่อให้รู้จักเป้าหมายสูงสุดตามหนทางสายกลาง และมุ่งสั่งสมบารมี ตามรอยบาทพระศาสดา

หลวงพ่อก็มีความตั้งใจที่จะค้นคว้าวิชาธรรมกายและเผยแผ่วิชาธรรมกายให้กว้างไกล เมื่อหลวงพ่อได้รับตำแหน่งให้มาดูแลเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านก็จัดระบบระเบียบในการบริหารงานคณะสงฆ์ในวัด

อย่างเป็นระเบียบแบบแผน โดยท่านได้ทำวิชาธรรมกายร่วมกับทีมงานในโรงงานทำวิชา แก่ไขทุกข์โศกโรคภัยพิบัติต่างๆ และเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนในบ้านในเมือง โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านถึงกับกล่าวกับพระ เณร เถร ซี ในวัดปากน้ำว่า จะไม่ยอมให้ลูกระเบิดมาลงวัดปากน้ำอย่างเด็ดขาด ท่านเอาชีวิตเป็นเดิมพัน และด้วยความเชี่ยวชาญในวิชาธรรมกายของหลวงพ่อบ ทำให้วัดปากน้ำผ่านพ้นวิกฤติในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ มาได้อย่างน่าอัศจรรย์

หลวงพ่อบได้มุ่งสอนวิชาธรรมกายให้กับพระ เณร เถร ซี ที่ได้ธรรมกาย ในโรงงานทำวิชา นับเป็นงานวิปัสสนาธุระที่หลวงพ่อบให้ความสนใจมาก ท่านมุ่งมั่นและจดจ่อในเรื่องวิชาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ท่านยังให้ความสำคัญทางด้านคันถธุระคือท่านได้ส่งเสริมในการเรียนการสอนด้านปริยัติธรรมรับพระภิกษุ-สามเณร ที่สนใจในการศึกษาเล่าเรียนมาอยู่เรียนในวัดปากน้ำเป็นจำนวนมาก โดยหลวงพ่อบได้ตั้งโรงครัวประกอบอาหารขึ้นเพื่อเลี้ยงพระ เณร ทั้งเช้าและเพล ไม่ต้องออกไปบิณฑบาต เป็นการตัดปณิธิเรื่องการแสวงหาอาหารจะได้ใช้เวลาส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการศึกษาบาลี-นักธรรม และการปฏิบัติวิปัสสนาให้ได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

ในช่วงพรรษาจะมีพระภิกษุสามเณร มาอยู่จำพรรษาจำนวนมาก เป็นเหตุให้ต้องก่อสร้างเสนาสนะเพิ่มขึ้น การขยับขยายเสนาสนะจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการขยายงานด้านพระพุทธศาสนาและวิชาธรรมกาย หลวงพ่อบมีดำริสร้างอาคารถาวรต่างๆ อาทิเช่น ศาลาการเปรียญ โรงฉัน กุฏิที่พักสงฆ์ และโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นต้น นับเป็นการสร้างอาคารถาวรวัตถุที่ยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งในพระพุทธศาสนาขณะที่ท่านมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อบได้วางแนวทางในการสร้างบุญกุศลไว้ทุกเรื่องทุกขั้นตอนโดยทำเป็นแบบอย่างเพื่อให้ศิษย์รุ่นหลังได้ใช้เป็นจารีตประเพณีอันดีงามในการที่จะปฏิบัติเพื่อสืบสานตามแนวทางที่หลวงพ่อบได้วางไว้ต่อไป

คงเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า การบังเกิดขึ้นของพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้ทำให้เกิดปรากฏการณ์อันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาอย่างมากมาย นับตั้งแต่การค้นพบธรรมปฏิบัติที่ตรงต่อพระพุทธธรรมคำสอนอันสามารถนำพาชีวิตผู้ประพฤติปฏิบัติตาม ได้พบและสัมผัสกับเนื้อแท้แห่งธรรม สามารถพิสูจน์ความจริงแท้แห่งพระพุทธธรรม ได้ทุกกาลสมัยและเป็นการจุดประกายความรุ่งโรจน์ของพระพุทธศาสนาทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติที่จะนำธรรมและคุณวิเศษแห่งพระรัตนตรัยที่สามารถพิสูจน์ได้ ด้วยการทั้งรู้และเห็นได้นี้ ไปยังความสงบสุขให้แก่ดวงชนชาวโลกทั้งหลาย ทั้งนี้ การสร้างบารมีของท่านหาใช่จะแสวงหาความหลุดพ้นแต่เพียงลำพัง แต่ท่านมุ่งสงเคราะห์โลก มุ่งยังคุณประโยชน์ให้แก่มวลมนุษย์ทั้งหลาย ดังนั้น แม้ท่านจะมรณภาพไปแล้ว แต่บารมีธรรมของท่านก็ยังคงอยู่ ยังคงคอยปกป้องคุ้มครองรักษาเหล่าศิษยานุศิษย์และผู้ประพฤติปฏิบัติตามอยู่เสมอ สิ่งที่ท่านได้ประกอบกรณียกิจอันเป็นมรดกธรรมทั้งหลาย ล้วนเป็นการวางรากฐานเพื่อการเผยแผ่และสืบทอดอายุพระพุทธศาสนาทั้งด้านการศึกษาพระปริยัติธรรมและธรรมปฏิบัติ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังทั้งที่เป็นพระภิกษุและฆราวาสเป็นเอนกอนันต์ ดังปรากฏเป็นที่กล่าวขานกันว่า ในยุคสมัยที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ท่านยังมีชีวิตอยู่ วัดปากน้ำภาษีเจริญ ได้รับการยกย่องว่าเป็นเลิศทั้งการสอนธรรมาศกปฏิบัติ และเป็นวัดที่มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมด้านภาษาบาลีที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ

มากระทั่งบัดนี้ ในวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๓ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ เป็นวันครบรอบ ๙๓ ปี ที่พระเดชพระคุณหลวงปู่วัดปากน้ำภาษีเจริญ (พระมงคลเทพมุนี) ได้ค้นพบการปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงธรรมกาย ควรที่พวกเราทั้งหลาย จักได้พร้อมใจรำลึกนึกถึงคุณค่า ตลอดจนมหากรุณาธิคุณ แห่งพระเดชพระคุณหลวงปู่พระมงคลเทพมุนี ผู้เป็นมหาปูชนียาจารย์ จึงควรน้อมวันทาอภิวาทถวายสักการะเหนือเศียรเกล้า ด้วยบุญปฏิบัติบูชา ตลอดจน

วันเพ็ญเดือน ๑๐ (๑ กันยายน พ.ศ.๒๔๖๐) หลวงพ่อสด บรรลุมรรคกายน
ณ วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง จ.นนทบุรี

ร่วมทำนุบำรุงและจรโลงพระพุทธรศาสนา เพื่อเป็นทักษิณา แต่พระเดช
พระคุณหลวงพ่ผู้เป็นทักษิโนยบุคคล

และขอานิสงส์แห่งความตั้งใจที่พวกเราเหล่าศิษยานุศิษย์จักร่วมใจกัน
ทั้งด้วยการทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เพื่อปฏิบัติเป็นสังฆบุษชาถวายเป็น
แต่พระเดชพระคุณหลวงพ่ จงดลบันดาลให้พวกเราทั้งหลาย ตลอดจน
มารดาบิดา ทั้งบริวารญาติมิตรที่ร่วมจิตอนุโมทนา ให้พ้นสรรพทุกข์ ให้พ้น
สรรพโศก ให้พ้นสรรพโรค ให้พ้นสรรพภัย ขออาราธนาบุญญาบารมีของ
พระเดชพระคุณหลวงพ่พระมงคลเทพมุนี ได้อย่างกุศลราศี ให้พวกเราทั้งหลาย
มีแต่ความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางโลกทางธรรม ให้เข้าถึงธรรมกาย รู้แจ้งแทง
ตลอดในวิชชาธรรมกาย พ้นจากอวิชชาทั้งหลาย ไปทุกภพทุกชาติ ตราบเข้า
สู่พระนิพพานเทอญ

คณะศิษยานุศิษย์หลวงพ่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๓๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

สารบัญ

คำนำ	๓
วันทาอภวาท	๔
ชีวประวัติหลวงพ่อ	๑๐
วัดปากน้ำ ปี ๒๔๙๓	๓๓
ประวัติวัดปากน้ำ	๖๙
พระฉลวย พุทธสโร	๓๖
สมเด็จพระมหาธีรราชมคคลาจารย์	๘๕
พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ ธิมมธโร)	๙๙
พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตตโม)	๑๑๓
พระครูวินัยธร (ชัว โอภาโส)	๑๒๓
คุณแม่ท้วม หุตานุกรม	๑๓๘
แม่ชีปุก มียประเสริฐ	๑๕๘
แม่ชีถนอม อาสวัย	๑๖๓
แม่ชีญาณิ คิริโวหาร	๑๗๐
แม่ชีทองสุข ลำแดงป็น	๑๗๕

แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง	๑๘๓
แม่ชีเอียร์ วีรสวัสดิ์	๒๐๕
คุณครูตรีธา เนียมขำ	๒๑๑
คุณครูฉลวย สมบัติสุข	๒๖๗
คุณภัลลิกา ศิลปบรรเลง	๒๗๕
กบิลวฒโฑ ภิกขุ	๒๘๗
คุณประยูร สุนทารา	๒๙๔
คุณป้าทัศนาศนา บัณฑิตพุทธ	๓๐๐
คุณแม่บุหงา วชิรกรณวัฒนา	๓๐๗
ชนติโก ภิกขุ	๓๑๓
พระครูสุวัตถิธรรมประภาส (จำเนียร จิรโสตุสโก)	๓๒๒
คุณกุล ฝ่องสุวรรณ	๓๒๗

พระมหาวิชัย วุฑฒสีโล

ชีวประวัติหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ พระภิกษุโกศลเถร โดย พระมหาวชิร วุฑฒสีโล

เนื่องจากสำนักเรียนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ในปี พ.ศ.๒๔๙๓ นี้ มีนวกะภิกษุถึง ๖๗ รูป ซึ่งนับว่ามีสถิติสูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าในฐานะเป็นครูอบรมนวกะภิกษุ เห็นสมควรที่จะได้เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับหลวงพ่อดปากน้ำพระภิกษุโกศลเถร อันเกี่ยวเนื่องกับเรื่องการเผยแพร่พุทธศาสนาทั้งคันถธุระและวิปัสสนาธุระที่มีอยู่ในวัดปากน้ำ และเผยแพร่กิจการของวัด เพื่อเป็นอนุสรณ์ประจำปี ๒๔๙๓ อีกด้วย บรรดานวกะภิกษุส่วนมากลงมติเป็นเอกฉันท์ว่าควรทำเป็นอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าจึงได้ลงมือเขียนชีวประวัติของพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดปากน้ำพระภิกษุโกศลเถร ตามคำเรียกร้องของบรรดาศิษยานุศิษย์ ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต ซึ่งได้ปรารภกันว่าชีวประวัติของพระคุณท่านเท่าที่มีผู้เขียนไว้บ้างแล้วนั้นยังน้อยนัก ยังไม่พอแก่ความต้องการของบรรดาศิษย์ที่อยากจะทราบรายละเอียดชีวประวัติของท่านผู้สามารถสละชีวิตเข้าสู่คุณธรรมพิเศษ และได้วางเป็นแบบแผนออกเผยแพร่ให้ปฏิบัติกันทั่วประเทศไทย ยิ่งกว่านั้นยังได้แพร่ไปถึงต่างประเทศอีกด้วย ถ้าจะเปรียบ

พระมหาวชิร วุฑฒสีโล

กับชีวประวัติของบุคคล
สำคัญทางโลกแล้ว ท่าน
เจ้าคุณหลวงพ่อก็จัดเป็น
บุคคลสำคัญคนหนึ่งใน
พระพุทธศาสนา สมควร
เขียนชีวประวัติของท่าน
ที่เล่ามาให้ละเอียดเป็น
หลักฐานในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ใครสงสัยก็ยังสามารถถามท่านได้ ทั้งนี้
เพื่อประดับความรู้แก่ผู้
สนใจ จะได้เป็นคติและ
แนวทางแห่งชีวิตของ
อนุชนรุ่นหลังต่อไป ก็จะ

เป็นที่พอใจของบรรดาศิษยานุศิษย์ทั้งหลายของท่าน ข้าพเจ้าจำต้องรีบเขียน
ชีวประวัตินี้ทั้งๆ ที่ตนเองก็รู้อย่างยิ่งว่าคงทำให้ละเอียดไม่ได้ บังเอิญโชคยังเข้าข้าง
ข้าพเจ้าอยู่ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังสืบค้นชีวประวัติของท่านเจ้าคุณหลวงพ่อยุ่นั้น
ข้าพเจ้าได้ไปสอบถามคุณป้าดากับคุณปุ่นะ ซึ่งเป็นโยมพี่และโยมน้าของท่าน
ท่านทั้งสองยังจดจำได้บ้าง จึงเล่ารายละเอียดต่างๆ ให้ฟังบ้าง จากหลักฐาน
ที่เคยบันทึกไว้บ้าง ประกอบกับคำบอกเล่าของท่านทั้งสองที่กล่าวมาแล้วนั้น
ถึงแม้จะไม่ใช่ชีวประวัติที่ครบถ้วน ก็เป็นรายละเอียดเท่าที่ข้าพเจ้าสามารถ
จะค้นหาเขียนได้ ทั้งนี้หวังว่าท่านผู้อ่านคงเห็นใจผู้เขียนและอภัยให้ในเมื่อ
ยังไม่พอกแก่ความต้องการของท่าน ต่อไปนี้ขอได้โปรดอ่านชีวประวัติของท่าน
เจ้าคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร เพื่อศึกษาปฏิบัติบนเส้นทางสร้าง
บารมี ณ บัดนี้

ก่อนอุปสมบท

หลวงพ่พระภavanaโกศลเถร นามเดิมของพระคุณท่านชื่อ สด มีแก้วน้อย เกิด ณ วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๒๗ ตรงกับวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีวอก ณ หมู่บ้านเหนือฝั่งตรงข้ามวัดสองพี่น้อง ตำบลสองพี่น้อง อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โยมชายชื่อเงิน เดิมมีชาติภูมิอยู่ที่บ้านบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โยมหญิง ชื่อสุดใจ มีแก้วน้อย อยู่หมู่บ้านสองพี่น้องดังเดิม

บ้านเกิดหลวงพ่อดปากน้ำ หมู่บ้านสองพี่น้อง

ตระกูลของท่านเป็นตระกูลคหบดีในคลองสองพี่น้อง ทำการรับซื้อข้าวทั่วทั้งอำเภอสองพี่น้อง ตลอดทั้งอำเภอใกล้เคียงอีกด้วย ท่านมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม ๕ คน คือ

- ๑.นางดา มีแก้วน้อย
- ๒.พระภavanaโกศลเถร (สด มีแก้วน้อย)
- ๓.นายใส มีแก้วน้อย
- ๔.นายผูก มีแก้วน้อย (ถึงแก่กรรมยังเยาว์)
- ๕.นายสำรวย มีแก้วน้อย (ถึงแก่กรรมแล้ว)

คุณป้าดากับคุณปุ่นะ เล่าว่าเมื่อยังเป็นเด็กเล็กๆ เป็นเด็กฉลาดใจคอเด็ดเดี่ยวหนักแน่นมั่นคง เมื่อตั้งใจจะทำสิ่งใดแล้ว ต้องพยายามทำจนสำเร็จ เมื่อไม่สำเร็จ เป็นไม่ยอมเด็ดขาด เช่นท่านเคยช่วยโยมหญิงโยมชายเลี้ยงวัว (ที่บ้านระยะแรกทำนาและค้าขายด้วย) วัวพลัดเข้าไปในฝูงวัวของคนอื่น ทั้งๆ ที่ท่านเป็น

นางสุดใจ มีแก้วน้อย

เด็กเล็กๆ ท่านจะต้องไปตามวัวมาจนได้ ไม่ว่าวัวจะไปทางไหน หรือมีดคำดิกตีน เมื่อไม่ได้วัวก็ไม่ยอมกลับ นอกจากนั้นท่านยังประกอบไปด้วยเมตตาจิตในสัตว์เช่นท่านเคยช่วยโยมไถนากับพี่สาวของท่าน (คุณป้าดา) พอถึงเวลาสายใกล้เพลท่านคอยสังเกตดวงตะวัน ว่าใกล้จะเพลแล้วหรือยัง จนพี่สาวของท่านตำหนิว่าเกียจคร้านคอยดูแต่เวลาจะเลิกเท่านั้น แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ ท่านเป็นคนถือในคติโบราณว่าการไถนาจนตีกองเพล (๑๑.๐๐ น.) เขาเรียกว่า “เพลคาบาวัว” ถือว่าบาบมาก ท่านทำงานตรงต่อเวลาต่างหากถึงจะถูกดูถูกว่าก็ไม่ยอมทำตามและถ้าสัตว์ที่ใช้งานเห็นว่าเหน็ดเหนื่อยท่านจะต้องนำไปอาบน้ำจนสัตว์เย็นสบายแล้วจึงปล่อยให้ไปกินหญ้าเป็นอิสระ

ท่านช่วยโยมของท่านทำงานแต่ยังเยาว์วัย มีอายุประมาณ ๙ ปี พอดีกับโยมน้าชายของท่านบวชเป็นพระภิกษุที่วัดสองพี่น้อง โยมหญิงของท่านจึงส่งตัวเข้าไปเรียนหนังสือปฐม ก.กา. ตาม

หลักการศึกษในสมัยนั้นอยู่ได้ไม่นานเท่าใดนัก พระภิกษุนะ ผู้เป็นน้าได้ย้ายไปจำพรรษาที่วัดหัวโพธิ์ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง ท่านได้ติดตามไปเรียนหนังสืออยู่ในสำนักของพระภิกษุนะประมาณ ๓-๔ เดือน ต่อจากนั้นพระภิกษุนะได้ย้ายไปจำพรรษาเสียที่วัดกัลยาณมิตร จังหวัดธนบุรี ท่านจึงย้ายไปเรียนหนังสือที่วัดบางปลา อ.บางเลน จ.นครปฐม ในสำนักของพระอาจารย์ทรัพย์ผู้เป็นเจ้าของาวาสวัดบางปลา อายุของท่านเวลานั้นประมาณ ๑๑ ปีเศษ อยู่ในสำนักพระอาจารย์ทรัพย์ประมาณ ๒ ปี มีความรู้ภาษาไทยและภาษาขอมพอสมควร จึงกลับไปอยู่บ้านเดิมอีกประมาณ ๑ ปี เมื่อท่านอายุได้ ๑๔ ปี โยมชายได้ถึงแก่กรรมลง ท่านต้องเข้าควบคุมการค้าแทนโยมผู้ชาย

ขณะนั้นมีเรือบรรทุกข้าวข้างกระดานใหญ่สองลำ พร้อมทั้งลูกเรือหลายคน ล่องเรือค้าข้าวระหว่างสองฝั่งน้ำกับกรุงเทพฯ กระทำเดือนละ ๒-๓ ครั้งเรื่อย ๆ มา ในระหว่างทำการค้าท่านฉลาดในการปกครอง ลูกเรือต่างก็รักและนับถือ ท่านว่าเป็นคนดีมีจิตเมตตา มีความพยายามไม่ทอดทิ้งต่อการงาน คุณปู่เล่าว่า ครั้งหนึ่ง ขณะที่ท่านล่องข้าวลงมาขายที่กรุงเทพฯ กำลังอยู่ในกรุงเทพฯ จอดเรือที่คลองบางกอกน้อย ถูกลูกจ้างของพี่เขยขโมยเงินและทองไปประมาณ ๑,๐๐๐ บาทเศษ (ในสมัยนั้นนับว่าเป็นเงินก้อนใหญ่) ท่านพยายามติดตามไม่ลดละ และได้ตั้งใจว่าเมื่อจับคนร้ายไม่ได้ท่านไม่ยอมกลับเด็ดขาด จึงเริ่มดำเนินการติดตามโดยไปแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ นายร้อยตำรวจฝรั่งถามถึง บ้านของขโมย ทราบว่าอยู่คลอง ๑๒ นายร้อยตำรวจได้นำเรือกลไฟมารับในตอนเย็นไปบ้านเมียเจ้าขโมย ท่านก็ไปกับนางพับและตำรวจอีก ๔ คน ต้องแล่นเรือไปไม่หยุดเลยตลอดคืน พอสว่างก็ถึง ท่านเห็นหน้าคนร้ายโผล่ช่องหน้าต่างหลังบ้านอยู่ จึงแจ้งให้นายตำรวจทราบ ว่าเรือจะชลอฝีจักรกลับลำมาหยุดหน้าบ้านคนร้ายได้กินเวลาหลายนาที่ ท่านเห็นผ้าขาวม้าของ คนร้ายก็จำได้แต่ค้นหาตัวคนร้ายไม่พบเสียแล้ว ท่านจึงได้ตรวจดูทางหนีของ คนร้าย เห็นพองน้ำแตกเป็นทางไป จึงบอกให้ตำรวจทั้ง ๔ คนไปยืนคุมเชิง อยู่ที่มุมคันทนา ตัวท่านเองตามคนร้ายไปตามรอยผ้าขาวม้า ตามไปประมาณกลาง คันทนา พบคนร้ายนอนหลบซ่อนซ่งข้าวอยู่ พอมันเห็นท่านเข้าก็ดำวบลงไป ท่านก็เรียกตำรวจและแจ้งให้ทราบที่ซ่อนตำรวจดึงตัวคนร้ายขึ้นมาแล้วจะ สวมกุญแจมือ คนร้ายขัดขืน ตำรวจจึงกระทุ้งด้วยพานท้ายปืน ๒-๓ ครั้งมัน จึงยอมให้ใส่กุญแจมือได้ ต่อจากนั้นก็นำตัวคนร้ายกลับมายังบ้านเมียของมัน ค้นหาทรัพย์ของกลาง ก็พบหมกซ่อนอยู่ในกระบุงข้าวเปลือกเป็นเงิน ๙๐๐ บาทเศษ แล้วจึงนำตัวผู้ร้ายมาผูกเข้ากับเสาเก้งเรือไฟ ล่องเรือกลับลงมา กรุงเทพฯ เมื่อถึงสถานีตำรวจให้การแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเสร็จแล้วตำรวจได้ เอาเรือมาส่งที่เรือข้าวของท่านที่คลองบางกอกน้อยแล้วท่านจึงนำเรือกลับบ้าน

เหตุที่ท่านปฏิญาณตนบวชจนตาย

ท่านทำการค้าขายหาเลี้ยงโยมหญิงและครอบครัวตลอดจนผู้อาศัยในบ้านเรื่อยมา จนอายุของท่านย่างเข้า ๑๙ ปี ขณะที่ทำการค้าอยู่นั้น วันหนึ่งเมื่อท่านนำเรือเปล่ากลับบ้าน (มีเงินที่ขายข้าวได้หลายพันบาท) เส้นทางที่จะกลับบ้าน เต็มไปด้วยอุปสรรค นานาประการ น้ำในแม่น้ำลำคลองก็ไหลเชี่ยว เรือก็ต้องแจว ต้องถ่อเพราะไม่มีการลากจูงด้วยเรือยนต์ตั้งสมัยนี้ เมื่อนำเรือกลับ จำเป็นต้องผ่านลัดคลองเล็กซึ่งชาวบ้าน

คลองบางอีแทน

เรียกว่า “คลองบางอีแทน” อยู่เหนือตลาดใหม่ นครไชยศรี จ.นครปฐม คลองลัดนี้ไม่ยาวเท่าไรนัก แต่ทว่าเป็นคลองเปลี่ยวมีโจรผู้ร้ายชุกชุม ปราภฏว่าเรือค้าขายที่ผ่านไปมาทางนั้นมักถูกปล้นสดมภ์บ่อยๆ ในตอนนี้ท่านเคยเล่าให้ฟังว่า “อ้ายน้ำก็เชี่ยว อ้ายคลองก็เล็ก อ้ายโจรก็ร้าย” เนื่องจากคลองเล็กและโจรร้ายดังท่านกล่าว บรรดาเรือสินค้าที่ผ่านไปมาได้ความปลอดภัยก็นับว่าโชคดี ในวันนั้นบังเอิญเรือของท่านลำเดียวผ่านเข้าไปในคลองนี้ พอเรือผ่านเข้าคลองได้หน่อยหนึ่ง สัญชาติญาณแห่งความกลัวก็เกิดขึ้น ทำให้เกิดความคิดที่จะเอาตัวรอด โดยสับเปลี่ยนเอาลูกเรือมาถือท้ายแทน เพราะว่าธรรมชาติโจรปล้น ย่อมจะทำร้ายผู้ถือท้ายเรือซึ่งเป็นเจ้าของก่อน ถ้าไปอยู่ทางหัวเรือก็มีโอกาสที่จะต่อสู้และเอาตัวรอดได้ง่าย เมื่อคิดดังนั้นแล้ว ก็หยิบปืนยาวบรรจุกระสุนเสร็จ ๘ นัด ไปอยู่หัวเรือให้ลูกจ้างถือท้ายแทน ขณะถ่อเรือแทน

ลูกจ้างอยู่นั้น เรือก็แล่นเข้าสู่ที่เปลี่ยวหนักขึ้นทุกทีๆ พลันก็เกิดความคิดแวบขึ้นในขณะนั้น ตอนนั้นท่านเล่าว่า “คนพวกนี้เราจ้างเขาคนหนึ่งๆ เพียง ๑๑-๑๒ บาทเท่านั้น ส่วนตัวเราเป็นเจ้าของทั้งทรัพย์สินทั้งเรือความตายจะโยนไปให้ลูกจ้างตายก่อน ดูจะเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์มากเกินไป ทำอย่างนี้ไม่ถูก ไม่เป็นการสมควร” ท่านคิดไปถ่อไป จิตก็เกิดเมตตาและดำนิตนเองถึงการเอาเรือไปเปรียบคนอื่น ท่านจึงตัดสินใจเด็ดขาดลงไปว่า “ทรัพย์สินของเรา เรือก็ของเรา เราควรตายก่อนดีกว่า ลูกจ้างนั้นเมื่อมีภัยมาถึง เขาจะได้หนีเอาตัวรอดไปทำมาหาเลี้ยงบุตรภรรยาของเขาได้อีก” เมื่อตกลงใจเช่นนั้น จึงเรียกลูกเรือให้มาถือเรือแทนส่วนท่านก็ถือปืนคู่มือ กลับมานั่งถือท้ายเรือตามเดิม ยอมเสี่ยงรับอันตรายแต่ผู้เดียว การเดินทางใกล้จะออกจากคลองลัดอยู่แล้ว พอดีเป็นเวลา น้ำเอ่อขึ้นไหลสวนทางมาบรรดาเรือสินค้าหนักๆ ที่จะผ่านเข้าคลองสวนทางมาจอดคยน้ำอยู่ปากคลองแน่นขนัด พอเข้าขึ้นเรือเหล่านั้นก็ถ่อสวนมาปะทะกัน เรือจะขึ้นก็ขึ้นไม่ได้ จะล่องก็ล่องไม่ได้ ต่างส่งเสียงกันเอะอะเซ็งแซ่ ท่านบันทึกของท่านไว้ว่า “พอคำจิ้นก็ลั้งเล็งกลัวเรือจะชนกัน ร้องออกมาว่า ‘ตู้อ้า’” ต่างฝ่ายต่างก็ปักหลักกรานจอดนิ่งอยู่กับที่ แล้วความคิดท่านก็เกิดขึ้นว่า “เราเป็นคนท้ายผ่านพ้นอันตรายมาได้แล้ว เป็นบุญแท้ๆ การหาเงินหาทองมันเป็นของลำบากเสียจริงๆ ต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ บิดาของเราที่หากินมาอย่างนี้เราก็เจริญรอยตามอีกเงินทองที่หามาได้ทั้งหมดนี้ต่างคนก็ต่างหา ไม่มีเวลาหยุดด้วยกันทั้งนั้น ถ้าใครไม่รีบหาไว้ให้หมั่งมีก็เป็นคนต่ำคนเลว ไม่มีใครนับหน้าถือตาสมาคมด้วย เมื่อเข้าที่ประชุมก็น้อยหน้าเขา เพราะจนกว่านั่นเอง โลกเราเป็นดังนี้เสมอมา บุรพชนต้นตระกูลของเราก็เป็นมาดังนี้ จนนับไม่ถ้วนว่าใครบ้าง สืบมาจนกระทั่งบิดาของเราและตัวเราจนบัดนี้ ก็ท่านบุรพชนทั้งชายหญิงเหล่านั้นไปไหนกันเสียหมดเล่า? เรื่องนี้ก็ปรากฏแก่ใจเราอยู่แล้วว่า ท่านเหล่านั้นตายไปหมดแล้ว ตลอดถึงบิดาเราก็ตายด้วย ตัวของเราเล่า? ก็ต้องตายเหมือนกับท่านเหล่านั้นอีก” พอคิดถึง

ความตายขึ้นมาดังนี้แล้ว ใจก็ชักเสียว นึกถึงความตายที่รอดมาเมื่อสักครู่นี้ และที่จะมาถึงในวันข้างหน้า “เราต้องตายเหมือนบิดาเราแน่ๆ ไม่ต้องสงสัย บิดาเราล่องเรือข้ามมาเริ่มป่วยไปจากในเรือระหว่างทาง พอขึ้นจากเรือก็ป่วยหนัก แล้วถึงแก่กรรม ขณะที่บิดาเจ็บป่วยเราก็ช่วยพยาบาลจนสุดความสามารถ แต่ก็ไม้อาจจะช่วยให้ท่านรอดพ้นความตายไปได้ ท่านตายไปแล้วไม่เห็นเขาอะไรติดตัวไปได้เลย สังขารดับไปเฉยๆ ตัวเราพี่น้องเรา ตลอดถึงมารดาของเรา ก็ไม่มีใครตายไปกับท่านด้วย ท่านดับไปคนเดียวแท้ๆ ถึงตัวเราเองก็ต้องเป็นดังท่านเหมือนกัน จะพ้นจากความตายอย่างนั้นไม่ได้แน่” เมื่อท่านได้คิดเช่นนั้นแล้ว ท่านก็ทดลองนอนตายที่ท้ายเรือแล้วลองคิดว่าท่านตายแล้ว และเที่ยวไปหาญาติพี่น้องหรือเพื่อนที่รักกันบ้าง คนเหล่านั้นเขาก็ไม่เห็นท่าน เพราะท่านเป็น “ผี” แล้วท่านก็เอาก้อนดินหรือท่อนไม้โยนไปให้ถูกเขา เขาก็ต้องว่าผีโยนมาหรือผีปามา เพราะเขาไม่เห็นท่านไปหาคนโน้นก็ไม่เห็นไปหาคนนี้ก็ไม่เห็นนอนคิดอยู่อย่างนี้จนเพลอตัว พอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็รีบลุกขึ้นจุดธูปบูชาพระ แล้วอธิษฐานจิตในขณะนั้นว่า “ขออย่าให้ข้าพเจ้าตายเสียก่อนเลย ขอให้ได้บวชเสียก่อน เมื่อบวชแล้วข้าพเจ้าจะไม่ลาสิกขาบท ขอบวชไปจนตลอดชีวิต” นี่เป็นบันทึกคำอธิษฐานของท่าน ดังนี้เราจะเห็นได้ว่า เหมือนกับท่านได้เริ่มบวชมาตั้งแต่อายุ ๑๙ ปีเศษนั้นแล้ว

อุปสมบท

ต่อแต่นั้นมา การดำเนินอาชีพทางการค้าขายได้ดำเนินมาเป็นปรกติก คำอธิษฐานของท่านยังคงฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดมา จนอายุครบบวชก็ยังไม่บวชไม่ได้ เนื่องจากมีภาระต้องค้าขายหาเลี้ยงโยมหญิง และผู้คนในครอบครัวหลายคนด้วยกัน แสดงว่าท่านเป็นคนเลี้ยงคนมาตั้งแต่ยังเป็นคฤหัสถ์ เมื่ออายุของท่านย่างเข้า ๒๒ ปีก็ปรารภถึงการบวช ในปีนั้นเองพอถึงเดือน ๖ ข้างขึ้นก็บรรพทุกข้าวลงเรือแล้วให้ลูกจ้างมาขายกรุงเทพฯ ได้มอบให้ลูกเรือ

วัดสองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี

คนหนึ่งเป็นตัวแทนควบคุมลงมา ส่วนตัวท่านก็เข้าอยู่วัดเป็นเจ้านาค ศึกษาเบื้องต้นแห่งการอุปสมบทในสำนักท่านปลัดยังเจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง ผู้เป็นตาของท่าน ท่านปลัดยังได้ส่งหนังสือวินัยให้ดู

หนังสือนี้เป็นสมุดข่อย เขียนตัวบรรจงงดงามมาก ท่านเริ่มท่องจำวิธีบรรพชาและอุปสมบท และอ่านพระวินัยไปพร้อมกันด้วย ไกล่เข้าพรรษาจึงไปนิมนต์พระอุปัชฌาย์ดี วัดประดูลสาร จังหวัดสุพรรณบุรี มาเป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านได้อุปสมบท พ.ศ.๒๔๔๙ มีพระครูวินยานุโยค (เหนียง อินฺทโชโต) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระอาจารย์ โหน่ง อินฺทสุวณฺโณ เป็นพระอนุสาวนาจารย์

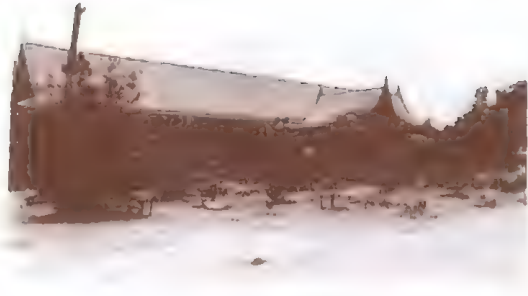
รุ่งขึ้นวันที่ ๒ หลังจากอุปสมบทแล้ว ท่านได้เริ่มเรียนวิปัสสนาธุระกับพระอาจารย์โหน่ง (ท่านผู้นี้ได้ศึกษามาแต่สำนักของหลวงพ่อนิยม วัดน้อย อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี ท่านเป็นพระที่เคร่งครัดต่อพระธรรมวินัยและธรรมเนียมปฏิบัติเป็นที่เคารพนับถือของชาวสองพี่น้องมาก) ครั้นบวชแล้วท่านได้เริ่มศึกษาทั้งคันถธุระและวิปัสสนาธุระตลอดพรรษาแรก ท่านเคยเล่าว่า ท่านท่องหนังสือสวดมนต์จบหมดถึงพระปาฏิโมกข์ในพรรษานั้นเอง ในด้านคันถธุระนี้ ท่านท่องไปถึงตอน

พระประธานในโบสถ์วัดสองพี่น้อง
ที่หลวงพ่อดรุ่มสร้าง

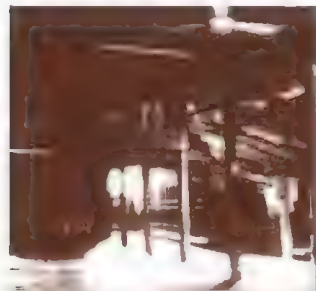
ที่ว่า “อวิชาปจยา”

ท่านเริ่มสงสัยอยากจะรู้
เรื่องราว แปลว่าอะไรกัน จึง
ไปถามพระพี่ชายซึ่งเป็น
ลูกพี่ลูกน้อง บวชมาได้ ๓
พรรษาแล้วว่าข้อความนั้น
แปลว่าอะไร พระพี่ชายก็
แปลไม่ได้ ท่านจึงไปถาม

ศาลาการเปรียญ หลังเดิม ในวัดสองพี่น้อง

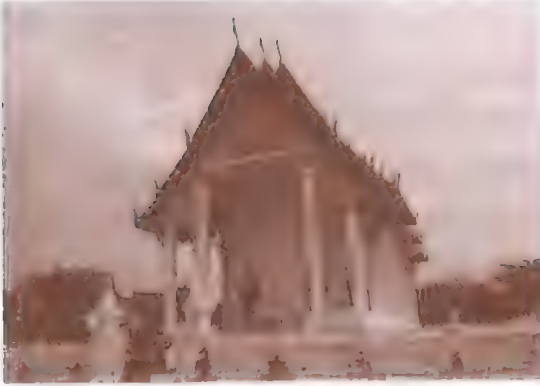
อาจารย์อีกรูปหนึ่ง ท่านกลับตอบว่า “เขาไม่
แปลกันหรอกคุณ อยากจะรู้ต้องไปเรียนที่
บางกอก” ท่านจึงกลับมาเริ่มตำหนิในใจว่า
พระวัดนี้โง่ท่อนแล้วไม่รู้เรื่อง ท่องไปทำไมกัน?
นี่เป็นประตู่ทำให้คนโง่ไม่รู้วาทะไรแล้ว จึง
ดำริจะลงมากรุงเทพฯ

นับแต่อุปสมบทมาได้ ๗ เดือนเศษ
ท่านจึงไปหาโยมหญิงหาวิธีพูดจาชักจูงโยม
หญิงเพื่อขอโอกาสไปศึกษาที่กรุงเทพฯ โยม
ไม่เต็มใจให้จากมา แต่ในที่สุดก็ยอมด้วย
ความไม่เต็มใจ ท่านจึงขอปัจจัย ๑ ชั่งเพื่อ
เป็นค่าเดินทาง การขอนี้ท่านตั้งใจว่าจะขอ
เป็นครั้งสุดท้าย เมื่อออกจากวัดสองพี่น้องมา
แล้ว ได้มุ่งตรงมาจำพรรษา ณ วัดพระเชตุพนฯ
ที่เดียว ในระยะนั้นคัมภีร์ที่จะเล่าเรียนศึกษา
ที่ยังไม่มีก็ได้ให้สีกาพี่ของท่านจัดซื้อสร้างถวาย
ท่านแล้วว่า ท่านเคยชอบศึกษาทุกอย่าง ที่นับ

ห้องทรงธรรมที่หลวงพ่อบุญ
ใช้นั่งวิปัสสนาในวัดสองพี่น้อง

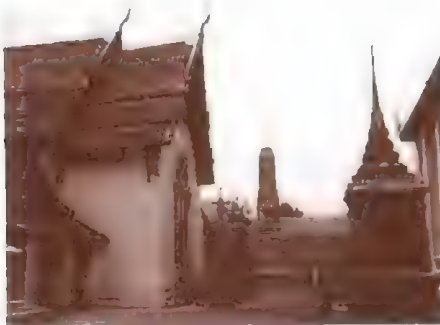

วัดชัยพฤกษ์มาลา เขตตลิ่งชัน กทม.

ว่าเป็นวิชาซึ่งนิยมกันในสมัยนั้น เช่น โหราศาสตร์ไสยศาสตร์ที่สุดจนเล่นแร่แปรธาตุ หุงปรอททุกชนิด และได้ทดลองทำดูทุกอย่างว่าอะไรจะเป็นของจริงบ้าง ท่านไม่เคยตำหนิวิชาของใคร ว่าเป็นของไม่

จริง ชมว่าเป็นของดีทั้งนั้น แต่ท่านไม่เคยตั้งใจในวิชาเหล่านั้น ต่อมาท่านได้เลิกเด็ดขาด มอบตำหรับตำราให้คนอื่นไปหมด คงยึดวิชาวิปัสสนาอย่างเดียวเท่านั้น

ในขณะมาเรียนหนังสืออยู่นั้น ท่านได้เฝ้าน้องชายคนเล็ก ชื่อ ส่ำรว มาอยู่ปฏิบัติและให้เล่าเรียนหนังสือใหญ่ (ขอม) คือมูลกัจจายณะที่สำนักเรียนวัดเซตุนา ด้วย จนพรรษาที่ ๔ ท่านจึงได้ย้ายไปรักษาตัวด้วยโรคไข้ทรพิษที่วัดชัยพฤกษ์มาลา ชั่วคราว และได้เฝ้านายส่ำรวไปอยู่ด้วย วันหนึ่งท่านเกิดนิมิตว่า มีชายคนหนึ่งเอาทรายมาถวาย ๑ บั้งก็ ท่านเอื้อมมือหยิบมานิดเดียว

วัดพระเชตุพนฯ กทม.

ส่วนน้องชายกอบไว้ถึงสองกำมือเต็มๆ หลังจากนิมิตได้ไม่กี่วัน น้องชายท่านก็ป่วยเป็นไข้ทรพิษมีอาการหนักมาก ตัวท่านเองก็เป็นด้วย แต่มีอาการน้อย พออาการป่วยของท่านค่อยทุเลาลงจึงรีบพาน้องชายขึ้นไปรักษาที่บ้านสองพี่น้อง แต่ไม่หาย ได้ถึงแก่กรรม

เมื่ออายุ ๑๘ ปี ได้จัดการปลงศพเสร็จแล้วท่านจึงกลับมาอยู่วัดพระเชตุพนฯ ตามเดิม

ขณะที่ท่านเรียนหนังสืออยู่นั้นท่านต้องลำบากมากบางวันบิณฑบาตไม่พอฉันบางวันไม่ได้เลย ได้แต่เพียงสัมผัสผลเดียวก็เคยมี พระคุณท่านเองได้เคยเล่าให้ฟังว่า เมื่อมาอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ ใหม่ๆ ออกบิณฑบาตวันแรกไม่ได้อะไรเลย วันที่สองก็ไม่ได้อีกท่านมาคิดคำนึงว่าท่านเป็นผู้มีศีลจะอดตายเช่นนั้นหรือ? ถ้าเป็นจริงท่านก็ยอมตาย ท่านบิณฑบาตไม่ได้ข้าวท่านก็ไถ่ฉันของอื่น ขอมอดด้วยคิดว่า ถ้าเราตายลงไป ภิกษุหมดทั้งนครต้องมีอาหารบิณฑบาตพอหมดทุกรูป เพราะคนลือกก็จะพากันส่งสารภิกษุไปตามๆ กันเท่านั้น จึงไม่ยอมคืนรรเทา ครั้นวันที่สามท่านออกไปบิณฑบาตอีก วันนั้นเดินอยู่จนสายได้ข้าวเพียงหนึ่งทัพพีกับกล้วยน้ำว้าหนึ่งผล กลับมาถึงกุฏิด้วยความเหนื่อยอ่อน เพราะไม่ได้ฉันมา ๒ วันแล้ว ท่านจึงเริ่มที่จะลงมือฉันข้าวหนึ่งทัพพีนั้น ก็นั่งลงจับอาหารในบาตรพิจารณาด้วยปัจจุเวกเสร็จแล้วใส่ปากเข้าไปคำหนึ่ง พอดีท่านเหลือบไปเห็นสุนัขทองติดส้นหลังผอมโซเซได้อดอยากมาเป็นเวลานานวัน ท่านเกิดเมตตาปราณีส่งสารสุนัขตัวนั้น จึงปั้นข้าวที่เหลืออีกคำหนึ่งกับกล้วยครึ่งผลก่อนให้ทานสัตว์นั้น ท่านได้อริษฐานจิตว่า “ขึ้นชื่อว่าความอดอยากเช่นนี้ ขออย่าให้มีอีกเลย” แล้วจึงให้ก้อนข้าวแก่สุนัขตัวนั้น สุนัขตัวนั้นกินแต่ข้าวส่วนกล้วยหากินไม่ ท่านก็คิดว่าไม่รู้ว่าจะเจ้าไม่กินท่านก็คิดจะเอากลับมา ทิดแต่คิดขึ้นมาได้ว่าของสิ่งนั้นท่านได้สละให้ทานไปแล้ว โฉนจึงจะเอากลับคืนมาฉันอีกเป็นการไม่สมควร เพราะได้สละขาดไปแล้ว เอามาฉันอีกก็ต้องประเคนใหม่ ในที่นั้นก็ไม่มีใครที่จะประเคนด้วย

ด้วยอำนาจศีลและสัจจะของท่าน นับแต่วันนั้นมาท่านไปบิณฑบาตปรากฏว่าได้อาหารมากมายถึงกับฉันไม่หมด ต้องแบ่งถวายพระภิกษุอื่น นอกจากนั้นมีคุณนายนมบ้านอยู่ตลาดท่าเตียน ปวารณาทำปิ่นโตอาหารส่งอีกทุกวันนับจากวันนั้นเป็นต้นมา ความยากลำบากในการขบฉันของพระภิกษุ

ซึ่งปรากฏกับพระคุณท่านดั่งนั้น เป็นเหตุให้พระคุณท่านดำริว่า “ตัวเราเมื่อมีกำลังพอเมื่อใดจะจัดตั้งโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระเถร โดยไม่ต้องให้ลำบาก เป็นการเสียเวลาในการศึกษาเล่าเรียน” นี่เป็นความตั้งใจของพระคุณท่าน และความตั้งใจของพระคุณท่านนั้นได้ถึงจุดสำเร็จสมความปรารถนา นับเป็นองค์แรกในประเทศไทยที่สามารถตั้งโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร-อุบาสกอุบาสิกา มีจำนวนถึง ๘๐๐ เศษเป็นประจำทุกวัน เป็นอันว่าความปรารถนาของท่านนั้น เป็นผลสำเร็จอันไพศาลและกิจการยังคงดำเนินอยู่จนทุกวันนี้

เรื่องการศึกษา

เมื่อท่านเล่าเรียนศึกษาอยู่สำนักวัดพระเชตุพนฯ นั้น ท่านได้เรียนมูลกัจจายณะถึงสามจบ พระธรรมบท ๘ ภาค และพระคัมภีร์มังคลัตถปิณี กับสารสงเคราะห์แต่ไม่ทันจบ แผลออกพอสมควรแล้วท่านได้เข้าสอบสนามหลวงหนึ่งครั้งก็บังเอิญตก ท่านก็ไม่สอบอีกต่อไป ท่านเล่าว่าถ้าสอบเป็นเปรียญได้แล้ว จะถูกทางคณะสงฆ์ใช้งานจะเสียการศึกษาด้านวิปัสสนาธุระ เพราะเมื่อขณะท่านเรียนหนังสืออยู่นั้น ท่านได้ปฏิบัติตามแบบพระอาจารย์โหน่งตลอดมา วันใดหยุดการเล่าเรียนคันถธุระ ท่านมักจะแสวงหาความรู้ในด้านวิปัสสนาธุระจากพระอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านวิปัสสนาในสำนักต่างๆ ทำคู่กันไปด้วย ปรากฏว่าท่านได้ไปศึกษากับท่านเจ้าคุณสังวรานุวงศ์เถร (เอี่ยม) วัดราชสิทธิาราม (วัดพลับ) เป็นครั้งที่สาม และท่านได้ศึกษา

อุโบสถวัดละครท่า

จากท่านพระครูญาณวิโรจน์ ในวัดพระเชตุพนฯ นั้นอีก ทำเป็นครั้งที่สี่ และครั้งที่ห้าได้ไปศึกษาในสำนักของพระอาจารย์สิงห์วัดละครท่าหลังวัดระฆังโฆสิตาราม ท่านเคยเล่าว่า ท่านได้ดวงใสประมาณเท่าฟองไข่แดงของไก่ติดอยู่ศูนย์กลางกายของท่านเป็นอันได้ผลตามแบบของพระอาจารย์สิงห์ ท่านรับรองว่าได้ตามแบบของท่านแล้ว และมอบให้ท่านเป็นอาจารย์สอนคนอื่นต่อไปได้ ท่านเห็นว่า ธรรมที่ได้มานี้ไม่เป็นที่พอใจ ท่านว่ามีความรู้แค่ทางอ้อมเท่านั้น จะสอนเขาได้อย่างไร ท่านจึงไม่ยอมสอนใคร ต่อมาวางการศึกษาคันถธุระ ท่านเห็นว่าเวลาสมควร ท่านปรารถนาออกเดินธุดงค์ ท่านได้ให้คุณป้าดา สีกาพี่ของท่านสร้างกลดถวาย ผู้อื่นจะสร้างถวายก็ไม่เอา ชรอยว่าท่านจะส่งเคราะห์ให้สีกาพี่ผู้มีอุปการคุณ เมื่อได้กลดสมความประสงค์แล้ว พระคุณท่านได้ออกธุดงค์ การธุดงค์มีเวลาประมาณเท่าใดท่านเองก็จำไม่ได้ ครั้นกลับจากธุดงค์แล้ว ก็เอากลดถวายพระภิกษุองค์อื่นไป ต่อมาพระคุณท่านปรารถนาจะธุดงค์อีกเป็นครั้งที่สอง ก็ได้ให้คุณป้าดาสร้างกลดถวายอีก ในครั้งหลังนี้ปรากฏว่าได้เดินทางไปถึงสุพรรณบุรี ปักกลดที่วัดร้างข้างวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ท่านได้เห็นเด็กน่าวัวเข้าไปในบริเวณนั้น ท่านจึงกล่าวห้ามว่า อย่าปล่อยให้วัวเดินเหยียบย่ำพระซึ่งอยู่ใต้พื้นดิน จะมีบาป บรรดาเด็กและคนเลี้ยงวัวทั้งหลาย ไม่เชื่อว่าจะมีพระอยู่ใต้แผ่นดิน ถึงกับมีการประณามท่านต่างๆ ในที่สุดท่านได้บอกให้เขาลองขุดดูก็ได้พระพุทธรูปขึ้นมาหลายองค์ นับว่าเป็นมหัศจรรย์อันหนึ่งที่ท่านสามารถทราบได้ นั่นแหละจึงเป็นที่เชื่อถือของบุคคลเหล่านั้น ต่อมาท่านกลับมายังวัด

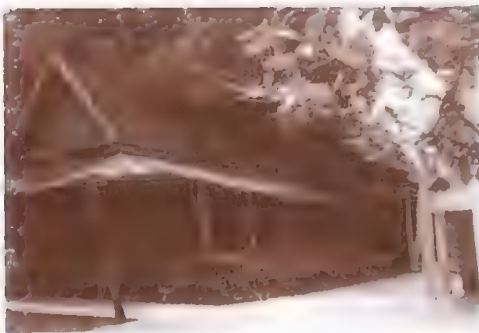
วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ

พระเชตุพนฯ ดังเดิม

ปฏิบัติได้วิปัสสนา

ครั้นถึงพรรษาที่ ๑๒ ท่านได้หยุดการเล่าเรียนคันถธุระ เพราะความรู้ที่จะแปลมคธภาษาเพื่อคันถธุระ ได้เป็นที่พอใจ การเรียนแปลมคธภาษานั้น ย่อมไม่มีที่สิ้นสุด ความสิ้นสุดควรมีเพียงอ่านออกและแปลได้ และเข้าใจความหมายเท่านั้นก็ได้แปลออกสมความมุ่งหมายเดิมที่ตั้งใจไว้แต่แรกแล้วว่า การเล่าเรียนจะต้องแปลหนังสือมหาสติปัฏฐานลานยาว ซึ่งเคยแปลไม่ได้ที่วัดสองพี่น้องนั้น ถ้ายังแปลไม่ออกก็จะไม่หยุดการเล่าเรียน บัดนี้ก็สามารถแปลได้สมความตั้งใจเดิมแล้วท่านจึงหยุดการเล่าเรียนคันถธุระด้วยประการฉะนี้

เมื่อท่านหยุดการเล่าเรียนแล้วนี้เอง ท่านพิจารณาเห็นว่า ในบริเวณพระอุโบสถวัดพระเชตุพนฯ มีอาณาเขตกว้างขวางดี เหมาะแก่การเป็น

ศาลาที่หลวงพ่อดใช้เทศน์ในวัดโบสถ์ (บน)

สถานที่ปฏิบัติกรรมฐาน แต่เมื่อมาระลึกถึงอุปการะคุณของท่านเจ้าอธิการชุมวัดบางคูเวียง คลองบางกอกน้อย ซึ่งได้เคยถวายคัมภีร์มูลกัจจายนะ และคัมภีร์พระธรรมบทให้ได้เล่าเรียนพระปริยัติธรรมนั้นก็มีอุปการะคุณอยู่มาก ควรจะ

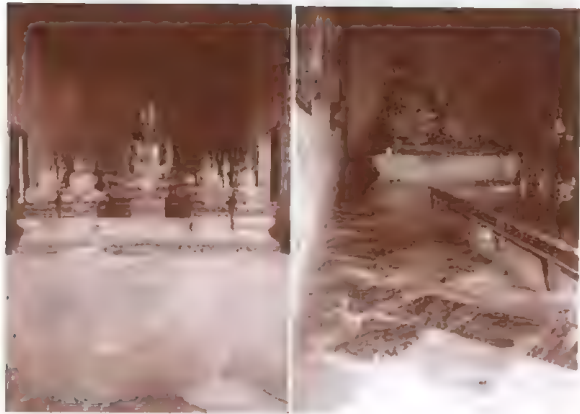
ไปจำพรรษาที่วัดบางคูเวียง เพื่อจะได้แสดงธรรมแจกจ่ายแก่พระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา เป็นบรรณาการตอบแทนอุปการะคุณแก่วัดนั้นบ้าง จึงไปจำพรรษาที่วัดบางคูเวียงในพรรษาที่ ๑๒

ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดบางคูเวียง พอได้กึ่งพรรษาได้ทวละลึกขึ้นว่า ความตั้งใจจริงในการบวชตั้งแต่อายุ ๑๙ ปีนั้น โดยปฏิญาณตนว่าจะบวชตายนั้น

สถานที่บรรลุนิพพาน..อุโบสถที่หลวงพ่อบรรลุนิพพานกาย

บัดนี้ก็ได้บวชมา ๑๒
พรรษาแล้ว ของจริง
ของแท้ที่พระพุทธเจ้า
ท่านรู้ท่านเห็นนั้นท่าน
ยังไม่บรรลุนิพพาน ยังไม่รู้ยัง
ไม่เห็น สมควรจะเจริญ
กรรมฐานอย่าง
จริงจึงเสียที การ
ปฏิบัตินี้จะตายก็ตาย

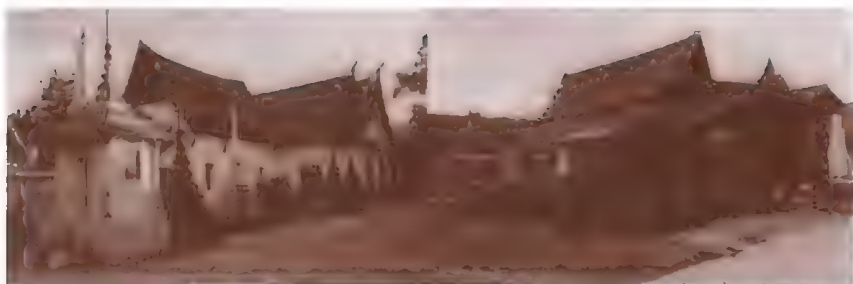
ไป ดึกกว่าตายเสียเมื่อก่อนบวชหรือไม่ได้บำเพ็ญกรรมฐานตาย เมื่อตกลง
ใจเช่นนั้นแล้ว ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ก็เข้าสู่พระอุโบสถแต่เวลาเย็น ตั้ง

ลัทธิฐานมั่นที่เดียวว่า ถ้านั่งลงไปแล้ว ไม่บรรลุธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงเห็นจะไม่ยอมลุกขึ้นจากที่จนตลอดชีวิต เมื่อตั้งจิตมั่นเช่นนั้นแล้วจึงได้เริ่มปรารภนั่งและตั้งจิตอ่อนน้อมแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า **ขอให้พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดประทานธรรม ที่พระองค์ทรงเห็น ทรงตรัสรู้ให้ อย่างน้อยที่สุดก็เพียงส่วนน้อยที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้ว** ถ้าหากการบรรลุธรรมของพระองค์แล้วจักเกิดโทษแก่พระศาสนา ก็ขออย่าได้ทรงประทานเลย แต่ถ้าจะเป็นคุณแก่พระศาสนาแล้วขอได้โปรดพระราชทานเถิด ท่านจะรับเป็นทนายพระศาสนาต่อไปจนตลอดชีวิต เมื่อตั้งความปรารถนาเสร็จแล้วก็เริ่มขัดสมาธินั่งเข้าที่ภาวนา พอตึกถึงมดขี้อยู่ในระหว่างช่องแผ่นหินซึ่งกำลังไต่อยู่ไปมา ท่านจึงหยิบขวดน้ำมันก๊าดเอานิ้วมือจุ่มเพื่อจะเขียนวงให้รอบตัวกันมดรบกวน แต่พอจุดนิ้วที่พื้นหินก็เกิดความคิดขึ้นมาว่า ชีวิตของท่านได้อิฐฐานสละแล้ว เหตุใดจึงยังกลัวมดอยู่อีกนึกอายตัวเอง จึงวางขวดน้ำมันก๊าดเจริญกรรมฐานทันที เวลาว่างไปๆ จนนึกไม่ทราบว่าเป็นเวลาเท่าไร เพราะนาฬิกาไม่มี ก็ได้เห็นของจริง ของแท้ อันเป็นทางบรรลุแห่งพระองค์ สัมมาสัมพุทธเจ้า (ซึ่งมีข้อความแจ้งชัดอยู่แล้วในหนังสือเล่มนี้ เรื่องการสอนธรรมวันพฤหัสบดีหรือหนังสือธรรมกาย เรียบเรียงโดยพระทิพย์ปริญาหรือคู่มือสมการ)

ในขณะนั้นก็เกิดปริวิตกว่า พระธรรมนี้เป็นของลึกซึ้งยิ่งนักยากที่มนุษย์จะเข้าถึงถ้าจะให้เข้าถึงได้ต้องรู้ตริรู้นึก และรู้คิดนั้นหยุดเป็นจุดเดียวกัน แต่พอหยุดก็ดับ ดับแล้วก็เกิด ถ้าไม่ดับก็ไม่เกิดนี่เป็นของจริง ของจริงอยู่ตรงนี้ ถ้าไม่ถูกส่วนนี้แล้ว เป็นไม่เห็นเด็ดขาด ท่านวิตกอยู่อย่างนี้ประมาณครูใหญ่เกรงว่าความมีความเป็นที่ได้บรรลุแล้ว จะเลือนเสีย ท่านจึงเข้าเจริญภาวนาต่อไปใหม่ประมาณสักครูใหญ่ก็ได้เห็นวัดๆ หนึ่ง ปรากฏขึ้น ท่านจำได้ว่า เป็นวัดบางปลาท่านรู้สึกในใจในขณะนั้นดูเหมือนตัวท่านไปอยู่ที่วัดนั้น ทำให้คิดว่าที่วัดบางปลา นี้ อาจมีผู้สามารถจะบรรลุธรรมดังที่ท่านได้เห็นนั้นบ้างก็ได้

สถานที่หลวงพ่อดสอนธรรมครั้งแรก ณ วัดบางปลา จ.นครปฐม

วัดบางปลาจึงได้ปรากฏให้ท่านเห็นเช่นนั้น

นับแต่นั้นเป็นต้นมาท่านก็ปฏิบัติการค้นคว้าหาที่สุดแห่งธรรม ณ สำนักวัดบางคูเวียงนั้น ยิ่งค้นก็ยิ่งลึกซึ้งหนักเข้าทุกที ได้ปฏิบัติเช่นนั้นต่อมาอีกประมาณเดือนเศษพอดีออกพรรษา รับกฐินแล้วก็ลาท่านเจ้าอาวาสไปพักอยู่ที่วัดบางปลา ซึ่งเคยปรากฏแก่ท่านมาแล้วในขณะที่เจริญกรรมฐาน ทั้งนี้เพื่อไปดำเนินการสอนธรรม ที่ท่านได้รู้ได้เห็นนั้นและทำการสอนธรรมอยู่ประมาณ ๔ เดือน มี**พระภิกษุที่เจริญรอยตามท่านได้ ๓ รูป คือ พระภิกษุสังวาลย์ พระภิกษุแบนและพระภิกษุอ่วม กับคฤหัสถ์อีก ๔ คน** ท่านได้พาพระภิกษุสังวาลย์ไปจำพรรษาที่วัดสองพี่น้อง นับเป็นพรรษาที่ ๑๓ ณ วัดนี้มีพระภิกษุได้เห็นธรรมตามท่านอีกหนึ่งรูปคือ พระภิกษุหมก (ภิกษุรูปนี้เมื่อมาจำพรรษา ณ วัดปากน้ำ หลวงพ่อได้ส่งไปสอนธรรมแก่เจ้าคุณอุปาสิ-คุณูปมาจารย์ (จัน สิริจันโท) วัดบรมนิวาส จนได้บรรลธรรมกาย)

เมื่อออกพรรษาได้รับินทบาตแล้ว ท่านได้เดินทางไปพักที่วัดประตูลสาร จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นวัดของพระอุปัชฌาย์ของท่าน แต่ท่านได้มรณภาพไปแล้วที่วัดนี้ท่านพักอยู่ ๔ เดือน ขณะที่พักอยู่มีประชาชนมาอ้อนวอนขอให้ท่านแสดงธรรมโปรดหลายครั้ง ท่านเสียไม่ได้ก็ได้แสดงพระธรรมเทศนาซึ่งเป็นที่พอใจแก่ประชาชนมาก ได้มีผู้มาขอร้องให้แสดงธรรมอีกเป็นครั้งที่สอง แต่ท่านรู้ที่เดียวว่า การเทศน์ครั้งที่สองนี้ จะทำให้เจ้าอาวาสไม่พอใจ ดังนั้น

ก่อนแสดงพระธรรมเทศนาครั้งที่สอง ท่านจึงเก็บของใส่กระเป๋าทเตรียมตัวเดินทางกลับ พอแสดงพระธรรมเทศนาจบก็เข้าไปกราบลาท่านเจ้าอาวาสเดินทางกลับทันที เพื่อมิให้เกิดการกระทบกระเทือน ท่านจึงอ้างว่าได้นัดจะพาพระไปอยู่กรุงเทพฯ ។

ครั้นแล้วท่านจึงกลับไปรับพระภิกษุหมก พระภิกษุปลัด (พระพุทธิวงศาจารย์ วัดเบญจมบพิตรปัจจุบัน) พระภิกษุพล (พระครูโสภณราชวรวิหาร วัดเบญจมบพิตร ลาลิกขาทแล้ว) พระฮั่ว วัดป่าพฤษ ที่วัดสองพี่น้องกลับลงมากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรม ณ สำนักวัดพระเชตุพนฯ

เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

เพื่อทราบความเป็นมา ในการที่พระคุณท่านได้มาทำการปกครองวัดปากน้ำภาษีเจริญ ตั้งแต่ต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้าควรจะได้บรรยายถึงวัดปากน้ำภาษีเจริญ สมัยก่อนที่พระคุณท่านจะได้มาทำการปกครอง เท่าที่พอจะสืบทราบได้ไว้เล็กน้อย เพื่อประกอบเรื่องของท่าน

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปรากฏในตำนานเล่มหนึ่งกล่าวว่า เป็นพระอารามหลวงมาแต่โบราณครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี หลักฐานที่ควรเชื่อถือได้นั้นคือ พระพุทธรูปทุกองค์ในพระอุโบสถ (เว้นพระพุทธรูปสี่องค์ที่สร้างขึ้นใหม่ในสมัยเมื่อไม่นานมานี้) นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปสมัยอยุธยาทั้งสิ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้ทรงปฏิสังขรณ์ขึ้น วัดนี้ท่านเจ้าคุณพระสุธรรมมุนีวัดพระเชตุพนฯ ได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ตั้งแต่สมัยพระครูสมณธรรมสมาทาน (แสง) เป็นเจ้าอาวาสมีการปกครองเหลวแหลกมาก หลังจากท่านพระครูสมณธรรมสมาทานมรณภาพแล้ว ท่านพระครูพุทธพยากรณ์เจ้าอาวาสวัดอัมพรสวรรค์เจ้าคณะตำบลเป็นผู้รักษาการแทนในตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ พระภิกษุสามเณรโดยมากเป็นพระเณรในท้องถิ่นนั้น มีพระจรมายู่น้อยเนื่องจากการศึกษาเล่าเรียนไม่มี ความประพฤติ

ย่อหย่อนต่อพระธรรมวินัยมาก ด้วยเหตุนี้ท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก (เพื่อน) พระอาจารย์ของท่าน จึงได้อ้อนวอนแกมบังคับให้ท่านมาอยู่วัดปากน้ำลึก ๓ เดือน ท่านจำต้องรับโดยเสียไม่ได้และตั้งใจไว้ว่าจะมาอยู่วัดปากน้ำลึก ๓ เดือนแล้วก็จะกลับเมื่อท่านได้มาอยู่แล้ว ท่านเจ้าคุณธรรมปิฎกได้แต่งตั้งสมณศักดิ์ให้เป็นพระครูสมุทรฐานานุกรมของท่านและสั่งกำชับซ้ำอีกว่า “ถ้าแผ่นดินยังไม่กลบหน้าแก่อยากกลับมา” ทั้งนี้ก็เท่ากับบังคับให้เป็นเจ้าอาวาส

ต่อจากนั้นท่านก็เริ่มปราบปรามเหล่าภิกษุที่มีความประพฤติเหลวไหลต่างๆ พระคุณท่านเคยเล่าว่าอยากจะฝักกระดานหมากรุกให้หมดได้ก็อ่อนใจ จึงเป็นเรื่องกระทบกระเทือนเจ้าคุณตำบลและพระภิกษุที่เคยอยู่มาเก่าก่อน ซึ่งเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในถิ่นนั้น การปกครองเป็นไปด้วยความยากลำบาก แม้แต่ชาวบ้านในแถวถิ่นนั้นก็พากันเป็นศัตรูอย่างร้ายแรงกับท่านด้วย พวกที่เสื่อมใสในท่านก็มีบ้างเป็นส่วนน้อย พวกที่ตั้งตัวเป็นศัตรูได้ช่วยกันแพร่ข่าวอกุศลทัບถมพระคุณท่านด้วยประการต่างๆ บางพวกก็มา

เอะอะอาละวาดในวัด บ้างก็ดักทำร้ายท่านถึงกับขึ้นโรงศาลก็มี บางพวกถึงกับคิดปล้นทำร้ายท่านก็มีครั้งหนึ่งคนร้ายได้บุกขึ้นไปบนหน้าศาลาหาเรื่องต่างๆ

ขณะพระภิกษูกำลังประชุมกันอยู่ เหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านี้ ท่านถือเสียว่าเป็นการเพิ่มพูนบารมีให้แก่ท่าน ท่านมีคติว่า “พระเราต้องไม่สู้ ต้องไม่หนี ชนະทุกที” ดังเช่นครั้งหนึ่งมีคนร้ายประมาณ ๔ คน มีอาวุธครบมือเข้าลอบทำร้าย และจะทำร้ายท่านในเวลากลางวันขณะที่ท่านอยู่ในห้องกรรมฐาน พอดีพระมหาแจ้ง (พระครูสถิตยบุญญธรร) ซึ่งคอยคุ้มภัยให้ท่านอยู่แล้ว ได้ฉวยดาบเข้าป้องกัน ท่านได้เห็นเข้าก็ออกมาห้ามว่า “แจ้งอย่าๆ พระเราต้องไม่สู้ไม่หนี” ผู้ร้ายเห็นท่าไม่เข้าทีก็หลบหนีไป เรื่องราวต่างๆ ที่จะทำให้ท่านต้องเดือดร้อนรำคาญมีมากยิ่งกว่านี้ เหลือที่จะพรรณนา แต่ท่านก็พยายามต่อสู้ด้วยความสงบ ผ่านพ้นอุปสรรคนานาประการ ทำความเจริญให้แก่พระศาสนาอยู่ตลอดมาจนทุกวันนี้ ลำดับต่อจากนั้นมาเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๖๔ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน

ตั้งแต่ท่านได้มารับตำแหน่งเป็นผู้ปกครองวัดปากน้ำ ท่านได้ดำเนิน

พระทิพย์ปรีธญา

การค้นคว้าหลักวิชาวิปัสสนาธุระและทำการเผยแพร่อยู่เรื่อยๆ มิได้มีการหยุดยั้งแม้แต่จะมีอุปสรรคต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนนั้น ข้าราชการปฏิบัติการค้นคว้าและการเผยแผ่ธรรมนี้ ได้ล่วงรู้ถึงสมเด็จพระวันรัต (เพื่อน) ซึ่งเป็นอาจารย์ของท่าน จนถึงกับเรียกตัวท่านไป ตาหนิว่า “เฮ้ย! แกอย่าบ้าไปนักเลย เตียวนี้อรหัตตอรหันต์ไม่มีกันแล้ว มาช่วยกันทำงานปกครองคณะสงฆ์เถอะ” การที่ท่านอาจารย์ของท่านตกเตือนเช่นนี้ ถ้าพิจารณาแล้ว

ก็เป็นการเตือนด้วยความหวังดี เพราะท่านไม่เห็นธรรมอันลึกซึ้ง จึงเป็น

ธรรมดาอยู่เองที่ท่านต้องไม่เชื่อและขอให้ระงับเสีย เจ้าพระคุณหลวงพ่อรับฟัง แต่ไม่ปฏิบัติตามคงทำงานค้นคว้าและสอนธรรมอยู่เช่นนั้น จึงเป็นที่ขัดใจของท่านอาจารย์ของท่านนัก แต่ต่อมาเมื่อ สมเด็จพระวันรัต (เพื่อน) ทรงประชวรหนัก ท่าน เจ้าคุณหลวงพ่อก็ได้จัดพระภิกษุไปช่วยแก้โรคตามหลักวิชาการของท่าน ในตอนนี้สมเด็จพระเจ้า ได้เคย ทรงอ่านหนังสือธรรมกาย ซึ่งคุณพระทิพย์ปริญา (รูป กลัมพะสูตร ป.๖ เนติบัณฑิต) ซึ่งได้รวบรวม

พระพิมลธรรม (ช้อย)

และเรียบเรียง จากเทศนาของพระคุณหลวงพ่อบุญคุณท่านได้เคยทดลอง ปฏิบัติตาม ประกอบทั้งเจ้าคุณหลวงพ่อบุญคุณได้เคยไปถวายคำแนะนำเพิ่มเติม ท่านจึงเชื่อว่าเป็นของจริงของแท้และเกิดความเลื่อมใส ข้าพเจ้าเองก็ได้เคย ฟังจากคำพูดของท่านเจ้าคุณวิเชียรธรรมคุณท่าน เลขาณการท่านว่า สมเด็จพระเจ้า ได้เรียกท่านเจ้าคุณพระพิมลธรรม (ช้อย) ไปเฝ้าและรับสั่งว่า “ท่านเจ้าคุณ ช่วยจัดการเรื่องอุปัชฌาย์วัดปากน้ำที ฉันดูพระผิดเสียองค์หนึ่งแล้ว” พระ พิมลธรรมก็รับคำสมเด็จพระเจ้า รับสั่งต่อไปว่า “สาธุ” พร้อมกับยกมือขึ้นประณม แล้วกล่าวลืบท่อไปอีกว่า “ฉันกตเวทิตาหลายปีแล้ว ช่วยจัดการให้เรียบร้อย ด้วย”

การงาน

เมื่อท่านได้เป็นเจ้าอาวาสปกครองวัดปากน้ำในตอนแรกๆ มีพระภิกษุ สามเณรเพียง ๑๓ รูป อุบาสิกาก็มีเพียงเล็กน้อย ได้ให้ความอุปการะและ ปกครองภิกษุสามเณร และอุบาสิกา คล้ายกับพ่อปกครองลูก เนื่องจากท่าน นิยมการศึกษาจึงส่งเสริมให้ภิกษุสามเณรตลอดจนอุบาสิกาได้เล่าเรียน ศึกษา ทุกวิถีทางโดยไม่ยอมให้อยู่ว่าง ไม่ศึกษาไม่ได้ และพอใจศึกษาในด้านใด

เช่น คันทะระ (ซึ่งมีทั้งบาลีและนักธรรม) หรือวิปัสสนาธุระ ก็สุดแต่ตนจะพอใจ ท่านได้พยายามปลุกปล้ำในเรื่องการศึกษา จนมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น ในที่สุดพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกาก็เคยมีแต่เพียงเล็กน้อยก็เพิ่มจำนวนขึ้นโดยลำดับ ครั้น พ.ศ. ๒๔๙๐ สำนักวัดปากน้ำ ก็ได้รับยกย่องให้เป็นสำนักเรียนโดยตรง

ในด้านการเสียสละ ท่านเป็นนักเสียสละไม่สะสม ท่านได้

จัดตั้งโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณรและอุบาสิก ด้วยทุนทรัพย์ของท่านเองตั้งแต่ท่านได้มาอยู่ใหม่ๆ ตามความตั้งใจเดิม ซึ่งได้บรรยายมาแล้วในตอนต้น การตั้งโรงครัวประกอบอาหารนี้ในระยะแรกๆ ท่านได้ให้คุณป้าดา (โยมพี่) นำข้าวสารมาจากบ้านสองพี่น้องทุกๆ เดือน ซึ่งต้องใช้ข้าวสารเดือนละ ๑๕ ถึง ๒๕ และต้องจ่ายค่าอาหารเดือนละ ๑๕๐ บาทเศษ ในตอนนั้นท่านได้มอบหมายให้นายโถม พร้อมลามก เป็นไวยาวัจกร และนางเลียบภรรยาเป็นหัวหน้าโรงครัว ภายหลังคนทั้งสองนี้ได้ย้ายไปอยู่ตลาดพลู ท่านจึงมอบหน้าที่ให้นางผึ้งเป็นหัวหน้าโรงครัวต่อมา และได้รับหน้าที่นี้ได้ไม่นานนักก็ลาไปอยู่วัดเสนหาจังหวัดนครปฐม หลังจากนั้นจึงตั้งให้น.ส.ท้วม หุตานุกรม ซึ่งเรียกกันทั่วไปทั้งวัดว่า “คุณแม่” เป็นผู้จัดการโรงครัวมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ส่วนไวยาวัจกรซึ่งว่างอยู่นั้นตั้งให้นายประยูร สุนทราธิปไตยปฏิบัติหน้าที่

พ.ศ. ๒๔๙๒ ท่านได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระภาวนา-

เครื่องอัฐบริหารของหลวงพ่อดปากน้ำ

โกศลเถร

พ.ศ.๒๔๙๓ ท่านได้เริ่มสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมชั้นหนึ่งหลัง เป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๓ ชั้น ขนาด ๑๑x๖๐ เมตร ราคาประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยต้องเรียไ้เพียงเล็กน้อย

พ.ศ.๒๔๙๔ ได้รับพระราชทานเปลี่ยนพัดยศ เป็นพระราชาคณะเสมอพระราชาคณะเปรียญ

สรุปความ

นับจำเเดิมแต่ท่านได้ทำการเผยแพร่ วิปัสสนาธุระ ตั้งแต่ต้นมาจนถึงบัดนี้ มีศิษย์จำนวนแสนเศษ ในจำนวนนี้ได้บรรลุลหรรณ ที่เรียกว่า “ธรรมกาย” แล้วประมาณหมื่นเศษ และท่านได้ส่งพระภิกษุและอุบาสิกาซึ่งได้ธรรมกายแล้วนั้น

ภาพแสดงฐานที่ตั้งของใจ ธรรมาสน์ เตียง

ไปเผยแพร่เกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย พระภิกษุสามเณรและอุบาสิกา ที่ได้รับยกย่องอยู่ในชั้นอาจารย์สอนวิปัสสนาภายในวัด หลวงพ่อได้ใช้ให้ช่วยทำการค้นคว้าวิชาคืบหน้าทุกวันไม่มีเวลาหยุดแม้แต่วันที่เดียว โดยจัดเป็นเวรผลัดเปลี่ยนกันตลอด ๒๔ ชั่วโมงทุกวัน นับเป็นเวลาถึง ๒๓ ปีเศษ แม้กระนั้นท่านเจ้าคุณพอก็ยังคงทำการค้นคว้าอยู่ ท่านเคยให้อโวาทพระภิกษุสามเณรในพระอุโบสถว่า “พวกแกพยายามให้ได้ธรรมกายเสียก่อน แล้วฉันจะสอนต่อไปให้อีก ๒๐ ปีก็ยังไม่หมด ฯ”

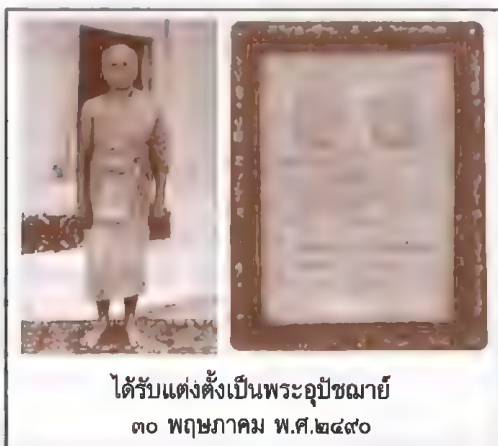

พระครูสมณธรรมสมาทาน
๑๒ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๖๔

พระภวนาโกศลเถร
๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๒

ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอู่พิชัย
๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๐

พระมงคลราชมุนี
๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๙๔

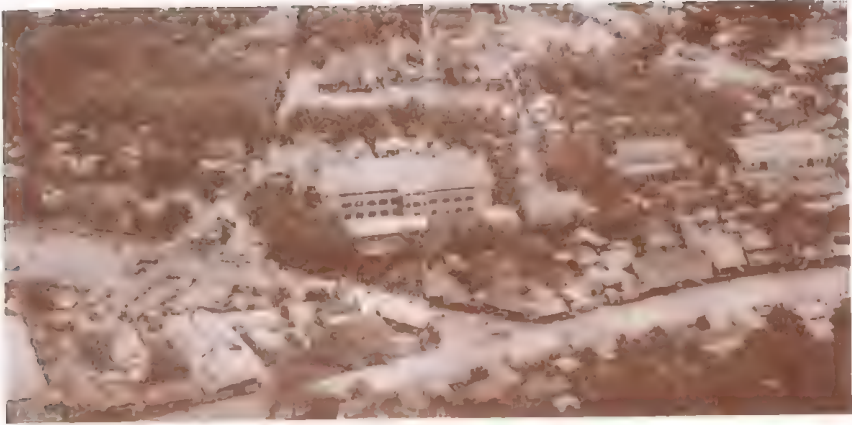
พระมงคลเทพมุนี
๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐

วัดปากน้ำปี พ.ศ. ๒๔๙๗

วัดปากน้ำ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

วัดปากน้ำภาษีเจริญภายใต้การนำของหลวงพ่อบุญพระภวนาโกศลเถรเจ้าอาวาสผู้กลับพลิกวัดปากน้ำ ซึ่งอยู่ในอาการทรมโทรมทั้งในเรื่องการประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุสามเณรย่อหย่อนในพระธรรมวินัย กับทั้งขาดการศึกษาเล่าเรียนตลอดทั้งในด้านเสนาสนะ สิ่งปลูกสร้างภายในพระอารามอันอยู่ในลักษณะรกร้างไปด้วยพงหญ้า และชำรุดทรุดโทรมอยู่เป็นส่วนใหญ่ทำให้พระภิกษุสามเณรกลับเข้าไปอยู่ในพระธรรมวินัยอันดั่งมดพลัดจนได้รับการศึกษาดีขึ้น เสนาสนะสิ่งปลูกสร้างที่ชำรุดทรุดโทรมก็ได้รับการซ่อมแซมตกแต่ง และจัดสร้างขึ้นใหม่ ให้เป็นสถานที่เรียบร้อย เหมาะสมกับคำที่เรียกว่า “วัด” ตลอดมาตามกำลังทรัพย์และกำลังปัญญาของพระคุณท่านจะอำนวยให้ได้ มิได้มีการหยุดยั้งเลย นับตั้งแต่พระเดชพระคุณท่านได้เริ่มเข้าจำพรรษาเป็นเจ้าอาวาส สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญแต่ต้น มาจนปัจจุบันนี้วัดปากน้ำได้เจริญรุ่งเรืองขึ้นโดยลำดับ และปรากฏว่าจะรุ่งเรืองยิ่งขึ้นอีกในอนาคตอันใกล้นี้ เพราะแม้ปัจจุบัน ยิ่งพระคุณท่านยิ่งลู่วัยชรายิ่งขึ้น การปฏิบัติบำรุงพระศาสนามิได้ย่อหย่อนลงแม้แต่น้อย ตรงกันข้ามพระเดชพระคุณท่านกลับฝึกฝนในอันจะทะนุบำรุงให้เจริญรุ่งเรืองให้ทันตาเห็นของท่านอยู่เสมอเป็นนิตย์ กิจการอันเป็นหลัก ๔ ประการตามพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์นั้น ท่านคงยึดมั่นอยู่ในกมลสันดานของท่านอย่างแน่นแฟ้นจริงๆ ดังนั้นบรรดาพระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ตลอด

ภาพถ่ายทางอากาศ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ถ่ายเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๔

จนกระทั่งเด็กศิษย์วัดทั้งหลาย ภายใต้บารมีของท่านคุ้มครองอยู่จึงได้รับผลจากการปฏิบัติศึกษาพระธรรมวินัยสมความปรารถนาดังที่ได้มีศรัทธาเข้ามาบรรพชาอุปสมบท ณ สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ตลอดจนได้รับความสุขในการบำเพ็ญปฏิบัติตามสมควรโดยถ้วนหน้า เพื่อให้ท่านผู้อ่านทราบ กิจการภายในสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ภายใต้การปกครองของพระเดชพระคุณท่านละเอียดยี่ถ้วนพอสสมควร จึงขอแกลงกิจการภายในสำนักวัดปากน้ำ ปี พ.ศ.๒๔๙๗ เป็นหัวข้อๆ ดังต่อไปนี้

๑. การปกครอง

ในด้านการปกครอง พระเดชพระคุณท่านบริหารงานสมควรที่นักปกครองทั้งหลายพึงยึดถือเป็นแนวปฏิบัติทีเดียว ท่านใช้หลักการบำบัตทุกข์บำรุงสุข แต่พระภิกษุสามเณรตลอดจนผู้ที่ได้อยู่ในความอุปการะ เช่นบิดาที่ตีปกครองบุตรหญิงชายอันเกิดแต่อ้อมอกของตน ให้ความกรุณาปรานีแก่ทุกๆ คน โดยทั่วหน้าสม่ำเสมอทั้งหมด ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ใครผิดว่าไปตามผิด ใครถูกก็ยกย่องชมเชยสั่งสอนผู้อยู่ในปกครองคนใดมีความทุกข์

เดือดร้อนต้องการรับความอุปการะจากท่าน ท่านเมตตาให้ความอุปการะช่วยขจัดปัดเป่าให้คลาย อันความกรุณาปรานีของท่านไม่เคยจะมีหมดสิ้นไปจากท่านเลยแม้แต่น้อย แม้แต่ผู้ที่ออกจากความปกครองของท่านไปแล้ว ท่านก็ไม่ละเว้น

ที่จะติดตามใต้ถุนขาวคราว เป็นห่วงเกรงว่าจะได้รับความทุกข์เดือดร้อนเกรงจะหลงลืมโอวาทคำสั่งสอนที่ดั่งาม ซึ่งท่านเคยกรุณาแนะนำสอนสั่งนั้นก็ในอาการทั้งหลายดังกล่าวแล้วนี้ ไม่เป็นอาการของบิดามีความเอ็นดูมีความรักต่อบุตรในอ้อมอกของตนดอกหรือ? เมื่อตั้งนี้บรรดาผู้ที่เป็นคนศิษย์และผู้ที่เคยอยู่ในความปกครองของท่านจึงติดปากติดคำเรียกสมญานามของท่านว่า “หลวงพ่อ” ทุกๆ คนไม่มีใครเลยจะเว้นกล่าวคำเช่นนั้น

๒. การศึกษา

ในด้านการศึกษา ดังได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า แรกเมื่อท่านมาเป็นเจ้าอาวาสทำการปกครองวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ พระภิกษุสามเณรอยู่ในลักษณะย่อหย่อนต่อพระธรรมวินัยและไร้การศึกษาเสียเป็นส่วนใหญ่ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัยและรักการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ผู้ที่อยู่ในปกครองของท่าน ท่านก็มีความประสงค์จะให้ทุกๆ คนไม่ว่าจะเป็นผู้ใดใครทั้งสิ้นต้องเจริญรอยตามท่านจะต้องศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ระดับตน ดังนั้นเมื่อท่านมาเป็นเจ้าอาวาส พระภิกษุสามเณรทุกรูปจำเป็นต้องศึกษาเล่าเรียนจริงๆ ผู้ใดรับจะเรียนในวิชาการสาขาใด ก็เลือกศึกษาเล่าเรียนได้ตามแต่อัธยาศัย ข้อสำคัญต้องเรียนจริงๆ เรียนให้มีความรู้จนใช้ประโยชน์จากความรู้นั้นๆ ได้ ในขั้นแรกเมื่อท่านมาเป็นเจ้าอาวาสปรากฏว่ามีภิกษุจำพรรษาอยู่เพียง ๑๓ รูปเท่านั้น ทั้งนี้เห็นจะเนื่องจากมีผู้เห็นว่าการอุปสมบท

คณะพระภิกษุสามเณร วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญครั้งกระนั้น ไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนอะไร จึงขาดผู้นิยมที่จะบวชเรียนในสำนักนี้ แต่ในตอนต่อมาเมื่อพระคุณท่านปรับปรุงให้มีการศึกษาดีขึ้นโดยลำดับ จึงมีผู้นิยมมาอุปสมบทและจำพรรษาที่วัดปากน้ำภาษีเจริญมีจำนวนมากขึ้นโดยลำดับ (ซึ่งใน พ.ศ.๒๔๙๗ มีพระภิกษุจำพรรษาถึง ๒๒๕ รูป สามเณร ๒๐๕ รูป อุบาสิกาประมาณ ๔๐๐ คน และศิษย์วัด ๕๐ คน) การปรับปรุงการศึกษาอย่างจริงจังของพระคุณท่านนั่นเอง ในปี พ.ศ.๒๔๙๐ วัดปากน้ำภาษีเจริญจึงได้รับยกย่องให้เป็นสำนักเรียนโดยตรง

การศึกษาของสำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญได้จัดแบ่งแผนการศึกษาดังนี้

๑.แผนกคันถธุระ จัดให้มีการสอนภาษาบาลี นักธรรม ธรรมศึกษาและสามัญศึกษา ทุกสาขาวิชาโดยจัดให้มีครูประจำทำการสอน

แผนกนักธรรมและธรรมศึกษา มีการศึกษาตั้งแต่ชั้นตรีถึงชั้นเอก

คณะอุบาสิกา (แม่ชี) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

หลวงพ่อดปากน้ำ มอบหมาย
ให้พระครูปัญญาภิรัต ปกครอง
ดูแลเด็กวัด

พระภิกษุบวชใหม่ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

พระภิกษุบวชใหม่ ปี พ.ศ.๒๔๙๖

พระมหาเปรียญ วัดปากน้ำ ปี พ.ศ. ๒๔๙๗

จัดครูสอนประจำแผนกละ ๓ รูปทุกชั้น การศึกษามีระเบียบไว้ว่า นักศึกษาทุกคนจะต้องรับการศึกษาเป็นเวลาชั้นละ ๖ เดือน เป็นอย่างน้อยทุกชั้น เมื่อศึกษาครบกำหนดเวลาและตามหลักสูตรแล้ว นักศึกษาจะต้องผ่านการสอบคัดเลือกของสนามวัดเสียก่อน เพื่อคณะกรรมการสนามวัดสอบวัดความรู้เห็นสมควรส่งเข้าสอบสนามหลวงต่อไป

สถิติยอดรวมจำนวนนักศึกษาซึ่งสอบนักธรรมและธรรมศึกษา ของนักศึกษาสำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๐ จนถึงปัจจุบันนี้ มีดังนี้:-

นักธรรมตรี	๓๖	รูป
ธรรมศึกษาตรี	๒๑	คน
นักธรรมโท	๑๐๓	รูป
ธรรมศึกษาโท	๑๓	คน

นักธรรมเอก	๔๗	รูป
ธรรมศึกษาเอก	๔	คน
รวมทั้งสิ้น	๒๖๔	รูป/คน

-แผนกภาษาบาลี ได้จัดครูทำการสอนเป็นประจำตั้งแต่ชั้นไวยากรณ์ จนถึงประโยค ป.๖ ส่วนประโยคสูงจากนี้ สำนักวัดปากน้ำยังขาดครูผู้ทรง วิทยาคณ จำต้องส่งไปรับการศึกษาจากสำนักศึกษาอื่นเช่น วัดเบญจมบพิตร เป็นต้น การศึกษาแผนกบาลีได้เจริญขึ้นเป็นลำดับมา ดังสถิติยอดจำนวนนัก ศึกษาซึ่งสอบได้เปรียญตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๔๙๐ เป็นต้นมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๖ มีดังนี้

ประโยค ป.๖.								รวม
พ.ศ.	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	
๒๔๙๐	๓	๒	-	-	๑	-	-	๖
๒๔๙๑	๒	๒	๑	๑	-	-	-	๖
๒๔๙๒	๖	๒	-	-	-	๑	-	๙
๒๔๙๓	๒	๒	๑	๑	-	-	-	๖
๒๔๙๔	๓๓	๒	๑	๑	-	-	-	๓๗
๒๔๙๕	๑๓	๑๒	-	-	-	-	-	๒๕
๒๔๙๖	๑๕	๑๘	๘	๘	๓	-	-	๕๒
รวมทั้งสิ้น	๗๔	๔๐	๑๑	๑๑	๔	๑	-	๑๑๐

-แผนกสามัญศึกษา ได้เปิดการศึกษาวិธิตชั้น ม.๓ และ ม.๖ ขึ้นเพื่อ นักเรียนมีความรู้พอ ก็ขอให้เข้าสมัครสอบเทียบวิทยฐานะของกระทรวง ธรรมการตามปีการศึกษา (ไม่มีสถิติแน่นอน)

[illegible]

ชั้นบาลีไวยากรณ์ ตอนต้น ก.

ชั้นบาลีไวยากรณ์ ตอนปลาย

ชั้นเปรียญ ๖ ประโยค

ชั้นธรรมบท กองหนึ่ง

นักธรรม ชั้นเอก

ภรรมศึกษา ชั้นตรี

ภรรมศึกษา ชั้นโท

ชั้นบาลีไวยากรณ์ ตอนต้น

ชั้นประโยค ป.๖.สาม

๒.แผนกวิปัสสนาธุระ วิชาวิปัสสนากรรมฐาน เป็นวิชาที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ได้ทำการศึกษาค้นคว้ามาตั้งแต่ท่านเริ่มอุปสมบท คือนับตั้งแต่พระคุณท่านมีอายุ ๒๒ ปีเป็นต้นมา ถึงปี พ.ศ.๒๔๙๗ รวมเป็นเวลา ๔๕ ปีเศษแล้ว การค้นคว้าของท่านกว่าจะได้พบเห็นของจริงของแท้ซึ่งท่านได้วางเป็นตำหรับตำราเพื่อใช้ทำการสอนนี้ ท่านต้องใช้ความเพียรขนาดทอดชีวิตทีเดียว เป็นตำหรับตำราอันเกี่ยวแก่การหลุดพ้นทางจิต ซึ่งเรียกว่า “เจโตวิมุตติ” ตำราที่ท่านรวบรวมและวางแบบปฏิบัตินี้นับว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด กล่าวคือ เป็นแบบที่ทำให้ผู้รับการอบรมมีโอกาสเจริญสมาธิและวิปัสสนาพร้อมไปในตัว ขณะเดียวกันผู้รับการฝึกอบรม จะได้รับการสอนให้มีสมาธิ เพื่อทำให้จิตมีสภาพตั้งมั่น อ่อนโยน ควรแก่จะดำเนินการในขั้นต่อไป ในขั้นต่อไปจึงให้ฝึกน้อมจิตไปเพื่อเจริญวิปัสสนา วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้ผลเร็วทั้งๆ ที่ยังไม่เคยฝึกในด้านสมาธิมาก่อนเลย การเจริญวิปัสสนากรรมฐานตามแบบปฏิบัติของพระเดชพระคุณท่าน เป็นแบบที่ผู้รับการศึกษอบรมเข้าใจได้ง่าย และได้ผลดียิ่งๆ ทั้งผู้จะรับการศึกษอบรมก็ได้จำกัดเพศจำกัดวัย และไม่ขัดต่อการดำเนินอาชีพของแต่ละบุคคลประการใดๆ ทั้งผู้ปฏิบัติทุกคนย่อมได้รับผลตามควรแก่การปฏิบัติอยู่เสมอ

วิชาแผนกนี้พระเดชพระคุณท่านได้ทำการอบรมสั่งสอนศิษย์มาเป็นเวลา ๓๔ ปีเศษแล้ว มีผู้รับการศึกษากว่าแสนคน ในจำนวนนี้มีผู้ที่ได้รู้และเห็นธรรมที่เรียกว่า “ได้ธรรมกาย” นับเป็นจำนวนหมื่น การสอนวิชานี้พระเดชพระคุณท่านสอนแก่ศิษย์ซึ่งได้ธรรมกายแล้วเป็นการเพิ่มเติมในวิชาขั้นสูงเป็นประจำทุกๆ วัน ส่วนการอบรมสั่งสอนพระภิกษุสามเณรและอุบาสกอุบาสิกาที่ยังมิได้ธรรมกาย พระคุณท่านได้จัดอาจารย์ผู้ได้ธรรมกายที่เชี่ยวชาญ แล้วทำการอบรมสั่งสอนนักศึกษาวิชาแขนงนี้เป็นประจำในวัดทุกๆ วัน

คณะพระภิกษุที่ได้ธรรมกาย และครูที่สอนธรรมกายในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๔๙๗

๓. การเผยแผ่

เนื่องจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คือเป็นองค์ธรรมกถึกที่แสดงธรรมเป็นที่ซาบซึ้ง ซึ่งบรรดาพุทธศาสนิกชนส่วนมากมีความนิยมในรสพระธรรมที่ท่านแสดง ดังนั้นถึงแม้สังฆารของท่านจะอยู่ในวัยชราแล้วก็ตาม ในวันธรรมสวนะและวันอาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐ น. ท่านจะลงแสดงพระธรรมเทศนาในพระอุโบสถเป็นประจำมิได้ขาด นอกจากจะมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถจะลงแสดงเองได้เป็นบางครั้งคราว นั้นแหละพระคุณท่านจึงจะจัดให้พระธรรมกถึกรูปอื่นแสดงพระธรรมเทศนาแทนท่าน

การเผยแผ่พระศาสนาโดยการแสดงพระธรรมเทศนานั้น ท่านแบ่ง

การแสดงเป็น ๒ ทาง คือ ทางปริยัติ และทางปฏิบัติ

สำหรับการแสดงพระธรรมเทศนาทางปริยัตินั้น นอกจากท่านจะเป็นผู้แสดงเองแล้ว ท่านได้จัดให้พระภิกษุสามเณรหัดทำการเทศนาปฏิภาณองค์เดียวบ้างหัดเทศน์ปจฉาวิสัชนา ๒-๓ ธรรมาสันบ้าง แล้วจัดให้ทำการแสดงพระธรรมเทศนา ณ ศาลาการเปรียญตลอดฤดูเข้าพรรษา จากการหัดนี้เองปรากฏว่าพระภิกษุสามเณรของสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีจำนวนหลายรูปได้เป็นองค์พระธรรมกถึกที่สามารถ ถึงกับมีผู้อารธนาไปแสดงพระธรรมเทศนานอกสำนักอยู่เสมอๆ

สำหรับการแสดงพระธรรมเทศนาทางปฏิบัตินั้น โดยเฉพาะในสำนักแล้วในวันพฤหัสบดีทุกวัน พระเดชพระคุณท่านจะลงแสดงพระธรรมเทศนาและสอนภาคปฏิบัติจริงโดยตนเอง ณ ศาลาการเปรียญเป็นประจำ เท่าที่ปรากฏมาแล้วทุกครั้งที่แสดงพระธรรมเทศนาและสอนภาคปฏิบัติ จะมีพระภิกษุสามเณรจากสำนักอื่นตลอดจนอุบาสกอุบาสิกา มาฟังพระธรรมเทศนาและรับการสอนภาคปฏิบัติอย่างคับคั่งเสมอทุกๆ วันพฤหัสบดี สำหรับการแสดงพระธรรมเทศนา ณ ศาลาการเปรียญประจำวันพฤหัสบดีนี้ พระคุณท่านถือเป็นกิจวัตรปฏิบัติของท่าน พระคุณท่านไม่ยอมขาดเลย เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยจริงๆ เท่านั้นจึงจะยอมให้ขาด เท่าที่ปรากฏในปีหนึ่งท่านเคยขาดการนี้ไม่เกิน ๓ ครั้ง

การสอนภาคปฏิบัตินอกสำนัก พระคุณท่านได้จัดพระภิกษุและอุบาสิกาที่ได้ธรรมกาย มีความเชี่ยวชาญแล้วให้จาริกไปสอนยังสำนักต่างๆ ที่มีผู้ขอรับรองมาโดยเฉพาะในฤดูเข้าพรรษามีเจ้าสำนักอื่นๆ ขอ

มามากมาย และมักมีประจำอยู่ทุกๆ ปี ส่วนสำนักสอนธรรมภาคปฏิบัติที่ตั้งประจำขณะนี้ก็มีตั้งประจำที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น ฯลฯ

ในการเผยแพร่พระศาสนาในภาคปฏิบัตินี้ สำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือสมภารและทางมรรคผล จำแนกแก่พุทธศาสนิกชนผู้ใคร่ปฏิบัติในประเทศไทยไปหลายแสนฉบับแล้ว ทั้งนี้ย่อมเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า แบบปฏิบัติในภาควิชาวิปัสสนาธุระของสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่ในความเคารพนับถือจากบรรดาชาวพุทธผู้มีใช้น้อยเลย

การเผยแพร่ในต่างประเทศ พระเดชพระคุณท่านได้จัดส่ง สุตเวทิกิษุ (ใหญ่ เหล่าโกมล) ออกไปจนถึงประเทศอังกฤษ และ ณ ประเทศอังกฤษนี้เองศาสตราจารย์ชาติอังกฤษ วิลเลียม ออร์กัสต์ เบอร์เฟลด์ มีจิตเลื่อมใส และได้เห็นธรรมตามแบบปฏิบัติของสำนักวัดปากน้ำ ถึงกับติดตามเข้ามาขอรับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุในประเทศไทย และเป็นพระภิกษุชาวอังกฤษรูปแรกที่ทำการอุปสมบท ณ สำนักวัดปากน้ำภาษีเจริญ ตั้งที่ทราบกันอยู่เป็นอย่างดีแล้ว และเมื่อ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๗ กปิลวฑฺฒโน ภิกษุ (ศาสตราจารย์ วิลเลียม ออร์กัสต์ เบอร์เฟลด์) ได้เดินทางกลับไปประเทศอังกฤษ เพื่อทำการเผยแพร่พระพุทธศาสนาอีกครั้งหนึ่ง และกำลังตั้งใจคอยพวก

หลวงพ่อดสงพระอาจารย์แอบ
ไปเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ จ.สงขลา

พระวิลเลียม ออร์กัสต์ เบอร์เฟลด์

ภาพการบวชกบิลวาฑโฒ ภิกขุ
ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
ปี พ.ศ.๒๔๙๗

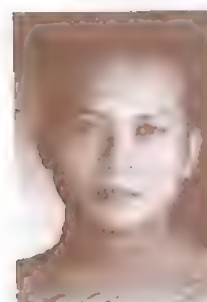

พระฝรั่งที่มาบวชกับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ

เราชาวพุทธซึ่งจะมีศรัทธา สละทรัพย์ส่งไปเพื่อจัดสร้างวัดขึ้นในพระนคร ลอนดอนสักวัดหนึ่ง ได้ทราบว่าในขณะนี้ กบิลวฑูโตมิภิกขุ กำลังอบรมชาว อังกฤษประมาณ ๕-๑๐ คน อยู่อย่างขมักเขม้นเพื่อนำตัวเข้ามารับการอุปสมบท ณ ประเทศไทย แล้วจะเดินทางกลับไปจัดตั้งเป็นคณะสงฆ์ไทยประจำพระ อารามซึ่งจะจัดสร้างใหม่นั้นต่อไป การนี้จะสำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็วก็โดย ความร่วมมือร่วมใจของพี่น้องเราชาวพุทธเป็นสาระสำคัญ

อนึ่ง พระเดชพระคุณหลวงพ่อด กำลังดำริจะจัดส่งพระภิกษุวิระ คณุตตโม (วีระ อุตตรนที) ออกไปเผยแผ่พระวิชาวิปัสสนากรรมฐาน ณ ประเทศญี่ปุ่นอีกรูปหนึ่งในอนาคตอันใกล้นี้ หวังว่าพวกเราชาวพุทธคงจะ อนุโมทนาโดยทั่วกัน

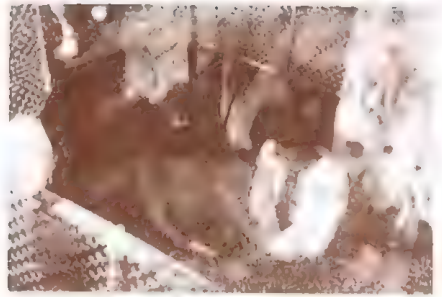
พระภิกษุ แม่ชีจากต่างประเทศที่มาบวช ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๔. ด้านสาธารณูปการ

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ขณะเมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวนาโกศลแรกเข้ารับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสนั้นมีสภาพประตู่คนชราเพราะความเก่าคร่ำของบรรดาถาวรวัตถุสิ่งปลูกสร้างทั้งหลาย เช่นกุฏิสงฆ์เป็นต้น ในครั้งแรกเมื่อมีพระภิกษุสามเณรเพียง ๑๓ รูป ก็ยังพออยู่อาศัยจำพรรษากันไปได้ แม้กระนั้นก็ยังจำเป็นต้องบูรณซ่อมแซม พระคุณท่านได้สละทุนทรัพย์ส่วนตัวจัดซ่อมแซมขึ้นบ้าง มีผู้ศรัทธาออกทุนทรัพย์ซ่อมบ้าง ครั้นต่อมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีการศึกษารุ่งเรืองขึ้น กุลบุตรผู้มีศรัทธาปสาทได้เข้าบรรพชาอุปสมบทก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปีเป็นเงาตามตัว กุฏิที่อยู่อาศัยจำพรรษาก็ต้องปลูกสร้างขึ้นเพิ่มเติมให้พอกับจำนวนพระภิกษุสามเณร พระคุณท่านได้สละทุนทรัพย์ส่วนตัวปลูกสร้างขึ้นใหม่บ้าง มีผู้มีศรัทธาบริจาคทรัพย์ปลูกสร้างเพิ่มเติมบ้าง การนี้ต้องใช้ทุนทรัพย์หลายหมื่นบาทแม้กระนั้น ก็ยังไม่ค่อยจะเพียงพอแก่จำนวนพระภิกษุสามเณรที่จำพรรษาและกุฏิซึ่งสร้างด้วยตัวไม้ทั้งหลังและทรวดโถมอยู่มากแล้วก็ยังเหลือตกค้างอยู่อีกจำนวนมากทำให้วัดหมดสง่า ประกอบด้วยไม้ต้องด้วยสุลक्षणะอีกด้วย สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวแล้วนี้ พระคุณท่านได้ดำริไว้ว่าจะพยายามรื้อถอนและปลูกสร้างเป็นตึกโบกปูนเพื่อความคงทนถาวร และขยับขยายให้อยู่ในผังที่ตั้งงามโอ่อ่าภูมิฐานยิ่งขึ้นแต่ในขณะที่ยังขาดแคลนทุนทรัพย์ ก็พยายาม

พณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นประธานวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๙๓

โรงเรียนพระปริยัติธรรมหลังใหญ่

ปรับปรุงซ่อมแซมกันพออยู่อาศัย
ไปก่อน ทั้งนี้เพื่อเจียดเงินไป
ทำการปลูกสร้างสิ่งจำเป็นแท้
เสียก่อน เช่นศาลาการเปรียญซึ่ง
ชำรุดมากแล้ว และคับแคบไม่พอ

จะบรรจุพระภิกษุ
สามเณร และบรรดาผู้
มีศรัทธามาประกอบ
การบุญกุศล ซึ่งมีอยู่
เป็นประจำเกือบทุกวัน
ตลอดปีเป็นต้น การ
ทำนุบำรุงเกี่ยวกับ
สาธารณูปการของ
สำนักวัดปากน้ำ
ภาษีเจริญนั้น คง

กระทำอยู่เสมอไม่ขาด ทั้งนี้เพื่อให้มีความสง่างามสมกับเป็นปูชนียวัตถุใน
พระพุทธศาสนาจริงๆ การปลูกสร้างสิ่งต่างๆ สมควรจะได้แสดงรายการ พอ
ให้ทราบบ้างในเฉพาะสิ่งที่ได้เริ่มการมาใกล้จะสำเร็จแล้ว กับสิ่งที่กำลังเริ่มจะ
กระทำต่อไปในระยะอันใกล้นี้เท่านั้นคือ

ก.โรงเรียนปริยัติธรรมหลังใหญ่ ซึ่งสร้างเป็นตึกคอนกรีตถึอบนอย่าง
งดงามทันสมัย มีขนาดกว้าง ๕ วา ๒ คอก ยาว ๓๐ วา สูง ๓ ชั้น ตึก
โรงเรียนหลังนี้จะมีเครื่องประกอบในการศึกษาอย่างครบถ้วนทุกอย่าง เช่นมี
ห้องสมุดขนาดใหญ่พอสมควร สำหรับให้นักศึกษาสามารถทำการค้นคว้าหลัก
วิชาการต่างๆ ได้โดยสะดวกตึกโรงเรียนหลังนี้ พณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรีได้ให้เกียรติมาเป็นประธานทำพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๓

ศาลาการเปรียญหลังเก่าอยู่คู่มากับวัด

ศาลาชั่วคราว ใช้เป็นโรงฉัน และที่แสดงธรรมเทศนา
ปี พ.ศ.๒๔๙๙

การก่อสร้างได้กระทำตลอดมา
ขณะนี้ใกล้จะเสร็จเรียบร้อย
คงขาดแต่เครื่องประกอบเล็กๆ
น้อยๆ เช่นการทาสี, การสร้าง
โต๊ะเรียนซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่า
๖๐๐ ชุด และตู้เก็บหนังสือ
ประจำห้องสมุด ฯลฯ เท่านั้น
ขณะนี้ผู้รับเหมาทำการก่อสร้าง
ได้เร่งมือซึ่งคาดว่าจะเสร็จ
เรียบร้อยในระยะเวลาอันสั้นนี้
แล้ว แต่ทั้งที่ยังเสร็จไม่สมบูรณ์
นี้เอง ในปีการศึกษา ๒๔๙๗
ก็ได้อาศัยเปิดทำการสอนโดย
ใช้โต๊ะเรียนของเก่าไปพลางก่อน
แม้โต๊ะเรียนเดิมจะมีอยู่น้อยไม่

พอแก่จำนวนนักศึกษา ก็ได้จัดตารางสอนหมุนเวียนกันพอให้สำเร็จประโยชน์
ไปได้ชั่วคราวและโดยทั่วถึงกัน

ข. ดำริสร้างศาลาการเปรียญใหม่ เพราะหลังเดิมชำรุดมากและคับ
แคบไม่พอจะอบรมพระภิกษุสามเณรทั้งวัดและบรรดาทายกทายิกาซึ่งศรัทธา
มาทำบุญเลี้ยงพระซึ่งมีอยู่เป็นประจำแทบทุกวันตลอดปีได้ กับปรากฏว่าเมื่อ
ต้องใช้ศาลาการเปรียญประกอบพิธีกรรมทางศาสนาแล้ว บรรดาทายกทายิกา
จะล้นหลามมาอยู่ในบริเวณลานหน้าพระอุโบสถ ถึงกับต้องจัดทางเดินที่ให้พัก
อยู่เสมอเป็นการไม่สะดวก ขณะนี้กำลังสร้างศาลาชั่วคราวกึ่งถาวรเพื่อใช้
เป็นโรงฉันและสถานแสดงพระธรรมเทศนาแทน เมื่อศาลากึ่งถาวรหลังนี้
แล้วเสร็จ จะรื้อศาลาการเปรียญเดิมแล้วปลูกสร้างใหม่ ซึ่งจะสามารถจุพระ

ศาลาการเปรียญหลังใหม่ ใช้มาจนถึงปัจจุบัน

ภิกษุสามเณรและทายกทายิกาได้ไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ คนต่อไปทันที การปลูกสร้างศาลาชั่วคราวและศาลาการเปรียญหลังใหม่นี้จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนนับเป็นล้านๆ บาทขึ้นไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบรรดาผู้มีศรัทธาช่วยกันบริจาคทรัพย์ช่วยเหลือ การนี้จึงจะสำเร็จได้โดยรวดเร็ว

ค. การประปาของเทศบาลนครธนบุรียังจ่ายน้ำบริโภคมาไม่ถึงวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ทำให้มีความลำบากในเรื่องน้ำบริโภคสำหรับบริโภค เรื่องน้ำบริโภคเพื่อบริโภคสำหรับสำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญซึ่งมีจำนวนพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกามากมายนั้น นับว่าเป็นปัญหาสำคัญยิ่งประการหนึ่งเพื่อสวัสดิภาพของพระเณรและอุบาสิกาจำนวนมากดังกล่าวแล้ว พระคุณท่านได้จ้างเหมาให้บริษัทอวอย่งฮุนฮวด ผู้ชำนาญในการเจาะน้ำบาดาลทำการเจาะน้ำบาดาลขึ้น การนี้ต้องใช้เงินค่าจ้างเหมาประมาณ ๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท ได้ทำการขุดลึกใต้พื้นดินลงไปไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ม. ขณะนี้ใกล้จะเสร็จโดยผู้รับเหมาได้นำน้ำซึ่งสูบขึ้นนำมาให้ทดลองบริโภค ขณะนี้คณะกรรมการตรวจรับงานของวัดกำลังนำน้ำที่สูบขึ้นมานั้นส่งไปยังกรมวิทยาศาสตร์ขอให้ทำการวิจัยให้แล้ว เข้าใจว่าชาววัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จะบริโภคน้ำบาดาลอัน

หลวงพ่อดลงรับแขกที่ศาลาเนื่องในวันคล้ายวันเกิด ๑๘ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๗

บริสุทธิปราศจากเชื้อโรคในเร็ววัน
นี้เป็นแน่

ง. โดยที่กิตติคุณของ
พระเดชพระคุณหลวงพ่อด
ปากน้ำ ภาษีเจริญฯจรขจายไป
อย่างกว้างขวางมีศิษย์และผู้
เคารพนับถือท่านมากมาย ต่างพา

กันมานมัสการเยี่ยมเยียน ตลอดจนขอบารมีท่านให้อุปการะช่วยเหลือแก้ไข
อาการเจ็บไข้ได้ป่วยตามหลักวิชชาธรรมกายของท่าน ในวันหนึ่งๆ หลายร้อย
ราย จนกระทั่งที่รับรองแขก ณ บริเวณกุฏิของท่านกลายเป็นสถานที่คับแคบ
เสียแล้ว เหตุนี้เองบรรดาศิษยานุศิษย์ตลอดจนผู้เคารพนับถือท่าน ได้มี
ศรัทธาบริจาคทรัพย์รวบรวมกันดำริจะสร้างกุฏิของท่านขึ้นใหม่เป็นตึกโอบ
ปูอย่างถาวร และมีสถานที่รับรองแขกกว้างขวางกว่าของเก่ามาก การนี้

หลวงพ่อนำเดินแถวมาฉันทันเข้า

พระคุณท่านก็จะสละทรัพย์ส่วนของท่านร่วมในจำนวนที่จะขาดตกบกพร่องนั้นด้วย ขณะนี้คณะศิษย์ทั้งหลายได้รวบรวมเงินถวายท่านหลายหมื่นแล้ว แต่ยังไม่เพียงพอกับราคาตามแบบแปลนที่นายช่างกำหนด หากมีผู้ศรัทธาช่วยเหลือในเรื่องทุนทรัพย์ในการนี้พอเมื่อใด ภูมิของพระคุณท่านหลังนี้จะได้เริ่มปลูกสร้างทันที

๕. กิจวัตรประจำของหลวงพ่อดปากน้ำ

นอกจากหลักบริหารกิจการ ในสำนักวัดปากน้ำของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำใหญ่ๆ ๔ ประการดังกล่าวแล้ว เห็นเป็นการสมควรที่จะได้แถลงกิจการของวัดนี้อีกด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องแนบเนื่องกันกับการบริหารเรื่องการศึกษาและการปกครองอย่างชนิดแยกกันไม่ออก จึงขอนำมากล่าวได้ด้วยดังนี้

ก.ในตอนเช้าก่อนเวลา ๐๖.๐๐ น. พระคุณท่านจะนำภิกษุสามเณรลงฉ้นจันทน์เข้า(ข้าวต้ม) ณ ศาลาการเปรียญซึ่งใช้เป็นโรงฉ้นด้วย เมื่อหลังจากเสร็จภัตกิจแล้วจะได้นำภิกษุสามเณรลงทำวัตรสวดมนต์ไหว้พระในพระอุโบสถ หลังจากนั้นพระคุณท่าน

หลวงพ่ให้อวาทแก่พระภิกษุสามเณรหลังฉ้นเข้า

จะเทศนาอบรมสั่งสอนและให้อวาทแก่พระภิกษุสามเณร ทั้งนี้เป็นประจำทุกๆ วันไม่มีขาด นอกจากจะมีเหตุสุดวิสัยจริงๆ หรือติดกิจนิมนต์นอกสำนักในบางวันเท่านั้น ดังนั้นพระภิกษุสามเณรในความปกครองของท่านจะต้องถือเป็นวัตรปฏิบัติประจำวันโดยเคร่งครัด จะขาดทำวัตรเข้าเพื่อฟังโอวาทของท่านไม่ได้โดยเด็ดขาด เว้นแต่จะมีการเจ็บไข้หรือมีกิจจำเป็นจริงๆ ซึ่งก็จำเป็นต้องขออนุญาตเป็นกิจลักษณะแล้วเท่านั้น

ข.เพื่อทำการค้นคว้าหลักวิชา “ธรรมกาย” ขึ้นสูงเพิ่มเติม ตลอดจนการอบรมพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกาซึ่งได้ “ธรรมกาย” ที่เข้าชั้นเชี่ยวชาญพอสมควรแล้วให้มีความรู้สูงยิ่งขึ้น ท่านต้องใช้เวลามากในวันหนึ่งๆ ซึ่งเกือบจะไม่มีเวลาว่าง แต่ในฐานะที่ท่านมีลูกศิษย์ลูกหาและผู้ทีเคารพนับถือท่านมาเยี่ยมมัสการและมาขอบารมีจากท่านให้ช่วยเหลือแก้การโรคมีจำนวนวันละไม่น้อยนั้น ท่านจึงจำต้องเสียดเวลาอันมีค่าสูงของท่านมาเพื่อการรับรอง จึงจำเป็นต้องกำหนดเวลารับรองแขกไว้เป็นประจำวันดังนี้

เวลาเช้า   ตั้งแต่ ๐๗.๐๐ น. ถึง ๐๘.๐๐ น.

เวลากลางวัน   ตั้งแต่ ๑๑.๐๐ น. ถึง ๑๓.๐๐ น.

เวลาเย็น   ตั้งแต่ ๑๗.๓๐ น. ถึง ๑๘.๓๐ น.

ในระหว่างเวลารับรองแขกนี้เอง ถือเป็นเวลาแจกพระพุทธรูปของขวัญ

แก่ผู้ที่มีศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมด้วยในตัวเอง นอกจากเวลารับรองแขกตั้งระบู้ไว้แล้วนั้นท่านจะไม่รับรองแขก ยกเว้นในกรณีพิเศษจริงๆ เฉพาะครั้งคราวท่านจึงจะกำหนดให้เข้าพบได้ เท่าที่แถลงในเรื่องนี้ไว้ด้วยเพราะเกรงท่านที่ไม่ทราบจะไม่ได้รับความสะดวกในการมานมัสการท่าน

๖. โรงครัวที่ปรุงอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีสิ่งแปลกประหลาด เป็นที่สนใจของประชาชนอยู่ประการหนึ่ง เป็นสิ่งแปลกกว่าสำนักวัดอื่นๆ จริงๆ เพราะเป็นวัดเดียวเท่านั้นในประเทศไทย ที่พระภิกษุสามเณรไม่ต้องออกทำการบิณฑบาต

เจ้าภาพถวายภัตตาหารแด่หลวงพ่อ

ในตอนเช้า แต่กลับมีโรงครัวประกอบอาหารถวายพระภิกษุสามเณรทั้งเวลาเช้าและเวลาเพล ความแปลกประหลาดนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ที่ยังขาดความเข้าใจในพระธรรมวินัยอย่างแจ่มชัดถึงกับประณามว่า พระภิกษุสามเณรซึ่งจำพรรษา ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญปฏิบัติย่อหย่อนในพระธรรมคำสั่งสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะขาดนิสัยอันเป็นหลักปฏิบัติของ

บรรพชิตไปอย่างหนึ่งคือ พระภิกษุสามเณรจะต้องถือการฉันอาหารบิณฑบาตเป็นนิสัยอย่างหนึ่งในนิสัย ๔ อย่างของบรรพชิต แต่ผู้ที่เข้าใจในคำสั่งสอนของพระพุทธองค์แจ่มชัดแล้วคงจะไม่กล่าวเช่นนั้นเลย เพราะมีข้อแม้ว่าพระภิกษุสามเณรเมื่อมือติดเรกลามเกิดขึ้น โดยมีผู้มีศรัทธานิมนต์ฉันจังหันเกิดขึ้น หรือมีทายกทายิกาจัดถวายในวันอุโบสถ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้นแล้ว พระพุทธองค์ทรงอนุญาตไว้ว่า พระภิกษุสามเณรพึงงดเว้นถือนิสัยในการออกบิณฑบาตได้ ดังนั้นพระภิกษุสามเณรสำนักวัดปากน้ำไม่ออกทำการบิณฑบาต จึงไม่ขาดนิสัยดังที่เข้าใจกัน เพราะทุกๆ วันจะมีผู้มีศรัทธานิมนต์ลงฉันจังหัน ณ ศาลาโรงฉันทั้งเวลาเช้าและเพล โดยเจ้าภาพผู้ศรัทธาอาศัยโรงประกอบอาหารและอุปาสิกาของวัดเป็นเจ้าหน้าที่จัดปรุงอาหารถวายพระภิกษุให้เสร็จโดยเรียบร้อย เจ้าภาพเพียงเป็นผู้บริจาคทุนทรัพย์เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่บรรดาทายกทายิกาผู้มีศรัทธาทั้งหลายนั่นเอง

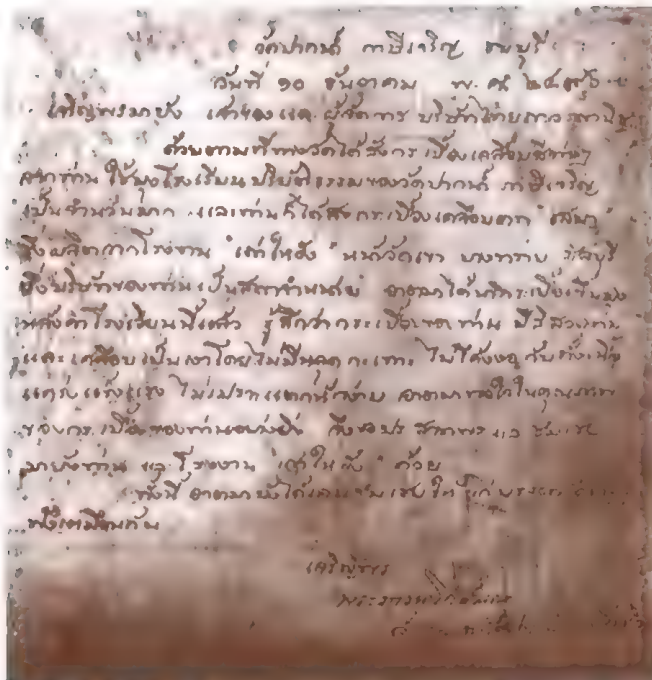
คุณแม่ท้วม ทุดานุกรม หัวหน้าแม่ครัว

เนื่องด้วยวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีผู้ศรัทธา มาทำการเลี้ยงพระเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสำหรับ พ.ศ.๒๔๙๗ นี้มีผู้ศรัทธาเป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระประจำวันถึง ๒๕๗ ราย และเหลือวันว่างไม่มีเจ้าภาพประจำเพียง ๑๐๘ วันเท่านั้น ในจำนวน ๑๐๘ วันนี้องค์ ก็มีผู้ศรัทธาเลี้ยงพระซึ่งมิได้กำหนดวันแน่นอนให้เจ้าหน้าที่ของวัดทราบ เข้าทำการเลี้ยงพระอีกมีค่อยจะมีวันว่าง วันว่างที่เหลือในเดือน

หนึ่งๆ จะมีเพียง ๒-๓ วันเป็นอย่างมาก ซึ่งในวันว่างที่เหลือนี้พระเดชพระคุณหลวงพ่อบ้านจะออกทุนทรัพย์ส่วนตัวของท่านวันละประมาณ ๘๐๐ บาท ให้โรงประกอบอาหารปรุงอาหารแล้วนิมนต์พระภิกษุสามเณรลงฉัน ด้วยเหตุนี้พระเณรในวัดปากน้ำจึงมีอดิเรกลาภประจำวัน ไม่จำเป็นต้องถือนิสัยออกทำการบิณฑบาตดังกล่าวแล้วในตอนต้น แต่เนื่องจากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญมีจำนวนพระภิกษุสามเณรและอุบาสิกาเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้มีศรัทธาที่จะมาทำการเลี้ยงพระ วัดปากน้ำจึงต้องจัดระเบียบโรงประกอบอาหาร จัดเจ้าหน้าที่การครัวความหวาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่จัดสถานที่ และรักษาความสะอาด ภาชนะเครื่องใช้ในการเลี้ยงพระไว้อย่างเรียบร้อย แรงงานเหล่านี้จัดจากจำนวนอุบาสิกาผู้มีศรัทธาต้องการบุญกุศล โดยมีได้ต้องการมูลค่าสิ่งใดเป็นการตอบแทนเลยแม้แต่น้อย เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยรัดกุม พระเดชพระคุณท่านได้ตั้งให้ น.ส.ท้วม ทุดานุกรม เป็นหัวหน้าโรงประกอบอาหาร หัวหน้าโรงประกอบอาหารมีหน้าที่รับเงินจากเจ้าภาพผู้มีศรัทธาเลี้ยงพระประจำวันไปทำการจ่ายอาหารสดแห้ง และจัดเจ้าหน้าที่ปรุงอาหารให้เสร็จเรียบร้อย โดยเจ้าภาพผู้มีศรัทธา

ทั้งหลายไม่ต้องกังวลอย่างใดทั้งสิ้นเพียงแต่มอบเงินที่มีศรัทธาทำบุญ ตลอดจนความมุ่งหมายแห่งการจัดประเภทอาหารเท่านั้น งานทำบุญเลี้ยงพระของผู้มีศรัทธาก็จะสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ทุกประการ

กิจการภายในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เท่าที่แถลงมานี้แม้จะไม่ละเอียดถี่ถ้วนแต่ก็พอกับความประสงค์ที่จะแถลงให้ทราบในหลักการใหญ่พอสมควรแล้ว กล่าวโดยสรุปก็คือ สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ก็มีทุกสิ่งทุกอย่างที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่บรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลายผู้ประสงค์จะศึกษาและปฏิบัติธรรม ตลอดจนกระทั่งสิ่งประกอบในการสร้างเนืองนาบุญของท่านผู้มีศรัทธา จะทำการบุญกุศลโดยพร้อมมูล

ประวัติวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
โดย โฆสิต ธิกุล

ประวัติวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ โดย ไผ่สีโต ภิภุ

วัดปากน้ำนี้มีบุคคลเป็นส่วนมากสนใจใคร่ทราบประวัติว่า ใครเป็นผู้สร้าง เพราะหลักฐานเดิมมิได้ปรากฏ ได้พยายามค้นหากันมานานแล้ว เพื่อจะได้ให้ทราบกันไว้เป็นอนุสรณ์ แต่หาสมดังปรารถนาไม่ คงได้พบหลักฐานในคำ อธิบายตำนาน พระอารามหลวง ของสมเด็จพระกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ปรากฏว่า “วัดปากน้ำอยู่ริมคลองด่าน (ธนบุรี) เป็นวัดหลวงแต่โบราณ รัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิสังขรณ์” ดังนี้ ข้อความเพียงนี้ ดูก็ยังไม่เพียงพอกับความปรารถนาของผู้อ่านไม่ และใคร่ทราบละเอียดกว้างขวางไปกว่านี้อีก เป็นอันว่า ยังมิได้พบเห็นประวัติที่แสดงไว้ละเอียดและหลักฐานที่พิศดารมากกว่าที่กล่าวนี้มาแสดงได้

คำที่ว่า เป็นวัดหลวงแต่โบราณ ไม่ปรากฏว่า สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใดได้ทรงปฏิสังขรณ์ หรือผู้ใดสร้างแล้วทูลเกล้าฯ ถวายไว้เป็นพระอารามหลวงในทำเนียบพระอารามหลวงแต่อย่างใด พิจารณาตามตำนาน พระอารามหลวง คำที่เรียกว่า พระอารามหลวงนั้น หมายความว่า เป็นวัดของสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินทรงสถาปนาขึ้น ถ้าเป็นของผู้อื่นสร้าง เรียกว่า อารามราษฎร์ แต่คนทั้งหลายมักเรียกกันตามสะดวกปากว่า วัดหลวง, วัดราษฎร์ ดังนี้ พระอารามหลวงครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีนามปรากฏอยู่ในทำเนียบสมณศักดิ์ของเก่า สังเกตดูเป็นวัดซึ่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใดพระองค์หนึ่งได้ทรงสร้าง หรือทรงบูรณปฏิสังขรณ์แทบทั้งนั้น แต่พระ

อารามหลวงในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์นี้ ในตำนานกล่าวว่า เป็นวัดของเจ้านาย และขุนนางสร้าง แล้วถวายเป็นวัดหลวงก็หลายวัด ความข้อนี้มีเรื่องราวปรากฏมาว่า เมื่อสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นเป็นราชธานีแล้ว ความมุ่งหมาย จะทำนุบำรุงให้เหมือนครั้งกรุงศรีอยุธยาราชธานีเดิม ด้วยนับถือกันว่า ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีเป็นสมัยที่รุ่งเรือง เรียกกันว่า **“รัฐบาลเมืองดี”** รัฐบาลว่าที่สร้างขึ้นในกรุงรัตนโกสินทร์นี้ ก็มักถ่ายแบบมาจากกรุงศรีอยุธยา แต่พระอารามหลวงในชั้นรัชกาลที่ ๑ ที่ ๒ ยังมีน้อย ถึงรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า พระอารามหลวงในกรุงเทพฯ นี้ยังมีน้อยกว่าครั้งกรุงเก่ามากไม่พอแก่ตำแหน่งพระราชาคณะในทำเนียบ จึงทรงสร้างพระอารามขึ้นใหม่บ้าง ทรงชักชวนอดิชนเจ้านายและ ขุนนาง ที่มีกำลังให้สร้างบ้าง ถ้าวัดของใครสร้างงดงามดี ก็ทรงรับเป็นพระอารามหลวง เพื่อให้เป็นเกียรติยศแก่ผู้สร้างหรือผู้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดนั้นๆ ความนิยมการสร้างวัดก็เกิดขึ้น แต่เมื่อถึงรัชกาลที่ ๔ และรัชกาลที่ ๕ ต่อมา ทรงพระราช

ดำริว่า วัดที่ได้สร้างขึ้นมีมากพออยู่แล้ว ก็มีใครจะได้ทรงรับวัดที่ผู้อื่นสร้างเป็นอารามหลวงตั้งแต่ก่อน ดังนี้

เฉพาะวัดปากน้ำนี้ ปรากฏในตำนานพระอารามหลวง ยกไว้ในอันดับพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดสามัญ หาใช่เป็นพระอารามหลวงชั้นสูง เช่นชั้นราชวรวิหาร หรือวรวินิจฉัย อีกนัยหนึ่ง มีเสียงกล่าวกันว่า เมื่อสมัยรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิสังขรณ์ เรียกกันว่า “**วัดสนกสวนสวรรค์**” แต่ค้นหาหลักฐานไม่พบ ครั้นต่อมารัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองด่านซึ่งอยู่ติดต่อกับวัดปากน้ำ เมื่อถึงรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างประตูกันน้ำ แล้วพระราชทานนามประตูน้ำนั้นว่า “ประตูน้ำคลองด่านภาษีเจริญ” ราษฎรพากันเรียกวัดปากน้ำนี้เป็นชื่อ **วัดปากน้ำคลองด่าน** แต่ส่วนใหญ่เรียกชื่อว่า **วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** และใช้ชื่อนี้มาจนทุกวันนี้

การเขียนเรื่องนี้ ย่อมมีความปรารถนาที่จักแสวงหาต้นฉบับอันเป็นหลักฐานให้มีข้อความละเอียดยิ่งกว่าที่กล่าวแล้วนั้น ว่าพระอารามหลวงนี้ได้ทรงสร้างโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลใด หรือผู้ใดเป็นผู้สร้างแล้วพลเกล้าฯ ถวายทรงรับไว้เป็นพระอารามหลวง ดังปรากฏในตำนานพระอารามหลวง ค้นหาต้นฉบับอันเป็นหลักฐานพิศดารยังไม่พบ จึงขอยุติไว้เพียงเท่าที่กล่าวมานี้

อนึ่ง วัดปากน้ำ เป็นอารามหลวงชั้นสามัญ และเป็นอาวาสที่มีอาณาเขตไม่ใหญ่โต ในพรราช พ.ศ. ๒๔๙๓ มีพระภิกษุสงฆ์ ๒๒๕ รูป สามเณร ๒๐๒ รูป จำพรรษาอยู่ เมื่อจะอนุมานการเปรียบเทียบกับพระอารามหลวงในจังหวัดธนบุรีด้วยกัน ก็เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธาซึ่งเป็นวัดที่มีผู้นิยมมาก พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย โดยทั่วไปเกิดปสาทะศรัทธาไปอุปสมบทและบรรพชาตลอดถึงการทำบุญบริจาคทานแก่พระสงฆ์สามเณรเป็นนิจนิรันดร์ วัดนี้มี

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปัจจุบัน

ภิกษุสามเณรรวมเป็นจำนวนถึง ๔๒๗ รูป ซึ่งแสดงให้เห็นได้ในด้านความเจริญและความก้าวหน้าวัดหนึ่งในการพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

การศึกษามีทั้งด้านคันถธุระและวิปัสสนาธุระ มีโรงเรียนปริยัติธรรมอันสง่างาม เป็นตลาดวิชาสำหรับพระภิกษุสามเณรในวัดและนอกวัดปีหนึ่งๆ มิใช่น้อย มีที่พำนักสำหรับอุบาสิกาสู้ใคร่จะแสวงหาความสงบ ด้วยการถือบวชบำเพ็ญภาวนาเป็นเอกเทศ มีกฎที่พิถีพิถันมากมายจนแทบจะหาลานวัดไม่พบ มีโรงครัวใหญ่จัดอาหารบิณฑบาตตลอดเวลา โดยพระภิกษุสงฆ์ไม่ต้องออกบิณฑบาตในตอนเช้า

อนึ่ง วัดปากน้ำเป็นศูนย์การศึกษาวิชาพระพุทธศาสนา โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก สำนักเรียนตลอดมา เมื่อถึงสมัยสอบนักธรรมและธรรมศึกษา วัดปากน้ำจึงได้รับจัดเป็นสนามหลวงอันเป็นสถานที่สอบทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต

วัดปากน้ำโดยอาณาเขต เป็นพระอารามหลวงที่เล็กที่สุด แต่โดย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนิน
ทอดผ้าพระกฐิน ณ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี
๓ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๒

โอราทหลวงพ่อ โดย หลวยพุทธสโร ภิกขุ

โอวาทหลวงพ่อ โดย ฉลวยพุทธสโร ภิกขุ

ภิกษุสามเณรทั้งหลาย,

เราเป็นพระภิกษุสามเณร เราต้องรู้จักตัวของเรา ถ้าเราไม่รู้จักตัวดี เป็นอันใช้ไม่ได้เลอะเทอะเหลวไหลไปหมด เราจะหาที่พึ่งไม่ได้ เราจะหวังพึ่งคนอื่นเขานั้นย่อมไม่ได้ ต้องพยายามช่วยตัวของตัวเอง ต้องทำตัวให้เป็นเกาะที่เรียกว่า “อตุตทิปา” การทำตนให้เป็นที่พึ่งของตน จึงจะได้ชื่อว่าเป็นคนรู้จักตัว

การรู้จักตัวนี้ สมเด็จพระบรมศาสดาทรงส่งเคราะห์พวกเราทั้งหลาย ซึ่งไม่รู้จักตนว่าเป็นเกาะและเป็นที่พึ่งของตน ให้รู้จักว่าเป็นที่พึ่งเป็นเกาะของตน พระองค์จึงได้ทรงชี้แจงแสดงธรรมว่าด้วยที่พึ่งของตน ที่พึ่งนี้แหละไม่ใช่ของพอดิพอร้าย นอกจากพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วรู้ไม่ได้ พระองค์เท่านั้นทรงรู้ได้ในสิ่งที่เป็นที่พึ่ง สิ่งที่เป็นเกาะของตน พระบรมทศพลนั้นเมื่อตรัสปฐมเทศนา ธมมจักกปวัตตนสูตร โปรดภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้งห้าสำเร็จแล้ว ทรงตรัสเทศนาอนัตตลักขณสูตร โปรดพระยส ๕๕ สำเร็จแล้ว ดำเนินไปยังเหล่าชฎิล ๑,๐๐๓ รูป ในระหว่างทางนั้น ไปพบพวกราชกุมารเล่นซ่อนหาปิดตากันในป่าไร่ฝ้าย ราชกุมารเหล่านั้นมีมเหลืด้วยกันทั้งนั้น แต่ราชกุมารองค์หนึ่งมเหลืองค์นั้นเป็นมเหลืกำมะลอ จ้างเขาไปไม่ใช่ของตนโดยตรง จ้างหญิงแพศยาไป ครั้นไปถึงป่าไร่ฝ้าย เล่นซ่อนหากันเป็นที่สนุกสนานนัก แก่เครื่องประดับแล้วห่อเรียบบร้อยส่งให้มเหลืถือไว้ทุกๆ องค์ทั่วหน้ากัน พระราชกุมาร

ที่มีมเหสีกำมะลอก็ให้ถือดูเดียวกัน มเหสีกำมะลอของพระราชกุมารผู้นั้น เป็นหญิงนครโสเภณี พอเห็นของมีค่าเช่นนั้น ก็ว่าของเหล่านี้เลี้ยงตัวเองได้ ชาติหนึ่งเราไม่ต้องเดือดร้อนเลี้ยงตัวได้ทั้งชาติ เมื่อนางเห็นเช่นนั้นก็ออกอุบาย ลัญญาวิปลาคแปรผันไป หาวิธีหลบหลีกซ่อนเร้นตัวสมความปรารถนาแล้วก็ พาเครื่องประดับหนีไป ไปทางไหนไม่มีใครรู้เรื่อง เมื่อราชกุมารเล่นซ่อนหา ปิดตากันอย่างสนุกสนานหมดเวลาที่จะเล่นกันแล้ว ก็กลับมาขอห่อเครื่องประดับที่พระมเหสีของตนๆ ประดับตกแต่งอวัยวะร่างกายไปตามหน้าที่ ฝ่ายพระราชกุมารที่มีพระมเหสีกำมะลอเป็นหญิงแพศยานั้น ไม่พบตัวหญิงแพศยาที่จ้างไปเป็นมเหสีนั้นพาเอาห่อเครื่องประดับหนีไปแล้ว ช่วยกันค้นหา ลักเท่าใดก็ไม่พบ ค้นไปค้นมาพบพระบรมศาสดาประทับอยู่ ณ รุกขมูลโคณฑันไม้ ราชกุมารเหล่านั้นก็ได้ทูลถามพระจอมไตรว่า “ดูกร ท่านบุรุษผู้เจริญ ท่านเห็นหญิงถือห่อผ้าเดินไปทางนี้บ้างไหม?” พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า “ແေး! ราชกุมารทั้งหลาย ท่านจะหาหญิงถือห่อผ้านั้นดีหรือ หรือจะหาตัวดี” ราชกุมาร ก็ทูลรับว่า “หาตัวดีพระเจ้าค่ะ”

“เออ! ถ้าหาตัวดีแล้ว นั่งลงซี เราจะบอกตัวให้” พระองค์ก็ทรงรับสั่ง ให้ราชกุมาร ๓๐ นั้นนั่ง และให้มเหสีอีก ๒๙ นั้นนั่งลงด้วยพร้อมกัน พระองค์ก็ ทรงแสดงถึงตัวก็ตรงกันกับ “**อตุตทิปา อตุตสรณา นามณฺณสุสรณา ธมฺมทิปา ธมฺมสรณา นามณฺณสุสรณา**” เมื่อท่านเข้าใจดังนี้ ขอเชิญท่านทั้งหลายจง เจีย โสตสดับ รองรับรสพระธรรมเทศนา ในเรื่องสิ่งที่เป็นเกาะเป็นที่พึ่งของตัวสืบต่อไป แปลตามวาระพระบาลีว่า **อตุตทิปา** มิตนเป็นเกาะ **อตุตสรณา** มิตนเป็นที่พึ่ง **นามณฺณสุสรณา** สิ่งอื่นไม่ใช่ นี่พึงรู้ใจความตามวาระพระบาลีให้แจ่ม ชัดเสียให้แน่ว่า **ตนนี้แหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่งตอนหนึ่ง ตอนที่สองรองลงไป** **ธมฺมทิปา** มีธรรมเป็นเกาะ **ธมฺมสรณา** มีธรรมเป็นที่พึ่ง **นามณฺณสุสรณา** สิ่งอื่นไม่ใช่ ธรรมนั้นแหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่ง

ที่จะพึงโอวาทเรื่องนี้ออก เราต้องรู้จักตน ต้องรู้จักกรรมเสียก่อน

คำว่าตนนั้นหมายถึงอะไร? ตนนั้นหมายหลายชั้น กายมนุษย์เรานี้ก็เรียกว่าตน กายมนุษย์ละเอียดก็เรียกว่าตน กายทั้ง ๑๔ กายซึ่งเหนือๆ ขึ้นไปโดยลำดับ จนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดก็เรียกว่ากายทั้งนั้น กายมนุษย์จนถึงกายอรุณพรหมละเอียดรวม ๘ กายเป็นตนในภพนี้ ตนในภพนี้ที่กล่าว เป็นตนโดยสมมติไม่จริงจังอะไร เป็นตนสมมติขึ้นครั้งหนึ่งคราวหนึ่ง ตั้งแต่กายธรรมจนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดรวม ๑๐ กายก็เป็นตน เป็นตนนอกภพ เป็นตนโดยวิมุติไม่ใช่ตนโดยสมมติ ทั้ง ๑๔ กายล้วนแต่เป็นตนทั้งนั้น นี่ให้รู้จักตนเสียดังนี้ก่อน ตนนี้แหละเป็นเกาะ ตนนี้แหละเป็นที่พึ่งแล้วจะแสดงเรื่องธรรม ให้รู้จักธรรมเสียอีกอย่างหนึ่ง คำที่เรียกว่าธรรมนะอะไร? อยู่ที่ไหน? ต้องรู้จักเสีย ถ้าไม่รู้จักก็เลอะเทอะเป็นป่าป้อนหลาน ไม่รู้จักธรรมละก็ พังธรรมไปสักเท่าใดๆ ก็ไม่รู้เรื่องจริงของธรรม เพราะไม่รู้จักธรรมจะรู้เรื่องจริงอย่างไร เราต้องรู้จักธรรมเสียก่อน

คำว่า ธรรม นะอะไร? ธรรมเป็นเครื่องทำตนนั้นให้เป็นอยู่ ตนนั้นไม่มีธรรมเลย ก็เป็นอยู่ไม่ได้ กายทุกกายตั้งแต่กายมนุษย์จนถึงกายพระอรหันต์ละเอียดทั้ง ๑๘ กาย ล้วนแต่มีธรรมให้ตั้งอยู่ทั้งนั้น ถ้าไม่มีธรรมแล้วก็เป็นอยู่ไม่ได้ คำว่าธรรมนี้อยู่ที่ไหนล่ะ? อยู่กลางกายมนุษย์ สะดือทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย ด้ายกลุ่มสองเส้นซึ่งให้ตึง ตรงกลางเส้นด้ายที่พาดตัดกัน ที่เรียกว่า กลางก้นนั่น คือถูกกลางดวงธรรม ที่ทำให้เกิดเป็นกายต่างๆ ทั้ง ๑๘ กายนั้น ดวงนั้นแหละเรียกว่าดวงธรรม ธรรมดวงนั้นดับไป กายต่างๆ นั้นก็ดับไปด้วย ดวงธรรมนั้นปล่อยใสสะอาดสะอาดนั้น กายต่างๆ นั้นก็รุ่งโรจน์โชตินาการ ธรรมดวงนั้นซุบซิดเศร้าหมอง กายมนุษย์ก็ไม่ปล่อยใสหอมช่อ ไม่สวยไม่งาม

น่าเกลียดน่าชังไป เพราะธรรมดวงนั้นสำคัญนัก ธรรมดวงนั้นแหละเป็นชีวิตของมนุษย์ คือ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ความเห็น ความจำ ความคิดและความรู้ อยู่กลางดวงนั้น ออกจากกลางธรรมดวงนั้น เป็นชีวิตธรรมสำคัญทีเดียว ธรรมดวงนั้นแหละ อยู่กลางกายของเราเหมือนกันทุกๆ คนไป ที่เรียกว่าดวงธรรมเป็นอย่างนี้ รู้จักเสียที

ต่อไปนี้จะแสดงถึงกาย กายเป็นเกะนั้นเป็นอย่างไร? เป็นที่ฟังนั้นเป็นอย่างไร? เกะได้อย่างไรหรือ? จึงได้ชื่อว่าเป็นเกะเป็นที่ฟัง ฟังนึกถึงมนุษย์ที่เรือล่มจมลงในท่ามกลางมหาสมุทร มนุษย์ก็ต้องว่ายน้ำซิ มนุษย์ปรารถนาเกะไหมล่ะ? ว่ายน้ำไปๆ ไปพบเกะเข้าลั้กกะจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นออกขึ้นใจขึ้นเกะนั้นโดยฉับพลันทีเดียว เพราะได้เกะดีแล้ว ได้อาศัยแล้ว ไม่อย่างนั้นก็ต้องว่ายน้ำกระเดือกๆ อยู่ในน้ำเหนื่อยแทบประดาตายขึ้นเกะเสียได้ก็หมดเหนื่อย หมดยากลำบาก นั้นได้เกะเป็นเรื่องได้เกะในมหาสมุทร ก็อาศัยเกะได้อย่างนั้น เกะจึงเป็นคุณอย่างหนึ่ง

ก็เรื่องกายเป็นที่ฟังเล่า ที่ตนเป็นที่ฟังนั้น เป็นที่ฟังอย่างไรกัน ถ้ามว่าเมื่อพบเกะกลางสมุทรนั้นรู้สึกอย่างไร? เมื่อพบเข้าแล้วก็ดีใจจะได้ฟังได้อาศัยเกะนั้น จะฟังจะอาศัยสิ่งอื่นไม่ได้จำต้องอาศัยต้องฟังเกะนั้น เพราะมันยังพอมิผลไม้มันก็ยังอดตภาพให้เป็นอยู่ได้ เกะจึงเป็นที่ฟังอย่างนั้น บัดนี้เราท่านทั้งหลายก็ได้อาศัยกายมนุษย์ ก็ฟังอาศัยกายมนุษย์นี้อยู่ เวลานี้เราได้อาศัยกายมนุษย์อยู่จริงๆ ฟังกายมนุษย์อยู่จริงๆ ถ้าว่าไม่อาศัยกายมนุษย์อยู่จริงละก็ ลองทั้งตุลัที่ชิมมนุษย์ก็ไม่มีไม่เห็น ที่เรียกว่าตายนั้นแหละ เมื่อปรากฏอย่างนี้ กายของมนุษย์จึงเป็นเกะจริงๆ

ธรรมก็เป็นที่ฟังเป็นเกะ เป็นที่ฟังเป็นเกะอย่างไร? ธรรมเป็นเกะเพราะถ้าไม่ได้ธรรมดวงนี้แล้ว กายมนุษย์จะได้อาศัยอะไร กายมนุษย์เมื่อไม่มีที่อาศัยที่เกะ กายมนุษย์ก็ต้องหายสูญไป เพราะไม่มีที่จะอาศัยจะฟัง กายมนุษย์อาศัยดวงธรรมดวงนั้น อยู่ในกลางธรรมดวงนั้น กายมนุษย์อาศัย

ธรรมดวงนั้นเป็นที่เกาะ รวมความว่ากายมณุษย์อาศัยดวงธรรมเป็นที่พึ่งและเป็นที่เกาะ ครั้นเข้าถึงกายมณุษย์ละเอียดยกชั้นหนึ่ง กายมณุษย์ละเอียดยกก็ต้องมีดวงธรรมของตัวเองเป็นเกาะมีกายของตัวเองเป็นที่พึ่ง แล้วยังต้องอาศัยกายมณุษย์เป็นทางให้เกิดกายมณุษย์ละเอียดยกด้วย เพราะถ้าไม่มีกายมณุษย์แล้ว กายมณุษย์ละเอียดยกก็เกิดไม่ได้ ครั้นเข้าถึงกายทิพย์ กายทิพย์นั้นก็ต้องมีดวง

แบบนั่งสมาธิ เจ้าที่ท่นพิรในการภาวนา

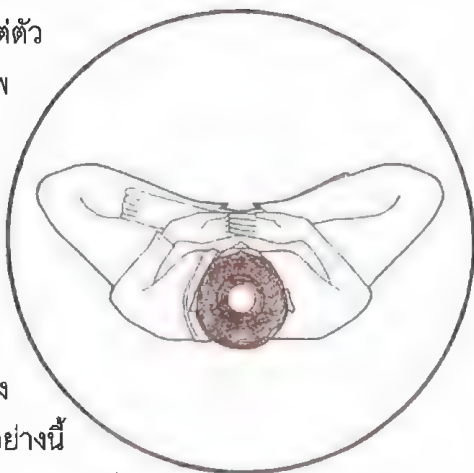
ธรรมเป็นที่พึ่งที่เป็นเกาะของกายทิพย์ และก็จำเป็นต้องมีกายมณุษย์ละเอียดยกเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะของกายทิพย์อีกด้วย กายทั้งหลายเป็นที่พึ่งเป็นที่เกาะเกี่ยวกันอย่างนี้ต่อขึ้นไปตามลำดับ และแต่ละกายๆ ต่างก็มีดวงธรรมของตัวเองเป็นที่พึ่งที่เกาะด้วยกันทั้งนั้นเป็นลำดับกันดังนี้

จะย้อนกลับกล่าวถึงกายมณุษย์ใหม่ กายมณุษย์เป็นเกาะเป็นที่พึ่งดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมณุษย์เป็นที่พึ่งที่พึ่งทั้ง ๒ อย่างนี้ เวลาที่เราอาศัยอยู่กับกายมณุษย์มีกายมณุษย์เป็นเกาะจริงๆ ที่ได้เกาะได้อาศัยอยู่ โดยมีกายมณุษย์เป็นที่พึ่งจริงๆ คนอื่นพึ่งไม่ได้ จะพึ่งคนอื่นพึ่งได้อย่างไร กายมณุษย์นี้มันต้องพึ่งตัวของมันเอง จะพึ่งคนอื่นได้อย่างไร อาบน้ำ, อุจจาระ เหล่านี้มันก็ต้องพึ่งตัวของมันทั้งนั้น จะพึ่งคนอื่นนั้นไม่ได้ต้องพึ่งตัวเอง ก็เมื่อกายมณุษย์มีกายของตัวเองเป็นที่พึ่งอย่างนี้ แล้วธรรมละ ก็มีธรรมเป็นที่พึ่งที่พึ่งของกายมณุษย์อีกเหมือนกัน คือ ดวงธรรมดวงใสที่อยู่ที่ศูนย์กลางกายนั้นแหละเป็นเกาะเป็นที่พึ่ง ไม่แต่เท่านั้น ดวงธรรมกลางกายมณุษย์นี้เอง ยังเป็นที่อาศัย

เกิดของกายมนุษย์ละเอียดต่อไปอีกด้วย เพราะถ้าไม่มีดวงธรรมนั้นอยู่ก่อน กายมนุษย์ละเอียดก็มาอาศัยอยู่ไม่ได้ ที่กายมนุษย์ละเอียดอาศัยอยู่ได้ก็มี ธรรมดวงนั้น ธรรมดวงนั้นแหละเป็นที่อาศัยของตัวเอง กายมนุษย์ละเอียด นั้นก็เป็นตัวของตัวเองเป็นที่อาศัยของตัวเองธรรมดวงนั้นแหละเป็นที่พึ่งสำคัญ เพราะได้มาด้วยบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ไม่มีพิรุณเลย จึงเกิดธรรมดวงนั้น ถ้าธรรมดวงนั้นดับไปกายมนุษย์ละเอียดก็หมดที่พึ่ง กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด และต่อๆ ขึ้นไป ต่างก็มีตัวของตัวเป็น เกาะเป็นที่พึ่ง แล้วก็มีดวงธรรมเป็นเกาะเป็นที่พึ่งดุจเดียวกันโดยลำดับไป ตั้งแต่กายมนุษย์ถึงกายรูปพรหมละเอียดรวม ๘ กายนี้ อยู่ในกามภพ รูปภพ และอรุภพ เวียนว้ายตายเกิดไม่รู้จักจบจักสิ้น แต่เขาก็มีที่พึ่งที่เกาะของเขา อย่างนั้นทั้งนั้น แต่ว่าพึ่งโดยสมมติชั่วคราวหนึ่งไม่จริงจังกัก เรียกว่า โลภียังยกเยื้องแปรผันอยู่ เอาจริงเอาจังไม่ได้ ที่จะเอาจริงเอาจังได้ต้องเข้าไป ถึงกายธรรม แต่กายธรรมต่างๆ อีก ๑๐ กายนั้นต่างก็ต้องมีตัวของตัวเป็น ที่พึ่งที่เกาะ และต่างก็ต้องมีดวงธรรมของตนเป็นที่เกาะที่อาศัยด้วยกันทั้งสิ้น ขาดเสียไม่ได้ จะพึ่งสิ่งอื่นๆ นั้นไม่ได้ เลอะเหลวทีเดียว จะมัววนบานศาลกล่าว พึ่งเจ้าพึ่งผีละละเอะเทอะ เพราะพวกหวังพึ่งเหล่านั้นไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของ สัตบุรุษ ไม่ได้ศึกษาในธรรมของสัตบุรุษ ความคิดเห็นจึงพิรุณไปเสียแล้ว ไม่ได้ยินได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ได้ฝึกฝนใจในธรรมของพระพุทธเจ้า ความเห็นจึงเลอะเลือนไปเช่นนั้น ถ้าไม่เลอะเลือนจะต้องมี ๒ อย่างนี้เท่านั้น คือมี กาย กับ ธรรม เท่านั้น เพราะฉะนั้นจะต้องเรียนให้รู้จักกายตัวเสียก่อน ว่ากายสมมตินี้แหละ เป็นตัวโดยสมมติ ๘ กายที่อยู่ในภพนั้นแหละ เรียกว่า **อตุตถสมมติ** เรียกว่าตัวโดยสมมติทั้งนั้น ส่วนธรรมละ คือธรรมที่ทำให้กายเป็นมนุษย์ นะ ก็เรียกว่า ธรรมสมมติเหมือนกันสมมติขึ้นชั่วคราวหนึ่ง ไม่ใช่ตัวดังที่ พระพุทธองค์ทรงรับสั่งว่า **“สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตาติ”** ธรรมทั้งสิ้นไม่ใช่ตัว ตัวทั้งสิ้นไม่ใช่ธรรม ตัวก็เป็นตัว ธรรมก็เป็นธรรม คนละนัยแก่กัน ทั้ง ๑๘ กาย

มีตัวกับมีธรรมที่ทำให้เป็นตัว แต่ตัว
ทั้งหลายเหล่านั้น ทั้ง ๘ ภายในภพ
เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หมด
ไม่เหลือเลย ทั้ง ๑๐ ภายในอก
ภพเป็น นิจุจํ สุธํ อดดา ทั้งหมด
ตรงกันข้ามอย่างนี้ นิจุจํ สุธํ
อดดา เป็นของเที่ยงของจริง
ทั้งหมด แต่ว่าในภพแล้วเป็นของ
ไม่เที่ยง ไม่จริงหมด รู้ให้ชัดเสียอย่างนี้

ที่เกิดมาในมนุษย์โลก เป็นภิกษุ สามเณร ก็
เย็นอกเย็นใจสบายอกสบายใจ ไม่ถือเลอะเลือนผิดๆ พลาดๆ ไป ให้รู้จักหลัก
พระพุทธศาสนาอย่างนี้ รู้จักความเป็นจริงของทางมรรคผล ตามความเป็น
จริงของกายที่เป็นของในภพนอกภพชัดอย่างนี้ จะได้ไม่ม่งายในการหาเลี้ยง
ชีพหรือการเป็นอยู่ในหมู่มนุษย์ไม่มีการสับสนอลหม่านกับใคร ให้แต่ความสุข
กับตนและบุคคลเป็นเบื้องหน้า ที่ชี้แจงมาเป็นเรื่องตนของตนและธรรมที่
ทำให้ตนเป็นของตน ทั้งเป็นเกาะทั้งเป็นที่พึ่ง ตามความในพระบาลีว่า
อดตทึปา อดตสรณา นาณณสุสรณา ธมมทึปา ธมมสุสรณา นาณณสุสรณา
ดังนี้ พอสมควรแก่เวลา ขอความสุขสวัสดีจงบังเกิดมีแต่ท่านทั้งหลาย
บรรดาที่มาสโมสร ณ ที่นี้ทุกถ้วนหน้ากัน

สมเด็จพระมหาธรรมราชาเจ้า
(ช่วง วรปัญญา ป.๕. ๙)
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (ช่วง วรปุณฺโณ ป.ศ. ๙) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามีนามเดิมชื่อ ช่วง นามสกุล สุดประเสริฐ นามบิดา นายมีง นามมารดา นางสาวเกา เกิด ณ บ้านตำบลราชเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ วันพุธที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีฉลู

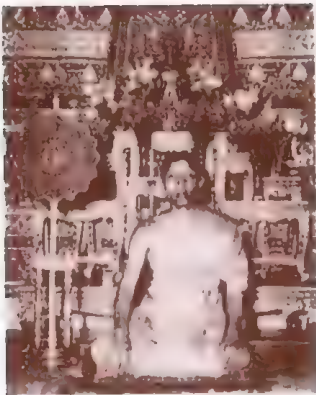
บรรพชาเป็นสามเณรเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ อายุ ๑๕ ปี ณ วัดสังฆราชา กรุงเทพมหานคร มีพระครูศิลาภิรัต (ทอง) เจ้าอาวาสวัดลาดกระบัง เป็นพระอุปัชฌาย์ ต่อมาอุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ อายุ ๒๑ ปี ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มีพระครูบริหารบรมธาตุ (ป่วน เกสโร) เจ้าอาวาสวัดนางชีเป็นพระอุปัชฌาย์ และพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ สมัยดำรงสมณศักดิ์ที่พระครูสมณธรรมสมาทาน เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ประชุมสงฆ์เวลา ๙.๒๐ น. ได้รับฉายา “วรปุณฺโณ”

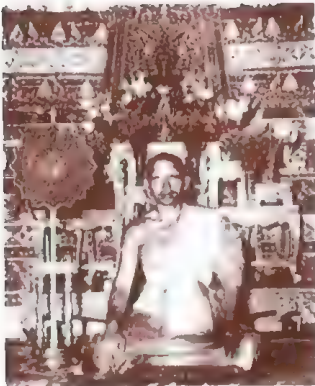
สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามีนามเดิมชื่อ ช่วง นามสกุล สุดประเสริฐ นามบิดา นายมีง นามมารดา นางสาวเกา เกิด ณ บ้านตำบลราชเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ วันพุธที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีฉลู

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์

พระภิกษุโกศลเถร

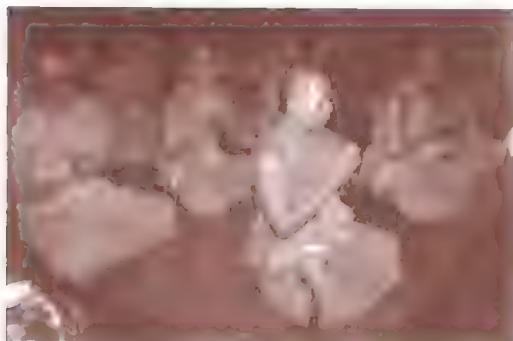

พระราชาโมลี

เวลาใกล้เคียงกับท่านเจ้าคุณพระภาวนา-
โกศลเถร (ธีระ ธมฺมโร) หรือหลวงพ่อเล็ก
และท่านเจ้าคุณพระราชโมลี (ณรงค์ สุตญาณโณ)
ต่างล้วนเป็นผู้ร่วมบารมีสำคัญของหลวงพ่อ
วัดปากน้ำท่านเจ้าคุณเป็นอันเตวาลิกที่มี
ความสามารถดีเด่นในการศึกษาพระปริยัติ-
ธรรมแห่งยุคได้ยังประโยชน์ให้เกิดแก่พระ-
ศาสนเป็นอันมาก

เมื่อหลวงพ่อวัดปากน้ำมรณภาพแล้ว ท่าน
เจ้าคุณได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ จากปี
พ.ศ.๒๕๐๘ ถึงปัจจุบันต่อจากเจ้าประคุณ
สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถระ)
สมัยดำรงสมณศักดิ์เป็นพระวันรัตและรักษา
การเจ้าอาวาสวัดปากน้ำในระหว่าง
พ.ศ.๒๕๐๒-๒๕๐๘ นับแต่ท่านเจ้าคุณได้เป็น
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านเจ้าคุณได้พัฒนาวัด
ปากน้ำ ให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นอีกต่อไปโดยลำดับ

ท่านเป็นพระเถระผู้ใหญ่ สูงด้วยสมณศักดิ์
เปี่ยมด้วยคุณธรรมงดงามด้วยศีลาจารวัตร
มีปรีชาสามารถในงานของการคณะสงฆ์ครบ
ถ้วนทุกด้าน มีเกียรติคุณกว้างไกล ทั้งในหมู่
ของพุทธศาสนิกชนชาวไทยและนานาชาติ
พระผู้เป็นต้นแบบอันเลิศนี้ก็คือ เจ้าประคุณ
สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ
ป.ธ.๙) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ประจักษ์พยานสำคัญ
ที่ยืนยันความเป็นต้นแบบ
อันเลิศของเจ้าประคุณ
สมเด็จพระสังฆราช อย่างดี ก็คือ
บรรดาลูกศิษย์ลูกหาที่ใกล้ชิด
หรือพระภิกษุสามเณรใน
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่อยู่

ภายใต้การปกครอง ดูแลของท่านนั่นเอง

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เวลานั้นมีพระภิกษุสามเณรอยู่เกือบ ๕๐๐ รูป มี
พระราชอาคัน พระสังฆาธิการ พระครูสัญญาบัตรรวมกว่าสิบรูป มีพระภิกษุ
ผู้ทรงเปรียญธรรม ๙ ประโยคมากที่สุดในประเทศ มีพระภิกษุสามเณรที่เป็น
เปรียญธรรมมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ นอกจากนี้ยังมีพระวิปัสสนา
จารย์และอุบาสิกที่เป็นครูสอนภาวนาอีกหลายท่าน ซึ่งทั้งหมดนี้ย่อมเป็นสิ่ง
ยืนยันถึงความเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาความสามารถในการปกครอง ความ
สามารถในการถ่ายทอดนิสัยและการศึกษาของเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช เพราะ
ลูกศิษย์ดีย่อมเกิดจากอาจารย์ดี พอเป็นอย่างไรลูกก็เป็นอย่างนั้น ไม่ต้องดู
มากเพียงแค่เห็นการทุ่มเทของพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำฯ ที่เรียบง่าย
ตา ก็พอจะบอกได้ชัดเจนแล้วว่า ครูบาอาจารย์ที่นั่นเขาอบรมสั่งสอนลูกศิษย์
กันอย่างไร พิถีพิถันมากน้อยแค่ไหน

พระผู้เป็นเสาหลักแห่งสังฆมณฑล

งานหลักๆ ของการคณะสงฆ์นั้นได้แก่งานด้านการปกครองด้านการ
ศึกษา ด้านการเผยแผ่ด้านสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์
งานด้านต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นภาระหน้าที่หลักของพระสังฆาธิการทุกรูป
ด้วยเช่นกัน เพียงแต่ว่าโดยทั่วไปนั้นพระสังฆาธิการแต่ละท่านมักจะมิ

ถนัดโดดเด่นไปในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะเช่น บางรูปถนัดในทางการบริหารการปกครอง บางรูปก็ถนัดในทางการเทศน์สอน บางรูปก็ถนัดในด้านวิชาการ บางรูปก็ถนัดในด้านการก่อสร้าง หรือการสังคมสงเคราะห์ น้อยนักที่จะหาทานใดที่เก่งไปได้ทุกทางอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน

แต่ในส่วนที่มีอยู่น้อยนี้ กล่าวได้ว่ามีเจ้าประคุณสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามีอาจารย์รวมอยู่ด้วยรูปหนึ่งเพราะบทบาทของเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้า ในงานของ

การคณะสงฆ์เท่าที่ผ่านมานั้นดูจะโดดเด่นไปทุกด้าน จนยากที่จะบอกได้ว่างานด้านใดโดดเด่นกว่ากัน นั่นคือ

ด้านการปกครอง

นอกจากจะเป็นเจ้าอาวาสพระอารามหลวงขนาดใหญ่อย่างวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ แล้ว ยังเคยเป็นเจ้าคณะภาค ๓ ภาค ๑๗ ภาค ๗ ซึ่งกล่าวได้ว่าเคยผ่านการปกครองดูแลคณะสงฆ์มาแล้วเกือบทุกภูมิภาคทั้งภาคกลาง ภาคใต้และภาคเหนือ โดยเฉพาะในปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในสายพระสังฆาธิการคือเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ รวมทั้งยังเป็นกรรมการมหาเถรสมาคม อันเป็นองค์กรสูงสุดของการปกครองคณะสงฆ์ อีกด้วย

ด้านการศึกษา

นอกจากจะเคยเป็นพระอาจารย์สอนปริยัติธรรม เป็นกรรมการตรวจสอบความรู้ประโยคธรรมบาลีสนามหลวง เป็นอาจารย์ใหญ่และเจ้าสำนักเรียนแล้ว ปัจจุบันได้ดำรงตำแหน่งแม่กองบาลีสนามหลวงและประธานคณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษาของมหาเถรสมาคม ซึ่งถือว่าอยู่ในฐานะที่มีบทบาทสำคัญในด้านการศึกษาของคณะสงฆ์เป็นอย่างยิ่ง

ด้านการเผยแผ่

นอกจากจะได้ชื่อว่าเป็นนักเทศน์เป็นยอดพระธรรมกถึกแห่งยุครูปหนึ่งแล้ว เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้ายังมียุทธศาสตร์สำคัญในการเผยแผ่อีกมากมาย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ เป็นองค์อุปถัมภ์ชมรมพุทธศาสตร์สากล เป็นรองแม่กองงานพระธรรมทูตรูปที่ ๒ เป็นประธานคณะพระธรรมจาริก โดยเฉพาะบทบาทในด้านการเจริญศาสนสัมพันธ์กับนานาประเทศนั้น นับว่าเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าเป็นพระมหาเถระของไทยที่ได้รับการยอมรับยกย่องจากพุทธบริษัทต่างชาติ ต่างนิกายเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในศรีลังกา บังคลาเทศ เนปาล ญี่ปุ่น ไต้หวัน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ด้านการสาธารณูปการ

และสาธารณสงเคราะห์

นอกจากได้ดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะและก่อสร้างถาวรวัตถุมากมายในวัดปากน้ำภาษีเจริญ เองแล้ว เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้ายังได้เป็นผู้นำและช่วย

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สนับสนุนดำเนินการในที่อื่นๆ อีกหลายแห่ง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ นับเป็นมูลค่าหลายร้อยล้านบาท ซึ่งมีทั้งพระอุโบสถ พระวิหาร เสนาสนะ โรงเรียนพระปริยัติธรรม หอสมุดกลาง พระพุทธศาสนา ดึกสงฆ์อาพาธ พระไตรปิฎกหินอ่อน ารับบริจาคโลหิต ฯลฯ โดยเฉพาะทุนมูลนิธิหลวงพ่อดำปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ก่อตั้งขึ้นมานั้น นับว่ามีส่วนสำคัญในการสนับสนุนงานของพระพุทธศาสนา

และสาธารณประโยชน์อย่างมากมายเลยทีเดียว

จากบทบาทและผลงานด้านต่างๆ ของเจ้าประคุณสมเด็จฯ พระมหารัชฆังคลาจารย์โดยย่อๆ เท่าที่ยกมานี้ก็น่าจะเพียงพอต่อการที่จะกล่าวว่าท่านคือ **“พระผู้เป็นเสาหลักแห่งสังฆมณฑลในปัจจุบันโดยแท้”**

กว่าจะมาเป็น “สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์”

บนเส้นทางชีวิตของเด็กบ้านนอกคนหนึ่ง ซึ่งเป็นเพียงลูกชายชาวบ้านธรรมดาๆ มาเป็นสามเณรน้อย เป็นพระมหา เป็นพระราชาคณะ จนกระทั่งมาเป็น “สมเด็จพระราชาคณะ” ในวันนี้ นับว่าเป็นเส้นทางที่ไม่ธรรมดาเลย เพราะกว่าที่จะก้าวมาถึงจุดนี้ได้ นอกจากจะต้องอาศัยความใฝ่ดีมีมานะอดทนของตนเองแล้ว ยังต้องอาศัยความมีบุญวาสนาที่ได้ครูบาอาจารย์ดี อีกด้วย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีศรัทธา และได้รับการถ่ายทอดแบบอย่างที่ดีงามมาครบถ้วนทุกด้านคือ

๑.แบบอย่างด้านการบริหาร

สมเด็จพระสังฆราช
(ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร)

เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ได้แบบอย่างทางด้านการบริหาร การปกครอง จากเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร) วัดเบญจมพิตรา ในช่วงที่ไปศึกษาเล่าเรียน และรับหน้าที่เป็นเลขานุการของเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช พระองค์นั้น

๒. แบบอย่างด้านวิปัสณาธุระ

เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ได้แบบอย่างทางด้านวิปัสณาธุระจากพระเดชพระคุณพระมวงคล เทพมุนีหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

๓. แบบอย่างทางด้านการปฏิบัติ

ได้แบบอย่างด้านการปฏิบัติจากเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร) แห่งวัดสามพระยา

หากย้อนหลังไปเมื่อหลายสิบปีก่อน สมัยที่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ยังเป็นพระมหากษัตริย์อยู่จะเป็นด้วยหน่วยก้านหรือวาสนาบารมีที่ฉายแววออกมา หรือด้วยสายตาอันยาวไกลของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ เองก็ตามได้ทำให้หลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ ท่านเตรียมวางตัวพระมหากษัตริย์ไว้เป็นทายาทในการปกครองวัดสืบต่อจากท่าน พร้อมทั้งยังได้พยากรณ์ไว้ด้วยว่า “ต่อไปจะได้เป็นสมเด็จพระสังฆราช” ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร) สมเด็จพระสังฆราช วัดเบญจมพิตราได้ทรงบอกแก่เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร) วัดสามพระยาว่า “ท่านที่วัดปากน้ำ นำมาฝากเอาไว้เป็นตัวแทน เมื่อเรียนจบแล้วจะนำกลับวัดปากน้ำ”

คำพยากรณ์อันแม่นยำของหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ นั้น ก่อนหน้านั้นก็ได้เคยปรากฏอย่างชัดแจ้งมาแล้วต่อเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปลด กิตฺติโสภณมหาเถร)

สมเด็จพระสังฆราช
(ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร)

สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร) วัดพระเชตุพนฯ ซึ่งพระองค์ได้ทรงกล่าวยืนยันไว้ในคราวที่เสด็จไปถวายสักการะหลวงพ่อดำที่วัดปากน้ำ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๕ ว่า

“ที่มาวันนี้ก็เพื่อจะมาถวายสักการะหลวงพ่อดำด้วยความหวังตั้งใจของหลวงพ่อดำเคยพูดไว้อย่างไร และความตั้งใจของหลวงพ่อนั้น ก็ปรากฏตามที่หลวงพ่อดำพยากรณ์ไว้ ซึ่งขณะนี้ก็ได้เป็นพระผู้ใหญ่สูงสุดในคณะสงฆ์สมความ

ปรารถนาของหลวงพ่อดำแล้ว”

แม้ว่าจะยังมิต้องรับภาระเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในทันทีหลังจากที่หลวงพ่อดำที่วัดปากน้ำ มรณภาพไป เพราะในช่วงระยะแรกๆ นั้น เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) วัดพระเชตุพนฯ ยังทำหน้าที่รักษาการอยู่แต่ในที่สุดภาระอันหนักอึ้งนั้นก็มาถึงจนได้ อีกทั้งยังมาถึงพร้อมๆ กับการได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะภาค ๓ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๘

อย่างไรก็ดีเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราชก็สามารถบริหารงานทุกด้านไปได้ด้วยดี ดังถ้อยคำชมเชยที่เจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) วัดพระเชตุพนฯ ได้ทรงนิพนธ์ไว้ในหนังสือ “อานุภาพธรรมกาย” ตอนหนึ่งว่า

“.....วัดที่มีเสนาสนะมากและพระภิกษุสามเณรมากอย่างนี้ทางวัดต้องแบ่งหน้าที่กันทำ ถ้าคุณไว้ผู้เดียวทำงานไม่ไหว จะเอาอะไรดีไม่ได้ ต้องพากันล้มตายทั้งวัด ที่วัดปากน้ำนี้ทรงความเจริญอยู่ได้ กำลังเจริญอยู่ และจะเจริญต่อไปทุกวันนี้ ต้องอาศัยแบ่งกำลังกันดังกล่าวแล้ว

ถึงพระเทพวรเวที (สมเด็จพระมหารัชมงคลดาส) เป็นเจ้าอาวาสทำงานในหน้าที่เจ้าอาวาส ทั้งเป็นเจ้าคณะภาค เพิ่มภาระขึ้นใหญ่หลวง

[illegible]

พ.ศ.๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพวรเวที

พ.ศ.๒๕๑๖ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมธีรราชมหามุนี

พ.ศ.๒๕๓๐ ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะชั้นเจ้าคณะรองที่ พระธรรมปัญญาบดี

พ.ศ.๒๕๓๘ ได้รับพระราชทานสถาปนาสมณศักดิ์เป็นสมเด็จพระราชาคณะที่ สมเด็จพระมหาธีรราชมุนี

ความคิดเห็นด้านคุณธรรมจากผู้ใกล้ชิด

พระเทพมุนี เจ้าคณะภาค ๕ เลขานุการแม่กองบาลีสนามหลวง ได้กล่าวว่า “หลวงพ่อดีใจที่ท่านเป็นผู้ที่เคร่งครัดในระเบียบแบบแผนใช้หลักเหตุผลเป็นองค์ประกอบในการบริหารงานบุคคล สิ่งที่คุณศรัทธาให้ความเคารพรักท่านอย่างยิ่งก็คือ ความเมตตาและความเที่ยงธรรมของท่าน

ในการทำงานนั้น แม้ท่านจะมีภาระรับผิดชอบสำคัญหลายด้านแต่งานทุกอย่างก็ดำเนินไปได้ไม่ติดขัด เพราะท่านรู้จักใช้คนที่เหมาะกับงาน การแบ่งงานแต่ละด้าน แม้จะมีได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ แต่ก็เป็นที่รู้ๆ กันว่างานด้านไหนท่านจะมอบหมายให้ใครทำ เช่น ถ้าเป็นงานด้านการศึกษา การเทศน์การสอน ก็มักจะมอบหมายให้ท่านเจ้าคุณพระธรรมธีรราชมหามุนี หรือท่านเจ้าคุณพระราชรัตนวิมล จัดการ ถ้าเป็นงานด้านการก่อสร้างภายในวัดก็มักจะเป็นท่านเจ้าคุณพระเทพโกศล ถ้าเป็นงานด้านพิธีกรรมต่างๆ ก็มักจะมอบให้ท่านเจ้าคุณพระราชวชิรสังการรับผิดชอบ ถ้าเป็นงานของกองบาลีสนามหลวงหรืองานด้านเอกสารต่างๆ ก็มักจะเรียกใช้อาตมา หรือทีมงานในกองบาลีฯ ถ้าเป็นงานของหนหนือก็มอบให้ท่านพระศรีสมโพธิ งานของสำนักงานประชาสัมพันธ์ก็ให้ท่านเจ้าคุณพระศาสนานุรักษ์ดูแลและถ้าเป็นงาน

พระธรรมธีรราชมหามุนี

พระเทพโกศล

พระศาสนานุกรักษ์

โรงครัวก็มอบหมายให้อุบาสิกาธัญญาณีรับผิดชอบ ฯลฯ แต่มีอย่างหนึ่งที่ท่านทำเอง ไม่แพร่พรายให้ใครทราบก็คืองานของมหาเถรสมาคม

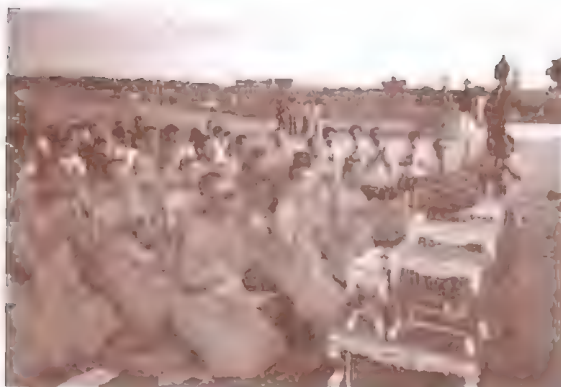
การมอบหมายงานของหลวงพ่สมเด็จเจ้านั้น ท่านจะสั่งงานอย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ซักถามหรือโต้แย้งได้ เพราะท่านเป็นคนเคารพในเหตุผล และที่สำคัญก็คือ ท่านเป็นคนจำแนกมอบงานให้ใครไปแล้วก็ตามงานตลอด ไม่มีลืม ใครที่รับมอบหมายงานอะไรไปแล้ว จะแซ่เขื่อนเฉไฉ คิดว่าปล่อยให้นั่นนานไปแล้ว ท่านจะลืม ไม่มีทาง

กิจวัตรที่สำคัญอีกอย่างของหลวงพ่สมเด็จเจ้า ก็คือ ท่านจะตรวจบัญชีทุกด้านทุกวัน รายได้-รายจ่ายเท่าไร บัญชีเคลื่อนไหวยังไร ท่านทราบตลอด ทำให้ท่านสามารถควบคุมดูแลงานต่างๆ ในวัดปากน้ำ ได้เป็นอย่างดี....”

พระมหามงคลพงษ์ สุวโธ เลขาธิการรูปที่ ๒ ของเจ้าคณะใหญ่หนเหนือ ได้กล่าวว่า “หลวงพ่สมเด็จเจ้า ท่านมีคุณธรรมเด่นเป็นเยี่ยมอยู่หลายประการ อาทิ ความเป็นผู้ไม่ว่าร้ายใคร คือท่านมีจิตใจเที่ยงธรรมและมีปวงวาจาเป็นปกติ ถ้าจะตักเตือนหรือติเตียนผู้ใดก็ทำไปด้วยความเมตตา มีความปรารถนาดีเป็นที่ตั้ง

ความมีโลกทัศน์กว้างไกล ท่านเข้าใจถึง

สภาพของสังคมและ
ปัญหาต่างๆ เป็นอย่าง
ดีเพราะท่านผ่านภาระ
ความรับผิดชอบงาน
สำคัญๆ มามาก อีกทั้ง
ยังได้มีโอกาสไปศึกษา
ดูงานทางพระพุทธ-
ศาสนา ได้รู้ได้เห็น

แบบอย่างของความเจริญต่างๆ มาแล้วทั่วโลก

ความองอาจดงาม ด้วยความเป็นผู้ทรงภูมิธรรมความรู้และศีลา-
จารวัตรอันงดงาม ทำให้ท่านเข้าไปในท่ามกลางสภาของพระเถระผู้ใหญ่ทั้ง
ไทยและต่างประเทศด้วยความองอาจมั่นคงสง่าผ่าเผย เรียกว่ามีความ
รุ่งเรืองในตนเอง

ความมีสัจมาคารวะอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ว่าท่านจะเดินทางไปประเทศใด
ถ้าพบกับพระเถระผู้ใหญ่ที่มีพรรษามากกว่า และเป็นเถรวาทด้วยแล้ว ท่าน
จะเข้าไปกราบเลย ถือว่าเป็นลูกพ่อเดียวกัน

ความเป็นผู้รู้จักบริหาร รู้จักผสมผสานเวลาที่เข้าประชุมระดับชาติหรือสากล
ท่านจะเตรียมคำพูดให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานที่โดยเฉพาะถ้าเป็นงาน
รัฐพิธีหรือพระราชพิธี ท่านจะเตรียมตัวเตรียมคำพูดไว้พร้อมทีเดียว”

ปัจจุบันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามั่งคลาจารย์มีอายุครบ ๗๘ ปี หลวงพ่อ
ท่านก็ยังตั้งหน้าตั้งตาสร้างบุญบารมีต่อไป เพื่อเดินตามมโนปณิธานและอุดม
การณ์ที่หลวงพ่อใหญ่ (พระมงคลเทพมุนี) ท่านได้วางไว้ เพื่อเป้าหมายพระ
นิพพาน

พระภวนาโกศลเถร (ธีระ ชุมมธโร)
อดีตรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

พระภavanaโกศลเถร (ธีระ ธรรมธโร) อดีตรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระและฝ่ายคันถธุระ

พระภavanaโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ) เดิมชื่อเจียก เป็นบุตรคนที่ ๓ ของคุณพ่อจอกและคุณแม่วัน คล้อยสุวรรณ เกิดที่บ้าน คลองหนองตากล่า ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อเสาร์ที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ตรงกับแรม ๙ ค่ำ เดือนยี่ ปีชวด มีพี่น้องร่วมสายโลหิตทั้งหมด ๘ คน คือ

๑. นายศิริ คล้อยสุวรรณ

๒. ด.ญ. สังเวียน คล้อยสุวรรณ (ตายเมื่ออายุ ๓ ปี)

๓. พระภavanaโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ)

๔. น.ส. แจ่ม คล้อยสุวรรณ

๕. เป็นชาย ตายขณะอยู่ในครรภ์

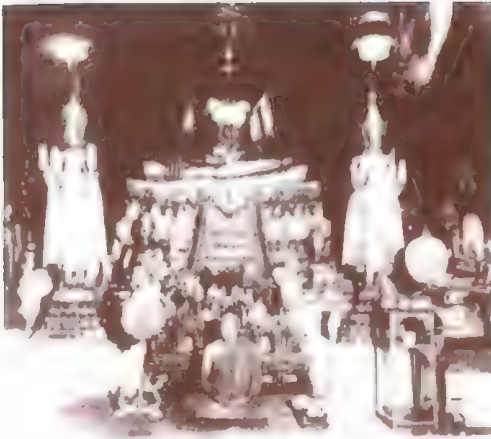
๖. น.ส. อำนวย คล้อยสุวรรณ

๗. นางอรุณ ศรีวิสัย

๘. เป็นชาย ตายเมื่ออายุ ๖ เดือน

พระภavanaโกศลเถร ได้รับการศึกษาขั้นต้น
จากโรงเรียนประชาบาลวัดหนามแดง อ.บางพลี
จ.สมุทรปราการ หลังจากสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาแล้ว ก็ไม่มี
โอกาสได้ศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษา เพราะเหตุว่าการศึกษาในสมัยนั้นยังไม่

เจริญกว้างขวาง ยังอยู่ในวงจำกัด และคงจะเนื่องด้วยเหตุดังกล่าวนี้เป็นประการสำคัญ บิดามารดาซึ่งมองเห็นอุปนิสัยอันเยือกเย็นสุ่มของบุตรชายของตน จึงได้พาบุตรของตนเข้าสู่กรุงเทพฯ และมอบถวายให้เป็นศิษย์ของหลวงพ่อดาว วัดปากน้ำ

ภาษีเจริญ ธนบุรี

จะมีใครสักกี่คนในสมัยนั้น ที่จะคาดการณ์ว่าเด็กชายร่างเล็กผิวดำคล้ำคนนั้นจะมีบุญบารมีอันสูงส่ง และมีชื่อเสียงปรากฏเด่นในวงการพระเถระที่เป็นนักสังคัมสงเคราะห์ ผู้อุทิศแล้วซึ่งชีวิตและจิตใจเพื่อพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

แววแห่งความเป็นสมณคากยบุตรของท่านอยู่ในสายตาของหลวงพ่อดาว วัดปากน้ำตลอดเวลา และเริ่มฉายแสงให้ปรากฏ เมื่อหลวงพ่อดาววัดปากน้ำให้บรรพชาเป็นสามเณร โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ วัดนางชี อ.ภาษีเจริญ จ.ธนบุรี เป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๐ ณ วัดนางชี ในขณะที่มีอายุเพียง ๑๔ ปีเท่านั้น **และนั่นคือ จุดเริ่มต้นอันพิสุทธิ์**

พระภิกษุโกศลเถร เริ่มศึกษาบาลีและนักธรรม และในขณะเดียวกันก็ศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนวทางปฏิบัติของหลวงพ่อดาววัดปากน้ำ อุปนิสัยอันอ่อนโยน ขยันขันแข็ง ทำให้ท่านได้รับเมตตาปราณีจากหลวงพ่อดาวเป็นพิเศษ

เป็นระยะเดียวกันกับระยะเวลาที่หลวงพ่อดาวเริ่มงานพัฒนาวัดปากน้ำในทุกๆด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการศึกษาอันเป็นจุดที่หลวงพ่อดาวทุ่มเทเป็นพิเศษ

นักศึกษาในสมัยนั้นได้รับความไม่สะดวกหลายประการ แ่นละ รวมทั้งพระภาวนาโกศลเถรด้วยซึ่งเป็นนักศึกษายุในสมัยนั้น ปัญหาการขาดแคลนครูสอนตลอดถึงปัญหาด้านสัปปายะอื่นๆ มีอยู่มากมาย บ่อยครั้งที่นักศึกษาต้องเดินไปเรียนยังสำนักอื่นๆ หรือมิฉะนั้นก็ต้องเสาะแสวงหาครูมาสอน หาได้สะดวกสบายเช่นปัจจุบันนี้ไม่และภายใต้ภาวะของสิ่งแวดล้อมเช่นนี้ พระภาวนาโกศลเถร ซึ่งเป็นสามเณรน้อยๆ ก็ได้พยายามศึกษาเล่าเรียนอย่างสุดความสามารถ ภายใต้อุปการะของหลวงพ่อก และด้วยการมีวิริยะอุตสาหะเป็นเลิศ ท่านก็สามารถผ่านการศึกษาไปได้ด้วยดี ตลอดชีวิตแห่งการศึกษาตั้งแต่ครั้งเป็นสามเณรตราบจนกระทั่งเป็นพระภิกษุ ท่านสอบได้เป็นเปรียญ ๔ ประโยค และสอบได้นักธรรมชั้นเอก ตลอดชีวิตการเป็นนักศึกษของท่าน น่าจะได้เป็นอุทาหรณ์แก่นักศึกษารุ่นหลังเป็นอย่างดี เพราะเหตุว่าในวัยเกือบ ๔๐ อยู่แล้ว ท่านก็ยังใช้ชีวิตความเป็นนักศึกษายุในขณะที่ต้องรับภาระช่วยเหลือหลวงพ่อกมากมายหลายประการ นอกจากนี้ ท่านยังปฏิบัติได้ธรรมกายแต่ครั้งยังเป็นสามเณร และการปฏิบัติสมถวิปัสสนาเห็นว่าท่านเป็นนักปฏิบัติที่ดีเลิศและเชี่ยวชาญที่สุดรูปหนึ่ง

พระภาวนาโกศลเถร อุปสมบทเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๔๘ โดยมีพระครูบริหารบรมธาตุ (ปาน เกสโร) เจ้าอาวาสวัดนางชี เป็นพระอุปัชฌายะ และพระครูสมณธรรมสมาทาน (พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ) เป็น

พระภาวนาโกศลเถร

พระกรรมวาจาจารย์ ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ อ.ภาษีเจริญ จ.ธนบุรี ได้รับ ฉายาว่า **“ธมฺมธโร”** โดยมีคุณหลวงประดิษฐไพเราะ และคุณนายโชติ ศิลปบรรเลง เป็นผู้อุปถัมภ์ในการอุปสมบท

ความรับผิดชอบในภาระและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหลวงพ่อกี มากขึ้นเป็นลำดับ ท่านต้องรับหน้าที่เป็นครูสอนบาลีและนักธรรม ตลอดถึงการเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนากรรมฐาน และในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยเหลือแบ่งเบาภาระด้านปกครองภายในวัดอีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นผู้มีความสามารถรอบตัว สนใจศึกษา ค้นคว้า และปฏิบัติทดลองในสาขาวิชาการนั้นๆ ผู้ที่เคยอยู่ใกล้ชิดย่อมจะตระหนักดีว่า ท่านเป็นนักอ่านหนังสือทุกประเภท สนใจในศาสตร์ต่างๆ ทั้งแบบโบราณและสมัยใหม่ ประกอบกับการมีอุปนิสัยรักการศึกษา มีจิตใจเยือกเย็น มีความเมตตากรุณาเป็นพื้นฐานของจิตใจ ชอบบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ลึงเหล่านี้ได้ผสมผสานกันเป็น

บุคลิกภาพของท่าน นักบริหาร นักทำงาน และนักสังคมสงเคราะห์ในสมัยต่อมา หลวงพ่อได้มอบหมายให้ท่านเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนากรรมฐาน และช่วยเหลืองานในการปกครองวัดอีกด้วย เมื่อหลวงพ่อบำเพ็ญ ท่านได้รับมอบหมายจากหลวงพ่อก็คือเป็นผู้มอบพระของขวัญแทนหลวงพ่อวัดปากน้ำ

เมื่อสิ้นบุญหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำในปี พ.ศ.๒๕๐๒ ความรับผิดชอบประการสำคัญที่มีต่อวัดปากน้ำ ก็คือ ท่านได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฺฐายี) ให้เป็นรองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และในขณะเดียวกัน ก็ได้รับ

มอบหมายภาระสำคัญที่สุดภายในวัด จากพระเทพวรเวที เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ให้เป็นอาจารย์ใหญ่บริหารภารกิจด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม และเป็นอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนากรรมฐานประจำสำนักวัดปากน้ำ และสมัยต่อมาเมื่อวัดปากน้ำได้เปิดศูนย์การสอนวิชาพุทธศาสนาแก่นักเรียนพุทธศาสนานานาชาติ ท่านก็ได้รับการเป็นอาจารย์ใหญ่อีกเช่นเดียวกัน

การบริหารการศึกษา ต้องการอรรถวิสัยของผู้บริหาร อันหมายถึงการเข้าใจถึงภาวะของสังคมปัจจุบัน และการตระหนักถึงความจำเป็นของการศึกษา มีความคิดริเริ่มและก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาด้านคันถธุระหรือวิปัสสนาธุระก็ตาม ภารกิจอันหนักอึ้งเหล่านี้ มิใช่ภาระอันจะปฏิบัติได้ง่ายดาย เพราะเหตุว่าเป็นภาระสร้างคน ที่ต้องการสมรรถภาพของการมองเห็นการณ์ไกลเป็นสำคัญ และพระภิกษุโกศลเถระได้พิสูจน์ให้เห็นถึงคุณสมบัติเหล่านั้นครบถ้วนทุกประการ เป็นไปตามอุดมการณ์ที่หลวงพ่อบุญวัดปากน้ำได้วางรากฐานไว้ เป็นงานที่พระภิกษุโกศลเถระ ได้รับมอบหมายให้ “สาน” ต่อไปจนสำเร็จ

หลวงพ่อเล็ก

ถ้าหากจะมองย้อนไปดูแนวความคิดของหลวงพ่อวัดปากน้ำ ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่และเฝ้าสั่งสอนให้พระภิกษุโกศลเถรได้ค้นคว้าด้านวิปัสสนาไว้ อันเป็นประหนึ่งจะถ่ายทอดชีวิตจิตใจอันเป็นมรดกธรรมให้สืบต่อแทน ย่อมจะมองเห็นคุณค่าอย่างยิ่ง ในยามที่วัดปากน้ำกำลังก้าวเข้าสู่ยุคหัวเลี้ยวหัวต่อและแน่นอนเหลือเกินที่อัจฉริยภาพของพระภิกษุโกศลเถรได้สะท้อนให้เห็นเด่นชัดในยามนี้

การบริหารงานวัดปากน้ำในยุคต่อมา ยังคงวางอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาโดยไม่หยุดยั้ง พระภิกษุโกศลเถรมีส่วนสำคัญในการบริหารร่วมกับพระเถระภายในวัด ความนุ่มนวลละมุนละไม ทำให้ท่านเป็นที่รักและเคารพของบรรดาพระภิกษุสามเณรตลอดถึงอุบาสกอุบาสิกา จึงนับได้ว่า ท่านเป็นพระที่เข้าถึงจิตใจของประชาชน คุณลักษณะดังกล่าว จึงเป็นเสมือนหน่อโพธิ์ที่เจริญงอกงามสืบต่อจากหลวงพ่อ

และในระยะไม่นานต่อมา ก็ยรติคุณในด้านเมตตาปราณีของท่าน ทำให้ท่านได้รับสมญานามว่า **“หลวงพ่อเล็ก”** อันเป็นสำนวนโวหารที่เมื่อเอ่ยขึ้นคราวใด ก็ทำให้อนุสติถึงหลวงพ่อวัดปากน้ำอย่างประหลาด

พระภิกษุโกศลเถร ได้รับแต่งตั้งให้มีภาระหน้าที่ ได้รับพระราชทานและเลื่อนสมณศักดิ์ ดังต่อไปนี้

วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๕

ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจ
ธรรมสนามหลวง

- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๐ ได้รับพระราชทานแต่งตั้งสมณศักดิ์
เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่
พระครูสมณธรรมสมาทาน
- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์
เป็นพระครูสัญญาบัตรชั้นเอก
ในนามเดิม
- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์ใหญ่
สำนักเรียนวัดปากน้ำ
- วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๐๙ ได้รับแต่งตั้งเป็น รองเจ้าอาวาส
วัดปากน้ำ
- วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็น
พระราชาคณะที่ พระภาวนาโกศลเถร

เป็นที่น่าสังเกตว่าราชทินนามที่ได้รับพระราชทานล้วนเป็นนามเดิมของหลวงพ่อดปากน้ำ และด้วยเหตุนี้เองท่านจึงกลายเป็นหลวงพ่อดเล็กที่มีอายุยังน้อย แนวความคิดของหลวงพ่อดปากน้ำที่ท่านได้เคยปรารภไว้ ได้ถูกนำมาปฏิบัติและประยุกต์เข้ากับเหตุการณ์เพื่อความวิวัฒนาการของวัดปากน้ำในทุกๆ ด้าน พระภาวนาโกศลเถรจึงมีส่วนในการคิดและทำตลอดเวลา หากจะมองดู ภาระและหน้าที่การงานที่พระภาวนาโกศลเถรได้ปฏิบัติมาแต่ต้นจนกลายเป็นอนุสาวรีย์อันอมตะในปัจจุบัน พอจะประมวลกล่าวได้ดังต่อไปนี้

การพัฒนาการศึกษา อันกล่าวได้ว่าเป็นชีวิตจิตใจของท่าน เพราะเหตุว่าตลอดชีวิตของท่าน ท่านบำเพ็ญตัวเป็นนักศึกษา นักค้นคว้า และนักอ่านหนังสือทุกชนิด ประสพการณ์ที่ท่านได้รับในสมัยเป็นนักศึกษา ได้ถูกนำมาดัดแปลงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา “นาวาการศึกษา” ที่ท่านได้รับภาระเป็น “พันท้าย” จึงเป็นนาวาอันสง่างาม กว้างขวาง เต็มไปด้วยวิชาการและแนวความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ อยู่เสมอ

เมื่อ “โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดปากน้ำ” ตั้งขึ้นเพื่อสอนวิชาพุทธศาสนาแก่เยาวชน ท่านก็รับภาระเป็นอาจารย์ใหญ่ เพราะถือว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งแห่งการศึกษาที่ขยายวงกว้างออกไป และท่านได้อุทิศเวลาคลุกคลีกับเด็กๆ ด้วยความเป็นกันเอง และหาโอกาสแนะนำเด็กๆ ไปสู่แนวทางชีวิตอันมีหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานของจิตใจ

ท่านมักจะเล่าถึงความยากลำบาก ในสมัยที่ท่านยังเป็นนักศึกษา และปรารภว่า การศึกษาในสมัยก่อนยังไม่เป็นตลาดวิชาเหมือนดังปัจจุบัน ท่านจึงมักจะพูดกับสามเณรองค์เล็กๆ เสมอว่า “เรียนอะไรก็เรียนให้มันจริงจังสักอย่างก็แล้วกันเป็นเอาตัวรอดทั้งนั้น” อันสื่อให้เห็นทัศนคติอันกว้างขวางที่ท่านมีต่อวงการการศึกษาของสำนักเรียนวัดปากน้ำ

พระภาวนาโกศลเถร เข้าถึงจิตใจของเยาวชนเป็นอันดี ท่านจึงเล็งเห็นคุณประโยชน์แห่งการพัฒนาด้านจิตใจเป็นอย่างยิ่ง ในคำนำหนังสือ “คู่มือศึกษาพุทธประวัติและธรรมภาษาอังกฤษ” ของวัดปากน้ำ ท่านได้ถ่ายทอดปรัชญาชีวิตไว้ว่า “ความเจริญทางด้านจิตใจ เป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิต” และตอนหนึ่งท่านกล่าวอีกว่า “เรามีเวลาเรียนน้อย เพียงอาทิตย์ละครั้ง จึงควรที่ครูจะสอนให้ประหยัดเวลา แต่ได้สาระมากๆ” และคำพูดดังกล่าวทางโรงเรียนได้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติมาตราบเท่าปัจจุบัน

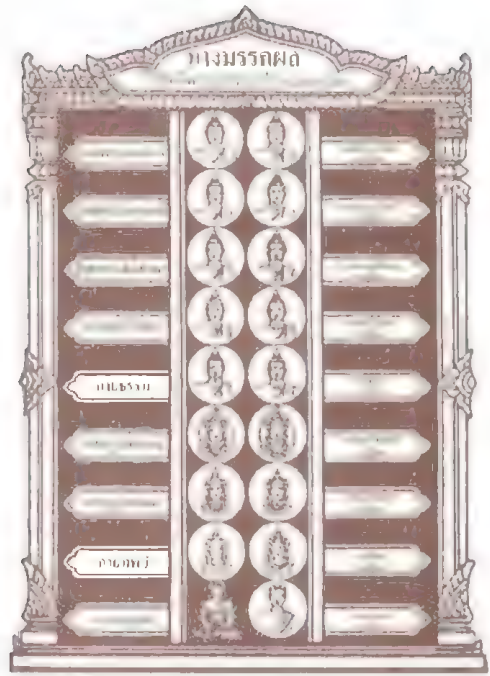
ด้านวิปัสสนากรรมฐาน นับได้ว่า ท่านเป็นกำลังสำคัญที่สุดภายในวัดปากน้ำ เพราะเหตุว่าพระภาวนาโกศลเถร ได้ศึกษาทั้งหลักปริยัติและปฏิบัติมาแต่ต้น ความสามารถในการถ่ายทอดแนวปฏิบัติ และแทรกแนวความคิดใหม่ๆ ให้เข้าถึงความรู้สึกของผู้มารับการศึกษาและปฏิบัติจึงมีส่วนให้ท่านได้รับยกย่อง

วัดปากน้ำ เป็นศูนย์การศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนาที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทุกๆ วัน จะมีผู้สนใจมาศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานกันมาก พระภาวนาโกศลเถร ได้ยึดแนวทางที่เคยได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงพ่อดาววัดปากน้ำฝึกสอนต่อไป รวบรวมและจัดพิมพ์คำ

สอนแนวทางวิปัสสนาของ หลวงพ่อเป็นหมวดหมู่ ออกเป็นรูปเล่มและเผยแพร่แก่ผู้สนใจอยู่เสมอ

ทุกๆ วันพฤหัสบดี เวลาประมาณ ๑๔.๐๐ น. ท่านต้องรับภาระฝึกสอนการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานแก่ประชาชนที่สนใจ ตอบข้อซักถามและแนะแนวทางแก่ผู้สนใจ โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

บ่อยครั้งที่ได้รับอาราธนาไปสอนยังต่างจังหวัดไกลๆ ตลอดถึงต่างประเทศ ซึ่งท่านมักจะรับอาราธนาไปตามคำนิมนต์อยู่เสมอๆ หากมีเวลาและโอกาสอันเหมาะสม

พระภาวนาโกศลเถร นับว่ามีแนวความคิดอันเกี่ยวกับหลักปฏิบัติธรรมตามแบบวัดปากน้ำที่เรียกว่า **“ธรรมกาย”** อันทันสมัยและน่าฟัง ดังเช่นเมื่อครั้งที่ได้รับอาราธนาให้ไปในรายการของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ท่านได้กล่าวถึงคุณประโยชน์แห่งการปฏิบัติ **“ธรรมกาย”** กับชีวิตประจำวันไว้ว่า

“ธรรมกายเป็นกายธรรมะ อยู่ที่กลางใจเรานี้แหละ หากได้พัฒนาให้ถึงจุดละเอียด จะทำให้จิตใจบริสุทธิ์ อันจะมีผลสะท้อนให้การปฏิบัติภารกิจประจำวันเป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง.....”

และเมื่อถูกซักถามถึงภูมิธรรม.....

“การเข้าถึงจุดธรรมกาย ยังเป็นเพียงขั้นโคตรภูญาณเท่านั้น อันอยู่

มีชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมากที่สนใจศึกษา “ธรรมกาย” แต่สื่อกลางแห่งการถ่ายทอดยังเป็นอุปสรรคอยู่มาก ท่านจึงริเริ่มรวบรวมคำสอนของหลวงพ่อดีดปากน้ำขึ้นแปลเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ถอดเทปบันทึกเสียงของหลวงพ่อบนภาษาอังกฤษเพื่อส่งไปสอนยังต่างประเทศ เช่น สหพันธ์มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น

งานด้านเผยแพร่วิปัสสนา “ธรรมกาย” จึงยังเป็นอมตะอยู่ตลอดเวลา และยังคงรุดหน้าต่อไปด้วยหลักการที่ท่านได้รวบรวมคำสอนของหลวงพ่ไว้เป็นแบบฉบับ

นิตยสารรายเดือนมงคลสาร อันนับได้ว่าเป็นก้าวใหม่ในการเผยแพร่
ธรรมะ อันมีผลสืบเนื่องมาแต่การจัดตั้งโรงเรียนสอนวิชาพุทธศาสนา และ
พระภิกษุโกศลเถรอีกนะแหละ ที่รับภาระเป็นผู้จัดการ จัดหาทุนในการ

พิมพ์ซึ่งต้องใช้จ่ายเดือนละ
ประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท
เป็นประจำ

นิติยสารตั้งกล่าว่ามีจุด
 ประสงค์ในการเผยแพร่ธรรมะ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ
 วิปัสสนากรรมฐานแบบวัด
 ปากน้ำ พร้อมด้วยสารคดี

ธรรมะ และข่าวสารอันเป็นประโยชน์ในวงการพุทธศาสนา ทั้งในประเทศ

[illegible]

และต่างประเทศ

พระภิกษุโกศลเถร มีจิตใญ่รักการเผยแผ่ธรรมะอย่างแท้จริง ท่านจึงส่งเสริมและสนับสนุนการออกนิตยสารรายเดือนดังกล่าวเป็นพิเศษ และบางครั้งก็ร่วมเขียนบทความตลอดถึงบทร้อยกรองต่างๆ ลงพิมพ์ด้วย แนวความคิดในการจัดสรรสิ่งใหม่ๆ ล้วนเป็นประโยชน์และมีคุณค่าสุดจะประมาณได้ และปัจจุบัน นิตยสาร “มณฑลสาร” ได้ก้าวหน้าขึ้นสู่บรรณพิภพ และแพร่หลายพอสมควร

ด้านการเผยแผ่ เป็นงานที่พระภิกษุโกศลเถร มีความสามารถอยู่ไม่น้อยเลย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการเป็นนักอ่านหนังสือเป็นอุปนิสัย แนวการแสดงธรรมเทศนาจึงฟังเข้าใจง่าย ด้วยสำนวนเรียบๆ และง่ายๆ ประหนึ่งได้ดื่มด่ำในอรรถรสก่อนแล้วจึงถ่ายทอดไปยังผู้ฟังอีกต่อหนึ่ง เสียงอันเย็นระรื่นหูผู้ฟัง เป็นแนวเทศนาที่เป็นตัวของตัวเอง บางครั้งก็

แผ่อารมณ์ขันต่อสภาพจิตใจของมนุษย์ตลอดถึงภาวะของสังคมในปัจจุบัน เวลาจบเทศนาจึงมักสรุปด้วยทัศนคติและคติธรรมอย่างกินใจ เมื่อแสดงธรรมเทศนาธรรมาสน์คู่ ท่านมีปฏิภาณและโวหารที่สนุก การโต้ตอบปัญหาธรรมเต็มไปด้วยอุปมา ทำให้เข้าใจได้ง่าย

บทกวีธรรมะและบทความร้อยกรองของท่าน นับว่าอยู่ในขั้นผู้คงแก่เรียน เต็มไปด้วยการสังเกตภาวะของสังคม โดยแทรกอรรถรสแห่ง

ธรรมะไว้อยู่เสมอ ดังเช่นเมื่องานประจำปีวัดปากน้ำ ท่านได้เขียนคำปรารภไว้ในหนังสือสุจิตร์สำหรับแจกในงานว่า

“ความสามัคคีในยามนี้ จะเป็นประจักษ์รูปเทียนมาลาลัทธิการบูชาดวงวิญญาณของหลวงพ่อกว่ ขอให้ช่วยกันเสียสละเพื่อส่วนรวม คือวัดปากน้ำของเรา....”

งานด้านสังคมสงเคราะห์ เป็นภารกิจประจำวันที่ท่านปฏิบัติจนถึงวาระสุดท้ายแห่งชีวิตอันเป็นภาระที่ได้เริ่มปฏิบัติตั้งแต่หลวงพ่อกว่ปากน้ำถึงแก่กรรมภาพ คือการต้อนรับประชาชนที่พากันมารับพระของขวัญของหลวงพ่อกว่ปากน้ำและในขณะเดียวกันก็นั่งฟังสารทุกข์สุกดิบในการสนทนาวิสาสะซึ่งบ่อยครั้งที่ต้องนั่งรับแขกตลอดทั้งวัน และนี่เองคือที่มาแห่งสมญานามว่า “หลวงพ่อกเล็ก” ที่เราเรียกกันจนติดปาก

พระภิกษุโกศลเถร ไม่เคยทำงานที่เหมาะสมกับตน แต่พยายามทำตนให้เหมาะกับงานทุกประเภทมองเห็นความสำคัญของงานทุกชนิด และเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเข้าใจถึงวิวัฒนาการของสังคม

ท่านเป็นผู้ริเริ่ม ใช้แต่เฉพาะหลักวิชาการเท่านั้น แม้แต่กระทั่งวิชาความรู้บางอย่างที่นับได้ว่าเป็นอมตะตราบเท่าปัจจุบันนี้ เช่นให้เด็กนักเรียนโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์หัดวิชานาฏศิลป์โดยท่านเป็นผู้ติดต่อหาครูมาสอน ให้เด็กวัดหัดกลองยาวไว้มวยนาคร และให้เด็กวัดหัดอังกฤษละว้าช่วยงานวัดต่างๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้บอกกับอุปนิสัยอันเยือกเย็น มีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสในทุกโอกาสที่ได้พบปะ การเข้าใจปัญหาชีวิตของผู้มาพึ่งบารมีแห่งธรรมนี่คือบุคลิกภาพอันเป็นอมตะของท่าน

พระภิกษุโกศลเถร มีสุขภาพอ่อนแอมาแต่กำเนิด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่ออุปนิสัยที่รักจะทำงานหนัก บ่อยครั้งที่ต้องไปพักรักษาตัวยังโรงพยาบาล ท่านเคยพูดกับบางคนว่า “ฉันอยู่ไม่ได้นาน อย่างมากมีอายุไม่เกิน ๔๕ ปีก็ตาย” แต่ไม่มีผู้ใดเชื่อ และเมื่อกลับออกมา ก็มีวายุวันที่จะทำงานอย่างหามรุ่งหาม

คำอีก ๓๐๐ ครั้งสุดท้ายป่วยด้วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและโรคลำไส้
อาการเริ่มแรกดูไม่หนักหนาอะไร หลังจากไปพักรักษาตัวยังโรงพยาบาลศิริราช
ได้ไม่นาน ก็มีแต่ทรุดลงเป็นลำดับ และต่อมาเพียงไม่กี่วัน ท่านก็ถึงแก่กรรมภาพ
ด้วยอาการอันสงบ ในท่ามกลางความตกระลึงพริ้งเพริดของบรรดาศิษย์วัด
ปากน้ำ และนำความโศกเศร้ามาสู่ชาววัดปากน้ำอย่างใหญ่หลวง

พระภิกษุโกศลเถร มรณภาพเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๑
รวมอายุได้ ๔๔ ปี ๕ เดือน ๒๕ วัน อยู่ในสมณเพศได้ ๓๑ ปี ท่านได้ฝากผล
งานและปฏิบัติอันยิ่งใหญ่สมศักดิ์ศรีของศิษย์เอกรูปหนึ่งของหลวงพ่อด
ปากน้ำให้ศิษยานุศิษย์รุ่นหลังได้ดำเนินตามต่อไป

๘๕ ปี พระภาวนาโกศลเถร

พระภาวนาโกศลเถร (วีระ คณุตตโม)

พระภavanaโกศลเถร
(วีระ คณุตตโม)
รองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ประวัติก่อนบวช

พระเดชพระคุณ พระภavanaโกศลเถร องค์ปัจจุบัน มีนามเดิมว่า **วีระ อุตตรนที** และในภาษาญี่ปุ่นว่า คูนิโอะ คาวาคิตะ บิดาท่านเป็นชาวญี่ปุ่นนามว่า เอตะ คาวาคิตะ มารดาท่านเป็นชาวไทยนามว่า **สน อุตตรนที**

ท่านเกิดเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๖๒ ที่ข้างวัดมอญ ตำบลท่าข้าม อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันล้วนเป็นชาย ๔ คน ท่านเป็นบุตรคนที่ ๒

การศึกษาเมื่อเยาว์วัย

ครอบครัวของเด็กชายวีระ อยู่ที่บางขุนเทียนได้ไม่นานนัก ก็ย้ายไปอยู่สี่พระยา เมื่อเจริญวัยเข้าเกณฑ์การเรียน บิดามารดาก็ส่งไปเข้าเรียนในโรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นของสมาคมญี่ปุ่นในประเทศไทยเรียนอยู่ได้ ๖ ปี จนถึงปี พ.ศ.๒๔๗๔ ก็เรียนจนชั้นประถมปีที่ ๖ ของโรงเรียน มีความสามารถอ่านเขียนและพูดภาษาญี่ปุ่นได้ดี ด้วยความขยันหมั่นเพียรมาตั้งแต่เด็กจึงไม่มีอุปสรรคใดๆ ต่อจากนั้นก็ได้เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๑ ที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และเข้า

เรียนต่อเตรียมปริญญาธรรมศาสตร์รุ่นที่ ๒ จนถึงพ.ศ.๒๔๘๓ จากนั้นจึงเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรียนในสาขานิติศาสตร์ สอบได้ที่ ๑ ใน พ.ศ.๒๔๘๔ ขณะเรียนอยู่นั้นก็ได้ทำงานไปด้วยในสถานทูตญี่ปุ่น

แต่ชีวิตการศึกษาในมหาวิทยาลัยของคฤหัสถ์วิระต้องยุติลงภายหลังจากขึ้นปีการศึกษาที่ ๒ เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศสงครามกับประเทศญี่ปุ่น ในวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ.๒๔๘๔ อันเป็นการเริ่มสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในภูมิภาคเอเชียบูรพา

การอาชีพ

เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลงแล้วคฤหัสถ์วิระไม่ได้กลับเข้าไปศึกษาต่อแต่ได้ช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพค้าขาย ล้างและส่งสินค้าเข้าและออกจากประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ด้วยความขยันขันแข็งเอาใจใส่ในหน้าที่ ในระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปีการค้าขายจึงเจริญขึ้นเป็นลำดับ

พบหลวงพ่อดปากน้ำ

ครั้งที่คฤหัสถ์วิระจะได้พบหลวงพ่อดปากน้ำนั้น เป็นปี พ.ศ.๒๔๙๖ ขณะนั้นอายุได้ ๓๔ ปี วันหนึ่งได้ขึ้นรถเมล์สายตลาดพลูมุ่งไปเพลินๆ ไม่ได้มีจุดหมายและได้ปรารภกับตนเองว่า “ในชีวิตนี้คนเราต้องการอะไรกัน” คำตอบคือ “ความสุข” ก็แล้วความสุขนั้นคืออะไร จะให้มีจะให้รู้เห็นเป็นได้อย่างไร ปรารถนาอยู่ดังนั้น รถเมล์

ก็วิ่งมาถึงตลาดพลู ที่นั่นคฤหัสถ์วีระได้ลงเรือจ้างที่แล่นไปตามคลองบางกอกน้อย เรือจ้างคิดว่า คฤหัสถ์วีระจะไปรับพระของขวัญของหลวงพ่ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ จึงได้พาขึ้นท่าเรือที่เรียกกันว่าท่าไฟไหม้ข้างวัดปากน้ำ

เมื่อเรือจอดเทียบท่า คฤหัสถ์วีระก็ขึ้นจากเรือทันที ที่ยังไม่ทราบว่าจะขึ้นไปทำไม และก็ได้เดินชมวัด แล้วคฤหัสถ์วีระก็ได้เห็นพระภิกษุท่านหนึ่งดูน่าเลื่อมใส กำลังฉันภัตตาหารเพลอยู่ ความสง่าองอาจและบุญราศรีของท่าน ทำให้คิดว่าพระภิกษุท่านนั้นคงจะเป็นพระนักปฏิบัติผู้เคร่งครัดอย่างแน่นอน เมื่อฉันภัตตาหารเสร็จแล้วท่านก็นั่งสนทนากับญาติโยมทั้งหลายที่ไปหาฉัน ด้วยปฏิสันถารอันดีพูดจาฉะฉาน ได้ตอบธรรมะได้ลึกซึ้งเป็นพิเศษ

พระวีระ คณุตตโม

หลวงพ่พระภาวนาโกศลเถรสนใจในเรื่องวิปัสสนากัมมัฏฐานมาตั้งแต่เด็ก ฟังธรรมที่วัดหัวลำโพง วัดแก้วแจ่มฟ้า วัดมหาพฤฒาราม มีความสนใจในเรื่องนรก สวรรค์ นิพพาน ว่ามีจริงหรือไม่ จะไปดูแลด้วยวิธีใด บรรณานาจะพิสูจน์ในเรื่องนี้ ก็ประจวบเหมาะในครั้ง นี้ ได้ถือโอกาสขึ้นไปนั่งคุยกับพระอาจารย์ท่านนั้น จึงได้รู้ว่าท่านคือ “หลวงพ่วัดปากน้ำ” ผู้ค้นพบพระลัทธิธรรมวิชาธรรมกายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขณะนั้นท่านมีสมณศักดิ์เป็นพระภาวนาโกศลเถร ท่านก็ได้บอก ว่า หากสนใจเรื่องนี้ให้มานั่งกัมมัฏฐาน และท่านได้แนะนำหลายอย่างเกี่ยวกับวิธีนั่งภาวนา

เป็นอันว่าคฤหัสถ์วีระในวันนั้นได้ทราบวิธีปฏิบัติจากท่านโดยละเอียด ก่อนจะกราบลาท่านกลับ ท่านบอกว่าให้มาวันพฤหัสบดี ด้วยความต้องการ

จะพิสูจน์ทดลอง คฤหัสถ์วิระก็ได้กลับไปพบท่านใหม่อีก

บรรลุมรรคกาย

คฤหัสถ์วิระได้มาปฏิบัติพระกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อดปากน้ำอยู่ ๑๘ วัน ก็ได้เห็นตามที่อยากรู้นั้น แต่ในขณะนั้น ยังสงสัยอยู่ในใจว่าที่เห็นนั้นเป็นจริง หรือว่าเป็นมโนภาพคิดเอาเอง ก็พลันได้ยินเสียงหลวงพ่อดปากน้ำท่านว่า “ถ้าเราไปคิดเอาเอง เรานึกเท่าไรมันก็ไม่เห็น แต่เราเป็นสมาธิ แล้วมันก็เป็นวิปัสสนา ถ้าเรานั่งมันก็จะเห็นขึ้นมาเอง” หลวงพ่อดปากน้ำได้สอนศิษย์คนใหม่ของท่านในพระสังฆธรรมและแก่นแห่งพระศาสนา เมื่อได้เห็นแล้วท่านพระอาจารย์ก็ได้กล่าวกับศิษย์ของท่านว่า “ที่บรรพบุรุษของเราได้อุตสาหะเสียสละเลือดเนื้อก็เพื่อจะปกป้องพุทธศาสนา ซึ่งมีของจริงอย่างนี้”

คฤหัสถ์วิระเมื่อได้มาปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อดปากน้ำแล้วก็เกิดความเลื่อมใสมากขึ้นตามลำดับ เมื่อใจสบายแล้วจึงได้นึกทบทวนว่า “ความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ใจเรานี้เอง เมื่อใจหยุดก็เกิดความสุข ครั้นสงบแล้วก็มีความสุข ดังพระพุทธภาษิตที่ว่า นตถิ สนฺติปรํ สุขํ สุขอื่นยิ่งกว่าการหยุดนิ่งไม่มี”

นับแต่นั้นมาคฤหัสถ์วิระก็ได้ไปนมัสการหาหลวงพ่อดปากน้ำโดยสม่ำเสมอ บางครั้งก็พำนักค้างแรมที่วัดเพื่อปฏิบัติธรรม บางวันหลวงพ่อก็เรียกเข้าไปนั่งภาวนากับท่าน และสอนการปฏิบัติพระกัมมัฏฐานอย่างละเอียด คฤหัสถ์วิระปฏิบัติจนได้ธรรมกายผ่านครบทั้ง ๑๘ กายแล้ว หลวงพ่อก็ได้สอนวิชชาธรรมกายขั้นสูงให้ ซึ่งท่านก็สามารถปฏิบัติได้

อุปสมบท

คฤหัสถ์วิระเมื่อได้เห็นของจริงในพระพุทธศาสนาเช่นนี้แล้วจึงได้ตัดสินใจสละเพศคฤหัสถ์เข้าครองผ้ากาสาวพัสตร์ เข้าบรรพชาอุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๗ โดยมี

พระครูปัญญาภริต

พระครูพิพัฒน์ธรรมคณี

พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ซึ่งขณะนั้นมีสมณศักดิ์เป็นที่**พระภาวนาโกศลเถร** เป็นองค์อุปัชฌาย์ และมีท่าน**พระครูปัญญาภริต** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ กับท่าน**พระครูพิพัฒน์ธรรมคณี** เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ได้รับฉายานามว่า “**คณุตตโม ภิกขุ**”

เผยแผ่วิชชาธรรมกาย

เมื่อท่านได้บวชเรียนแล้ว ก็ได้ปฏิบัติพระกัมมัฏฐานตามแนววิชาธรรมกายกับหลวงพ่อดปากน้ำมาโดยตลอด ได้เป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนาให้เจริญถาวรสืบไป ทั้งในและนอกประเทศ

ปี พ.ศ.๒๕๐๘ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น **พระครูภาวนาภิรม** ปี พ.ศ.๒๕๑๑ ท่านได้เป็นรองเจ้าอาวาสและพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

พระครุภาวนาภิรม

บวช เมื่อครั้งเด็กขึ้น บัณฑิต
 ๑๒ กวาทน์วิชาดาบ ร่มไว้
 ๑๓ ภาวนาธรรมภาณ เพื่อสงบสุข แะ
 ๑๔ เบ้าลึกกว่าฟ้า อยู่ด้วยกมลคุณ
 พระครูภาวนาภิรม

ปี พ.ศ.๒๕๑๕ ท่านได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เลื่อนขึ้นเป็น **พระภาวนาโกศลเถร**

ปี พ.ศ.๒๕๒๒ ท่านได้รับพระบัญชาแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์

พระเดชพระคุณพระภาวนาโกศลเถรองค์ปัจจุบัน ได้ศึกษาวิชาธรรมกายโดยตรงจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพากน้ำ ท่านได้ทำหน้าที่เผยแผ่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างเต็มที่ ทั้งในวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่หอเวชนิคมมงคล เทพนิรมิต ในโครงการปฏิบัติธรรมเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และที่วัด

หลวงพ่อดาวพากน้ำ อําเภอดําเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งท่านเป็นพระอาจารย์ควบคุมการปฏิบัติพระกรรมฐานอยู่ และดำเนินการอยู่อย่างเข้มแข็ง

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพากน้ำ เป็นครูอาจารย์ผู้ประเสริฐของศิษยานุศิษย์ และท่านได้สอนอบรมตักเตือนศิษย์ทั้งหลายด้วยความเมตตาโดยตลอด ท่านสอนหลักธรรมให้ปฏิบัติเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของทุกคน ทั้งในระหว่างการเรียนรู้ปฏิบัติพระกรรมฐานและในชีวิตประจำวัน ดังจะเห็นได้จากคำสอนของท่าน ซึ่งจะขออ้างมาตอนหนึ่งดังนี้ “การเจริญภาวนาเพื่อความหลุดพ้น

โดยเจโตสมาธินี้ จิตของผู้เจริญภาวนาจะมีอานุภาพสูงยิ่งตามระดับคุณธรรมที่ปฏิบัติได้ จนอาจกล่าวได้ว่า เมื่อท่านสาธุชนผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลายโน้มใจลงไปหยุด ณ ศูนย์กลางกาย และบริกรรมภาวนาว่า “สัมมา อะระหัง” เมื่อใด กระแสจิตของครูอาจารย์กับของศิษย์ก็ย่อมจะถึงกันในทันที เพราะอยู่ในสายธาตุธรรมเดียวกัน กระแสจิตจึงเชื่อมถึงกันโดยอัตโนมัติ

อนึ่ง อาตมาใคร่ขออย่าว่าบรมครูที่สูงที่สุดนั้น ก็คือ พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้าและพระอริยสงฆ์ ซึ่งก็หมายถึง พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะ และก็มีความหมายถึงถึง “ธรรมกาย” ซึ่งมีอยู่ในศูนย์กลางกายอันเป็นกายในกายที่สุดละเอียดของทุกท่านนั่นเอง พระพุทธองค์จึงได้ตรัสกับพระวักกิลี ซึ่งคอยแต่เฝ้าติดตามชมพระสิริโฉมกายเนื้อของพระองค์ท่านอยู่เสมอว่า “โย โข วักกิลี ธมมํ ปสฺสตีโสมี ปสฺสตี” แปลความว่า “ดูก่อน วักกิลี ผู้ใด แล (ก็ตาม) เห็นธรรม ผู้นั้นย่อมเห็นเรา ตถาคต” และว่า “ธมฺมกาโย อหํ อิติปิ” ซึ่งแปลความว่า “เราตถาคต คือ ธรรมกาย” เพราะฉะนั้น บรมครูก็อยู่ในตัวเราทุกคนนั่นเอง จงหมั่นทำใจให้หยุดให้นิ่ง แล้วก็จะเห็นดวงปฐมมรรค เมื่อถึงดวงปฐมมรรคแล้วก็พยายามรวมใจให้หยุด ให้นิ่ง หยุดในหยุด ลงไปที่กลางของหยุดในหยุดเรื่อยไปก็จะถึงดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ และดวงวิมุตติญาณทัสสนะ แล้วก็จะถึงกายมโนะละเอียด กายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรหม

แล้วก็จะถึงกายธรรม หรือที่เรียกว่า “ธรรมกาย” ก็ให้ดำเนินไปในแบบเดิม คือ น้อมใจ หยุดในหยุด กลางของหยุดในหยุด เรื่อยไปก็จะถึงธรรมกายที่ละเอียดๆ ให้ดำเนินไปจนสุดละเอียด ก็จะถึงบรมครูได้ด้วยตนเอง นั่นแหละ จึงจะได้ชื่อว่าอยู่ใกล้ครูที่สุด ได้บูชาครูอย่างยอดเยี่ยมที่สุด ยิ่งกว่าอามิส-บูชาเสียอีก

แต่แม้กระนั้น ก็ต้องไม่พึ่งละเว้นจากการ รำลึกถึง คุณพระพุทธรูป คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี หรือหลวงพ่อดำปากน้ำฯ (หลวงพ่อดำ) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกายของ พระพุทธรูปเจ้า และคุณบิดามารดา คุณครูอุปัชฌาย์อาจารย์ และผู้มีพระคุณทั้งหลายอีกด้วย เพราะการรำลึกถึง และเคารพบูชาท่านผู้มีพระคุณดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น นับเป็นการปฏิบัติอันเป็นมงคลอย่างหนึ่งทีเดียว...”

เผยแผ่พระศาสนาสู่ต่างประเทศ

โดยที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำพระภิกษุโกศลเถร มีความชำนาญในด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น และฝรั่งเศส จึงทำให้ท่านเผยแผ่พระลัทธิธรรมวิชชาธรรมกายได้ดำเนินไปด้วยดี พร้อมกับมีการจัดพิมพ์การปฏิบัติสมถะ-วิปัสสนากรรมฐานตามแนววิชชาธรรมกายเป็นภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีน เผยแพร่ในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ฮอลแลนด์ เยอรมันนี สวีเดน และญี่ปุ่น ซึ่งได้มีการดำเนินงานสอนพระลัทธิธรรมวิชชาธรรมกายและจัดตั้งวัดไทยขึ้นเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาแพร่หลายสู่ชาวโลกอย่างกว้างขวาง

ท่าน วิชชา -
พระคุณหลวงพ่
ทั้งหมดยังได้
มาจากอังกฤษแล้วทั้งสิ้น

ในปี พ.ศ.๒๔๙๗ ได้มีชาวอังกฤษผู้หนึ่ง
สนใจในวิชาธรรมกายของหลวงพ่เกิดศรัทธา
ได้มาอุปสมบท เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา
ท่านผู้นั้นคือ กบิลวัฑโฒ (ศาสตราจารย์วิลเลียม
ออร์กส์ ที เปอร์เฟสท์) ภายหลังได้เป็นผู้ก่อตั้ง
สังฆสมาคมในอังกฤษขึ้น (English Sangha As-

sociation) ในปี
พ.ศ.๒๔๙๘ ท่าน
กบิลวัฑโฒ ได้นำ
คณะศิษย์มาอุปสมบท
อีก ๓ องค์ คือท่าน
สรัทธาวัฑโฒ ท่าน
ปัญญวัฑโฒ และ
วัฑโฒ โดยพระเดช
เป็นพระอุปัชฌาย์
บรรพชาเป็นสามเณร

ครั้นต่อมาสังฆสมาคมอังกฤษได้เจริญขึ้นโดยลำดับ และได้มีมูลนิธิ
ของสมาคมขึ้น สามารถให้ความอุปถัมภ์แก่พระภิกษุสามเณรได้เป็นอย่างดี
และสามารถซื้อที่และตึกเป็นวิหารสำหรับภิกษุสามเณรอยู่อาศัย เรียกว่า
แฮมสเตด บุตติสวิหาร Hamstead Buddhist vihara และได้ซื้อปราสาท
เก่าแก่หลังหนึ่งห่างจาก London ที่ Biddulph ให้เป็นสำนักปฏิบัติ
สำหรับฆราวาส สำหรับที่ๆ Biddulph นี้ทางสมาคมได้ซื้อไว้ ๕ เอเคอร์
เป็นราคาหกพันห้าร้อยปอนด์ ครอบๆ บริเวณเป็นทุ่งเลี้ยงปศุสัตว์ เงียบสวยดี
และทางสมาคมมีความประสงค์จะซื้อบริเวณใกล้เคียงนั้น เพิ่มเติมอีก ๒

เอเคอร์ครึ่ง ขณะนี้สมาคมมีกฤษฎีประมาณ ๗ องค์ แยกย้ายกันอยู่ ณ ประเทศต่างๆ เช่น ไทย พม่า เยอรมันตะวันตก และมีสามเณร ๕ องค์ เข้าใจว่าคงจะได้รับการอุปสมบทไปแล้วเมื่อเร็วๆ นี้

ขอย้อนกล่าวถึงปี พ.ศ.๒๔๙๗ ในปีนั้นได้มีการประชุมพุทธศาสนิกสัมพันธ์ ณ ประเทศพม่า ผู้แทนชาวพุทธแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสังฆราช ตากาชินา (Arehbishop Takashina) แห่งนิกายโซโด (เซ็น) ได้เป็นหัวหน้า คณะมาร่วมประชุมด้วย หลังจากประชุมเสร็จข้าก็กลับได้แวะพักประเทศไทย ได้ถือโอกาสมาแวะเยี่ยมวัดปากน้ำได้พบปะสนทนา กับพระเดชพระคุณหลวง พ่อและดูการภาวนาในวัดนี้ รุ่งขึ้นท่านได้นิมนต์ พระวโรปสนทนาเรื่องภาวนา ณ ที่พัก ที่ถนนนเรศวร สีพระยา ข้าพเจ้าได้ไปตามที่นัดไว้ และได้สนทนา แลกเปลี่ยนความรู้กันเป็นอันมาก ปรากฏว่าท่านทำภาวนาโดยวางนิมิตไว้ที่ หน้าผาก และสามารถถอดกายทิพย์ออกไปจากกายมนุษย์ได้ เลขานุการของ ท่านสนใจวิชาธรรมกายเป็นพิเศษ ได้ลงมือปฏิบัติในที่สุด และได้บรรลุผล สมดังความปรารถนา ทั้งนี้เนื่องจากท่านเหล่านั้นได้ฝึกจิตมาเป็นเวลานานแล้ว

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๐๐ ได้มีชาวญี่ปุ่น ผู้หนึ่งชื่อนายกาโก ชิมางุจิ เป็นนักบวช นิกายนิชิเรน ได้สนใจในพระพุทธศาสนาและศรัทธาอุปสมบท ณ วัดปากน้ำ โดยมีท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระวันรัต (สมเด็จป้า) เป็นองค์พระอุปัชฌายะ ได้รับฉายาว่า ธมมฉนโท ได้อุปสมบทอยู่ประมาณ ๖ เดือน ศึกษาพระกัมมัฏฐานจนได้บรรลุธรรมกาย สมความมุ่งหมายและได้อำลาประเทศไทยไปในเวลาต่อมา

ขณะนี้เจ้าอาวาสอยู่ ณ วัดกียโอจิ จังหวัดกานาชาวาประเทศญี่ปุ่น

ปี พ.ศ.๒๕๐๓ ได้มีพระมหาคำแดง อุทัยวงศ์ นักศึกษาพระพุทธศาสนาจากประเทศลาว ได้มาปฏิบัติกัมมัฏฐาน ณ วัดปากน้ำนี้จนได้สำเร็จธรรมกาย ในเวลาต่อมาท่านได้มีโอกาสไป สั่งสอนญาติโยมในประเทศของท่านหลายครั้งหลายแห่ง จนครั้งหลังสุดได้สอนภาวนาแก่องคมนตรีของเจ้ามหาชีวิต ณ หลวงพระบาง ข้าราชการทหารพลเรือน และแม้แต่ข้าราชการสถานทูตลาวในประเทศไทย ก็ได้มีโอกาสสอนด้วย ขณะนั้นท่านกำลังศึกษาอยู่ในสภามหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย ปีที่ ๖ และเมื่อศึกษาจบแล้วท่านจะกลับไปเผยแผ่พระกัมมัฏฐาน แบบธรรมกายในประเทศของท่านต่อไป

ประมาณปี พ.ศ.๒๕๐๔ ท่านอานันทโพธิ พระภิกษุชาวแคนาดา ประธานสมาคมสงฆ์อังกฤษ ได้มาศึกษาวิชาธรรมกายเพิ่มเติม ณ วัดปากน้ำ ปีรุ่งขึ้นท่านก็กลับไปประจำทำงาน ณ อังกฤษ และได้ขยายงานพระศาสนาในประเทศนั้นดังได้กล่าวแล้ว และในปลายปี พ.ศ.๒๕๐๖ ท่านยังได้มีโอกาส

เมื่อสังฆราชญี่ปุ่นมาศึกษา “ธรรมกาย” ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ปี พ.ศ.๒๕๑๗

ไปแสดงปาฐกถาธรรม ณ เมือง
แฮมเบอกมินิก ประเทศ
เยอรมันตะวันตก ประเทศเบล
เยียมและฮอลแลนด์อีกด้วย

พ.ศ.๒๕๐๗ ประมาณเดือน
มิถุนายน ได้มีพระภิกษุชาวญี่ปุ่น
๒ องค์ ได้รับการอุปสมบทที่วัด

ปริณายก พระนครมีฉายาว่าท่านสุขกาโม และท่านอคคจิตโต ได้มาปฏิบัติ
กัมมัฏฐาน ณ วัดปากน้ำ ปรากฏว่าท่านสุขกาโมปฏิบัติจนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว
แต่เนื่องจากเวลาใกล้เข้าพรรษา ท่านจึงจำเป็นต้องกลับวัด และในวันที่ ๒๘
กรกฎาคม ศกเดียวกันทางการญี่ปุ่นซึ่งมีสมาคมญี่ปุ่นแห่งประเทศไทย ได้นำ
ท่านโกเอนซาซากิ ซึ่งเป็นนักบวชในนิกายชิงโง็น ซึ่งเป็นนิกายที่เก่าแก่ที่สุดใน
ญี่ปุ่น ตั้งมาได้ ๑๑๕๐ ปีเศษแล้ว ท่านปรมาจารย์โกโบไดชิเป็นผู้ก่อตั้ง
นิกายนี้ขึ้น ได้มาขออุปสมบทเป็นพระภิกษุในประเทศไทย ณ วัดปากน้ำ เพื่อ
ศึกษาพระพุทธศาสนา การอุปสมบทได้กระทำ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๐๗
โดยมีพระเดชพระคุณพระราชเวที เป็นองค์อุปฐัมมามีฉายาว่า นาครัตน ได้
มีชาวญี่ปุ่นในประเทศไทยมาร่วมอนุโมทนาด้วยมากมาย วัดอุประสงค์ชั้น
แรกก็เพื่อศึกษาภาษาไทย ขึ้นต่อไปก็ภาษาบาลี และศึกษาพระไตรปิฎกใน
โอกาสต่อไป ท่านกำหนดจะอุปสมบทอยู่ในประเทศไทยประมาณ ๕ ปี

ในประเทศใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย ก็ได้มีการเผยแพร่วิชาธรรมกาย
อยู่ที่วัดอานันทเมตยารา (Anandamety yarama Temple Silat Road)
โดยมีท่านพระมหาสมควร สังข์คง เป็นผู้ทำการสอนอยู่ ได้รับความสนใจจาก
ญาติโยมเสมอ มีการสอนในวันพฤหัสบดีเป็นประจำ

ได้มีสุภาพสตรีผู้หนึ่ง ในรัฐแคลิฟอร์เนียสหรัฐอเมริกาอ่านหนังสือ
ธรรมกายภาษาอังกฤษ มีความเลื่อมใสและสนใจ เพราะได้ปฏิบัติสมาธิมา

เป็นเวลานาน จึงได้ชักชวน นายริชาร์ด วาเลนส์ เดินทางมาประเทศไทย แต่เดินทางมาถึงแค่ฮ่องกงก็เกิดโรคปัจจุบันขึ้น จึงต้องบินกลับสหรัฐอเมริกา ให้ศิษย์เดินทางมาแต่ผู้เดียว เมื่อมาถึงประเทศไทย ได้พบกับคุณเทอรี แมกเนส แห่งสำนักมกคธรรม ซึ่งเป็นผู้แปลหนังสือธรรมกายเป็นภาษาอังกฤษ และให้ความอุปการะในด้านภาษาอังกฤษแก่สำนักเป็นอย่างดี คุณเทอรีได้นำ นายริชาร์ดวาเลนส์มาถึงวัดปากน้ำและได้ขอศึกษากัมมัฏฐานต่อมาได้ปฏิบัติอยู่ ๔ วัน ได้รับผลคือ จิตสงบ บางครั้งแม้นาฬิกาก็มิได้ขึ้น แต่เนื่องจากการเดินทางจากบ้านพักมายังวัดไกลและไม่สะดวก นายริชาร์ดจึงขอให้จัดหาวัดใดวัดหนึ่งซึ่งอยู่ในตัวเมือง จึงแนะนำให้ไปพัก ณ วัดธรรมมงคล เพราะมีพระชาวอังกฤษแห่งสมาคมสงฆ์อังกฤษพักอยู่ ณ ที่นั้น ปรากฏว่าในตอนหลัง นายริชาร์ด ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ ที่นั้น และได้สัญญาว่าจะกลับมาเยี่ยมวัดปากน้ำอีก

สำหรับการเผยแผ่วิชชาธรรมกาย กับชาวต่างประเทศนี้ ทางวัดได้จัดพิมพ์ หนังสือธรรมกาย เป็นภาษาอังกฤษขึ้น โดยเฉพาะพร้อมด้วยชีวประวัติเทศนา ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำและประวัติวัด เพื่อแจกจ่ายแก่ชาวต่างประเทศ ผู้สนใจในพุทธศาสนา โดยเฉพาะนักปฏิบัติกัมมัฏฐาน และได้ส่งไปยังพุทธสมาคมห้องสมุดมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ เกือบทุกประเทศ และได้รับหนังสือแสดงความสนใจมาจากประเทศต่างๆ อาทิ เช่น อเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย อินเดีย เป็นต้น

พระครูวินัยธร (ชั่ว โอภาโส)

พระครูวินัยธร (ชั่ว โอภาโส) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ท่านพระครูวินัยธร (ชั่ว โอภาโส) เป็นพระเถระที่นับได้ว่าเป็นศิษย์ผู้ใกล้ชิดอย่างยิ่งรูปหนึ่งของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ และท่านยังได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูงในการเป็นพระเถระผู้งามพร้อมด้วยศีลาจารวัตร และทรงไว้ซึ่งพระวินัยอย่างเคร่งครัด

ท่านพระครูวินัยธรหรือซึ่งศิษยานุศิษย์บางท่านนิยมเรียกว่า “พระครูชั่ว” นั้น ท่านมีนามเดิมว่า ชั่ว จุฬจัมบก มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดสุพรรณบุรี บ้านเดียวกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ นอกจากนี้ท่านยังมีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต คือเป็นลูกพี่ลูกน้องกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอีกด้วย เมื่ออย่างเข้าสู่วัย

แห่งการอุปสมบท

ท่านก็ได้บรรพชา

อุปสมบท ที่วัดสอง

พี่น้อง และในกาล

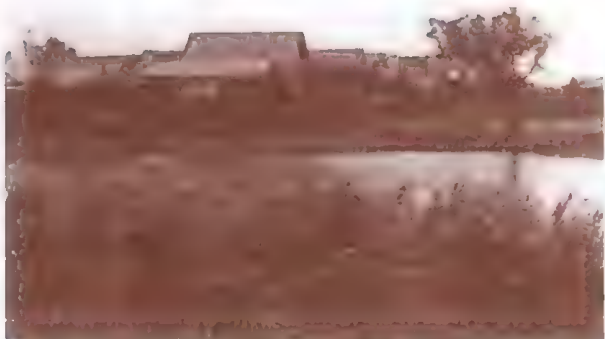
ต่อมาท่านก็ได้รับ

การแต่งตั้งเป็น

เจ้าคณะตำบลแห่ง

หนึ่งในเขตอำเภอ

สองพี่น้องนั้น ครั้น

บ้านเกิดพระครูชั่ว

ต่อมา เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำปากน้ำท่านได้รับแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดปากน้ำแล้ว พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้มีโอกาสกลับไปยังอำเภอสองพี่น้องบ้านเดิมของท่าน และในกาลนั้นท่านได้พบกับท่านพระครูชื้อ และได้กล่าวกับท่านพระครูชื้อว่า “เวลานี้ผมได้พบของจริงแล้ว” นั่นคือพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้บรรลุถึงธรรมกายเข้าถึงของจริงในพระพุทธศาสนาแล้วนั่นเอง และได้ชักชวนท่านพระครูชื้อให้ย้ายมาอยู่วัดปากน้ำกับท่านด้วย ซึ่งท่านก็ยินดีและได้อยู่ภายใต้ร่มบารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำตั้งแต่นั้นสืบมาจนสิ้นอายุขัย

เมื่อท่านเข้ามาอยู่ในวัดปากน้ำนั้น พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้เมตตาให้ท่านอยู่ร่วมกุฏิเดียวกับพระเดชพระคุณท่าน และท่านพระครูก็ได้เจริญภาวนาร่วมกับหลวงพ่อดำทุกวันเพื่อเป็นอานิสงส์ในการรักษาสุขภาพซึ่งไม่ค่อยดีของท่านด้วย เนื่องจากท่านมีโรคประจำตัว คือโรคปอด ในระหว่างที่ท่านอาศัยอยู่กับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำก็ได้รับความเมตตาและความไว้วางใจอย่าง

สูงจากหลวงพ่อดำ เมื่อหลวงพ่อดำได้เจริญภาวนาปฏิบัติวิชาธรรมกายขั้นสูงได้พบได้เห็นในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ก็จะนำมาเล่าให้พระครูท่านฟังเสมอ ซึ่งท่านก็สามารถจดจำได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน รวมทั้งคำพูดที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำสอนแก่พระภิกษุสามเณรและแม่ชีในโรงงานทำวิชชาขณะกำลังเจริญวิชาธรรมกายขั้นสูง เช่นเรื่องต้นธาตุต้นธรรมทั้ง ๓ ภาค คือ ภาคขาว ภาคกลาง ภาคดำ และการปกครองธาตุธรรมของสัตว์โลกในที่สุดละเอียด

ท่านก็สามารถจดจำได้ แม้ขณะนั้นท่านจะยังไม่ถึงธรรมกายก็ตาม แม้แต่กลอนฉันท์และวรรณกรรมยาวๆ บางเรื่อง ท่านก็จดจำได้หมด จึงนับว่าท่านเป็นผู้มีความทรงจำเป็นเลิศหาผู้เสมอได้ยากผู้หนึ่ง

นอกจากความทรงจำอันยอดเยี่ยมแล้ว ท่านยังได้ชื่อว่าเป็นผู้เคร่งครัดทางด้านพระวินัยเป็นอย่างยิ่ง และเป็นที่ปรากฏแก่มหาชนทั้งหลาย จนได้รับการแต่งตั้งจากพระเจ้าพรหมคุณหลวงพ่อก็คือ **พระครูวินัยธร** ความเป็นผู้ทรงศีลวินัยอย่างเคร่งครัดของท่านปรากฏออกมาในรูปศิลาจารวัตรอันงามเปรียบพร้อมของท่านเอง เช่น การนุ่งห่ม การฉันอาหาร การไม่จับต้องเงินทอง และในรูปคำสอนที่มีต่อพระเถรผู้เป็นอันเตวาลิกของท่าน เช่นท่านกล่าวว่า

พระครูวินัยธร

“ศีล เปรียบเสมือนแผ่นดินซึ่งได้ปราบหญ้าทำพื้นให้ราบเรียบ เมื่อจะเอาของสิ่งใดมาตั้งวาง มองดูแล้วก็สวยงามก็เปรียบเสมือนพระภิกษุที่ประพฤติปฏิบัติชอบ เคร่งในศีล วินัย ย่อมเหมาะแก่การเจริญธรรมอื่นๆ ให้อย่าง ชื่นไป”

นอกจากนี้ ท่านจะคอยชี้แนะสั่งสอนถึงคุณของการเคร่งครัดในศีลวินัยและโทษของการประพฤติผิดพระวินัย เช่น ถ้าหากพระรูปใดนุ่งห่มไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ชาติหน้าก็จะได้แต่ของหยาบๆ ไม่ประณีต ส่วนการเคร่งครัดในศีลวินัยนั้น จะเป็นอันส่งผลส่งไปชาติหน้าให้เป็นผู้มีปัญญาแจ่มแจ้งสามารถศึกษาเรื่องราวทั้งทางโลกและทางธรรมได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพราะอันส่งผลจากการที่ตนได้เคร่งครัดตลอดสองในศีลของตนอย่างละเอียดมาก่อน

นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความไม่ประมาทในธรรมทั้งปวง เช่น

ก่อนและหลังบริโภคอาหาร ท่านจะพิจารณาถึงอาหาเรปฏิกูลสัญญา และบริโภคเพียงเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้ และหลังบริโภคทุกครั้ง ท่านจะแผ่ส่วนกุศลโมทนาแก่ผู้ถวายภัตตาหารนั้น ท่านกล่าวว่า ถ้าไม่ทำเช่นนั้นก็เท่ากับบริโภคด้วยการเป็นหนี้

ท่านยังได้ปวารณากับพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญการของ ท่านว่า ถ้าหากท่านกำลังจะกระทำการใดที่เป็นความผิดร้ายแรง ก็ขอให้พระเดชพระคุณหลวงตักเตือนท่านด้วย ความเป็นผู้ไม่ประมาทในธรรม ทั้งปวงยังอาจดูได้จากโอวาทของท่านเรื่อง “เป็นธรรมกายแล้ว อย่าเป็นธรรมกาย ธรรมเก ธรรมโกง” ดังนี้

เมื่อปฏิบัติสมณะวิปัสสนาจนเข้าถึงกายธรรมอรหัตต์ก็สามารถใช้ธรรมกายไปพบพระพุทธเจ้าในพระนิพพานได้

“เมื่อพบเห็นพระพุทธเจ้าหมดแล้ว จะเข้าไปถวายนมัสการท่านได้ และจะทูลถามท่านได้ ดิตขัดเรื่องอะไร ทูลถามท่านจะบอกหมด แต่ว่า ถ้าจะทูลถามพระพุทธเจ้าต้องนิ่งให้สนิทนะ ถ้านิ่งไม่สนิทหละไม่ได้ยินเสียงท่าน จะเห็นแต่โอษฐ์ท่านงาๆ อยู่เท่านั้น เพราะเรานิ่งไม่พอ ถ้าเรานิ่งพอหละพระสุรเสียงดังก้องฟ้าเขียว ไฟเราจะ

การที่จะดูอย่างนี้จะต้องดูเฉพาะตัวนะ และอย่าไปดูให้ใคร เมื่อได้ธรรมกายแล้วจะแก้โรคภัยไข้เจ็บได้ทุกอย่าง แต่ถ้าเราไม่แก้ได้ละก็ตี หรือเราไม่ดูให้ใครได้ละก็ตี เราไม่ให้เขารู้ว่าเรารู้ได้ละก็ตี ถ้าว่าให้เขารู้ละก็ หนักเข้าก็มีคนมาหา เมื่อมีคนมาหาเข้าละก็ ทีหลังเราแก้ไขเขาก็จะให้ลาภสักการะนี่มันจะกลายเป็นดูหมิ่นไป เมื่อกลายเป็นหมิ่นดูละหนักเข้าเขาก็ให้ลาภสักการะได้เงินได้ทอง เกิดโลภขึ้น เมื่อเกิดโลภขึ้นแล้วก็กลายเป็น “ธรรมโกง” หละทีหลังเวลาเขาจะมาหากิจจะคิดเอาเงินเอาทอง เมื่อเกิดโลภขึ้นเช่นนั้นธรรมกายนี้เป็นของบริสุทธิ์ หนักเข้าก็มีดไปเสีย ไม่นั่นก็ดับสูญหายไปเสีย

บางที เมื่อทำสิ่งใด เมื่อสติมันเกิดเป็น “ธรรมเก” ขึ้น เมื่อเป็น

ธรรมเกิดขึ้นแล้ว ที่นี้มันก็ต้องเกิดเป็น “ธรรมโก่ง” นักเข้าก็ต้องหลอกลวงเขาเลี้ยวชีวิตเมื่อดับมิดเสียแล้ว นี่เป็นแต่ครั้งพุทธกาลมาแล้วที่เป็นธรรมกาย ธรรมเก ธรรมโก่ง

ธรรมโก่งนี่นะ พระเทวทัตนะ นั่งธรรมกายดีกว่าเดี๋ยวนี้นักมากมาย ถึงกับเหาะไปในอากาศได้ แต่ที่นี้ไปติดลามเข้า พอพระเจ้าอชาตศัตรูบำรุงบำเรอด้วยภัตตาหารบริบูรณ์ ก็เกิดเป็นธรรมโก่งขึ้น ธรรมกายเป็นของบริสุทธิ์ นี่คิดจะฆ่าพระพุทธเจ้า จะเป็นพระพุทธเจ้าเสียเอง ธรรมกายก็ดับไป เมื่อดับแล้วก็เกิดเป็นธรรมเกิดขึ้น ที่นี้พระเจ้าอชาตศัตรูไม่เล่นด้วย เมื่อพระเจ้าอชาตศัตรูไม่เล่นด้วย ก็เสื่อมจากลามลักการะ เกิดเป็นธรรมโก่ง ไปขอวัตถุ ๕ ประการ ต่อพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าไม่ให้ ก็เกิดทำสังฆเภทขึ้นก็ไปอยู่ในอเวจีนรกกันเท่านั้น”

หลังจากที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดปากน้ำได้มรณภาพ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ท่านก็ได้พยายามเจริญภาวนา ด้วยอิทธิบาทธรรมยิ่งๆ ขึ้นไปโดยไม่หยุดหย่อน จนในที่สุดท่านก็ได้บรรลุธรรมกายในเวลาต่อมา ท่านได้อยู่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่พุทธบริษัททั้งหลาย จนกระทั่งเมื่ออายุได้ ๘๓ ปี ท่านก็ได้ถึงแก่มรณภาพที่โรงพยาบาลสงฆ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑

แม้ท่านจะมรณภาพไปแล้วเป็นเวลานานก็ตาม แต่ปฏิปทาศิลาจารวัตร อันทรงงามของท่านยังคงทรงจำอยู่ในจิตใจของสาธุชนในภายหลังมีรู้ลืม สมกับที่เป็นปูชนียบุคคลและเป็นศิษย์ผู้ใกล้ชิดของบูรพาจารย์ผู้ทรงคุณธรรมอันไพศาล คือ หลวงพ่อดปากน้ำแท้ทีเดียว

ประสบการณ์ในการปฏิบัติภาวนา วิชาธรรมกาย

การครองจีวรและการปกครองธาตุธรรม

การที่พระห่มผ้ามันขาวมันช้ายนี้ เป็นของลึกลับอยู่ ข้าพเจ้าเที่ยวสืบถามดูนักต่อนักแล้ว ว่าช่างไหนถูก ช่างไหนผิดกันแน่ ไม่มีใครบอกได้เลย กระทั่งเปรียญเก้าประโยค เป็นแต่บอกว่าให้ทำเหมือนๆ กัน ข้าพเจ้าก็นึกว่าแบบหลับตาคลำทางกันอย่างนี้จะไปได้เรื่องราวอะไรกัน

จนเข้าไปเรียนวิปัสสนากับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ ที่จังหวัดธนบุรีอยู่หลายปีกว่าจะรู้เรื่อง ออกมาบ้านนอก แล้วก็เข้าไปในกรุงแต่เข้าๆ ออกๆ อยู่อย่างนี้สิบหกปี จึงรู้เรื่องราวที่ห่มผ้ามันขาวมันช้ายเป็นอย่างไร

คือมีพระพุทธเจ้า อยู่สามภาคที่ไม่ถูกกันเป็นข้าศึกกันจริงๆ เข้ากันไม่ได้อย่างเด็ดขาด เพราะผิดธาตุผิดธรรมกัน พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) สามภาคนี้ ชาวภาคหนึ่ง ดำภาคหนึ่ง ไม่ดำไม่ขาวภาคหนึ่ง

ภาคขาวนั้นคือ **กุสลาธัมมา** พระพุทธเจ้าภาคนี้พระกายขาวใสเหมือนแก้วขาว เกิดเป็นดอกบัวตูม ให้สุขแก่สัตว์แต่ฝ่ายเดียว ไม่มีให้ทุกข์เลย (ฝ่ายดี)

อีกภาคหนึ่ง **อกุสลาธัมมา** พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) ภาคนี้พระกายดำใสเหมือนแก้วดำ หรือนิล เกิดเป็นดอกบัวตูม ให้ทุกข์แก่สัตว์ฝ่ายเดียว ไม่มีให้สุขเลยเหมือนกัน (ฝ่ายชั่ว)

อีกภาคหนึ่ง **อัปยาคตาธัมมา** พระพุทธเจ้า (ธาตุธรรม) ภาคนี้พระกายไม่ขาวไม่ดำ ใสเป็นสีกลาง ใสเหมือนแก้วสีตะกั่วตัด จะว่าขาวก็อมดำจะว่าดำก็อมขาว เกิดเป็นดอกบัวตูมเหมือนกัน ให้ไม่สุขไม่ทุกข์แก่สัตว์ (ฝ่ายไม่ดีไม่ชั่ว)

ต้นธาตุต้นธรรม สำหรับต้นธาตุต้นธรรมของภาคขาวสายของพระสมณโคตม มีฤทธิ์มากกว่า ภาคขาวต้องคอยช่วยภาคขาวอยู่เหมือนกัน ให้สุขแก่สัตว์เหมือนภาคขาว ภาคนี้พระกายสีเหลือง เหมือนแก้วสีเหลือง ห่อผ้าคาดรัดประคดหรือบางที่ห่มบังเอิญ คือห่มจีบพาดบ่าเอาชายข้างหนึ่ง

ขึ้นเห็นชนป่าช้า

มีพระรัศมีทั้งหกประการ
ด้วยกันทั้งนั้น พระรัศมีต้นธาตุตัน
ธรรมกับภาคขวามือตานวลตา
เหมือนกัน แต่พระรัศมีภาคด้า
นั้นบาดตาเคืองตา พระรัศมีภาค
กลางไม่บาดตาเคืองตา ไม่นิมิตา
นวลตา แล้วก็เข้ากันไม่ได้

พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรม
ล้วน) ขาวกลาง ด้า สามภาคนี้คอยประมุขฤทธิ์กันอยู่เสมอแย่งกันปกครอง
ธาตุธรรม ภาคขวาก็คอยจะสอดสูลุขให้แก่สัตว์โลก ภาคกลางกับภาคด้าคอย
กีดกันไว้ ภาคด้าก็คอยจะสอดทุกขให้แก่สัตว์โลก ภาคขวากับภาคกลางก็คอย
กันไว้ ถ้าภาคกลางจะสอดไม่สูลุขไม่ทุกขให้แก่สัตว์โลก ภาคขวากับภาคด้าก็
คอยกันไว้เหมือนกัน ไม่ให้ความสะดวกแก่กันได้ ไม่นั้นเสียอำนาจกัน

ภาคขาวเห็นว่าทำดี ให้สูลุขแก่สัตว์จึงจะถูก, ภาคด้าเห็นว่าทำชั่วให้
ทุกขแก่สัตว์จึงจะถูก, ภาคกลางเห็นว่าไม่ดีไม่ชั่ว ให้ไม่สูลุขไม่ทุกขแก่สัตว์จึงจะ
ถูก

แต่พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) สามภาคนี้ท่านก็ยังแย่งกัน
แล้วมนุษย์ล้วนแต่มีธาตุธรรมปนเป็นอยู่ทั้งนั้นทำไมจะไม่แย่งกัน เข้ากันไม่ได้
เหมือนเชือกสามเกลียว บิดขวาเสียเกลียวหนึ่ง บิดซ้ายเสียเกลียวหนึ่ง ไม่
บิดอีกเกลียวหนึ่ง ผืนเข้าก็ไม่กินเกลียวกัน เพราะบิดคนละทาง แล้วต่างก็
เอาพระไตรปิฎกบังคับกาย วาจา ใจ ของสัตว์ เอาพระวินัยปิฎกก็วินัยปิฎก
ด้วยกัน บังคับกายสัตว์ไว้สำหรับทำ เอาพระสุตตันตปิฎก ก็สุตตันตปิฎกด้วย
กันบังคับวาจาสัตว์ไว้สำหรับพูด เอาพระปรมัตถปิฎกก็ปรมัตถปิฎกด้วยกัน
บังคับใจสัตว์ไว้สำหรับคิด แล้วก็คอยแย่งกัน สอดญาณเข้าไปในไฉนญาณสุด

ละเอียดของตัวได้ ก็บังคับกาย วาจา ใจของสัตว์ จะทำอะไรจะพูดจะคิด ก็ล้วนแต่ดีเป็นบุญเป็นกุศลไปทั้งนั้น ถ้าภาคต่ำสอดเข้าไปในไฉญาณสุดละเอียดของตัวได้ ก็บังคับกาย วาจา ใจของสัตว์ จะทำอะไรจะพูดจะคิด ก็ล้วนแต่ชั่วเป็นบาปอกุศลไปทั้งนั้น ถ้าภาคกลางสอดเข้าไปในไฉญาณสุดละเอียดของตัวได้ ก็บังคับกาย วาจา ใจของสัตว์ จะทำอะไรจะพูดจะคิด ก็เป็นแต่กลางๆ ไม่บุญไม่บาปไปทั้งนั้น

สุดแท้แต่ว่าภาคใดเข้าไปในไฉญาณสุดละเอียดได้ ภาคอื่นก็เข้าไม่ได้ เปรียบเสมือนตอไม้ที่นั่งได้คนเดียว ถ้าขึ้นนั่งได้เสียคนหนึ่งแล้ว คนอื่นก็ขึ้นไปนั่งไม่ได้ แล้วก็แย่งกันปกครองธาตุธรรมตลอดหมด ทั้งนิพพาน ภพสาม โลกกันต์ ไม่มีที่ว่างดินฟ้าอากาศ ล้วนแต่อยู่ในปกครองของสามภาคนี้เท่านั้น ภาคขาวคอยเปิด ภาคดำคอยปิด ภาคกลางไม่เปิดไม่ปิด

ภาคขาวคอยเปิด เห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์ **ให้เห็นว่านิพพานมี,**

ภาคดำคอยปิด เห็น จำ คิด รู้ ของสัตว์ **ให้เห็นว่านิพพานสูญ (ไม่มี),**

ภาคกลางก็ให้สัตว์เห็นว่านิพพานไม่มีไม่สูญ (คือ ให้ไม่รู้เรื่องนิพพาน)

หนทางของภาคขาวล้วนแต่ดีเป็นสุขทั้งนั้น ก็เปิดให้สัตว์เห็น จะได้สร้างแต่ความดี ไปแต่ในทางสุข หนทางของภาคดำ ล้วนแต่ชั่วเป็นทุกข์ทั้งนั้น ก็ต้องปิด ไม่ให้สัตว์เห็น จะได้สร้างแต่ความชั่ว ไปแต่ในทางทุกข์ ส่วนภาคกลาง ไม่ดี ไม่ชั่ว ก็ไม่ปิดไม่เปิดให้สัตว์เห็น จะได้ทำไม่ดีไม่ชั่วไปในทางไม่สุขไม่ทุกข์ ทั้งสามทางนี้ตรงกันข้ามทุกอย่าง จึงลงรอยกันไม่ได้เสียเลย **ที่โลกเดือดร้อนอยู่ทุกวันนี้ เดี่ยวสุข เดี่ยวทุกข์ เดี่ยวไม่สุขไม่ทุกข์ ก็เพราะฤทธิ์สามภาคนี้แหละ ประมูลฤทธิ์ไม่แพ้กัน แย่งกันปกครองธาตุธรรมปกครองกันตลอดทั้งนิพพาน ภพสาม โลกกันต์ ไม่ผิดอะไรกันกับมนุษย์แลสัตว์ ที่แย่งแดนกันปกครอง แต่พระพุทธเจ้า (ธาตุล้วน ธรรมล้วน) ปกครองขึ้นละเอียด เทวดา มนุษย์ สัตว์ ปกครองกันแต่ที่หยาบ แต่ก็อยู่ในปกครองของพระพุทธเจ้า (คือ**

ธาตุล้วน ธรรมล้วน) ทั้งสามภาคนี้ทั้งนั้น

ถ้าประเทศใด บ้านใด เมืองใด หมู่ใด ตำบลใด ภาคขาวปกครองได้มากกว่าภาคอื่น ก็บังคับเห็น จำ คิด รู้ ของมนุษย์และสัตว์ในที่นั้นให้ทำแต่ความดีกันทั้งนั้น เป็นต้นว่า ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ทำผิดกาเม ไม่โกหก ไม่กินเหล้า ทำแต่ความดีกันทั้งนั้น เมตตากรุณาแก่กัน ให้ความสุขแก่กัน ไม่เบียดเบียนกัน ให้แต่

ทั้งนั้น ภาคขาวก็

สัตว์ทำดีนั้นไว้

เกิดในสุขสมบัติ

เทวธิดาอินทร์

จักรพรรดิตรา

ถ้าจะเกิดเป็น

ให้เป็นคนบริสุทธ์

นายกัฏฐมนตริ

มหากษัตริย์ ถ้าเกิด

คนที่มีทรัพย์สิน สมบัติ ศฤงคาร บริวาร ล้วนแต่ เป็นสุขสบายทั้งนั้น

ถ้าประเทศใด บ้านใด เมืองใด หมู่ใด ตำบลใด ถูกภาคดำปกครองได้มากกว่าภาคอื่น ก็บังคับเห็น จำ คิด รู้ ของมนุษย์และสัตว์ในที่นั้น ให้ทำแต่ความชั่วทุกอย่างทั้งนั้น เป็นต้นว่าฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ทำผิดกาเม โกหก กินเหล้า ให้เกลียดชังกัน ให้ฉ้อฉลริษยา เบียดเบียนกัน ฉกชิง รังราว ลักขโมย ปล้น สะดม ชกต้อย เตะตี รบราฆ่าฟันกัน ทำแต่ทุกข์ให้ทั้งนั้น ภาคดำก็เก็บเหตุชั่วๆ ที่มนุษย์และสัตว์ทำไว้ แล้วก็ส่งลงมาเป็นผลชั่วทั้งนั้น เป็นต้นว่าให้ฟ้าฝนแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง อดอยาก ลำบาก เจ็บไข้ ล้มตาย เมื่อตายแล้วก็เอาไปลงโทษในนรก ๔๕๖ ขุม ทนทุกข์เวทนาแสนสาหัส ร้องให้ควมครวญครางไม่มีขาดเสียงมีแต่ทุกข์ล้วนๆ พ้นจากนั้นให้เป็นเปรต อดอยาก

ความสุขสบายแก่กัน

เก็บเหตุที่มนุษย์และ

แล้วก็ส่งผลให้ไป

เป็นเทวบุตร

พรหมบรม-

ถ้าจุติจากนั้นมา

มนุษย์ก็ส่งผล

ชั้นสูง เช่น

เศรษฐี ท้าวพระยา

เป็นพ่อค้า ชาวนา ก็เป็น

ข้าวน้ำอยู่เป็นนิจแล้วให้มาเป็นอรุกาย แลให้มาเป็นสัตว์เดรัจฉาน ถ้าให้มา
เกิดเป็นมนุษย์ก็ให้เป็นคนเลวทรามต่ำช้ายากจนอนาถา ไร้ทรัพย์ อับปัญญา
โง่บาปหยาบช้า เอาดีไม่ได้ ล้วนแต่ทุกข์ทั้งนั้น

ถ้าประเทศใด บ้านใด เมืองใด หมู่ใด ตำบลใด ภาคกลางแย่งเข้าปก
ครองได้มากกว่าภาคอื่นก็บังคับ เห็น จำ คิด รู้ ของมนุษย์และสัตว์ในที่นั้น
ให้ทำแต่กลางๆ ไม่ได้ไม่ชั่ว ที่ไม่เป็นบุญเป็นบาป ภาคกลางก็เก็บเหตุที่ไม่ดีไม่
ชั่ว ที่มนุษย์และสัตว์ทำไว้นั้นแล้วก็ส่งผลลงมาให้เป็นแต่กลางๆ ไม่ได้ไม่ชั่ว

คุณแม่ท้วม หุตานุกรม

คุณแม่ท้วม หุดานุกรม

ความสุขความสำราญเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา แต่การแสวงหาความสุขของแต่ละคนมีวิธีการต่างๆ กัน แล้วแต่ความเห็นชอบของแต่ละบุคคล บางคนมุ่งหมายความสุขในปัจจุบัน บางคนก็มุ่งหน้าไปสวรรค์นิพพานในอนาคต ด้วยเหตุนี้ ความคิดความเห็นของคนเราจึงไม่เหมือนกัน บางครั้งเราจะนึกฉงนใจในคนบางคน ซึ่งมีแนวทางชีวิตและความนึกคิดแตกต่างจากคนทั่วไป แต่จุดมุ่งหมายสุดท้ายต่างก็ต้องไปร่วมจุดเดียวกันคือ “ดินแดนบรมสุขอมตนิรฤพาน”

ขอยกตัวอย่างชีวิต “ชาววัด” ที่จัดว่าเป็นบุคคลที่น่าสนใจผู้หนึ่ง มาเล่าให้ท่านฟังสักเล็กน้อย บุคคลผู้นี้คือ นางสาวท้วม หุดานุกรม หรือ “คุณแม่” เกิดที่ประเทศจีน คือเป็นชนเชื้อสายจีน มีบิดาชื่อ นายฮวด มารดาไม่ทราบชื่อ เกิดเมื่อ พ.ศ.๒๔๓๓ นับมาถึงปีนี้ก็เป็นเวลาถึง ๙๗ ปี คุณแม่ท้วม หุดานุกรม มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ๔ คนด้วยกัน คือ

- ๑.พลโทพระพิพัฒน์ภูมิประเทศ
- ๒.พลเรือจัตวาเรียง พิพัฒน์ภูมิประเทศ
- ๓.คุณสอั้ง ลัตยประกอบ
- ๔.คุณสะอาด หังสุบุตร

ซึ่งต่อมาคุณแม่ท้วมหุดานุกรมได้เดินทางเข้ามายังประเทศไทย ประกอบอาชีพค้าขายอยู่ที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อเจริญวัยได้ช่วยบิดามารดาทำการค้าขายอยู่ในคลองสองพี่น้อง เป็นผู้ใฝ่ใจในทางพระ

ศาสนาแต่เยาว์ ครั้นอายุ
ได้ ๒๐ ปีได้หนีบิดามารดา
ไปบวชเป็นชีที่วัดสวนหงส์
อำเภอบางปลาม้า จังหวัด
สุพรรณบุรี อยู่ที่วัดสวนหงส์
ไม่นานนัก ก็ย้ายลงมาอยู่ที่
วัดเทพศิรินทราวาส จังหวัด

พระนคร ด้วยความปรารถนาจะศึกษาหาความรู้ ในทางพระศาสนาให้มีความ
รู้ยิ่งขึ้น ที่นี้ได้ศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาด้านปริยัติธรรมจากท่านอาจารย์
จางวางอยู่ประมาณ ๒ ปี รู้สึกซาบซึ้งในรสพระธรรมยิ่งนัก ต่อมาหวัระลึก
ถึงบิดาทงบ้าน จึงกลับขึ้นไปชักจูงให้บิดาเข้าใจและเลื่อมใสในทางพระพุทธ
ศาสนา ซึ่งภายหลังได้สมათนตนเป็นอุบาสก ปฏิบัติธรรมอยู่ที่วัดสองพี่น้อง
เป็นเวลาหลายปี ต่อมา “หลวงพ่อดปากน้ำ” (เมื่อครั้งยังไม่มีสมณศักดิ์) ได้
ขึ้นไปวัดสองพี่น้องไปพบเข้า จึงจัดการให้อุปสมบท ณ วัดสองพี่น้อง แล้วพา
มาอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ ด้วย

หลังจากได้ชักชวนบิดาให้เลื่อมใสและบวชเป็นพระภิกษุสมความตั้งใจ
แล้ว “คุณแม่” ก็ออกจากริกปฏิบัติธรรม มุ่งตรงไปยังวัดสนามพราหมณ์และ
วัดถ้ำเกลบ จังหวัดเพชรบุรี “คุณแม่” เล่าว่า “ขณะปฏิบัติอยู่นั้น ปรารถนา
จะให้พ้นอาสวะกิเลสเร็วๆ เข้า จึงสมათน เนสขชิกงคฺชุดงค์” คือถือโหมนอน
ตลอด ๓ เดือน ยึดเอา ‘อนิจจํ ทุกขํ อนตตา’ ตลอดไตรมาสเป็นกรรมฐาน”

จากนั้นได้ย้ายไปอยู่วัด “ศาสนาส” จังหวัดนครปฐม “วัดลิงขบ” และวัด
“ภาวนาภิรตาราม” ในคลองบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรีตามลำดับ ณ วัด
ภาวนาภิรตาราม มีเพื่อนร่วมปฏิบัติธรรมร่วมกัน ๒๐ คน ส่วนมากเป็นคนชรา
“คุณแม่” ตั้งใจจะปฏิบัติให้บรรลุธรรม ยอมถวายชีวิตในพระศาสนา จึง
ตั้งหน้าบำเพ็ญเพียรต่อไปอีก ครั้งนี้ปฏิบัติตนตามแบบพระภิกษุ มีออกบิณฑ

บาตร โดยเอาชาม ๑ ใบลงเรื่อน้อยไปตามบ้านที่เขาใส่บาตรพระ ได้อาหาร
คาวหวานก็เอารวมใส่ในชามเดียวทั้งหมด รับประทานเวลาเดียวเท่านั้น
ตลอดทั้งวัน

ต่อมา “คุณแม่” ได้รู้หลักธุดงค์ ๑๓ จึงได้ทราบว่าตนเองได้ประพฤติ
ตรงตามหลักของธุดงค์ ๑๓ เป็นบางข้อแล้ว คือนอกจากอาหารบิณฑบาตที่
ได้มาเท่าไรแล้วใครจะนำอาหารมาให้อีกก็ไม่รับประทานถือความมักน้อยสันโดษ
จนประชาชนแถบนั้นรู้สึกศรัทธาและเลื่อมใสในการปฏิบัติของท่านเช่นนั้น
ท่านเองเกิดปิติและมาระลึกว่า บิดาก็ได้บวชเป็นพระภิกษุแล้ว นับว่าได้แสดง
ความกตัญญูกตเวทียเป็นอย่างดี ส่วนมารดาซึ่งไม่มีโอกาสได้ตอบแทน
พระคุณเลย ถ้าจะตอบแทนพระคุณมารดา ก็จำเป็นจะต้องจัดหาเงินไว้ให้
เพียงพอที่จะส่งเคราะห์ท่าน จึงตัดสินใจลาเพศชื่อนอกมาประกอบอาชีพ
เพื่อหาเงินส่งไปให้ท่านบ้าง ในขณะนั้น “คุณแม่” มีอายุได้ ๒๙ ปี รู้สึกว่าการ
หาเงินนั้นเป็นการหายากยิ่ง จะทำการค้าขายสิ่งใดก็ไม่สะดวก เพราะตนเอง
เป็นหญิงสาว ในที่สุดได้ไปพอกอยู่กับคุณเงินซึ่งเป็นคุณอาของท่านเจ้าพระยา-

คุณแม่ท้าว

ธรรมศักดิ์ บังเอิญคุณเงินได้ป่วยลงมีนาย
แพทย์ที่โรงพยาบาลศิริราชมาทำการรักษา
และมีนางพยาบาลมาทำการพยาบาลด้วย
ทำให้เกิดสนใจอยากจะเป็นนางพยาบาล
กับเขาบ้าง เพราะเห็นว่าเป็นหนทางหนึ่ง
ที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์จึงสอบถาม
ระเบียบการเพื่อจะเข้าเรียนเป็นนาง-
พยาบาลด้วย ปรากฏว่ายังมีไม่มีวิทย์ฐานะ
พอที่จะเข้าเรียนได้ เพราะผู้ที่เข้าเรียน
วิชาพยาบาลต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่ามัธยม
ปีที่ ๔ หรือเทียบเท่า แต่ด้วยเจตนาอัน

แรงกล้าที่จะเข้าเรียนวิชาพยาบาลให้สำเร็จจึงเริ่มเรียนหนังสือกับคุณครูพร้อมเรียนอยู่ประมาณ ๓ เดือนก็เข้าสอบเทียบความรู้ และเข้าศึกษาวิชาพยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราชได้สมความตั้งใจ ศึกษาวิชาพยาบาลอยู่ ๓ ปี จึงสอบได้รับประกาศนียบัตรพยาบาลและผดุงครรภ์ ซึ่งนับว่าเป็นความสามารถอันหนึ่ง

หลังจากนั้นได้เข้ารับราชการในกองอนามัย โดยมีหม่อมเจ้าวัลภากรณ์ เป็นหัวหน้า และได้ส่งเงินไปให้มารดาบ้าง ขณะนั้นได้มีโอกาสไปทำการพยาบาลคนไข้ตามบ้านที่ยากจน เกิดมีความสังเวชสลดใจในสภาพของคนเหล่านั้น ทำให้เกิดการคำนึงขึ้นว่า “คนเหล่านั้นมีชีวิตอยู่เพื่ออะไรหนอ?”

ได้ทำงานในหน้าที่และคลุกคลีอยู่กับประชาชนผู้ยากจนเช่นนั้นประมาณ ๒ ปีเศษ จนอายุย่างเข้า ๓๕ ปี เนื่องจากสภาพของชีวิตที่ได้พบเห็นนั้น ทำให้จิตใจที่เคยฝึกฝนในทางธรรมมาแล้ว บังเกิดความเบื่อหน่ายในเพศฆราวาสขึ้นอีก ประกอบทั้งเงินทองก็ได้สะสมไว้มากพอสมควร จึงตัดสินใจเข้าไปทูลหม่อมเจ้า วัลภากรณ์ ผู้เป็นหัวหน้าขอลาออกจากตำแหน่งหน้าที่ด้วยพระกรุณาของพระองค์ท่าน จึงทรงรับสั่งถามว่า “ทำไมเธอจึงคิดจะลาออกเสียละ? หรือว่าทำงานที่นี่ไม่สบาย จะต้องการย้ายไปอยู่ที่ไหนก็บอก จะได้จัดการให้ตามความประสงค์ หรือจะลาพักผ่อนเพื่อไปตากอากาศให้สบายใจเสียก่อนจึงกลับมาทำงานใหม่ก็ได้” แต่ “คุณแม่” ทูลตอบว่า “จะลาออกไปบวชเป็นอุบาสิกที่วัด”

ที่สุดการขออนุญาตลาออกจากงานก็สมประสงค์ จึงจัดการจำหน่ายเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำคลอดจนหมดสิ้น เพื่อตัดกังวลเกรงว่าจะมีผู้มารบกวนให้ไปทำคลอดอีก แม้กระนั้นก็ยังมิผู้ตามมาฝากครรภ์อีกจนได้ ทั้งนี้เพราะในขณะที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ราชการได้ทำชื่อเสียงและเป็นที่รักของคนทั่วไป คนเหล่านั้นจึงตามมาอีก ได้พยายามชี้แจงให้เป็นที่เข้าใจ เป็นอันว่าชีวิตฆราวาสได้สิ้นสุดลงโดยการตัดสินใจบวชชีอีกครั้งหนึ่ง ณ วัดปากน้ำ

การประกอบอาหารในโรงครัววัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ปี พ.ศ.๒๕๐๐

ภาษีเจริญ ธนบุรี เพื่อจะได้ปฏิบัติธรรมและดูแลหลวงพ่อบุ้งเกิดเกล้าของท่าน
ซึ่งได้ย้ายมาจากวัดพระเชตุพนฯ “คุณแม่” ปฏิบัติธรรมอยู่ต่อมาอีกประมาณ
๓ ปี จึงมีโอกาสรับมารดามาปฏิบัติ ขณะที่มาวัดปากน้ำ วันนั้นเป็น

วันธรรมสวนะ เมื่อมารดามาถึงวัด ได้มานั่งคอยดูท่านอยู่ที่ศาลาหน้าเพื่อพบบุตรสาวของตน ครั้น “คุณแม่” เดินออกจากพระอุโบสถผ่านมาทางมารดาซึ่งคอยอยู่ พอมารดาของท่านเห็นเข้าก็จำได้จึงเดินเข้าไปอุ้มข้อมือแล้วร้องไห้ด้วยความดีใจ เพราะได้จากกันมานานแล้ว เป็นอันว่ามารดาและบุตรได้พบกัน

ต่อมาท่านได้แนะนำให้มารดาบริจาคทาน รักษาศีล เจริญภาวนาอยู่ ณ วัดปากน้ำ เป็นเวลาประมาณ ๒ ปีเศษ มารดาได้ป่วยเป็นโรคผื่นคัน ได้หาหมอหลายชาติหลายภาษามาทำการรักษาจนสุดความสามารถก็ไม่หาย ในที่สุดแพทย์จีนผู้หนึ่งให้คำแนะนำว่าควรให้กลับบ้านเดิมโรคถึงจะหาย เพราะดินฟ้าอากาศกรุงเทพฯ ไม่ถูกกับโรคเหตุนี้จึงจำเป็นต้องส่งมารดากลับบ้านเดิมด้วยความจำใจ และได้ขอร้องมารดาว่าอย่าไปทำงานอื่นเลย ขอให้ตั้งหน้าเจริญภาวนาอย่างเดียวท่านจะส่งเงินไปให้ทุกๆ เดือน ท่านได้ส่งเงินอยู่ประมาณ ๓ ปี ก็ได้ทราบข่าวเป็นที่น่าเสียใจยิ่งว่า มารดาได้ถึงแก่กรรมเสียแล้ว ท่านจึงได้ขอร้องอาจารย์ที่นั่งทางในตรวจดูว่า มารดาของท่านตายแล้วไปอยู่ที่ไหน ก็ได้ทราบว่ายู่สวรรค์ชั้นที่ ๑ เพราะอาณิสสงส์ที่ทำภาวนานั้น “คุณแม่” จึงดีใจว่าท่านได้แสดงความกตัญญูทดเวทีก่แก่มารดาแล้ว ต่อจากนั้นท่านจึงอธิษฐานจิต ขอลงมายังชีวิตต่อพระรัตนตรัย และรับใช้พระศาสนาจนตลอดชีวิตถึงกระนั้นก็ตามท่านก็ยังคิดถึงอุปการคุณของบิดามารดาอยู่เสมอ จึงได้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลส่งไปให้อยู่เป็นนิจ ต่อมาได้ขอร้องอาจารย์นั่งทางในตรวจซ้ำอีก ปรากฏว่ามารดาของท่านได้เลื่อนขึ้นไปอยู่สวรรค์ชั้น ๔ ส่วนตัว “คุณแม่” เองได้ปฏิบัติธรรมอยู่ในวัดปากน้ำตั้งแต่ปี ๒๔๖๗ นับเป็นเวลาได้ ๓๐ ปีเศษแล้ว ได้รับหน้าที่เป็นผู้จัดการโรงครัวประกอบอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร รุ่งเต็นหาเงินทองข้าวของมาช่วยเจ้าคุณหลวงพ่อ ทำการเลี้ยงพระอยู่ตลอดมาเป็นปรกติ ยอมมอบกายอุทิศชีวิตเพื่อพระศาสนาจริงๆ กิจประจำวันคือ เวลา ๑๕.๐๐ น. ล่วงแล้ว จะพาพวกแม่ครัว ๒-๓ คน ไปจ่าย

อาหารสำหรับถวายพระเช้า เวลา ๐๔.๐๐ น. ต้องลุกขึ้นปลุกแม่ครัว ประกอบอาหารเลี้ยงพระเช้า ส่วนตัว “คุณแม่” พาลูกสาวในครัวออกไปจ่ายอาหารที่ตลาดเตรียมทำอาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณรตลอดถึงอุบาสิกใน เวลาเพลต่อไปเป็นประจำทุกวัน ในวันใดมีผู้มีศรัทธามารับทำการเลี้ยง ภัตตาหารพระภิกษุสามเณรวันนั้น “คุณแม่” จะต้องจัดอาหารเป็นพิเศษตาม ความประสงค์ของผู้เป็นเจ้าของภาพ โดยเจ้าภาพไม่ต้องทำอะไรเลย เพียงนำเงิน ไปมอบให้เท่านั้น ก็จะได้เลี้ยงพระภิกษุสามเณร ๕๐๐ รูป อุบาสิกและศิษย์ วัดอีกประมาณ ๓๐๐ คน รวมประมาณ ๘๐๐ คนด้วยกัน “คุณแม่” ได้ปฏิบัติ มาเช่นนี้เป็นประจำถึง ๓๐ ปีเศษแล้วนับตั้งแต่ได้รับหน้าที่เป็นผู้จัดการโรงครัว เริ่มต้นแต่ใช้ข้าวสารประมาณวันละ ๔ ถัง ค่าอาหารประมาณ ๒๐ บาท จนถึงปี ๒๔๙๗ ต้องใช้ข้าวสารวันละ ๑,๙๒๐ ถัง ค่าอาหารอย่างน้อยที่สุด ๘๐๐ บาท พระภิกษุสามเณรตลอดจนอุบาสิกในวัด “คุณแม่” มีใจเป็นห่วงใยไม่เห็นแก่ ความเหน็ดเหนื่อยใดๆ ทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงกล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า “เป็นคนสำคัญของวัดปากน้ำ” ชาววัดปากน้ำจึงขนานนามท่านว่า “คุณแม่”

นอกจากหลวงพ่อดปากน้ำมอบให้คุณแม่ทั่วม เป็นหัวหน้าโรงครัว

พระธรรมวโรดม
วัดเบญจมบพิตรฯ

วัดปากน้ำ ยังมอบให้เป็นผู้ปกครองแม่ชีอีกด้วย หลังจากนั้นมาคุณแม่ทั่วมก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าโรงครัวและหัวหน้าปกครองแม่ชี จนกระทั่งอายุถึง ๗๐ ปี จึงได้หยุดพักในยามชรา คือหยุดพักเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๓ ได้ปฏิบัติหน้าที่แม่ ครัวมาเป็นอันดี ท่านเจ้าคุณพระธรรมวิมลโมลี (ปัจจุบันคือพระธรรมวโรดม) วัดเบญจมบพิตร ได้เล่าถึงประวัติการสร้างบุญกุศลของคุณแม่ทั่วม ดังนี้

“เนื่องจากผู้เทศน์นี้ก็เคยได้ฟังบุญบารมีได้

ฟุ้งน้ำมือของแม่ท้วม เป็นเวลาถึง ๖ ปี กล่าวคือ ผู้เทศน์นี้ได้มาอยู่ที่วัดปากน้ำนี้เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๑ ในสมัยนั้นวัดปากน้ำนี้ยังเป็นวัดที่ยากจน ความเป็นอยู่ยังแร้นแค้น ความเป็นอยู่ของ

พระภิกษุสามเณรยังเดือดร้อนในเรื่องอาหารการบริโภคไม่อุดมสมบูรณ์เหมือนในปัจจุบันนี้ กล่าวโดยเฉพาะเท่าที่ปรากฏสำหรับผู้เทศน์นี้รู้สึกว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับคุณแม่ท้วมนี่มองดูแล้วคล้ายจะเป็นข้าศึก มองดูแล้วไม่ได้แสดงความเป็นมิตรเลย เพราะอะไร เพราะในสมัยนั้นผู้เทศน์นี้ยังเป็นสามเณรอยู่ รู้สึกว่าคุณแม่ท้วมนี่เป็นคนที่กระหมัดกระหม่อม คือเป็นคนที่ไม่เห็นใจพระภิกษุสามเณร เลี้ยงอาหารการบริโภคเข้าเพลนั้น รู้สึกว่าอาหารนั้นมีมากพอ แต่วารสมันไม่เข้าชั้น เรียกว่าไม่ถูกปาก กินเพื่ออยู่ ไม่ได้อยู่เพื่อความเอร็ดอร่อยอะไรเลย กิน...อ้าเกือบว่าจะทุกวันนะต้องกินข้าวต้ม หรือว่าฉันข้าวต้มกับผักกาดดอง ผักกาดเขียวดองบ้าง มะละกอดองบ้าง ผักหัวไชโป้วบ้าง เป็นประจำอยู่ทุกวันๆ เมื่อวานอย่างไรวันนี้ก็อย่างนั้นรุ่งขึ้นก็อย่างเดียวกัน มองดูมันเบื่อแต่ก็ต้องฉัน เพราะฉะนั้นความเบื่อเรื่องอาหารนี่เอง มองหน้าคุณแม่ท้วมก็พลอยเบื่อหน้าโยมไปด้วย รู้สึกว่าในสมัยนั้น คิดไม่เห็นบุญคุณของคุณแม่ท้วมนี่เลย มองเห็นเป็นศัตรูไป แต่มาถึงสมัยนี้ก็มาคิดว่าที่เราเจริญรุ่งเรืองอยู่ได้ทุกวันนี้ ถ้าไม่ได้อาหารไม่ได้น้ำมือของคุณแม่ท้วมแล้วหาเจริญขึ้นได้อย่างไรไม่ และพิจารณาตามความเป็นจริงว่า สถานที่ใดก็ตามถ้ามีความเป็นอยู่แร้นแค้น มีความเป็นอยู่ลำบากคนที่อยู่ด้วยกันก็จะเห็นอกเห็นใจ เรียกว่าเห็นน้ำใจกันเมื่อยามยาก เพราะฉะนั้นพระภิกษุสามเณรวัดปากน้ำนี้ในสมัยที่เมื่อ ๔๐ ปีมาแล้ว หรือ ๓๐ ปีมาแล้ว ในสมัย

นั้นศิษยานุศิษย์ของวัดปากน้ำ ที่ยังมีชีวิตอยู่ที่ไปเจริญรุ่งเรืองอยู่ในภูมิภาค
 ในที่ต่างๆ จะมีความเห็นอกเห็นใจกัน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็นอันดี
 เพราะว่าได้กินผักกาดตอง ได้กินหัวไชโป้ว ร่วมกันมา ได้เห็นความทุกข์ยาก
 ลำบากเดือดร้อนร่วมกันมา มีความเห็นอกเห็นใจกัน ส่วนในสมัยปัจจุบันนี้
 วัดปากน้ำมีความเจริญรุ่งเรือง มีอาหารการบริโภคอุดมสมบูรณ์ ความเห็น
 อกเห็นใจกันก็ลดน้อยลงไป เพราะฉะนั้นความรักล้นกันของคณะศิษย์ใน
 ปัจจุบันนี้เมื่อเทียบกับเมื่อ ๓๐ ปี ๔๐ ปี ที่แล้วมาจะต่างกันมากในสมัยที่
 หลวงพ่อยังมีเกียรติคุณความดียังไม่เด่น ยังไม่ปรากฏชัด ยังมีความเสื่อมใส
 น้อยนั้นคณะศิษยานุศิษย์มีความรักมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่เบียดเบียนกัน
 ไม่ประทุษร้ายกัน ไม่ปรากฏเหมือนกับสมัยหลวงพ่อล่วงลบลับดับชั้นไปแล้ว
 อันนี้ก็เป็นเครื่องนำพิจารณาส่วนหนึ่งและการศึกษาถ้าหากสถานที่ใดมีความ
 อุดมสมบูรณ์ในเรื่องอาหารการบริโภคแล้วการศึกษาที่นั่น มักจะไม่เจริญเท่า
 สำนักที่มีการศึกษาอดๆ อยากๆ ความวิริยะอุตสาหะจะมีมากกว่า กล่าวถึง
 ความรู้สึกของผู้เทศน์นี้จะเล่าตามความเป็นจริงให้ฟังว่า ณ สถานที่นั่งเทศน์
 อยู่ที่นี่เดิมมันเป็นสถานที่ว่าง เป็นพื้นดินที่ว่างเปล่า เพราะมีกำแพงแก้วล้อม
 รอบอุโบสถอยู่ ไม่กว้างเท่าไรนักสถานที่ว่างนี้ก็เป็นสถานที่คุมนิคมทวารนั้นให้
 แม่ชีมาปลุกมะละกอเอาไว้สำหรับเก็บลูกมะละกอไปดองเลี้ยงพระภิกษุสามเณร
 เนื่องจากสามเณรในยุคนั้นก็ร้ายไม่ใช่เล่น คือเมื่อเมื่อมะละกอแล้วก็ให้เกลียด
 ตันมะละกอไปด้วย ครั้นเวลาใกล้จะทอดกฐิน หลวงพ่อก็ใช้ให้สามเณรมาด่า
 หย้ารอบโบสถ์นี้ ก็มีผู้เทศน์นี้ร่วมอยู่ด้วยผู้หนึ่ง เมื่อด่าหย้าก็แก่งฟันทัน
 มะละกอให้ล้มระเนระนาดไปหมด นิกว่าหลวงพ่อก็คงจะดู ก็ไม่ได้ดูอะไร แต่
 มันร้ายยิ่งกว่านั้นคือ เมื่อตันมะละกอล้มลงแล้ว คุณนิคมทวารเอาตันมะละกอ
 ไปดองให้กินอีก รุ้สเลยว่าการมันตามทัน กินลูกมันก็ตืออยู่แล้ว ต้องมากินตันอีก
 อันนี้เป็นกรรมอย่างหนึ่งขอสารภาพในที่นี้ว่า ในสมัยนั้นยังเป็นเด็ก ยังไม่รู้
 คุณค่าของเรื่องอาหารการบริโภค

และที่สังเกตรวันใดถ้ามีคนมาเลี้ยง เอาแดงโมมาเลี้ยงละก็ในวันรุ่งขึ้นจะต้องกินแกงเปลือกแดงโมเป็นประจำ เพราะฉะนั้นถ้านัดกันว่าวันใดถ้ามีโยมมาเลี้ยง มีแดงโมมาเลี้ยงละก็เมื่อกินเนื้อหมดแล้วพยายามหักเปลือกแดงโมทิ้งกระโถนให้หมด แม่ท้วมจะได้ไม่เอาไปแกงเรียงเลี้ยง ในวันรุ่งขึ้นก็เป็นการแกลังคุณโยมไปในตัวอย่างนี้เสมอมา อันนี้ก็เป็นเวรเป็นกรรม แต่มาคิดดูเมื่อล่วงกาลผ่านวัยไปเป็นเวลาถึงจากปี ๒๔๙๑ ถึงปัจจุบันปี ๒๕๓๐ ก็เป็นเวลาถึง ๔๐ ปี ให้เห็นคุณค่าของแม่ครัวท้วมนี้เป็นอันดีว่า ถ้าคุณแม่ท้วมนี้เป็นคนสุรุษสุราย หรือเป็นคนทำงานเพื่อหวังจะเอาความดีความชอบต่อพระภิกษุสามเณร ไม่คำนึงถึงเศรษฐกิจความเป็นอยู่แล้ว วัดปากน้ำก็คงจะไม่เจริญรุ่งเรือง เหมือนในปัจจุบันนี้ การที่หลวงพ่อดปากน้ำท่านสร้างบารมีได้ไม่มีอะไรขาดตกบกพร่อง หรือสร้างบารมีได้เป็นอันดี ก็เพราะหลวงพ่อดท่านมีคู่สร้างบารมี คือคุณโยมประยูร สุนทรา ซึ่งได้ทำหน้าที่เป็นไวยาวัจกร คือเป็นขุนคลัง กล่าวได้ว่าเป็นขุนคลังแก้ว เพราะคุณโยมประยูรนั้นเป็นอนาคาริก ไม่ได้แต่งงาน เมื่อไม่ได้แต่งงาน ก็ไม่มีสิ่งที่จะต้องรับผิดชอบเลย ไม่ต้องคำนึงถึงคนอื่นที่จะต้องเลี้ยงดูเพราะฉะนั้นจึงปฏิบัติหลวงพ่อดด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักษาเงินทุกบาททุกสตางค์ไว้ไม่ได้กระจายไปไหน ก็นับว่าท่านได้ขุนคลังแก้วในฝ่ายการคลังเป็นอันดี และได้ไถ่ค่าคุณแม่ท้วม ซึ่งเป็นเจ้ากรรมพลาธิการ เป็นคู่สร้างบารมีอีก เป็นคนรู้จักจ่ายใช้สอยเท่าที่ได้ทราบมาจริงเท็จอย่างไรไม่ทราบ

คุณแม่ท้วมนี้จะไปซื้อผัก กาดเขียวในเวลาเย็นๆ ไปซื้อที่ไหน ไปซื้อที่ปากคลองตลาด ทำไมไปซื้อเวลาเย็นๆ เพราะเวลาเย็นๆ นั้นเป็นของที่เหลือเศษอยู่ราคามัน

ไม่แพง ไปเหมาเอามา คนที่นั่นเขาถามกันว่าคุณป้าจะซื้อเอาไปทำไม แกก็ตอบว่าจะซื้อเอาไปเลี้ยงหมู ได้ทราบข่าวอย่างนี้ ยิ่งเกลียดคุณโยมแม่ท่วมนี้มากยิ่งขึ้น เห็นพระเถรเป็นหมูไป และฝึกกาดที่ซื้อมานั้น ก่อนที่จะต้องคุณแม่ท่วมนี้ก็เอามาตากที่ถนนทางเดินเป็นถนนอิฐ ก่ออิฐถือปูนหน้าพระอุโบสถนี้ เดินทางไปศาลาการเปรียญ แยกเอามาตากโดยที่ไม่ได้มีเสื้อมีอะไร ตากกับพื้นซีเมนต์ นั้นเรามองดูแล้วก็ปลงธรรมสังเวชสลดจิต อ้อนี่จะทำให้สะอาด สอ้านซักหนอยก็ได้ แต่ความจริงนะเวลาตาก เราก็ไม่รู้ถึงไ้ววิธีกรรมต่างๆ ก่อนที่จะมาเลี้ยงพระนั้น เขาจะต้องทำให้มันเหี่ยวลงไปเสียก่อน แล้วก็ไปเคล้ากับเกลือหมักไว้จนได้ที่แล้วก่อนที่จะมาเลี้ยงพระเถรนั้น เขาล้างสะอาดก่อน ไม่ใช้กินทั้งที่มีปนด้วยขอโทะขี้ดินหรือปนด้วยขี้หมูขี้หมา ตามที่ปรากฏ แต่ว่าคนเรานี้ถ้าหากว่ามันตั้งจิตมันมีปฏิมะ คือความขจัดใจ มีโทษมูลจิตเข้ากำกับจิตใจแล้ว ให้เห็นผิดเป็นชอบ เห็นเป็นแง่ร้ายไปหมด เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงปฏิปทาของคุณโยมที่ปฏิบัติมา ในยุคนั้นสมัยนั้น จำเป็นมากถ้าจะจับจ่ายใช้สอยกินหมูเห็ดเป็ดไก่เหมือนในปัจจุบันนี้วัดปากน้ำก็คงจะล่มจมไปนานแล้ว เพราะสมัยนั้นคนเลื่อมใสยังมีน้อยซึ่งต่างกว่าในสมัยนี้ เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าหลวงพ่อดำแม่ครัวคู่สร้างบารมีที่เหมาะสม จึงได้สร้างบารมีเลี้ยงพระภิกษุสามเณร ซึ่งในสมัยปี พ.ศ.๒๔๙๑ เท่าที่ผู้เทศน์มาอยู่นั้น สมัยนั้นพระยังไม่เกิน ๑๕๐ รูป ประมาณ ๑๐๐ กว่ารูป กันับว่าอดๆ อยากๆ นานๆ จะมีคนมารับเลี้ยงสักรายหนึ่ง มีปลาทุให้ฉันซักทีหนึ่ง รู้สึกว่ามันปล้มใจ ซึ่งในสมัยปัจจุบันนี้มีคนมาเลี้ยงเดือนหนึ่งหาเวลาว่างเกือบไม่ได้ซึ่งต่างกันมาก เพราะฉะนั้นเมื่อพิจารณาตามปฏิปทา สัมมาปฏิบัติ ของคุณแม่ท่วมนี้แล้ว ก็เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่เป็นแม่บ้านหรือว่าเป็นเจ้ากรรมพลาธิการ ที่ยอดเยี่ยม กล่าวได้ว่าหากคนเสมอเหมือนได้ยาก ที่เป็นดั่งนั้นเพราะอะไร ก็เพราะคุณแม่ท่านเป็นอนาคาริก ประพฤติตนไม่มีครอบครัว เมื่อไม่มีครอบครัวแล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำเงินไปใช้จ่ายสงเคราะห์คนอื่น ก็ตั้งหน้าตั้งตาสร้าง

คุณงามความดีเลื่องพระภิกษุสามเณร อันนี้ก็เป็นเครื่องสังเกตอย่างหนึ่งว่า คนที่จะทำงานส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวนั้นมักจะเป็นอนาคตาริก จะกล่าวให้เห็นได้ง่ายๆ อย่างพระสงฆ์ที่ทำงานเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม แก่ประเทศ แก่พระพุทธศาสนา ได้เป็นอันดีนั้นก็เพราะท่านไม่มีครอบครัว ไม่มีลูกที่จะต้องเลี้ยง ไม่มีภรรยาที่จะต้องเลี้ยง ทำหน้าที่เลี้ยงเฉพาะตัว นอกจากนั้นก็ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม และให้ท่านทั้งหลายได้สังเกตว่าคนที่ทำงานส่วนรวมอยู่ทุกวันนี้ ล้วนแต่เป็นคนที่ไม่คำนึงหรือว่าได้เกี่ยวข้องกับเรื่องของครอบครัว จึงทำงานส่วนรวมได้ เพราะฉะนั้น คุณแม่ทวมนี่ตลอดชีวิตของท่านประพฤติตนเป็นอนาคตาริก มีความซื่อสัตย์สุจริต นับได้ว่าเป็นแม่ของวัดปากน้ำ ซึ่งในฝ่ายพระภิกษุสามเณรก็เรียกหลวง-

พ่อว่าหลวงพ่อ ในฝ่ายคุณโยมแม่ทวมนี่ ก็ควรเรียกว่าหลวงแม่ เป็นแม่ผู้ใหญ่ เป็นแม่ยิ่งใหญ่ ในทางคุณงามความดี เป็นแม่ในทางธรรมที่ได้เลี้ยงวัดปากน้ำมาเพราะฉะนั้นเมื่อกล่าวถึงปฏิบัติของคุณแม่ทวมนั้นแล้วจะเห็นได้ว่า ท่านเกิดมาเพื่อสร้างบุญสร้างบารมีโดยแท้ที่เป็นดังนี้ ก็สันนิษฐานได้ตามปฏิบัติของท่านว่าท่านต้องเข้าถึง คือคุณแม่ทวมนี่ต้องเข้าถึงสัจธรรมความเป็นจริงของโลกนี้ ได้ทราบซึ่งถึงสัจธรรมความเป็นจริงของโลกนี้ ตามคำสอนในพระพุทธศาสนาที่ท่านมาเลื่อมใสหลวงพ่อดาวปากน้ำอยู่ ก็เพราะท่านได้ทราบถึงสัจธรรมความเป็นจริง จึงได้เสียสละมรณาวาสวิสัยเข้ามาบำเพ็ญคุณงามความดีในทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ก็กล่าวได้ว่า การที่คุณแม่ทวมนั้นประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ช่วยหลวงพ่อดาวปากน้ำมาเป็นปึกแผ่นดังนี้

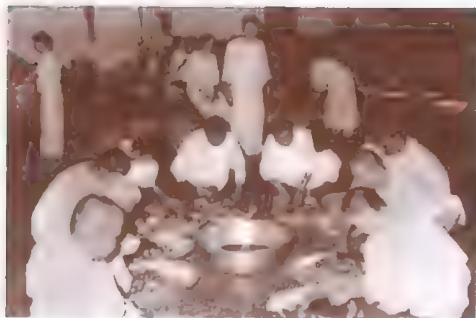
ก็เพราะท่านได้ทราบถึงสัจธรรมความเป็นจริงของโลกนี้ตามคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ก็คือโลกแห่งมนุษย์เรานี้ ไม่ใช่สถานที่ที่อยู่เพื่อแสวงความสุข ไม่ใช่สถานที่อยู่เพื่อแสวงความทุกข์ แต่เป็นสถานที่อยู่ชั่วคราว เพื่อสร้างคุณงามความดี

นอกจากนี้ พระเทพกิตติปัญญาคุณ (กิตติวุฒโท ภิฑฺฑ) ได้กล่าวรำลึกถึงคุณแม่ทั่วมไว้ว่า คุณแม่ทั่วมนั้นเป็นคนเก่าแก่ของวัดปากน้ำ กล่าวได้ว่าชีวิตของคุณแม่ทั่วมกับวัดปากน้ำนั้นมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากเหมือนเป็นชีวิตเดียวกัน เพราะวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ในสมัยก่อนที่หลวงพ่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส วัดปากน้ำไม่เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ต่อเมื่อหลวงพ่อดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาส วัดปากน้ำก็มีชื่อเสียงปรากฏแก่สาธุชนโดยทั่วไป มีความเจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับ คุณแม่ทั่วม ทุตนุกรม เป็นลูกศิษย์หลวงพ่อดำรงตำแหน่ง และเป็นผู้ที่รับใช้หลวงพ่อดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่อายุอ่าเอนสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อหลวงพ่อดำรงมาอยู่ที่วัดพระเชตุพน คุณแม่ทั่วมก็ได้ติดตามมา เมื่อหลวงพ่อดำรงมาอยู่วัดปากน้ำ หลวงพ่อก็ชวนคุณแม่ทั่วมมาอยู่วัดปากน้ำ เพื่อช่วยเหลืองานทางวัด ซึ่งคุณแม่ทั่วมก็ได้สนองงานนี้ด้วยดีมาโดยตลอด โดยเฉพาะได้สนองเจตนาของหลวงพ่อดำรงที่ตั้งใจไว้เดิมว่าเมื่อท่านมาดำรงตำแหน่งที่วัดปากน้ำนี้ท่านจะได้ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์สามเณรที่อยู่ในความดูแลภายใต้การปกครอง

ของท่าน ไม่ให้ลำบากเรื่องปัจจัย ๔ สมัยนั้นการบิณฑบาตนั้นลำบากมาก เพราะว่าบริเวณรอบๆ วัดปากน้ำนี้ก็มียัดอยู่มากมายติดๆ กันหลายวัด เมื่อหลวงพ่อกับภรรยาอยู่วัดปากน้ำ พระสงฆ์สามเณรก็เพิ่มมากขึ้น หลวงพ่อเห็นว่าถ้าให้พระสงฆ์สามเณรออกบิณฑบาตก็จะเป็นการทำให้พระสงฆ์สามเณรวัดอื่นเดือดร้อนไปด้วย ท่านก็มีเมตตาสงเคราะห์ตั้งโรงครัวขึ้น

การปรุงอาหารถวายพระสงฆ์สามเณร การตั้งอาหารถวายพระสงฆ์สามเณรนั้นเป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะจะต้องปฏิบัติกันทุกๆ วันติดต่อกันไป แต่หลวงพ่อก็อาศัยคุณแม่ท้วม หุตานุกรม ซึ่งเป็นอุบาสิกาเป็นแม่ครัวใหญ่ ในสมัยนั้นรับภาระส่วนนี้มาโดยตลอด ด้วยการปรุงภัตตาหารถวายพระสงฆ์

สามเณรรวมทั้งเด็กวัดและอุบาสิกอุบาสิกาในวัดปากน้ำ คุณแม่ท้วมก็ได้สนองงานนี้ด้วยความขยันแข็งแรง และรับผิดชอบโรงครัวโดยตรง ซึ่งสมัยโน้นกล่าวได้ว่า ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์สามเณรนั้นก็พอ

เป็นไปตามอัตภาพ จะเรียกว่าผิวดเคืองก็ยังไม่ได้นัก เพราะว่าข้าวปลาอาหารที่ปรุงถวายแต่พระสงฆ์สามเณรนั้นมีอยู่ประจำทุกๆ วัน เป็นแต่เพียงว่าอาหารในสมัยโน้นกับในสมัยนี้มีความประณีตต่างกัน เพราะในสมัยโน้นคนยังรู้จักวัดปากน้ำน้อย และการจองเป็นเจ้าภาพก็ยังไม่ค่อยมี เพราะมีคนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จัก ฉะนั้นอาทิพย์หนึ่งอาจจะไม่มีเจ้าภาพเพียงวันเดียวสองวัน ไม่ครบทั้งอาทิพย์ หรือเดือนหนึ่งก็อาจจะไม่มีเจ้าภาพไม่ครบเดือน แต่ถึงอย่างนั้นคุณแม่ท้วมได้พยายามชวนชวนและประหยัด พยายามจัดภัตตาหารถวายพระสงฆ์สามเณรด้วยดีมาโดยตลอด แม้ในสมัยที่อาตมามาอุปสมบทที่นี้เมื่อปี ๒๕๐๐ เมื่อถึงพุทธกาล วัดปากน้ำนั้นก็มีความเจริญรุ่งเรืองมากขึ้นพอ

สมควรแล้ว ชื่อเสียงของวัดปากน้ำก็แพร่หลายไปถึงต่างประเทศ ปีนั้น พระสงฆ์สามเณรมากที่สุด กว่าทุกๆ ปีที่ผ่านมา มีถึง ๖๐๐ กว่ารูป ภัตตาหาร ที่ถวายพระภิกษุสงฆ์สามเณร ทั้งมือเช้ามือเพลก็ไม่ใช่ว่าจะมีเจ้าภาพครบทุกๆ วัน แต่อาหารที่คุณแม่ท้วมได้ปรุงถวายแด่พระสงฆ์สามเณรนั้นก็พอยัง อุดมภาพให้เป็นไปได้ อย่างที่เมื่อคืนนี้ท่านเจ้าคุณธรรมวิมลโมลีได้เทศน์ให้ฟัง ก็อันนั้นเป็นชีวิตจริงของวัดปากน้ำ ของพระสงฆ์สามเณรในสมัยที่คุณแม่ ท้วมรับผิดชอบโรงครัวอยู่

สมัยอาตมาอยู่ก็ยังมีเรื่องราวต่างๆ เหล่านี้ปรากฏอยู่เสมอ วันไหน มือเช้าลงฉัน ถ้าไม่มีเจ้าภาพเราจะต้องเจอกับผักตอง เราจะต้องเจอกับเต้าหู้ยี้ ถ้าวันไหนเจอเต้าหู้ยี้ พระเณรท่านก็นินทาว่า วันนี้ฉันแดงบุกแล้ว ก็หมายถึงว่าวันนั้นไม่มีเจ้าภาพ ถ้าวันไหนมีเจ้าภาพเราก็เจอปลาจวดทอด ปลาจวด เค็มๆ ทอด ซึ่งก็รู้สัญญาณจะบอกตั้งแต่มือเช้าว่า วันนี้มีเจ้าภาพหรือไม่มี ถ้ามีปลาจวดอยู่ในจาน ก็แสดงว่าวันนี้มือเพลมีเจ้าภาพคุณแม่ท้วม หุตานุกรรม เป็นแม่บ้านที่ประเสริฐ ที่ว่าเป็นแม่บ้านที่ประเสริฐนั้น ก็หมายความว่าคุณแม่ ท้วมนี้สามารถที่จะเลี้ยงชีวิตของคนที่อยู่ในครอบครัว ถ้าอุปมาว่า วัดปากน้ำ นี้เป็นครอบครัวก็เป็นครอบครัวที่ใหญ่มาก มีสมาชิกอยู่ในครอบครัวนี้เกือบ พันชีวิต หรืออาจจะถึงพันชีวิต พันกว่าชีวิตทุกๆ วัน คุณแม่ท้วมก็ทำด้วยความขยันขันแข็งสามารถปรุงอาหารถวายพระถวายเณรได้ด้วยดีตลอดมา แต่นั่นแหละชีวิตของพระของ เณร หรือชีวิตของคนทุกๆ ไป ที่เนื่องด้วยคนอื่น บางครั้ง เราก็ไม่ได้คิดหรอกว่า การที่จะได้อาหารมาอยู่ในจานใน หม้อนี้แสนจะยากลำบาก บางทีเกิดปฏิกะในใจของผู้

บริโศค ถ้าหากว่าอาหารนั้นไม่ถูกปาก เพราะแม่ครัวนั้นจะปรุงอาหารให้ ถูกปากแก่คนทุกๆ คนนั้น ถูกรสนิยม แก่คนทุกๆ คนนั้นเห็นท่าจะเป็นไปไม่ได้ บางคนก็ชอบจืด บางคนชอบเค็ม

บางคนชอบเปรี้ยว บางคนชอบหวาน จะให้ถูกปากทุกๆ คนไม่ได้ เพราะฉะนั้น คุณแม่ทั่วมนี้จึงเป็นคนที่ถูกบ่นมากที่สุด ถูกลินทามากที่สุด และพวกที่นินทา คุณแม่ทั่วมก็คือพระเณร บางทีก็แม่ชีนั้นแหละนินทาๆ กลับหลังทั้งนั้นนะ ก็หาว่าคุณแม่ทั่วมอย่างนั้นบ้าง อย่างนี้บ้าง จ่ายอาหารไม่ครบบ้าง ปรุงอาหารไม่ ประณีตบ้าง สารพันที่จะว่ากัน แต่ว่าในทางธรรมวินัยนั้นท่านก็บอกไว้ชัดเจนแล้วว่า พระสงฆ์สามเณรนั้นจะต้องเป็นผู้เลี้ยงง่าย ไม่เป็นผู้เลี้ยงยาก แต่ บางองค์ท่านก็เลี้ยงยาก คือเดี๋ยวจะเอาอย่างนั้น เดี๋ยวจะเอาอย่างนี้ แม่ครัว สมองไม่ได้ก็บ่นว่า บางทีก็ว่าให้ได้ยิน แม่ครัวมีแต่ความน้อยใจมีแต่ความเสียใจ

หลายแห่งที่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบเรื่องโรงครัวต้องรับประทานยาระงับประสาท แม้แต่บุปผาสถาปัตย์ ซึ่งได้รับผิดชอบต่อจากคุณแม่ทัม บัจจุบันนี้บางครั้งก็ต้องพักผ่อน ต้องพักเพราะเหตุว่าได้กระทบกับอนิฏฐารมย์จากปฏิกะที่เกิดขึ้นในใจของคนเลี้ยงยาก เพราะบางคนนี่เห็นแก่กิน เห็นแก่ปาก เห็นแก่ท้อง ก็สร้างภาระให้แก่คนที่หาสของปากท้องไม่มีที่สิ้นสุด นั่นก็ทำให้เกิดความทุกข์ เกิดความแค้นใจ ในบางครั้ง

คุณแม่ทัม หุตานุกรม เป็นคนที่มีความอดทนสูง ถึงแม้จะกระทบกับอนิฏฐารมย์ตลอดเวลาแต่ก็อดกลั้นคือโทษนั้นเราก็มิเป็นของธรรมดา

อย่างเมื่อคืนนี้ที่ท่านเจ้าคุณธรรมวิมลโมลี ท่านเล่าให้ฟังว่าเณรโกรธโยมแม่ทัมที่หันแต่มะละกอให้ฉันทุกวันๆ และบริเวณที่นั่งเทศน์อยู่นี้ก็ปลูกต้นมะละกอเต็มไปหมด พอถึงคราวหลวงพ่อก็ให้เณรโศคนต้นมะละกอทิ้งเสียจะได้ไม่ต้องกินมะละกออีกต่อไปคุณแม่ทัมก็เสียใจโกรธมาก หลวงพ่อก็ว่าท่านก็ไม่ต้องทำอะไร นอกจากพูดเตือนว่าต่อไปนี่ก็ไม่ต้องฉันมะละกอต่อไปอีกแล้ว แต่ถึงอย่างนั้นคุณแม่ทัมท่านก็เป็นคนที่มีความอดทนอดกลั้นสูง ไม่ให้เสียหาย เมื่อเณรโศคนต้นมะละกอโยมแม่ทัมก็เอาต้นมะละกอดองถวายเณรต่อไปอีก ให้ฉันต้นเสียให้เข็ด ฉันเนื้อไม่ชอบก็เลยต้องฉันต้นมะละกอต่อไป ก็เป็นการแก้เผ็ดกันได้เหมือนกัน ชีวิตของคุณแม่ทัมนี้เป็นชีวิตที่ทุกคนควรจะให้เห็นใจ แล้วก็ควรจะยกย่องสรรเสริญ เพราะชีวิตของคนที่ต้องบริการคนจำนวนมาก นี่ต้องกระทบกับอนิฏฐารมย์ตลอดเวลา ความอดทนอดกลั้น ความมุ่งมั่นในทานบารมีในการบำเพ็ญกุศลในการสร้างบารมีร่วมกับหลวงพ่อย่างมั่นคงมาโดยตลอด คุณแม่ทัมไม่เคยทอดทิ้งหน้าที่ ไม่ทอดทิ้งพระสงฆ์สามเณร สละความสุขส่วนตนอุทิศความสุขส่วนตนแล้วก็ทำหน้าที่เป็นแม่ครัวเลี้ยงดูพระเณรมาโดยตลอด จนทำไม่ไหว คุณแม่ทัมจึงได้พักผ่อน แต่ถึงอย่างนั้นคุณแม่ทัมก็ยังห่วงใยยังเดินดูโรงครัว ดิโนน ชมนี้ เรื่อยไปไม่เคยหยุดหยอก ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ให้ทำ แต่ใจความที่เป็นห่วงเขาก็เดินดูดิโนน

นี้อยู่เรื่อยไป นี่คือความรู้สึกของคุณแม่ทั่วม ที่รับผิดชอบต่องานต่อหน้าที่ต่อวัดปากน้ำ เพราะฉะนั้นเมื่อคุณแม่ทั่วมได้ถึงแก่กรรมลง พระสงฆ์สามเณรวัดปากน้ำที่อยู่ในรุ่นเก่าๆ ก็ย่อมจะต้องระลึกนึกถึงอุปการะคุณส่วนนี้ โดยเฉพาะพระเดชพระคุณท่านเจ้าอาวาส กล่าวได้ว่าคุณแม่ทั่วมนี้เลี้ยงมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย ตั้งแต่เป็นเณรแล้วก็เลี้ยงดูอย่างดี เหมือนแม่ที่ดีเลี้ยงลูก ห่วงลูกทุกอย่าง เมื่อหลวงพ่อส่งไปเรียนหนังสือที่วัดเบญจมบพิตร หลวงพ่อก็เป็นห่วงว่าลูกเณรจะอดก็ให้คุณแม่ทั่วมปรุงอาหารไปถวายเป็นประจำ ส่งปันโตอยู่เสมอ แล้วคุณแม่ทั่วมนี้เป็นคนที่รอบคอบ ละเอียดย รู้ว่าเณรกำลังหนุ่มรูปงามจะช่วยให้แม่ชีไปส่งปันโตก็เลือกแม่ชีแก่ๆ นอกจากแก่แล้วก็เอาหูตึงๆ ด้วยอย่างชีสะอาดอย่างนี้ไปส่งปันโตเจ้าอาวาส เพราะกลัวว่าเตี้ยจะไปรบกวนจิตใจให้สามเณรฟุ้งซ่านก็เอาแม่ชีแก่ๆ ไป แล้วก็หูตึง แสดงให้เห็นว่าคุณแม่ทั่วมนี้เป็นผู้ใหญ่เป็นแม่บ้านที่หลวงพ่อไว้วางใจได้ และก็ได้อุปการะพระเณรอย่างนี้มาหลายรูป ที่ได้อยู่ในวัดปากน้ำเก่าๆ นี่จะนึกถึงคุณแม่ทั่วมพันที่ว่าคุณแม่ทั่วมนั้นเป็นคนเก่าแก่ แล้วก็เป็นผู้มีอุปการะคุณมาก อาตมาเองนั้นก็ได้รับอุปการะอยู่ถึง ๓ พรรษา จนกระทั่งย้ายไปจำพรรษาที่วัดมหาธาตุหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ความซี้เกียจนั่งรถข้ามไปข้ามมาก็เลยข้ามไปจำพรรษาวัดมหาธาตุ เพราะงานอยู่ฝั่งโน้นเป็นส่วนใหญ่ แต่ถึงอย่างนั้นก็เวียนไปเวียนมา ก็ยังเห็นคุณแม่ทั่วมกุสิกุลจะช่วยเหลือชวนขวายอยู่ตลอดเวลา ไม่ได้ว่างเว้น จนหลังสุดนี้ถือไม้เท้าเดินท่อมๆ อยู่ทั่ววัดนี้ แสดงให้เห็นว่าชีวิตของคุณแม่ทั่วมกับวัดปากน้ำนั้นผูกพันกันมาก วัดปากน้ำตั้งแต่พระเดชพระคุณท่านเจ้าอาวาสลงไปถึงมีความรู้สึกว่าคุณแม่ทั่วมนี้เป็นญาติผู้ใหญ่ และเมื่อญาติผู้ใหญ่ถึงแก่กรรมลงทุกคนก็มีความรู้สึกเสียดาย อาลัยอาวรณ์ด้วยความกตัญญูทเวที ก็ได้จัดบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทานนี้ตามลำดับ ในคตินี้บรรดาญาติทั้งหลายของคุณแม่ทั่วมก็ได้มาเป็นเจ้าภาพร่วมกันกับชาววัดปากน้ำ ซึ่งก็ได้ทำหน้าที่สมาชิกในครอบครัวเดียวกัน สนองคุณคุณแม่ทั่วม

แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ

หุดานุกรม ซึ่งได้อุทิศชีวิตเพื่อ
วัดปากน้ำมาหลายสิบปี จนอายุ
๙๗ ปี จึงจากวัดปากน้ำไป
ความดีทั้งหลายทั้งปวงของ
คุณแม่ท้วมก็คงจะประทับใจ
พระสงฆ์ สามเณรอุบาสก
อุบาสิกาวัดปากน้ำ อีกนาน
แสนนานทีเดียว

ปัจจุบัน คุณแม่ท้วม หุดา-
นุกรม ได้ถึงแก่กรรมอย่างสงบ
ณ ตึกอนาลย์ ๒ วัดปากน้ำ
เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๓๐
เวลา ๑๕.๒๓ น. รวมอายุ ๙๗
ปี

คุณแม่ท้วม เป็นผู้มีความ
เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธ-
ศาสนาอย่างหนักแน่น ได้มอบ

กายถวายชีวิตเป็นอุบาสิกา ช่วยงานพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวทอง วัดปากน้ำ
พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ในฐานะหัวหน้าโรงครัว จัดการทางด้าน
ภัตตาหารถวายพระสงฆ์สามเณร และอุบาสกอุบาสิกา มาตั้งแต่พระเดชพระคุณ
หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่ จวบจนกระทั่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวทองมรณภาพ
ไปแล้ว ก็ยังช่วยทำหน้าที่อยู่จนกระทั่งถึงวัยชรา จึงได้มอบหมายหน้าที่ที่
รับผิดชอบทางด้านโรงครัวนี้ให้แก่ แม่ชีธัญญาณี สุดเกษ ปฏิบัติหน้าที่สืบต่อ
มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อาจารย์แม่ซี่ปุก มุ่ยประเสริฐ

อาจารย์แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ

แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ เป็นศิษย์เอกสำคัญและอาวุโสที่สุดผู้หนึ่งของ พระเดชพระคุณหลวงพ่อดัดปากน้ำ พระมวงคลเทพมณี (สด จนทสโร) ท่านมี จริยาวัตรอันงดงามและเป็นบุคคลตัวอย่างที่ทุกคนทั้งหลายทั้งปวงเคารพนับถือและเทิดทูนในความดีงาม

แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ เกิดเมื่อวันจันทร์ เดือน ๖ ปีจอ พ.ศ.๒๔๒๙ ที่ตำบลบางสะแก ธนบุรี ท่านเป็นบุตรคนที่หนึ่งของนายสมบุรณ์ และนางทองดี ม้วยประเสริฐ ครอบครัวของท่านมีฐานะพอมีอันจะกินและประกอบอาชีพทำสวน และท่านได้ช่วยในการทำงานมาโดยตลอด

ท่านเป็นคนจริง ทำอะไรทำจริง ตั้งแต่สมัยเป็นฆราวาส ท่านได้ ปฏิบัติธรรมภาวนากับหลวงพ่อดัดปากน้ำซึ่งท่านมีจิตศรัทธาเคารพเป็นครู ของท่าน จนท่านได้เห็นดวงธรรมแล้ว ต่อมาท่านต้องการทำบุญ แต่ยังขาด บัณฑิตอยู่ จึงได้เก็บผลไม้จากสวนของน้ำท่านไปขายโดยไม่ได้ขออนุญาตแล้ว นำเงินนั้นไปทำบุญ ความประมาทอันดูเล็กล็กน้อยเพียงเท่านั้น แต่ก็ เป็นเหตุให้ดวงธรรมของท่านดับไป ทำให้ท่านเสียใจมาก เย็นนั้นท่านได้อธิฐาน ใจก่อนนั่งธรรม ถ้าหากไม่ได้เห็นดวงธรรมอีกก็จะ ไม่ขอลุกขึ้นจากที่ ท่านยัง นั่งนานไป ก็เกิดความปวดเมื่อยไปทั่วตัว ยุ้งก็รุ่มกัก ครั้นใจท่านระลึกถึงยาม ที่แม่ไก่ซึ่งกกไข้อยู่ นั้นจะไม่ไปไหนจนกว่าไข่จะฟักเป็นตัว ท่านก็ปรารถนาไว้ในใจ ว่าจะไม่ยอมละจากความเพียรประดุจกัน เวลาที่ล่วงไปจนพ้นกลางดึก ท่าน จึงได้เห็นดวงธรรมสุกใสสว่างอีกคำรบหนึ่ง แต่นั้นมาท่านก็ได้รักษาศีล

และปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัดมิได้ประมาณจนต้องสูญเสียดวงธรรมอีกเลย

ต่อมาบิดามารดาของท่านถึงแก่กรรม ในปี พ.ศ.๒๔๖๔ เมื่ออายุได้ ๓๕ ปี ท่านก็ได้ละบ้านเรือน ทรัพย์สินสมบัติออกบวชเป็นอุบาสิกอาศัยที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ด้วยจิตที่ศรัทธาต่อหลวงพ่อก และประสงค์ที่จะใช้ชีวิตเพื่อธรรมปฏิบัติตามแนววิชาธรรมกาย อย่างเต็มที่

แม่ชีปุก ม้วยประเสริฐ

ด้วยการรักษาศีลปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัดถูกต้องหมดจด อีกทั้ง ปุพเพกตปุญญาอันเป็นบุญบารมีที่สะสมมาแต่อดีต กับวิริยะความพากเพียร ในปัจจุบันของท่าน ท่านได้บรรลุธรรมกายและเป็นผู้ทรงวิชาสูงผู้หนึ่ง

ท่านเป็นบุคคลที่หลวงพ่อกไว้วางใจยิ่งผู้หนึ่ง มีความเคารพในธรรมคำสั่งสอนของหลวงพ่อก และมีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง อันเป็นเหตุให้ได้รับมอบหมายให้เข้าปฏิบัติกิจภาวนาสำหรับผู้เจริญวิชาธรรมกายชั้นสูงในบริเวณที่สงวนไว้สำหรับผู้มีกระแสจิตอันบริสุทธิ์ปฏิบัติภาวนา ซึ่งหลวงพ่อกท่านเรียกว่าโรงงานนั้นโดยท่านเป็นหัวหน้าควบคุมดูแลบรรดาแม่ชีที่ได้ธรรมกายและปฏิบัติหน้าที่ในโรงงานและเป็นหัวหน้าเวรในการปฏิบัติกิจภาวนา อีกทั้งเป็นครูผู้สอนวิชาธรรมกาย

การปฏิบัติธรรมของอาจารย์ท่านนี้เป็นคติสอนใจคนทั้งหลายเป็นอย่างดี เช่นครั้งหนึ่งท่านเกิดป่วยไข้ขึ้นมาในตอนเย็น และเกิดความหิวโหยเป็นอย่างมาก ผู้ใกล้ชิดได้ไปกราบนมัสการถามหลวงพ่อกวัดปากน้ำว่า หากแม่ชีปุกจะทานข้าวต้มร้อนๆ นั้นจะได้หรือไม่ หลวงพ่อกได้ส่งกลับไปให้ถามแม่ชีปุกว่าถือสัจจะไว้หรือเปล่าเมื่อท่านทราบคำถามนั้นก็ระลึกว่าท่านถือสัจจะอยู่ จึงไม่รับประทาน ตายเป็นตายก็จะขอถือสัจจะบัดนั้นความปิติก็แผ่ซ่าน อิ่มเอิบหายหิวโหยทันที จนท่านสามารถปฏิบัติธรรมต่อไปได้

ท่านได้ปฏิบัติกิจ
ภาวนาที่โรงงานนั้น
เรื่อยมาตามบัญชาที่
พระเดชพระคุณหลวง
พอมอบหมายไว้ แม้
ภายหลังหลวงพ่อ
มรณภาพแล้วท่านก็
มิได้เว้นกิจนั้น จวบจน
มีการก่อสร้างโรงงาน

ขึ้นใหม่ แม้ชีพุกเมื่อถึงระยะนั้นมีอายุ ๘๐ ปีเศษ และชรามากแล้ว จึงได้อยู่
ปฏิบัติธรรมและสั่งสอนอบรมการปฏิบัติภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย
เฉพาะในบริเวณที่พักของท่าน

ท่านเป็นผู้ที่พระเดชพระคุณพระธรรมธีรราชมหมุนี ท่านเจ้าอาวาส
องค์ปัจจุบันของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ยกย่องว่า **เป็นรัตตัญญูแห่งวัดปากน้ำ**
ด้วยแม้ชีพุกนี้ได้บวชและยืนต้อยอยู่ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น อีกทั้งเคร่งครัด
เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ยิ่งนักตลอดเวลากว่า ๖๐ ปีที่ท่านบวชอยู่

อาจารย์แม่ชีพุกเป็นผู้มีอารมณ์เยือกเย็น แจ่มใส โอบอ้อมอารี นุ่มนวล
เป็นคนไมโกรธ ไม่ผูกโกรธ ท่านมีน้ำใจงาม และมีความเมตตากรุณาสูงส่ง
ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลลูกศิษย์และผู้มา
ขอความอนุเคราะห์แก่ท่านเป็น
จำนวนมาก ใครทำสิ่งใดไม่ถูกต้อง
ท่านก็จะเตือนว่า ระวังเป็นบาปนะ
ท่านจะไม่ตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ ไม่
ลบหลู่ หรือยกยอปอขึ้นผู้ใดด้วย
ท่านมุ่งจะปฏิบัติธรรมด้วยจิตตั้งมั่น

เพื่อถึงความหมดจดแห่งจิตโดยส่วนเดียว ยินดีแม้เพียงเท่านั้น มีทิวฐิสมบุรณ์ ถึงพร้อมด้วยปัญญา วางตนสมฐานะแห่งความเป็นผู้ใหญ่และปุษนียบุคคล เป็นผู้ให้คำแนะนำสั่งสอนที่ตรงถูกต้องแท้จริง

คุณธรรมความดีที่ท่านปฏิบัติโดยเสมอต้นเสมอปลายนี้ ทำให้ผู้ใกล้ชิดและผู้ที่มีโอกาสรู้จักแม่ชีปุก เกิดความรู้สึกทั้งอบอุ่นและเยือกเย็นเป็นอัศจรรย์ ด้วยรู้เห็น ความเป็นแม่พิมพ์และแบบแผนที่ดีงามสมบุรณ์หมดจด มีความเต็มใจที่จะรับคำแนะนำปฏิบัติตามคำสอนของท่านอย่างเต็มที่ และปรารถนาที่จะอยู่ใกล้ชิดสนิทสนมท่านผู้เป็นที่รักเคารพนับถือของทุกคนโดยมั่นคง

พระวาระ คุณุตตโม

พระเดชพระคุณพระภิกษุโกศลเถร (วาระ คุณุตตโม) ได้กรุณาเล่าถึงแม่ชีปุกว่า “คุณโยมปุก มั้ยประเสริฐ ได้ทำวิชชาธรรมกายกับหลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ มาเป็นเวลานานประมาณ ๖๐ กว่าปี ตั้งแต่อายุ ๓๕ และได้ทำวิชชามาโดยตลอด มิได้ละทิ้งจนวาระสุดท้ายของชีวิต ก่อนจะถึงแก่กรรม คุณโยมรู้ตัวตลอดเวลา พอถึงเวลาใกล้อรุณ คุณโยมปุกก็ได้ประนมมือไว้ที่หน้าอก แล้วถึงแก่กรรมด้วยอาการอันสงบ”

อาจารย์แม่ชีปุก มั้ยประเสริฐ ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๗ รวมสิริอายุย่าง ๙๙ ปี อยู่ในเพศผู้ทรงศีล ๖๓ ปี และได้ฝากประวัติอันดีงามที่ทุกคนภาคภูมิใจไว้ให้นุชนรุ่นหลังได้รู้และประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างสมศักดิ์ศรีแห่งผู้ถึงธรรมกายและศิษย์ของหลวงพ่อดปากน้ำทุกประการ

อาจารย์แม่ชีณอม อาสไวย์

อาจารย์แม่ชีถนอม อาสไวย์

แม่ชีถนอม อาสไวย์ ท่านผู้เป็นศิษย์เอกคนหนึ่งของท่านหลวงพ่อวัดปากน้ำ และเป็นเจ้าของประวัติอันมีความสำคัญนี้ เป็นครูอาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่ด้วยคุณวุฒิ และวัยวุฒิ และมีพระคุณอันล้นพ้นต่อศิษยานุศิษย์ทั้งหลายอันรวมทั้งผู้เรียบเรียงผู้นี้ด้วย ซึ่งต่อไปจะขอกล่าวอ้างถึงท่านว่า “คุณยายอาจารย์”

คุณยายอาจารย์ท่านเป็นบุตรคนที่ ๘ รองสุดท้องของนายริ้ว และนางทองคำ บรรยงค์ ท่านเกิดที่ตำบลโพสะ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง เมื่อวันที่ ๑๑ ปีมะโรง ตรงกับปี พ.ศ.๒๔๔๓ ปัจจุบันท่านมีอายุย่าง ๘๕ ปีแล้ว

ตั้งแต่เล็กๆ ท่านเป็นเด็กขี้โรค ร่างกายไม่แข็งแรง บิดามารดาของท่านจึงให้ท่านช่วย做家务งานเบาๆ ขายของ ขายกล้วยเตี๋ยว ซึ่งครอบครัวของท่านมีฝีมือ จึงขายดีมาก และมีฐานะพอมีอันจะกิน

เมื่ออายุได้ ๑๙ ปี ท่านได้แต่งงานกับหมื่นศรีสวัสดิ์ (ทบ อาสไวย์) ผู้มีอายุมากกว่าท่านอยู่ ๕ ปี และมีตำแหน่งเป็นแพทย์ประจำของหน่วยเสือพราน ซึ่งทำหน้าที่อารักขาประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ สามียของท่านเป็นคนรุ่นเดียวกับท่านเจ้าคุณรามราชนพ และจะตามเสด็จพระเจ้าอยู่หัวไปในสถานที่ต่างๆ ตามแต่พระราชประสงค์

ครั้นบิดาของท่านถึงแก่กรรม คุณยายอาจารย์ก็ได้ย้ายตามสามีของท่าน ได้เข้าเฝ้าถวายตัวในวังสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า สมเด็จพระนางเจ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันที่วังสระประทุม และอยู่ที่บ้าน

แม่นมทัศนผู้เป็นแม่นมในรัชกาลที่ ๖ ท่านได้อยู่ที่วังสระปทุมนี้อย่างมีความสุขสบายกับสามีเป็นเวลานาน ๒๕ ปี และได้ให้กำเนิดบุตร ๗ คนด้วยกัน ซึ่งปัจจุบันมีชีวิตอยู่ ๓ คน เป็นหญิง ๑ คน ชาย ๒ คน

แม่ชีถนอม อาสไวย

หมื่นศรีสวัสดิ์เป็นสัดบุรุษผู้ใส่ใจในธรรมะ อีกทั้งมีจิตศรัทธาเลื่อมใสในคำสอนและปฏิบัติของหลวงพ่อดอกน้ำ และได้นำไปฝึกปฏิบัติทั้งที่บ้านและในชีวิตประจำวันท่านได้พาคณยายอาจารย์ไปที่วัดปากน้ำเมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๗ ภายหลังการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแผ่นดินไม่นาน เมื่อคุณยายอาจารย์ได้เห็นมีผู้นั่งปฏิบัติพระกัมมัฏฐานกันอยู่เต็มบนศาลาก็สนใจ ได้ไต่ถามกับแม่ชีที่ประจำอยู่นั้น และคุณยายอาจารย์ได้รับคำแนะนำว่า การปฏิบัติพระกัมมัฏฐานนี้ หลวงพ่อดอกน้ำท่านสอนแก่คนทุกชั้นไม่หวงห้าม ไม่จำกัดเพศ วัย วุฒิ หรือการศึกษาแต่อย่างใด ขอให้ปฏิบัติปฏิบัติชอบและตั้งใจจริงจัง มีความพากเพียรเป็นประการสำคัญ

นับแต่นั้นมาคุณยายอาจารย์ได้หมั่นไปเรียนพระกัมมัฏฐานกับหลวงพ่อดอกน้ำ และเมื่อกลับมาที่บ้านก็ฝึกปฏิบัติต่อ เวลาผ่านไปหลายเดือน วันหนึ่งคุณยายอาจารย์นั่งปฏิบัติที่ห้องพระ ใจสงบนิ่งดีแล้ว ท่านก็ได้เห็นทั้งหลายว่าภายในกายของท่านสว่างไสวเป็นทองไปหมด และที่ในท้องท่านมีพระพุทธรูปนิมิตขาวใสสวยไม่มีที่ติ เมื่อออกจากพระกัมมัฏฐานท่านจึงเล่าให้สามีของท่านฟัง และเมื่อได้มาที่วัดปากน้ำ หลวงพ่อก็ได้ให้คุณยายอาจารย์ไปเรียนกับ “น้ำพุ” ของท่าน คือคุณยายอาจารย์ แม่ชีพุท มัยประเสริฐ ผู้เป็นครูที่สอนเก่ง และทรงคุณธรรมสูงผู้หนึ่ง จนท่านได้ทั้ง ๑๔ กาย ท่านได้ธรรมกายแล้ว จึงต่อวิชากับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ต่อมาหมื่น

ศรีสวัสดิ์ก็ได้ปฏิบัติธรรมจนบรรลุถึงธรรมกายเช่นกัน และท่านทั้งสองก็ได้ไปปฏิบัติธรรมกับหลวงพ่อดุจหม่าเสมอ

เวลาผ่านไป ๑๐ ปี ช่วงสภาวะสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้คนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ก็ได้รับผลกระทบกระเทือนกันไปมาบ้าง น้อยบ้าง ระหว่างนั้นมารดาของท่าน

ถึงแก่กรรมท่านกับสามีก็ได้ช่วยกันทำศพแล้วเสร็จไปได้ ๓ วัน หมื่นศรีสวัสดิ์ก็ป่วยเป็นไข้ วันนั้นเป็นวันพฤหัสบดี หลวงพ่อกำลังจะลงไปสอนธรรมะที่ศาลาลูกกระเบิดก็ตกลงที่วัดประยูรฯ ไม่ห่างไปนัก คุณยายอาจารย์กัมปาสามีมาที่วัดปากน้ำ ก็พอดีพบหลวงพ่อดุจหม่า พระเดชพระคุณท่านทักว่า “คุณศรีสวัสดิ์ คราวนี้ไม่รอด พรุ่งนี้ต้องตาย” คุณยายอาจารย์ได้ฟังแล้วก็ร่ำไห้ต่อหน้าคนทั้งหลายด้วยความอาลัยในครั้งนั้น แม้จะได้ช่วยกันทุกฝ่ายอย่างไร หมื่นศรีสวัสดิ์ก็ถึงแก่กรรมในวันรุ่งขึ้นจริงๆ หลวงพ่อดุจหม่าได้โปรดให้นำศพของหมื่นศรีสวัสดิ์ไปฝากไว้วัดนางชี โดยไม่ได้ทำพิธีสวดในระหว่างนั้น เพราะลูกกระเบิดกำลังตกลงมาบริเวณกรุงเทพ ธนบุรี อย่างหนัก

ปีที่สามีของท่านถึงแก่กรรมนั้นเป็นปีวอก พ.ศ.๒๔๘๓ เดือนนั้นเอง คุณยายอาจารย์ก็ได้ขออนุญาตจากหลวงพ่อบวชเป็นชี ขณะอายุย่าง ๔๕ ปี ซึ่งท่านได้ปฏิบัติด้วยความยินดีในการบำเพ็ญพรตนี้สืบเนื่องมาโดยตลอดเป็นเวลากว่า ๔๐ ปีแล้วในบัดนี้

หลวงพ่อดุจหม่าได้มอบหมายให้คุณยายอาจารย์อยู่เจริญวิชาธรรมกายขั้นสูง ค้นคว้าเหตุผล ประจำที่โรงงานเจริญการภาวนาวิชาธรรมกายขั้นสูง คุณยายอาจารย์แม้จะได้ธรรมกายตั้งแต่ครั้งอายุ ๓๕ ปี แต่ก็เพิ่งบวช ยังใหม่อยู่

ในครั้งนั้น และก็ทำให้ความนับถือแก่ศิษย์ผู้อื่นๆ ด้วยดี อีกทั้งท่านมีความเคารพในการปกครองและเชื่อฟังปฏิบัติตามธรรมและคำสั่งสอนของหลวงพ่อดัดปากน้ำโดยเคร่งครัด ตั้งแต่นั้นจนบัดนี้ และท่านตั้งใจจะปฏิบัติดังนี้ต่อไปมิได้เสื่อมคลาย

การเจริญวิชาธรรมกายชั้นสูงภายในโรงงานในสมัยนั้น พระเดชพระคุณหลวงพ่อดัดปากน้ำจะนั่งคุมวิชา มีพระเถรนั่งเข้าที่ข้างหน้าหลวงพ่อดัดอีกห้องหนึ่งติดกัน มีฝาปิดมิดไม่เห็น แต่ได้ยินเสียงถึงกัน จะมีแม่ชีนั่งประจำอยู่มีหัวหน้า ๔ คน แม่ชีหัวหน้าคนหนึ่งจะคุมวิชาอยู่กับแม่ชีอื่นอีก ๓ คน เมื่อหลวงพ่อดัดสั่งวิชา ต่างคนต่างทำใครจะทำได้เร็วได้ช้าสุดแต่เรื่องสุดแต่บารมีของแต่ละคน และความสามารถในการรู้การเห็น กลุ่มแม่ชีนี้ท่านทำวิชากันเป็นผลัด ผลัดละ ๔ ชั่วโมง ไม่มีการหยุดเลย ทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย พร้อมกับการรับส่งมอบงานกันด้วย

เพียงไม่นาน คุณยายอาจารย์ก็ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าแม่ชีผู้หนึ่งในการคุมวิชาภายในโรงงาน ท่านทำงานร่วมกับแม่ชีสมจิต แม่ชีจันทร์ และแม่ชีสมทรง ยิ่งค้นคว้าเหตุผล ความรู้ในวิชาธรรมกายของคุณยายอาจารย์ก็ยิ่งแตกฉานออกไปไม่มีประมาณซึ่งการได้เห็นต้นธาตุต้นธรรมนิพพาน นรก สวรรค์ และพระอริยเจ้า ตลอดจนเหตุผลอื่นๆ ที่ท่านได้รู้ได้เห็นล้วนเป็นเรื่องลึกซึ้งนัก และได้รับการยืนยันจากหลวงพ่อดัด คุณยายอาจารย์จึงเป็นที่ยอมรับของผู้ทำวิชาร่วมสมัยของท่านว่ามีวิชาแข็งก้าวหน้าและเก่งที่สุดผู้หนึ่งในบรรดาศิษย์เอกของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดัดปากน้ำ

แม้จะเก่งและเด่นเพียงไร คุณยายอาจารย์ก็ได้ประมาณเลย ท่านจะทบทวนให้ศิษย์และผู้นับถือฟังเสมอว่า พระเดชพระคุณท่านสั่งไว้เป็นคติสอนใจว่า “อย่าเห็นแก่กิน อย่าเห็นแก่นอน อย่าเห็นแก่งู อย่าเห็นแก่ท่ม” อีกทั้งให้ “หยุดในหยุด” เพื่อชำระธาตุธรรมของตนเองให้สะอาดหมดจดทั้งภายใน

ภายนอกอยู่ตลอดเวลา และ “อย่าทวงวิชา” ผู้พบเห็นท่านย่อมเห็นกับตาตนเองว่าท่านมีปฏิปทาเคร่งครัดตามคำสั่งของหลวงพ่อยิ่งนักแม้จนทุกวันนี้

คุณยายอาจารย์จะอยู่ทำวิชาค้นคว้าตามหลวงพ่อสั่งภายในโรงงานจาก ๘ โมงเข้าไปจนร่วมเที่ยง ช่วงบ่ายท่านก็จะสอนศิษยานุศิษย์ หรือทำธุระตามบัญชาหลวงพ่อ ครั้นค่ำลงท่านก็เข้าที่ประจำโรงงานอีก เป็นอยู่ดังนี้รวมเวลา ๑๕ ปี ที่ท่านประจำอยู่ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ช่วงสมัยที่หลวงพ่อยังมีชีวิตอยู่

ท่านมีอริยาศัยนำเคารพสนิทสนมด้วยโดยสนิทใจ ทั้งความละมุนละไมและความเมตตา กรุณา ตลอดจนความเข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ไข เช่น ท่านได้เสนอให้แม่ชีผู้ปฏิบัติธรรมจนได้ธรรมกายแล้วนั้น มีนิตยภัตปัจจัยใช้สอยบ้างตามความจำเป็น ซึ่งหลวงพ่อก็เห็นชอบด้วยจนเป็นหลักปฏิบัติกันมาจนบัดนี้

คุณยายอาจารย์เป็นแม่ชีผู้ใหญ่ที่หลวงพ่от่านไว้วางใจ มอบหมายให้ค้นคว้าเจริญวิชาธรรมกายชั้นสูงเป็นวัตรประจำ และบางครั้งก็ได้ส่งท่านไปสอนหรือช่วยเหลือ เช่น แก่โรคภัยแก่ชาวบ้านทั้งไกลและใกล้ ตลอดจนทั้งบางสำนักวิปัสสนาที่มีชื่อเสียงทั้งภายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ด้วยมั่นใจในวิชาความรู้ ความเห็น ประสบการณ์ อีกทั้งอุปนิสัยและความสามารถในการสอน ตลอดจนความบริสุทธิ์ของแม่ชีผู้เป็นกุลสตรีร่างเล็ก บอบบาง แต่มีน้ำใจไหวพริบบริบูรณ์ยิ่งใหญ่นี่

ต่อมาวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๒ ตั้งแต่เช้าวันนั้น หลวงพ่อวัดปากน้ำท่านอาพาธหนัก มีอาการหอบอยู่เป็นเวลานานมิได้หยุด ศิษยานุศิษย์ทั้งหลายก็ได้มาห้อมล้อมปฏิบัติตามกำลังความสามารถ ถึงเที่ยงวันเจ้าประคุณสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (ปุ่น ปุณฺณสิริมหาเถร) สมัยทรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมวโรดม เจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนฯ ก็ได้เสด็จมาถึงคุณยายอาจารย์ซึ่งกำลังทำวิชาชั้นสูงอยู่ตามลำพังที่โรงงานจนถึงบัดนั้น ก็

ถูกตามตัวมาที่ตึกมณฑลจันทรา คุณยายอาจารย์ท่านได้เข้าที่และตรวจเครื่องรองรับการจะจากภพนี้ไปของหลวงพ่อ เมื่อได้อัญเชิญบัลลังก์แก้วปราสาทแก้ว และเครื่องสมพระเกียรติบารมีของหลวงพ่อมาพร้อมกันอยู่เต็มธาตุเต็มธรรมแล้ว

พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คือหุดหอบ เจ้าประคุณสมเด็จทรงสังเกตเห็นดังนั้น จึงได้ตรัสถามพระมหานรงค์ จิตตภาโณ ว่าคุณยายอาจารย์คือใคร และตรัสเรียกให้มาสนทนาด้วย ลักพักหนึ่งหลวงพ่อก็มรณภาพซึ่งในขณะนั้นคุณยายอาจารย์กำลังเข้าที่ดูตลอดเวลา ท่านยังเห็นก็ยิ่งสำนึกถึงพระบุญญาบารมียิ่งใหญ่เกินคณานับได้ของต้นธาตุกายมนุษย์ คือ พระอาจารย์ของท่านซึ่งกำลังจากโลกนี้ไปพร้อมกับเสียงร้องไห้ซึ่งดังระงมอยู่ในที่นั้น

เมื่อการบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปัตตานสัตตมวาร และปัญญาสมวาร ครบ ๑๐๐ วันอุทิศแก่พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ได้เสร็จลงแล้ว คุณยายอาจารย์ก็ได้กราบบนัสนการขออนุญาตหลวงพ่อเพื่อไปเผยแพร่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายที่หลวงพ่อได้ประสิทธิ์ประสาทสอนท่านมาให้แก่ศิษยานุศิษย์ ณ ท้องถิ่นที่เกิดของท่าน คือจังหวัดอ่างทอง ซึ่งสาธุชนได้ร่วมแรงร่วมใจกันบุกเบิกสร้างสำนักวิปัสสนาขึ้น และเจริญยังยืนถาวรอยู่มาเป็นเวลากว่าสี่วศตวรรษแล้วในปีนี้

ขอให้คุณยายอาจารย์ถนอม อาสวโร อยู่เป็นร่มโพธิ์แก้วเผยแพร่พระสัทธรรมวิชาธรรมกายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก่ศิษยานุศิษย์และสาธุชนทั้งหลายต่อไปอีกนานเท่านาน บริบูรณ์ด้วยพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ และญาณรัตนะ ฝ่ายสัมมาทิฐิตลอดไปโดยบารมีกุศลธรรมทั้งปวงนี้เทอญ

อาจารย์แม่ชีญาณี ศิริโวหาร

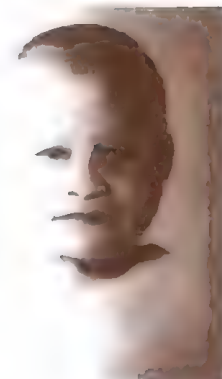
อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร อดีตประธานสถาบันแม่ชีไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

แม่ชีญาณิ เกิดที่ตำบลโสธร อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๕๙ ปีมะโรง เป็นบุตรคนที่สามของนายจ้อย และนางเชียม ศิริโวหาร

เมื่อเยาว์วัยท่านได้อยู่ในความอุปการะของคุณยายบุญมี ซึ่งเป็นคหบดีของจังหวัด และต่อมาคุณยายทิพย์ ผู้บวชเป็นแม่ชีอยู่ที่วัดปากน้ำได้ขอท่านไปอุปการะต่อ

ครั้นท่านอายุได้ ๒๐ ปี แล้ว ก็ได้ขออนุญาตแม่ชีทิพย์ผู้มีอุปการคุณแก่ท่านว่า มีความประสงค์จะบวชเป็นแม่ชี แม่ชีทิพย์ก็อนุโมทนาในกุศลจิตนั้น และได้พาท่านไปกราบขออนุญาตกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อดัดปากน้ำ หลวงพ่อจึงได้จัดการบวชให้เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๗๗ และได้ให้ชื่อแม่ชีบวชใหม่นี้ว่า “ญาณิ” แทนชื่อเดิมว่า “สงวน”

ท่านได้ปฏิบัติตามโอวาท คำแนะนำของผู้ใหญ่ และเคารพในการปกครองเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งตั้งใจปฏิบัติธรรมโดยเคร่งครัดและขยันหมั่นเพียรไม่ทอดธุระ ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของหลวงพ่อดัด ด้วยบุญญาบารมีของท่านในอดีต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ช่วยเกื้อกูล

แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร

ให้แม่ญาณได้บรรลุถึง
ธรรมกายไม่นานนักภายหลัง
จากการบวช และสามารถเจริญวิชา
ธรรมกายชั้นสูงขึ้นไปเป็น
ลำดับไป

ท่านได้รับมอบ
หมายจากพระเดชพระคุณ
หลวงพ่อดปากน้ำให้เป็น
ผู้สอนวิชาธรรมกายแก่
แม่ชีและผู้สนใจปรารถนา
จะปฏิบัติสมถวิปัสสนา
กรรมฐานที่วัดปากน้ำนั้น
ท่านเป็นผู้มีความสามารถ

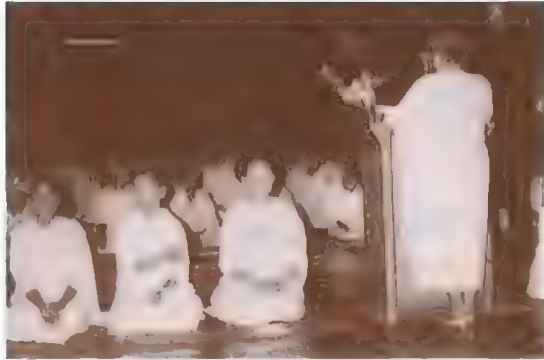
ในการสอนอีกทั้งมีกังวลเสี่ยงไฟเราะ พุดชัดเจน เป็นที่ชื่นชมของสาธุชน
ทั่วไปตลอดระยะเวลาประมาณ ๔๐ ปี ที่ท่านสอนอยู่นั้น

นอกจากนี้แล้วท่านยังเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับการไว้วางใจอย่างสูง ได้รับ
มอบหมายจากหลวงพ่อดปากน้ำเป็นหัวหน้าเวรคุมการทำวิชาธรรมกายที่ภายใน
โรงงานทำวิชาของแม่ชี ช่วยเหลือรักษาทุกข์ทางกายและใจแก่ผู้มาขอความ
อนุเคราะห์ให้หายหรือผ่อน คลายลงเป็นบุญกุศลแก่ทุกฝ่าย

แม่ชีญาณเป็นผู้ที่มีความมานะพากเพียรสนใจศึกษาพระปริยัติธรรม
ได้เข้าสอบหลักสูตรธรรมศึกษา โดยการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งในสมัยนั้นทั้ง
ครูผู้สอนและเวลาเพื่อการศึกษาตำราก็คงหาได้ยาก ท่านจึงต้องใช้เวลาจนถึง ๙
ปี จึงสอบได้ธรรมศึกษาชั้นเอก อันเป็นชั้นสูงสุดด้านธรรมศึกษา ซึ่งหากทุก
อย่างอำนวยความสะดวกสอบได้ภายในเวลา ๓ ปี ซึ่งความเพียรพยายามไม่ย่อท้อ

ต่ออุปสรรคของแม่ชีญาณนี้ เป็นที่พอใจของหลวงพ่อกุศลและยกท่านเป็นตัวอย่างชมให้บรรดาแม่ชีที่เรียนธรรมศึกษารุ่นหลังๆ ฟังเสมอมา

ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมอันเป็นเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่สมบูรณ์ เช่น มีพรหมวิหาร ๔ และเว้นจากอคติ ๔ ประการ พร้อมทั้งเป็นนักปกครองเก่ง มีความสามารถอย่างยิ่งดังจะเห็นได้จากผู้ที่เคยอยู่ในการอุปการะดูแลของท่าน เช่น อาจารย์กัลยา สหชาติโกสิย เป็นอาทิ

แม่ชีญาณกำลังอบรมธรรมะให้แก่คณะแม่ชี

ได้ยกย่องและระลึกถึงคุณความดีของท่านอยู่มิรู้ลืม **ความใกล้ชิด ความเอาใจใส่ ทั้งในด้านความประพฤติ การศึกษา และการอบรมเพื่อฝึกจิตที่ท่านให้ต่อผู้อยู่ในความปกครองของท่าน** สามารถเปลี่ยนอุปนิสัยที่ไม่ถูกไม่ควร เช่น ความเป็นคนเจ้าอารมณ์ หยิ่ง ใจน้อย ท้อถอย ให้เปลี่ยนเป็นคนมีใจสุขุมเยือกเย็นองอาจแต่รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน อดทน มีมานะ ทำตนให้เป็นທີ່พึ่งของตนได้

ด้วยความเป็นผู้นำมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้วยกำลังใจและแรงกาย ความจริงจัง ต่อหน้าที่การงานของท่าน เป็นผู้ทรงคุณงามความดี เกียรติคุณของท่านจึงปรากฏจนเป็นที่เคารพนับถือและรู้จักของบุคคลทั่วไป ตลอดจนแรงสนับสนุนที่แม่ชีญาณได้รับ ท่านก็สามารถก่อตั้งสถาบันแม่ชีไทยขึ้นเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ.๒๕๑๒ และในปีต่อมาท่านก็ได้รับเลือกให้เป็นประธานของสถาบันแม่ชีไทยติดต่อกันถึง ๒ สมัย ซึ่งท่านได้ทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจปฏิบัติงานให้แก่สถาบันนั้นอย่างเต็มความสามารถตามปณิธานที่ตั้งไว้

ต่อมาสุขภาพของท่านทรุดโทรมลงตามอายุขัย ท่านได้เข้ารับการ
รักษาและผ่าตัดที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในกลางปี พ.ศ.๒๕๑๘ สมเด็จพระ
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงทราบ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
รับท่านเป็นคนไข้ในพระบรมราชานุบาล จากนั้นแม่ชีญาณิได้กลับมาอยู่วัด
ปากน้ำอีกตามปกติ อาการป่วยนั้น มีแต่ทรงกับทรุด ต่อมาเมื่อเกี่ยวกับ
ระบบประสาท จึงได้เข้ารับการรักษาที่ ร.พ.พญาไท จนถึงวาระสุดท้าย เมื่อวันที่
๖ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๙ แม่ชีญาณิก็ถึงแก่กรรม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์สวดพระอภิธรรมเป็นการส่วนพระองค์
และพระราชทานเพลิงศพแม่ชีญาณิ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า
ล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้แก่อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร ผู้จากไปแต่กาย
และยังคงมีความดีตลอดจนผลงานไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ชื่นชมกันโดยทั่วไป

คุณแม่อาจารย์ทองสุข สำแดงปั้น

คุณแม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปั่น

แม่ชีทองสุข ลำแดงปั่น ท่านผู้เป็นเจ้าของประวัติอันจะกล่าวถึงโดยสังเขปนี้เป็นที่รู้จักนับถือกันโดยทั่วไปว่า ท่านเป็นอดีตแม่ชีทรงคุณธรรมและผู้มีศิษย์มากมายมีทั้งวิปัสสนาจารย์ผู้มีชื่อเสียง ครูบาอาจารย์ และเศรษฐีมีทรัพย์จำนวนมิใช่น้อย ซึ่งนิยมเรียกท่านด้วยความเคารพว่า **“คุณแม่อาจารย์ทองสุข ลำแดงปั่น”**

แม่ชีทองสุข เกิดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๓ ปีชวด ที่บ้านสะพานเหลือง อำเภอบางรัก กรุงเทพฯ เป็นลูกคนที่ ๓ ของนายร่ม และนางวัน ชีวิตในวัยเด็กของท่านต้องผ่านอุปสรรคมามากต่อมากท่านต้องกำพร้ามารดาและบิดาเมื่ออายุยังน้อย และท่านได้อยู่ในความอุปการะของคุณลุงซึ่งเป็นพี่ชายคุณแม่ที่สมุทรปราการ และในกาลต่อมาท่านก็กลับมาอยู่ในความดูแลของคุณอาซึ่งเป็นน้องสาวของคุณพ่อที่บ้านสะพานเหลืองอีกครั้งหนึ่ง

ท่านได้แต่งงานกับคุณหมอชื่น ลำแดงปั่น ศัลยแพทย์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ชีวิตในการครองเรือนของท่านมีความราบรื่นโดยตลอด และมีบุตร ๒ คน แต่อยู่มาไม่นานนัก คุณหมอผู้สามีก็ถึงแก่กรรม ท่านจึงต้องประกอบการค้าขายเลี้ยงบุตรและตนเองให้เป็นอยู่ได้โดยไม่ฝืดเคืองนัก

เมื่ออายุได้ ๓๐ ปีเศษท่านได้เริ่มไปศึกษาสมถะวิปัสสนาตามแนววิชา

ธรรมกายที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กับ
หลวงพ่อดาวพิกุลที่วัดปากน้ำท่าที่มีเวลาว่าง
เพียงพอที่จะปลุกตนไปได้

วันหนึ่งเมื่อท่านได้เข้าฝึก
ปฏิบัติธรรมตามปกติและครั้งนี้อยู่
ใส่ใจหนักเมื่อได้ฟังหลวงพ่อดาว
สอนว่า จะยืน จะเดิน จะนั่ง จะนอน
อย่าทำให้ใจให้คลอน ให้หยุดให้นิ่งอยู่ที่
ศูนย์กลางกายโดยมีบริกรรมภาวนา
ว่า “ลัมมา อะระหัง” วันนั้นเมื่อออก
จากกรรมฐานแล้ว ก็รู้สึกหิว ท่าน
จึงเดินไปซื้ออาหารที่ตลาดประตูน้ำ

ใกล้กับวัด ขณะที่กำลังเดินไปนั้น ใจของท่านก็ตรึงนิ่งจรดที่ศูนย์กลางกาย
ตามคำสอนของหลวงพ่อดาว ในระหว่างที่เดินอยู่นั้นเอง ท่านก็เห็นดวงธรรม
เกิดเป็นดวงใสสะอาดที่ศูนย์กลางกาย มองครั้งใดเห็นสว่างไปหมดท่านก็เพ่ง
มองอยู่อย่างนั้นขณะที่เดินอยู่ พอถึงตลาดท่านเร่งรับประทานโดยเร็วแล้วก็
รีบเดินกลับวัดด้วยเกรงว่าดวงธรรมจะดับหรืออันตรธาน และเหตุการณ์นี้
ย่อมเป็นเหตุการณ์สำคัญของผู้ปฏิบัติธรรม เมื่อปฏิบัติจนได้ผลแล้วจะต้อง
รักษาไว้ให้ได้ให้ดี ท่านก็ได้กราบเรียนให้หลวงพ่อดาวทราบถึงการเห็นดวงธรรม
และได้ปฏิบัติธรรมจนมั่นคงในระยะต่อมา ด้วยความกรุณาของแม่ชีบุญช่วย
และแม่ชีบุญมี

ขณะที่เมื่อท่านได้ธรรมกายนั้นท่านอายุ ๓๕ ปี เมื่อท่านเรียนมากขึ้นก็
เกิดศรัทธาเลื่อมใสบวชเป็นแม่ชีที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เมื่ออายุได้ ๔๐ ปี
ท่านได้ศึกษาจนมีความรู้มั่นคงแล้วพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพิกุลจึงได้
ไว้วางใจมอบหมายส่งท่านไปเป็นอาจารย์ช่วยสอนพระกัมมัฏฐานแก่กุลบุตร

กุลธิดาตามกำลังความสามารถ แม้ท่านจะไม่มั่นใจตัวเองเท่าใดนัก รู้สึกไม่กล้าไปสอน แต่ด้วยความเคารพในพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญเป็นอาจารย์ ท่านก็ปฏิบัติตามบัญชานั้น

คุณแม่อาจารย์ทองสุขของบรรดาศิษย์ทั้งหลายนั้นเป็นครูชั้นเลิศ มีวิธีการสอนที่ละเอียดลออ ท่านเน้นและทบทวนธรรมที่ได้สอนไปแล้วอยู่เสมอไม่เห็นแก่เหน็ดแก่เหนื่อย ทุ่มเททั้งร่างกายแรงใจให้ศิษย์เพื่อให้ศิษย์จำได้เข้าใจจริง จนประสบผลสำเร็จสมดังที่หลวงพ่อไว้วางใจให้ท่านเป็นผู้สอนเผยแพร่วรรณะ

แม่ชีทองสุขมีความสามารถในการสอน เมื่อถามก็ตอบให้เข้าใจได้
และจะแนะนำแก้ไขข้อขัดข้องอุปสรรคต่างๆ ด้วยความเมตตา ท่านได้สอนหลักการแก่ศิษย์ในการปฏิบัติพระกรรมฐานเสมอว่า “อย่าเกร็งตัว อย่ากรอกลูกนัยน์ตา กำหนดบริกรรมนิมิตและบริกรรมภาวนาเรื่อยไป กำหนดใจไว้ที่ศูนย์กลางกายรู้เฉยๆ ว่าใจเรานี้อยู่ที่ศูนย์กลางกาย รู้เพียงเท่านี้ก่อน ไม่ต้องร้อนใจ ทำใจให้เฉยๆ

แม่ชีจันทร์, แม่ชีทองสุข, แม่ชีเอียร

เรื่อยๆ ตัดความกังวล ตัดความอยากรู้อยากเห็นเร็วๆ นั้นเสีย ยังไม่เห็นก็อย่าเสียใจ ขอให้ทำให้ถูกต้องและมีความเพียรเถิด ธรรมะเป็นของจริงถึงเวลาแล้วเห็นเอง เมื่อเห็นแล้วก็อย่าดีใจเกินไป เพราะจะทำให้มนิตนั้นหายได้”

ท่านไม่รู้หนังสือเลยสักตัวเดียว แต่วิธีสอนของท่านนั้นละเอียดละออ ย่ำแล้วย่ำเล่า กลัวศิษย์จะจำไม่ได้ จะไม่เข้าใจ จริงอยู่แม้บางตอนจะเป็น ถ้อยคำโบราณทำให้เราฉงนสงสัยอยู่บ้าง เมื่อถามท่านก็ตอบให้เข้าใจได้ ข้าพเจ้าแต่แรกไม่กล้าซักถามด้วยมัวแต่เกรงใจ หลงไปค้นตำราเสียเวลาไป สองเดือน เป็นที่น่าเสียดายมาก เพราะความจริงจะถามท่านๆ ก็ตอบได้และ ให้ความสว่างแก่เราได้เป็นอย่างดีนอกจากจะสอนอย่างย่ำแล้วย่ำเล่า เพื่อให้ศิษย์เข้าใจแล้ว ท่านยังมีวิธีสอนอย่างที่เราเรียกว่าไม่กลัวเหน็ดเหนื่อย หรือไม่กลัวขาดทุนขาดแรงเลย จนพวกเราได้รับความรู้เป็นอย่างดีโดยทั่วกัน

ขณะที่ท่านสอนท่านจะเรียบเรียงถ้อยคำ ลำดับเหตุ ลำดับผล จัดวาง ความยากง่ายอย่างเหมาะสมกับศิษย์จนเข้าถึงแก่นการศึกษาได้อย่างดีเยี่ยม เสมือนอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิลำดับตารางสอนและจัดวางหลักสูตรแห่งการศึกษาจากง่ายถึงยากเป็นสำคัญมิให้ลดหลั่นก้าวก่าย และการนำเรื่องมา เปรียบเทียบที่ให้ความกระจ่างแจ้งแก่เนื้อหา ดังเช่นหลักการสอนของท่านที่ว่า “ใจของเราเป็นของละเอียด ไม่ใช่ของหยาบ ถึงแม้ใจเราจะไม่วอกแวกไปไหน ต่อไหนแล้วก็ตาม แต่หากจะบังคับให้หยุดทันทีก็ยังลำบากได้ เราต้องใช้วิธี ตะล่อมใจเราทีละเล็กทีละน้อย ใจเราก็จะยอมหยุดเอง อุปมาเหมือนเราจะ จับไก่เข้าเล้า หากใช้วิธีวิ่งพรวดพราดเข้าไปจับ ไก่จะหนีไป จับตัวไว้ไม่ได้ แต่ หากใช้วิธีค่อยๆ ตะล่อมเข้าหาไก่ เรียกไก่เข้ามา ไก่นั้นจะเชื่อง ยอมให้เราจับ ได้โดยง่าย จึงเปรียบเหมือนเรา เมื่อฟังแรงเกินไปใจก็จะไม่ยอมหยุด ถ้า หากค่อยๆ ภาวนา ประคับประคองนิมิตให้เห็นบ้างไม่เห็นบ้าง ในที่สุดใจนั้นก็ จะเชื่องหยุดในที่ตั้งของใจคือที่ศูนย์กลางกายนั่นเอง”

ท่านกับศิษย์เอกคนหนึ่งของท่านคือแม่ชีเอียร ธีรสวัสดิ์ ได้จาริกไป เผยแพร่การปฏิบัติสมถวิปัสสนาวิชชาธรรมกาย ตามบัญชาของพระเดช พระคุณหลวงพ่อบุญในสถานที่หลายแห่ง นอกจากที่วัดปากน้ำแล้วก็มี บางปะกง ฉะเชิงเทรา ชลบุรี บ้านบึง พนัสนิคม พนมสารคาม ปราจีนบุรี ท่าเรือ

คุณยายทองสุขเปิดสอนธรรมกายที่วัดร้องฮารทำลี จ.ลำพูน มีผู้ได้ธรรมกาย ๒๔ คน
ภาพถ่าย เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๙๔

ท่าประชุม หาดยาง ระแหง นครปฐม ราชบุรี สิงห์บุรี นครสวรรค์ ตะพานหิน พิษณุโลก และเชียงใหม่ เป็นอาทิ ท่านได้สอนแห่งละนานบ้าง ไม่นานบ้าง แล้วก็ไปสอนที่อื่นเว้นช่วงไว้แล้วก็กลับมาสอนที่เดิมอีก วนเวียน อยู่ดังนี้ ท่านมีลูกศิษย์มากมาย เฉพาะที่ได้ธรรมถึงธรรมกายนั้นมีจำนวนเป็น พันคน

ท่านมิได้ละทิ้งหน้าที่ที่หลวงพ่อบุญครูอาจารย์ของท่านมอบหมายไว้เลย จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต เมื่อท่านป่วยลง ท่านได้มีศิษย์เอกอีกคนหนึ่ง ของท่านคือแม่ชีจันทร์ ขนนกยูง อีกทั้งคุณสนุ่น คุณนายจำรัส เทพวัลย์ ศิษยานุศิษย์ และท่านผู้อื่นอีกมากมายได้ให้การดูแลพยาบาล ด้วยความ

แม่ชีจันทร์ ชนนกยูง

แม่ชีเหิร ชีรสวัสดิ์

กตัญญูกตเวทีและเมตตาต่อท่านอย่างเต็มที่ และเท่าที่จะสามารถทำได้ ท่านได้ถึงแก่มรณกรรมเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๖ เวลา ๑๙.๓๕ น. ในที่พักของท่านในวัดปากน้ำ ด้วยอาการอันสงบในท่ามกลางญาติสนิทมิตรสหาย และศิษยานุศิษย์ตลอดจนท่านที่เคารพนับถือ ท่านสิริอายุ ๖๓ ปี อยู่ในเพศผู้ทรงศีลประมาณ ๒๓ ปี

คุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง

คุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง

เหตุการณ์ที่เล่าในเรื่องนี้ เป็นชีวิตตอนหนึ่งของคุณยายจันทร์ ขนนกยูง ลูกศิษย์ หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ (พระมงคลเทพมุนี) ผู้เขียนเป็นศิษย์คนหนึ่งของคุณยายจันทร์ ได้รวบรวมเรื่องเหล่านี้จากคำบอกเล่าส่วนใหญ่จากถ้อยคำของท่านเอง เล่าให้ศิษย์คนโน้นฟังคนนี้ฟังบ้างเป็นบางครั้งบางโอกาส การเขียนเรื่องนี้มิใช่ชักชวนครูอาจารย์มาโอ้อวด แต่ปรารถนาให้เป็นกำลังใจต่อผู้ที่ต้องการ “เดินไปสู่ความสุข” ด้วยการปฏิบัติธรรมเป็นตัวอย่างของการสร้างสมบารมี เรื่องนี้อาจไม่มีความหมายสำหรับผู้ปรารถนาอยู่เป็นทาสโลกแต่เป็นของล้ำค่าสำหรับผู้ปรารถนาอยู่เหนือโลก

คุณยายอาจารย์ เกิดเมื่อขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา (ตรงกับวันที่

คุณยายอาจารย์จันทร์ ขนนกยูง

๒๐ มกราคม พ.ศ.๒๔๕๒) มีพื้นเพเป็นชาวนครชัยศรีโดยกำเนิด เป็นลูกพ่อพลอย แม่พัน ในครอบครัวของชาวนาผู้มีฐานะปานกลาง ทั้งบิดาและมารดามีพี่น้องร่วมท้อง ๙ คน ท่านเป็นคนที่ ๓ พ่อเป็นคนตั้งชื่อให้ว่า จันทร์ ชีวิตในครอบครัวราบรื่น แม่ไม่เคยขัดใจพ่อ พ่อเป็นคนนิสัยดี มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นเสมอ ชีวิตของพ่อตรากตรำอยู่กับ

งานหนัก ในฤดูทำนาและเก็บเกี่ยวข้าวพ่อทำงานตั้งแต่เช้ากระทั่งค่ำ พ่อสอน

ลูกๆ เสมอ ให้เป็นคนซื้อต่อตนเองและผู้อื่น ให้ขยัน ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ คุณยายจันทร์จึงตัดสินใจเป็นคนขยันขันแข็ง ทำงาน แคล่วคล่องว่องไว อดทน แข็งแรง พอฝึกมาตั้งแต่เล็ก ให้ตื่นนอนแต่เช้า ช่วยต้อนควายไปนา หรือไม่กี่เข้าครัวจัดหาอาหารไปส่งพ่อที่ท้องนา คุณยายอาจารย์รักธรรมชาติในทุ่งกว้างเป็นชีวิต มีความรู้สึกอึดแอ็บเป็นอิสระแก่ใจ ในยามที่มองทะเลขาวอันกว้างใหญ่ไพศาลสุดลูกหูลูกตา ยามเช้ายามเย็น เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นหรือจลลับขอบฟ้า ดวงตะวันกลมโตสีแดงนารักนักรในความรู้สึกเหมือนจะอยู่ไม่ไกล จึงคิดตามประสาเด็กๆ ว่า **วันหนึ่งข้างหน้าจะไปให้ถึงที่ดวงตะวันอยู่ให้จงได้** คิดล่วงหน้าไว้โดยไม่รู้ว่า ในที่สุดก็ไปถึงได้ แล้วจริงๆ

พอมีนิสัยขยันอดเยี่ยมอยู่ประการหนึ่งที่ลูกๆ เคารพกันนักหนาคือแม่ พ่อตี๋มสุราทุกวันๆ ละ ๑๐ สตางค์ในสมัยนั้น แต่พ่อไม่เคยกล่าวคำหยาบคายต่อลูกคนใด ไม่เคยโกรธแล้วแข่งด่าเหมือนคนเมาอื่นๆ เพราะถือว่า **ปากของพ่อแม่ศักดิ์สิทธิ์นัก** ถ้าจะว่าสิ่งที่ไม่ดีอะไรต่อลูก ลูกอาจจะต้องเป็นจริงไปตามนั้นได้ เพราะนิสัยอันเป็นความดียิ่งอันนี้ เหตุบังเอิญวันหนึ่งที่ทำให้คุณยายอาจารย์จะได้มาใช้ชีวิตในทางธรรมจึงได้เกิดขึ้น

วันนั้น ประมาณ ๑ ทุ่ม ขณะนั้นคุณยายอาจารย์อายุประมาณ ๑๒ ปี พ่อตี๋มเหล้าตอนเย็น ๑๐ สตางค์เหมือนเช่นเคย แล้วกลับมานอนบนแคร่ในคอกควายตามหน้าที่ที่ต้องนอนเฝ้า ส่วนแม่และลูกๆ อยู่บนบ้าน ด้วยฤทธิ์สุราพ่อก็นอนบนพื้มฟ้าไปด้วยเรื่องต่างๆ ตามประสาคนเมา แม่คงจะรำคาญ จึงสงสัยว่าแกมล้อเลียนลงไปว่า

“เฮ้อ! ไฉนกระจะออกอาศัยรังเขาอยู่”

ถ้าเป็นครอบครัวอื่น การว่ากันเพียงแค่นี้ก็น่าขัดเคืองอะไรมาก แต่สำหรับชีวิตพ่อกับแม่ พ่อมีปมด้อยอยู่เพราะเป็นคนจน แม่รวยกว่ามาก การว่าอาศัยรังเขาอยู่จึงสะเทือนใจนัก เกิดโทสะเหมือนงูถูกตีชนดหาง พ่อจึง

ได้ส่งเสียงถามขึ้นว่า

“ลูกๆ ทุกคนได้ยินไหมว่าแม่มีงาฏ”

สิ่งที่ได้รับคือความเงียบสงัด ไม่มีใครกล่าตอบ แม้จะตะโกนถามซ้ำอีกครั้งก็ไม่มีใครกล่าตอบ เสียงพ่อก็ยิ่งดังลั่นขึ้นทุกที

จนในที่สุดคุณยายอาจารย์อดรนทนไม่ได้ เพราะเกรงว่าหากพ่อโกรธมากขึ้น อาจจะขึ้นบันไดมาทุบตีแม่ ด้วยความเป็นห่วงแม่จึงทำให้พูดปดโพล่งออกมาว่า

“พ่อๆ แม่เขาไม่ได้ว่าพ่อหรอก”

เหมือนน้ำมันเชื้อเพลิงราดบนกองไฟ พ่อหันความโกรธมายังลูกตวาดลั่นขึ้นทันทีว่า

“ลูกทุกคนว่า แม่ไม่ได้ว่ากู ให้มึงทูลทวนกักร้อยชาติ”

เสียงสาปแช่งนี้ราวกับสายฟ้าฟาดลงกลางความรู้สึกนึกคิดของคุณยายอาจารย์คำของพ่อแม่ันคักดีลิตีหนัก พ่อไม่เคยสาปแช่งคำว่าลูกเลย ครั้งนี้ลูกคนอื่นไม่ได้พูด ตัวเราพูดคนเดียว ชาติต่อๆ ไป เราคงทูลทวนกักร้อยๆ จะทำอะไรดีถ้าจะขอขมาโทษพ่อตอนนี้พ่อคงยิ่งโกรธใหญ่ จึงคิดเอาตามประสาเด็กที่เคยเห็นธรรมเนียมชาวบ้านย่านนั้นเขาขอขมากันใกล้ตายว่าเราจะเอาไว้อขอขมาตอนพ่อเจ็บใกล้ตายก็แล้วกัน

๒ ปีต่อมาพ่อเจ็บกระเสาะกระแสะเรื้อรังด้วยโรคชรา ประมาณ ๑ ปี ลูกๆ ก็เปลี่ยนกันดูแลรักษาพยาบาล วันที่สิ้นใจลูกทุกคนอยู่ ยกเว้นคุณยายอาจารย์ผู้เดียว พายเรือออกไปทุ่งนาด้วยความรู้สึกรับผิดชอบงาน เพื่อดูข้าวในนาที่กำลังเขียวขงุ่มงามเต็มทีในฤดูน้ำหลากเดือน ๑๒ กลับมาถึงบ้านพ่อสิ้นลมแล้ว ลูกทุกๆ คนได้หันขอขมาโทษ มีแต่ตนเองเท่านั้นมาไม่ทัน

ความกลัวชาติต่อไปจะทูลทวนย้อนกลับมาจับใจอย่างหนักหน่วงอีกต่อจากนี้จะต้องไปขอขมาพ่อที่ใดเล่า เกิดความว้าวุ่นใจสุดประมาณ ไม่ทราบจะหันไปปรึกษาหาที่พึ่งใดได้ ได้แต่ร้องไห้จนไม่มีน้ำตาจะร้อง ช่วยกันจัดการ

ศพของพ่อตามประเพณีที่วัดข้างบ้าน คุณยายอาจารย์เฝ้าสวดมนต์อันนวย
ขอให้พ่อกุศลมาเข้าฝันเพื่อจะได้ขอขมาลาโทษ แต่ก็ไม่เคยได้เห็น ญาติผู้ใหญ่ช่วย
ปลอบใจ ให้หุตส่าห์ทำบุญแล้วแผ่กุศลไปให้พ่อบ่อยๆ พ่ออยู่ทางโน้นจะได้
อนุโมทนา

คำว่า ทางโน้น ทำให้คุณยายอาจารย์เฝ้าซักถาม คำตอบก็เพียงว่า
ทำดีก็ได้ไปอยู่สวรรค์ ทำชั่วก็ต้องตกนรก คุณยายได้แต่รำพึงกับตนเองว่า
สวรรค์และนรกอยู่ที่ไหนกัน ทำไม่จะรู้ได้ว่าพ่ออยู่ที่ใด ทำอย่างไรจึงจะได้พบ
ความคิดเหล่านั้นได้วนเวียนติดอยู่ในใจไม่มีเวลาไว้คิดเรื่องอื่น จนอายุย่าง
เข้าสู่วัยสาว

คุณยายอาจารย์เล่าว่าเมื่อสมัยท่านเป็นสาวนั้น มีนิสัยแปลกๆ ที่
สังเกตตัวเองได้ว่าไม่เหมือนหญิงสาวอื่นๆ คือแม้จะมีชายหนุ่มมาสนใจ แต่
ท่านไม่มีความสนใจเรื่องเพศตรงข้ามเลย จิตใจวางเฉย เห็นใครในวัย
เดียวกันมีเหยาเรือนไปอย่างไร ก็ไม่รู้สึกรินิด กลับรู้สึกสงสารว่าไม่น่าจะต้อง
เป็นเช่นนี้ เมื่อถึงคราวของตนเองบ้างก็หลบเลี่ยงต่างๆ นานาจนพ้นมาได้

นอกจากนั้นที่เป็นนิสัยผิดคนธรรมดาอีก คือ **ความมักน้อย** ไม่ปรารถนา
ทรัพย์สินสมบัติแม้การช่วยครอบครัวทำนาแทนพ่อ ทำให้แม่และพี่ๆ ตอบแทน
ด้วยการซื้อเครื่องประดับเป็นทองคำชนิดต่างๆ ให้คุณยายอาจารย์ก็ไม่เคยยินดี
คงให้แม่เก็บไว้โดยไม่คิดจะสนใจนำมาตกแต่ง ไม่ว่าจะเป็นเวลาปรกติหรือ
งานเทศกาลใด ความคิดหมกมุ่นที่รบกวนจิตใจ และไม่สามารถระบายความ
ทุกข์นั้นให้ใครๆ ฟังได้คือพ่ออยู่ที่ไหน ทำอย่างไรเราจึงได้พบพ่อ มิฉะนั้นเรา
คงจะทูลทวงกหาร้อยชาติแน่

ปีพุทธศักราช ๒๔๔๐ คุณยายอาจารย์ตั้งใจที่สุดเมื่อมีคนเล่าให้ฟังว่า
หลวงพ่อดปากน้ำ ภาษีเจริญ ค้นพบวิธีปฏิบัติธรรมวิชาธรรมกาย รู้เห็น
ในข้อสงสัยต่างๆ แม้รกรสวรรค์ก็สามารถไปดูได้ พอได้ฟังข่าวก็แทบจะไปวัด
ปากน้ำให้ได้ในวันนั้น แต่การหาวิธีออกจากบ้านไม่ใช่ของง่าย จะร่ำลาแม่โดย

บอกว่าจะไปปฏิบัติธรรมแม่คง
ไม่ยอม ใครๆ ก็คงจะไม่เข้าใจ
เพราะคนวัยเดียวกันไม่มีใคร
สนใจเรื่องอย่างนี้ ต้องคอย
จ้องเวลาอยู่จนถึง ๖ ปี จึง
ได้อ้างว่าจะไปอยู่กับน้ำที่
กรุงเทพฯ เพื่อหางานทำ ถ้า

แม่จะเฉลียวใจสักเล็กน้อย แม่คงจะสงสัย เพราะคุณยายอาจารย์ลำแม่และ
พี่น้องด้วยการออกปากยกทองรูปพรรณทั้งหมดให้ ตลอดจนถึงดินมรดกก็ไม่
ยอมมีสิทธิในส่วนแบ่ง ความมกน้อยของคุณยาย

แม่จะมองเห็นแม่บังเกิดเกล้า น้ำตาอาบหน้า หันหน้าหนีเข้าฝาเรือน
สะอึกสะอื้นให้เมื่อลูกกราบลา ไม่ใช่คุณยายอาจารย์จะไม่รักแม่ แต่อำนาจ
ของความปรารถนาในการปฏิบัติธรรมเพื่อตามหาพ่อแน่นแรงกว่ามาก ทำให้
หักใจถือห่อผ้าลงเรือนได้ไม่เหลียวหลัง มีแต่เงินที่แม่หยิบให้ ๒ บาทเท่านั้น
ติดตัวมา ลักษณะความเด็ดเดี่ยวปรากฏอย่างชัดเจนออกมา

การจะเข้าไปอยู่ในวัดปากน้ำ ไม่ใช่จะตรงเข้าไปอยู่ได้ง่ายๆ คุณยาย
อาจารย์ต้องอาศัยบ้านคนรู้จักกันอยู่ก่อน โดยทำงานให้ยิ่งกว่าลูกจ้าง ทำงาน
บ้านให้ทุกชนิด ขณะเดียวกันก็หาทางรู้จักผู้ที่ไปปฏิบัติธรรมที่วัดปากน้ำ
รอเวลาจนประสบโอกาสเหมาะ จึงเข้าไปอยู่ในวัดได้ด้วยความช่วยเหลือของ
อุบาสิกาทองสุข สำแดงปั้น ผู้ที่คุณยายอาจารย์ระลึกด้วยความกตัญญูว่าเป็น
ผู้มีบุญคุณยิ่งในชีวิต ตลอดชีวิตที่อยู่ร่วมกันท่านปฏิบัติตนต่ออุบาสิกาผู้เป็น
ครูคนแรกท่านนี้ด้วยความเหมาะสมทุกประการในทุกฐานะ ในบางครั้งก็ทำ
ในฐานะเป็นศิษย์ บางครั้งก็เป็นเพื่อน เป็นพี่ เป็นน้อง ดูแลกันและกันตลอด
มาจนถึงเวลาที่อุบาสิกาทองสุขถึงแก่กรรม

ศิษย์หลายๆ คนของคุณยายอาจารย์ จะยืนยันคุณธรรมที่เด่นชัดอีก

ข้อหนึ่ง คือ **ความกตัญญูกตเวที**ของท่านที่มีต่ออุบาสิกาทองสุข ตอนเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งที่มดลูกในยามท้ายของชีวิต เพราะหลายๆ คนได้เห็นการปรนนิบัติที่ท่านมีต่ออุบาสิกาผู้เป็นครูอดหลับอดนอนอยู่รักษาพยาบาลน้ำเลือด น้ำหนอง น้ำเหลือง ที่ไหลเลอะ พร้อมทั้งกลิ่นอันรุนแรง ไม่ทำให้คุณยายอาจารย์รังเกียจ พยาบาลใกล้ชิด จนตัวเองมีกลิ่นเหม็นนั้นติดตัว เพราะความสำนึกในพระคุณที่คนเจ็บได้เป็นผู้ชักนำให้ถึงธรรมเหนือกว่าความรู้สึกในความรังเกียจ ด้วยความคิดที่จะตอบแทนบุญคุณให้ถึงที่สุดจึงได้ลิ้มรสชาติของตนเอง กินนอนไม่เป็นเวลา จนร่างกายผอมลง เมื่ออุบาสิกาทองสุขบอกว่า “แม่จันทร์ ฉันเห็นพระลอยมาเยี่ยมเต็มไปหมดแล้ว” อันเป็นวาระสุดท้ายของชีวิตทั้งที่ไม่มีเงินเลย ท่านก็ได้ใช้ปฏิภาณขอความร่วมมือจากศิษย์ จัดงานศพเป็นงานใหญ่สมเกียรติครูบาอาจารย์ของท่าน จากนั้นท่านก็ล้มเจ็บด้วยโรคหลายอย่างเป็นหนักมากแทบเอาชีวิตไม่รอด เพราะสุขภาพทรุดโทรมในระหว่างการดูแลรักษาพยาบาลอาจารย์

ความเป็นคนไม่มีความกังวลในระยะเจ็บป่วย บรรดาศิษย์พากัน

คุณยายทองสุข

ระล่ำระสายเพราะขาดที่พึ่ง หลากๆ คนหายหน้าไปไม่เข้าวัดคุณยายอาจารย์เองก็รักษาตัวอยู่บ้านศิษย์ผู้หนึ่งมีผู้บอกให้ท่านมาอยู่วัดเพื่อรวบรวมศิษย์มิให้กระจัดกระจาย ท่านกลับไม่เดือดร้อน วางจิตเป็นอุเบกขาบอกแต่เพียงว่า

“ไม่มีอะไรกังวลใครจะไม่มาปฏิบัติธรรมอีกก็ตามใจคนอื่น ๆ ยังมีอีกมาก ธรรมะเป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า คนรู้ค่าต้องมาหาธรรมะเอง ธรรมะไม่ใช่ของราคาสูงจะได้เอาใส่กระจาดออกกระเตียดขาย”

ขอย้อนกล่าวถึงความพากเพียรเสาะหาหนทางเข้าปฏิบัติธรรมของคุณยายอาจารย์โดยละเอียดล็กเล็กลง เพราะอาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีจิตใจ

ประเภทเดียวกันได้ถือเป็นตัวอย่างไม่ย่อท้อ คุณยายอาจารย์ออกจากบ้านมา พำนักอยู่บ้านญาติในจังหวัดพระนคร ใช้เวลาอยู่ที่นั่นระยะหนึ่งเพื่อสืบเสาะให้ทราบว่ามิมีบ้านใดที่คนในบ้านไปทำบุญที่วัดปากน้ำ เมื่อแน่ใจแล้วก็ลาญาติของสมักรเข้าอยู่ในบ้านคุณนายผู้หนึ่ง ที่บ้านแห่งนั้นตอนเย็นเวลาประมาณ ๑ ทุ่ม ถึง ๒ หรือ ๓ ทุ่ม มีศิษย์วัดปากน้ำท่านหนึ่งคือ **อุบาสิกาทองสุขสำแดง** ป็น มาสอนการปฏิบัติธรรมให้ผู้สนใจอยู่เป็นประจำ คุณยายอาจารย์ขออยู่ในบ้านนี้ โดยทำงานบ้านทุกอย่างให้เพื่อจตุตถะภิกษุณีอย่างเดียวคือเมื่อถึงเวลาอุบาสิกาทองสุขผู้หนึ่งมาสอน คุณยายอาจารย์ก็ขออนุญาต **คุณนายเลียบ** **สิกขานันท์** เจ้าของบ้านเรียนด้วย เจ้าของบ้านเป็นผู้มีจิตศรัทธาในเรื่องนี้อยู่แล้วจึงเต็มใจอนุญาต

การเรียนเริ่มแรกคงเหมือนกันกับผู้อื่นเรียน คือ ภาวนาด้วยคำว่า **“สัมมา อะระหัง”** พร้อมกับนึกนิมิตเป็นลูกแก้ว หรือ **องค์พระพุทธรูปแก้ว** อยู่ที่ศูนย์กลางกาย การฝึกหัดเริ่มแรกค่อนข้างยาก เมื่อหลับตาลง ความกังวลใจต่างๆ เรื่องการงาน เรื่องคิดถึงแม่ที่นครชัยศรี คิดถึงท้องทุ่งกว้างก็เข้ามารบกวนอยู่บ่อยๆ เมื่อนึกถึงคำที่ครูสอนไว้ว่า **“ความกังวลเป็นศัตรูสำคัญของสมาธิ”** รวมกับความปรารถนาอันรุนแรงเพื่อให้ได้พบพ่อ ทำให้คุณยายอาจารย์เพิ่มความเพียรตั้งใจปฏิบัติเอาจริง หลับตาแน่ว ตั้งใจภาวนา จะให้เห็นนิมิตด้วยตาเนื้อให้ได้ ซึ่งการทำอย่างนี้ไม่เป็นผล ทำให้มีนิมิตระ วังเวียน หงุดหงิด ทำอย่างนี้อยู่เป็นเดือน ก็เห็นแต่ความมืด ไม่มีความสว่างอย่างใดปรากฏ

คุณนายเลียบ

ท่านผู้เป็นครูเมตตาช่วยเหลือแก้ไขใหม่ สอนว่า ทำใจเฉยๆ เรื่อยๆ กำหนดบริกรรมนิมิตกับบริกรรมภาวนาเรื่อยไป อย่าให้มีกังวลอยากจะได้เร็วๆ พยายามอย่าขมใจ อย่าเกร็งตัว อย่ากดลูกนิมิตตา เมื่อไม่เห็นก็อย่าเสียใจ

คุณยายอาจารย์จันทร์

เมื่อเห็นก้อย่าดีใจเกินไป เพราะนิมิตที่ได้ใหม่ ๆ จะหายไป

เมื่อเข้าใจดีแล้วก็ลองปฏิบัติใหม่โดยเริ่มทำใจเฉยๆ อย่างที่อุบาสิกาทองสุขแนะนำ แต่ก็อดที่อยากให้เห็นเร็วๆ ไม่ได้ คิดอยู่เสมอว่า ถ้าเห็นเมื่อไรแล้วจะต้องไปพบพ่อให้ได้ เมื่อมีความอยากมากเข้า ก็เหมือนกับวิ่งตามเงาคิด ท้อแท้ใจเหลือเกิน อีกใจหนึ่งก็คิดว่าบุญเราไม่พอ จึงไม่อาจจะเห็นธรรมได้ คิดฟุ้งซ่านไปต่างๆ นานา **ธรรมะมีจริงทำไมไม่เห็น** อุบาสิกา

ทองสุขให้ความกระจ่างที่ละน้อยๆ **ธรรมะเป็นของมีจริง แต่ตัวเรายังดีไม่จริง** ให้ค่อยๆ ทำค่อยๆ ไป ถูกส่วนเมื่อไรจะเห็นเอง จึงนั่งปฏิบัติธรรมเรื่อยไปหวังจะให้ถูกส่วนมุ่งให้ใจหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เหนือสะดือ ๒ นิ้ว ตั้งอกตั้งใจมองหาจุดศูนย์กลางกายว่าอยู่ตรงไหน บังคับใจให้หยุดให้ได้ ความจริงขณะนั่งปฏิบัติธรรมใจไม่ฟุ้งซ่านวอกแวกไปทางไหนแล้ว กำลังอยู่ในกาย คิดอยู่อย่างเดียวคือหาฐานอันเป็นที่ตั้งของใจ ผลที่ได้รับคือความเหน็ดเหนื่อยเหมือนกับทำงานหนักๆ หายใจไม่ค่อยสะดวก ได้ทราบภายหลังจากอุบาสิกาทองสุขว่าใจของเราเป็นของละเอียดไม่ใช่ของหยาบ จะบังคับให้หยุดยอมนั้นไปไม่ได้ แม้ว่าใจเราจะไม่วอกแวกไปทางไหนก็ตาม ใจของเราต้องใช้วิธีทะล่อมทีละเล็กละน้อย เมื่อใจยอมก็หยุดเอง อุปมาเหมือนเราจะจับไก่เข้าเล้า ใจเรามุ่งจะจับไก่ ไม่ได้คิดอะไรอย่างอื่น ถ้าเราวิ่งพรวดพราดเข้าไปจับ ไก่ก็จะบินหนี เราจะได้ตัวไก่ เสียแรงเปล่าๆ แต่ถ้าหากเราค่อยๆ ทะล่อมเรียกไก่เข้ามา ไก่ก็จะเชื่องและยอมให้เราจับได้โดยง่าย ฉะนั้นใดกันนั้น เราจะบังคับด้วยกำลังมุ่งอยู่ที่เดียว พังแรงเกินไป ใจหยุดได้ยาก แต่ถ้าค่อยๆ ภาวนาประคับประคองนิมิต แม้เห็นบ้าง ไม่เห็นบ้าง แจ่มบ้างไม่

แจ่มบ้าง ในที่สุดใจจะรวมตัวแล้วหยุดในที่ตั้งของใจเอง การใช้กำลังเป็นเรื่องของคนหยาบหาปัญญาไม่ได้ ธรรมะเป็นของเยือกเย็น ต้องทำใจของเราให้เย็นจึงจะเหมาะกับการเรียนธรรมะ

การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องก็คือ ทำใจของเราให้เพียงแต่รู้สึกเฉยๆ ว่าใจเราอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ไม่ควรรู้มากกว่านี้ อย่าคาดคะเนล่วงหน้าว่าต้องเห็นอย่างนั้นอย่างนี้ ถึงเวลาแล้วยอมเห็นเอง

เมื่อเข้าใจถึงขั้นนี้คุณยายก็ลองปฏิบัติใหม่ อุปสรรคต่างๆ ก็ยังไม่หมดสิ้นไป ภาพนิมิตเก่าๆ มักจะผุดขึ้นมาให้เห็นเสมอ บางครั้งก็เป็นภาพสิ่งที่เราไม่ต้องการ อุบัติภาพของสุขต้องสอนต่อไปอีกว่าไม่ควรเอาใจใส่ในนิมิตนั้น จะเกิดขึ้นก็ให้เกิดไป ให้เฝ้ามองศูนย์กลาง

กายเสมอ มองอย่างมีสติว่า สิ่งที่เราต้องการก็คือใจหยุด เมื่อเราไม่สนใจหนักเข้าภาพเหล่านี้จะหายไปเอง อุปมาเหมือนแขกมาเยือนบ้าน เราเป็นเจ้าของบ้านไม่ยอมเอาใจใส่เขา เขาก็จะต้องเก้อเขินกลับไป

ด้วยความตั้งใจอันเข้มแข็งไม่ย่อท้อของคุณยายอาจารย์ แม้ไม่เห็นอะไรก็ไม่หมดความพากเพียรพยายาม แม้จะต้องใช้เวลาเพียรไปจนสิ้นชีวิตก็ยินดี เมื่อปฏิบัติติดต่อกันจากสัปดาห์เป็นเดือน จากเดือนเป็นปี จิตใจก็ห่วงเหนียว เอาธรรมะเป็นอารมณ์ แรกๆ ก็ปฏิบัติตอนที่ว่างจากงาน แต่เมื่อเคยชินหนักเข้าเวลาทำงานก็ภาวนา ปฏิบัติธรรมไปด้วยจนครบถึง ๒ ปี ขณะภาวนากำหนดนิมิตอยู่จึงเห็นดวงกลมใสสว่างลอยนิ่งขึ้นมาตรงศูนย์กลางกาย เห็นชัดเจนแจ่มแจ้งทั้งลี้มตาหลับตาอยู่ ๒-๓ วันจึงได้บอกอุบาสิกาผู้เป็นครู อุบาสิกาทองสุขจึงสอนให้มองเข้ากลางดวงกลมใสสว่าง

นั้นจะเห็นตัวเอง เมื่อคุณยายอาจารย์มองตามก็เห็นตัวเองชัดใสอยู่ ท่านผู้เป็นครูจึงสอนต่อไป ให้มองดูกายทิพย์ กายพรหม กายอรุปรพรม ทั้งหยาบและละเอียดที่ซ้อนกันอยู่ข้างในเป็นชั้นๆ เข้าไป แล้วจึงให้มองดูกายธรรมโคตรภู ท่านเกิดความคิดขึ้นมาว่า

“เราได้เห็นธรรมะแค่นี้ยังทำให้ใจสบายถึงเพียงนี้ แม้ใครจะเอาทองคำมาให้น้ำหนักเท่าตัวเรา แล้วขอซื้อเอาธรรมะไปไม่ให้เราเห็นอีก เราก็ไม่ยอม เรารู้แล้วว่าไม่มีอะไรช่วยได้ มีอยู่ทางเดียวคือธรรมะนี่เอง” คุณยายเกิดความรักธรรมะขึ้นจับใจ

เมื่อได้ปฏิบัติธรรมถึงขั้นนี้ คุณยายอาจารย์ก็ระลึกถึงพ่ออีกตามเคย จึงบอกอุบาสิกาทองสุข อุบาสิกาทองสุขจึงแนะนำอุปเท่ห์ให้เข้าสมาบัติตามแนววิชาธรรมกาย เมื่อจิตละเอียดดีแล้วก็ทำใจให้หยุดให้นิ่งเฉย **ให้กายทุกกายซ้อนอยู่ในองค์ธรรมกาย แล้วอธิษฐานจิตขอพบพ่อ**

พอเข้าธรรมกายถูกส่วน รู้สึกว่ากายเบาลอยล่องสงบอยู่ ณ ที่เว็จว่าง เป็นทะเลเพลิงที่กำลังลุกโชติช่วง ชั่วครูหนึ่งไฟที่กำลังไหม้อย่างร้อนแรงก็ค่อยๆ มอดลง ขณะเดียวกันรัศมีของธรรมกายเปล่งสว่างจ้าเห็นสภาพต่างๆ

ได้อย่างชัดเจน ปรากฏเห็นภาพของสิ่งมีชีวิตมากมาย รูปร่างต่างๆ กัน บ้างก็เป็นสัตว์ บ้างก็เป็นคน บ้างก็ตัวเป็นคนหัวเป็นสัตว์ บ้างก็หัวเป็นคนตัวเป็นสัตว์ บ้างก็อยู่ในเครื่องทนต์ทรมานเห็นพ่อแล้วรูปร่างหน้าตาของพ่อไม่เปลี่ยนแปลงเลยแต่งตัวดูใกล้เคียงกับเมื่อเป็นมนุษย์ กางเกงขาก๊วยชุดทำนาของพ่อก็ยัง

คงสวมอยู่ แต่พ่อดูซบผอม ใบหน้าหมองคล้ำเหมือนคนที่กำลังมีทุกข์ เมื่อพ่อเห็นลูกสาวก็วิ่งมาเกาะที่เข่าทั้งคู่ พ่อกำลังมีทุกข์ พ่อตกนรกเพราะเมื่อมีชีวิตอยู่พ่อคิมนสุรามาก ชื่อสุราตีมันละ ๑๐ สดางค์ (๑๐ สดางค์ในสมัยนั้นชื่อสุราได้เป็นขวด) นอกจากนั้นพ่อได้เคยฆ่าสัตว์ ออกไปท่องนากัจับบพ หอย ปู ปลา อยู่เป็นประจำ บางครั้งก็เชือดไก่ที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร เคยถามพ่อว่า พ่อฆ่าสัตว์ไม่กลัวบาปหรือ พ่อบอกว่าฆ่าเพื่อเป็นอาหารเลี้ยงชีพไม่ได้เอาไปค้าขายที่ไหน ถึงวันพระพ่อก็ไปทำบุญ คิดว่าบาปคงจะหายไป แต่ได้มาเห็นแล้วบาปของพ่อยังอยู่ พ่อกำลังถูกทรมานชดใช้บาป พ่อบอกว่าเมื่อใกล้จะละโลกพ่อเห็นนิมิตที่เคยทำบาป จิตจึงกระวนกระวายและเกาะอยู่กับนิมิตนั้น พ่อจึงถูกนำมาที่นี่

พ่อจึงวอนขอความช่วยเหลือน้ำตานองหน้า สงสารพ่อเหลือเกิน ไม่รู้จะช่วยพ่อได้อย่างไร เปรียบเสมือนพ่อกำลังจะจมน้ำ ตัวเองก็ว่ายน้ำไม่เป็น ช่วยพ่อไม่ได้ จึงร้องให้ออกมادتังๆ จนอุบาสิกาทองสุขตามขึ้น ก็บอกไปตรงๆ ว่าพ่อกำลังตกนรกเพราะคิมนสุรา อยากจะช่วยพ่อให้พ้นทุกข์ แต่ก็จนปัญญา อุบาสิกาทองสุขแฉะขณะที่ยังอยู่ในสมาธิ ให้อริขฐานเรียกบุญบารมีที่ได้บรรลุถึง ธรรมอาราธนาธรรมกายช่วยพ่อ คุณยายอาจารย์จึงอริขฐานว่า

“ข้าพเจ้าตั้งใจปฏิบัติธรรมโดยเอาตัวเสี่ยงชีวิตนี้ เพื่อต้องการบรรลุธรรมจะได้มาช่วยพ่อบัดนี้ข้าพเจ้าบรรลุธรรมแล้ว ขออานุภาพพระธรรมกายจงบันดาลช่วยพ่อ ให้พ้นทุกข์ด้วยบารมีของข้าพเจ้าเถิด”

พ่อบอกคำก็ได้ยินเสียงพระธรรม-

กายกังวานก้อง บอกให้พ่อรับศีล พ่อยกมือพนมสมาทานศีลจนจบแล้ว พระธรรมกายก็ให้พ่อระลึกถึงบุญที่เคยทำไว้ขณะที่เป็นมนุษย์ ด้วยอานุภาพของพระธรรมกายและบุญของพ่อที่เคยทำตามประสาชาวบ้านนอก ทันใดนั้น กายของพ่อเบาและลอยสูงขึ้นๆ ติดตามธรรมกายของคุณยายอาจารย์ ผ่านสวรรค์ชั้นต่างๆ พ่อทำบุญไว้ไม่น้อยเหมือนกันพ่อไปได้ถึงสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานหลังเล็กเก๋คร่ำครว ไม่สูงโล่งดงามเหมือนวิมานของเทพองค์อื่นๆ พระธรรมกายพ่อบอกว่า **วิมานที่ไม่สูงโล่งเป็นเพราะขณะที่พ่อเป็นคน วัดก็เข้าเหล้าก็กิน บุญก็ทำกรรมก็สร้าง ขำสัตร์ดัดชีวิตเพื่อเอามาทำบุญ** พระธรรมกายสอนให้พ่อภาวนา **“สัมมา อะระหัง”** คุกคามของพ่อผ่อนคลายขึ้นมาก ต่างกับขณะอยู่ในนรก กายของพ่ออยู่ในสภาพทิพย์ อยู่วิมานชั้นดาวดึงส์

ความเป็นทุกข์ที่อยากจะรู้ว่าพ่ออยู่ที่ไหนพ่อยู่อย่างไรก็หมดสิ้นไปแล้ว การได้ช่วยพ่อก็เหมือนขอขมาโทษ ได้เห็นสภาวะธรรมตามความเป็นจริง คนในโลกเมื่อเกิดมาก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ ที่สุดก็ต้องตาย จะเอาอะไรติดตัวไปไม่ได้เลย แม้แต่สังขารร่างกายเราก็กัมภณสลายไปในดิน สมบัติต่างๆ ของมนุษย์เหมือนของขอยืมไม่ใช่ของเรา เพราะตายไปแล้วเอาติดตัวไปไม่ได้

สิ่งที่เอาติดตัวไปได้ และเห็นได้ชัดด้วยตาธรรมกายคือ บุญและบาป เมื่อเกิดมาเป็นมนุษย์ถ้าปลงได้ถึงขั้นนี้จะเห็นว่า ไม่มีอะไรดีกว่าการกระทำให้ถึงที่สุดแห่งกองทุกข์ การขจัดทุกข์ให้หมดสิ้นไปอย่างสิ้นเชิงก็มีทางเดียวคือ ถือเพศพรหมจรรย์ขอบวชเพื่อรักษาศีลให้บริสุทธิ์ สร้างสมทางบุญเอาติดตัวไปให้ได้มากๆ การเข้าวัด

คนในโลกทั่วไปเห็นกันว่าเป็นเรื่องของคนเฒ่าคนแก่ แต่คุณยายอาจารย์เห็น ว่าอายุ ๒๙ ปีของท่านสมควรแล้วที่จะสละฆราวาสวิสัย

เมื่อได้เห็นธรรมะแล้ว ความเด็ดเดี่ยวเกิดขึ้นในใจว่า “จะต้องออกจากบ้านโดยเด็ดขาด จะไม่ยอมให้มีอะไรมายั่วยุ” จึงได้ปรึกษากับอุบาสิกาทองสุข ด้วยความช่วยเหลือของอุบาสิกาผู้เป็นครู จึงได้ลาคุณนายเลียบในวันพฤหัสบดี ตอนบ่ายวันนั้นเมื่อหลวงพ่อดำปากน้ำออกสอนธรรมะ อุบาสิกาทองสุขได้พาคุณยายอาจารย์เข้ากราบฝากตัว หลวงพ่อพูดทักคำแรกว่า “**มีงมันมาช้าไป**” แล้วให้ส่งตัวเข้าในสถานที่คณิศรราชชั้นสูงทันที โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบปฏิบัติธรรมเหมือนคนอื่นๆ คณินั้นอุบาสิกาทองสุขจึงโกนผมให้ รุ่งเช้าก็ได้เปลี่ยนเพศเป็นอุบาสิกา

เมื่อเป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ การเรียนธรรมชั้นสูงก็เริ่มง่ายขึ้น หลวงพ่อสอนให้รู้จักชั้น ๕ อายุตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ อริยสัจ ๔ ปฏิจลัมปะบาทธรรณ ๑๒ ด้วยเหตุที่ไม่รู้หนังสือจึงต้องอาศัยความรู้ที่เกิดจากการเห็นเท่านั้น ยิ่งทำยิ่งรู้ ยิ่งดูยิ่งเห็น ในที่สุดวิชาธรรมกายก็แตกฉานสุดจะประมาณ หลวงพ่อถามเกี่ยวกับธรรมะเป็นตอบได้ทุกข้อ ท่านถึงกับออกปากชมว่า “**เป็นหนึ่งในมิสสอง**” คำชมของหลวงพ่อกล่าวในที่ประชุม จึงเป็นความภาคภูมิใจอย่างเหลือล้น

คุณยายอาจารย์เล่าถึงความสนุกสนานในการเรียนวิชาธรรมกายชั้นสูงจากหลวงพ่อ ล้วนแต่เป็นความรู้ที่นำมาทศวรรษ แลกประหลาด ซึ่งไม่สามารถเล่าสู่กันฟังเป็นที่เปิดเผยได้ด้วยยังไม่ถึงเวลาอันสมควร

มีอยู่หลายเรื่องที่คุณยายอาจารย์เล่าแล้วพวกเราลูกศิษย์ตื่นเต้นกันมากเช่น ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง หลวงพ่อช่วยประเทศชาติ ศาสนาอย่างเต็มที่ด้วยวิชาธรรมกาย ในขณะนั้นหลวงพ่อมิศมย์ที่เชี่ยวชาญวิชาธรรมกายเป็นพระภิกษุประมาณ ๓๐ รูป เป็นอุบาสิกาประมาณจำนวนเท่ากัน หลวงพ่อรู้การมาโจมตีของเครื่องบินข้าศึกด้วยอำนาจทางสมาธิจิต

แล้วให้ศิษย์ธรรมกายทั้งหมดของท่านช่วยกันปิดลูกกระเบิดลงทะเลบ้าง แม่น้ำบ้าง ปาฏิหาริย์ชอนประเทศ ชอนเมือง ชอนจุฑายุทธศาสตร์ที่สำคัญ บังตาให้เห็นเมืองเป็นป่า ให้มองเห็นที่รกร้างไม่มีคนเป็นเมือง หลวงพ่อคุมการทำงานนี้ด้วยตนเองทั้งวันทั้งคืน ด้วย

อำนาจอันแรงกล้าของศิษย์ธรรมกาย จึงเป็นที่เล่าลือกันในสมัยนั้นว่า ชาวบ้านมองเห็นด้วยนัยน์ตาว่า ตอนเรือบินเข้าศึกมาทิ้งระเบิด มีแม่ชีวัดปากน้ำเหาะขึ้นไปปิดลูกกระเบิด และไม่ใช่มีผู้เห็นเพียงคนเดียวหรือสองคน แต่ได้พากันเห็นเป็นจำนวนมากจนหนังสือพิมพ์เอาไปลงเป็นข่าวอยู่หลายครั้ง

มีครั้งสำคัญที่สุดอยู่ครั้งหนึ่งที่รู้จักกันอยู่เพียง ๓ คน คือหลวงพ่อ คุณยายอาจารย์ และนายประยูร มัคทายกของวัดในสมัยนั้น ครั้นนั้นหลวงพ่อสั่งว่า

“ลูกจันทน์ใช้ธรรมกายไปคูชิ มีลูกกระเบิดแปลกประหลาดลูกใหญ่กว่าเพื่อนอยู่ลูกหนึ่ง พวกสัมพันธมิตรประชุมกันว่าจะมาทิ้งที่ประเทศของเรา เพราะมีญี่ปุ่นอยู่แยะ คูชิ ถ้ามาทิ้งจะเป็นอย่างไร”

คุณยายอาจารย์ท่านเข้าสมาธิตามคำสั่งใช้ธรรมกายตอบหลวงพ่อดังที่ได้เห็นในญาณว่า

“ประเทศของเราเตียนราบเป็นหน้ากลอง แหกเป็นจุน ทั้งต้นไม้ใบหญ้าตึกตุงตึกดา ไม่มีอะไรที่มีชีวิตเหลืออยู่เลยเจ้าคะ” ขณะที่ตอบก็ให้รู้สึกอัศจรรย์ในฤทธิ์อำนาจของระเบิดลูกนั้นจริงๆ

หลวงพ่อก็ไม่พูดอะไรอีกเลย จากเวลานั้นศิษย์ในสถานเจริญภาวนาทุกคนต้องทำงานทางจิตกันทั้งวันทั้งคืน ไม่มีเวลาได้พักผ่อน หลวงพ่อควบคุมอย่างใกล้ชิด ตลอดเวลา ๗ วัน ๗ คืน งานหนักที่ท่านให้กระทำและเป็นความลับอยู่เพิ่งจะเปิดเผยขณะนี้คือ ให้ทุกคนช่วยกันเอาระเบิดลูกนั้นออกไปให้พ้นประเทศไทยในวันที่ ๗ ผลที่ปรากฏคือ พ้นไปจากประเทศไทยจริง แต่ไปทำความราบเรียบเป็นหน้ากลองไว้ที่เมืองอิโรซิมา ในประเทศญี่ปุ่น ที่เรารู้จักกันในชื่อต่อมาว่า**ลูกระเบิดปรมาณู**

(อาจจะไม่มีใครที่ได้อ่านแล้วอยากจะคิดค้นดูก็เป็นได้ บางท่านอาจไม่เชื่อซึ่งท่านก็ไม่ผิด เพราะท่านไม่เห็น บางท่านอาจเชื่อเพราะท่านได้เห็น ได้ฟังด้วยตัวเอง บางท่านเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งซึ่งก็ไม่ผิดเพราะสิ่งเหล่านี้เขาอาจทำได้จริงคอยแต่การพิสูจน์ด้วยตัวเองท่านเท่านั้น แต่ถ้าสงสัยจริงถึงขนาดนั้นก็มีการพิสูจน์ลงไปสอบถามคณะกรรมการวิชาการของฝ่ายสัมพันธมิตรสมัยนั้นดูก็ได้ เข้าใจว่ายังมีอยู่อีกหลายคน)

คุณยายอาจารย์ได้รับการอบรมธรรมจากหลวงพ่อบอกพอสมควร หลวงพ่อก็ขอร้องให้ช่วยสอนธรรมแก่ผู้อื่น ท่านว่า ถ้าไม่สอนแล้วจะไปนั่งนิพพานองค์เดียวในใจก็คิดว่าองค์เดียวก็องค์เดียว คนไม่รู้หนังสือจะไปสอนใครได้ ถ้าเขาไล่ปัญหาธรรมเกี่ยวกับปริยัติคงจะต้องติดขัด อีกประการหนึ่งธรรมะเป็นของลึกซึ้ง ละเอียดรู้ตามได้ยาก เห็นได้ยาก ไม่ใช่วิสัยของการนึกคิดคาดคะเนเอา เป็นเรื่องที่ต้องรู้ต้องเห็นด้วยตนเองจึงจะเข้าใจ

กระนั้น ด้วยความที่ไม่เคยผิดระเบียบวินัย กับความเคารพในครู อาจารย์แม้จะไม่เต็มใจสอนแต่เมื่อหลวงพ่อบอกคำสั่งก็รับปฏิบัติ มีอยู่ครั้งหนึ่งต้องไปถึงเพชรบุรี เพื่อช่วยเหลือนิสิตวัดแห่งหนึ่ง ผู้ซึ่งมาขอร้องต่อหลวงพ่อบอกให้ช่วยส่งศิษย์ไปปราบพวกทรงเจ้าเข้าผี โดยมาใช้ศาลาวัดเป็นที่เข้าทรง คุณยายอาจารย์ได้เล่ารายละเอียดทำให้พวกลูกศิษย์อดหัวเราะเพราะรู้สึกขำไม่ได้ เพราะถึงแม้ท่านจะถูกแกล้งให้ไปพักศาลากลางป่าช้า

แกลังให้กินสมอจนท้องเดิน ท่านก็ยังสามารถใช้ธรรมกายจัดการผีที่เข้าทรงได้สำเร็จ เมื่อกลับมาแล้วทางวัดจึงส่งข่าวแจ้งมาว่าประชาชนเลิกร้างเจ้ากันไปแล้ว นับว่าได้ทำกุศลให้คนเลิกร้างจนไปได้จำนวนไม่น้อย

ความเคารพครูอาจารย์และเคร่งครัดในวินัยนั้น ท่านปฏิบัติมาสม่ำเสมอไม่มีต่างพร้อยตลอด ๓๐ ปีเศษ แม้ขณะนี้ (ปี พ.ศ.๒๕๕๑) ยังสังเกตเห็นได้บ่อยจากการที่เมื่อใดพบว่าลูกศิษย์คนใดตื้อดิ่งไม่อยู่ในโอวาทท่านจะตักเตือนว่ากล่าวด้วยถ้อยคำรุนแรงบางคนถูกลงโทษอย่างหนักถึงขนาดท่านกำหนดเวลาไม่พูดด้วย การขัดคำสั่งที่คนอื่นอาจเห็นว่าเล็กน้อย สำหรับคุณยายอาจารย์ท่านจะถือเป็นเรื่องสำคัญเสมอ เพราะตัวท่านเองไม่เคยตื้อดิ่งต่อครู

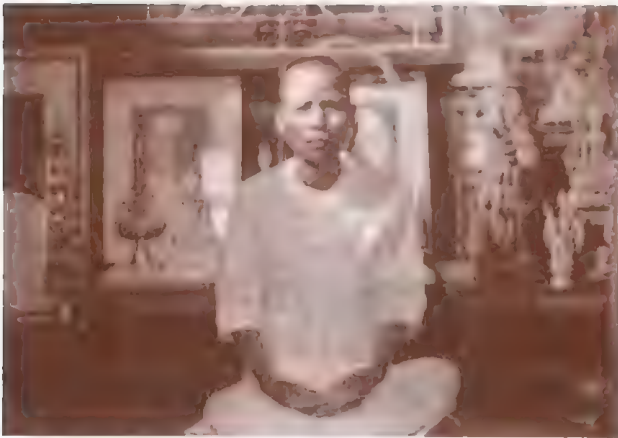

ไม่ใช่เรื่องการเคร่งครัดตรงต่อระเบียบวินัยเท่านั้น แม้แต่เวลา ท่านก็ตรงต่อเวลาจนราวกับว่าท่านเป็นนาฬิกาเสียเอง ถึงเวลาใดทำอะไร จะปฏิบัติตรงสม่ำเสมอไม่ผิดพลาด ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยถึงจะเจ็บไข้ก็ไม่ยอมแพ้ ปฏิบัติหน้าที่ไปทั้งไม่สบายอย่างนั้น ถ้าเป็นมากลุกไม่ไหวก็นอนออกคำสั่งไม่มีย่อท้อ

การสั่งสอนอบรมศิษย์ท่านทำด้วยความเมตตา แม้ตนเองจะไม่มีลูก แต่จากการอบรมนั้นแสดงความหวังดีเสียยิ่งกว่าศิษย์ทุกคนเป็นลูก บิดามารดาของชาวโลกถึงจะหวังใญ่บุตรธิดามากเท่าใด ก็หวังกันได้เพียงชีวิตเดียวนี้ แต่คุณยายอาจารย์ห่วงลูกศิษย์นั้นห่วงทั้งชาติปัจจุบันและอนาคตชาติต่อไป ท่านจะเน้นและกระตุ้นให้ศิษย์ทุกคนฝึกฝนในการทำความดีอย่างไรไม่มีที่หยุด

ที่พอให้พยายามละกิเลสโดยชี้แจงอย่างละเอียดลออ ซึ่งบางครั้งชาวโลกจะเห็นเป็นของธรรมดา แต่ท่านเอามาแจกแจงจนเราซาบซึ้งใจว่า นั่นแหละเป็นกิเลสอย่างละเอียดทีเดียว

การสอนที่ท่านให้ต่อศิษย์ใกล้ชิด ถ้าคนที่ติดเหยื่อในโลกได้ยินจะต้อง

ตกใจมาก เพราะท่านสอนให้รู้จักเอาตัวรอดจากกิเลส เดินออกจากกาม ออกจากความทุกข์ของโลก ให้รู้จักป้องกันตัวให้พ้นเหยื่อล่อของกาม ความสะอาด

ของจิตใจในการประพฤติดุพพรหมจรรย์ของท่านลูกศิษย์ทุกคนตระหนักดี การสั่งสอนของท่านเป็นแบบผ่าตัด ตรงและรุนแรง เป็นแนวประหลาด เช่นตัวอย่างท่านกล่าวว่า เมตตากฎาและสงสาร พาเราตกเหว ต้องเอาอุเบกขาเป็นแถวลยโยนลงไปให้เมตตาสงสารไต่ขึ้นมา นี่เป็นข้ออรรถธรรมที่ค่อนข้างลึกซึ้งในการสู้รบกับกิเลส ซึ่งจะไม่บรรยายให้ละเอียดไว้ ณ ที่นี้

มีบางครั้งบางคราวที่ท่านต้องอดทนจนจับใจศิษย์ เช่นตอนที่ผู้ใกล้ชิดของศิษย์รุมกันโกรธท่าน กล่าวหาว่าท่านเป็นผู้ล้างสมองให้คนของเขาละกิเลสละทิ้งความสุขทางโลกหันมาปฏิบัติธรรม บางรายไปอย่างอันธพาลยืนชี้หน้าว่าท่านสาตเสียเทเสีย ท่านคงรู้ด้วยวิธีหนึ่งเจ็บแสบใจไว้ในกายปฏิบัติกัมมัฏฐานสู่การกระทำเช่นนั้นมิผลให้ท่านมีจิตผ่องแผ้วไม่สะดุ้งสะเทือนโกรธแค้น ท่านไม่สู้ด้วย วิธีโกรธตอบ ท่านกล่าวว่า

“ชาติหน้ามีจริง ชาตินี้เราเป็นได้แค่นี้ใช้หนี้อยู่ก็อดทนเอา จะสู้

ทำความดีไม่ถอย ขาดหน้าจะไม่ให้เป็นอย่างชาตินี้แน่นอน”

ความมหัสจรรย์ที่น่าคิดอีกประการคือ คุณยายอาจารย์ไม่มีความรู้ทางโลกเลย เดือนหนึ่งปีหนึ่งจะออกนอกที่พักแทบจะนับครั้งถ้วน แต่ถ้าศิษย์คนใดมีปัญหา ไม่ว่าจะเรื่องส่วนตัว เรื่องครอบครัวหรือเรื่องราชการ ซึ่งบางครั้งผู้เป็นเจ้าของเรื่องหาทางออกไม่ได้ ถ้ากราบเรียนปรึกษาท่าน จะไม่มีใครผิดหวังจากคำแนะนำนั้นสักครั้งเดียว จะต้องได้รับผลสำเร็จอย่างมหัศจรรย์ทุกครั้ง โดยเฉพาะถ้าเป็นปัญหาเฉพาะหน้าแล้ว สุดท้ายจะกล่าวชมปฏิภาณของท่านได้ การแสดงอาการไม่รู้ทันผู้อื่นที่คนทั่วไปเห็นอยู่นั้น ได้ปิดบังไม่ให้ใครเห็นปัญญอันชาญฉลาดของท่านเสียสิ้นเชิงมีแต่ศิษย์ใกล้ชิดเท่านั้นที่ทราบ

รัศมีของคุณยายจันทร์ ขนนกยูง

เมื่อสมัยที่คุณยายจันทร์ยังพักอาศัยกับคุณยายทองสุขในวัดปากน้ำใต้ มีครูจากโรงเรียนเยียนาฯ จ.เชียงใหม่ มาพักที่บ้านคุณยายทองสุขเพื่อปฏิบัติธรรม คุณครูผู้นี้มีลูกศิษย์ชื่อ เจ้าสร้อยมาลา ณ จำปาศักดิ์ ซึ่งขณะนั้นมีอายุเพียง ๑๕ ปี ได้ติดตามมาด้วย

เจ้าสร้อยมาลาฯ เล่าให้ฟังว่า ในราวปี พ.ศ.๒๕๐๕ ท่านได้ติดตามคุณครูมุกดา โอยเสน ซึ่งเป็นลูกศิษย์วัดปากน้ำ มาปฏิบัติธรรมที่วัดในช่วงปิดเทอม ท่านเองไม่เต็มใจมา แต่เกรงใจคุณครูจึงต้องมาด้วย ท่านมาพักที่วัดปากน้ำอยู่ ๔ คืน อยู่ที่กุฏิคุณยายทองสุขเดิม ขณะนั้นคุณยายทองสุขสิ้นชีพแล้ว แต่คุณยายอาจารย์ยังพักอยู่ ที่กุฏินั้น เจ้าสร้อยมาลาฯ เล่าว่าครั้งแรกที่เจอกัน ท่านจำชื่อคุณยายได้แม่น เพราะรู้สึกว่ชื่อนามสกุลแปลกดี ตกตอนเย็นคุณครูมุกดา หาข้าวให้รับประทานแต่ท่านรับประทานไม่ได้ เพราะกับข้าวเป็นน้ำพริกกะปิ ท่านแพ้จึงจึงไม่ได้รับประทาน อีกทั้งงาน ช้อนก็เป็นสังกะสี เมื่อคุณครูบังคับจึงแสดงอาการไม่พอใจ แต่คุณยายอาจารย์ท่านไม่ถือโกรธเลย ท่านบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่กินก็ไม่เป็นไร” แล้วท่านก็เดินไปหยิบกล้วยมาให้

ด้วยความหวังดีเกรง
เจ้าสร้อยมาลาฯ จะ
ทิว แต่เจ้าท่านก็ไม่
ยอมรับประทานอีก
เพราะกำลังโกรธ
ท่านไม่เคยลำบาก
เนื่องจากท่านเป็นเจ้า
มิตระกุล มีบริวาร

แวดล้อมมากมาย คิณนั้นท่านจึงเข้านอนทั้งที่ท้องว่างและมีอารมณ์ขุ่นมัว ท่าน
เล่าว่าท่านนอนมองหลังคาสังกะสีของบ้านและนึกไปว่าถ้าฝนตกจะรั่วใส่
เราไหมนะ และทำไมเราต้องมานอนในที่อย่างนี้

ราวตีสามของคิณนั้นท่านสะดุ้งตื่น ได้ยินเสียงของคุณยายทองสุข
จากเทป เสียงดังชัดเจนมากพูดอย่างเฉียบขาดว่า “ให้ประคองดวงจิตของคุณ
ประคองดวงธรรมกายไว้เหนือสะดือ แม้คุณจะมี ขี้ จะเยียว จะตด ก็ให้ สัมมา
อะระหังไว้” ตอนนั้นเจ้าสร้อยมาลาฯ ท่านไม่เข้าใจ ท่านนึกไม่พอใจว่าทำไม
พูดคำไม่สุภาพ และพอมองออกไปนอกมุ้งเห็นคุณยายอาจารย์ ท่านนั่งสมาธิ
อยู่ที่แปลกคือท่านเห็นแสงสว่างเป็นวงอยู่รอบศีรษะของคุณยายอาจารย์ด้วย
เป็นแสงสีขาวนวล ซึ่งท่านมาทราบในภายหลังว่าเป็นแสงที่นักวิทยาศาสตร์
เรียกว่า แสงออโรรา ซึ่งมีทั้งสีเขียว เหลือง ส้ม แต่แสงสีขาวนวลนี้แสดงถึง
พลังอันสูงสุด ท่านเคยเห็นแสงอย่างนี้ครั้งหนึ่งเมื่อคราวเป็นไข้หนัก ใกล้ตาย
พอมาทเห็นแสงอย่างนี้จากคุณยายอาจารย์อีก จึงนึกศรัทธา ใจก็เลยอ่อน
โยนลง เข้าขึ้นมาท่านรับประทานข้าวได้ไม่บ่นอีก

พอราว ๘ โมงเช้า มีแม่ชีและผู้คนเยอะแยะไปกราบศพหลวงพ่อดำ
ปากน้ำ ท่านก็ตามครมุกตาไปด้วย โดยไม่รู้จักหลวงพ่อดำปากน้ำเลย เมื่อ
ได้ยินพระน่านั่งสมาธิแบบสัมมา อะระหัง ท่านยังไม่หายโมโห จึงแกล้งภาวนาว่า

ล้มมาอะระหอย (ถึงตอนนี้เจ้าสร้อยมาลาฯ ท่านยกมือไหว้ทว่มีศึระว่า สาธุ ขออย่าได้เป็นบาปติดตัวเลย ตอนนั้นไม่รู้เรื่องจริงฯ) ขณะที่ท่านภาวนาอย่างนั้นท่านก็ได้เห็นพระรูปหนึ่งที่ท่านไม่รู้จัก เอาอะไรมาตีศึระท่านแล้วคว่าให้ใช้คำภาวนาให้ถูก และต่อไปภายหน้าจะมีญาณรู้เห็นมากกว่าคนธรรมดา ท่านยังเถียงพระรูปนั้นไป แต่จำหน้าพระรูปนั้นได้อยู่ ครั้นนั่งสมาธิกันเสร็จแล้วก็มีการแจกพระของขวัญกัน ตอนนั้นทำบุญกันองค์ละ ๓๐ บาท โดยให้รับได้คนละ ๑ องค์เท่านั้น แต่เจ้าสร้อยมาลาฯท่านเป็นเด็กแก่น ท่านจึงเวียนเข้าไปรับอีก เมื่อรอบแรกท่านรับฯจึงไม่ได้มองอะไร แต่เจ้าสร้อยมาลาฯท่านเป็นเด็กแก่น ท่านจึงเวียนเข้าไปรับอีก เมื่อรอบแรกท่านรับฯจึงไม่ได้มองอะไร พอเข้าไปรอบที่สองท่านมีเวลาเหลียวมองไปรอบๆ จึงได้เห็นโถงศพตั้งอยู่ มีดอกไม้จัดไว้สวยงามจึงรู้ว่าต้องเป็นคนดีเป็นที่นับถือ ครั้นเงยหน้าเห็นรูปหลวงพ่อดัดปากน้ำ ท่านสะดุ้ง นึกได้ว่าเป็นพระที่มาเตือนท่าน เมื่อได้ถามพระที่กำลังแจกพระของขวัญจึงได้รู้ว่าเป็นหลวงพ่อดัดปากน้ำจริงๆ และต่อมาภายหลังท่านได้ทำสมาธิแบบล้มมา อะระหัง เรื่อยมา และมีญาณรู้เห็นอย่างทีหลวงพ่อดัดท่านพูดไว้ทุกประการ

เจ้าสร้อยมาลาฯแม้จะเป็นเด็กอายุเพียง ๑๕ ปี ในขณะนั้น ก็ยังประทับใจในตัวคุณยายอาจารย์จันทร์ ชนนกยูง เมื่อเอ่ยถึงคุณยายอาจารย์ ท่านจะบอกได้ทันทีว่าคุณยายเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน และท่านไม่เคยถือโกรธใคร แม้จะได้พักอยู่กับท่านเพียง ๔ คืน ก็ยังประทับใจ และรำลึกถึงคุณยายอาจารย์อยู่เสมอ ท่านไม่ได้มีโอกาสดูกลับไปกราบอีก แต่หลังจากนั้นท่านได้นั่งสมาธิตามแนวล้มมา อะระหัง เรื่อยมา และท่านไม่ได้แก่งภาวนาผิดๆ อย่างนั้นอีก

ปัจจุบันนี้เจ้าสร้อยมาลาฯ จะนำอาหารไปถวายพระที่วัดใกล้บ้าน ท่านสวดมนต์ทำวัตรและนั่งสมาธิทุกวันไม่เคยขาดเลย

แต่เดิมด้วยคิดว่าตนเองไม่มีความรู้ทางหนังสือ การสอนผู้อื่นคง

ลำบากเพราะความรู้ที่มีอยู่ได้จากภาคปฏิบัติล้วนๆ จึงไม่คิดจะสอนใคร ครั้นรำลึกถึงคำสั่งครั้งสุดท้ายของหลวงพ่อก็ให้ไว้ว่า **ให้ช่วยกันเผยแผ่วิชาธรรมกายของพระพุทธองค์** คุณยายอาจารย์จึงต้องรับหน้าที่อบรมสั่งสอนผู้เฝ้าธรรมตลอดมาจนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๒๑ แม้อายุใกล้จะ ๗๐ ปีแล้ว ท่านก็ยังไม่ทิ้งหน้าที่ตามคำสั่งของหลวงพ่o ใครที่เป็นศิษย์เห็นท่านแล้วจะรู้สึกภูมิใจดูท่านแข็งแรง ว่องไว แต่เมื่อนึกถึงอายุของท่าน บางทีทำให้อดใจหายไม่ได้ ท่านกำลังนับวันจากพวกเราอยู่ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าท่านจะยังอยู่หรือจากไป สิ่งหนึ่งที่ได้ทิ้งไว้ให้พวกเราได้กราบระลึกถึงคือ **“ความเป็นตัวอย่างอันยอดเยี่ยมในการสร้างบารมี”** จะมีใครบ้างสักกี่คนหนอที่จะเดินทางตามตัวอย่างอันวิเศษนี้ ปัจจุบันคุณยายจันทร์ได้ละสังขารไปแล้ว เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๓ สิริอายุได้ ๙๒ ปี

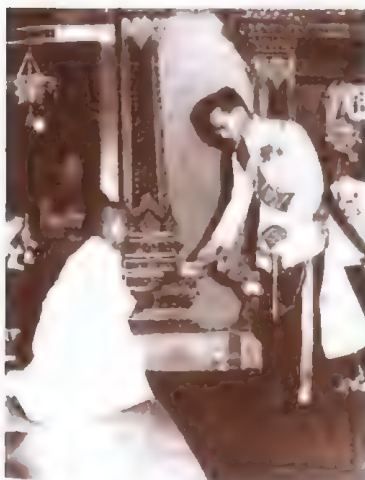
อาจารย์แม่ชีเอียร ชีรสวัสดิ์

อาจารย์แม่ชีเอียร์ ชีรสวัสดิ์

หนึ่งในบรรดาศิษย์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ (สด จนทสโร) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ “วิชาธรรมกาย” อีกท่านหนึ่ง คือ อาจารย์แม่ชีเอียร์ ชีรสวัสดิ์ ซึ่งในปี พ.ศ.๒๕๒๗ นี้ ท่านมีอายุได้ ๗๙ ปี และลูกศิษย์ของท่านมักจะเรียกท่านว่า “คุณแม่” หรือ “คุณยาย”

อาจารย์แม่ชีเอียร์ ถือกำเนิดในวันพฤหัสบดี เดือน ๓ ปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๘ ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี บิดาท่านชื่อ ไกร และมารดาท่านชื่อ นา มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๕ คน เป็นหญิง ๒ คน และชาย ๓ คน โดยอาจารย์แม่ชีเอียร์เป็นบุตรคนที่ ๔

ชีวิตในเยาว์วัยของท่านนับว่ามีความสุขและความอบอุ่นตามสมัยเวลา บิดามารดาท่านมีอาชีพค้าขายอิฐทราย โดยล่องเรือมาขายที่กรุงเทพฯ และอาจารย์แม่ชีเอียร์ได้หัดอ่านเขียนกับ

พี่น้องที่บ้านจนพออ่านออกเขียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในสมัยนั้นยังไม่ค่อยแพร่หลาย เด็กผู้หญิงมักไม่ได้รับการส่งเสริมด้านการศึกษาเท่าที่ควร มารดาของอาจารย์แม่ชีเอียร์สิ้นชีวิตลงเมื่อท่านอายุได้เพียง ๗ ปี ครั้นอายุได้ ๑๕ ปี บิดาได้พาครอบครัวโยกย้ายมาอาศัยอยู่ที่จังหวัดธนบุรี โดยบิดาท่าน

ยังคงยึดอาชีพเดิมคือ ค้าขายอิฐทรายต่อไป

เมื่ออายุได้ ๒๕ ปี ท่านได้สมรสกับนายพิง วีรสวัสดิ์ ซึ่งเป็นพ่อค้าส่งของจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ เมื่ออายุ ๓๐ ปีจึงให้กำเนิดบุตรชายหนึ่งคนชื่อ เกษม วีรสวัสดิ์ ซึ่งสามีและท่านได้ส่งให้เรียนที่โรงเรียนอัสสัมชัญ จนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงเข้าทำงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งจนถึงปัจจุบันนี้

หลังจากคลอดบุตรแล้ว ท่านก็เริ่มสนใจพระพุทธธรรม โดยมาทำบุญฟังเทศน์ และนั่งภาวนากับหลวงพ่อดปากน้ำ ณ วัดปากน้ำเป็นประจำเท่าที่โอกาสจะอำนวย

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองอุบัติขึ้น และประเทศไทยต้องเข้าสู่สงครามด้วยภาวะจำยอม มีทหารญี่ปุ่นอยู่เต็มบ้านเมือง เครื่องบินฝ่ายพันธมิตรก็เข้าโจมตีทิ้งระเบิดทั่วไป อย่างหนักทั้งที่ฝั่งกรุงเทพฯ และฝั่งธนบุรี ในคราวนั้นท่านได้รับความเดือดร้อนจากภัยสงครามเป็นอย่างมาก แต่ครอบครัวของท่านมิได้โยกย้ายหนีสงครามออกไปต่างจังหวัดเช่น บางครอบครัว ในครั้งนั้นท่านจึงอธิษฐานจิตต่อหน้าพระพุทธปฏิมากรว่า “ขอให้บ้านและร้านค้าจงดอดพ้นจากภัยของระเบิด ซึ่งถ้ารอดพ้นไปได้แล้ว ท่านจะขอบวชและปฏิบัติธรรมถวาย ปรากฏว่า บ้านและร้านค้าของท่านอยู่รอดปลอดภัยมาจนสงครามสงบ ดังนั้น เมื่อทางการประกาศยุติสงครามได้ ๓ วัน ท่านจึงเข้ามาพักที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อยู่ ๑ อาทิตย์แล้วจึงบวชด้วยความยินยอมของสามี โดยหลวงพ่อดปากน้ำได้เมตตาทำพิธีบวชให้เองในครั้งนั้น ถ้าใครถามท่านว่าจะบวชนานเท่าใด ท่านจะตอบว่า ยังไม่แน่ สบายใจหรืออยู่ได้แค่นั้นก็เอาแค่นั้น ท่านมิได้มีความตั้งใจอยู่เลยว่าจะบวชจนตลอดชีวิต เพราะขณะนั้นวัยของท่านก็เพียง ๔๐ ปี อีกทั้งสามีและลูกชายวัย ๑๐ ขวบอีกคนหนึ่งที่ยังต้องห่วงใยและผูกพันอยู่

หลังจากบวชแล้ว ท่านได้เรียนธรรมปฏิบัติกับหลวงพ่อดตามเวลาที่

แม่ชีทองสุข ลำแดงปิ่น แม่ชีเอียร ชีรสวัสดิ์

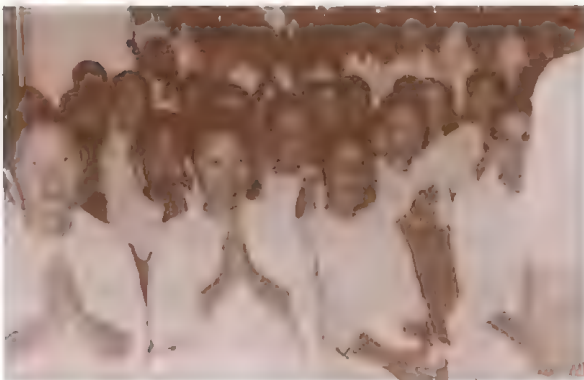
พระเดชพระคุณหลวงพ่от่านลงสอน นอกจากนั้น ท่านยังได้เรียนกับอาจารย์แม่ชีทองสุข ลำแดงปิ่นอีกด้วย ท่านจึงถือว่าแม่ชีทองสุขเป็นอาจารย์ของท่านอีกผู้หนึ่ง แต่ในช่วงพรรษาแรก ท่านยังมิได้ “ธรรมกาย” และเป็นบุญของท่านที่ยังไม่ได้มีเหตุให้สึกออกไปเสียก่อน จนต่อมาใน พรรษาที่ ๒ วันหนึ่งหลวงพ่อสั่งให้แม่ชีทองสุขออกไปสอนธรรมปฏิบัติตามต่างจังหวัดโดยเริ่มที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และอนุญาตให้เลือกแม่ชีอีกคนไปเป็นเพื่อนด้วย ซึ่งอาจารย์แม่ชีทองสุขก็ได้เลือกท่านเนื่องจากเห็นว่าเหมาะสมที่สุด แม้ว่าท่านยังไม่ได้ธรรมกายในขณะนั้น เมื่ออาจารย์แม่ชีทองสุขนำความไปกราบเรียนหลวงพ่от่าน หลวงพ่от่านก็เห็นชอบด้วย และกล่าวว่า “ไปเถิด แล้วจะได้ธรรมกายกลางทางนั่นแหละ” และก็สมจริงดังคำทำนายของหลวงพ่อวัดปากน้ำ คือ ท่านได้ธรรมกายระหว่างเดินทางไปทำการสอนจริงๆ และสามารถเริ่มลงมือสอนธรรมปฏิบัติแก่สาธุชนผู้สนใจได้เลยในทันที

ต่อจากบางปะกง อาจารย์แม่ชีทั้งสองท่านก็ได้ไปสอนธรรมปฏิบัติที่ชลบุรี ได้พักอยู่ที่วัดช่องลม เป็นเวลาหลายเดือน ประชาชนที่นั่นได้ธรรมะ

กันมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านสมภาร ท่านก็ได้ธรรมะ ซึ่งท่านก็ได้ช่วย
ดำเนินการสอนต่อไป อาจารย์แม่ชีทองสุข และศิษย์เอกของท่านก็ได้
นมัสการลาท่านสมภารวัดช่องลม ไปสอนธรรมปฏิบัติที่วัดหนองตำลึง
ประมาณเดือนหนึ่งและต่อมาที่วัดหนองข้างคอกอีกเดือนหนึ่ง จากนั้น
อาจารย์แม่ชีเจียรกับอาจารย์ของท่านก็ได้เดินทางไปสอนธรรมปฏิบัติต่อที่
ตำบลพนัส และจึงย้อนกลับไปช่วยท่านสมภารวัดช่องลม ที่จังหวัดชลบุรีใหม่
อีกเป็นเวลาหลายเดือน ก่อนเดินทางกลับมากำหนดนมัสการรายงานต่อหลวง
พ่อที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

หลังจากได้ธรรมกาย และได้เรียนธรรมสูงยิ่งขึ้น ท่านก็ตัดสินใจ
แน่วแน่ที่จะช่วยเผยแผ่วิชชาธรรมกายแก่สาธุชนทั่วไป และไม่คิดจะสึกกลับ
สู่เพศคฤหัสถ์อีกเลย ท่านได้เดินทางไปสอนธรรมปฏิบัติกับอาจารย์แม่ชีทองสุข
ตามคำสั่งของหลวงพ่อเรื่อยมา

สถานที่ต่างๆ ที่ท่านไปนั้นมีมากมาย เช่น ชลบุรี เชียงใหม่ อุดรฯ
พิษณุโลก สระบุรี นครสวรรค์ ฯลฯ มีผู้ได้ธรรมะทั้งบรรพชิตและฆราวาสกัน
ในทุกจังหวัดและตำบลที่ได้ไปสอนนั้นเป็นที่อนุโมทนาอย่างยิ่งที่นครสวรรค์
นี้เองได้มีผู้มีจิตศรัทธาขอให้ท่านสอนประจำอยู่ที่นั่นโดยสร้างสำนักปฏิบัติธรรม
ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย ที่ถนนดาวดึงส์ อ.เมือง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อท่าน

นำ เรื่องไป เรียน
ปรึกษากับหลวงพ่
เรื่องจะอยู่ประจำที่
นครสวรรค์ หลวงพ่
ให้การสนับสนุนโดย
บอกว่า “อยู่ที่นั่นจะ
ดีเพราะมีญาติพี่น้อง
และพวกพ้องใน

แม่ชีทองสุขสอนธรรมกาย ณ วัดอุปคุต จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๔

อดีตชาติอยู่ที่นั่นมาก” ด้วยเหตุนี้ ท่านจึงไปอยู่ประจำที่สำนักปฏิบัติธรรมที่จังหวัดนครสวรรค์เรื่อยมา

ทุกๆ ปีในงานกฐินของวัดปากน้ำ อาจารย์แม่ชีเอียรจะนำศิษยานุศิษย์ครั้งละ ๓๕ คัณธมาทอดกฐินเป็นประจำมิได้ขาด ท่านถือเป็นข้อปฏิบัติเรื่อยมา จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งท่านมีอายุได้ ๗๒ ปี ท่านได้ล้มป่วยเป็นโรคหัวใจและความดันสูง จึงได้เข้ามาพักรักษาตัว ณ วัดปากน้ำ เพราะการเดินทางไปรักษาตัวในโรงพยาบาลกระทำได้สะดวกกว่า ท่านจึงได้กลับเข้ามาประจำอยู่ที่วัดปากน้ำอีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ท่านยังมีความเมตตาและห่วงใยลูกศิษย์ทางนครสวรรค์ ดังนั้น ในระหว่างเข้าพรรษาท่านจะเดินทางไปประจำอยู่ที่สำนักปฏิบัติธรรมที่นครสวรรค์ และนำลูกศิษย์มาทอดกฐินที่วัดปากน้ำทุกปีเช่นเคย

ถึงแม้ท่านจะมีอายุมาก และมีโรคภัยเบียดเบียน ท่านก็ไม่เคยย่อท้อ ยังเมตตาสั่งสอนศิษยานุศิษย์เสมอมา ท่านเตือนผู้ปฏิบัติธรรมอยู่เสมอว่า “ขอให้ตั้งใจทำให้จริงๆ จังๆ แล้วจะพบของจริง” แม่ชีเอียรละสังขารไปเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙ ด้วยอาการอันสงบ คงเหลือไว้แต่คุณธรรมความดีที่ได้สร้างไว้ เป็นต้นแบบแก่อนุชนรุ่นหลังสืบไป

คุณครูตรีธา เนียมบำ

คุณครูตรีธา เนียมขำ นายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ

นางสาวตรีธา เนียมขำ เป็นบุตรของ นายดวง นางฟุ้ง เนียมขำ ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางป่อ อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ เกิดวันเสาร์ที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ.๒๔๖๙ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีชาล

การศึกษา

- การศึกษาสามัญ มัธยม ๓
- การศึกษาพระปริยัติธรรม ธรรมศึกษาชั้นเอก

พ.ศ.๒๔๘๒ อายุ ๑๓ ปี มาอยู่วัดปากน้ำ
ภายใต้บารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงพ่อด

พ.ศ.๒๔๘๓ อายุ ๑๔ ปี ได้บวชเป็น
แม่ชี เพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมและบำเพ็ญกิจ
ภาวณาตามแนววิชาธรรมกาย จนสามารถ
รับใช้สนองงานที่ท่านได้มอบหมายไว้

พ.ศ.๒๔๙๔ อายุ ๒๖ ปี ได้ลาสิกขาจาก
แม่ชี แล้วได้อยู่ปฏิบัติและรับใช้หลวงพ่อด
ตลอดมา

ได้ช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าประคุณ

คุณครูตรีธา เนียมขำ

สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ในการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ที่หลวงพ่อดำรงไว้ ทั้งในด้านการศึกษาในด้านการปฏิบัติธรรม ในด้านการก่อสร้างเสนาสนะ และถาวรวัตถุ ในด้านอาหารบิณฑบาต อีกทั้งเป็นผู้ริเริ่มดำเนินการในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานวัดปากน้ำ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบันและได้หาเจ้าภาพผู้เป็นประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานจนถึง พ.ศ.๒๕๖๗ อีกทั้งยังช่วยดูแลการก่อสร้าง หอเจริญวิปัสสนา การบรรจุพระผงธรรมขันธ จำนวน ๑,๒๐๑,๒๕๐ องค์ ณ หอเจริญวิปัสสนา และในการสอนภavanaใน วันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดราชการ ณ หอเจริญวิปัสสนา

ปัจจุบัน

คุณครูตรีธาอายุ ๗๗ ปีแล้ว แต่ก็ยังปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญ คือเป็นนายกสมาคมศิษย์เก่าหลวงพ่อดำรงไว้ อันเป็นตำแหน่งทรงเกียรติซึ่งอดีตนายกสมาคมฯ มีท่านอดีตผู้พิพากษา สุธรรม จันทร์กลัด เป็นอาทิ

ความเป็นมาของการเข้าวัด

ข้าพเจ้ามาอยู่วัดปากน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๑ มีอายุเพียง ๑๓ ปี

เพราะบิดาของข้าพเจ้าได้พามาตรวจข้าพเจ้าซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปี มารักษาโรคกับหลวงพ่อดำรง เนื่องจากไม่มีหมอคนใดที่จะสามารถรักษาให้หายได้ ข้าพเจ้าจึงได้มีโอกาสมาฝึกนั่งภาวนากับหลวงพ่อดำรง จนปฏิบัติได้วิชา

ธรรมกาย และท่านได้รักษาโรคให้มารดาของข้าพเจ้าด้วยวิชาธรรมกาย จนมารดาของข้าพเจ้าหายจากโรคมีร่างกายแข็งแรงเป็นปกติ มีชีวิตต่อมาได้

๒๔ ปี หลังจากนั้นหลวงพ่อก็นำข้าพเจ้าจากบิตามารดา ให้มาบวชชีและอยู่ปฏิบัติกิจภาวนาในวัดปากน้ำข้าพเจ้าจึงต้องจากบิตามารดา ญาติพี่น้องมาอยู่ในความอุปการะของพระเดชพระคุณท่านตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาหลวงพ่อก็นำฉันไปเปรียบเสมือนบิดาผู้ให้กำเนิดของข้าพเจ้า ท่านได้ให้ความรู้ อบรมดูแลสั่งสอนการประพฤติปฏิบัติ ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ให้ความเมตตาปราณีห่วงใยสารพัดสุดจะพรรณาได้หมดสิ้น

นอกจากท่านจะมีอุปการะคุณแก่ข้าพเจ้าอย่างสูงสุดอันจะหาผู้ใดเสมอเหมือนได้ยากแล้ว ท่านยังเป็นผู้ชุบชีวิตมารดาข้าพเจ้าซึ่งเปรียบเสมือนตายทั้งเป็นให้ฟื้นคืนขึ้นมาใหม่ และต่อมาทั้งบิตามารดาของข้าพเจ้าก็ได้มารักษาฉันนั่งภาวนาอยู่ภายใต้บารมีธรรมของพระเดชพระคุณท่าน สามคนพ่อแม่ลูกจึงเป็นหนี้พระคุณท่านสุดที่จะชดใช้ได้หมด

จากการที่ได้อยู่ใกล้ชิดพระเดชพระคุณท่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๑ จนถึงวันท่านมรณภาพเป็นเวลาถึง ๒๑ ปี หลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว ข้าพเจ้าก็ยังคงอยู่ในวัดปากน้ำเพื่อปฏิบัติกิจภาวนาโดยไม่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นเลยจนถึงปัจจุบันนี้นับเป็นเวลานานถึง ๖๕ ปีแล้ว

การสอนและเผยแผ่วิชาธรรมกาย

สมัยนั้นวัดปากน้ำมีสภาพทั้งวัดร้างชำรุดทรุดโทรมทั้งในด้านวัตถุและการประพฤติปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร มีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่เพียง ๑๓ รูป เมื่อหลวงพ่อกับมาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแล้ว ท่านก็มีโครงการจะพัฒนาวัด

พระครูปัญญากิริต พระครูพิพัฒนธรรมคุณ

คุณแม่ท้วม คุณแม่ไข

ปากน้ำให้เจริญรุ่งเรือง ท่านไม่ชอบอยู่เฉยๆ ท่านบอกว่า “อยู่ที่ไหนก็ให้ท่าน บริจาคทานเรื่อยไป ไม่ทำอะไรก็สอนหนังสือหนังสือไปส่งเคราะห์อ่อนเคราะห์ที่กลบุดร”

การพัฒนาวัดปากน้ำของหลวงพ่อดีกต่างจากวิธีการของผู้อื่นในยุคเดียวกัน คือ หลวงพ่от่านมีความมุ่งมาดปรารถนาจะพัฒนาคนก่อนสิ่งอื่นๆ ก่อนที่จะพัฒนาถาวรวัตถุต่างๆ เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ และเสนาสนะต่างๆ ท่านถือว่า เมื่อพัฒนาคนให้ดี แล้วความเจริญทางด้านวัตถุก็จะตามมาเอง

ท่านบอกว่าสร้างคนนั้นสร้างยาก เรื่องเสนาสนะไม่ยาก ใครมีเงินก็สร้างได้ แต่ความสำคัญต้องสร้างคนก่อน หลักการพัฒนาคนของหลวงพ่อดีกคือการให้การศึกษาเพื่อยกระดับคนให้สูงขึ้นทั้งในด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับจิตใจและอารมณ์ คือนอกจากจะทำให้คนมีความรู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดปราดเปรื่องขึ้นแล้ว ยังมีความประพฤติดี ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบอีกด้วย เมื่อพัฒนาคนให้ดีขึ้นทั้งภายนอกและภายในแล้ว สังคม และประเทศชาติบ้านเมืองก็จะเจริญรุ่งเรืองตามไปด้วยหลวงพ่อดีกท่านมักกล่าวเสมอว่า การศึกษานั้นสามารถเปลี่ยนชีวิตผู้ศึกษาให้สูงกว่าพื้นเดิม คนที่มีการศึกษาดีจะได้อะไรก็ดีกว่า ประณีตกว่าผู้อื่น คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิกินใช้

ไม่หมด

ดังนั้นหลวงพ่อก็จัดให้มีการศึกษาทั้งด้านปริยัติและปฏิบัติ ทางด้านปริยัตินั้นท่านเคยจัดตั้งโรงเรียนมาก่อนแล้ว ตั้งแต่ครั้งยังอยู่วัดพระเชตุพนฯ เมื่อมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านจึงจัดทำได้เต็มที่ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง หลวงพ่อได้แบ่งการปกครองออกเป็นส่วนๆโดยมอบให้ พระครูปัญญาภิศ คุณแลเต็กวัด พระครูพิพัฒนธรรมคุณ คุณแลสามเณร อุบาลิกาโช ชัยพานิช อุบาลิกาท่วม หุตานุกรม ปกครองคุณแลแม่ชี ส่วนพระภิกษุ หลวงพ่อปกครองดูแลเอง

เมื่อได้วิชาธรรมกายแล้วหลวงพ่อก็ได้ศึกษาค้นคว้าทดลองด้วยตัวของท่านเอง เป็นเวลานาน จนท่านแน่ใจว่าประสบความสำเร็จแล้ว ท่านจึงสั่งสอนเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รู้เห็นเหมือนท่าน มิได้หวงวิชาไว้แต่ผู้เดียว การที่หลวงพ่อกำลังศึกษาค้นคว้าวิชาธรรมได้ด้วยตนเองนั้น เป็นที่ทราบกันดีในหมู่สงฆ์สมัยนั้น มีหลักฐานจากพระธรรมเทศนาของพระธรรมทัตตนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม ดังนี้

“เมื่อหลวงพ่อก็ได้ศึกษามีความรู้อย่างดีแล้ว ท่านก็สะสมวิชาทางวิปัสสนา ไปเที่ยวเรียนหลายสำนักด้วยกัน ครั้นท่านเรียนทางวิปัสสนาแล้ว ก็เทียบเคียงว่าจะเอาอย่างไหนดีที่สุด ท่านก็ตกลงปลงใจเอาแบบที่ท่านใช้อยู่ บัดนี้อย่างที่เรียกว่า ธรรมกาย ท่านเองเป็นผู้ค้นพบหรือสำเร็จความรู้ทางวิปัสสนาแบบธรรมกายก่อนใครๆ แปลว่าท่านไม่ใช่เป็นผู้สอนคนอื่นแต่ด้วยปากของท่าน ท่านทำตามแบบของท่านได้ด้วย เมื่อท่านจะได้บรรลุคุณธรรมคือวิปัสสนาแบบธรรมกายสมประสงค์ ท่านก็ได้เล่าให้ฟังว่าวันที่ท่านจะได้ประสบพบวิปัสสนาในวันนั้นท่านได้บำเพ็ญเพียรอยู่ในพระอุโบสถแห่งหนึ่ง ด้วยตั้งใจว่าถ้าไม่ได้สำเร็จวิปัสสนาในวันนี้แล้ว เราก็จะยอมตายคล้ายกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่นั่งประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์ ทรงตั้งปณิธานความเพียรว่าถ้าเราไม่ได้พระสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ถึงเลือดเนื้อจะเหือด

ไปจะเหลืออยู่แต่กระดูกและเส้นเอ็นก็ช่าง จะต้องยังความปรารถนาหรือผล
ที่ปรารถนาให้บังเกิดขึ้นเสียก่อนให้ได้จึงจะยอม ถ้าไม่อย่างนั้นจะไม่ยอมลุก
เป็นอันขาดความปรารถนาอันเดียวขาดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-
เจ้าที่ประทับอยู่ใต้ต้นโพธิ์เป็นเหตุให้บรรลुพระสัมมาสัมโพธิญาณฉับใด
ความปรารถนาของหลวงพ่อดปากน้ำก็สามารถถึงการบรรลุผลของ
วิปัสสนาฝ่ายธรรมกายได้ฉับนั้น เมื่อท่านได้แล้ว ท่านก็ไม่หยุดยังได้สั่งสอน
ศิษยานุศิษย์ญาติมิตรทั้งหลาย เพราะท่านตั้งใจแน่วแน่ว่าเมื่อท่านได้บรรลุถึง
คุณของวิปัสสนาแล้วท่านจะเป็นผู้นำเอาแสงสว่างมามอบให้แก่บรรดาบวชชน
ท่านจะเป็นตัวแทนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบันดาลคุณงามความ
ดีให้ชนทั้งหลาย ท่ามกลางเสียครหานินทาโจษจันท่านก็หาท้อถอยแต่
ประการใดไม่”

หลวงพ่อบอกเล่าให้ลูกศิษย์ฟังว่าในครั้งแรกท่านคิดจะปลีกตัว
ปลีกเร้นไปหาความสงบสงัดตามป่าเขา แต่ก็มานึกถึงเพื่อนมนุษย์ที่ยังมีดมน
อนธการไร้ที่พึ่งยังมีกิเลสและโมหะเข้าครอบงำจิตใจอยู่เป็นจำนวนมาก
รวมทั้งผู้ที่มีความทุกข์ยากเดือดร้อนจากการหาเลี้ยงชีพและโรคภัยไข้เจ็บก็มี
อีกเป็นจำนวนมากเช่นกัน ถ้าหากว่าท่านจะปลีกเร้นไปหาประโยชน์ส่วนตัว
ของท่านแล้ว ท่านก็จะมีโอกาสสงเคราะห์เพื่อนมนุษย์ ในสมัยนั้นคณะสงฆ์
ไทยและคนทั่วไปให้ความสนใจเรื่อง การปฏิบัติมาก พระภิกษุที่สนใจเรื่อง
การปฏิบัติมักจะปลีกตัวไป
อยู่ตามป่าเขาหรือตาม
หมู่บ้านในชนบท การปฏิบัติ
ธรรมจึงยังไม่แพร่หลาย
อย่างในปัจจุบัน

หลวงพ่อยាយมทุกวิถีทางที่จะให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมยึดพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่ง มีใช้นับถือพระพุทธศาสนาแต่ปากหรือตามบรรพบุรุษเท่านั้น เพราะท่านตระหนักดีว่า มนุษย์ทุกคนมีความเกิดเป็นเบื้องต้น ความชราในท่ามกลางและความสูญสลายในที่สุดเป็นลักษณะของไตรลักษณ์ที่แน่นอนจริง ทุกข์ อนัตตา แต่ก่อนที่จะถึงวาระสุดท้ายของชีวิตนั้นจะต้องพบกับความสุขบ้าง ทุกข์บ้างคละเคล้ากันไป ความทุกข์นั้นไม่มีผู้ใดปรารถนา ทุกคนจะดิ้นรนแสวงหาที่พึ่งเพื่อดับความทุกข์ยากเดือดร้อน บางคนก็มีสติปัญญาพิจารณาหาที่พึ่ง บางคนก็ไร้ปัญญาไตร่ตรอง หลวงพ่อบำเพ็ญได้นำวิชาธรรมกายมาเผยแผ่เพื่อบรรเทาความทุกข์ ท่านได้ทดลองให้เห็นว่า วิชาธรรมกายเป็นที่พึ่งของมนุษย์ทุกคนได้จริง คือ สามารถยกระดับชีวิตของทุกคนที่ปฏิบัติสูงขึ้นได้ สามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้หายได้ หลวงพ่อบำเพ็ญได้ทดลองให้เห็นจริงโดยการนำคนป่วยหนัก ๒ คน คนหนึ่งป่วยเป็นวัณโรค อีกคนหนึ่งป่วยเป็นโรคเรื้อน ในสมัยนั้นโรคทั้ง ๒ ชนิดนี้เป็นโรคที่ร้ายแรงมากไม่มีทางรักษาให้หายได้และยังเป็นโรคติดต่อที่สังคมรังเกียจอีกด้วย หลวงพ่อบำเพ็ญได้นำคนป่วยทั้ง ๒ คนนี้มาฝึกนั่งภาวนาและในขณะเดียวกันท่านก็แก้โรคให้ด้วยวิชาธรรมกาย จนในที่สุดคนป่วยทั้ง ๒ คนนี้ก็หายจากโรคร้ายและยังบรรลุวิชาธรรมกายอีกด้วย จากการทดลองนี้ทำให้หลวงพ่อกำลังใจมากยิ่งขึ้น และแน่ใจว่าวิชาธรรมกายที่ท่านพากเพียรค้นคว้าปฏิบัติมาเป็นเวลานานด้วยความวิริยะอุตสาหะอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพันนั้นเป็นวิชาที่เป็นที่พึ่งทำให้คนพ้นทุกข์ได้จริงแน่นอนหลวงพ่อบำเพ็ญมิใช่พูดแต่ปากเท่านั้น แต่ท่านยังสามารถพิสูจน์ให้ผู้อื่นเห็นจริงได้เหมือนนักวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์สิ่งที่มองไม่เห็นให้เห็นได้

หลวงพ่อบำเพ็ญวิชาธรรมกายรักษาโรค

กิตติศัพท์เรื่องหลวงพ่อบำเพ็ญวัดปากน้ำสามารถรักษาคนป่วยด้วยโรคร้ายที่

สังคมรังเกียจให้หายได้
แพร่กระจายไปอย่าง
รวดเร็วทำให้มีคนสนใจ
วิชาธรรมกายและ
เดินทางมาวัดปากน้ำ
เพื่อศึกษาธรรมและขอ
ฟังบารมีหลวงพ่อบ้าง
มากขึ้นเรื่อยๆ มีคน
เดินทางมาวัดปากน้ำ

วันละหลายๆ ทั้งๆ ที่ในสมัยนั้นการเดินทางมาวัดค่อนข้างลำบาก เพราะยัง
ไม่มีถนนตัดเข้าถึงวัดต้องเดินมาหรือไม่ก็มาเรือ ที่มาด้วยหวังจะยึดหลวงพ่อบ้าง
เป็นที่พึ่งก็มาก ที่ต้องการมาพิสูจน์ว่าหลวงพ่อบ้างจะเก่งจริงหรือไม่ก็มี ที่ต้องการ
จะมาบวชเพื่อหวังจะศึกษาทางปริยัติก็มีไม่น้อย ที่ต้องการจะรู้เห็นเป็นวิชา
ธรรมก็มากมาย ผู้ที่มาขอฟังบารมีหลวงพ่อนั้นมิใช่เพียงแต่มารักษาโรคภัยไข้
เจ็บเพียงเท่านั้น แต่มักจะมาปรึกษาปรึกษาและให้หลวงพ่อบ้างช่วยในทุกเรื่อง
ตามปกติถ้าเราเจ็บไข้ได้ป่วยก็จะไปหานายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละโรคแต่
หลวงพ่อบ้างท่านเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญการรักษาทุกโรค ถ้านำเรื่องความทุกข์
ความเดือดร้อนของคนที่มาหาหลวงพ่อบ้างมาเรียงลำดับเนื้อเรื่องกันแล้วก็จะได้
เรื่องตั้งแต่เกิดจนตายเลยทีเดียว ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเป็นผู้ที่กำลังจะแต่งงาน
กันก็มักจะมาขอให้หลวงพ่อบ้างช่วยตรวจดูให้ว่า ผู้ที่ตนจะแต่งงานด้วยนั้นจะ
เป็นอย่างไร จะอยู่ด้วยกันยืนยาวมีความสุขความเจริญหรือไม่ บางคู่ที่แต่งงาน
กันไปแล้วและยังไม่มีบุตรก็มักจะมาขอบุตรกับหลวงพ่อบ้าง ให้ท่านช่วยใช้วิชา
ธรรมกายเลือกสรรวิญญูญาณดีๆ มาจุติ บางคนมีลูกหลานแล้วเลี้ยงยากขึ้นโรค
ก็มาขอให้ลูกหลานป่วย หรือถ้าลูกหลานว่ายาก คือ ขน ไม่ฉลาดในการ
ศึกษาเล่าเรียนก็มาขอบารมีหลวงพ่อบ้าง เมื่อลูกหลานจะเข้าสอบไม่ว่าจะสอบใน

วิชาที่เล่าเรียนหรือสอบแข่งขันเข้าทำงานก็มาขอให้หลวงพ่ช่วย เมื่อมีปัญหาในการประกอบอาชีพการงานก็มาปรึกษาทุกข้อกับหลวงพ่พวกที่เป็นเกษตรกรถ้าประสบภาวะฝนแล้งก็มาขอให้หลวงพ่ช่วยทำให้ฝนตก หลวงพ่ท่านก็จะสั่งพวกที่บรรลุนิชาธรรมกายให้ช่วยเกณฑ์ฝนให้ตกในพื้นที่ที่เขาต้องการ ส่วนเกษตรกรบางพวกที่เจอฝนตกหนักน้ำท่วมทำให้พืชผักผลไม้เสียหาย ก็มากราบกรานหลวงพ่ขอให้ท่านช่วยบำบัดทุกข์ให้ หลวงพ่ท่านก็สั่งพวกธรรมกายให้ช่วยกันเก็บฝนเสีย บางคนจะจัดการงานใดที่บ้านในหน้าฝนกลัวฝนตกก็มาขอให้หลวงพ่ช่วยอย่าให้ฝนตก หลวงพ่ท่านก็ช่วยทุกคนไปจนกิตติศัพท์ลือเลื่องไปทั่วว่าหลวงพ่วัดปากน้ำรักษาโรคได้ ขอฝนได้ เก็บฝนได้ แม้จนปัจจุบันนี้ ท่านมรณภาพไปแล้วก็ยังมีคนเป็นจำนวนมากมาขอพึ่งบารมีท่านในเรื่องต่างๆ ทุกเรื่องเหมือน สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ บางคนก็มีโชชอธรรมดาแต่ยังบนบานศาลกล่าวด้วย

ในสมัยหลวงพ่อยังอยู่นั้นคนที่มาขอบารมีให้ท่านช่วยมิใช่จะให้ท่านช่วยแต่เฉพาะคนเป็นก็หาไม่ แม้ญาติพี่น้องของตนที่ตายไปแล้วก็ยังมาขอให้หลวงพ่ช่วยตรวจดูให้ว่าวิญญาณไปอยู่ที่ไหน สุขทุกข์อย่างไรจะทำบุญอะไรไปให้จึงจะเหมาะจะควร มีลูกศิษย์ของหลวงพ่มากมายหลายคนที่ได้สั่งลูกหลานของตนไว้ว่า ถ้าตนสิ้นชีวิตลงแล้วให้นำศพมาตั้งสวดพระอภิธรรมที่วัดปากน้ำ ทั้งๆ ที่วัดปากน้ำไม่มีศาลาตั้งศพและไม่มีเมรุเผา ศพมีแต่ศาลาการเปรียญเก่าๆ เป็นศาลาเอนกประสงค์สำหรับใช้เป็นที่พักพิงทุกอย่าง คือในเวลากลางวันเป็นที่ฉันภัตตาหารของพระภิกษุสามเณร เวลากลางคืนเป็น

ที่พักของแม่ชีและเป็นที่ตั้งศพด้วย คินไคที่มีการสวดพระอภิธรรมศพ หลวงพ่อท่านจะสั่งให้ผู้ที่ได้ธรรมกาย ออกไปร่วมฟังสวดด้วยอย่างน้อย ๓ คนเพื่อนั่งเจริญภาวนาเจริญชวณวิญญานของผู้ตายมารับส่วนบุญกุศล ไม่ว่าวิญญานนั้นไปถึงสถิต ณ ที่ใดก็ตาม จะอยู่ในสวรรค์หรือไปเป็นเปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์เดรัจฉาน จะเจริญวิญญานก่อนอาราธนาศีล หลวงพ่อท่านจะให้จัดหาอาสนะปูเตรียมไว้ให้วิญญานของผู้ตายนั่ง หลังจาก ที่พระสงฆ์สวดอภิธรรม สวดสังคหะ หรือสวดพระมาลัยเสร็จจบที่ ๑ หลวงพ่อท่านจะถามพวกที่ได้ธรรมกายว่า วิญญานของผู้ตายมาหรือเปล่า พวกที่ได้ธรรมกายทั้ง ๓ คนจะต้องรู้เห็นและตอบตรงกันถ้าตอบไม่ตรงกัน หลวงพ่อท่านจะให้นั่งตรวจดูใหม่ ท่านต้องการให้วิญญานของผู้ตายได้มาสมาทานศีลและฟังสวดพระอภิธรรมด้วย และเมื่อพระสงฆ์สวดจบแต่ละจบ ท่านจะถามย้ำทุกครั้ง

ในสมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นแม่ชีเล็กๆ เคยถูกหลวงพ่อบังคับให้ไปทำหน้าที่ เช่นนี้หลายครั้ง ทุกครั้งที่หลวงพ่อบังคับข้าพเจ้าจะรู้สึกกระดากอาย ไม่อยากตอบให้ใครได้ยินเพราะตอนนั้นยังเด็กมากเกรงว่าตอบไปแล้วจะไม่มีใครเชื่อถือ แต่เมื่อหลวงพ่อบังคับก็ต้องทำเพราะกลัวหลวงพ่อ ข้าพเจ้าจึงไม่อยากให้มีใครตายเลย เพราะไม่อยากออกไปนั่งเจริญวิญญาน

หลวงพ่อบังคับให้ทุกคนฝึกการเจริญภาวนา เพราะบุคคลควรฝึกอบรมธรรมให้มากเพื่อคลายความกำหนัดเพื่อดับทุกข์เพื่อสงบเพื่อรู้ยิ่ง และเพื่อนิพพาน ธรรมนั้นคือการเจริญภาวนาพุทธานุสสติระลึกถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอันจะทำให้จิตติเมตตาในพระพุทธรูป แล้วใจก็โน้มไปในทางหน่ายโลกียสุขอันนำไปสู่ความหลุดพ้นได้ แต่การที่ปณฺฑชนทั่วไปจะบำเพ็ญเพียรเจริญภาวนานั้นไม่ใช่เป็นของที่ทำได้ง่าย เพราะภาระธุระในทางโลกนั้นมีมาก บางคนก็ผัดผ่อนไว้ให้ชราเสียก่อนจึงจะเข้าวัดปฏิบัติธรรม บางคนก็ขอให้หมดภาระจากเรื่องครอบครัว บางคนก็ขอเวลาสะสมทรัพย์ไว้ให้

มากเพียงพอเสียก่อน แต่หาว่าไม่ว่ามารทั้ง ๕ กำลังคอยจ้องจะตัดรอนมิให้เรามีโอกาสบำเพ็ญความดี มารทั้ง ๕ ได้แก่งขันธมารทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ความลำบากเป็นเหตุให้เบื่อหน่าย กิเลสมารคือความเศร้าหมองขุ่นมัว อภิสังขารมาร คือกรรมทั้งฝ่ายกุศลและอกุศล ทำให้ติดอยู่ในภพแล้วทำให้เป็นผู้ทุรพล เทวบุตรตมาร คือผู้มุ่งร้ายเป็นบุคคลลาภิรฐานแห่งการทำลายล้าง มัจจุมาร คือความตายมาตัดชีวิตเสียหมดโอกาสที่จะบำเพ็ญความดีโดยสิ้นเชิง

ดังนั้นเมื่อมีผู้เจ็บป่วยมาให้หลวงพ่ช่วยรักษา ท่านจึงเห็นเป็นโอกาสที่จะฝึกบุคคลให้เจริญภาวนาพุทธานุสสติไปด้วย เป็นธรรมดาคนที่มีความทุกข์ความเดือดร้อนก็ต้องอยากหายทุกข์เร็วๆ ดังนั้นไม่ว่าหลวงพ่ท่านจะสอนให้ปฏิบัติอย่างไรก็มักจะปฏิบัติตามไม่ผิดผ่อนหรือโต้แย้ง คนที่เจ็บป่วยไม่มากพอจะลุกนั่งได้หลวงพ่ท่านก็จะสอนให้นั่งภาวนา ส่วนคนที่ป่วยมากไม่สามารถลุกนั่งได้ญาติพี่น้องต้องหามกันมานอนที่หน้าที่รับแขกของหลวงพ่ๆ ท่านจะสอนให้นอนภาวนาว่า **สัมมา อะระหัง**ไปด้วย เพื่อโรคภัยจะได้หายเร็วๆ หลวงพ่ท่านชี้แจงว่าการรักษาโรคนั้น ถ้าได้ประกอบกันทั้ง ๒ ฝ่าย คือฝ่ายผู้รักษาโรคและผู้ป่วยมีความเชื่อมั่นตรงกันมีกระแสจิตเชื่อมถึงกัน เปรียบเสมือนเครื่องรับวิทยุและเครื่องส่งต้องมีคลื่นตรงกันจึงจะมีหวังหายมาก ท่านบอกว่าถึงไม่

หายก็ไม่ใช่ไร เราไม่ได้เรียกคำรักษาเอาแก่ใครช่วยด้วยเมตตา อย่างน้อยคนเจ็บก็จะต้องได้ความรู้วิธีปฏิบัติธรรม หรือได้มีโอกาสเข้าใกล้พระรัตนตรัยพอสมควรแก่อุปนิสัย ท่านพูดว่าที่หายก็มากที่ไม่หายเพียงแต่บรรเทาเป็น

ครั้งคราวก็มี แต่ก็มีคนเป็นจำนวนมากที่หายโรคร้ายไข้เจ็บด้วยและได้
ธรรมกายด้วย สมดังที่หลวงพ่อบอกท่านว่า

รักษาร่างพอสว่างร้าย	รอดตน
ยอดเยี่ยมธรรมกายพล	ผ่องแผ้ว
เลอเลิศลวงกุศล	ใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว	ก่องหล้า เรืองสกล

ถ้าหลวงพ่อบอกท่านเห็นว่าผู้ใดมีแววที่จะได้ธรรมกาย ท่านจะส่งคนมา

รักษาโรคให้ตัวต่อตัว เพื่อสอน
ธรรมะและแก้โรคให้ด้วย วัน
หนึ่งๆมีผู้มารักษาโรคกับ
หลวงพ่อบ่อยเป็นจำนวนมาก เพราะ
หลวงพ่อบอกท่านรักษาโรคทุกชนิด
ทั้งโรคมะเร็ง วัณโรค อัมพาต
โรคประสาท เมื่อสมัยสงคราม
โลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง หลวงพ่อ
ต้องรักษาคนที่เป็โรคประสาท

นับเป็นร้อยๆ คน เพราะความตึงเครียด ความทุกข์ยากเดือดร้อนจากภัย
สงคราม บางคนก็เป็นเพียงนอนไม่หลับ คิดมากใจคอหงุดหงิด แต่บางคนก็มี
อาการหนักไร้สติสัมปชัญญะ สำหรับคนที่อาการหนักหลวงพ่อบอกท่านจะสั่งญาติ
พี่น้องให้กลับไป และมอบคนป่วยไว้กับท่าน ญาติพี่น้องไม่ต้องเป็นห่วง
หลวงพ่อบอกท่านจะสั่งให้กรอกยาผงบาทจิตซึ่งท่านสั่งให้ลูกศิษย์ผสมเตรียมไว้
และแก้ด้วยวิชชาธรรมกายด้วย ไม่นานคนป่วยก็หายญาติพี่น้องพากลับบ้านได้
ยาผงบาทจิตนี้คณะศิษย์ของหลวงพ่อบอกในปัจจุบันยังคงผสมตามตำราของท่าน
ไว้แจกแก่คนทั่วไปอยู่ เป็นยาที่รักษาได้หลายโรคไม่เพียงแต่โรคประสาทเท่านั้น
คนที่ผอมแห้งแรงน้อย รับประทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ ใจคอหงุดหงิด

คิดมาก ก็รับประทานได้
ท่านผู้สนใจติดต่อขอ
ได้ที่วัดปากน้ำภาษีเจริญ
หลวงพ่อบอกให้ตั้งตู้
รับใบอาการโรคไว้ที่
หน้ากุฏิของท่าน การ
เขียนใบอาการโรคต้อง
แจ้งชื่อ สกุล ที่อยู่ วัน
เดือน ปีเกิดและอาการ
โรคที่ปรากฏอย่าง
ละเอียดลออ การส่งใบ

อาการโรคมี ๔ เวลา คือ เช้า กลางวัน บ่าย เย็น หลวงพ่อบอกท่านจะสั่งให้คน
มาไขตู้ตามเวลานั้น แล้วนำใบอาการโรคแจกจ่ายแก่พวกที่ได้วิชาธรรมกาย
เพื่อแก้โรค ถ้าผู้เป็นลูกมาส่งใบอาการโรคของพ่อแม่ หลวงพ่อบอกท่านมักจะถาม
ว่าอยากให้พ่อแม่หายป่วยหรือไม่ ถ้าอยากให้พ่อแม่หายป่วยก็ทำสมาธิเข้า
ถ้าได้สมาธิก็จะช่วยแก้โรคภัยไข้เจ็บของพ่อแม่ได้

ข้าพเจ้าได้ประสบเรื่องนี้ด้วยตัวเองคือในสมัยที่ข้าพเจ้ามีอายุประมาณ
๑๓ ขวบนั้นมิได้มีผู้แนะนำให้มารดาซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปีแล้วให้มารักษา
กับหลวงพ่อบอก มารดาของข้าพเจ้านั้นป่วยด้วยโรคซึ่งหมอไม่ทราบสาเหตุหมอแห่ง
รับประทานอาหารไม่ได้ พยายามหาหมอรักษามานานนับ ๑๐ ปีอาการก็ไม่ดี
ขึ้น มีแต่ทรงกับทรุด ไม่ว่าใครจะแนะนำหมอดีที่ไหน บิดาของข้าพเจ้าเป็นต้อง
พามารดาข้าพเจ้าไปรักษาทุกหนทุกแห่ง มีผู้แนะนำให้มารักษาที่หลวงพ่อบอก
บิดาของข้าพเจ้าจึงพามารดาข้าพเจ้าลงเรือและนำข้าพเจ้ามาด้วยเพื่อให้มา
อยู่ปรนนิบัติมารดา บิดาข้าพเจ้ามาจอดเรือที่หน้าวัดแล้วขึ้นไปขอบารมีให้
หลวงพ่อบอกช่วยรักษาโรค ส่วนมารดาของข้าพเจ้ายังคงนอนพักในเรือ ตัวข้าพเจ้า

เองมีหน้าที่เขียนใบอาการโรคของมารดาส่งให้แก่หลวงพ่อบนประจำ หลวงพ่อบอกท่านก็ถามว่า “เอ็งอยากให้เป็นแม่หายไหม” ตอนนั้นข้าพเจ้านึกในใจว่า หลวงพ่อบอกถามได้ใครจะไม่อยากให้เป็นแม่หาย ถ้าหลวงพ่อบอกจะสั่งให้ทำอะไรก็จะทำทุกอย่าง ขอให้มารดาหายป่วยเป็นทำทั้งนั้น หลวงพ่อบอกต่อไปว่า ถ้าอยากให้เป็นแม่หาย เอ็งก็ต้องขึ้นมานั่งภาวนา ถ้านั่งได้ก็จะได้ช่วยแก้โรคให้แม่ แม่เอ็งจะได้มีอายุยืนยาวต่อไป ตั้งแต่บัดนั้นข้าพเจ้าได้ตั้งใจว่าจะต้องนั่งภาวนาให้ได้เพื่อจะได้ช่วยแก้โรคให้มารดา เพราะการเขียนใบอาการโรคส่งทุกวันก็เหมือนกับพิมพ์แจกคนอื่นมาหายใจไหนจะคล่องเหมือนพิมพ์ของเราเอง

ทุกวันพฤหัสบดีเวลา ๑๔.๐๐ น. หลวงพ่อบอกท่านจะลงสอนนั่งภาวนาที่ศาลาการเปรียญมีพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาทั้งในวัดและต่างวัดมาเรียนกันเป็นจำนวนมาก ทุกคนจะต้องมีธูปธูปดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอกมาขึ้นธรรม มีแม่ชีคอยจัดหาสิ่งเหล่านี้เตรียมไว้ให้ในราคาถาดละ ๑๐ สตางค์ ต่อมาหลวงพ่อบอกท่านให้เปลี่ยนแปลงคือให้ธูปบูชาเป็นส่วนตัวให้บูชารวมพร้อมกัน หลวงพ่อบอกเป็นผู้จัดธูปเทียนกราบพระและกล่าวนำบูชาพระ เพราะมีคนมาปฏิบัติธรรมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้สะดวกขึ้น

วันแรกที่ข้าพเจ้ามาฝึกนั่งภาวนา ข้าพเจ้ารีบไปซื้อธูปดอกไม้ ธูปเทียน ข้าวตอกจากแม่ชีมา ๑ ถาด เนื่องจากมีนิสัยชอบทำอะไรๆ ก่อนผู้อื่น ข้าพเจ้าจึงรีบลงมาหาที่นั่งตั้งแต่ยังไม่มีการมา ข้าพเจ้าจะนั่งให้ได้กึ่งกลางศาลาพอดี โดยกะศูนย์กลางจากธรรมาสน์ไปยังประตูด้านทิศตะวันออก แล้วกะด้วยสายตาจากอาสนสงฆ์ไปยังศาลาด้านใต้ (ธรรมาสน์นี้ยังคงอยู่ชั้นบนของศาลาการเปรียญสด) แล้วคอยจ้องว่าเมื่อไรหลวงพ่อบอกจะมา วันนั้นหลวงพ่อบอกท่านเดินขึ้นทางด้านหลังของศาลาทางทิศตะวันตก ข้าพเจ้าเห็นร่างหลวงพ่อบอกที่กำลังเดินขึ้นมานั้นสว่างไสวสวยงามไปหมดทั้งร่าง สัจจริงก็เหลืออร่ามสุกใส ตามปกติข้าพเจ้าเห็นหลวงพ่อบอกท่านห่มจีวรสีเหลืองธรรมดาแต่ผิวพรรณของท่านนั้นขาวผ่องมีราศีสวยงามจับตาอยู่แล้ว แต่วันนั้นข้าพเจ้าเห็นท่านมีรัศมี

สว่างไสวจับตามากเป็นพิเศษกว่าที่เคยเห็น ข้าพเจ้าจับตามองท่านตลอดเวลาไม่คลาดสายตาเลยจนท่านขึ้นมานั่งบนอาสนสงฆ์กราบพระพุทธรูป แล้วท่านก็กล่าวทักทายปราศรัยถามไถ่เรื่องการปฏิบัติธรรมของบรรดาลูกศิษย์ที่มาศึกษากับท่านเป็นประจำ ต่อจากนั้นท่านจึงนำกราบพระสวดมนต์ แล้วอธิบายวิธีการนั่งภาวนา

ใช้วิชาธรรมกายรักษาโรคให้มารดา

เมื่อถึงเวลาเลิกนั่ง หลวงพ่อท่านก็นำกราบพระพร้อมกัน เสร็จแล้ว ท่านได้เรียกผู้ที่นั่งภาวนาบางคนเข้าไปถามว่า ได้รู้เห็นอะไรบ้าง และแล้วท่านก็ชี้มาที่ข้าพเจ้าท่านเรียกว่า ไฉ่เล็กมานี้ ข้าพเจ้าคลานเข้าไปหาท่านๆ พูดต่อไปว่า เอ็งเห็นแล้วใช่ไหม ข้าพเจ้ารู้สึกตกใจและประหลาดใจพร้อมกันว่า ทำไมท่านจึงทราบ หลวงพ่อท่านพูดต่อไปว่าเอ็งได้แล้ว แม่เอ็งจะได้ไม่ตายแล้ว เอ็งไปต่อวิชากับเขา หลวงพ่อจัดการให้ข้าพเจ้าไปต่อวิชาในชั้นสูงขึ้นไปจนได้ ธรรมกายกับแม่ชีบุญช่วย หลังจากนั้นไม่นาน แม่ชีบุญช่วยก็ถึงแก่กรรม ข้าพเจ้าได้เรียนต่อกับแม่ชีญาณิ ศิริโวหาร ซึ่งถึงแก่กรรมแล้วเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๙

แล้วในที่สุดมารดาของข้าพเจ้าซึ่งป่วยหนักมานานถึง ๑๒ ปีไม่มีแพทย์คนใดสามารถรักษาให้หายได้ แต่มารักษากับหลวงพ่อ ๑๓ เดือนก็หายป่วยมีร่างกายแข็งแรงเป็นปกติโดยมิต้องรับประทานยาใดๆ เลย สามารถประกอบกิจการงานต่างๆ ได้เหมือนสมัยที่ยังมิได้ป่วยมีอายุยืนยาวนานอีก ๒๔ ปีจึงถึงแก่กรรม ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่าทำไมข้าพเจ้าจึงได้เห็นธรรมะง่ายดายเหลือเกิน นั่งเพียงครั้งเดียวก็ได้เห็นแล้ว ทั้งนี้เพราะการจะบรรลุธรรมได้นั้นมีเหตุ ๒ ประการ คือบุพเพกตบุญญาและอดีตสัมมาปณิธิ หมายถึงการสร้างสมบุญในอดีตและการตั้งตนไว้ชอบหรือความพากเพียรในปัจจุบัน สำหรับตัวข้าพเจ้านั้นเรื่องความพากเพียรก็มีไม่มากเท่าใดเพราะ

ตอนนั้นยังเป็นเด็กยังไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับธรรมะและเป็นเด็กมาจากบ้านนอกด้วย แต่ข้าพเจ้ามีความตั้งใจอยากจะได้ อยากจะเป็น อยากจะเห็น เพราะอยากให้แม่หายป่วยจึงได้พยายามตั้งใจและปฏิบัติตามที่หลวงพ่อสอน

เมื่อได้ธรรมกายแล้วข้าพเจ้าจึงทราบว่าการที่เห็นหลวงพ่อดงามสว่างไสวไปทั้งองค์นั้น เป็นเพราะอายตนะที่ดึงดูดใจเปิดรับแล้ว จิตของคนทุกคนจะต้องมีอายตนะประจำ ตามีอายตนะสำหรับดึงดูดรูป หูมีอายตนะสำหรับดึงดูดเสียง จมูกมีอายตนะสำหรับดึงดูดกลิ่น ลิ้นมีอายตนะสำหรับดึงดูดรส กายมีอายตนะสำหรับดึงดูดสัมผัส ใจมีอายตนะสำหรับดึงดูดธรรมารมณ์ ถ้าจะเปรียบเทียบแล้วก็เหมือนดอกบัวที่รอสัมผัสแสงอาทิตย์พร้อมที่จะบานรับอรุณทันที่ ดังนั้นพอสิ้นคำสอนของหลวงพ่อก็ข้าพเจ้าจึงเห็นดวงแก้วกลมใสปรากฏขึ้นที่ฐานที่ ๗ กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ทันที เพราะเวลานั้นจิตมีศรัทธาเต็มที

ต่อมาข้าพเจ้าก็ได้ใช้วิชาธรรมกายช่วยแก้โรคของมารดาให้หายป่วยได้ เป็นที่น่าสังเกตว่าบุตรหลานซึ่งได้ธรรมกายของคนป่วย จะมีความสามารถในการรักษาโรคเป็นพิเศษดังนี้เพราะจิตมุ่งมั่นไปทางเดียวจึงมีพลังมากเหมือนสายน้ำที่ไหลพุ่งไปทิศทางเดียวย่อมมีกำลังแรงกว่าน้ำที่แตกแยกเป็นลำธารสายเล็กสายน้อย

การเผยแผ่วิชาธรรมกายของหลวงพ่อก่อนหน้านั้น ท่านถูกคัดค้านต่อต้านมากมายเพราะในสมัยนั้นไม่มีใครได้สั่งสอนการปฏิบัติแบบนี้ การส่งเสริมการศึกษาของพระสงฆ์ก็นั่นในด้านปริยัติเพียงด้านเดียว พระที่สนใจการปฏิบัติก็มักจะหลีกเร้นไปแล้วหาที่สงบสงัดเพื่อบำเพ็ญเพียรตามป่าเขาถ้ำเนาไพร หลวงพ่อของเราจึงเป็นพระสงฆ์องค์แรกที่กล้าสอนการปฏิบัติธรรมอย่างเปิดเผย ท่านจึงเป็นที่เพ่งเล็งและเป็นเป้าให้คนโจมตี ผู้ที่คัดค้านการปฏิบัติของท่านนั้นมีทั้งฆราวาสและพระภิกษุ แต่หลวงพ่อก็มิได้ครั่นคร้าม หรือย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ท่านยึดถือพระบรมศาสดาสัมมา-

สัมพุทธเจ้าเป็นแบบอย่างและเดินตามรอยบาทของพระพุทธองค์อย่างไม่ย่อท้อ ท่านจึงพยายามฟันฝ่าอุปสรรคอย่างองอาจกล้าหาญเพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้รู้แจ้งในหลักการของพระพุทธศาสนา ท่านต้องการเชิดชูธรรมกายของท่านให้ปลิวไสวไปทั่วทุกพื้นปฐพี หลวงพ่อท่านมีคติพจน์ของท่านว่า

“ดอกไม้ที่หอมไม่ต้องเอาน้ำหอมมาพรมก็หอมเอง ใครจะห้ามไม่ได้ ชากศพไม่ต้องเอาของเหม็นมาละเลงใส่ชากศพก็ต้องแสดงกลิ่นศพให้ปรากฏ ปิดกันไม่ได้”

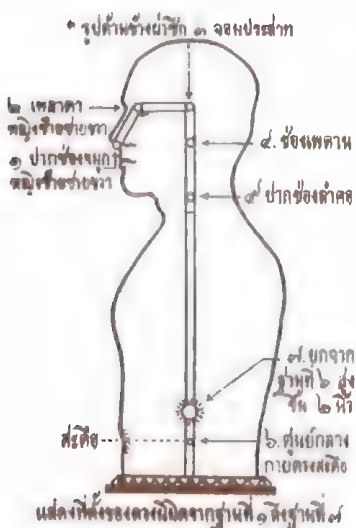
อุปสรรคขวากหนามของหลวงพ่อนั้นมีนานับประการ มีผู้กล่าวหาว่าท่านอวดอุตริมนุสสรธรรมนับเป็นข้อหาที่ร้ายแรงเพราะตามวินัยสงฆ์ถือว่า การอวดอุตริมนุสสรธรรมนี้เป็นหนึ่งในสี่ของปาราชิกมีอันให้ต้องขาดจากความเป็นพระภิกษุได้ แต่ผู้ที่ต้องการจะทำลายหลวงพ่อก็เรานั้นหากคิดบ้างไม่ว่า อันอุตริมนุสสรธรรมนี้หมายถึงธรรมอันยอดเยี่ยมของมนุษย์ เป็นธรรมขั้นสูงสุดของมนุษย์ เมื่อผู้ใดเข้าถึงแล้วย่อมข้ามพ้นโอฆะทั้งมวลถึงฝั่งพระนิพพาน และผู้ที่จะเข้าถึงอุตริมนุสสรธรรมได้ต้องเป็นผู้มีบารมีธรรมสูง มีความ پاکเพียรในการปฏิบัติ มีศีลาจารวัตรตรงงาม บางคนก็หาว่าหลวงพ่อสติไม่ดีก็มี บ้างก็ว่าหลอกลวงประชาชน แต่ท่านก็ไม่เคยท้อถอยหวั่นวิตกหรือแม้แต่จะโกรธเคืองเมื่อมีผู้นำข้อความที่หลวงพ่อกำลังเทศน์มาเล่าให้ท่านฟัง ท่านจะรับฟังอย่างยิ้มแย้มแจ่มใส คำดำหนิตติเตียนและอุปสรรคเหล่านั้นเปรียบเสมือนทิพย-

โอสถบำรุงกำลังทำให้ท่านก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ท่านมักจะตอบว่า เขายังไม่รู้ เราเจอของจริงแต่เขายังไม่เจอของจริง เขายังไม่รู้แต่เขาเข้าใจว่าเขารู้ก็ช่างเขาเถิด เขาพอใจจะพูดจะติเตียนอย่างไรก็เรื่องของเขา ในเมื่อเราเจอของจริงเราก็คงพูดแต่ของจริงหลวงพ่อบอกท่านมีความเชื่อมั่นของท่านอย่างนี้

วิธีการสอนธรรมกายของหลวงพ่อบอก

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าหลวงพ่อบอกท่านทุ่มเทและสละชีวิตของท่านให้กับการศึกษาค้นคว้าและเผยแผ่วิชชาธรรมกายอย่างจริงจัง ท่านควบคุมการสอนธรรมกายเอง สำหรับพระภิกษุ สามเณรนั้น ท่านจะสอนหลังจากทำวัตรเย็นและให้อโวาสบถธรรมวินัยเสร็จแล้ว ท่านจะควบคุมให้พระภิกษุ สามเณรทั้งหมดนั่งเจริญภาวนาทุกวันส่วนแม่ชีจะแยกย้ายกันนั่งที่ศาลาการเปรียญข้างบ้านคุณน้าสายหยุด เพียรเกิดสุขบ้าง ต่อมาย้ายไปนั่งที่บ้านคุณป้าเลี้ยงลูกาญจนานันท์ (บ้านนี้ถูกรื้อไปแล้ว) นอกจากนี้ในเวลาบ่าย ๒ โมง วันพฤหัสบดีหลวงพ่อบอกจะลงสอนที่ศาลาการเปรียญ มีพระภิกษุสามเณร อุบาสก

อุบาสิกาทั้งในวัดปากน้ำและวัดอื่นๆ มาฝึกนั่งกันเป็นจำนวนมากทุกครั้ง มีพระภิกษุจากประเทศลาวและเขมรมาศึกษาด้วย หลวงพ่อบอกจัดให้มีพระภิกษุทำหน้าที่จดชื่อ นามสกุล ที่อยู่ของผู้นั่งภาวนาทุกคนเพื่อต้องการทราบจำนวนและภูมิลำเนาของผู้มาปฏิบัติ

การสอนนั่งภาวนาที่ศาลาการเปรียญนั้น หลวงพ่อบอกท่านนั่งบนอาสนสงฆ์เช่นเดียวกับพระภิกษุสามเณร ส่วนอุบาสกอุบาสิกานั่งที่พื้นศาลา

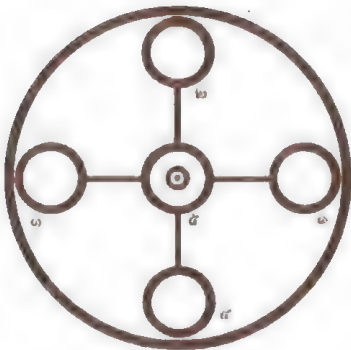
หลวงพ่อบอกท่านมีวิธีการสอนให้คนฟังเข้าใจง่ายท่านมิได้สอนด้วยปากเปล่า เพียงอย่างเดียว ท่านเตรียมอุปกรณ์การสอนครบครันเช่นเดียวกับนักการศึกษาสมัยใหม่ ก่อนอื่นท่านจะแจกหนังสือทางมรรคผลคู่มือการปฏิบัติ มีกระดานชนวนวาดเป็นรูปคนด้านข้างผ่าซีกแสดงที่ตั้งของดวงนิมิตทั้ง ๗ ฐาน คือฐานที่ ๑ ปากช่องจุมุกหญิงชายชยาวา ฐานที่ ๒ หัวตาหญิงชายชยาวา ฐานที่ ๓ กึ่งกลางศีรษะจอมประสาท ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน ฐานที่ ๕ ปากช่องคอ ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายตรงสะดือ ฐานที่ ๗ เหนือสะดือขึ้นมา ๒ นิ้ว และยังมิไยยาวสำหรับชี้การเลื่อนดวงนิมิตไปตามฐานต่างๆ ประกอบการอธิบาย มีถ้วยแก้ว ๑ ใบและลูกแก้วกลมใสขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางครึ่งนิ้วอีก ๑ ลูก

หลวงพ่อบอกท่านจะชี้แจงก่อนนั่งว่า การทำภาวนานี้เป็นอย่างไรที่ผู้ทำจะต้องมีใจและอารมณ์ปลอดโปร่งว่างจากกิจที่จะต้องกังวลทั้งปวง เพราะถ้าหากมีความกังวลมากนักจะทำให้สมาธิไม่แน่วแน่ ฉะนั้นถ้ามีความตั้งใจว่าจะทำสมาธิแล้ว ก็พึงละความกังวลใหญ่น้อยทั้งปวงเสียให้สิ้น มุ่งแต่ธรรมะอย่างเดียวแม้ความรู้ทางธรรมะใดๆ ที่ได้เล่าเรียนมาแล้ว ก็ควรพยายามปล่อยวางเสียให้สิ้นเสียก่อนในเวลาทำภาวนา ถ้าหากไม่ทำเช่นนั้นก็จะเกิดเป็นวิจิกิจฉาขึ้นทำผู้ปฏิบัติไม่เห็นธรรมได้ตามต้องการ หลวงพ่อบอกอธิบายหลักของพระพุทธศาสนาบอกว่า พระพุทธเจ้าสอนให้สัตว์โลกทั้งหมดละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ทำความดีด้วยกาย วาจา ใจ และทำใจให้ใสบริสุทธิ์ ทั้ง ๓ ข้อนี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต

การทำใจให้ใสบริสุทธิ์ได้ก็ต้องฝึกสมถะวิปัสสนา สมถะเป็นวิชาเบื้องต้นที่พุทธศาสนิกชนต้องเอาใจใส่ คือการสงบระงับใจ เมื่อเกิดสมถะแล้วทำให้ความกำหนัดยินดีอันใดที่มีอยู่ในจิตใจนั้นหมดไป ส่วนวิปัสสนานั้นเป็นขั้นสูงกว่าสมถะ เป็นธรรมเบื้องต้นสูงคือการเห็นแจ้ง ทำให้ปัญญาเกิดขึ้น เมื่อปัญญาเกิดขึ้นแล้ว ทำให้ความไม่รู้จริงอันใดที่มีอยู่ในจิตใจนั้นหมดไปด้วยความเห็นแจ้ง ทั้งสมถะและวิปัสสนา ๒ อย่างนี้เป็นธรรมอันสุขุมลุ่มลึกใน

ทางพระพุทธศาสนา ท่านย่ำว่าท่านได้ศึกษามาตั้งแต่บวช ศึกษาในวันรุ่งขึ้นที่บวชเลยทีเดียว เรียนไม่ได้หยุดเลยจนกระทั่งบรรลุลุทธิกรรมแล้วก็ยังเรียนต่อไปอีก เรียนด้วยสอนด้วย การจะเข้าถึงภูมิของสมณะได้ต้องทำให้หยุด ถ้าทำให้หยุดไม่ได้ก็เข้าภูมิสมณะไม่ได้ ใจหรือจิตของคนเรานั้นเป็นดวงกลมใหญ่ประกอบด้วย ดวงเห็น ดวงจำ ดวงคิด ดวงรู้ ดวงเห็นคือดวงธาตุที่ทำให้เราสามารถเห็นสิ่งต่างๆ ได้ ดวงจำ คือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความทรงจำ ดวงคิดคือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความคิด ดวงรู้คือดวงธาตุที่ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ดวงธาตุทั้ง ๔ อย่างนี้มารวมเป็นจุดเดียวกันจึงเรียกว่าใจ ที่ตั้งของใจมีเพียงแห่งเดียวคือที่กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ อยู่ตรงกึ่งกลางกายสะดือทะเลหลัง ขวาทะลุซ้ายเหมือนเราชิงเส้นด้ายให้ดึงจากสะดือทะเลไปข้างหน้าและชิงด้ายอีกกลุ่มหนึ่งจากขวาทะลุซ้ายให้ดึงตรงกันทั้ง ๒ เส้น ตรงกลางที่เส้นด้ายตัดกันเรียกว่า กลางก๊ก ให้เอาใจไปจรดที่กลางก๊กนั้นที่เขาบอกว่าให้ตั้งใจ นั่นก็คือตั้งที่ตรงกลางก๊กนั่นเอง เวลาจะทำบุญทำกุศล

๑. คำนขวา	ธาตุดิน
๒. คำนหน้า	ธาตุน้ำ
๓. คำนซ้าย	ธาตุลม
๔. คำนหลัง	ธาตุไฟ
๕. ศูนย์กลาง	อากาษธาตุ

ลักษณะของฐานที่ ๑

ก็ต้องตั้งใจตรงนั้น เวลาจะรักษาศีล เจริญภาวนาก็ต้องตั้งใจตรงนั้นเหมือนกัน ที่ตรงนี้ประกอบไปด้วยธาตุทั้ง ๔ คือหน้าธาตุน้ำ ขวาทะลุดิน ซ้ายธาตุลม หลังธาตุไฟ ศูนย์กลางอากาศธาตุ นี่เป็นลักษณะของฐานที่ ๗ ถึงตรงนี้หลวงพ่อบอกท่านเกรงลูกศิษย์จะไม่เข้าใจนึกภาพไม่ออก ท่านจึงเปรียบเทียบฐานที่ ๗ ว่าเหมือนปากถ้วยแก้วแล้วท่านก็จะเอามันยาวชี้ลงไปปากแก้วและอธิบายว่านั่นแหละคือที่ตั้งของใจ

การที่หลวงพ่อสอนให้มีปริกรรม

นิมิตคือให้นึกถึงดวงแก้วกลมใส่นั้น มีบางคนบางสำนักได้กล่าวติเตียนว่า หลวงพ่อสอนให้ติดรูป สอนให้ติดนาม สอนให้ติดนิมิต เมื่อหลวงพ่อบรรพท่านบอกว่า เมื่อไม่ติดทำไมจึงจะรู้ว่าหลุด ท่านเปรียบเทียบให้ฟังว่า เปรียบเหมือนกับการขึ้นบันได ถ้าเราเหยียบบันไดไม่มันแล้วเราจะก้าวต่อไปให้มันได้อย่างไร ถ้าเราจะเหยียบบันไดขั้นที่ ๒ เราก็ต้องเหยียบบันไดขั้นที่ ๑ ให้มันเสียก่อนแล้วเราจึงก้าวต่อไปถึงขั้นที่ ๒ เมื่อจะก้าวต่อไปขั้นที่ ๓ ก็ต้องเหยียบขั้นที่ ๒ ให้มันและเราก็ได้ติดอยู่ที่ขั้นเดียว เรื่องการกำหนดบริกรรมนิมิตนี้มีบางท่านสงสัยว่าอยากจะกำหนดเป็นอย่างอื่นได้หรือไม่ เช่นเป็นองค์พระ ความจริงแล้วหลวงพ่อบอกไม่ได้ผูกขาดว่าต้องให้กำหนดอุคคหนิมิตเป็นดวงกลมใส แต่หลวงพ่อบอกได้ทดลองแล้วว่าสร้างนิมิตอย่างใดจึงจะสะดวกและพบว่าการสร้างอุคคหนิมิตเป็นดวงกลมใส่นั้นง่ายและสะดวกที่สุด เพราะถ้าหากจะกำหนดเป็นองค์พระนั้น องค์พระก็ยังมีปางต่างๆ หลายปาง มีวัสดุที่ทำแตกต่างกันและมีขนาดเล็กใหญ่ต่างกัน ท่านคิดว่าการกำหนดเป็นดวงกลมใส่นั้นง่ายและสะดวกที่สุด แต่สำหรับบางท่านที่คิดว่าการกำหนดเป็นองค์พระจะสะดวกแก่การทำใจให้หยุดให้นิ่งแล้วละก็ท่านสามารถทำได้เลยหรือท่านจะกำหนดเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดนอกเหนือจากนี้ก็ไม่ได้ เช่นเป็นองค์หลวงพ่อบ้าง เป็นพระพุทธรูปปางต่างๆ ที่ท่านพอใจ เป็นดอกไม้ใบไม้หรือจะเป็นเป็นกายของท่านเอง เป็นอะไรได้ทั้งนั้น สำคัญว่าจะทำอย่างไรให้ใจของเราไม่คิดไม่นึกให้ใจของเราปล่อยวางให้ได้

หลวงพ่อบอกอธิบายถึงความสำคัญของการหยุดไว้ดังนี้ หยุดนั้นแหละเป็นตัวสมณะเป็นตัวสำเร็จ คือสำเร็จหมดทั้งทางโลกและทางธรรม โลกที่จะได้รับความสุขได้ ใจต้องหยุดตามส่วนของโลก ธรรมที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตามส่วนของธรรม ดังบาลีว่า นตฺถิ สนฺติ ปฺร สุขํ สุขอื่นนอกจากหยุดจากนี้ไม่มี หยุดนั่นเองเป็นตัวสำคัญ หยุดคำเดียวเท่านั้นถูกทางสมณะตั้งแต่ต้นจนเป็นพระอรหันต์ เป็นตัวศาสนาแท้ๆ ถูกโอวาทของพระบรมศาสดา

ถ้าไม่หยุดจะปฏิบัติศาสนาสัก ๔๐-๕๐ ปีก็ช่าง ที่สุดถึงจะมีอายุเป็นร้อยปีแต่ถ้าทำให้หยุดไม่ได้ เป็นไม่ถูกร่องรอยพระศาสนา หลวงพ่อท่านจะยกตัวอย่างเรื่ององคุลิมาลโจรซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงแก้ไขแสดงธรรมะจนองคุลิมาลโจรสำเร็จมรรคผล เพราะคำว่าหยุดคำเดียว เมื่อทำให้หยุดได้แล้วก็ต้องหยุดในหยุดๆ ไม่มีถอยหลังกลับ หยุดในหยุดๆ อยู่นั่นเอง ในที่หยุดนั้นต้องถูกกลางถ้าไม่ถูกกลางใช้ไม่ได้ ต้องหยุดเข้าลิบ เข้าศูนย์ เข้าส่วน ถูกลิบ ถูกศูนย์ ถูกส่วน ถ้าหยุดกลางกายเช่นนั้นถูกลิบ พอถูกลิบเท่านั้นไม่ช้าจะเข้าถึงศูนย์ โบราณท่านพูดกันว่า

เห็นลิบแล้วเห็นศูนย์	เป็นเค้ามูลสืบกันมา
เที่ยงแท้แน่วหนักหนา	ตั้งอนิจจาเป็นอาจิณ
จุดแล้วปฏิสนธิ	ย่อมเวียนวนอยู่ทั้งสิ้น
สังขารไม่เย็นยิบ	ราศีสิ้นเป็นตัวมา

หลวงพ่อบอกว่าลิบศูนย์นี้เป็นตัวสำคัญนัก ลัทธิโลกจะเกิดในโลกได้ต้องอาศัยเข้าลิบแล้วตกศูนย์จึงเกิดได้ ถ้าเข้าลิบไม่ตกศูนย์เกิดไม่ได้โลกกับธรรมต้องอาศัยอย่างนี้ ทางธรรมก็ต้องเข้าลิบเข้าลิบแล้วก็ตกศูนย์ ตกศูนย์คือใจหยุด พอใจหยุดเรียกว่าเข้าลิบแล้ว เห็นเป็นดวงใสเท่าดวงอาทิตย์ดวงจันทร์ผุดขึ้นที่ใจหยุดนั้น นั่นแสดงว่าตกศูนย์แล้วเข้าลิบแล้วเห็นศูนย์แล้วเรียกว่าเข้าลิบแล้วเห็นศูนย์ พอเห็นศูนย์ใจก็หยุดอยู่กลางศูนย์นั้น กลางดวงใสเท่าดวงอาทิตย์ดวงจันทร์นั้นดวงนี้เรียกว่าดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่าดวงปฐมมรรค ต้องเข้ากลางดวงนั้นแห่งเดียว ไปได้ทางเดียว ทางอื่นไม่มี เมื่อเข้ากลางดวงศูนย์นั้นได้แล้วเรียกว่าปฐมมรรคหรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่าเอกายนมรรค แปลว่าหนทางเอกไม่มีโทษหนทางหนึ่ง สองไม่มี เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหมดในสากลโลก ท่านจะเข้าสู่นิพพานต้องไปทางนี้ทางเดียวไม่มีทางแตกแยกจากกัน ไปแนวเดียวกันนี้หมดเพียงแต่การไปนั้น บางท่านเร็วบางท่านช้าไม่เหมือนกัน แล้วแต่อาสนา

นิสัยของแต่ละคนจะสั่งสมอบรมไว้

หลวงพ่อบอกท่านว่าการเรียนสมณะวิปัสสนานั้นต้องเดินแนวนี้ผิด
แนวนี้ไม่ได้ และก็ต้องเป็นอย่างนี้ผิดอย่างนี้ไปไม่ได้ ถ้าผิดอย่างนี้ก็เลอะ
เหลว เราจะต้องยึดกายมนุษย์นี้เป็นแบบ เข้าไปถึงกายมนุษย์ละเอียดก็ต้องยึด

กายมนุษย์ละเอียด
เป็นแบบ เข้าไปถึง
กายทิพย์ต้องยึดกาย
ทิพย์เป็นแบบ เข้าไป
ถึงกายทิพย์ละเอียด
ต้องยึดกายทิพย์
ละเอียดเป็นแบบ จะ
โยกโย้ไปไม่ได้ เข้าไป
ถึงกายรูปพรหมต้อง

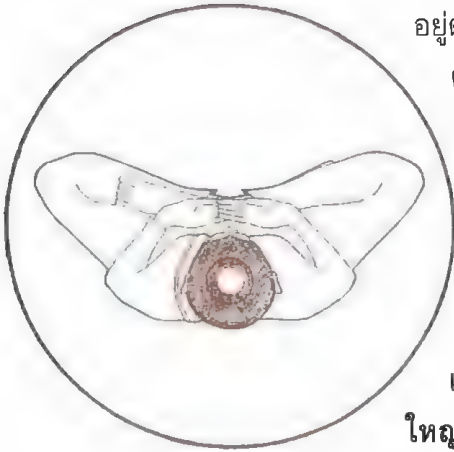

ยึดกายรูปพรหมเป็นแบบ เข้าไปถึงกายรูปพรหมละเอียดต้องยึดกายรูป
พรหมละเอียดเป็นแบบ เข้าไปถึงกายอรูปพรหมก็ต้องยึดกายอรูปพรหมเป็น
แบบ เข้าไปถึงกายอรูปพรหมละเอียดต้องยึดกายอรูปพรหมละเอียดเป็นแบบ
เข้าไปถึงกายธรรมต้องยึดกายธรรมเป็นแบบ กายธรรมนั้นมีรูปเหมือนกับ
องค์พระปฐมมากรที่เขาปั้นไว้ในโบสถ์วิหาร ศาลาการเปรียญเขาทำแบบไว้
อย่างนั้น เข้าถึงกายธรรมละเอียดยึดกายธรรมละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกาย-
ธรรมพระโสดายึดกายธรรมพระโสดาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระโสดา
ละเอียดยึดกายธรรมพระโสดาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระสกิทาคา
ยึดกายธรรมพระสกิทาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระสกิทาคาละเอียดยึด
กายธรรมพระสกิทาคาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอนาคายึดกาย
ธรรมพระอนาคาเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอนาคาละเอียดยึดกายธรรม
พระอนาคาละเอียดเป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอรหัตต์ยึดกายธรรมพระ

อรหัตต์เป็นแบบ เข้าถึงกายธรรมพระอรหัตต์ละเอียดยึดกายธรรมพระอรหัตต์ละเอียดเป็นแบบ นี่เป็นหลักฐานในพระพุทธศาสนา

หลวงพ่อบอกว่าเมื่อรู้เช่นนี้แล้ว เมื่อใจเราวุ่นวายก็ให้รู้ทีเดียวว่า มันต้องการจะเวียนว่ายตายเกิด ถ้าใจเรานิ่ง

อยู่ตรงกลางได้มันจะเลิกการเวียนว่ายตายเกิด เราไม่ต้องง้อใครเพราะ

เรารู้แล้วเรียนแล้วเข้าใจแล้ว เราต้องตั้งใจให้หยุด ใจของคนเรานั้นถ้าหยุดได้เพียงสักกระพริบตา

เดียวเท่านั้น ได้ชื่อว่าเราได้สร้างบุญใหญ่กุศลใหญ่สำคัญนัก บุญที่

เกิดจากการนั่งภาวนานั้นเป็นบุญ

ใหญ่กุศลใหญ่ เราจะไปสร้างโบสถ์

วิหาร ศาลาการเปรียญสักกร้อยหลัง ก็สู้บุญที่

เกิดจากการบำเพ็ญสมณะวิปัสสนาไม่ได้ เมื่อเราแสวงหาเขตบุญในพระพุทธศาสนาพึงบำเพ็ญสมณะ วิปัสสนาทำให้มันคงดังนี้ ให้ใจหยุด หยุดนี้เป็นตัวสำคัญนักเพราะเป็นทางมรรคผลนิพพาน พวกที่ให้ทานรักษาศีลนั้นยังไกลกว่า หยุดนี้ใกล้นิพพานนัก พอหยุดได้เท่านั้นถูกคำสั่งสอนของพระศาสดาแล้ว ไม่ยกเยื้องแปรผัน พอใจของเราหยุดดีแล้วก็เลิกบริกรรมภาวนาได้ให้เอาใจของเราจรดเพ่งเฉยอยู่ที่ดวงใส่นั้น วางอารมณ์เฉยให้หยุดเท่านั้น อย่าไปนึกความมืดความสว่าง

หลวงพ่อบอกสอนให้ปฏิบัติเบื้องต้นนี้ให้เห็นจนเชี่ยวชาญเสียก่อน ท่านบอกว่าเรื่องอื่นอย่าเพิ่งไปพูดเพราะยิ่งพูดก็ยิ่งมากนักใหญ่โต ที่วัดปากน้ำนี้มีคนทำกันได้มากคน เราก็ต้องทำให้ได้เหมือนกับเขาบ้าง ถ้าไม่หยุดจะถึงธรรมกายไม่ได้ ถ้าทำให้หยุดได้ก็เข้าถึงธรรมกายได้ เราทุกคนเป็น

มนุษย์เหมือนกันปฏิบัติในพระพุทธศาสนาเหมือนกันจะทำให้เป็นธรรมกาย
 อย่างคนอื่นเขาไม่ได้เซียวหรือ ทุกคนต้องทำได้ขอเพียงให้ทำจริงเป็นต้องได้
 ทุกคน ถ้าทำไม่จริงละเป็นไม่ได้แน่ ที่ว่าทำจริงนั่นก็คือ จริงแค่ชีวิตถึงเนื้อ
 เลือดจะแห้งเหือดหมดไปจะเหลือแต่กระดูกหนังข้างมัน ถ้าไม่ได้เป็นไม่ลุกจากที่
 ถ้าทุกคนทำจริงแค่นี้ละก็ทำได้ทุกคน ท่านบอกว่าตัวท่านเองนั้นถึง ๒ คราว
 คือเมื่อเริ่มปฏิบัติสมณะวิปัสสนาใหม่ๆ ได้เข้าที่ท่าสมาธิตั้งใจว่า ถ้าไม่ได้ก็ให้
 ตายเสียเถอะ นี่ทำสมาธิอยู่พอถึงกำหนดเข้าก็ทำได้ ไม่ตายสักที องค์
 สมเด็จพะสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ที่ทรงกระทำเช่นนั้น คือพระองค์ได้
 ประกอบความเพียรด้วยจตุรงควิริยะคือกระดูก ๑ หนัง ๑ เนื้อ ๑ เลือด ๑
 ถึงเนื้อเลือดจะแห้งเหือดหมดไปก็ไม่ว่าเหลือแต่กระดูก เหลือแต่หนังก็ข้างมัน
 พระองค์ก็ไม่เคลื่อนจากความเพียร พออุกสวณเท่านั้น ในเวลาหัวค่ำพระองค์
 ได้บรรลุปุพเพนิวาสนุสสติญาณ เวลายามที่ ๒ ได้บรรลุลุจฺจุปฺปาตญาณ
 เวลายามที่ ๓ ได้บรรลูลาสวักขยญาณ พระองค์ท่านเป็นอาจารย์ของเราและ
 ท่านทำจริงดังนี้ เราเป็นลูกศิษย์ก็ต้องทำจริงอย่างนั้นเหมือนกัน ถ้าไม่ได้ต้อง
 ยอมตายกันเลยทีเดียว

หลวงพ่อบอกอธิบายถึงความไม่เที่ยงแท้แน่นอนของเบญจขันธ์ว่า
 รูปทั้งหลายนั้นไม่ว่าจะปราณีตสวยงามหรือไม่
 แตกต่างกันอย่างไรรก็ตาม ก็มาลงเอยที่
 อนิจจาด้วยกันทั้งสิ้น คือตายหมดไม่มีเหลือ
 ไม่ว่าจะเป็นก่อกำเนิดมาจากชั้นวรรณะใด ย่อม
 เวียนว่ายตายเกิดกันอยู่อย่างนี้ มีแต่ความ
 ไม่เที่ยง เมื่อไม่เที่ยงก็ต้องเป็นทุกข์ทั้งนั้น
 ถ้าจะหาความเที่ยงความสุขก็ต้องหาภายใน
 กายมนุษย์เท่านั้น หากภายนอกไม่ได้คือหา
 จากกายมนุษย์เข้าไป จนกระทั่งพบกาย

มนุษย์ละเอียดแต่ในกายมนุษย์ละเอียดก็ยังไม่สามารถหาความสุขความเที่ยงได้ ต้องเดินเข้าไปอีกในกายทิพย์หยาบ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหมหยาบ กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหมหยาบ กายอรูปพรหมละเอียด จนถึง กายธรรม พอเข้าไปพบกายธรรมนั้นแหละ จะรู้สึกตัวเองทันทีว่านี่เองที่เที่ยง ที่เป็นสุข เห็นสิ่งที่เที่ยงที่เป็นสุขในกายธรรมหรือธรรมกายนี้เอง เมื่อเข้าถึง กายธรรมแล้วใจคอที่เคยคับแคบก็เวิ้งว้างกว้างขวางสุขสบาย ใครไปถึง กายธรรมได้ก็แจ่มใสเบิกบาน กายธรรมนี้เป็นของเที่ยง การที่พระพุทธเจ้า ตรัสว่าอะไรๆ ไม่เที่ยงนั้น จุดประสงค์ก็คือจะให้เข้าถึงกายธรรม จึงมีหลัก ว่านอกจากกายธรรมแล้ว จะเป็นกายมนุษย์ กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายทิพย์ละเอียด กายรูปพรหม กายรูปพรหมละเอียด กายอรูปพรหม กายอรูปพรหมละเอียด เหล่านี้เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาทั้งนั้น คือต้องเวียน วายอยู่ในภพทั้ง ๓ จึงเป็นกายที่ยังไม่เที่ยงยังต้องเป็นทุกข์อยู่ ต่อเมื่อเข้าถึง กายธรรมจึงเป็นนิจจัง สุขขัง อตตาทันท์ทั้งนั้น เป็นของเที่ยงเป็นสุขเป็นตัวตน ทันท์ เมื่อถึงกายธรรมละเอียดก็ยิ่งดิ้นหนักขึ้น กายธรรมพระโสดา พระโสดา ละเอียดก็ยิ่งดิ้นหนักขึ้น เที่ยงหนักขึ้น สุขหนักขึ้นไม่มีถอย กายธรรมพระสกิทาคา พระสกิทาคาละเอียดก็เที่ยงหนักขึ้นสุขหนักขึ้น กายธรรมพระอนาคามี พระอนาคามีละเอียดก็ยิ่งเที่ยงหนักขึ้นสุขหนักขึ้น กายธรรมพระอรหัตต์ พระอรหัตต์ละเอียดก็ยิ่งเที่ยงที่เดียวสุขที่เดียว ไม่แปรผันต่อไปเป็นกายคงที่ คงวา อุปมาเหมือนเสาเขื่อนย่อมไม่เขยื้อนไปตามอารมณ์โลกธรรมทั้ง ๔ คือ อวิชชา มมังการณ ๔ ได้แก่ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และอนิฏฐา มมังการณ ๔ คือ เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ติฉินนินทา ทุกข์ ไม่สามารถทำให้ยุบลงหรือฟูขึ้นได้ หลวงพ่อท่าน ได้ยกพุทธภาษิตว่า

ผู้จุสสุ โลภมเมหิ จิตต์ ยสฺส น กมฺปติ อโสภํ วิรชํ เขมํ
เอตมมฺงคฺลฺมุตตมํ เอตาทิสานิกตฺวาน สพฺพตฺถมปฺราชิตา สพฺพตฺถ สโตถิ
คฺจฺฉนฺติ ตนฺเตสํ มงฺคฺลฺมุตตมฺนฺติ

จิตของบุคคลผู้ได้อันโลกธรรมทั้งหลายถูกต้องแล้ว ย่อมไม่หวั่นไหว ไม่เศร้าโศก ย่อมปราศจากความขุ่นมัว เป็นแดนเกษมจากโยคได้ชื่อว่าเป็นมงคลอันสูงสุด

หลวงพ่от่านอธิบายว่าจิตเป็นตัวยืน

และโลกธรรมทั้งแปดเป็นตัวจร อภิธรรมมณเฑียรเป็นทีมนิยมนำปรารธนากันถ้วนหน้า ส่วนอนิธรรมมณเฑียรไม่เป็นทีมนิยมนำปรารธนา เราท่านทั้งหลายทั้งคฤหัสถ์ทั้งบรรพชิต เมื่อรู้จักอภิธรรมมณเฑียรและอนิธรรมมณเฑียรเหล่านี้แล้วมีทางเสียได้ คือต้องบังคับจิตให้ติดต้องตั้งจิตให้ติดถ้าตั้งจิตให้ติดถูกหลักกฎฐานของที่ตั้งจิตแล้วจะสามารถต่อสู่กับอภิธรรมมณเฑียรและอนิธรรมมณเฑียรได้ ต้องหมั่นเอาใจจดจ่ออยู่ที่กลางกึ่งอันเป็นศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หมั่นเอาใจไปจรดอยู่ที่ตรงนั้นเสมอ ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน กิน ดื่ม จะทำ จะพูด จะอุจจาระ ปัสสาวะก็หยุดอยู่ตรงนั้นเสมอ จรดหนักเข้าๆ ๑ ๑ พอชินหนักเข้าก็ช้านาญหนักเข้าๆ ๑ ๑ ก็หยุดได้ พอใจหยุดเสียได้เท่านั้นแหละ ลาก ยศ สรรเสริญ สุข เสื่อมลาภ เสื่อมยศ ตีเดียวน ทุกข์ไม่มีทางกระทบกระเทือนแล้วเฉยเสียแล้ว ถ้าทำจิตให้ได้ขนาดนี้แล้ว บุคคลผู้นั้นได้ชื่อว่าถึงซึ่งมงคลสูงสุดแล้ว ถ้ายังอาดูรเดือร่อนไปตามอนิธรรมมณเฑียรเป็นอัมมงคลแท้ๆ ท่านย้าว่าอัมมงคลมิใช่เป็นแต่เฉพาะฆราวาสหญิงชายเท่านั้น ภิกษุ สามเณรก็เป็นได้เหมือนกัน พอสงบไม่ลงทำใจให้หยุดไม่ได้ก็เป็นอัมมงคล หลวงพ่от่านเคยสอนพระภิกษุสามเณรว่า

ภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนาพอบวชแล้วไม่ต้องทำอะไรทำใจให้

ใส่เท่านั้นแหละเป็นใช้ได้ ถ้าใจไม่ใสภิกษุสามเณรนั้นใช้ไม่ได้ ยังเป็นภิกษุสามเณรแต่ภายนอก ภายในเป็นไม่ได้ พอทำใจให้ใสได้เท่านั้นก็เป็นที่บูชาของมหาชนทีเดียว

หลวงพ่от่านตั้งใจปฏิบัติจริงๆ ท่านต้องการให้ผู้มาปฏิบัติได้รู้เห็นเป็นจริงๆ ท่านจึงพยายามหาวิธีการทุกอย่างมาอธิบายให้ลูกศิษย์เข้าใจ ท่านบอกว่าการได้ธรรมกายนั้นไม่่ง่ายนัก แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะยากจนเกินไปถ้าปฏิบัติตามคำที่ท่านสอนอย่าให้ผิดจะผิดแม้เท่าเส้นผมก็ไม่ได้ ถ้าใครปฏิบัติตามที่ท่านสอนแล้วไม่ได้ ท่านกล้าท้าทายให้มาตัดศีรษะท่านทีเดียว หลวงพ่от่านจะมองดูออกว่าผู้ใดมีแววที่จะได้ธรรมกาย ท่านจะเรียกผู้นั้นมาสอนเอง หรือถ้าผู้ใดเห็นดวงกลมใสหรือเห็นองค์พระ ปรากฏที่ฐานที่ ๗ แล้ว ท่านก็จะหาครูต่อวิชาให้ท่านเข้มงวดกวดขันและเอาใจใส่ดังนี้จึงมีผู้ได้ธรรมกายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

พระภาวนาโกศลเถร (ธีระ คล้อยสุวรรณ) หรือที่คนที่เคารพนับถือเรียกท่านว่า **หลวงพ่อเล็ก** เป็นผู้ที่หลวงพ่อสอนและกวดขันมาเองจนได้ธรรมกายขั้นสูง หลวงพ่อเล็กท่านเคยเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า ท่านถูกกวดขันมาแต่ครั้งยังเป็นสามเณรน้อยๆ หลวงพ่от่านยังรู้แล้วว่าหลวงพ่อเล็กจะได้ธรรมกายแน่นอน และจะสามารถเป็นตัวแทนของท่านต่อไปในอนาคต หลวงพ่อจึงเรียกมานั่งตัวต่อตัวกับท่านเสมอ ถ้าหลวงพ่от่านจะต้องไปแสดงพระธรรม-

หลวงพ่อเล็ก

เทศนา ท่านก็จะขีดเส้นวงกลมเป็นการจำกัดอาณาเขตแล้วก็เอาขายจิ๋วของหลวงพ่อเล็กยัดลงไปในห้องกระดานเพื่อกันไม่ให้ลูกไปไหนๆ แล้วหลวงพ่от่านก็ไปเทศน์ การเทศน์ของหลวงพ่อแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง แล้วหลวงพ่от่านก็จะกลับมาคุมการนั่งต่อ หลวงพ่อเล็กท่านยังเล่าอีกว่า ท่านเคยถูกหลวงพ่อเขียนเพราะความเกียจคร้านในการปฏิบัติ

เนื่องจากตอนนั้นท่านยังอายุน้อย บางครั้งก็อยากสนุกอยากเฟลิดเฟลินบ้าง แต่หลวงพ่от่านไม่ยอมให้ปล่อยเวลาว่างเลยไปโดยเปล่าประโยชน์ ท่านต้องการให้ฝึกปฏิบัติให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความชำนาญ และในที่สุดก็ได้สมความปรารถนาของหลวงพ่อ

โรงงานทำวิชา

ผู้ที่เห็นเป็นวิชาธรรมกายแล้วจะต้องผลัดกันเข้าเวรปฏิบัติกิจภาวนา ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ในสถานที่ที่หลวงพ่อจัดไว้ให้โดยแบ่งเป็นเวรๆ ละ ๔ ชั่วโมง สถานที่นี้เรียกกันว่าโรงงานมาตั้งแต่สมัยหลวงพ่อและปัจจุบันก็ยังคงเรียกเช่นนี้ หลวงพ่อจัดไว้สำหรับผู้ที่ได้วิชาธรรมกายเข้าไปปฏิบัติกิจภาวนา แบ่งเป็น ๒ ด้านๆ หนึ่งสำหรับพระภิกษุ อีกด้านหนึ่งสำหรับอุบาสิกา (ปัจจุบันคือวิหารอยู่ด้านหลังหอสังเวชนียมณฑลเทพนิรมิตที่ประดิษฐานศพหลวงพ่อ และยังคงปฏิบัติกิจภาวนาเหมือนสมัยหลวงพ่อยังอยู่) หลวงพ่от่านตั้งเป็นกฎเคร่งครัดมากกว่า ห้ามบุคคลที่ไม่ได้วิชาธรรมกายเข้าไปในโรงงาน ท่านมีเหตุผลของท่านหลายประการ ได้แก่

๑.บุคคลภายนอกอาจเข้าไปทำเสียงรบกวนเป็นการทำลายสมาธิของผู้ที่กำลังปฏิบัติกิจภาวนา จะเกิดบาปติดตัวผู้นั้นแม้จะมีได้ตั้งใจก็ตาม

๒.วิชาธรรมกายนั้นเป็นวิชาที่ละเอียดลึกซึ้งมาก ถ้าผู้ที่ยังไม่รู้ไม่เห็นไม่เข้าใจปฏิบัติยังไม่เป็น แล้วไปได้ยินได้ฟังเข้าก็จะทำให้เกิดวิจิกิจฉา คือความลังเลสงสัย ทำให้ความคิดสับสนวุ่นวาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนต่อวิชา หลวงพ่от่านทราบดีว่าอันตรายจะเกิดขึ้นแก่บุคคลที่ยังไม่รู้ไม่เข้าใจดีพอ

๓.หลวงพ่от่านไม่ต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าไปชวนพวกที่ได้ธรรมกายพูดคุยกันด้วยเรื่องไร้สาระท่านบอกว่า เสียเวลาทำวิชาโดยใช้เหตุ พวกเข้าเวรปฏิบัติภาวนานี้เป็นพวกประจำอยู่ในวัด การที่ต้องผลัด

ความรู้ความเข้าใจละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นไปอีก และช่วยบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนแก่ผู้ที่มาขอพึ่งบารมีหลวงพ่อ รวมทั้งช่วยแก้โรคตามใบอาการที่ส่งกันมาด้วย

วิธีการแก้โรคนั้น หลวงพ่อบอกท่านจะสั่งให้คัมภีร์ที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บของแต่ละคนด้วย หลวงพ่อบอกว่าเมื่อรู้ว่าเขาเป็นโรคอย่างนี้แล้วก็ต้องค้นหาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใดทำการกรรมอะไรไว้แล้วไปแก้ที่เหตุ ดังพุทธดำรัสว่า “**เยธมมา เหตุปฺปภาวธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ**” หลวงพ่อบอกท่านจึงเปรียบเสมือนนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญฉลาดรอบรู้ในเรื่องโรคทุกโรค ทราบสาเหตุของโรค การบำบัดโรคและวิธีการดับโรค ทั้ง

สามารถทราบประวัติคนไข้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งๆ ที่ตัวคนไข้เองก็ยังไม่ทราบด้วยซ้ำ ถ้าเรื่องนั้นเป็นอดีตกาลนานข้ามภพข้ามชาติ หลวงพ่อบอกท่านจึงสามารถแก้โรคได้ถูกต้องรวดเร็ว

โรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร

โรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร

เมื่อหลวงพ่อกมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำในปี พ.ศ.๒๔๕๙ ท่านได้ดำเนินการก่อตั้งโรงครัวขึ้นเพื่อถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณร ก่อนที่หลวงพ่อกจะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ท่านเคยอยู่ที่วัดพระเชตุพนฯ และประสบความลำบากในเรื่องอาหารบิณฑบาต ท่านจึงตั้งมโนปณิธานไว้ว่าถ้ามีโอกาสจะตั้งโรงครัวเลี้ยงอาหารพระภิกษุสามเณรไม่ให้ลำบากและกังวลเรื่องภัตตาหาร จะได้มีเวลาและกำลังในการศึกษาพระปริยัติธรรมและปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ และเป็นการสะดวกแก่ทายกทายิกาที่ต้องการจะทำบุญถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณรทั้งวัด เพียงแต่แสดงความประสงค์จะเป็นเจ้าภาพและนำปัจจัยยมอบแก่ไวยาวัจกรเท่านั้น ทางวัดมีแม่ครัวจัดการหุงหาอาหารให้เสร็จเรียบร้อยทั้งมือเช้าและเพล เจ้าภาพเพียงแต่มากระเคนภัตตาหารเท่านั้น หลวงพ่อกมอบหมายให้อุปาสิกาท้วม หุตานุกรม เป็นหัวหน้าโรงครัวในยุคแรก คือตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๕๙ เป็นต้นมา และให้แม่ชีธัญญาณี สุตเกษะ รับมอบดูแลโรงครัวต่อจากคุณแม่ท้วม ตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ จนถึงปัจจุบัน

คุณแม่ท้วม

แม่ชีธัญญาณี

หลวงพ่อบ้านได้ชี้แจงถึงอันสงส์ของการถวายภัตตาหารแก่พระภิกษุสามเณรว่าจะได้บุญยิ่งใหญ่ไพศาล เพราะพระสงฆ์เป็นเนื้อนาบุญ ดังคาถาบาลีว่า

บุญมมากัม ชมานานัม สงฺฆเ เวทียตัม มุขี

พระสงฆ์เป็นประมุขหรือเป็นประธานของผู้ต้องการบำเพ็ญทาน พระสงฆ์เป็นประมุขของบุญ ถ้าต้องการบุญก็ให้ถวายในหมู่พระสงฆ์ จะเจาะจงภิกษุองค์ใดองค์หนึ่งนั้นไม่ควร ให้ทำใจให้เป็นกลาง หลวงพ่อบ้านเน้นว่าเป็นทายาทต้องฉลาด ใจไม่ได้ เพราะถ้าถวายเจาะจงเสียแล้ว ผลบุญก็ลดน้อยลงไปจนฉลาดต้องถวายให้เป็นกลางจึงจะได้ผลบุญยิ่งใหญ่ไพศาลที่เรียกว่า สังฆทาน และได้ชื่อว่าวางหลักพระพุทธศาสนา เพราะศาสนาของพระบรมศาสดาจะดำรงอยู่ได้ก็เพราะอาศัยความเป็นกลาง ภิกษุสามเณรก็ต้องประพฤติในพระธรรมวินัยให้เป็นกลาง ปฏิบัติให้เป็นกลาง ไม่เข้าข้างตน ไม่เข้าข้างบุคคลผู้อื่น อุบาสกอุบาสิกาบริจาคทานในพระพุทธศาสนาให้ให้เป็นกลาง ไม่ค่อนข้างตน หมูตน พวกตน ให้ให้เป็นกลาง อย่างนี้ได้ชื่อว่าบริจาคถูกทางสงฆ์ ถูกเป้าหมายของบุญ

หลวงพ่อบ้านสอนให้ทำบุญบริจาคทานมากๆ มิใครเขามาชวนให้ทำบุญทำทานก็ให้ทำกับเขา ถ้าพบเห็นคนดีๆ เขาทำบุญก็ให้พยายามไปทำร่วมกับเขา ถ้าไม่มีทรัพย์ก็ให้ชวนช่วยด้วยแรงกายก็ได้บุญเช่นกัน จัดเป็นไวยารัจมัยอย่างหนึ่ง คือบุญที่ได้จากการชวนช่วยช่วยเหลือผู้อื่น

หลวงพ่อบ้านแนะนำศิษย์ ให้พยายามทำบุญทั้งด้วยกำลังกายและกำลังทรัพย์ให้รู้จักเลือกผู้ที่จะทำบุญด้วย หลวงพ่อบ้านสอนให้ทุกคนพยายามรักษามนุษย์สมบัติ ท่านอธิบายว่า คนเรานั้นจะอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ ต้องมีบิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทมิตรสหาย สามเณร ภรรยา บุตร บริวาร อย่างที่เรามักเรียกกันว่ามิตรพวัก คนที่จะมีพรรคพวักได้นั้นต้องประกอบกรรมดีร่วมกันมาแล้ว ท่านจึงสอนว่าถ้าเห็นคนดีๆ เขาทำบุญบริจาคทานกัน

ละก็ให้พยายามไปพร้อมกับเขา ไม่จำเป็นต้องร่วมด้วยเงินก็ได้ เพราะคนบางคนเขาก็มีทรัพย์สินเงินทองเหลือเฟืออยู่แล้ว เขาไม่ต้องการเงินแต่เขาต้องการให้มีคนมาช่วย เราก็ก็นำไปช่วยด้วยแรง เพราะว่าในภพชาติต่อไปจะได้มีพรรคพวกที่เป็นคนดี การจะมีมนุษยสมบัติขึ้นนั้นก็ไปด้วยเหตุ ๒ ประการคือ ปุพเพตปุณณตา การทำบุญร่วมกันมาในอดีตชาติ และการร่วมบุญกันใหม่ การได้สังสรร่วมแรงร่วมใจกันในภพชาติปัจจุบัน

นอกจากนี้หลวงพ่อก็นำท่านยังสอนให้เป็นผู้เสียสละ รู้จักอดทน สังคหัตถ์ ๔ นี่เป็นสิ่งสำคัญมากในสังคมมนุษย์ บุคคลใดถึงพร้อมด้วยธรรม ๔ ประการนี้ ย่อมเป็นที่รักที่เคารพยำเกรงของผู้คนทั่วไป บุคคลนั้นได้ชื่อว่ารู้จักรักษามนุษย์สมบัติ

สมัยเริ่มแรกที่ก่อตั้งโรงครัวหลวงพ่อก็นำใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัวเป็นค่าใช้จ่าย มีลูกศิษย์และญาติพี่น้องของท่านนำข้าวสาร ของแห้งมาถวายเป็นประจำและวันใดที่ไม่มีผู้รับเป็นเจ้าภาพ หลวงพ่อก็นำใช้ทรัพย์ส่วนตัวของท่านเป็นค่าภัตตาหารเลี้ยงพระภิกษุสามเณร ท่านทำดังนี้มาเป็นประจำ

สมัยที่ข้าพเจ้ามาอยู่วัดปากน้ำใหม่ๆ ในปี พ.ศ.๒๔๘๑ นั้น มีพระภิกษุสามเณร จำพรรษาประมาณ ๑๕๐ รูป และเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ จนถึง ๖๐๐ รูปเศษ ถึงกระนั้น หลวงพ่อก็ไม่เคยวิตกกังวล

กับภาระนี้ ท่านเคยพูดเสมอว่ากินคนเดียวไม่พอกิน กินหลายคนกินไม่หมด ท่านมุ่งมันจะบำเพ็ญทานบารมีอย่างจริงจัง ท่านเคยพูดถึงอานิสงส์ของการบำเพ็ญทานไว้ว่า

ทานนั้นแหละจะเป็นชนกรรมนำไปเกิดในสกุลที่มั่งมีมาก เพราะผล

ทานส่งให้ เมื่อให้ทานแล้วสมบุรณ์ บริบูรณ์ ผู้ยากขัดสนก็สมบุรณ์ อ้ายความสมบุรณ์ที่ให้แก่เขานะกลับมาเป็นของตัว มากน้อยเท่าใดกลับมาเป็นของตัวหมดทานนี้แหละเป็นข้อสำคัญนัก พระโพธิสัตว์จะสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าก็อาศัยทานนี้แหละ ไม่ให้ทานละก็เป็นไม่สำเร็จทีเดียว เพราะฉะนั้นบัดนี้วัดปากน้ำที่มีภิกษุสามเณรมารวมอยู่มากก็เพราะอาศัยเจ้าอาวาสบริจาคทานบริจาคมานาน ๓๗ ปี บริจาคมานาน

บริจาคเรื่อยไม่ได้ครั้งคราว ถ้าว่าไม่มีใครมาบริจาคเจ้าอาวาสก็บริจาคเอง ถ้าว่าไม่พอละก็เท่าใดก็ให้ทีเดียว เป็นหนี้เป็นสินยอมทีเดียว เขาจะบริจาคทานทำบาปมีไปในอนาคตกาลข้างหน้ากันอย่างนั้น

พระธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงคราม ได้เล่าถึงหลวงพ่อบุญมาในเรื่องการตั้งโรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณรไว้ดังนี้

ท่านเป็นผู้สามารถเลี้ยงบรรดาพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และศิษย์วัดได้ทุกวันไม่ขาดแม้พระภิกษุสามเณรจะไม่ไปบิณฑบาตเลย ท่านก็เลี้ยงได้โดยที่จะมีบุคคลนำเอาอาหารมาถวายเช่น นำเอาข้าวสารมา นำเอากับข้าวมา และก็นำมาทำครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และศิษย์วัดได้อาศัยร่มโพธิ์ ร่มไทรของพระเดชพระคุณท่าน ซึ่งยังไม่มีวัดใดในประเทศไทยจะกระทำได้ถึงขนาดนั้น นับว่าเป็นพระมหาเถรที่อัศจรรย์ที่สุดในประเทศไทย ไม่ทราบว่าคุณท่านจะมีมนต์คาถาหรืออะไรอย่างใด จึงสามารถเรียกร่องเอาอาหารมาเลี้ยงพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา และศิษย์วัดได้โดยไม่ขาด นับว่าเป็นความประหลาดอัศจรรย์อย่างยิ่ง อาตมภาพได้เคย

ถามพระเดชพระคุณท่านเมื่อยังมีชีวิตอยู่ ว่าเพราะเหตุอะไรหลวงพ่อก็สามารถเลี้ยงพระภิกษุสามเณร เลี้ยงอุบาสกอุบาสิกา และเลี้ยงศิษย์วัดได้ถึงปานนั้น ท่านยิ้มแยมแจ่มใส และตอบด้วยความกล้าหาญว่า ไม่ต้องเป็นทุกข์ เป็นร้อนดอกท่านเจ้าคุณ เพราะอาศัยพระธรรมกายท่านบันดาลให้ นี่เป็นคำตอบของท่าน ยินย่นอยู่เสมอ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อบอกเราท่านมักจะยกตัวอย่างบุคคลที่

ทุ่มเทชีวิตในการบริจาคตาน เป็นผู้กล้าหาญในการบริจาคตาน บริจาคอย่างไม่รู้จักอึด ไม่รู้จักเบื่อหน่ายเหน็ดเหนื่อย ยิ่งบริจาคมยิ่งมีความสุข ยิ่งเห็นพระภิกษุสามเณรฉันภัตตาหารของตน เห็นบุคคลอื่นบริโภคใช้สอยของของตนก็ยิ่งมีความอึดเอิบในทานเหลือที่จะกล่าวคือท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

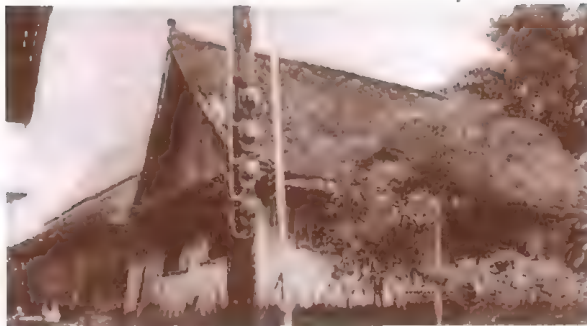
ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีมีนามเดิมว่า สุทัตตะแห่งเมื่อสาวตถิ เป็นผู้ที่มีบุญสุนทานมาก ถึงขนาดตั้งโรงงานไว้หน้าบ้านเลี้ยงคนอนาถา ยาก วนพกคนลัญจโรไปมา เพราะเหตุที่ทำบุญทำทานมากกว่าเศรษฐีอื่นๆ จึงได้รับฉายาว่า **อนาถบิณฑิกเศรษฐี คือเศรษฐีขวัญใจคนยาก** ต่อมาท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ทราบข่าวจากราชคฤห์เศรษฐีว่า พระพุทธองค์อุบัติขึ้นแล้วในโลก ก็เกิดความปลาบปลื้มปิติยินดี ในตอนใกล้รุ่งได้รับไปเฝ้าพระพุทธองค์ที่เวฬุวนาราม อันเป็นวัดๆ แรกในพระพุทธศาสนาที่พระเจ้าพิมพิสารทรงสร้างถวาย ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีได้สนทนารธรรมกับพระพุทธองค์จนได้ดวงตาเห็นธรรม แล้วทูลอาราธนาให้พระพุทธองค์เสด็จจำพรรษาในเมืองสาวตถิโดยจะสร้างวัดถวาย วัดนั้นคือ เขตวันมहाวิหาร เป็นวัดที่พระพุทธองค์ประทับอยู่มาก

กว่าที่อื่น โดยสละทรัพย์ ๒๗ โกฏิหาปณะเป็นค่าที่ดิน เจ้าของที่ดินมีเงื่อนไขว่าจะขายที่ดินในราคาที่ทำนอณาภิณฑิกเศรษฐีต้องนำเงินมาปูให้เต็มพื้นที่ทั้งหมด และจ่ายเป็นค่าสร้างเสนาสนะและถาวรวัตถุอีก ๒๗ โกฏิหาปณะ รวมทั้งหมดเป็นเงินถึง ๕๔ โกฏิหาปณะ

ทำนอณาภิณฑิกเศรษฐีถวายภัตตาหารเลี้ยงพระทุกวันๆ ละ ๑,๐๐๐ รูป นอกจากนี้ยังมีจริยาวัตรโดยปกติคือ ไปวัดวันละ ๓ เวลาเป็นประจำดังนี้

- เวลาเช้า นำข้าวยาคุไปถวายพระภิกษุ
- เวลาบ่าย นำเภสัชและน้ำปานะไป
- เวลาเย็น นำเครื่องสักการะมีดอกไม้และของหอมเป็นต้น

หลวงพ่อบุญของเราท่านก็ทำแบบทำนอณาภิณฑิกเศรษฐีตรงที่ตั้งโรงครัวถวายภัตตาหารพระภิกษุสามเณร ทุกวันๆ ละ ๒ มื้อและยังเลี้ยงแม่ชี อุบาสก อุบาสิกา คิษย์วัด ผู้มาบำเพ็ญบุญและปฏิบัติธรรม ตลอดจนสัตว์เดรัจฉานที่ไม่มีเจ้าของหลวงพ่อบุญท่านมีความปรารถนาที่จะรับพระภิกษุสามเณร

ให้มาจำพรรษาอยู่ที่วัดปากน้ำให้ได้ถึง ๑,๐๐๐ รูป แต่เสนาสนะไม่พอที่จะพัก ท่านเลยรับได้แค่ ๖๐๐ รูปเศษ มิฉะนั้นท่านก็สามารถเลี้ยงพระ

ภิกษุสามเณรได้ถึงวันละ ๑,๐๐๐ รูป เช่นเดียวกับทำนอณาภิณฑิกเศรษฐี

บอกเวลามรณภาพ

ก่อนที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญของเราท่านจะมรณภาพประมาณ ๕ ปี ท่านได้เรียกประชุมคณะศิษย์ทั้งในและนอกวัดเป็นกรณีพิเศษที่ศาลาการเปรียญ

เพื่อแจ้งให้ทุกคนทราบว่า ท่านจะถึงกาลมรณภาพในอีก ๕ ปีข้างหน้า
 กิจการใดที่ท่านได้ดำเนินไว้แล้วขอให้ช่วยกันทำกิจการนั้นๆ อย่าทอดทิ้ง ขอ
 ให้ทำไปเถิดไม่ตกต่ำมีแต่ความเจริญยิ่งขึ้น และท่านยังได้แถลงโครงการ
 พัฒนาวัดปากน้ำของท่านให้คณะศิษย์ช่วยกันดำเนินต่อไปให้สำเร็จ ท่านบอกว่า
ต่อไปวัดปากน้ำจะเจริญรุ่งเรืองใหญ่โต แม้ว่าท่านจะมรณภาพไปแล้วแต่ก็มี
 โอกาสช่วยวัดได้มากกว่ายังมีชีวิตอยู่ มีลูกศิษย์หลายคนได้อารธนาขอมิ
 ให้ท่านมรณภาพ ท่านตอบว่าไม่ได้ อีก ๕ ปี ท่านจะได้อยู่แน่ๆ แล้ว คณะ
 ศิษย์รุ่นเก่าจึงทราบซึ่งคิดว่าหลวงพ่อบอกท่านมีความห่วงใยและผูกพันต่อวัดปากน้ำ
 ต่อวิชชาธรรมกายและศิษยานุศิษย์ทุกคนทั้งในปัจจุบันและอนาคตมากเพียงใด
 มิฉะนั้นแล้วหลวงพ่อบอกท่านคงไม่เอ่ยปากฝากฝังโครงการของท่านในเรื่องการ
 สอนและเผยแผ่วิชชาธรรมกาย เรื่องการเลี้ยงพระ การศึกษาพระปริยัติธรรม
 และการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการ
 เผยแผ่วิชชาธรรมกายซึ่งท่านเห็นเป็นเรื่องสำคัญและเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า
 เรื่องอื่นใด ท่านที่เคยมาวัดปากน้ำเมื่อหลายปีก่อนจะทราบดีว่า วัดปากน้ำใน
 อดีตและปัจจุบันนั้นแตกต่างกันมากจนเกือบไม่เหลือสภาพเดิมเลย ที่เป็น
 ดั่งนี้เพราะศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณหลวงพ่อบริกรรมปฏิบัติตามโครงการ
 ตามเจตนารมณ์ของหลวงพ่อบอก จนเกือบจะครบทุกโครงการแล้ว

พยากรณ์เจ้าอาวาสวัดปากน้ำในอนาคต

นอกจากจะพยากรณ์ว่าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงค์จะเป็นใหญ่ในหมู่สงฆ์คือเป็นสมเด็จพระ
 พระสังฆราชในอนาคตแล้ว หลวงพ่อบอกท่านยังเคยพยากรณ์ท่านเจ้าประคุณ
 สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามกุฏมหาราชเจ้า เจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ปัจจุบัน ในสมัยที่
 ท่านเป็นสามเณรว่า องค์นี้แหละจะได้เป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำองค์ต่อไป ใน
 ปี พ.ศ.๒๔๙๓ หลวงพ่อบอกได้พาท่านเจ้าประคุณสมเด็จฯ ครังยังเป็นพระมหาสง
 วรรณปุญโญ ป.ธ.๓ ไปฝากเรียน ป.ธ.๔ และ ๕ กับเจ้าประคุณสมเด็จพระอริย-

วงศ์าคตญาณ สมเด็จพระ-
สังฆราช (ปลด กิตฺติโสภโณ
มหาเถร) วัดเบญจมบพิตร
ครั้งดำรงสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระ-
พระวันรัต สมเด็จพระ-
สังฆราชเคยทรงเล่าประทาน
สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
วัดสามพระยา ครั้งดำรง
สมณศักดิ์ที่พระธรรม-
ปิฎญาบดีว่า “ท่านวัด
ปากน้ำนำมาฝาก บอกว่า
จะเอาไว้แทนตัวเมื่อเรียน
จบแล้วก็จะขอนำกลับไป
วัดปากน้ำ”

รถยนต์จะเข้าถึงวัด

สมัยที่หลวงพ่อยังอยู่นั้นยัง

ไม่มีถนนตัดเข้าถึงวัด ผู้ที่จะมาวัดปากน้ำต้องมาทางเรือหรือเดินเท้า ถนนใน
วัดจึงเป็นเพียงทางเท้าแคบๆ แต่หลวงพ่от่านได้สั่งให้ตัดถนนผ่านคณะเนกขัมม
มีความกว้างขนาดรถยนต์แล่นได้ ในสมัยนั้นถนนสายนี้จึงเป็นถนนที่ใหญ่
ที่สุดในวัด ทำให้ผู้คนพากันประหลาดใจว่า ทำไมหลวงพ่อก็ให้ตัดถนนใหญ่
โตเช่นนั้น หลวงพ่от่านตอบว่า ต่อไปรถยนต์จะเข้าถึงวัด มีหลายคนที่ไม่เชื่อ
คำพูดของหลวงพ่อบางคนถึงกับพูดว่า อีกร้อยปีรถยนต์ก็ยังไม่ถึงวัด แต่
แล้วหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพเพียง ๒ ปี รถยนต์ก็แล่นเข้ามาจอดถึงใน
วัดได้ตามที่หลวงพ่อพยากรณ์

ถ้าระเบิดลง จะเลิกวิชาธรรมกาย

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประตูนํ้าอ่างทอง ประตูนํ้าบางยาง ประตูนํ้าบางนกแขวก คลองภาษีเจริญล้วนแต่ถูกระเบิดลงหมดทุกแห่ง ระยะนั้นทหารกรมแผนที่อพยพหลบภัยลูกระเบิดมาอยู่ที่ตึกขาว (ปัจจุบันคือ หอเจริญวิปัสสนา) หลวงพ่อท่านพูดว่า ถ้าวัดปากนํ้าและประตูนํ้าภาษีเจริญ ถูกระเบิดลง ท่านจะเลิกวิชาธรรมกายทันที ปรากฏว่า เครื่องบินมาทิ้งระเบิดประตูนํ้าภาษีเจริญเหมือนกัน แต่พลาดไปลงที่ใกล้เคียงหลังจากนั้น หลวงพ่อท่านได้เข้มงวดกวดขันการปฏิบัติภาวนาวิชาธรรมกายมากยิ่งขึ้น

สมบัติจะวิบัติ

มีศิษย์อีกหลายคนที่หลวงพ่อบานทราบนาคดล่งหน้า และมีความเป็นห่วงพยายามจะหาทางแก้เหตุร้ายให้คลายลง เช่นเรื่องของพลตรีโสภณ และคุณประทุม กระระลัย ท่านทั้งสองได้อนุญาตให้นำเรื่องของท่านที่ได้รับความเมตตากรุณาจากหลวงพ่อกาเผยแพร่ให้ศิษย์รุ่นหลัง ๆ ได้ทราบเรื่องดังนี้

พลตรีโสภณมาเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อดังแต่ปี พ.ศ.๒๔๘๐ สมัยยังเป็น ร.ท. เมื่อสมรสกับคุณประทุมก็ได้พาภรรยามาเป็นศิษย์ของหลวงพ่อด้วย เมื่อมีบุตรคนโตและอายุได้ประมาณ ๘ เดือนหลวงพ่อก็ให้คนมาบอกที่บ้านพัก ในกรมทหารว่า ให้ระวังลูกจะเจ็บหนัก คุณประทุมฟังแล้วก็นึกสงสัยว่าลูกจะเจ็บเป็นอะไร มากน้อยแค่ไหน ในเมื่อขณะนั้นลูกก็ยังแข็งแรงดี ไม่มีที่พว่่าจะเจ็บป่วย แต่เมื่อทราบจากหลวงพ่อก็เช่นนั้นก็พยายามระมัดระวังดูแลบุตร อย่างดีที่สุด ครั้นวันที่ ๓ หลังจากหลวงพ่อก็ให้คนมาเตือน บุตรคนโตของ พลตรีโสภณ-คุณประทุมก็ป่วยหนักเป็นบิดอย่างแรง ถึงขนาดหมอไม่รับรองว่าจะรอดชีวิตหรือไม่แต่ก็พยายามรักษาอย่างเต็มที่ พลตรีโสภณรีบมาส่งอาการโรคของบุตรกับหลวงพ่ที่วัดปากนํ้า หลวงพ่อบานรับใบอาการโรค แล้วส่งให้พวกที่ได้วิชาธรรมกายแก้โรคท่านบอกว่า “มันจะเอาไป เราต้อง

ต่อสู้กันหน่อย จะแก้ไขให้” วันที่ ๒ พลตรีโสภณไปส่งอาการโรคของบุตรอีกครั้ง หลวงพ่อบำรุงรับใบอาการโรคไปดู แล้วบอกว่า ปลอดภัยแล้ว หลังจากนั้นบุตรของพลตรีโสภณ-คุณประทุมก็มีอาการดีขึ้นเรื่อยๆ และหายเป็นปกติ

ต่อมาเมื่อคุณประทุมตั้งครรภ์บุตรคนที่ ๒ มีอาการแพ้อย่างมาก รับประทานอาหารและลูกไม่ได้เลย ต้องเข้าโรงพยาบาลเกือบเดือน แพทย์ที่ทำการรักษาแนะนำให้เอาเด็กออก มิฉะนั้นแม่จะเป็นอันตรายถึงชีวิต แพทย์ได้นำแบบฟอร์มมาให้พลตรีโสภณลงชื่อยินยอมให้เอาเด็กออก แต่พลตรีโสภณยังไม่ยอมลงชื่อ เพราะต้องการจะมาปรึกษาหลวงพ่อก่อน พลตรีโสภณเรียนให้หลวงพ่อบำรุงว่าไม่อยากฆ่าลูก แต่ถ้าไม่ฆ่าลูกก็เหมือนฆ่าแม่ ถ้าไม่ฆ่าแม่ก็ต้องฆ่าลูก หลวงพ่อบำรุงบอกว่าไม่ต้องฆ่าใครหรอก เอาไว้ทั้ง ๒ คนนั้นแหละ พลตรีโสภณได้พยายามหลบหน้านายแพทย์ไม่ไปที่โรงพยาบาลอีก เพราะทราบดีว่าหมอจะต้องถามถึงการตัดสินใจ วันต่อมานายแพทย์ได้สั่งยาฉีดยาและยารับประทานให้คุณประทุมๆ ก็มีอาการดีขึ้นเรื่อยๆ และปลอดภัยโดยไม่ต้องทำแท้งเลย

ประมาณ พ.ศ.๒๔๔๕ บุตรคนโตของพลตรีโสภณ-คุณประทุมป่วยหนักอีก มีอาการเหมือนเป็นโรคไทฟอยด์ คราวนี้ไม่ไปให้แพทย์ตรวจรักษา เพียงแต่รับประทานยาแก้ไข้ เพราะมีความศรัทธายึดมั่นหลวงพ่อบำรุงที่ พลตรีโสภณได้มาส่งอาการโรคกับหลวงพ่อบำรุงเช่นเคย หลวงพ่อบำรุงให้พระฉนวนซึ่งได้วิชชาธรรมกาย มานั่งแก้ไข้ให้ ๓ คืน คืนแรกที่พระฉนวนมานั่งแก้ไข้โรคนั้น บุตรคนโตที่ป่วยหนักก็มีอาการดีขึ้น พอรับประทานอาหารได้บ้างเพราะก่อนหน้านี้รับประทานไม่ได้เลย ญาติทุกคนเข้าใจไปว่า คงจะกินสังฆาลาเป็นครั้งสุดท้าย ไม่คิดว่าจะหายป่วยเพราะเร็วผิดปกติ พระฉนวนได้ยินเช่นนั้น จึงมาเล่าให้หลวงพ่อบำรุง หลวงพ่อบำรุงพูดว่าเขายังไม่เชื่อวิชชานี้ และท่านยังได้พยากรณ์ว่า ลูกคนนี้ต้องพ้นอายุ ๑๖ ไปแล้ว จึงจะดีขึ้น หมอโรคหมดภัย ทุกครั้งที่พลตรีโสภณมาส่งอาการโรคของบุตรกับหลวงพ่อบำรุง ครั้งแรกท่านจะรับใบอาการโรคไว้

ครั้ง คือเช้า กลางวัน เย็น) ท่านจะบอกว่า “ไม่เป็นไรแล้ว” เป็นอันสบายใจ
แน่ใจได้ว่าบุตรปลอดภัยแน่

ครั้นเมื่อหลวงพ่อบำเพ็ญหนังกคือประมาณปลายปี พ.ศ.๒๕๐๑ พลตรี
โสภณ (ขณะนั้นยศเป็น พ.อ.) กับคุณประทุมได้มาราบเยียมหลวงพ่อบ่อย
ครั้งขึ้น วันหนึ่งขณะที่กำลังมาเยียมหลวงพ่อบุญนั้น หลวงพ่อได้สั่งให้สามเณร
องค์หนึ่งที่ปรนนิบัติท่าน ให้เข้าไปหยิบกายสิทธิ์มา ๑ ดวง เมื่อได้กายสิทธิ์มา
แล้วหลวงพ่อก็ได้มองสำรวจดูทุกคนที่อยู่ในห้องแล้วพยักหน้าเรียกพลตรีโสภณ
ให้เข้าไปหาใกล้ๆ ท่านบอกว่า กายสิทธิ์ดวงนี้ชื่อบรมจักร องค์นี้พะเลียงวัด
ปากน้ำเชียวนะ ทำวิชาควบคุมกันมา ข้าจะให้เอ็งไปไหนให้เอาติดตัวไปด้วย

พลตรีโสภณเล่าว่าในขณะนั้นมีความดีใจปลาบปลื้มยินดีมากที่สุดที่
หลวงพ่อบำเพ็ญให้กายสิทธิ์ดวงที่สำคัญเป็นกายสิทธิ์ขนาดใหญ่ แต่ครั้นกลับมา
ถึงบ้านความปลาบปลื้มดีใจกลับลดน้อยลง เพราะเกิดความไม่แน่ใจว่าหลวงพ่อบำเพ็ญ
ท่านตั้งใจให้ตนแน่หรือเปล่าหรือท่านให้เพราะท่านไม่รู้สึกรู้สิดำเนิน เนื่องจากอาพาธ
หนักจนไม่ได้สติและของดีวิเศษเช่นนี้สมควรจะมากอยู่กับตนหรือไม่ มีทั้ง
ความดีใจและความวิตกกังวลผสมผสานกันอยู่

วันรุ่งขึ้นพลตรีโสภณตัดสินใจแน่นอนว่า จะนำกายสิทธิ์บรมจักรมา
คืนหลวงพ่อบำเพ็ญเมื่อเข้าไปหาหลวงพ่อบำเพ็ญในห้อง ก็รอหาโอกาสเหมาะที่จะคลาน
เข้าไปหาท่านใกล้ๆ เพื่อจะคืนกายสิทธิ์ แต่ยังมีท่านจะทำตามที่คุณคิดเห็น หลวงพ่อบำเพ็ญ
ท่านจึงดูทุกคนที่อยู่ในห้องนั้น แล้วท่านก็เรียกสามเณรให้ไปหยิบกายสิทธิ์มา
๑ ดวง ท่านพยักหน้าเรียกพลตรีโสภณให้เข้าไปหาท่านบอกว่า เอ็งไม่ต้องเอา
มาคืน เอ็งเอาไปอีกองค์หนึ่งองค์นี้ชื่อจักรพรรดิ เอ็งเอาไว้ที่บ้านนะ เพราะ
เอ็งนะสมบัติจะวิบัติให้เอาองค์นี้ไว้คุ้มครอง พลตรีโสภณจึงได้แน่ใจว่าหลวง
พ่อบำเพ็ญท่านตั้งใจให้กายสิทธิ์แก่ตนแน่ๆ มิใช่เป็นเพราะอาพาธหนักจนไม่ได้สติ
ท่านให้เนื่องจากท่านรู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้าท่านจึงเป็นห่วง ท่านรู้ดีว่าท่าน
ใกล้จะมรณภาพแล้วท่านจึงให้กายสิทธิ์แก่พลตรีโสภณเพื่อไว้คุ้มครองป้องกันภัย

ใกล้จะมรณภาพแล้วท่านจึงให้กายสิทธิ์แก่พลตรีโสภณเพื่อไว้คุ้มครองป้องกันภัย พลตรีโสภณจึงมีกายสิทธิ์ที่หลวงพ่อบูให้ถึง ๓ ดวง คือจุลจักร บรมจักร และจักรพรรดิ กายสิทธิ์เหล่านี้ได้ช่วยคุ้มครองครอบครัวของพลตรีโสภณให้พ้นจากภัยพิบัติมาหลายครั้ง

ในปี พ.ศ.๒๕๑๔ พลตรีโสภณและคุณประทุมต้องการจะทำบุญบ้าน จึงนิมนต์พระภิกษุวัดปากน้ำมาสวดมนต์ฉันภัตตาหารเพลที่บ้าน ในตอนเช้าของวันงานก่อนที่พระภิกษุจะมาถึงปรากฏว่าไฟฟ้าดับ เมื่อไปตรวจสอบดูที่หม้อไฟก็พบว่าไฟฟ้าช็อตไหม้เสียบ้านจนเกรียมหมดแล้ว แต่แก้ไขได้ทันทั่วทั้งจึงมิได้มีเหตุการณ์ร้ายแรงกว่านั้น หลังจากนั้นทั้งพลตรีโสภณและคุณประทุมได้ประสบปัญหาร้ายแรงทั้งการงานและธุรกิจอื่นๆ จนเกือบจะสูญเสียทรัพย์สมบัติ แต่ก็สามารถผ่านอุปสรรคเหล่านั้นไปได้เพราะขอบุญบารมีของหลวงพ่อบูให้ช่วย เมื่อได้พิจารณาเรื่องราวต่างๆ แล้วก็เห็นว่าเป็นจริงตามที่หลวงพ่อบูท่านได้พยากรณ์ไว้

คนนี้จะเป็นผู้อุปถัมภ์วัดปากน้ำ

บุคคลอีกท่านหนึ่งที่เคยถูกหลวงพ่อบูพยากรณ์คือ คุณหญิงลมน บุรกรรมโกวิท ภริยา พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิท อดีตอธิบดีกรมโยธาธิการและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สมัยรัฐบาลฯ พญาจอมพล ป. พิบูลสงคราม คุณหญิงลมนได้มาพิจารณาตัวเป็นศิษย์ของหลวงพ่อบู เมื่อมีปัญหาขัดข้องในเรื่องใดๆ จะต้องมากราบเรียนปรึกษาขอคำแนะนำจากหลวงพ่อบูเสมอ ครั้งหนึ่งบุตรคนหนึ่งของคุณหญิงป่วยหนัก คุณหญิงก็ได้มาขอความอนุเคราะห์จากหลวงพ่อบูโดยนิมนต์ท่านไปที่บ้านเพื่อช่วยแก้ไขโรคหลวงพ่อบูท่านก็เมตตาสงเคราะห์ให้ตามความประสงค์ และสิ่งพวกที่ได้ธรรมกายให้ช่วยกันแก้ไขโรคบุตรของคุณหญิงด้วย หลวงพ่อบูท่านบอกกับพวกที่ได้ธรรมกายว่า คนผู้นี้ (คุณหญิงลมน) ต่อไปจะเป็นผู้อุปถัมภ์บำรุงวัดปากน้ำ

คุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิท (คนขวามือ) และ พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิท ผู้อุปถัมภ์วัดปากน้ำ

ข้าพเจ้าฟังแล้วสงสัยว่าคุณหญิงท่านจะอุปถัมภ์บำรุงวัดอย่างไร มากน้อย ขนาดไหน ต่อมาข้าพเจ้าก็ได้ประจักษ์ว่าคุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิทเป็นผู้มี ศรัทธายึดมั่นในพระรัตนตรัย มีความเคารพเลื่อมใสในหลวงพ่อของเราอย่าง จริงจัง ท่านมาปฏิบัติธรรม มารักษาศีล ๘ อยู่ในวัดปากน้ำคราวละหลายๆ เดือน ได้ถวายที่ดินที่จังหวัดนครนายกถึง ๑๔๓ ไร่ให้เป็นธรณีสถูปวัดปากน้ำ เป็น ประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานติดต่อกันมานานหลายปี และยังได้ บริจาคทรัพย์เป็นจำนวนมากในการก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ

ปัจจุบันนี้ พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิทและคุณหญิงลมนุ ได้ถึงแก่อนิจกรรม ไปแล้ว แต่บุตรของท่านคือ คุณจวงจันทร์ บุรกรรมโกวิท ยังคงสืบทอด เจตนารมณ์ของบิดามารดาในการอุปถัมภ์บำรุงวัดปากน้ำตลอดจน พระภิกษุ สามเณรในวัดและที่วัดอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

มะรินนี่พ่อเอ็งก็จะมา

เมื่อข้าพเจ้ามีอายุประมาณ ๑๕-๑๖ คิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อแม่พี่น้องมาก อยากขออนุญาตหลวงพ่อกลับไปเยี่ยมบ้าน แต่หลวงพ่อก็ไม่ให้ไป ท่านบอกว่ามะรินนี่พ่อเอ็งก็จะมา ข้าพเจ้าไม่แน่ใจ คิดว่าหลวงพ่อก็ต้อง

หลอกข้าพเจ้าแน่ๆ จึงย้อนถามท่านเพื่อความแน่ใจ ว่าหลวงพ่อบอกเอาเอง หรือพ่อข้าพเจ้าได้กราบเรียนท่านไว้แล้ว พ่อบอกหลวงพ่อไว้หรือเจ้าคะว่าพ่อจะมามะรินนี้ หลวงพ่อท่านตอบว่า **พ่อเอ็งไม่ได้บอกหรอก แต่เอ็งคอยดูซิว่า มะรินนี้พ่อเอ็งต้องมา** ตอนนั้นด้วยความยังเป็นเด็กยังไม่มีความคิดข้าพเจ้าก็คิดว่าถ้ามะรินนี้พ่อไม่มาจะต้องต่อว่าหลวงพ่อ แต่พอถึงวันนั้นพ่อข้าพเจ้าก็มาเยี่ยมจริงๆ ข้าพเจ้ารีบถามพ่อว่าพ่อได้บอกหลวงพ่อไว้หรือเปล่าว่าพ่อจะมาในวันนี้ พ่อข้าพเจ้าตอบว่าเปล่า

บวชต่อไปแล้วจะดี

แม่ชีธัญญาณี สุตเกษซึ่งเป็นหัวหน้าแม่ชีและหัวหน้าโรงครัวในปัจจุบัน มาบวชชีที่วัดปากน้ำตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๔๙๐ เดิมนั้นไม่ได้ชื่อธัญญาณี แต่สมัยนั้นแม่ชีและผู้รักษาศีลที่อยู่ในวัดนิยมเปลี่ยนชื่อกันมาก จึงได้ไปกราบหลวงพ่อบอกให้ท่านตั้งชื่อให้ใหม่ หลวงพ่อท่านตั้งชื่อว่า ธัญญาณี เวลาหลวงพ่อบอกท่านจะตั้งชื่อให้กับผู้ใดท่านจะต้องตรวจดูเสียก่อน และตั้งชื่อให้เหมาะกับบุคลิก อุปนิสัยใจคอ และชื่อธัญญาณีที่ท่านตั้งให้นั้นก็เป็นที่ไม่ซ้ำกับใครและไม่มีใครซ้ำในสมัยนั้น เพราะหลวงพ่อบอกท่านรู้เห็นแล้วว่าแม่ชีผู้นี้ต่อไปจะต้องมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องข้าวปลาอาหาร หลังจากนั้นไม่กี่วันคุณแม่ท้วม หุดานุกรมก็เรียกแม่ชีธัญญาณีให้มาช่วยทำครัวพิเศษ (คือ อาหารถวายหลวงพ่อ)

ปี พ.ศ.๒๔๙๔ แม่ชีธัญญาณีอยากลาสิกขาจากแม่ชี เข้าไปกราบลาหลวงพ่อบอกหลายครั้งท่านไม่อนุญาตให้สึกทุกครั้ง ครั้งสุดท้ายท่านบอกว่าย่ำสึกเลย สึกแล้วไม่ตี ให้บวชต่อไปแล้วจะดี แล้วท่านก็ได้แนะนำให้นั่งภาวนาในโรงงาน ท่านบอกว่าให้นั่งให้เห็นเสียก่อนแล้วจึงค่อยสึก ปี พ.ศ.๒๔๙๗ บิดาของแม่ชีธัญญาณีมาบวชอยู่ที่วัดหลวงพ่อบอกท่านถามว่า มีลูกกี่คน เมื่อได้ทราบว่ามีลูกหลายคน ท่านก็บอกว่า ไอ้คนนี้ให้มาอยู่กับข้า แล้วจะดี (หมาย

ถึงแม่ชีธัญญาณี)

เมื่อหลวงพ่อมรณภาพลง แม่ชีธัญญาณีต้องมารับตำแหน่งหัวหน้าโรงครัว ตอนที่มารับหน้าที่ใหม่ๆ นั้นยังไม่ชินกับงานหนัก ต้องตื่นตั้งแต่ตีสี่ทำอาหารถวายพระมือเช้า ต้องไปจ่ายตลาดเอง ไม่ว่าฝนจะตกฟ้าจะร้องต้องทำทุกวันไม่มีวันหยุดพัก ทำให้ป่วยอยู่บ่อยๆ ตนเองก็กลัวว่าจะรับหน้าที่นั้นต่อไปไม่ไหว ค็นหนึ่งหลวงพ่อกับมาเข้าฝันแม่ชีธัญญาณีจึงกราบเรียนถามท่านว่าอาการป่วยจะหายหรือไม่ หลวงพ่อกับท่านตอบว่าหายแม่ชีธัญญาณีก็กราบเรียนถามท่านต่อไปว่า หน้าที่ที่ทำอยู่นั้นจะทำต่อไปไหวหรือไม่ แล้วจะดีหรือไม่ หลวงพ่อกับท่านตอบว่าทำได้แล้วดีด้วย ตอนนั้นมีคนๆ หนึ่งมาขอยืมเงินแม่ชีธัญญาณีแล้วยังไม่นำมาคืน แม่ชีธัญญาณีจึงกราบเรียนถามหลวงพ่อกับว่าเงินที่มีคนขอยืมไปนั้นจะได้คืนหรือไม่ หลวงพ่อกับท่านตอบว่าได้ หลังจากนั้นไม่นานแม่ชีธัญญาณีก็ได้เงินคืน

เสนอโครงการพัฒนาประเทศ

ไม่เพียงแต่จะอุทิศชีวิตเพื่อสืบต่ออายุพระบรมพระพุทธรักษาเท่านั้น หลวงพ่อของเราท่านยังมีความห่วงใยในประเทศชาติและพระราชวงศ์อีกด้วย ที่ข้าพเจ้าทราบเพราะท่านเคยปรารภให้พวกเราได้ธรรมกายฟังเสมอๆ ท่านต้องการให้ประเทศไทยได้รับการพัฒนาเทียมทันอารยประเทศ หลวงพ่อกับท่านเคยเสนอแนะโครงการพัฒนาประเทศแก่ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ครั้นที่ฯพณฯ จอมพล ป. และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม มาวางศิลาฤกษ์สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมภาวนานุสนธิ์ ในปี พ.ศ.๒๔๙๓

โครงการพัฒนาประเทศที่หลวงพ่อกับได้เสนอแนะมีดังนี้

๑.ให้สร้างอาคารสงเคราะห์เพื่อให้ประชาชนได้มีที่อยู่อาศัยของตนเอง โดยใช้เงินที่ได้จากการขายสลากกินแบ่ง

จอมพล ป.พิบูลสงคราม

คนละ ๒๕ ไร่

๓.ให้ประกาศเลิกสุบผืน

๔.ให้เลิกโสเภณี

๕.ให้ตัดถนนหนทางเพิ่มขึ้นเพื่อ
สะดวกแก่การคมนาคม การค้าขาย
เราจะเห็นว่าโครงการพัฒนา
ประเทศที่หลวงพ่от่านได้เสนอแนะ
แก่คณะรัฐบาลในสมัยนั้น เป็น
ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศเป็น
อย่างมาก และมีหลายโครงการที่
ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้
ดำเนินการ

การพัฒนาทางการศึกษา

หลวงพ่от่านเป็นผู้ที่รักและเห็นความสำคัญของการศึกษา สมัยที่
ท่านอยู่วัดพระเชตุพนฯ ท่านก็เคยจัดตั้งโรงเรียนขึ้นโดยใช้กุฏิของท่านเป็นที่
สอนหนังสือแก่พระภิกษุสามเณร ท่านเคยพูดเสมอว่า **“คนที่มีการศึกษาดีจะ
ได้อะไรที่ดีกว่าประณีตกว่าผู้อื่น คนมีวิชาเท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิกินใช้
ไม่หมด”** ท่านพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
ในสมัยที่ท่านมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำใหม่ๆ มีเด็กๆ ลูกชาวบ้านไม่ได้รับ
การศึกษาเข้ามาเล่นอะอะ ยิงนกตกปลาในวัดเสมอๆ หลวงพ่от่านเป็นห่วง
อนาคตของเด็กๆ พวกนี้มากเกรงว่าไม่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนแล้วจะกลายเป็น
เด็กเกเรและเป็นอันธพาลไปในที่สุดท่านจึงคิดจะช่วยเด็กเหล่านี้ให้มีที่เรียน
ท่านจึงก่อตั้งโรงเรียนขึ้นในวัดโดยหาทุนค่าจ้างครูเอง ได้รับอุปการะจาก
ท่านผู้หญิง สุธรรมมนตรี (กิมไล้ สุจริตกุล) หลวงฤทธิธรรค์รอญ นายต่างบุ

ณยามานพ พระภิรมย์ราชา และผู้มีจิตศรัทธาอื่นๆ อีกหลายคน หลวงพ่อท่านไม่เรียกเก็บค่าเล่าเรียน เริ่มต้นมีนักเรียนเพียงไม่กี่คน แล้วเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ จนมีนักเรียนถึงสามร้อยเศษ ต่อมาทางการได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้น มีการสร้างโรงเรียน ให้เยาวชนมีสถานศึกษาเล่าเรียนโดยทั่วถึงกัน ระยะนั้น หลวงพ่อท่านต้องไปรักษาการเจ้าอาวาสวัดขุนจันทรด้วย ท่านจึงย้ายโรงเรียนไปสอนที่วัดขุนจันทร หลังจากนั้นได้มอบให้ทางการดำเนินการ

เมื่อหมดภาระจากโรงเรียนสอนเด็กๆ ลูกชาวบ้านแล้ว หลวงพ่อท่านจึงหันมาจัดการศึกษาด้านพระ

ปริยัติธรรม เพราะท่านมุ่งจะพัฒนาคนเป็นงานใหญ่ ท่านไม่ยอมให้พระภิกษุสามเณรในวัดอยู่ว่างๆ พระภิกษุสามเณรทุกรูปต้องศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อรู้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาอย่างละเอียดจะได้ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องและสั่ง

ห้องเรียนบาลี นักธรรม สมัยหลวงพอสด

เป็นงานใหญ่ ท่านไม่ยอมให้พระภิกษุสามเณรในวัดอยู่ว่างๆ พระภิกษุสามเณรทุกรูปต้องศึกษาพระปริยัติธรรม เพื่อรู้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา อย่างละเอียดจะได้ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องและสั่งสอนกุลหัตถ์ได้อีกด้วย พระภิกษุต้องเป็นที่พึ่งทางใจของฆราวาสได้ สำหรับหลวงพ่อก่อนแล้วการศึกษาด้านปริยัติอย่างเดียวยังไม่พอ พระภิกษุสามเณรในวัดทุกรูปต้องปฏิบัติธรรมด้วย ดังคำที่ว่า **ปริยัติเป็นยาทา วิปัสสนาเป็นยากิน** พระภิกษุรูปที่ชราภาพมากแล้วเท่านั้นที่ไม่ต้องศึกษาด้านปริยัติ แม่ชีและศิษย์วัดก็เช่นกันอยู่เฉยๆ ไม่ได้ต้องศึกษาเล่าเรียน แม่ชีต้องเรียนธรรมศึกษาและฝึกปฏิบัติด้วย

หลวงพ่อกันก็มีไข้เป็นแต่เพียงวิปัสสนาจารย์อย่างเดียว ท่านเคยศึกษาพระปริยัติธรรมจนมีความรู้เชี่ยวชาญมาแล้ว พระธรรมทัศนาธร อดีตอธิบดีสงฆ์วัดชนะสงครามได้เล่าเรื่องความรู้ทางด้านปริยัติของหลวงพ่อกับฉันว่า

ท่านได้ศึกษาพระปริยัติธรรมมีความรู้ขึ้นว่าเชี่ยวชาญพอสมควรในพระปริยัติ ถ้าหากจะเข้าแปลภาษาบาลีในยุคนั้นก็คงจะได้เป็นมหาเปรียญกับเขาบ้าง แต่ท่านก็ทำได้แปลไม่ เพราะมีความมุ่งหมายเล่าเรียนเพื่อจะเป็นนิสสรณปริยัติ คือเป็นปริยัติที่จะนำตนของตนให้พ้นทุกข์ หรือเพื่อที่จะแนะนำสั่งสอนประชาชน หรือเพื่อที่จะเป็นแนวทางให้ประพฤติดุปฏิบัติให้ถูกทาง ท่านไม่ปรารถนาที่จะใช้ความรู้ของท่านเพื่อไปประกาศนียบัตรหรือเพื่อลาภยศอันใด แต่ก็ได้ศึกษาถ้าจะเทียบความรู้ของท่าน ท่านได้ศึกษาในชั้นเปรียญ ๓ ประโยค ๔ ประโยค และ ๕ ประโยค เมื่อท่านได้ศึกษามีความรู้อย่างดีแล้ว ท่านก็สะสมวิชาทางวิปัสสนา

ด้วยปัญหานอย่างจริงจังที่จะยกระดับชีวิตของบุคคล ส่งเสริมให้คนมีการศึกษาหลวงพ่อกจึงได้ตั้งโรงเรียนสอนปริยัติขึ้น เป็นเรือนไม้มีครูสอนไม่ก็รูป ต่อมาเมื่อผู้เรียนมากขึ้นหลวงพ่อกจึงคิดขยายโรงเรียนให้ใหญ่โตเพียงพอที่จะรับนักเรียนมากมาย ดังนั้นในปี พ.ศ.๒๔๙๐ วัดปากน้ำจึงเป็นสำนักเรียนด้านปริยัติ มีพระครูพิพัฒนธรรมคุณเป็นอาจารย์ใหญ่มีการสอนภาษาบาลี นักธรรม

ธรรมศึกษาและสามัญศึกษา แผนกภาษาบาลีนั้นทำการสอนตั้งแต่ชั้นไวยากรณ์ถึงป.ธ.๖ ประโยคที่สูงกว่านี้ยังไม่สามารถเปิดสอนได้เพราะขาดบุคลากร หลวงพ่อต้องส่งไปศึกษายังสำนักอื่นๆ เช่นวัดมหาธาตุฯ วัดพระเชตุพนฯ วัดกัลยาณมิตร วัดประยุรวงศ์ วัดอนงคาราม เป็นต้น

หลวงพ่от่านมิได้เพียงแต่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเฉพาะภายในวัดปากน้ำเท่านั้น แต่ท่านยังเป็นที่กำลังสำคัญใน

พระครูพิพัฒน์ธรรมคุณ

การส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณรที่วัดอื่นด้วย คือในสมัยที่พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถร) ดำริที่จะปรับปรุงการศึกษาของพระสงฆ์ทั่วประเทศ โดยจัดในรูปของวิทยาลัยสงฆ์ขึ้นตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะให้พระภิกษุสงฆ์มีความรู้และวิจารณ์ญาณกว้างขวางและให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ พระองค์ได้ทรงวางแนวทางการจัดหลักสูตรไว้ดังนี้ “เพื่อให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูง อันเป็นประโยชน์เกื้อกูลในการเผยแผ่พระพุทธธรรม สถาบันแห่งนี้ในส่วนแห่งมหานิกายให้ชื่อว่า “มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” พระองค์ได้พระราชทาน พระนามของพระองค์เป็นชื่อวิทยาลัยซึ่งตั้งอยู่ ณ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

ในเบื้องต้นนั้นคณะสงฆ์ไม่อาจสนองพระราชดำริได้ทันที จวบสมัยที่พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถร) ดำรงตำแหน่งอธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุฯ จึงคิดสนองพระราชดำริจัดตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ขึ้น แต่งานนี้เป็นงานใหญ่ต้องใช้ทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก เป็นภาระที่พระพิมลธรรมหนักใจอย่างยิ่งท่านจึงเรียกประชุมพระเถรานุเถระเพื่อปรึกษาหาวิธีการ

และหลวงพ่อก็เป็นพระเถรรูปหนึ่งที่พระพิมลธรรมเชิญประชุมด้วย หลวงพ่อก็ได้เสนอความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการหาทุนทรัพย์ กล่าวคือให้ถือว่าการปรับปรุงการศึกษาของคณะสงฆ์ตามพระราชดำรินี้เป็นภาระหน้าที่ของคณะสงฆ์ทั่วทั้งสังฆมณฑล เพราะสถาบันนี้เป็นแหล่งผลิตศาสนทายาทให้ออกมาเผยแผ่พุทธธรรมรับช่วงจากพวกเรากการศึกษาของพระภิกษุสามเณรจะเป็นเครื่องชี้ชะตากรรมของพระพุทธศาสนาในอนาคตกาลได้ จึงเป็นการสมควรที่พระเดชพระคุณทั้งหลายจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นไปตามพระราชดำริ การก่อสร้างอาคารเรียนนั้นต้องใช้ทุนทรัพย์มากก็จริงแต่ถ้าได้ความร่วมมือเพียงร่วมแรงร่วมใจกันของพระสังฆาธิการทั่วสังฆมณฑล ถึงจะเป็นงานใหญ่ก็ไม่เหลือวิสัย ที่จะทำได้ โดยที่พระเดชพระคุณซึ่งดำรงตำแหน่งสังฆมนตรีว่าการปกครองมีบัญชาขอความร่วมมือให้พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสขึ้นไปจัดผ้าป่าขึ้นวัดละ ๑ กอง เพื่อสมทบทุนก่อสร้างอาคารเรียนของวิทยาลัยสงฆ์ โดยวิธีการเช่นนี้การก่อสร้างและการจัดการศึกษาคงเป็นไปได้ตามพระราชดำริ

นับว่าหลวงพ่อก็เราท่านเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งของพระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตเถร) มาตั้งแต่เริ่มต้นโดยเฉพาะการจัดหาทุนและดำเนินงาน ก่อตั้งสถาบันการศึกษา

ชั้นสูงของคณะสงฆ์ไทย

ให้ยั่งยืนมาตราบเท่าทุก

วันนี้เรื่องนี้มีไขข่าวเจ้า

เพียงผู้เดียวที่ทราบ แต่

เป็นที่ทราบกันดีในคณะ

ศิษย์ของหลวงพ่อก็ ท่าน

เจ้าคุณพระอุดรคณา-

ภิรักษ์ (กิตติวุฑโฒ)

ก็ได้เคยเล่าเรื่องนี้ เมื่อคราวแสดงพระธรรมเทศนาในการบำเพ็ญกุศลถวายพระครูประกาศสมมติคุณ ณ วัดมหาธาตุ เมื่อวันที่ศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๙.๓๐ น.

หลังจากนั้นหลวงพ่อก็คิดจะปรับปรุงสำนักเรียนวัดปากน้ำให้ได้มาตรฐาน พระภิกษุสามเณรไม่ต้องเดิน ทางไปศึกษาที่สำนักอื่นอีกต่อไป เพราะสมัยนั้นการเดินทางลำบากมากต้องนั่งเรือบดหรือเรือจ้าง หลวงพ่อจึงดำริที่จะสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมขึ้นใหม่ให้ใหญ่โตและทันสมัยเพียงพอที่จะรับพระภิกษุสามเณรเข้าศึกษาได้มากๆ เพราะขณะนั้นวัดปากน้ำมีพระสงฆ์จำพรรษาถึง ๖๐๐ รูปเศษ และยังมีพระภิกษุสามเณรจากวัดใกล้เคียงมาศึกษาด้วย โรงเรียนพระปริยัติธรรมที่หลวงพ่อ ดำริขึ้นนี้เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๓ ชั้น ยาว ๒๙ วา ๒ คอก (๕๙ เมตร) กว้าง ๕ วา ๑ คอก (๑๐ ๑/๒ เมตร) ชั้น ๑ และชั้น ๒ เป็นที่เรียนปริยัติ ชั้น ๓ เป็นที่ฝึกนั่งภาวนา ในปัจจุบันชั้น ๓ ด้านหนึ่งเป็นห้องประชุมอีกด้านหนึ่งเป็นที่ศึกษาปริยัติของพระนวกภิกษุโรงเรียนหลังนี้สามารถรับนักเรียนได้เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ รูป คุณหลวงวิศาล และ พ.อ.หลวงบุรกรรมโกวิทเป็น ผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง ลี้นงบประมาณก่อสร้างทั้งหมด ๒,๕๙๘,๑๑๐.๓๙ (สองล้านห้าแสนเก้าหมื่นแปดพันหนึ่งร้อยสิบบาทสามสิบเก้าสตางค์)

เมื่อหลวงพ่อเริ่มดำเนินการก่อสร้างโรงเรียนในระยะแรกๆ นั้น คิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อ ต่างพากันหนักใจแทนหลวงพ่อ เพราะทุกคนตระหนักดีว่าหลวงพ่อกำลังไม่มีทุนทรัพย์เลย เพราะลำพังค่าภัตตาหารในโรงครัวก็เป็นภาระหนักที่

ท่านต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว และยังจะต้องมีค่าสาธารณูปโภคต่างๆ ค่าก่อสร้างปฏิสังขรณ์เสนาสนะต่างๆ เพราะนับวันจะมีพระภิกษุสามเณร แม่ชี อุบาสก อุบาสิกา ศิษย์วัดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ถึงกระนั้นหลวงพ่อก็หาได้วิตกกังวลกับภาระเหล่านี้ไม่ ท่านยังมีดำริที่จะรับพระภิกษุ สามเณรให้จำพรรษาในวัดได้ถึง ๑,๐๐๐ รูป

นอกจากจะยังไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอแล้ว หลวงพ่อก็ยังไม่ชวนชวนหาเงินด้วยท่านอยู่แต่ในวัดปฏิบัติกิจต่างๆ ตามปกติของท่าน คือ คมพระภิกษุสามเณรลงท้าวต้วในพระอุโบสถและให้อโวกาทสั่งสอนพระภิกษุสามเณร ๒ เวลา เช้า เย็น ในวันพระและวันอาทิตย์ ลงแสดงธรรมในพระอุโบสถเอง ถ้าวันใดไม่แสดงเอง ท่านก็จะนั่งเป็นประธาน ออกรับแขก ๒ เวลาทุกวันคือตอนฉันภัตตาหารเพลและเวลาเย็น ๑๗.๐๐ น. เวลานั้นนอกจากนี้ท่านจะปฏิบัติกิจภาวนาและควบคุมพระภิกษุสามเณร แม่ชี ให้ปฏิบัติรวมอยู่กับท่าน ทุกวันพฤหัสบดีเวลาบ่าย ๒ โมง ลงสอนการนั่งภาวนาแก่พระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกา ทั้งในวัดและต่างวัดที่ศาลาการเปรียญ เวลานั้นนอกจากนี้ท่านจะปฏิบัติกิจภาวนาและควบคุมพระภิกษุสามเณร แม่ชีให้ปฏิบัติอยู่กับท่าน ถ้าไม่จำเป็นไม่รับนิมนต์ไปนอกวัด ไปแต่กิจที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปค้างคืนนอกวัดเป็นปฏิเสธรเด็ดขาด เพราะท่านได้ตั้งสัจจะไว้แล้ว ไม่ว่าผู้ใดมีความสำคัญขนาดไหนมานิมนต์ ท่านจะแจ้งให้ทราบที่ท่านได้ตั้งสัจจะไว้แล้วว่าจะไม่ไปท่านให้เหตุผลว่าท่านเป็นห่วงงาน

วันหนึ่งท่านพระคุณวิเชียรธรรมโกวิท เจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ปัจจุบันและท่านพระครูปริชาตปริยัติกิจเจ้าอาวาสวัดศิลามูล อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ได้นัดหมายกับพระภิกษุอีกประมาณ ๘ รูป เข้าไปพบหลวงพ่อก่อน เพื่อกราบเรียนถามเรื่องการหาเงินสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม เพราะเห็นว่าตอนนั้นหลวงพ่อดำรงซื้อเสาเข็มเป็นจำนวนมาก มากองไว้ตรงที่เป็นถนนข้างหอเจริญวิปัสสนาในปัจจุบัน พระภิกษุทั้ง ๑๐ รูปนี้ได้ไป

ปวารณาตัวรับใช้สนองพระเดชพระคุณหลวงพ่อกในการช่วยหาเงิน โดยการออกไปแสดงพระธรรมเทศนาในวัดต่างๆ ตามต่างจังหวัดที่มีลูกศิษย์หลวงพ่อยู่มากๆ ท่านเหล่านี้เสนอว่า จะจัดทำซองเป็นชุดๆ เพื่อใส่เงินที่ได้จากการบริจาคติดก้นท์เทศน์ของญาติโยม และจะนำซองนั้นมาให้ไวยาวจักรเปิดนับเงินกันที่วัดปากน้ำ

หลวงพ่อบอกท่านนั่งฟังโครงการหาเงินมา สร้างโรงเรียนของลูกศิษย์ของท่านจนจบไม่คัดค้านว่าอะไร แล้วท่านก็กล่าวขอบใจในความมีน้ำใจของพระคุณเจ้าเหล่านั้น ท่านบอกว่ามีหน้าที่เรียนก็เรียนไปให้ตั้งใจเรียนให้ได้ประโยค ๙ จะมีชื่อเสียงเลื่องลือไปทั่วประเทศทีเดียว เพราะในสมัยนั้นถ้าพระภิกษุสามเณรรูปใดเรียนจบประโยค ๙ จะได้รับการประกาศเกียรติคุณไปทั่วทุกจังหวัด หลวงพ่อบอกท่านต้องการให้พระภิกษุสามเณรรูปในวัดเรียนให้จบประโยค ๙ เพราะจะได้มาช่วยสอนในสำนักเรียนของท่าน ท่านมุ่งมั่นที่จะสั่งสอนให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้แตกฉานทั้งในด้านปริยัติและปฏิบัติ เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ถ้าพระภิกษุสามเณรรูปใดเรียนจบชั้นสูงสุดแล้วท่านจะเป็นภาระธุระนำไปฝากเรียนตามสำนักต่างๆ ด้วยตัวของท่านเอง พระรูปใดสอบผ่านประโยคต่างๆ แต่ละประโยคท่านจะกล่าวชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังอีกทั้งจัดหารางวัลเพื่อเป็นกำลังใจให้อีกด้วย

หลวงพ่อบอกท่านย้ำกับพระคุณเจ้าเหล่านั้นว่า “ข้าจะอยู่ในวัดเฉยๆ อย่างแหละ แล้วจะหาเงินมาสร้างโรงเรียนเอง สร้างได้ขึ้นะเลียงพระยังเลียงได้ แล้วสร้างโรงเรียนทำไมจะสร้างไม่ได้ เรื่องจะไปเทศน์หาเงินนะหรือเทศน์จนตายก็ยังไม่ได้เงินถึงล้านหรอก”

สมเด็จป้า

เราริเริ่มทำได้สำเร็จเป็นคนแรก โรงเรียนหลังนั้นนอกจากเป็นสถานที่ศึกษาพระปริยัติธรรมของสำนักเรียนวัดปากน้ำแล้ว ยังให้เป็นสนามสอบของพระนวกะและเป็นสถานที่สอบธรรมสนามหลวงประจำปีของพระภิกษุสามเณรเขตภาษีเจริญ และเขตหนองแขม หลวงพ่อท่านตั้งชื่อโรงเรียนหลังนี้ว่า **โรงเรียนภาวนานุสนธิ์** ท่านมีโครงการจะฉลองโรงเรียนเป็นงานใหญ่ในปี พ.ศ.๒๕๐๐ อันเป็นปีที่รัฐบาลจัดงานฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษด้วย ท่านจะนิมนต์พระภิกษุ ๒๕๐๐ รูป มาเจริญพระพุทธรูป และถวายสำหรับภัตตาหารคาวหวานรวมทั้งเครื่องสมณบริขารจัดเป็นชุดถวายทุกรูป ท่านเคยพูดกับสมเด็จป้าว่า **“แกคอยดูจะสนุกกันใหญ่”** แต่เผอิญท่านอาพาธในปี พ.ศ.๒๕๔๙ โครงการฉลอง

ในที่สุดหลวงพ่อก็สามารถสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำเร็จ เชิญ “พณฯ จอมพล ป. และท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม มาเป็นผู้อำนวยการฯ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เปิดทำการสอน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๗ เป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรมที่ใหญ่โตที่สุดในสมัยนั้นมีอุปกรณ์การศึกษาครบครัน หลวงพ่อของ

โยมมารดาหลวงพ่อสด

คุณครูณราย สมบัติสุข

คุณครูณलय สมบัติสุข

คุณครูณलय สมบัติสุข เป็นคนเชียงใหม่โดยกำเนิด บิดาชื่อนหงส์ ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำน้ำดั่งให้ว่า โฆสิต มารดาชื่อเหรียญ คุณครูณलयเป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ๙ คน เป็นชาย ๕ หญิง ๔ เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ.๒๔๖๖ ณ บ้านที่อยู่ปัจจุบันนี้ ถนนราชวงศ์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ.๒๔๘๑ ปีถัดมาก็เข้ารับหน้าที่เป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนเทศบาล๕ เชียงใหม่

ปี พ.ศ.๒๔๘๓ พระยาอมรฤทธิธำรง ข้าหลวงเชียงใหม่ในสมัยนั้น ได้นิมนต์พระภิกษุจากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ จังหวัดพระนคร ๒ รูป คือ พระอาจารย์สุมน ซึ่งแตกฉานทางคันถธุระ และพระอาจารย์สมจิตร ซึ่งเชี่ยวชาญทางวิปัสสนาธุระ ไปสั่งสอนพระภิกษุ-ธรรมแก่ชาวเชียงใหม่ ที่วัดอุปกุด ซึ่งตั้งอยู่ใน อำเภอเมือง เชียงใหม่ ปรากฏว่ามี สาธุชนผู้สนใจใน ธรรมปฏิบัติได้รับการ ฝึกเจริญภาวนาธรรม

ศาลาวัดอุปกุด

กันมากมาย จนล้นออกมานอกพระวิหารวัดอุปคุตนั้นแม้กระทั่งกุฏิพระก็มีผู้ไปนั่งปฏิบัติภาวนากันจนเต็มเป็นปรกติเช่นนี้เป็นประจำทุกคืน

เวลานั้นบิดาของคุณครูฉลุยมีโรคประจำตัวเบียดเบียนอยู่ คือโรคเก๊าท์หรือรูมาติซึมเยียวารักษาแล้วก็ยังไม่หายขาด ท่านข้าหลวงเชียงใหม่จึงได้มาชักชวนว่า พระอาจารย์สมจิตร์ที่มาสอนกัมมัฏฐานอยู่ที่นี่ ท่านสามารถรักษาโรคได้ บิดาจึงได้ไปทดลองฝึกปฏิบัติภาวนาที่วัดอุปคุต ด้วยหวังว่าโรคเก๊าท์ที่เบียดเบียนท่านอยู่นั้นจะได้รับการรักษาให้หายขาด เมื่อได้ไปทดลองปฏิบัติ ก็ปรากฏว่าได้เห็นธรรมะเข้าจึงบังเกิดศรัทธาอุปาสะในการฝึกภาวนาธรรมและเห็นว่าการปฏิบัติวิชชาธรรมกายนี้ดี จึงพยายามชักชวนบรรดาสมาชิกในครอบครัวให้ไปลองฝึกกันบ้าง ราวเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๔๓ ก็มีสมาชิกในครอบครัว ไปฝึกกันหลายคน ตัวคุณครูฉลุยเองนั้นเมื่อไปฝึกใหม่ๆ ก็พอจะได้เห็นนิมิตเป็นดวงบ้าง แต่ก็เข้าไปในลักษณะเห็นๆ หายๆ ไม่มั่นคง เมื่อเวลาพระอาจารย์ท่านบอกให้ตริกนิกถึงนิมิตเป็นดวงไปตามฐานที่ตั้งต่างๆ นั้น ก็พยายามตริกตามไปจนถึงศูนย์กลางกลายฐานที่ ๗ ดวงนั้นก็หายไป

ต่อมาในเดือนธันวาคมปีเดียวกันนั้น ได้ลงมาที่กรุงเทพฯ เพื่อเข้าไปฝึกเจริญภาวนาธรรมต่อที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และได้อาจารย์แม่ชีทองสุข **สำแดงปั้นซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้ บวชเป็นชี เป็นครูผู้สอน** คุณครูฉลุยได้เพียรฝึกปฏิบัติจนได้ถึงธรรมกาย ได้เห็นธรรมะสมความมุ่งมาดปรารถนาแล้ว ก็อำลาวัดปากน้ำกลับสู่ถิ่นฐานของท่าน และเจริญภาวนาธรรมตามที่ได้จำเรียนมาต่อไปจนเป็นที่มั่นคงดีแล้ว จวบจนเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๔๔ ได้โอกาสเข้ามาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ อีกครั้ง คราวนี้หลวงพ่อบอกท่านให้เข้าไปปฏิบัติภาวนาธรรมในพระวิหารและได้อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโวหาร เป็นผู้สอน คุณครูฉลุยได้รับการต่อวิชาลึกซึ้งยิ่งขึ้น จนได้รู้เห็นวิชชาธรรมกายชั้นสูงหลายๆ อย่าง ทำให้มีความศรัทธาแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นไปอีก จึงเขียนจดหมายไปขออนุญาตต่อบิดามารดา เพื่อขออยู่ปฏิบัติภาวนาที่วัดปากน้ำและได้รับมอบ

หมายจากหลวงพ่อกำหนดให้เข้าเจริญ
วิชาใน “โรงงาน” โดยอยู่กะ
เดียวกันกับอาจารย์แม่ชีปุก
มัยประเสริฐ

ประมาณกลางเดือน ๙
ปี พ.ศ.๒๔๘๔ คุณครูฉวยก็ได้
บวชเป็นชีอยู่ราว ๔ พรรษา
จนถึงปี พ.ศ.๒๔๘๗ จึงสึกจาก
ชี แต่ยังคงถือเพศพรหมจรรย์
อยู่ปฏิบัติหน้าที่เจริญวิชาชั้น
สูงในโรงงานต่อไป จนกระทั่ง
เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ซึ่ง
เป็นระยะเวลาที่พระเดช

พระคุณหลวงพ่อกำลังอาพาธ ท่านก็ได้รับคำสั่งจากหลวงพ่อกลับสู่
บ้านเกิดของท่าน ด้วยอาจเห็นว่าบ้านอยู่ไกล และยังมีภาระทางบ้านผูกพัน
อยู่ด้วย เมื่อคุณครูกลับไปเชียงใหม่ไม่นานนัก หลวงพ่อก็มรณภาพในเดือน
กุมภาพันธ์ปีถัดมา ภายหลังจากที่หลวงพ่อมรณภาพแล้ว คุณครูฉวยก็ได้
กลับมาเจริญภาวนาธรรมในโรงงานที่วัดปากน้ำ เพื่อสนองพระคุณหลวงพ่อก
อีก ๑ ปี จึงได้กลับสู่เชียงใหม่แดนกำเนิดของท่านเป็นการถาวร รวมเวลาที่เจริญ
วิชาชั้นสูงในวัดปากน้ำเป็นเวลาทั้งสิ้น ๑๗ ปี

ในสมัยช่วงแรกที่คุณครูได้เข้าเจริญวิชาในโรงงานนั้น เป็นระยะที่
ประเทศไทยอยู่ในภาวะสงคราม พระเดชพระคุณหลวงพ่อกำหนดให้มีการ
เข้าเวรทำวิชา ๒ ชุด แบ่งเป็น ๔ ผลัด ผลัดละ ๖ ชั่วโมง กะแรก
เข้าเวรประมาณ ๖ โมงเช้า และออกประมาณเที่ยงกะที่สองจะเข้ารับเวรต่อ
แล้วกะแรกจะกลับมารับเวรผลัดต่อไปในเวลา ๖ โมงเย็น และจะส่งเวร

ให้กะที่สองในผลัดต่อไปเวลาเที่ยงคืนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเช่นนี้ตลอด ๒๔ ชั่วโมงมิได้ขาด เมื่อสงครามสงบลง พระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ให้เปลี่ยนแปลงการเข้าเวรในโรงงานเป็น ๓ ชุด ผลัดละ ๘ ชั่วโมง ส่วนการสอนธรรมะนั้น หลวงพ่อท่านจะกำหนดตัวบุคคลผู้ที่ว่างจากเวรทำวิชาในโรงงานเป็นผู้สอน อาทิเช่น อาจารย์แม่ชีญาณิ ศิริโฆหาร ฯลฯ เป็นต้น ในระหว่างสงคราม จะทำการสอนภาวนาที่บ้าน “น้ำสาย” ซึ่งอยู่ใกล้ๆ พระวิหารนั้น ในตอนค่ำจะมี ผู้สนใจมาฝึกเจริญภาวนาธรรมกันที่นั่นเป็นประจำ เมื่อสงครามสิ้นสุดลงแล้ว ก็ได้เปลี่ยนเวลาสอนเป็นช่วงบ่าย ประมาณ บ่าย ๒ โมง และเปิดสอนที่วิหาร

โรงงานทำวิชาในสมัยนั้นตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างพระอุโบสถกับ วิหาร ใกล้หอไตรเป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น ภายในระหว่างชั้นบนกับชั้นล่าง มีต่อถึงกัน สำหรับหลวงพ่อใช้ส่งวิชาลงมาทางท่อนี้ ซึ่งผู้อยู่เวรก็จะ ได้ยินโดยทั่วกัน และจะเจริญวิชาตามคำสั่งนั้น ภูมิผู้อยู่เวรทำวิชาจะ ละประมาณ ๑๐ คน ตัวเรือนโรงงานนี้ขนาดไม่กว้างใหญ่นัก ชั้นล่างตั้ง เตียงเป็น ๒ แถว ชาย-ขวาข้างละ ๖ เตียง ตรงกลางเว้นเป็นทางพอให้

เดินได้สะดวกชั้นล่างสำหรับฝ่ายแม่ชี และอุบาสิกให้นั่งเจริญวิชาพร้อมทั้ง เป็นที่พักอาศัยด้วย จะมีผู้อยู่เวรที่ไม่ได้ พักอาศัยในโรงงานบ้างก็แต่เพียงไม่กี่คน ระหว่างชั้นบนกับชั้นล่างไม่มีบันได เชื่อมต่อกัน และทางเข้าออกก็แยกกัน คนละทาง ชั้นบนมีทางเข้าต่างหาก ใช้เป็นที่เจริญวิชาสำหรับหลวงพ่อ และพระสงฆ์สามเณรที่อยู่เวรทำวิชา ต่อมาภายหลังได้มีโรงงานทำวิชา เพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง เป็นห้องสี่เหลี่ยม

ผืนผ้า ขนาดกว้าง ยาวพอสมควร ตรงกลางมีฝักันแบ่งเป็น ๒ ห้อง แยกขาดจากกัน โดยมีประตูเข้าออกคนละทาง ส่วนหน้าเป็นที่สำหรับแม่ชีและอุบาสิกา

ส่วนหลังเป็นที่สำหรับหลวงพ่และพระสงฆ์สามเณร เวลาสั่งวิชาหลวงพ่ท่านจะพูดผ่านฝักันห้องนี้ ทั้งสองฝ่ายจึงเพียงแต่ได้ยินเสียงซึ่งกันและกันเท่านั้น

การทำวิชาในระยะนั้นพอจะสรุปได้ว่า เป็นการเจริญภาวนาธรรมโดยอาราธนาบารมีของพระพุทธเจ้าองค์ตั้นๆ เป็นที่พึ่งในการช่วยขจัดปัดเป่าภัยพิบัติของมวลมนุษย์อันเกิดแต่สงครามโลกในครั้งนั้น ให้บรรเทาเบาบางลง

ผู้อยู่เวรทำวิชาในโรงงานแทบจะไม่มีเวลาเป็นของตัวเองเท่าใดนัก ตลอดเวลาที่คุนครูอยู่ในวัดปากน้ำ ๑๗ ปี ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระเดชพระคุณหลวงพ่อนั้น ในยามที่มีภัยสงครามมาเบียดเบียนประเทศชาติบ้านเมืองของเราเช่นนั้น พระคุณท่านจะมีเวลาจำวัดน้อยมาก เพราะท่านห่วงใยในสวัสดิภาพของประชาชนตมกนัก และท่านจะคอย “สั่งวิชา” และควบคุมให้ถูกต้องตามประสงค์อยู่ตลอดเวลาแทบไม่ได้พักผ่อน

วิชาที่หลวงพ่สั่งไว้ในแต่ละวันนั้นได้มีการจดบันทึกไว้ในสมุดปกแข็งรวม ๓ เล่ม เล่มที่ ๒ มีผู้ยืมไปและมีได้นำส่งคืน คงเหลือแต่เล่ม ๑ และเล่ม ๓ ซึ่งคุนครูฉวยได้ถวายแด่ท่านเจ้าคุณพระภานุโกศลเถร (วีระ คณุตตโม) ด้วยได้เห็นว่า “พระอาจารย์วีระ” ท่านมีปฏิปทาอย่างมั่นคงที่จะถือเพศบรรพชิตและมุ่งมั่นในการเจริญภาวนาธรรมตามรอยของพระเดชพระคุณหลวงพ่

ควรที่ท่านจะได้เก็บรักษาวิชาของหลวงพ่อดีบันทึกกันไว้เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาสืบไป

จริยวัตรของหลวงพ่อกันเป็นที่ประทับใจของคุณครูก็คือ หลวงพ่อกันรู้ใจคนยังรู้ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของบรรดาลูกศิษย์ที่อยู่ในความปกครองของพระคุณท่าน และมักจะพูดได้ตรงใจของแต่ละคน แม้กระทั่งเวลาแสดงพระธรรมเทศนา ก็มักปรากฏเสมอว่า ผู้ที่ได้เข้าฟังธรรมนั้นจะมาเล่าสู่กันฟังว่า หลวงพ่อกันเทศน์ตรงกับเรื่องของตัวแท้ๆ ทำให้ผู้ฟังรู้สึกประหนึ่งว่าพระคุณท่านกำลังเทศน์สั่งสอนบุคคลผู้นั้น โดยเฉพาะเจาะจงหรือแม้ในยามที่หลวงพ่อกำลังสอน ไม่อาจจะลุกขึ้นสอดส่องดูแลกิจการทั้งปวงดังเช่นที่พระคุณท่านได้เคยปฏิบัติเป็นปรกติวิสัยก็ตาม กระนั้นพระคุณท่านก็ยังคงทราบความเป็นไปของผู้ได้ปกครองทั้งหมดได้ โดยรู้ว่าใครได้ไปทำอะไรมา หรือคิดอ่านประการใด โดยมีพักต้องมีผู้หนึ่งผู้ใดไปเรียนให้ท่านทราบ และพระคุณท่านพูดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ประหนึ่งว่าได้เห็นมากับตาทีเดียว ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันในหมู่ศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อกันหรือแม้ผู้ที่มีโอกาสได้เข้าใกล้ชิดพระคุณท่านก็เป็นพยานรู้เห็นและนำไปเล่าสู่กันฟังอยู่เนืองๆ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อกันน้ำท่านไม่สนับสนุนเรื่องของอิทธิปาฏิหาริย์ และไม่ชอบเครื่องรางของขลัง ดังจะเห็นได้ว่า พระของขวัญที่พระคุณท่านสร้างขึ้นนั้นแม้จะเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แต่ก็มีไม่ใช่เป็นเครื่องรางของขลัง และมิได้มีการปลุกเสกอย่างแบบทั่วไป หากแต่ใช้วิธีเจริญวิภาสมาขั้นสูงที่บริสุทธิ์ และความศักดิ์สิทธิ์ของพระของขวัญนี้ ก็มี

ประจักษ์พยานรู้เห็นกันเป็นจำนวนมากเหลือคณนานับ

ส่วนการแก้ไขโรคภัยไข้เจ็บให้แก่ผู้มาขอพึ่งบารมีของพระคุณท่านนั้น เมื่อเวลาลงฉันภัตตาหารเพล จะมีผู้ที่ออกเเวรจากวิชาในโรงงานคอยติดตาม อยู่ใกล้ๆ หลวงพ่อเพื่อรับมอบหมายจากพระคุณท่านให้ความช่วยเหลือแก่ บุคคลเหล่านั้นตามคำสั่งต่อไป และหลวงพ่อก็จะเตือนสติอยู่เสมอว่า “ให้ ทำของตัวเองให้ใสสะอาดก่อน แล้วจึงช่วยสัตว์โลกให้พ้นจากวิชาของมารที่ ส่งมาบังคับให้เป็นไปต่างๆ”

เมื่อกลับไปอยู่บ้านเกิดที่เชียงใหม่แล้ว ในปี พ.ศ.๒๕๐๓ คุณครูฉนวน สมบัติสุขก็ได้เข้าปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ธนาคารไทยพัฒนา (ปัจจุบันคือ ธนาคารมมหานคร) สาขาเชียงใหม่ ปัจจุบันคุณครูฉนวนมีอายุ ๘๐ ปีแล้ว แต่ก็ยังปฏิบัติภาวนาอยู่ทุกวันไม่เคยขาด และเปิดสอนสมาธิที่วัดชัยศรีภูมิ จ.เชียงใหม่

ภัทลิกา ศิลปบรรเลง

ภัลลิกา ศิลปบรรเลง

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มีโอกาสตอบแทนพระเดชพระคุณของเจ้าพระคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร ที่มีต่อบิดามารดา ตลอดจนตัวข้าพเจ้า

และวงศ์ศาคณาญาติอย่างเหลือ
ล้นได้ในคราวนี้ เพราะคณะ
ศิษยานุศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ
ได้รวบรวมประวัติของบุคคล
สมัยหลวงพ่ोजัดการพิมพ์เป็น
หนังสือขึ้น ด้วยมีจุดประสงค์
ที่จะให้ท่านทั้งหลายได้ทราบ
ซึ่งถึงกรณียกิจของเจ้าคุณพ่อ
ว่า ท่านได้ปฏิบัติกิจอันเป็น

การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ให้ได้ประสพสุขอย่างไรบ้าง อีกประการหนึ่งก็เพื่อ
จะเผยแผ่วิชาธรรมกายให้แก่พรุหลายขจรขยายไปไกล และช่วยเหลือบาง
ท่านที่สนใจในวิชานี้ แต่ไม่มีโอกาสเรียนหรือได้ถามผู้ใด โดยเหตุที่บ้านอยู่ไกล
บ้าง ไม่สามารถจะปลีกตัวไปรับคำสั่งสอนจากท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดได้บ้าง
หนังสือนี้ ก็จะแนะนำให้เกิดความเข้าใจ เป็นแนวทางให้ปฏิบัติได้ถูกต้อง
ข้าพเจ้าจึงขอนำเรื่อง “อานุภาพของวิชาธรรมกาย มาเขียนเป็นมิตรพลีแก่
ท่านทั้งหลาย กุศลใด ซึ่งจะบังเกิดจากเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขออ้อมถวายแด่ท่าน
เจ้าพระคุณพระภาวนาโกศลเถร ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาธรรมกายให้แก่

มวลมนุษยชน อันมีข้าพเจ้ารวมอยู่ด้วยผู้หนึ่ง

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าคุณศรีสมโพธิ วัดสุทัศน์ เทพวราราม เจ้าคณะตรวจการผู้ช่วยภาค ๖ เจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี และเจ้าคณะอำเภอพระนครศรีไธ ๓ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างสูง ที่พระคุณเจ้า ได้กรุณาแนะนำแนวทางในการเขียนและตรวจแก้ให้ ทั้งยังแสดงความคิดเห็นของท่านลงไว้เป็นลัทธิ

ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ ย่อมมีสภาวะแตกต่างกัน บางคนก็เกิดมาในตระกูลสูง มั่งมีเหลือล้น สมบูรณ์ด้วยข้าพาสบริวารล้นหลาม ได้พบแต่ความสุขสบายทุกอย่าง จนเกือบไม่รู้จักรู้ว่าความยากจนและความทุกข์ยากลำบากนั้นเป็นอย่างไร บางคนก็ยากจนข้นแค้นอย่างที่สุด แม้แต่จะกินเข้าไปก็แทบไม่มีความทุกข์ยากลำบากแทบเลือดตากระเด็นตั้งแต่ลืมตาขึ้นมาดูโลกทีเดียว บางคนมีรูปร่าง หน้าตา งดงาม เป็นที่เจริญตาแก่ผู้ที่ได้พบเห็น บางคนก็ชั่วร้ายเลวจนมองแทบไม่ได้ บางคนก็มีอายุยืนยาวไปจนแก่เฒ่า บางคนอายุสั้นต้องตายเสียตั้งแต่ยังเป็นเด็กหรือในวัยหนุ่มสาวก็มี ทั้งนี้เพราะอะไร ก็เพราะกรรมเก่านั่นเองตกแต่งให้ กรรมย่อมจำแนกสัตว์โลกให้เป็นไปต่างๆ กันตามผลของตนที่ได้กระทำไว้ในอดีตชาติ และกรรมเก่านี้ย่อมติดตามบุคคลผู้กระทำการกรรมนั้นเรื่อยไปเหมือนเงาตามตัว ถ้าได้โอกาสเมื่อใดก็ส่งผลให้ ทนทั้งกรรมดี และกรรมชั่ว ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า จะหนีอะไรก็ยังพหนีให้พ้นได้ แต่การที่จะหนีกรรมเก่าให้พ้นนั้นเป็นการเหลือวิสัย ไม่มีใครที่จะหนีให้พ้นได้ แม้แต่พระอรหันต์ เพราะกรรมเก่านี้แรงมาก มีสภาพเหมือนดาซึ่งเที่ยงตรงและยุติธรรมที่สุด ไม่มีการเห็นแก่หน้า หรือผ่อนผันให้แก่ผู้ใดทั้งสิ้น ลงถ้าได้ประพฤติดไปทางใดแล้ว กรรมนี้จะส่งผลให้ตามทีตนประพฤติดไปนั้น ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าบรมศาสดาของโลก พระองค์มีพระหฤทัยเปี่ยมไปด้วยพระกรุณาคุณต่อสัตว์โลกทั้งหลาย ทรงพระเมตตาและห่วงใยต่อสรรพสัตว์ว่า จะต้องได้รับทุกข์เพราะกรรมนั้น พระองค์จึงได้มีพระพุทธพจน์ตรัสสอนไว้ว่า

“ปาปานิ ปริวชฺชเย ปุณฺณานิ กิยฺราถ สุขาวทานิ” แปลว่า “สัตว์โลกทั้งหลาย พึงละเว้นเสียจากบาปเกิด ควรสั่งสมแต่บุญอันจักนำสุขมาให้” หมายความว่า “ให้ปวงมนุษย์ทั้งหลายกระทำแต่ความดี ละเว้นเสียจากความชั่วทั้งมวลโดยเด็ดขาด” เมื่อผู้ใดประพฤติหรือปฏิบัติตามพระพุทธรวจนะได้ ก็จะได้รับประโยชน์สุขโดยทั่วกัน

ฉะนั้นบรรดาเราทั้งหลายควรภูมิใจเถิดว่า เป็นลาภอันประเสริฐ และเป็นกำไรของท่านอย่างยิ่งแล้วในการที่ได้เกิดมาในพระพุทธศาสนา ไม่เสียที่เกิดมาได้มีโอกาสสร้างสมบุญบารมี ได้มากเพราะมนุษย์เราจะมีโอกาสสร้างสมความดีได้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น เมื่อสิ้นชีวิตไปแล้วก็หมดโอกาสเรามาอาศัยโลกนี้อยู่เพียงชั่วครู่ยามเดียว เปรียบเหมือนคนเดินทางไกล ผ่านมาพบศาลาเข้ากลางทาง ก็หยุดพักผ่อนพohายเหนื่อยชั่วขณะหนึ่ง เมื่อพักผ่อนพohายเหนื่อยแล้วก็ออกเดินทางต่อไปอีก หรืออีกนัยหนึ่งก็เปรียบเสมือนตัวเรานี้เป็นนายสำเภานำเรือมาจอดคอยรับสินค้าที่ทำเรือใหญ่คือโลกนี้ จึงเป็นหน้าที่ของนายสำเภานำเรือมาจอดคอยรับสินค้าที่ทำเรือใหญ่คือโลกนี้ จึงเป็นหน้าที่ของนายสำเภานำเรือมาจอดคอยรับสินค้าที่ทำเรือใหญ่คือโลกนี้ จะรับสินค้าชนิดใดบรรทุกเรือกลับไปจึงจะขายดีและมีกำไรมาก ในระยะนี้ถ้านายสำเภาผู้ใดเป็นคนฉลาดมองเห็นเหตุการณ์ไกล ก็จะเลือกเอาแต่สินค้าที่ขายได้กำไร บรรทุกเรือของตนกลับไปเพราะเขามองเห็นแล้วว่า ชีวิตของคนเราไม่จีรังยั่งยืน ถ้าจะเปรียบดูแล้วก็ไม่ผิดอะไรกับฟองน้ำที่ลอยอยู่ จะดับไปเมื่อไรก็ได้ ฉะนั้นผู้ฉลาดจึงไม่ยึดถือเอาว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้เป็นของตน เพราะล้วนแต่เป็น อนิจจัง ทั้งสิ้น สิ่งของทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นวิญญานทรมัยหรือวิญญานกตรมัยก็ตาม เรามีโอกาสได้ใช้สอยหรือเป็นเจ้าของอยู่ก็แต่เมื่อตอนที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น พอสิ้นชีวิตแล้วก็ต้องตกเป็นของคนอื่นเขาหมด เพราะเราเอาไปไม่ได้ แม้แต่ร่างกายซึ่งเรารักอย่างที่สุด ยังต้องทอดทิ้งไว้เหมือนท่อนไม้ เขาเอาเงินใส่ปากให้ยังไม่สามารถเอาไปได้ จะเอาไปได้อย่างไรคือความดี ความชั่ว หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า บุญและบาปนั่นเอง เมื่อรู้แจ้งเห็นจริง

ดังนั้นแล้ว ก็ควรที่เราจะรีบหาทางช่วยเหลือตนเองให้ได้รับความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้าเสียแต่ในบัดนี้เถิด

วิธีช่วยให้ได้รับความสุขนั้นมีอยู่มากหลาย ทั้งไม่ต้องเสียเงินทองในการประกอบกิจการนี้ด้วย ในขั้นแรกคือ การฟังเทศน์ รักษาศีล หมั่นสวดรับฟังพระธรรมเทศนา แล้วมาคิดตรึกตรองดูให้เห็นจริงตามนั้น เมื่อจิตใจเจริญงอกงามขึ้นตามรสของพระธรรมแล้ว ก็ควร

หมั่นไปไต่ถาม และสนทนาคำความรู้จากบรรดาท่านผู้รู้ต่างๆ เป็นการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ที่ได้รับนั้นให้มากยิ่งขึ้น “สุข ยาว ชรา สิล สิล โลเก อนุตตร”

ต่อจากนี้ ก็ลองฝึกหัดทำให้สงบระงับด้วยการนั่งสมาธิแน่วแน่ เพื่อหาทางทำจิตให้สงบต่อไป จิตของเราจะไม่ผิดอะไรกับเด็กที่ซุกซน ย่อมโลดเต้นไปเรื่อยไม่มีเวลาหยุดยั้ง เพราะอำนาจของนิวรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้ง ๕ อย่างนั้นครอบงำไว้กระทำให้เศร้าหมองและขุ่นมัว อยู่เป็นนิจ ไม่มีความสุขได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะขบไล่ นิวรณ์ ๕ นั้น ให้พ้นไปเสียจากดวงจิต ด้วยการฟังเทศน์ รักษาศีล เจริญภาวนาจนเป็นนิสัย เมื่อจิตปราศจากนิวรณ์แล้วย่อมผ่องใส ทำให้การบำเพ็ญสมาธิ รักษาศีล และเจริญภาวนาได้ผลดียิ่งขึ้น จนถึงขั้นสำเร็จประโยชน์ได้ ต่อจากนี้จะได้กล่าวถึงอานาปานของ “วิชชาธรรมกาย” ซึ่งเป็นหนทางภาวนาจนเกิดสมาธิอันจะทำให้ผู้บำเพ็ญเพียรได้รับประโยชน์สุขได้อย่างแท้จริง ซึ่งข้าพเจ้าได้ประสบมาแล้ว

“ปญญาตถ วิปัสสติ ปญญา ปริสุตฺตติ”

วิชาธรรมกายนี้ เป็นวิชาที่สูงและลึกซึ้งมาก ยากที่จะหยิบยกยื่นให้กันได้ เพราะเป็นวิชาปฏิบัติกิจในทางพระพุทธศาสนา คนที่จะเรียนให้รู้ธรรมะของพระพุทธเจ้าได้ ต้องเรียนทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งเรียกว่า ปริยัติลัทธิธรรม ๑ และปฏิบัติลัทธิธรรม ๑ ในที่นี้จะพูดถึงทางปฏิบัติลัทธิธรรม หรือ วิปัสสนากรรมฐานชั้นสูง คนที่ปฏิบัติกิจทางวิปัสสนาสำเร็จถึงจุดหมายแล้ว จะได้ทิพย์ญาณ (หุทิพย์ ตาทิพย์) สามารถรู้เห็นสิ่งต่างๆ ทั้งในและนอกภพได้ ตลอดจนคนที่ตายแล้วไปอยู่ที่ไหนก็ทราบและทำการ ติดต่อด้วยได้ วิชานี้เป็นของจริงในพระพุทธศาสนาจะพิสูจน์ได้เฉพาะตัวผู้ซึ่งประพฤติตนตามธรรมะปฏิบัติของพระพุทธเจ้าเท่านั้น วิชานี้ไม่จำกัดลัทธิ แต่เฉพาะภิกษุสามเณร แม้ฆราวาสทั่วไปไม่จำกัดเพศ และวัย ก็มีโอกาสดูจะศึกษาและปฏิบัติให้สำเร็จประโยชน์ได้ทุกคน เว้นเสียแต่จะไม่มี ความอดทนและความเพียรเพียงพอเท่านั้น

สำหรับตัวข้าพเจ้าเอง ได้เคยไปศึกษาธรรมประเภท ๒ คือปฏิบัติลัทธิธรรมนี้จากท่านเจ้าคุณพ่อ พระภิกษุโกศลเถร เมื่อประมาณ ๓๐ กว่าปีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยท่านยังดำรงตำแหน่งพระครูสมณธรรมสมาทานอยู่ แต่การปฏิบัติครั้งนั้นไม่ได้ผลเนื่องจากข้าพเจ้ามีภารกิจอย่างอื่นที่ต้องทำอยู่มาก จึงมีใครมีเวลาปฏิบัติกิจทางศาสนาได้เต็มที่ คงหาโอกาสทำได้บ้างเพียงเล็กน้อย เท่านั้น จึงยังมิได้ผลเช่นเคย ข้าพเจ้าเลยนึกท้อใจว่า ชาตินี้เห็นจะไม่มีบุญวาสนาได้บรรลุธรรมวิเศษนี้เสียแล้วเป็นแน่ เพราะคนที่เขาไปศึกษาเล่าเรียน ที่หลังข้าพเจ้าตั้งหลายปียังได้บรรลุธรรมะถึงขั้นธรรมกายกันไปแล้วเป็นจำนวนมาก แต่แล้วในที่สุด พระท่านก็โปรดข้าพเจ้าให้ได้บรรลุธรรมวิเศษถึงขั้นธรรมกายสมความปรารถนา

มูลเหตุ ที่นำไปให้ข้าพเจ้า ได้บรรลุธรรมะถึงขั้นธรรมกายนั้นคือ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๗๙ บิดาของข้าพเจ้าหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ได้ป่วยเป็นโรคบิดและลำไส้พิการ ช้ำยังมีโรคอื่นผสมเข้าอีก

เช่นโรคหัวใจรั่วซึ่งท่านเป็นอยู่
ก่อนแต่ได้รักษา จนทุเลาแล้ว
กลับกำเริบขึ้นอีก จึงทำให้มี
อาการมากอย่างน่าวิตก บุตร
ภรรยาของท่านทุกคนมิได้นิ่ง
นอนใจ ได้ให้การรักษาพยาบาล
กันอย่างเต็มที่ แพทย์ที่ทำการ
รักษาก็ล้วนแต่เป็นแพทย์ชั้นหนึ่ง
ที่สำเร็จมาจากต่างประเทศทั้งนั้น
แต่อาการก็ไม่ดีขึ้น คงทรงกับ
ทรุดอยู่เช่นเดิม ข้าพเจ้ากับ
พี่สาวคนใหญ่ (จีน ศิลปบรรเลง)

เชื่อมั่นในอำนาจของคุณพระรัตนตรัย ได้อัญเชิญพระพุทธรูปประจำดวง
ชะตาของคุณพ่อกับรูปของเจ้าพระคุณหลวงพ่อดำน้ำประดิษฐาน ไว้ใกล้
เตียงนอนเหนือศีรษะของท่านในขณะที่ท่านมีอาการไม่สู้ดี พวกที่พยาบาล
ทุกคนก็ช่วยกันภาวนา สัมมา อรหิ เรื่อยไป รู้สึกว่าอาการค่อยทุเลาขึ้น จน
เป็นที่สังเกตได้ ด้วยพุทธานุภาพปรากฏเช่นนี้ พี่สาวข้าพเจ้าจึงไปกราบเรียน
เจ้าพระคุณหลวงพ่อบารมีให้ท่านช่วยถอนอาการโรค และขอธรรมกาย
มาช่วย ถอนอาการที่บ้านด้วยเพราะอาการหนักมาก แม้เจ้าคุณหลวงพ่อก็จะ
ทราบโดยทิพยญาณของท่านแล้วว่าอาการป่วยของคุณพ่อข้าพเจ้าไม่มีหวังหาย
ท่านก็ยังกรุณาให้แม่ชีธรรมกายไปช่วยถอนอาการป่วยให้ที่บ้านผลัดละ ๒ คน
แล้วท่านให้สติแก่พี่สาวข้าพเจ้าว่า “ไปบอกคุณหลวงให้หมั่นภาวนาไว้ เมื่อไม่
หายก็จะได้ไปที่ดี” คุณพ่อข้าพเจ้าท่านก็ได้ภาวนาตามคำสั่งของหลวงพ่
ก่อนหน้าที่คุณพ่จะสิ้นชีวิตประมาณ ๔-๕ วัน ในขณะที่แม่ชีเขานั่งเข้าที่ถอน
โรค ข้าพเจ้าก็นั่งกับเขาบ้าง และมุนานั่งอย่างชนิดเอาเป็นเอาตายทีเดียว

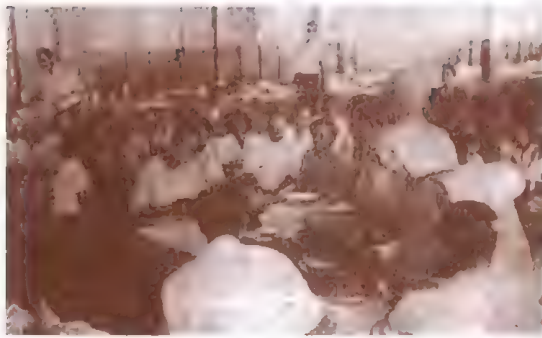

เพราะเห็นว่าเป็นวิธีเดียวที่จะช่วยให้คุณพ่อหายป่วยได้พร้อมกับตั้งสัตย์อธิษฐานในใจว่า “ด้วยเดชอำนาจคุณพระพุทธรเจ้า และหลวงพ่ วัดปากน้ำ จงโปรดบันดาลให้ข้าพเจ้าได้สำเร็จวิชาธรรมกายของหลวงพ่ หากข้าพเจ้าได้สำเร็จวิชาธรรมกาย และช่วยถอนอาการโรคของคุณพ่อจนท่านหายเป็นปกติดีแล้ว ข้าพเจ้าจะลาออกจากงานไปบวชช้อยู่ที่วัดปากน้ำ ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจำเป็นจะต้องเสียเลือดเนื้อและชีวิต เพื่อช่วยให้คุณพ่อคงชีวิตอยู่ ข้าพเจ้าก็ยินดีสละทุกอย่างเพื่อเป็นการสนองพระเดชพระคุณท่าน” ด้วยอำนาจสัตย์อธิษฐานนี้เอง พระท่านก็โปรดข้าพเจ้า วันหนึ่งเมื่อข้าพเจ้าเข้ารับเวรพยาบาลคุณพ่ ก็นั่งเข้าที่ภาวนา “สัมมา อรห” เช่นเคย ในครั้งนี้ ตั้งใจแน่วแน่ว่า ถ้าไม่สำเร็จจะไม่ยอมลุกขึ้นจากที่ จะนั่งคร่ำเคร่งอยู่เช่นนี้ทั้งกลางวันกลางคืน โดยไม่ยอมกินยอมนอน หรือเปลี่ยนอิริยาบถอีกเลย ในที่สุดข้าพเจ้าก็แลเห็นเป็นแสงสว่างจ้าเหมือนแสงของดวงอาทิตย์ปรากฏขึ้นอย่างแจ่มชัดตรงหน้า แล้วมองเห็นร่างของคุณพ่อข้าพเจ้าถูกตัดออกจากกันเป็นท่อนๆ ข้าพเจ้าจึงเล่าให้แม่ชีธรรมกายฟัง แม่ชีนั้นคือคุณร่ำภา โพธิ์คำฉาย กับคุณชั้น จอมทอง ต่างพากันบอกข้าพเจ้าว่า “คุณเห็นธรรมะคือได้วิชาธรรมกายของหลวงพ่แล้ว” แม่ชีทั้งสองแนะนำให้ข้าพเจ้าพยายามทำความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น แล้วสอนวิธีถอนโรคให้จนข้าพเจ้าเชื่อมร่างกายของคุณพ่อที่ขาดออกจากกันนั้นติดได้ สังเกตว่าคุณพ่ค่อยๆ ลุกขึ้น ต่อมาคุณท่ม (แม่ชีธรรมกายที่หลวงพ่ส่งมาลัดเปลี่ยนเวรช่วยถอนอาการโรครุ่นที่ ๒) ได้กรุณาต่อวิชาให้ข้าพเจ้าจนได้ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขอพระราชทานรัตนะ ๗ (รัตนะ ๗ นี้เป็นของคู่มือของธรรมกาย ผู้ซึ่งสำเร็จวิชาธรรมกายของหลวงพ่แล้วทราบดีทุกคน) ข้าพเจ้าได้ใช้วิชาธรรมกายถอนอาการโรคของคุณพ่อยู่ประมาณ ๒-๓ วันก็ได้เห็นกายทิพย์ใสเป็นแก้วขาวบริสุทธิ์สวยงามมาก ออกมาจากอกของคุณพ่ ข้าพเจ้าบอกคุณชั้นและคุณท่มซึ่งนั่งถอนโรคอยู่ด้วยกันให้ดู แล้วช่วยกันสะกดด้วยอำนาจของธรรมกาย

นี่จนกายทิพย์ของคุณพ่อกลับเข้าไปในร่างอีกดังเดิม เป็นอยู่เช่นนี้หลายครั้งหลายครา ข้าพเจ้าจึงแน่ใจว่าอาการป่วยของคุณพ่อไม่มีทางรอด หลวงพ่อท่านจึงได้สั่งกำชับมากับพี่สาวให้บอกคุณพ่อน้อยในการภาวนา และเมื่อวันที่ท่านเจ้าคุณหลวงพ่อดำเนินอาหารบิณฑบาตที่บ้านก่อนหน้าคุณพ่อจะสิ้นนั้น ท่านยังได้กรุณาบอกแก่คุณพ่ออีกว่า “คุณหลวง! ทำใจให้ดีนะ หมั่นภาวนาไว้ให้มัน เราสู้เขาไม่ได้ เราก็ไปทางดี” โอวาทของเจ้าพระคุณหลวงพ่อบุญนี้ทำให้คุณพ่อข้าพเจ้าได้สติ และภาวนาอยู่จนกระทั่งท่านสิ้นไป

ด้วยอำนาจของการภาวนานี้แหละ เมื่อก่อนหน้าที่คุณพ่อจะสิ้นใจ ข้าพเจ้าได้เห็นมีขบวนแห่ ประกอบด้วยเครื่องสูง มีฉัตร อภิกรม ชุมสาย บังแทรก บังสุรย์ ฯลฯ มาลอยอยู่เหนือร่างของท่านเมื่อกายทิพย์ออกจากร่าง ขบวน

แห่นั้นก็เข้าห้อมล้อม นำกายทิพย์ของคุณพ่อขึ้นรถที่มาในขบวนนั้น แล้วก็เคลื่อนขบวนลอยสูงขึ้นสูงขึ้นทุกที จนลับหายไป ในอากาศ ข้าพเจ้าถามคุณพ่อก่อนที่ข้าพเจ้าเห็นนี้

เป็นความจริงหรือไม่ ก็ได้รับการยืนยันว่า “เป็นความจริง” ข้าพเจ้า จึงไม่เสียใจในมรณกรรมของคุณพ่อครั้งนี้ เพราะได้เห็นและรู้ว่า ท่านไปสู่ที่สุขจริง ๆ

บางท่านอาจไม่เชื่อว่า เพียงแต่การภาวนาเมื่อก่อนจะตายเท่านั้นจะมีกุศลสูงส่งให้ ซึ่งเป็นการเหลือวิสัย ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า คนเราเมื่อเวลาจะตายนั้นมีหนทาง ๒ แพร่ง ถ้านึกถึงกรรมชั่วก็ต้องไปสู่ทุกข์ ถ้านึกถึงกรรมดีก็ไปสู่สุคติ คุณพ่อ ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญความเพียรในวิชาของหลวงพ่อกว่า ๒๐ ปีแล้วทั้งท่านยังมั่นในพระพุทธศาสนาอย่างแน่วแน่ท่านได้ประกอบกุศลกิจมิได้ขาด มีทำบุญให้ทาน ฯลฯ และให้วิยาทานแก่คนทั่วไปทุกวัน ด้วยการสอน

วิชาดนตรีปี่พาทย์ทุกชนิดให้เปล่าๆโดยมิได้คิดมูลค่าสิ่งใดนับเป็นเวลาหลายสิบปี ท่านได้ประกอบกองการกุศลบำเพ็ญ วิทยาทานเช่นนี้เรื่อยมาจนมีลูกศิษย์ลูกหามากมายเกือบครึ่งประเทศ คนเหล่านั้นต่างก็นำเอาวิชาความรู้ที่ได้รับจากท่านนั้นไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว อยู่ตลอดมาจนถึงทุกวันนี้ ผลของการที่ท่านได้ประกอบกองการกุศลไว้มากมายนี้เอง กับทั้งท่านเชื่อมั่นในวิชาของหลวงพ่อย่างจริงจัง ท่านภาวนาอยู่เรื่อยมิได้ขาด ฉะนั้นเมื่อท่านดับจิต กรรมจึงส่งให้ไปสู่สุคติ ข้าพเจ้าได้ทราบในภายหลังเมื่อข้าพเจ้าได้เรียนวิชาพูดกับวิทยุญาณต่างๆ ได้แล้วว่า คุณพ่อของข้าพเจ้าท่านได้เห็นธรรมะของพระพุทธเจ้าเมื่อจวนจะสิ้นใจ จากการภาวนาวิชาของหลวงพ่овัดปากน้ำ กุศลนี้จึงส่งให้ท่านได้ไปเสวยสุขและบำเพ็ญธรรมอยู่บนสวรรค์ชั้น ๔ คือชั้นดุสิต ซึ่งสวรรค์ชั้นนี้ เป็นที่สถิตย์สำหรับเทพเจ้าผู้มุ่งบำเพ็ญธรรมเท่านั้น

การที่ข้าพเจ้าได้วิชาธรรมกายนี้แปลกไปกว่าผู้อื่นมาก ข้าพเจ้าจึงมีโอกาสแนะวิธีที่จะให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ถ้าท่านผู้ใดสนใจจะเรียนได้จากเจ้าพระคุณหลวงพ่овัดปากน้ำ ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าวิชานี้เป็นของมีจริงในพระพุทธศาสนา และให้ผลคือ ความสุขอย่างแท้จริงแก่ผู้ปฏิบัติ ขอท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลายที่สนใจ ในทางนี้ ลองสละเวลาของท่านปฏิบัติกิจทางธรรมะปฏิบัติดูบ้างเพียงวันละเล็กน้อยเป็นการสั่งสมบุญไปในตัว แม้จะยังไม่สำเร็จทีเดียว อย่างน้อยที่สุดก็ยังทำให้จิตได้มีเวลาพักผ่อนบ้างในบางขณะ แล้วต่อไปประโยชน์ก็จะเกิดกับท่านอย่างเหลือหลาย ด้วยการที่ทำให้ท่านสามารถชนะใจตนเอง ซึ่งเป็นยอดของชัยชนะทั้งหลายในโลกนี้ตามเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าได้ประสบมาและนำมาเล่านี้ ท่านอาจไม่เชื่อ แต่ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจว่า ข้าพเจ้ากล่าวในสิ่งที่ไม้อาจเป็นไปได้ หรืออาจเป็นความจริงนั้น ข้าพเจ้าขอให้ท่านพิสูจน์ด้วยตัวของท่านเอง ด้วยการเรียนภาวนาวิชาธรรมกายจากเจ้าพระคุณพระภิกษุโกศลเถร (หลวงพ่овัดปากน้ำ)

ผู้ประกอบกรรมดีเมื่อมีชีวิต ครั้นดับจิตจะได้ไปสวรรค์

ณ ชั้นสี่เป็นที่บำเพ็ญธรรม   จ้าวสวรรค์ชั้นดุสิตสถิตย์ครอง
 วิมานแมนแดนฟ้าสง่าศรี   ธรรมเทพสุภาวดีเป็นที่สอง
 ที่รวมเทพเพียรบูชิตั้งจิตปอง   เป็นโพธิสัตว์ปราชญ์ทั้งผองของโลกา
 บรรดาร์ตนาจารย์ชาญสันหัต   สรรพสมบัติตัดขาดไม่ปรารถนา
 มุ่งเจริญตามรอยบาทพระศาสดาเพื่อสืบต่อศาสนาให้ถาวร
 เมื่อยามโลกยุคเข็ญเห็นวิบัติ   เพราะหมู่สัตว์โลกลืมนิ่งซึ่งคำสอน
 เทพผู้ทรงคุณธรรมอันบรร   ก็จุติมาดบร้อนให้ร่มเย็น
 ข้าพเจ้าได้เขียนข้อความ ข้างต้นจบไปแล้ว ก็พอมีเรื่องซึ่งน่าจะนำ

มาเล่าเพิ่มเติมอีก กล่าวคือ
 เมื่อวันพุธที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.
 ๒๔๗๙ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐
 น. เศษ ได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่
 บริเวณบ้านบาตร ด้านถนน
 ดัดใหม่ หลังบ้านของข้าพเจ้า
 เพลิงไหม้ลุกลามขึ้นอย่าง
 รวดเร็วน่ากลัวมาก เวลานั้น
 ข้าพเจ้ากับพี่สาวและคนใน

บ้านต่างไปทำงานกันหมดเหลือแต่คุณแม่กับคุณป้าซึ่งอยู่ในวัยชรา ทั้ง ๒ คน
 ซ้ำยังป่วยเสียอีกคนหนึ่งด้วย จึงทำให้เกิดอลเวงกันใหญ่ บังเอิญเคราะห์ดีที่พี่
 สาวของข้าพเจ้าได้ไป ธุระที่ร้านศึกษาภัณฑ์ ได้ยินเขาพูดกันว่า “ไฟไหม้
 สะพานดำ!” ก็ตกใจ จึงรีบกลับมาบ้านเพื่อจะดูว่า จะใช้ทางแถวบ้านหรือไม่
 ก็มาเห็นเหตุการณ์เข้าพอดี จึงให้คนรีบโทรศัพท์ไปตามข้าพเจ้าที่ที่ทำงานทันที
 ข้าพเจ้ารีบมาโดยเร็ว ก็ได้เห็นบ้านที่อยู่ถัดจากบ้านของข้าพเจ้าไปนั้น กำลัง
 ถูกไฟไหม้ลุกลามอยู่โชติช่วง แสงเพลิงจับต้องฟ้าแดงฉาน ทั้งลมก็พัดกระโชกเอา
 เปลวไฟแลบมาทางบ้านข้าพเจ้า ทำท่าคล้ายกับจะลามมาถึงในไม่ช้า คนใน

บ้านก็กำลังชนของหนิกันจุลมน ข้าพเจ้าเห็นท่าไม่ดี จึงสำรวจจิตเข้าไปเฝ้า
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และองค์พระรัตนธาตุตันตรม พูลขอ
อาราธนาให้ทรงช่วย และเชิญพระเพลิงมาขอรับรองให้หยุดลูกกลมต่อไป กับ
อัญเชิญรูปเจ้าพระคุณหลวงพ่อดำน้ำมาบอกปิดเพื่อกันมิให้ลมและไฟที่กำลัง
ไหม้ลามอยู่นั้นพัดมาทางบ้านข้าพเจ้า แล้วให้สงบลงโดยเร็ว ด้วยอำนาจของ
คุณพระรัตนตรัย และอำนาจของวิชาธรรมกาย กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย
ทั้งลมและไฟที่กำลังคุกคามมาอย่างน่ากลัวนั้น ก็หวนกลับไปทางอื่นทันที
และสงบลงในเวลาไม่นาน บ้านของข้าพเจ้าจึงรอดพ้นจากการเป็นเหยื่อพระ
เพลิงไปได้อย่างประหลาด เป็นที่อัศจรรย์แก่คนทั้งหลายที่ได้พบเห็นยิ่งนักทุก
คนพากันออกปากว่า “ไม่น่าจะเป็นไปได้เลย” แต่ก็ได้เป็นไปแล้วจริงๆ ทั้งนี้
ข้าพเจ้าขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า “ด้วยอำนาจพระพุทธานุภาพ และวิชา
ธรรมกาย”

เห็น	ใดฤทพว่มท้น	ธรรมสาร
จำ	แต่นิมิตรฐาน	ถ่องแท้
คิด	จิตแจ่มเกิดการ	กายก่อง เกกิงนา
รู้	ยังเบญจขันธ์แม้	แต่ล้วนอนิจจัง

กบิลวฒโท ภิกขุ

กบิลวฒโท ภิภข (ศาสตราจารย์ วิลเลียมมอร์กัสต์ เพอร์เฟลต์ P.H.D)

ปาฐกถานี้ ท่านกบิลวฒโท (พระฝรั่ง) ได้แสดงที่สมาคมไทยจีนประชา
เมื่อ ๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๔๙๗ ท่านฐิตเวโทภิภข เป็นผู้แปลจากภาษาอังกฤษ
เป็นภาษาไทย เราได้ยกข้อความตอนน่ารู้มาปฏิบัติตามมาลงไว้ตอนหนึ่ง
ขอมนต์และเชิญท่านผู้สนใจอ่านดูเถิด เสมือนลองชิมส้มฝรั่งกับส้มเขียว
หวานไทยดูว่า รสชาติจะแตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร

พระผู้มีพระภาคเจ้าของเราทั้งหลายนั้น พระองค์ก็ได้ปฏิบัติวิปัสสนา
ทางนี้ด้วยพระองค์เอง จึงได้สามารถทำตนให้เป็นแบบอย่างอันสามารถ
ที่จะเรียกให้ชนทั้งหลายมาทดลอง และพิสูจน์ได้อย่างเต็มที่ว่า “เอहि ปัสสิโก
มาเถิดท่านทั้งหลาย จงมาดูให้เห็นจริง” ครั้งนั้น บรรดาผู้มีปัญญาเป็น
จำนวนมาก ก็ได้รับคำเชิญชวนของพระองค์และได้ปฏิบัติตามด้วยตนเอง
จนเห็นผลไปแล้วตามๆ กัน ท่านเหล่านั้น ไม่ได้นึกหวังจะให้พระองค์มาช่วย
ประคับ ประคองให้เลย เพราะ
ทราบดีว่าพระองค์ไม่สามารถจะ
ช่วยผู้ใดได้ นอกจากเขาจะทำ
ความเพียรด้วยตนเองเท่านั้น
ความจริงเรื่องนี้ เราจะเห็นได้ใน
เมื่อพระพุทธองค์ตรัสแก่โมคคัล-
ลานพราหมณ์ เมื่อพราหมณ์ทูล

ถามว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ในบรรดาสาวกของพระองค์นี้ พระองค์ทรง
 อุตสาหะแนะนำพร้าสอนอยู่อย่างนี้ จะได้บรรลุธรรมวิเศษเหมือนกันทุกรูป
 หรือเปล่า?” พระองค์จึงตรัสตอบว่า “ดูก่อนพราหมณ์ หาได้เป็นอย่างนั้นไม่
 บางรูปก็ได้บรรลุบ้างก็ไม่ได้บรรลุธรรมวิเศษนั้นได้เลย พราหมณ์จึงทูลถามว่า
 “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เหตุไฉน? ในเมื่อพระนิพพานก็มีอยู่ หนทางไปสู่พระ
 นิพพานนั้นก็มิใช่ แต่บรรดาสาวกของพระองค์นั้น พระองค์อุตสาหะแนะนำ
 พร้าสอนอยู่อย่างนั้น บางรูปก็กลับได้บรรลุ บางรูปกลับไม่ได้บรรลุอะไรเลย
 อย่างนี้?” พระผู้มีพระภาคจึงตรัสว่า “ดูก่อนพราหมณ์ ตถาคตเป็นผู้รู้จัก
 หนทางและบอกหนทางไปสู่พระนิพพานเท่านั้น เมื่อบุคคลใดได้รับการบอกเล่า
 และชี้ทางให้แล้วหากเขาสมัครใจจะพยายามดำเนินไปตามที่ได้รับคำบอกก็จะ
 ถึงที่หมายปลายทางเอง หากเมื่อมีผู้บอกและชี้ทางให้แล้ว บุคคลใดไม่สมัคร
 ใจพยายามจะดำเนินไปก็ไม่สามารถจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางได้อยู่เอง
 ทั้งนี้ตถาคตก็ไม่สามารถจะทำอะไรได้ เพราะตถาคตเป็นแต่ผู้บอกทางให้
 เท่านั้น”

แม้ในสมัยเมื่อพระองค์ ใกล้จะปรินิพพาน พระองค์ยังได้ทรงเน้นถึง
 ความสำคัญข้อนี้ไว้ซึ่งเราจะทราบได้จากในมหาปรินิพพานสูตร อันมีความว่า
 “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราตถาคตจะขอเตือนเธอทั้งหลาย สังขารทั้งปวงมี
 ความเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา ท่านจงเป็นผู้ไม่ประมาทอยู่เสมอเถิด”

บัดนี้ ก็มาถึงปัญหาสำคัญว่า เราควรจะเริ่มต้นการปฏิบัติในสติปัฏฐาน
 อย่างไรดี เพราะการปฏิบัติสำหรับผู้เริ่มต้น ที่จะระงับจิตอันเคยฟุ้งซ่าน โลด
 เต้นมาก่อนนั้น เป็นของที่ต้องให้ความบากบั่นมิใช่น้อย เมื่อจิตที่เคยพยายมา
 แต่ก่อนได้รับการฝึกฝนให้อยู่ในกรอบพอสมควรแล้ว การปฏิบัติเพื่อบรรลุผล
 ตามนัยสติปัฏฐานนั้น ก็นับว่ามีรากฐานพอที่จะต้องอยู่และเจริญต่อไปได้ เมื่อ
 จิตได้หยุดจากการฟุ้งซ่านโลดเต้นไปมาแล้ว ก็ย่อมเป็นธรรมชาติสงบ สามารถ
 เห็นสภาพของสิ่งทั้งหลายได้ตามความเป็นจริงยิ่งขึ้นทุกที ในขณะที่

กุฏิที่พักของพระฝรั่งในวัดปากน้ำ

ดังกล่าวนี้ คือเมื่อจิต
เป็นธรรมชาติสงบ
ระงับ แล้ว เช่นนี้
ย่อมเกิด “นิยน์ดา”
อันสามารถมองเห็น
และหยั่งรู้ความ
เปลี่ยนแปลงและ
ความเป็นไปของสิ่ง
ทั้งหลายทั้งปวงได้ไม่

ว่าสิ่งนั้นๆ จะเป็นฝ่ายนามธรรมหรือรูปธรรมใกล้เคียงหรือไกลออกไปก็ตาม และ
จากนั้นก็เกิดญาณหยั่งรู้และเป็นประจักษ์แก่จิต สามัญลักษณ์ก็คือลักษณะ
ที่เป็นสาธารณะแก่สังขารทั้งปวงทั้งฝ่ายรูปและฝ่ายนามสามัญลักษณ์อันนี้ก็คือ
ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และความเป็นภาพมิใช่ตัวตนนั่นเอง พร้อมกับการ
เกิดขึ้นแห่งวิปัสสนาญาณดังกล่าวมา ผู้ปฏิบัติก็จะเกิดความรู้แจ้งเห็นจริง
อย่างไม่คลอนแคลนว่า ชันธ ๕ อันประกอบกันขึ้นเป็นร่างกายของตน อัน
เคยได้รับการยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตนนี้ ก็ตกอยู่ในสามัญลักษณ์คือเป็นสภาพ
ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และมีตัวตนเช่นเดียวกัน เมื่อจิตพ้นแล้วจากการยึดมั่น
ถือมั่นดังกล่าวมา ก็ย่อมหลุดพ้นจากอุปาทาน อันเป็นเสมือนยางเหนียวได้ เป็น
อันว่าผู้ปฏิบัติผู้มีจิตถึงขั้นดังกล่าวมานั้น ได้รับลัทธิแห่งสภาวะธรรมของ
พระบรม-ศาสดา ด้วยตนเองแล้วอย่างแท้จริง

ปัจจุบันนี้ในประเทศไทย มีวิธีการบำเพ็ญสมาธิซึ่งนับว่าเป็นวิธีดีที่สุดใน
สำหรับการเจริญสติปัฏฐาน เพราะเป็นแบบที่ทำให้ผู้ฝึกหัดมีโอกาสเจริญ
สมาธิและวิปัสสนาพร้อมกันไปในตัว ผู้ฝึกหัดจะได้รับการสั่งสอนและอบรม
ให้มีสมาธิเสียก่อนเพื่อที่เขาจะได้ตระหนักถึงคุณค่าในขั้นต้นของพุทธศาสนา

ต่อจากนั้น เมื่อจิตเป็นสภาพตั้งมั่น อ่อนโยน ควรแก่การก้าวต่อไปแล้ว ก็ให้ผู้ฝึกหัดน้อมจิตไปเพื่อวิปัสสนา ซึ่งจะให้ได้ผลเร็วเท่าที่ผู้ปฏิบัติจะเริ่มเข้าทางวิปัสสนา โดยยังมิได้รับการฝึกหัดในด้านสมาธิมาก่อนเลย

การปฏิบัติแบบนี้

ท่านพระอุปัชฌาย์ของข้าพเจ้าคือเจ้าคุณพระภาวนาโกศลเถร แห่งวัดปากน้ำภาษีเจริญเป็นผู้ทำการสอนอยู่ในปัจจุบัน ข้าพเจ้าขอแนะนำและเชิญชวนให้ท่านทั้งหลายรู้จักและทดลอง

การปฏิบัติตามแนวนี้อยู่ด้วยกัน ทั้งนี้ เพราะข้าพเจ้าได้จากบ้านเกิดเมืองนอนเดินทางมาเป็นระยะทางหลายพันไมล์ และเมื่อได้พบและศึกษาวิธีปฏิบัติของพระอาจารย์ผู้นี้แล้วก็ไม่เคยผิดหวังเลย เท่าที่ข้าพเจ้ากล่าวยกย่องมานี้ ข้าพเจ้าก็ทราบดีว่าท่านอาจจะยังไม่ค่อยเชื่อนักก็ได้ แต่ข้าพเจ้าใคร่ขอร้องให้ท่านลองสละเวลาไปพิสูจน์ทดลองดูด้วยตนเองสักพักหนึ่ง ท่านก็จะเห็นคุณค่าของการปฏิบัติแบบนี้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าใคร่ถือโอกาสแนะนำการปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับเรื่องนี้โดยคร่าวๆ ให้ท่านทั้งหลายพึงสังเกตเล็กน้อย เพื่อเป็นทางให้ผู้สนใจได้ทดลองดูบ้างตามควรและเพื่อให้เป็นกำลังใจสำหรับการปฏิบัติก้าวไปสู่คุณเบื้องสูงขึ้นไปโดยลำดับ

เมื่อท่านตกลงใจว่าจะเริ่มปฏิบัติเพื่อชำระและฝึกจิตของตนเองแล้ว ก่อนอื่นจงไปสมาทานศีลจากภิกษุรูปใดรูปหนึ่งแล้วตั้งใจให้แน่วแน่ว่าจะรักษาไว้มิให้ขาดหรือต่างพร้อยไปได้ แม้ในระหว่างเวลาทำการงาน ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืนเสมอไปต่อจากนั้นจงนั่งหรือเอนอย่างสบายตามแบบที่ท่านชอบ

จะเป็นแบบนั่งขัดสมาธิอย่างพระพุทธรูปหรือแบบอื่นใดก็ตาม แต่ต้องให้หลังตรง อิริยาบถนั่งหรือเอนต้องให้แน่น แต่อย่าให้เกิดความเคร่งเครียด หากเป็นท่านั่ง จะให้มือซ้ายวางไว้ที่ตัก และให้มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้ขวาติดอยู่กับนิ้วหัวแม่มือซ้าย จงหายใจตามสบาย แต่ให้ออกมาจากส่วนลึกของปอด แล้วหลับตา

ต่อไป ให้ตั้งจิตไว้ที่ช่องจมูกข้างขวา (ถ้าเป็นสตรีให้ตั้งจิตไว้ที่ช่องจมูกซ้าย) แล้วนึกภาวนาว่า “สมมา อรห” ๓ ครั้ง แล้วให้ตั้งจิตไว้ที่ทางตาข้างขวา (สตรีข้างซ้าย) ระหว่างกลางหูทั้ง ๒ ตรงระดับเหนือหูเล็กน้อย, และภาวนา “สมมา อรห” ๓ ครั้ง ต่อไปให้ตั้งจิตไว้ที่ท้ายทอย ที่ระดับเหนือเพดานปาก และภาวนา ๓ ครั้ง เช่นเดียวกัน ต่อไปให้ตั้งจิตไว้ที่คอ ตอนที่ต่อกับลำตัวและภาวนาเช่นเดียวกับที่แล้วมา ต่อไปให้ตั้งจิตไว้ที่สะดือ และภาวนาเช่นเดิม ต่อจากนี้ไป ให้ตั้งจิตไว้ที่เหนือสะดือประมาณเท่ากับส่วนกว้างของนิ้วมือ ๒ นิ้ว และให้ภาวนา “สมมา อรห” ครั้งแล้วครั้งเล่า จนกว่าจิตจะแน่วแน่มั่นเป็นร้อยครั้งหรือพันครั้ง หรือมากกว่านั้นก็ตาม จนกระทั่งเห็นเป็นดวงสว่างปรากฏขึ้นทั้งๆ ในขณะที่หลับตาอยู่

อย่างนั้น เมื่อดวงสว่างหรือนิมิตปรากฏขึ้นดังนี้แล้ว ให้เพ่งดูต่อไปจะเป็นดวงสว่างอีกดวงหนึ่งปรากฏอยู่ที่ศูนย์กลางของดวงสว่างดวงเดิม และเมื่อเพ่งต่อไปอีก ก็จะได้เห็นอีกดวงหนึ่งอยู่ที่ศูนย์กลางของดวงที่ ๒ และอีกดวงหนึ่งที่ศูนย์กลางของดวงที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕

และต่อไปเป็นลำดับ

หากการปฏิบัติขั้นนี้ ได้ผลบริบูรณ์จริงๆ ผู้ปฏิบัติจะได้วิปัสสนาญาณ
หยั่งลึกและเห็นแจ้งยิ่งขึ้นทุกที อย่างไรก็ตามเท่าที่กล่าวมานี้ ก็เป็นเพียงขั้น
ต้นๆ เท่านั้นยังมีส่วนที่ลุ่มลึกและละเอียดขึ้นไปกว่านี้อีกมาก กว่าจิตจะได้
บรรลुขึ้นมาน ซึ่งข้าพเจ้าไม่สามารถจะกล่าวในเวลานี้อีกมาก ถ้าหากท่านได้
ปฏิบัติดำเนินด้วยตนเองตามลำดับแล้ว ท่านจะรู้สึกถึงคุณค่าอันยิ่งใหญ่ของ
วิธีนี้ได้โดยต้องแท้ และหากท่านต้องการทำรายละเอียดนอกเหนือไปจากนี้แล้ว
ขอเชิญท่านไปหาท่านพระอาจารย์ของข้าพเจ้าเถิด ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านผู้
เต็มไปด้วยความกรุณาคงจะยินดีให้ความสะดวกและความสว่างแก่ทุกๆ คนที่
ไปหาด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งหลายจงประสบความสำเร็จใน
การปฏิบัติตามแนวสติปัฏฐาน เพื่อเข้าถึงธรรมวิเศษของพระบรมศาสดาของ
เราทั้งหลายโดยทั่วกัน

ไวยำจักร ประยูร สุนทารา

ไวยาจักร ประยูร สุนทารา

คุณประยูร สุนทารา เป็นบุตรคนที่ ๓ ของนายชก นางพันธ์ สุนทารา เกิดที่ตำบลท่าเสา อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อ พ.ศ.๒๔๓๖ มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๔ คน คือ:-

๑.น.ส. อ้วน สุนทารา

๒.นายเชื้อม สุนทารา

๓.นายประยูร สุนทารา

๔.น.ส. บุญล้อม สุนทารา ถึงแก่กรรมแล้ว

ขณะนี้คงเหลือเพียง ๒ คน คือ น.ส.อ้วน สุนทารา พี่สาวและนาย เชื้อม สุนทารา พี่ชาย

การศึกษา

เมื่ออายุพอสมควรที่จะศึกษาเล่าเรียนได้ พระภิกษมย์ราชา ซึ่งเป็นญาติสนิทของคุณประยูรในฐานะเป็นลูกพี่ผู้พี่ผู้น้อง ได้ย้ายไปรับราชการเป็นข้าหลวงที่จังหวัดปัตตานี คุณประยูรก็ได้ติดตามไปอยู่ด้วย ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนของรัฐบาล ซึ่งจัดตั้งขึ้นในวัด ที่จังหวัดปัตตานีนั้นเป็นครั้งแรก เมื่ออายุได้ ๑๑ ปี พระภิกษมย์ราชาก็ย้ายไปเป็นปลัดมณฑลที่จังหวัดอุบลราชธานี คุณประยูรก็ย้ายตามมาเข้าโรงเรียนอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานีเรียนอยู่ที่จังหวัดอุบลได้ ๒ ปี จบชั้นประถมปีที่ ๓ พระภิกษมย์ราชาจึงฝากให้เข้ารับราชการต่อไป

หน้าที่กิจการงาน

เมื่ออายุได้ประมาณ ๑๘ หรือ ๑๙ ปี พระภิกษุมัยราชาได้ฝากให้เข้าทำงานที่ศาลากลางของจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ในตำแหน่งเสมียน งานที่ทำมีแผนกของมหาดไทยบ้าง ของศึกษาธิการบ้าง รับราชการอยู่ที่จังหวัดอุบลได้เพียง ๔ ปี ก็ย้ายไปประจำที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ย้ายมาอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีครั้งนี้ เพราะพระภิกษุมัยราชาท่านได้ย้ายมาเป็นอัยการมณฑลคุณประยูรย้ายมาอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เข้าทำงานในแผนกกองคลังได้ไม่กี่ปี พระภิกษุมัยราชาก็ย้ายเข้ามาประจำกรมอัยการที่

กรุงเทพฯ คุณประยูรก็ย้ายตาม แต่การย้ายเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ครั้งนี้ คุณประยูรไม่ได้เข้ารับราชการเพราะได้ลาออกและมาอยู่ที่บ้านของพระภิกษุมัยราชา ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับวัดปากน้ำนั่นเอง

ต้อนรับหลวงพ่อดปากน้ำ

ในปี พ.ศ.๒๔๖๐ เมื่อหลวงพ่อดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี อดีตเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ในขณะนั้นเป็นพระครูสมุห์ของสมเด็จพระวันรัต (เผื่อน) สำนักวัดพระเชตุพนฯ ได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระวันรัต (เผื่อน) ให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ในวันที่หลวงพ่อดมาถึงวัดปากน้ำนั้น คุณประยูร

ในฐานะชาวบ้านคนหนึ่ง
ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับวัด ได้
มาต้อนรับหลวงพ่อด้วย
พร้อมกับคุณพระภิรมย์-
ราชา และได้รู้จักคุ้นเคย
กับหลวงพ่อนับตั้งแต่นั้น
มา เมื่อหลวงพ่อมิงานหรือ
ทำบุญอะไร ก็เข้ามา
ทำบุญและช่วยในกิจการ
งานทุกอย่าง กับได้ฝากตัวเป็นศิษย์ เรียนวิปัสสนากับหลวงพ่อด้วย

รับตำแหน่งไวยาวัจกร

ต่อมาไวยาวัจกรคนเดิม คือ หลวงมหาพร ชราภาพลงไม่สามารถจะปฏิบัติหน้าที่กิจการงานได้ ได้ลาออกจากตำแหน่งไวยาวัจกร หลวงพ่อด้วยเรียกคุณประยูรเข้ามาพบ และบอกความประสงค์ให้ทราบ ให้คุณประยูรรับตำแหน่งไวยาวัจกรของวัดปากน้ำ คุณประยูรได้รับแต่งตั้งเป็นไวยาวัจกร ในปี พ.ศ.๒๔๖๑ ซึ่งในขณะนั้นวัดปากน้ำมีพระภิกษุสามเณรเพียง ๓๐ รูปเท่านั้น พระภิกษุสามเณรยังออกบิณฑบาตอยู่ ยังไม่ได้ตั้งโรงครัว หลังจากคุณประยูรรับหน้าที่ไวยาวัจกรได้ปีเศษ หลวงพ่อด้วยตั้งโรงครัว เริ่มเลี้ยงพระภิกษุสามเณรตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา พระเณรก็ต้องออกบิณฑบาตจนถึงทุกวันนี้

ตำแหน่งไวยาวัจกร นับว่าเป็นตำแหน่งที่หนักเอากการอยู่ สำหรับวัดปากน้ำ คุณประยูรนับแต่วันที่ได้รับตำแหน่งไวยาวัจกรแล้ว ได้ทำงานมาด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจริงๆ ไม่มีความบกพร่องในตำแหน่งหน้าที่ไม่มีการต่างปร้อยแต่ประการใดเลย ตรวบชั่วถึงวันสิ้นชีวิตลง นับว่าเป็นขุนคลังแก้ว คู่บารมีของหลวงพ่อด้วย ซึ่งจะหาอีกได้ยากนัก ที่จะได้คนเช่นคุณประยูรนี้

หลวงพ่อก็จะทำอะไรที่ไหน จะต้องเห็นคุณประยูรอยู่ด้วยเสมอ คุณประยูรเป็นทั้งไวยาวัจกร และเป็นทั้งศิษย์ผู้ปฏิบัติหลวงพ่อดีด้วย คุณประยูรทำงานเกี่ยวกับการเงินและหน้าที่บัญชี โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยแม้บางครั้งจะต้องอดหลับอดนอนทำงานก็ตาม ก็พยายามทำงานเสร็จ

ต่อมาวัดปากน้ำมีพระมากขึ้น หลวงพ่อก็มีชื่อเสียงขึ้น งานก็มากขึ้น การเงินมากขึ้นตามตัว คุณประยูรบางครั้งอดนอนทำบัญชีตลอดสัปดาห์ก็ไม่เคยปรินาบก่นเลย

ป่วยขอพักผ่อน

ภายหลังเมื่อหลวงพ่อมรณภาพแล้ว คุณประยูรได้เริ่มป่วยเป็นลมเหนื่อยบ่อย บางครั้งจนทำงานไม่ได้ จึงได้ให้แพทย์ตรวจ แพทย์ตรวจว่าเป็นโรคความดันสูง หัวใจ ไต แพทย์ห้ามทำงานใช้ความคิด และห้ามอดนอนต่อไป คุณประยูรจึงได้ขอพักผ่อนตามหมอลั้งตั้งแต่บัดนั้นและพักอยู่ที่บ้านในวัดปากน้ำ ซึ่งคุณประยูรปลูกขึ้นด้วยทุนทรัพย์ของตนเอง อยู่กับพี่สาวและพี่ชายตลอดมา

โรคที่เป็นก็กำเริบหนักขึ้น บางครั้งถึงกับส่งไปรักษายังโรงพยาบาล พอค่อยทุเลาขึ้นก็กลับ แต่ก็ไม่หายขาด ดีขึ้นบ้างหนักลงบ้างอย่างนี้เสมอ

ได้ธรรมกาย

เมื่อขอลาพักจากตำแหน่งไวยาวัจกรแล้ว เพราะป่วยเป็นโรคความดันสูง คุณประยูรก็หันมาปฏิบัติในวิปัสสนาอย่างจริงจัง จังๆ ปฏิบัติจนเห็นธรรมะเห็นถึงธรรมกาย คุณประยูรเป็นลูกศิษย์หลวงพ่อ เรียนวิปัสสนามานานสมัยหลวงพ่อมายูวัดปากน้ำใหม่ๆ แต่ทำธรรมะไม่ได้กับเขา มาทำธรรมะได้เมื่ออายุ ๗๐ เศษตอนป่วยนี้เอง นับว่าเป็นศิษย์ของหลวงพ่อครบถ้วนบริบูรณ์จริงๆ และเป็นศิษย์แก้วของหลวงพ่อด้วย ซึ่งจะหาไม่ได้อีกแล้ว ขออนุโมทนาจากใจจริง

ถึงแก่กรรม

ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๙ ในตอนบ่ายหลังจากได้พักผ่อนพอสมควรแล้ว บ่นว่าร้อน มีน้ําศีรษะ อยากอาบน้ำ จึงได้ไปอาบน้ำ เมื่ออาบน้ำเสร็จเช็ดตัวและผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้าที่สาวและพี่ชายก็ช่วยพามาที่ที่นอน ขณะนั้นก็เจ็บสบลง คอตกลักครู่หนึ่งก็เสียชีวิตลง ด้วยอาการอันสงบ หมอมาตรวจบอกว่าตายเพราะโรคหัวใจวาย รวมอายุได้ ๗๓ ปี

ทางวัดปากน้ำ ได้สูญเสียคุณประยูรไปครั้งนี้ เท่ากับว่าได้สูญเสีย “ขุนคลังแก้ว” ไปทีเดียว เพราะคุณประยูรเป็นที่ไว้วางใจของหลวงพ่อก็คือเป็นที่ไว้วางใจของพระราชเวทีเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันนี้เช่นกัน และเป็นที่สนิทคุ้นเคยดุจโยมพ่อของพระเถรทั่วๆ ไปในวัดปากน้ำ ทางวัดปากน้ำรู้สึกเศร้าสลดใจ และอาลัยรักเป็นอย่างยิ่ง

คุณธรรมของคุณประยูร สุนทารา

๑.เป็นผู้เลื่อมใสศรัทธาในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวปากน้ำ (พระมงคลเทพมุนี) อย่างมั่นคง สละภาระธุระทุกอย่างอันเป็นส่วนของตน มารักษาศีล เจริญภาวนา รับประทานปฏิบัติหลวงพ่อดำรงดีตลอดอายุขัย

๒.เป็นไวยาวัจกรรับภาระธุระจัดสรรสารบัญชียันเกี่ยวกับเงินทองของวัดปากน้ำด้วยดี ด้วยความบริสุทธิ์ใจและด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตลอดอายุขัย นับเป็นเวลา ๓๐ ปีเศษ ควรได้รับความสรรเสริญเป็นอย่างยิ่ง

๓.สละทรัพย์สินอันเป็นส่วนของตนบำเพ็ญก่อกองการกุศล เช่นการก่อสร้างปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ วิหารคต กุฏิสงฆ์ และรับเป็นเจ้าของทานถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์สามเณร เป็นครั้งคราวตลอดอายุขัย

ป้าทัศนา บัณฑิตพุทธ

ป้าทัศนา บัณฑิตพุทธ

เหตุการณ์ที่ทำให้ป้าได้มาอยู่ได้ร่มบุญของหลวงพ่อดปากน้ำนั้น เริ่มจากพี่สาวของป้าที่ชื่อจริยา โชควิเชียร ครั้งหนึ่งพี่สาวเคยป่วยหนักเป็นไทฟอยด์ ผอม ผม่วรงหมดแทบไม่มี ทีนี้ก็เลยบ่นไว้ว่า ถ้าหายป่วยจะบวชชี ต่อมาก็หายจริงๆ พี่สาวจึงบวชเป็นแม่ชีอยู่วัดปากน้ำ ตั้งแต่อายุ ๑๐ กว่าขวบ อยู่มาไม่นานก็ได้ทำวิชากับหลวงพ่อดปากน้ำ

คุณจริยา โชควิเชียร

ส่วนตัวของป้าเองนั้นอยู่กับแม่ ครั้นพ่อแม่เสียแล้วก็รู้สึกไม่สบายใจและก็ไม่มีสมบัติอะไร ทางฝ่ายญาติพี่น้องเขาทำอะไรก็เป็นของเขา แต่เราไม่มีอะไร ป้าก็เลยตัดสินใจมาวัดปากน้ำ พอมายู่วัดปากน้ำบรรดาพี่น้องๆ เขาก็รักใคร่เมตตาเราเป็นอย่างดี ทั้งพี่ญาติ พี่สงวนนี่นะเป็นครูสอนธรรม เขาก็ส่งสารเรา หลวงพ่อสดท่านก็บอกว่า เลี้ยงมันเป็นลูก สงสารมัน พ่อแม่ก็ไม่มีแล้ว ตอนนั้นป้าเพิ่งจะอายุ ๒๐ ส่วนตอนนี้ ๗๔ ปีแล้ว

พี่สาวนั้น แต่เดิมเขาไม่ได้ชื่อจริยาหรอกนะ พอเขามาบวชชี หลวงพ่อสดก็เปลี่ยนชื่อให้ แต่เดิมชื่อพี่จันทร์ ทีนี้ไปพ้องกับชื่อของแม่ชีจันทร์ (แม่ชีจันทร์ ขนนกยูง) ชื่อไปเหมือนกันเข้าหลวงพ่อก็เปลี่ยนให้ใหม่ว่า จริยา โชควิเชียร หลวงพ่อสดบอกว่าตระกูลโชควิเชียรเนี่ยะ เป็นญาติของหลวงพ่อด

ด้วย ส่วนของป่า แต่เดิมชื่อ เจียม ท่านเปลี่ยนใหม่ให้ชื่อว่า พัฒนา

ตอนอยู่วัดปากน้ำ ถือได้ว่าป่าเป็นศิษย์ของแม่ชีเอียร มีอะไรให้ป่าทำ ป่าก็ทำ ทำช่วยหลวงพ่อกุ๊กอย่าง ทั้งมั่งทั้งมาน ป่าเป็นช่างเย็บผ้า เย็บใหม่ ทำให้สวยงาม เป็นแม่บ้านนะสมัยนั้น บางทีอย่างเย็บผ้านี้หลวงพ่อก็นั่งจ้อง ให้ป่าตัวหนึ่ง เย็บจีวรบ้าง เสื้อบ้าง งานราษฎร์ งานหลวง รับทำหมด บางทีงานข้างนอก มีรายได้ก็เป็นของเรา อยู่วัดก็จริง แต่ไม่เคยขอเงินหลวงพ่อกุ๊กเลย

ช่วงที่เย็บปักถักร้อยอยู่วัดปากน้ำ บางทีก็ต้องตัดจีวร ฟัตรีธาเป็นคนคุม จะตัดชิ้นไหนฟัตรีธาจะเป็นคนวัดก่อน แล้วเราเป็นคนตัด เราเย็บบ้าง

พี่เขาเย็บบ้าง พอเย็บเสร็จจนเย็บก็กลับตะเข็บ เย็บให้พระมีสมณศักดิ์ไม่ใช่เฉพาะพระธรรมดานะ อย่างพระสังฆราช (ปุ่น ปุณณสิริ) ตอนนั้นท่าน เป็นพระธรรมวโรดม อย่างของหลวงพ่อนี้ป่าก็ทำ ทั้งตัดอั่งสะ ทั้งซัก ทำเรื่อยมาเลย ทำให้ทุกๆ องค์ ทั้งเอามาซักเอามาซ่อมอะไรอย่างนี้

ในห้องทำวิชาจะมีมั่งกันยุ่งมั่งใหญ่ เขาจะใช้ตอนนั่งกลางคืน ถ้ากลางวันจะหลบขึ้น ป่าไปดูพอเห็นตรงไหนเลอะๆ คำๆ ก็ไปปิดกวาด เพราะป่าชอบสะอาด ทำซะเลี่ยมเลย อย่างมั่งในโรงงานทำวิชาป่าก็เคยเย็บ ที่แรกเอามาซ่อมก่อน พอมีเงินก็ซื้อผ้ามาตัดให้ใหม่ เอามาวัดมาคำนวณว่ากี่เมตร ครั้งหลังๆ ก็ทำเรื่อยมาพอทำใหม่ก็สวยสะอาด

ห้องน้ำสมัยนั้นใช้น้ำในคลองตักมาแล้วก็เอามาวางต่อๆ มาเทลงตุ่ม ทางเดินก็โครงเครง ก็พากันไปเอาดินมาถม ถมเสร็จแล้วป่าก็ไปดูช่างเขา เทปูนไปเห็นเขาพอปรับดิน เสมอกันแล้ว ก็เอาหินเกร็ดมาลง ช่วยกันเหยียบ แล้วเทปูน ป่าไปดูเขามาเอาปูนใส่ ทราย ๓ ปูน ๒ ผสมกันเข้าไปแล้วเทพาด หลวงพ่อดูท่านเห็น ท่านก็ถามว่า เอ๊ะ มันไปเป็นมาได้ยังไง ก็ตอบว่า ลูกก็ดู

เขามาเจ้าค่ะ ท่านก็บอกว่า
“เออ..ช่างจดช่างจำนะ”

อยู่มาจนหลวงพ่อส
สร้างโรงเรียนพระปริยัติ-
ธรรม ท่านก็สร้างพระ ป้า
ก็เข้าไปช่วย ก็ไม่ทำอะไร
มาก ว่างก็ไปนั่งเข้าที่กับ
หลวงพ่อก หลวงพ่อกก็สอน
แต่ป้านี้จะไม่ไหวจะได้ทำ
วิชชากับเขา ป้าจะทำงาน
โดยส่วนแม่บ้าน อย่างเช่น
งานพิมพ์พระ งานทำจีวร
อะไรอย่างนี้ ว่างๆ หลวง
พ่อกก็จะเรียกไปนั่งไปสอน
เอง เพราะสงสาร “อ้อ..
ช่วยมันหน่อย” ป้าก็ปฏิบัติ
ตาม

คราวที่พิมพ์พระ ป้า
พิมพ์เต็มที่แล้ว ทำไม่รู้
เท่าไรเราไม่เคยนับ ยิ่งทำ
ก็ยิ่งชำนาญ มีแรงเท่าไร
ก็ทำไปเต็มที่พอเหนื่อยก็พัก
หลวงพ่อกท่านก็ให้บุญตลอด
ส่วนผลสมของพระก็จะมี
ดอกมะลิ ที่บูชาพระ บูชา

ดวงแก้ว มีเส้นเกศาที่หลวงพ่อบรงก็เอามาใส่ แล้วก็มียูนพลสเตอร์ เขาจะมีพิมพ์สวยๆ เท่ากับองค์พระ เราก็ปั้นผงแบบพอดี แล้วเอามาพิมพ์ลงไปในบล็อกพิมพ์ คนปั้นเขาจะปั้นพอดีเลย เราก็เอามาอัดใส่ลงบล็อกพิมพ์กดลง แล้วดันข้างล่างขึ้น พอดันข้างล่างขึ้น ก็ค่อยๆ เอาออกมาวางเรียงกันเต็มเลย จะมีที่วางคล้ายๆ กับกระถางแล้วเอามารองพื้นเขาจะเอาพระไปฝังอยู่ด้านใน ใกล้กับหลวงพ่อบรง หลวงพ่อบรงจะคอยดูแลคอยคุม หลวงพ่อบรองว่าใครจะขโมยไม่ได้นะ บาบนะ ต้องไปขออนก่อน คนที่ช่วยทำก็มีเยอะทั้งคนเหนือ คนใต้ มีพี่น้องนี่ เป็นหัวหน้า ส่วนแม่ชีจันทร์ก็มีหน้าที่ทำวิชา

หลวงพ่อบรองเอาพระของขวัญ เข้าทำวิชาตลอดพรรษา พอออกพรรษาหลวงพ่อบรองเอารายละเอียดบอกว่า พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า ยังไม่เคยมีของศักดิ์สิทธิ์อย่างนี้เกิดขึ้นเลยตอนนั้นป่าไผ่ยี่นหลวงพ่อบรองบอกอย่างนี้

หลวงพ่อบรองจะสอนธรรมะวันพระ วันพฤหัสบดี เข้าโบสถ์ลงเป็นประจำ ท่านจะสอนธรรมะสอนเรื่องวิชา สอนตั้งแต่เริ่มแรกหญิงชาย ชายชวา พอหนักๆ เข้าท่านก็เล่าถึงความดีของพระที่ไปพระนิพพาน ท่านเอามาเล่าให้ฟัง ท่านบอกว่า สำคัญที่สุดคือให้นั่ง ให้หยุด ให้เข้าศูนย์

หลวงพ่อบรองสอนย้ำเสมอว่า ให้ทำธรรมะให้ต่อเนื่อง แล้วท่านก็เคยบอกอีกว่า อีกหน่อยจะมีคนมาสอนต่อ จะทำวิชาและขยายได้กว้างขวาง อันนี้เป็นเรื่องจริงเลย หลวงพ่อบรองพูดในโรงงาน พี่สาวที่ทำวิชาอยู่กับหลวงพ่อบรอง ยังเคยบอกเลยว่า อีกหน่อยจะมีคนมาสอนต่อ พี่เคยบอกว่า วิชานี้ถ้าทำสำเร็จแล้วจะไม่ตาย พี่บอกอย่างนี้ พี่เขามั่นใจ พี่สาวก็พูด หลวงพ่อบรองพูดว่า อีกหน่อยจะมีคนมาทำแทนนะ กว้างไกลกว่ากันเยอะเลย เขานั่งเห็นหมดละ รู้หมดว่าจะขยายยังไง กว้างยังไง จนทั่วโลก

อย่างสมัยหลวงพ่อบรอง แม่ชีที่เป็นฝรั่ง ก็เข้ามาเยอะนะ เขาเข้าถึงธรรมะที่ทำวิชากับหลวงพ่อบรอง ก็มีหลายรุ่น รุ่นที่ยังเป็นสาวก็มี

ป้าอยู่วัดปากน้ำมาเรื่อยๆ หลวงพ่อบรองเลี้ยงเราเหมือนลูกอยู่มาจน

ประมาณปี ๒๔๙๕ ป้าก็ออกมามีครอบครัว พอตีเขามาขอแต่งงาน

พอไปอยู่ทางโลกมีเงินเข้ามาก็ไปดูแลพี่สาวมาทำบุญตลอดจนใครๆ บอกว่าพี่คนเนี่ยะ เขาต้องไปทำบุญวัดปากน้ำ ที่อื่นเขาไม่ค่อยไป พอลูกโตก็เอามาบวชที่วัดปากน้ำ อย่างลูกชายคนโตนี่ก็ทันหลวงพ่อ จำได้ว่า หลวงพ่อกถามว่ามันพูดได้หรือยัง แล้วท่านก็เอามือไปลูบหัว พี่สาวเขาเคยบอกกับป้าว่า เธอเนี่ยะจะมีลูกชาย ๕ คน และจะลำบาก ต้องเลี้ยงลูกเอง แต่ก็จะมีลูกสาวคนหนึ่ง คนนี้ตีเขาจะเลี้ยงแม่ อีกหนอยเขาจะใจดี ใจบุญ คือลูกสาวคนเล็กเสร็จแล้วก็ เป็นความจริง ตอนนั้นเราก็ดีใจที่ได้ลูกสาวใจบุญตลอด ทำอะไรเป็นบุญเป็นกุศล ไม่เคยแตะต้องกับบาปเลย ชื่อบาริชาต เกิด พ.ศ.๒๔๑๗ เป็นลูกคนที่ ๖ คนสุดท้าย ส่วนลูกชาย พอแต่งงานมีครอบครัวเขาก็ห่างหมดไม่ค่อยมาให้เห็น นานๆ พอคิดถึงแม่ก็มาเยี่ยม แต่คนเล็กเขาจะดูแลแม่

ส่วนใหญ่แล้วคนที่ออกไปอยู่ทางโลกหลวงพ่อก็จะไม่สน ท่านไม่พูดเลย ท่านบอกว่า ถ้าไปอย่างนั้นมันก็โกงตัวเอง คือว่าไม่ได้ทำอะไรให้ตัวเอง ทำแล้วเป็นของคนอื่นเขา ไม่ใช่ของเรา

พี่สาวเขาดีมากๆ เขาบอกว่า แก่กับบุญละเอียด บุญสะอาด แก่ไม่มีบาปอะไร ป้าก็คิดทบทวนดู พอมาแต่งงานมีลูกแล้วมาตกอับเพราะต้องเลี้ยงลูกคนเดียวลำพัง พ่อบ้านเขาก็หนีไป ลำบากมากกว่าจะได้นอนตี ๑ ตี ๒ ก็นึกสงสารตัวเอง น้อยใจตัวเองนะ บางทีความรู้สึกมันวูบขึ้นมาเลย คิดว่าไม่น่ามีชีวิตอยู่เลยนะ ตัวเราเนี่ย ตอนนั้นป้าก็ประมาณ ๔๐ กว่าๆ

หลวงพ่от่านก็สิ้นไปแล้ว ป้าเคยลำบากและดูแลลูกคนเดียวถึงห้าคน สามีกี่ไม่อยู่ วันหนึ่ง ไม่สบายเป็นลมก็ได้ยินเสียงหลวงพ่อสวดเรียก พอมองเห็นไปข้างบนนะ เป็นหลวงพ่อสวดท่านงามมาก ไม่ใช่พระธรรมดา สูงใหญ่แสง

ก็มีสง่าราศีมากเชียว แม้
ท่านสิ้นไปแล้วท่านก็ยัง
มาเรียก ป้าก็นึกถึงว่า ถ้า
ไม่มีหลวงพ่อก็ ป้าคงไม่มี
ชีวิตอยู่แล้ว

หลวงพ่อดท่าน
เป็นพระที่มหัศจรรย์ ท่าน

ปาฏิหาริย์มาก สมัยยังมีชีวิตอยู่ พอช่วงที่หลวงพ่อดท่านว่างๆ ท่านก็จะบอก
ให้มานั่งสมาธิ ท่านบอกว่า “เนี่ยคอยดูนะ เดี่ยวหลวงพ่อดจะนั่งเรียกฝนให้ตก”
เพราะคุยกับเราสนิท พอสักครู่ใหญ่ๆ ฝนก็หล่นลงมา

อย่างงานละเอียดที่หลวงพ่อดท่านทำท่านบอกว่า มันจบไม่ตาย ยังไม่รู้
เลยว่าละเอียดมันไปแค่ไหน

ส่วนพี่สาวของบ้านนั้นก็เสียชีวิตตอนอายุ ๕๐ กว่าๆ ตอนนั้นหลวงพ่อด
ท่านสิ้นแล้ว แกคงยังไม่หมดกรรม ก่อนเป็นไทพอยต์ ผอม ผอม ร่วง พอบวชก็
อ้วนท้วนสมบูรณ์ อยู่ต่อมาก็เป็นไส้ติ่งต้องไปผ่าตัดที่วัดชนะก็หาย พออยู่มา
ประจำเดือนหมด หมอบอกว่าต้องไปซูดมดลูก ก็ไม่ยอมไปซูดจนกระทั่งเรือร้าง
มาผ่าตัดที่เปาโล ทั้งฉายแสง ผังเลเนียมก็ไม่หาย แล้ววันที่แกจะเสียนะ พุด
ถึงแล้วก็ส่งสารแกผอม แกก็บอกกับป้าว่า อย่าไปไหนนะ วันนี้จะตายแล้ว
จะไปแล้ว พุดแล้วก็ซนลูก ธรรมะแกดีมาก ธรรมะนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะรักษาทุกคน
ให้อยู่ได้นะ ถ้าเป็นกรรมจะตายก็ต้องตาย แต่ถ้าวิชาสำเร็จจะจะไม่ตาย พี่
บอกว่าจะเอาให้ได้ปราบมารให้ได้ พวกมารเขาบังคับให้แก้ ให้เจ็บ ให้ตาย
หลวงพ่อดท่านก็เคยบอกว่า ท่านจะรื้อผังมารออกให้ได้ แล้วท่านก็พุดว่า อีก
หน่อยจะมีคนมาทำแทนและกว้างไกลกว่ากันเยอะเลย

“ลูกมีอาชีพเย็บผ้าขาย ทนจนสุดตัวแล้ว เมื่อไหร่จะรวยสักที”
แล้วหลวงพ่อก็ชี้มาบอกว่า
“เออ... ลูกเก็บหน้าตาอย่างนี้ ยิ่งแค่อึ้งรวย”

คุณแม่บุหงา วชิรกรณวัฒนา

คุณแม่บุหงา วชิรกรรมวัฒนา

คุณแม่บุหงา วชิรกรรมวัฒนา (นามสกุลเดิม อมรวิวัฒน์) ปัจจุบันอายุ ๗๕ ปี ในวัยเด็กท่านและครอบครัวได้มีโอกาสไปกราบหลวงพ่อดัดปากน้ำ คุณแม่บุหงายังจดจำบรรยากาศของวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ สมัยก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ตลอดจนถ้อยคำของหลวงพ่อดัดปากน้ำ ได้อย่างไม่รู้ลืม

และท่านเองก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้สัมผัสกับญาณทัสสนะอันแม่นยำของหลวงพ่อดัดปากน้ำ ที่เคยทักตนเอง ไว้ว่า “ลูกเอ๊ย .. ยิ่งแก่ยิ่งรวย” และต่อมาก็เป็นความจริงเมื่อคุณแม่บุหงาได้เปลี่ยนสถานะจากช่างตัดเสื้อ กลายเป็นเศรษฐีที่เจริญรุ่งเรืองด้วยธุรกิจจัดสรรที่ดินและครั้งหนึ่งเคยเป็นเศรษฐีที่ดินติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของเมืองไทยย่านปทุมธานีเลยทีเดียว

ความทรงจำที่แสนประทับใจ

คุณแม่บุหงาได้เล่าให้ฟังถึงเรื่องราวที่คุณแม่มีโอกาสได้ไปทำบุญในอุคของหลวงพ่อดัดปากน้ำ ด้วยน้ำเสียงอันเข้มขรินและแววตาที่เปี่ยมด้วยความปีติว่า

คุณแม่บุหงาไปวัดปากน้ำ ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ไปกับคุณแม่คือคุณแม่ลิ้นจี่ อมรวิวัฒน์ พร้อมกับน้องๆ ซึ่งในสมัยนั้นคุณป้าบุญชูเป็นกัลยาณมิตรที่แนะนำพาไปวัดปากน้ำ โดยคุณแม่จะไปทำบุญเลี้ยงพระทุกกลางเดือนๆ ละครั้ง ตอนนั้นไปด้วยรถยนต์ส่วนตัว ไปจอดรถที่ตลาดพลู เนื่องจากวัดมีแม่น้ำล้อมรอบ จึงต้องนั่งเรือข้ามฟากต่อไปยังวัดซึ่งไม่ต้องเสีย

เงินเพราะเป็นเรือ ของวัดปากน้ำเอง ในตอนนั้นเป็นปีที่น้ำท่วม ทางวัดยังไม่มีสิ่งก่อสร้างอะไรมาก และศาลาหลังแรกก่อเป็นตึกเพิงจะเริ่มสร้างขึ้น

สิ่งที่ทำให้คุณแม่ประทับใจก็คือ ที่วัดปากน้ำในสมัยนั้นถึงแม้จะมีพระเณรจำนวนมาก เฉพาะพระก็ ๒๐๐ กว่ารูป แต่เวลาพระฉัน เสียงจะไม่ดังเลย พระที่วัดไม่ต้องออกบิณฑบาต เพราะมีญาติโยมมาเลี้ยงตลอด และแปลกที่ผู้คนที่ไปวัด แม้จะมากแต่ก็ไม่มีเสียงดังเอะอะเลย เงียบสงบมาก

ทุกครั้งที่ไปวัด คุณแม่จะมีโอกาสได้เข้าไปสนทนา กับหลวงพ่อบุญพระท่านฉันเสร็จทุกคนก็จะไปรวมกันที่ศาลา ซึ่งเป็นศาลาที่มีฝาโปร่ง ตรงกลางยกพื้นสูงขึ้น ญาติโยมจะนั่งบริเวณรอบๆ พอหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำท่านฉันเสร็จท่านก็จะมานั่งคุยกับญาติโยม หลวงพ่อบุญวัดปากน้ำท่านเคยเล่าให้ฟังว่า ช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ท่านจะต้องช่วยประชาชนด้วยการให้สวดมนต์ภาวนากันทั้งวัด และตัวหลวงพ่อบุญเองก็นั่งสมาธิอยู่ในโบสถ์ไม่ออกจากโบสถ์เลย เพื่อปิดเป้าลูกระเบิดไม่ให้ตกตามที่เขาทิ้ง

สมัยก่อนไปกราบท่าน แม่ของคุณแม่บุหงาก็จะพาลูกๆ ๑๐ คนไปด้วย

แต่ผลัดกันไปให้หลวงพ่อบุญหัวหมัดตั้งแต่คนโตแล้วท่านก็พูดว่า

“เออ.. ลูกดีทุกคน” คือตั้งแต่คนโตมาเลย ปัจจุบันนี้ก็เป็นความจริง ทุก

ประการ เริ่มตั้งแต่คุณแม่บุหงาซึ่งเป็นพี่คนโต น้องทั้ง ๙ คนก็ได้ดีกันหมด บางคนก็เป็นเจ้าของธุรกิจส่วนตัว บางคนรับราชการไปจนถึงนักการเมืองก็มี

จากช่างตัดเสื้อสู่เศรษฐีที่ดิน

ครั้งหนึ่งไปวัดกับน้ำ ๒ คน แล้ววันนั้นใส่เสื้อเหมือนกัน หลวงพ่อวัดปากน้ำ ท่านก็ชี้ถามว่า เนี่ย ๒ คนเนี่ยพี่น้องกัน

หรือเปล่า น้ำก็บอกว่าไม่ใช่หรอกค่ะ ดิฉันเป็นน้ำสาวสวนหลานเค้าทำร้านตัดเสื้อก็เลยตัดเสื้อให้ใส่ซึ่งสีเดียวกันเลย คุณแม่บุหงา เคยถามหลวงพ่อบว่า “ลูกมีอาชีพเย็บผ้าขาย ขยันสุดตัวแล้ว เมื่อไหร่จะรวยสักที” แล้วหลวงพ่อบท่านก็ชี้มาบอกว่า “เออ... ลูกเอ๋ยหน้าตาอย่างนี้ ยิ่งแก่ยิ่งรวย” แล้วชี้ไปทางคุณน้ำว่า “นี่ก็ได้เป็นคุณนาย สบาย” แล้วชี้ต่อไปทางแม่ของคุณแม่บุหงาว่า “นี่ก็เหมือนกันต่อไปจะเป็นหลักเป็นฐานมีที่ทางเยอะแยะเลย” พวกเราก็สาธุ

จากนั้นก็เป็นความจริง เพราะต่อมาแม่ของคุณแม่บุหงาก็เป็นนักจัดสรรที่ดินแถวดินแดง ถึงแม้จะไม่ได้เป็นคนรวยมาแต่เก่าก่อน จากร้านขายของชำเล็กๆ น้อยๆ จนกระทั่งจัดสรรที่ดินเมื่อซื้อแล้ว ๒-๓ เดือนก็ขายก็ได้เงินมาเยอะทีเดียว บางทีแทบไม่ต้องลงทุนเลย เพราะจะมีคนมาหาเอง แล้วก็บอกว่ามาซื้อที่ของดิฉันเถิด ดิฉันขายให้ถูกๆ ขายได้เมื่อไหร่แล้วค่อยเอาเงินมา จนก่อร่างสร้างตัวได้เป็นหลักเป็นฐาน ลูกๆ มีการศึกษาสูงขึ้น ชีวิตครอบครัวดีหมดเลย ส่วนคุณน้ำก็ได้สามีเป็นนายทหารและก็ได้เป็นคุณนายตลอดมา

ทางด้านตัวคุณแม่บุหงาต่อมาก็ได้หันมาประกอบอาชีพทางด้านจัดสรรที่ดินด้วยการชักชวนของคุณวาสนา ไชยกุล ทำครั้งแรกบริเวณที่ดินแถบคลอง ๕ สมัยก่อนที่ถูก ราคาแปลงละประมาณ ๑๓,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท ต่อมา

ก็บริเวณคลอง ๒ ชาย
ตึกเหมือนกันจน
ตั้งตัวได้เพราะธุรกิจนี้

ผู้สืบทอด

วิชาธรรมกาย

ในปีพ.ศ.๒๕๓๕

คุณแม่บุหงาได้มีโอกาส

ขึ้นไปปฏิบัติธรรมที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพฯ ปุย จ.เชียงใหม่ ในครั้งนั้น
คุณแม่บุหงาได้ยืมว่า วิชาธรรมกายมีผู้สืบทอดแล้ว ซึ่งเป็นคำที่หลวงพ่อด
ปากน้ำฯ เคยกล่าวกับหลานของท่านว่า “**ผู้ที่จะสืบทอดวิชาธรรมกายมาเกิด
แล้วอยู่ที่สิงห์บุรี**” พอคุณแม่บุหงาได้ยืมถ้อยคำตรงนี้จึงสะดุดนึกขึ้นมาได้ว่าคุณ
แม่ก็ได้ยืมหลวงพ่อดปากน้ำท่านสนทนารวมกับญาติโยม ซึ่งหลวงพ่อดท่าน
ก็มักจะพูดถึงแต่เรื่องวิชาธรรมกายที่ท่านค้นพบว่า ท่านต้องเข้าไปนั่งสมาธิ
โนโบสถ์ (วัดโบสถ์ [บน] บางคูเวียง) แล้วก็บอกว่า “วันนี้ถ้าฉันไม่ได้วิชา
ธรรมกาย ฉันจะไม่ลุกจากที่เลย” แล้วก็โยมคนหนึ่งถามหลวงพ่อดว่า หลวงพ่อด
เป็นคนค้นพบวิชาธรรมกายนี้ แล้วต่อไปใครจะเป็นผู้สืบทอดวิชานี้ล่ะ...
ท่านก็ตอบว่า มีแล้วเขามาเกิดแล้วไม่ไกลไม่ไกลจากกรุงเทพฯ เท่าไหร่หรอก
ไปทางเนี่ยเลยทางอยุธยาไปเนี่ย”

แล้วท่านก็ยังบอกอีกว่า ถ้าคนที่นั่งฟังอยู่ตอนนี้ยังมีชีวิตอยู่แล้วละก็
ต่อไปอาจจะได้รู้ได้เห็นในสิ่งที่ท่านพูดไว้

ตอนนั้นฟังก็แรกคุณแม่บุหงาก็ไม่ได้คิดอะไร เวลาผ่านไปนานจนเกือบสิม
พอได้ไปฝึกสมาธิที่ดอยสุเทพฯ ได้ยินเรื่องนี้อีกก็เลยนึกได้เพราะสะดุดหูกับคำว่า
“**วิชาธรรมกายมีผู้รับสืบทอดแล้ว**”

และก็ดูราวกับว่าสิ่งที่คุณแม่บุหงาได้ยืมได้ฟังคราวนั้นจะไม่ได้เป็นแค่

ความบังเอิญที่อยู่ในวงสนทนาเท่านั้น แต่เหมือนเป็นความจงใจที่หลวงพ่อบอกได้บอกให้คุณแม่รู้ล่วงหน้า เพราะกาลต่อมาปรากฏว่าลูกชายคนโตของคุณแม่บุหงาคือคุณชัยพร ได้เป็นเพื่อนสมัยเรียนตั้งแต่โรงเรียนสวนกุหลาบจนถึงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นเดียวกับพระไชยบุญย์ ตอนนั้นคุณแม่จำได้ว่าลูกเคยมาเล่าให้ฟังว่ามีเพื่อนปฏิบัติธรรมในระหว่างเรียนหนังสือคนหนึ่งสมัยนั้นจะมีนักศึกษามีวิชาสามารถเอามือล้วงลงไปในกระทะกล้วยแขกเคี้ยวได้ แต่ถ้าเมื่อไหร่มีพระไชยบุญย์ยืนมองอยู่ด้วย (ขณะเป็นนักศึกษา) ชินหยิบลงไปก็ต้องมือพองทุกราย

เมื่อหลวงพ่อัมมชโยบวชแล้ว คุณชัยพรก็ได้เข้าไปกราบเรียนถามหลวงพ่อัมมชโย ณ ผืนแผ่นดิน ๑๙๖ ไร่ ครั้งยังเป็นท้องนาว่า ที่แถวนี้ดีไหม (แถวคลอง ๒ และ คลอง ๓) แม่ผมจะมาซื้อที่แถวนี้ไว้จัดสรร หลวงพ่อท่านก็บอกว่า **“ที่แถวนี้ต่อไปดีทุกแปลง จับแปลงไหนได้เงินแปลงนั้น ให้มาทำเลย”** และพอมาทาก็ขายดีจริงๆ เป็นที่ที่ทำให้คุณแม่บุหงาตั้งตัวได้ สมกับคำของหลวงพ่อดีปากน้ำ ที่ท่านได้พยากรณ์ไว้ว่า **“ยิ่งแก ยิ่งรวย”** ปัจจุบันคุณแม่บุหงามาทำบุญและปฏิบัติธรรมทุกวันอาทิตย์ต้นเดือน และตั้งใจสร้างบารมีกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อัมมชโยตลอดไปจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรม

และนี่ก็เป็นเรื่องราวความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อดีปากน้ำที่ได้รับถ่ายทอดมาจากระสับการณของคุณแม่บุหงา วชิรกรรมวัฒนา ผู้ที่หลวงพ่อดีปากน้ำ เคยทักไว้ว่า **“ลูกเอ๊ย.. ยิ่งแก ยิ่งรวย”** แล้วก็เป็นจริงทุกประการ

ขนฺติโก ภิกขุ (สนั่น สาราศรัย)

บวชมีเกียรติ โดย บนต์โก ภิกขุ

ผู้เขียนได้วาดภาพมาเสนอท่าน เป็นเรื่องของ “การบวชอย่างมีเกียรติ” บางทีจะทำให้ท่านสงสัยว่า ที่เขาบวชกันทีแล้วๆ มานั้น ไม่มีเกียรติกระนั้นหรือ? หากท่านยังไม่เข้าใจว่าบวชมีเกียรตินั้นเป็นอย่างไรกัน โปรดอย่างเพิ่งเดา ขอเชิญท่านอ่านเรื่องนี้ดู มิฉะนั้นท่านจะไม่ทราบเลยว่า “บวชมีเกียรติ” นั้นอย่างไร

ท่านมหาเถระร่างท้วม ผิวกายละเอียดผ่องใสเจริญตา ผู้มีหน้าผากกว้าง จมูกใหญ่ หากว่าไม่ได้สังเกตเห็นรอยย่นเล็กน้อยบนดวงหน้าของท่านแล้ว ย่อมไม่น่าเชื่อเลยว่า ท่านจะมีอายุล่วงเข้าวัย ชรา ขนาดผ่านฝนมา ๗๐ ขวบปีแล้วเช่นนั้น เป็นแน่ บุคลิกภาพอันสง่า ดวงตาสีเหล็กอันแข็งแกร่ง บ่งถึงความเป็นผู้มีชีวิตความเด็ดขาด ความเป็นผู้มีพละทานุภาพแห่งดวงจิตสูง แต่ทว่าในดวงตานั่นเองมีประกายแฝงอยู่ด้วยความเมตตาปราณี ซึ่งซ่อนอยู่ในส่วนลึกของดวงจิต ท่านยื่นมือทั้งสองออกมารับผ้าไตร ซึ่งข้าพเจ้าน้อมถวาย ประเคนให้ท่านหลังจากที่ข้าพเจ้าได้แปล่งพระบาลีขอบรรพชาต่อท่านแล้ว ท่านมหาเถระที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงนี้ เจ้าพระคุณหลวงพ่อบรรพชาอานาโกศลเถร พระอุปัชฌายะของข้าพเจ้านั่นเอง

“บัดนี้ เธอมีศรัทธาน้อมนำผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นธงชัยของพระอรหันต์ ซึ่งเย็บย้อมด้วยน้ำฝาด เป็นการถูกต้องตามพระพุทธานุญาตแล้ว มามอบให้ แก่ฉันในท่ามกลางสงฆ์แปล่งอุทานวาทาขอบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธร

ศาสนาเช่นนี้ เป็นความดีความชอบของเธอแล้ว” ท่านเจ้าพระคุณหลวงพ่อก็ให้คำสั่งสอนเจ้านาคผู้เข้าขอบรรพชาด้วยสำเนียงเรียบๆ แจ่มใสมีกังวาลชัดเจน ท่านถอนหายใจนิตหนึ่งพร้อมกับซ่อนสายตาขึ้นสบตาข้าพเจ้าอาทันทันทีที่รักประกายตากล้าของท่านคุณนั้นช่างเป็นดวงตาที่มีอำนาจอะไรเช่นนั้น

ท่านหยุด จ้องดูข้าพเจ้าครู่หนึ่ง แล้วกล่าวต่อ “ในการบรรพชาอุปสมบทนี้ เบื้องต้นที่เดียวเธอต้องปลุกศรัทธา คือความเชื่อ ความเลื่อมใสให้แน่วแน่, ให้ตั้งลงคุณพระรัตนตรัย มีพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้าและพระสงฆ์เจ้าเสียก่อน เพราะพระพุทธเจ้า พระองค์เป็นเจ้าของพระศาสนา และทรงมีพุทธานุญาติในการบรรพชาอุปสมบทนี้ เบื้องต้นที่จะปลุกศรัทธา ความเชื่อ ความเลื่อมใส เธอต้องศึกษาให้ทราบถึงว่า พระพุทธเจ้าของเรานั้น ท่านทรงมีคุณงามความดีอย่างไรเสียก่อน” ท่านหยุดพูดพลางเอื้อมมือหยิบกระโถนใบเล็กข้างกายขึ้นบ้วนน้ำลาย แล้วมองดูหน้าข้าพเจ้าอีกครั้งหนึ่ง ใช้ดวงตาอันคมของท่านสำรวจข้าพเจ้าเสมือนจะสอบถามว่ามีความสนใจและตั้งใจฟังท่านสั่งสอนหรือไม่ แล้วจึงสอนต่อไปในเรื่องพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิ์คุณ และพระมหากรุณาธิคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เน้นแยกแยะให้ชัดซึ่งยังนัก ขณะที่ท่านสอนไปตาท่านเหลือบดูข้าพเจ้าบ่อยๆ ดังกับจะพิมพ์เอาภาพของข้าพเจ้า เข้าสู่ความทรงจำของท่านให้แน่นแฟ้นฉะนั้น เมื่อใดข้าพเจ้ามองสบดวงตาท่าน ข้าพเจ้าต้องหลบดวงตาท่านทุกที ไม่ทราบว่ามีอำนาจอะไรต่อจากนั้นท่านกล่าวสอนถึงกุศลแห่งการที่ได้พบและได้เข้าถึงพระพุทธศาสนา และการที่ได้เข้ามาร่วมเป็นพุทธศาสนทายาท ข้าพเจ้าต้องขยับตัวเพื่อให้

ปลายเท้าในท่านั่งคุกเข่าประนมมือ
เข้าที่ เพราะเกิดความเมื่อยขบ
เนื่องจากไม่เคยชิน ต่ออากัปภิกิริยา
เช่นนั้นมาก่อน แต่ทั้งๆ ที่เมื่อย
แสนเมื่อยก็ทนเอา ทนเพื่อรับความ
สำเร็จจากการอุปสมบทตามครีธรา
ของข้าพเจ้าให้จงได้ ท่านเหลือบ
ตาดูข้าพเจ้าด้วยความปรานีแล้ว
กล่าวสืบไป

“...ผู้บรรพชาจะต้องทำการศึกษาให้เข้าใจในพระกรรมฐาน เสีย
ก่อน เพราะพระกรรมฐาน เป็นเครื่องสะกดใจป้องกันความฟุ้งซ่านเสียได้
เป็นอุบายสำหรับจะทำได้ขึ้นเพื่อเป็นที่ตั้งของปัญญาต่อไป” ท่าน
เอื้อมมือหยิบกระโถนบัวน้ำลายอีกครั้งหนึ่ง แล้วได้กล่าวสอนถึงการประชุม
พร้อมของธาตุทั้ง ๔ มีดิน น้ำ ลม และไฟ ซึ่งประกอบเป็นอาการทั้ง ๓๒
ของมนุษย์ ซึ่งเมื่อทำการบรรพชาแล้วจะต้องทำการพิจารณาให้เกิดเป็นสิ่งที่
น่าเกลียด เป็นสิ่งปฏิกุลพึงรังเกียจของเรา สุดท้ายได้กล่าวย่นย่อลงเหลือ
เพียงมูลแห่งกรรมฐานเพียง ๕ สิ่ง ซึ่งเรียกตามภาษาบาลีว่า... “ตจปณจก
กมุจจณ” เท่านั้น

“...ตจปณจก กมุจจณ, ถ้าจะแปลเป็นสยามภาษา ก็คงได้ความว่า
“กรรมฐานมีหนึ่งเป็นที่ ๕ ต่อไป เธอจงแปลลงจากกล่าวตามฉันไปโดย
อนุโลม...เกสา...โลมา...นขา...ทนต์...ตโจ” ท่านกล่าวนำเป็นท่วงๆ ซึ่งข้าพเจ้า
ก็ได้แปลลงจากตามดังที่ท่านสั่ง “...เกสา คือผม, โลมา ขน, นขา เล็บ,
ทนต์ ฟัน, ตโจ หนึ่ง,... แล้วจงแปลลงจากทวนจากท้ายไปหาต้นตามฉัน
อีกครั้งหนึ่ง เป็น ปฏิโลม...ตโจ...ทนต์...นขา...โลมา...เกสา...” ข้าพเจ้าแปล
ลงจากตามท่านอีกครั้งหนึ่ง แล้วนั่งสงบรอว่าเมื่อไรท่านจะเอาอังสะออกมา

สวมแล้วสั่งให้ข้าพเจ้าออกไปครอง
ผ้าเสียสักที เพราะเท่าที่ได้เคย
พบเห็นที่เขาบวชกันมา พอถึงตอน
นี้พระอุปัชฌาย์ก็สวมอังสะ แล้วให้
ออกไปครองผ้าทุกราย

“เธอจำได้ไหม? ผมทีโกน
เมื่อเธอก่อนจะเข้ามาขอบรรพชานะ
เคยหยิบจับขึ้นดูบ้างหรือเปล่า?”
ท่านกล่าวถามขึ้นด้วยเสียงเย็นๆ

“จำได้ครับผม, กระผมจับขึ้นดู เมื่อขณะที่เขาปลงให้” ข้าพเจ้าเรียน
ตอบท่าน แต่ในใจนั้นเต็มไปด้วยความฉงนสนเท่ห์ เอ ท่านถามประสงค์อะไร
ของท่านหนอ? มืดแปดด้านไม่รู้ว่าคุณจะมาเหลื่อมไหนกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
รับพิจารณา แต่ก่อนที่จะเข้าใจว่าเรื่องอะไร

“อ้อ! ดีหละ เธอจงหลับตาลงแล้วน้อมนำเอาปอยผมที่เธอจำได้
นั้นแหละเอาไปวางไว้ตรงกลางกาย...ภายในกายตรงกลางในท้องเหนือ
สะดือ ๒ นิ้ว... ตรงที่เหมือนเราเอาเชือกกลุ่มซิงให้ซ้ายทะลุขวา หน้า
ทะลุหลังไปตัดกันตรงที่เชือกตัดกันเรียกว่ากลางกั๊กนะ... เอ้าทำดูอย่างที่ผม
บอก”

ข้าพเจ้ารับหลับตาเริ่มปฏิบัติตามที่ท่านสั่ง เกิดความสงสัยเพิ่มขึ้นอีก
เป็นทวีคูณ

“เอาความคิด ความนึกและความจำของเรานั้นแหละ เอาไปจดเข้า
ไว้ที่กลางกั๊กนั้น เอ้าดูไว้ให้ดี” ท่านสั่งต่อไป

หลับตานิ่งอยู่เช่นนั้นเป็นเวลานาน เอ ! มืดไม่เห็นๆ อะไรสักอย่างเดียว
“นี่ท่านจะให้เราเห็นอะไรหนอ? ก็เรานั่งหลับตาอยู่อย่างนี้ มันจะเห็นอะไรได้
ยังงัยกัน” ข้าพเจ้าเกิดความสงสัยหนักขึ้น รอฟังว่าท่านจะมาเหลื่อมไหน

กับข้าพเจ้าอีกต่อไป เจ้าทำนังคุกเขาเริ่มเล่นงานเอา ข้าพเจ้าเข้าแล้ว มันเมื่อยเอากการ นั่งอยู่อีกนานก็ยังไม่ได้เห็นอะไรสักนิดเดียว เราจะให้เรารู้ให้เห็นอะไรกันหนอ?

“เห็นแล้วหรือยัง?” เสียงท่านถามขึ้น ข้าพเจ้ารีบตอบท่านว่ายังไม่เห็นอะไรเลย

“ทำใจของเราให้หยุด ให้นิ่ง คิดนึกเอา ผม ของเรา ให้ เกิด ให้เห็น อยู่ ตรงกลางก๊กซี” เสียงท่านสั่งเติมมาอีก “พยายามนึกแล้วดูให้ดีจะได้เห็น”

นั่งมานานเท่าใดไม่รู้ตัว ปฏิบัติตามคำสั่งของท่าน เรื่อยๆ ไปทำจิตมิให้วอกแวกดังที่ท่านสั่ง ท่านต้องสั่งโดยมีเหตุผลแน่ๆ มิฉะนั้นท่านจะสั่งทำไมให้เสียเวลา ความคิดของข้าพเจ้าคิดเช่นนั้น โอ! ท่านที่เคารพทั้งหลาย เป็นที่น่าประหลาด น่าประหลาดจริงๆ ข้าพเจ้าได้เริ่มเห็นสิ่งหนึ่ง ปรากฏ ขึ้น ในความมืดนั้นแล้วอย่างเลื่อนกลางเต็มที แต่แล้วสิ่งนั้นก็ค่อยๆ ชัดเจนขึ้นๆ โดยลำดับ ชัดขึ้นจนสังเกตเห็นได้ เหมือนกับการลืมหูลืมตาเห็นทีเดียว อะไรหรือ? เห็นอะไร? ปอยผมนะซีท่าน ปอยผมของข้าพเจ้าเอง ปอยผมที่ข้าพเจ้าได้หยิบดูเมื่อทำการโกนศีรษะก่อนเข้ามาขอบรรพชาฉันนั้นเอง ช่างเป็นการนำประหลาดอะไรเช่นนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นอย่างบอกความรู้สึกไม่ถูกกว่าเป็นอย่างไร ความตื่นเต้นของข้าพเจ้านี้เองทำให้ข้าพเจ้ารีบเรียนท่าน “เห็นแล้ว เห็นแล้วครับผม” เสียงออกซึกจะสั้นจนรู้สึก

“เห็นอะไร? เห็นผมใช่ไหม?”
ข้าพเจ้ารีบเรียนตอบรับคำท่านทันที
“สำเร็จเรื่องกันที เอละทีนี้ได้ออกไปครองผ้ากันแน่นละ” ข้าพเจ้าคิดแต่เปล่าท่านที่รัก ยังไม่ยกจบดังที่

คิด...

“จงดูต่อไปให้ดี ผมที่เธอได้เห็นนะ เห็นว่าปลายผมชี้ไปทางไหน โคนชี้ไปทางไหน? และตอนกลางงอนโค้งยังไง?” เสียงท่านถามต่อมาอีก ข้าพเจ้าเริ่มเพ่งดูเพื่อสำรวจหาคำตอบ เมื่อเห็นชัดแล้วจึงได้เรียนตอบท่านไปตามที่เห็น และพร้อมกับนึกว่า คงจะหมดเรื่องกันแน่แล้วทีนี้ คาดผิดตามเคย เสียงของท่านพระอุปัชฌาย์ระดมสั่งต่อ มาอีกแล้ว

“เอ้าทีนี้เธอจงดูต่อไป ดูที่ปอยผมนั่นแหละ” ข้าพเจ้า สำรวมใจเพ่งดูต่อไป ส่วนใจนั้นคิดว่าท่านจะให้ดูอะไรกันอีก ผมก็เห็นเป็นผมแล้ว ทีนี้จะให้ดูผมให้เป็นอะไรกันอีกเล่านี้ ฮะ ท่านให้หลับตาดูผมเรายังเห็นผมได้ ก็ที่ท่านให้เราดูต่อไปทำไมจะมามีวสงสัย เตี้ยคงเห็นอะไรได้อีกนะ ไม่เช่นนั้นท่านจะสั่งให้ดูทำวิมานอะไรกันนะ ข้าพเจ้าเริ่มสำรวมจิตเพ่งต่อไปทันที

นี่อย่างไรรู้กัน ข้าพเจ้าเป็นอะไรไปแล้ว ตัวเริ่มเบาหวิวๆ พิกุล แต่ส่วนใจนั้นรู้สึกสบายจริงๆ สบายจนไม่ทราบว่าจะสรรคหาคำพูดมาพรรณนา ให้ท่านฟังได้อย่างไรจึงจะเข้าใจได้ ทันทีนั้นเอง ปอยผมสีดำที่ข้าพเจ้าเห็นนั้นก็ค่อยๆ เลื่อนไปๆ จนไม่เห็น แต่กลับค่อยเห็นเส้นวงกลมมีแสงเรืองๆ เกิดขึ้น มาแทนที่แสงนั้นยิ่งสุกนวลขึ้นๆ ครั้งแรกก็เป็นเพียงวงกลมๆ ค่อยๆ หรีule็กลงแล้วกลับขยายกว้างออก เป็นอยู่เช่นนี้ครูใหญ่แล้วก็หยุดเป็น วงกลมโตขนาดเท่าเหรียญสองสลึงหรือโตกว่าเล็กน้อยเริ่มหยุดคงที่ ส่วนแสงนวลนั้นก็ค่อยแผ่ขยายจากเส้นรอบวงเข้ามาสู่จุดศูนย์กลางเข้าทุกทีๆ จนเห็นเป็นดวงใสคล้ายดวงแก้วสุกสว่างดังดวงจันทร์นั้นทีเดียว ด้วยเกรงว่าดวงใสนั้นจะเลื่อนหายจากไปเสีย ข้าพเจ้าเพ่งดูหนักขึ้นไม่ยอมละ

นานเท่านั้น แต่จะนานเพียงใดก็ช่าง การเมื่อยขัดเข่าและขาเมื่อสักครู่นี้ไม่มีเหลือเสียแล้ว ไม่ทราบว่ามันหายไปได้อย่างไรกัน ...แต่แล้ว...

“ได้เห็นอะไรอีกไหม?” เสียงท่านเจ้าคุณหลวงพ่อกถามขึ้นเบาๆ

“เห็นแสงสว่าง เห็นแสงสว่างเป็นดวงกลมขนาดเท่าลูกมะนาว
เขื่องๆ ครับผม” เรียนท่านตามความจริงที่ข้าพเจ้าได้เห็น

“เออละ วันนี้พอกันที เธอจงจดจำดวงที่เธอเห็นนี้ไว้ ให้ดี หลับตาให้เห็น ลืมตาให้เห็น ไม่ว่าเวลาใดๆ ให้เห็น อยู่เสมอๆ อย่าให้สูญไปเสีย” ท่านสั่ง ปรกติตาแจ่มใสเต็มไปด้วยความพอใจ “ดวงใส นั้นแหละ เป็นจุดต้นทางนำเราไปสู่พระนิพพานละ เป็นทาง

ไปของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เป็นทางถูกทางตรงทางเดียวเท่านั้นไม่มีทางอื่นจดจำไว้ให้ดี อย่าให้ดับเสียได้น้า” ท่านกล่าวแล้ว พลาญค้อยๆ ชักเอางังสะออกจากพับผ้าไตรที่ข้าพเจ้าประเคนท่านในตอนแรกขึ้นมา คลี่สรวมศิระะให้ข้าพเจ้าซึ่งเตรียมโน้มกายรอรับการสรวมอยู่แล้วนั้น

“ออกไปข้างหลังโบสถ์ ไปหม่มผ้าเสียให้เรียบร้อยแล้วกลับมารับไตรสรณาคมน์ต่อไป” ท่านสั่งในที่สุด

ข้าพเจ้าเลือบตาขึ้นดูนาฬิกาที่ผนังโบสถ์ โอ้โฮ! เวลา ๑๕.๓๖ น. แล้วนี่ข้าพเจ้าได้เข้ามานั่งอยู่กลางหมู่สงฆ์นานถึง หนึ่งชั่วโมงสามสิบนาที ที่เดียวหรือนี่ ตายละ เจ้าพระคุณหลวงพ่อ พระสงฆ์องค์เจ้า ตลอดจนญาติมิตรที่มาคอยอนุโมทนากุศล ในการอุปสมบท ข้าพเจ้าเพียงคนเดียวต้องทำให้ผู้อื่นต้องมอลำบากไปด้วยอีกหลายสิบคนเช่นนี้เจียวหรือ?

เจ้าประคูนพระเดชพระคุณหลวงพ่อกีเฑียรพียง พระคุณท่านให้เกียรติให้แนวทางไปสู่พระนิพพานแก่ข้าพเจ้าผู้เป็นเพียงคนที่สละกิเลส เข้ามาสู่ร่มโพธิ์แห่งพระศาสนาเพียงผู้เดียวเช่นนี้ เป็นไปได้เชียวหรือไม่? แต่ก็ได้เป็นไปแล้ว เป็นไปได้จริงๆ มิใช่ที่ท่านผู้ล่วงวัยชราแล้วจะต้องมานั่งทำการสอนให้มิใช่ที่หมู่สงฆ์ที่มานั่งอันดับเพื่อรอรับข้าพเจ้าเข้าหมู่หรือตลอดจนผู้ที่มานั่งคอยอนุโมทนากุศลจะพากันเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าไปตามๆ กันเปล่า เจ้าพระคุณท่านมิได้พะวงถึงเลยแม้แต่น้อยท่านยอมเหนื่อยยาก และพลอยให้ผู้อื่นเหนื่อยยากไปด้วยอีกหลายสิบคน ก็เพียงเพื่อให้ผู้เข้ารับการอุปสมบทจากท่านได้เห็นทางไปสู่บรมสุข คือทางไปสู่พระนิพพานแต่เพียงคนเดียวแท้ๆ เท่านั้น

ท่านทั้งหลาย การบวชของข้าพเจ้า ณ สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี เท่าที่ข้าพเจ้านำมาสู่ท่านนี้ ท่านเห็นว่าเป็นการบวชธรรมดาสามัญกระนั้นหรือ? แต่โดยเฉพาะข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าว่าการบวชของข้าพเจ้าเป็นการบวช “อย่างมีเกียรติ” ท่านจะไม่เห็นพ้องกับข้าพเจ้าหรือไม่? ถ้าท่านเห็นพ้องกับข้าพเจ้า ท่านจะไม่ทำการบวช “อย่างมีเกียรติ” ดังที่ข้าพเจ้าได้บวชมาแล้วนี้บ้างหรือ? หากจะมีท่านที่ยังไม่อยากบวช เพราะยังมีภาระจำเป็นบังคับอยู่ก็ดี หรือท่านที่เคยบวชเรียนแล้วแต่ยังไม่เคยเห็นทางซึ่งจะสามารถนำไปสู่พระนิพพานก็ดี เมื่อท่านต้องการทราบต้องการเข้าถึงทางไปสู่พระนิพพานบ้าง ท่านต้องการพบเห็นทั้งๆ ที่ไม่บวชก็ยังได้ ถ้าท่านสามารถสละเวลาของท่านเพียงเล็กน้อยเพื่อมาพบเห็นทางที่วิเศษที่สุด ท่านอาจจะทำได้โดยท่านมาสู่สำนักวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี ในทุกๆ วันพฤหัสบดี เพราะเป็นวันที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อกีเฑียรพียง พระภาวนาโกศลเถร พระอุปัชฌายะของข้าพเจ้า ท่านพร้อมอยู่เสมอที่จะแนะแนวทางอันประเสริฐสุดนี้ให้แก่ท่านอยู่แล้ว

พระครูสุวัตติธรรมประภาส

พระครูสุวัตติธรรมประกาศ (จำเนียร จิโรตถิโก ป.ธ.๔ น.ธ.เอก) อดีตเจ้าอาวาสวัดลำพญาและเจ้าคณะอำเภอบางเลน

ชื่อเดิม จำเนียร ขจายแสง เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน บิดาชื่อ ชด ขจายแสง มารดาชื่อ เจียม น่วม-สุวรรณ เกิดเมื่อวันอังคาร ที่ ๒๒ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๔ แรม ๗ ค่ำ เดือน ๙ ปีมะเล็ง เวลา ๒๓.๓๐ น. ณ บ้านบางวัว หมู่ที่ ๑ ต.บางปลา อ.บางเลน จ.นครปฐม

เรียนภาษาไทยจบมัธยมปีที่ ๒ จากโรงเรียนวัดบางปลาเป็นคนเจ้าบอดๆ แอดๆ เกือบจะเอาชีวิตไม่

รอด เมื่ออายุได้ ๑๔ ปี ผู้เป็นบิดามีความปรารถนาที่จะให้เล่าเรียนภาษาบาลี จึงได้นำไปฝากกับหลวงพ่อดอกน้ำ สมัยที่ยังดำรงสมณศักดิ์เป็นพระครูสมณธรรมสมาทาน แต่ท่านก็ไม่อยากเรียนอยู่ติดตามเป็นผู้คอยรับใช้หลวงพ่อดอกน้ำจนอายุได้ ๑๙ ปี จึงได้ทำการบรรพชาที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ธนบุรี เมื่อวันที่

๑๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๖๖ เวลา ๑๑.๐๐ น. โดยมีหลวงพ่อดำปึกน้ำ เป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ทำการศึกษานักธรรมและภาษาบาลี ผูกัมมัฏฐาน ตามที่หลวงพ่อดำออกกฎบังคับโดยการเรียนวิชาบาลีได้ไปศึกษาที่วัดพระเชตุพน-วิมลมังคลาราม โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก สมเด็จพระสังฆราชปุน สมัยที่ยังดำรงสมณศักดิ์เป็นพระธรรมวโรดม

ส่วนการอุปสมบทนั้น โยมมีความปรารถนาที่จะให้บวชที่บ้านเดิมจึงได้จัดงานที่บ้านอย่างใหญ่โต มีพระธรรมปิฎก (หม่อมบุปผิตกมหาเถระ) ต่อมาเป็นพระธรรมวโรดม วัดพระปฐมเจดีย์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระปลัดยิ้มวัดบางปลา เป็นพระกรรมวาจา พระครูสมณธรรมสมาทาน (สด จันทสโรเถระ) ต่อมาเป็นพระมงคลเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๖๘ สำเร็จความเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา เมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น. โดยมีฉายาว่า “จิริโสติโก”

หลังจากที่ได้อุปสมบทแล้วก็ได้ขึ้นไปจำพรรษาและศึกษาเล่าเรียนตามปกติที่วัดปากน้ำอีก แต่การไปเรียนลำบากด้วยเรื่องยวดยานพาหนะ เพราะจะต้องเดินทางไปกลับระหว่างวัดปากน้ำ-วัดโพธิ์เป็นประจำจึงได้อ้อนวอนขอหลวงพ่อย้ายไปอยู่วัดโพธิ์ ท่านได้เล่าเรียนอยู่ที่วัดโพธิ์ ระหว่างพรรษาที่ ๒-๕ ได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีจากพระธรรมวโรดม สมัยที่ท่านยังเป็นผู้ตรวจการ ภาค ๗ จนสอบได้เปรียญ ๔ ประโยค ในขณะที่กำลังเรียนประโยค ๕ อยู่นั้นได้เกิดปัญหาส่วนตัว ในที่สุดท่านก็ได้ตัดสินใจลาจากกรุงเทพฯ ปิดฉากการเรียนบาลีโดยสิ้นเชิง และได้ย้ายมาจำพรรษาอยู่ที่วัดบางภาษี นครปฐม ในปี ๒๔๗๕ และในปีนั้นเองหลวงพ่อดำท่านสูญเสียโยมบิดาไปแทบจะ ทำให้ชีวิตเปลี่ยนทางเดินไปเป็นอย่างอื่นทีเดียว อาศัยบุญบารมีจึงได้พ้นบ่วงกรรมมาได้ประหนึ่ง ท่านได้ช่วยสอนนักธรรมและเทศนาสั่งสอนประชาชน จนออกพรรษา จึงได้ย้ายไปอยู่ที่วัดบางปลาในพรรษาที่ ๘ และได้ปฏิบัติศาสนกิจพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกันกับอยู่ที่ วัดบางภาษี ในปีนั้นท่านก็ได้

ตั้งใจจะลาสิกขาอีก แต่ในช่วงเวลานั้นได้มีพระมหาแจ้ง อยู่ที่วัดดงตาลสองพี่น้อง สุพรรณบุรี มาชักชวน เมื่อท่านไม่เต็มใจที่จะไปอยู่ มหาแจ้งจึงได้บอกว่าให้ไปอยู่เป็นเพื่อนเพียงพรรษาเดียว หลวงพ่อท่านจึงได้รับปากตกลง แต่เหมือนมีมารมาผจญ หลวงพ่อสูญเสียโยมมารดาไปอีกคน ท่านจึงตัดสินใจ จำพรรษาอยู่ที่วัดดงตาล เป็นเวลา ๕ พรรษา กอปรกับมีเรื่องกวนใจหลายประการท่านจึงได้ตัดสินใจเดินทาง

หลวงพ่ोजำเนียร
อดีตสามเณรที่หลวงพ่อดิดกล่าวว่าจะมาเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา

กลับมาอยู่ที่วัดบางปลา หลังจากที่ได้กลับมาอยู่เพียงไม่นาน พระสมุห์จุ เจ้าอาวาสวัดเกษมสุริย์มณาส และต่อไปได้เป็นเจ้าคณะอำเภอบางเลน ในพระราชทินนามว่า “พระครูจันทสิโรภาส” ได้มานิมนต์ให้ท่านไปเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา แต่ท่านก็บ่ายเบี่ยง แต่พระครูท่านก็บอกว่าให้ไปลองดูก่อน ท่านจึงได้ตกลง เป็นอันว่าในปี ๒๔๔๓ ท่านจึงได้รับเป็นเจ้าอาวาสวัดลำพญา

เมื่อมาใหม่ๆ ท่านก็ได้พบอุปสรรคอย่างมากมาย ถ้าเป็นคนไม่มีความอดทนเป็นอย่างดิละก็ คงไม่สามารถที่จะอยู่ได้อย่างแน่นอน ท่านได้มาสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชาวลำพญา และพระพุทธรูปอย่างมากมาย ทั้งในด้านการศึกษา และถาวรวัตถุ เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ กุฏิ พร้อมทั้งโรงเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ จนได้รับความไว้วางใจให้รับหน้าที่ ให้ดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะอำเภอบางเลนตามลำดับ

เมื่ออายุ ๘๑ ปี พ.ศ.๒๕๒๙ ก่อนเข้าพรรษาเพียงไม่กี่วัน หลวงพ่อได้เข้าโรงพยาบาลรับการผ่าตัดรักษาโรคต่อมลูกหมากอักเสบ ณ โรงพยาบาลจันทบุรุษบกษา กำแพงแสน หลังจากนั้นท่านก็ยังได้เข้าออกโรงพยาบาลอยู่เป็นประจำ จนในที่สุด เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ หลวงพ่อท่านได้มรณภาพอย่างสงบ ด้วยโรคหลอดลมอักเสบ ณ โรงพยาบาลจันทบุรุษบกษา เมื่อเวลา ๑๙.๔๙ น. สร้างความอาลัยให้เกิดแก่ศิษยานุศิษย์และผู้ที่เคยพบใกล้ชิดเป็นอย่างมาก

ท่านมีสมณศักดิ์ในพระราชทินนามว่า “พระครูสุวัตติธรรมประภาส” ได้รับความไว้วางใจจากพระผู้ใหญ่ ให้ดำรงตำแหน่ง เจ้าคณะอำเภอบางเลน อยู่ปกครองบริหารงานคณะสงฆ์จนถึงอายุ ๘๔ ปี จึงได้มรณภาพลงด้วยโรคหลอดลมอักเสบ

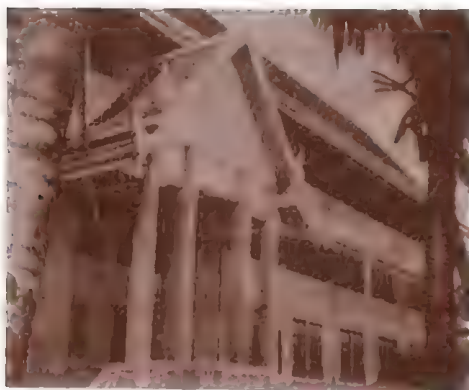

กุล ผ่องสุวรรณ

กุล เมืองสุวรรณ ไวยาจักรวัดปากน้ำ และกรรมการบริหารสมาคมฯ ฝ่ายธรรมนิเทศ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ เป็นถึงอุปัชฌาย์อาจารย์อันประเสริฐของข้าพเจ้า ในวันอันเป็นมหามงคล สมโภชชนมายุครบ ๑๐๐ ปี จึงขอกราบนมัสการอย่างสูงยิ่งแด่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำ โอกาสนี้ เมื่ออุปสมบท ณ วัดปากน้ำ หลวงพ่อดำท่านได้เมตตาให้เกียรติแก่ข้าพเจ้าโดยได้ให้มาอยู่กับท่านที่กุฏิเจ้าอาวาส ซึ่งคนแรกที่อยู่กับท่านก็คือ นายห้างสวัสดิ์ โอสถานุเคราะห์ นายห้างได้เล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า พอตกค่าหลวงพ่อดำท่านก็จะมาตามให้ไปนั่งภาวนา “สัมมา อะระหัง” ที่ในพระอุโบสถ

ข้าพเจ้าได้มาพิจารณาเห็นว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำท่านทำงาน

หนักมาก ในการแจกพระของขวัญเพื่อให้ได้เงินสร้าง รร. ปริยัติธรรม ซึ่งมีราคาหลายล้านบาท ต้องประสิทธิประสาทพระให้แก่ทุกคนและทุกองค์ที่แจก ทั้งยังต้องอธิบายถึงคำอธิษฐานพระของขวัญก่อนแจกด้วย กินเวลาเกือบ ๒ ชั่วโมง

จึงได้ชักชวนพระผู้ใหญ่ บรรดาศิษย์และญาติโยม ซื้อเครื่องบันทึกเสียง

เวลานั้นไม่มีใคร นอกจากของสหรัฐอเมริกา ยี่ห้อ “รีเวียร์” ราคาหนึ่งหมื่นบาทเศษ นอกจากอัดเสียงพูดแล้ว ยังอัดทางวิทยุกระจายเสียงได้ด้วย ส่วนเทปบันทึกเสียงนั้น เวลานั้นราคาม้วนละหนึ่งร้อยยี่สิบบาท เป็นเงินประมาณห้าพันบาท ช่วยทุนแรงท่านในการสอนธรรมกิติ ในการแจกพระของขวัญกิติ และยังได้บันทึกการแสดงพระธรรมเทศนาของพระเดชพระคุณทุกครั้ง ต่อมาเครื่องบันทึกเสียงนี้ได้ช่วยบันทึกคำบรรยายของพระอาจารย์สอนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและยังได้นำเทปนั้นมาเปิดฟัง ทบทวนเพิ่มความรู้ความเข้าใจก่อนเข้าสอบในสนามหลวงอีกด้วย ซึ่งต่อมาข้าพเจ้าได้ทราบในภายหลังอันเป็นที่น่ายินดีว่า พระภิกษุสามเณรพากันสอบไล่ได้มาก

การแจกพระของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ

เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อท่านแจกพระของขวัญรุ่นที่ ๑ นั้น เป็น

เวลาที่ตรงกับสงครามเกาหลีพอดี ไทยในฐานะที่เป็นภาคีขององค์การสหประชาชาติได้ส่งทหารไปร่วมรบด้วย ในตอนเย็นๆ ข้าพเจ้ามักจะนั่งอยู่กับหลวงพ่отหารที่จะไปสงคราม

เกาหลีจะสละพายุเป้มารับพระของขวัญแทบทุกวัน หลวงพ่อท่านประสิทธิประสาทเสร็จแล้ว ท่านก็จะบอกว่า “ไม่เป็นไรแล้วก็กลับบ้านได้” คือหมายถึงไม่ตาย แล้วท่านก็จะบอกว่า เมื่อกลับมาแล้วก็มาเล่าให้ฟังบ้าง แล้วเขา

เหล่านั้นยังไม่ทันกลับบ้าน (ในประเทศไทย) บางรายเขาก็ได้เขียนจดหมายมาเล่าถึงความศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ ของพระของขวัญที่เขาได้ประสบมา เช่นเขาเล่าว่า ขนาคออกไปทำการยิงเผาขนกันแทบไม่เว้นแต่ละวันก็รอดมีชัยมาได้ทุกครั้งหาได้ระคายผิวหนังไม่ ร้อยเอกคนหนึ่งเพิ่งกลับจากสมรภูมิเกาหลี พบกับข้าพเจ้าที่ทำงาน เขาไม่ทราบว่าเป็นศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ ข้าพเจ้าได้ถามเขาว่า ในสมรภูมิเกาหลี

พระของใครมีชื่อเสียงมาก เขาตอบทันทีว่า พระของหลวงพ่อดปากน้ำมีชื่อเสียงมาก

คงจะด้วยกิตติศัพท์นี้เอง เพื่อได้รวดเร็วขึ้น ท่านเจ้ากรมผสม ๒๑ เวลานั้นเป็นท่านผู้ใด ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบเหมือนกัน ท่านได้นิมนต์หลวงพ่อดปากน้ำไปเจริญพระพุทธมนต์และฉันภัตตาหารเสร็จแล้วก็ขอให้ท่านแจกพระของขวัญที่นั่นเลย ด้วยเหตุนี้ ผู้คนจึงพากันมารับพระของขวัญวันหนึ่งๆ เป็นจำนวนมาก ที่โบสถ์พระครูสมุทรเจริญ ต้องจัดลำดับผู้ที่จะไปรับพระของขวัญ ท่านพระครูท่านอยู่ที่หน้าพระอุโบสถจัดผู้ที่จะรับพระให้เข้าไปรับเป็นชุดๆ และในที่พระอุโบสถก็ต้องมีพระภิกษุคอยช่วยจัดลำดับต่อ มิฉะนั้นผู้คนก็จะเข้าไปแย่งกันรับพระ ทำให้หลวงพ่อดท่านทำงานลำบากมาก เมื่อสมัยที่กุฎิเจ้าอาวาสองค์ปัจจุบันยังไม่ได้สร้าง กุฏิแถวนั้นเป็นกุฏิไม้ ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับกุฏิเจ้าอาวาสหลังเดิมมีโต๊ะขนาดสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่หลวงพ่อนั่งคนรับพระของขวัญไปล้อมหมดสี่ด้าน มองไม่เห็นท่านเลย ทำให้ท่านร้อนจนเหงื่อแตก ต้องพัดกัน และทำให้ท่านแจกพระลำบากมากด้วยเพราะแย่งกัน

ก่อนที่วัดจะเจริญรุ่งเรืองหลวงพ่от่านลำบากมากและฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ นานาอุปสรรค การกลั่นกินก็จำวัดน้อย ต้องเจริญภาวนาตลอดเวลา ท่านบอกว่า พระของขวัญของท่านนั้น แม่ทัพมีหนึ่งองค์ คุ่มไปถึงลูกทัพได้

บรรยากาศในศาลาโรงฉัน

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของวัดปากน้ำ ก็คือ โรงครัวเลี้ยงพระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา คุณ ประยูร สุนทารา อดีต ไวยาวัจกรได้เล่าให้ ข้าพเจ้าฟังว่า เงินทอง ของคุณย่า (หมายถึง โยมมารดาของพระเดช พระคุณหลวงพ่อ) จะเป็นเงินก็ดีหรือทอง

รูปพรรณก็ดี ท่านได้ให้คุณประยูรจัดการขายแล้วเอาเงินเข้าโรงครัวเลี้ยงพระ ต่อไปหลวงพ่от่านกล่าวว่า “กินคนเดียว ไม่พอกิน กินมากคนกินไม่หมด” เลี้ยงพระมาประมาณ ๖๐ ปีเศษ ตั้งแต่วันละ ๒๐ บาท ๔๐๐ บาท ๖๐๐ บาท ๑,๐๐๐ บาท ๑,๕๐๐ บาท ๒,๐๐๐ บาท จนถึงวันมาฆบูชาปี พ.ศ.๒๕๒๗ มีเจ้าภาพช่วยกันเลี้ยงถึง ๘๐,๐๐๐ บาทเศษ พระเดชพระคุณว่า “วัดปากน้ำ คือกระถางรูปของนานาชาติ” ก็เป็นความจริง ได้มีชาติต่างๆ มาบวชเรียนที่ วัดปากน้ำเสมอ บ้างก็มาเลี้ยงพระบ้างก็มาเป็นคณะ พวกเขามากกราบไหว้บูชา หลวงพ่อ แม้ท่านเอกอัครราชทูตอังกฤษ เซอร์วิตติงตัน และท่านเอกอัครราชทูตศรีลังกา ก็ได้เคยมาเยือนวัดปากน้ำ

กิจกรรมอีกอย่างหนึ่งของวัดปากน้ำ ก็คือ

ในหนังสือของหลวงภูมินาถสนธิ มหาตเล็กคนโปรดของล้นเกล้า

ในหลวงรัชกาลที่ ๖ ได้เล่าว่า “คือเป็นความมหัศจรรย์เรื่องหนึ่ง กล่าวคือ ครั้งหนึ่งก่อนวันวิสาขบูชา พ.ศ.๒๔๘๙ ข้าพเจ้าได้รับคำบอกเล่าจากหลวงพ่อกว่า

พิธีเวียนเทียนวิสาข-
บูชาปีนี้ หลวงพ่อได้
อาราธนาอัญเชิญเสด็จ
พระพุทธองค์ ให้เสด็จ
มาปาฏิหาริย์มาทรง
เป็นประธานในพิธีด้วย...
ทั้งศฤงคารและบรรพชิต
รวม ๓๐๐ คน เดินผ่าน

ไปจนจะครบสามรอบ อุบาสกผู้หนึ่งเอะอะขึ้นว่า เขาได้เห็นพระพุทธรูป
ปาฏิหาริย์ปรากฏอยู่บนท้องฟ้า และชี้ให้ทุกคนดูขณะนั้น” ในปีต่อๆ มาพอ
ใกล้วันวิสาขบูชา หนังสือพิมพ์จะลงรูปหลวงพ่อก และเล่าถึงการเวียนเทียน
สมโภช และการปรากฏของพระพุทธเจ้าบนท้องฟ้า และในปี พ.ศ.๒๔๙๖ มี
คนมาในงานและรับพระของขวัญถึง ๑,๕๐๐ คน เฉพาะผู้ที่มิบัติรับพระ-
ของขวัญส่วนผู้ที่ไม่มีบัตร์รับพระก็มีอีกคงไม่ใช้น้อย

คำขวัญและคำจริงของหลวงพ่อก

- ๑.เกิดมาเป็นคน อย่าให้งานขาดมือ
- ๒.วัดปากน้ำ อิกหน้อยแย่งกันทำบุญ (บนหอหลวงพ่อก วันเสาร์ วัน
อาทิตย์ ปัจจุบันแย่งสถานที่ที่เป็นเจ้าภาพสวดมนต์กันอยู่แล้ว)
- ๓.ทำบุญแล้วให้อริฐานเลิกจน
- ๔.คนมีวิชา เท่ากับได้สมบัติจักรพรรดิ ใช้ไม่หมด
- ๕.ดอกไม้หอม ไม่ต้องเอาน้ำหอมมาพรม ก็หอมเอง ใครจะห้ามไม่ได้
ซากศพไม่ต้องเอาของเหม็นมาละเลงใส่ ซากศพก็ต้องแสดงกลิ่นศพ ปิดกันไม่ได้

โอวาทหลวงพ่อกือบ ๓๐ ปีแล้ว

เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๘ หลังจากได้ทำกิจเจริญภาวนาเสร็จแล้ว ได้คุยกับท่านเจ้าคุณพ่อ ท่านได้ให้โอวาทว่า ให้พยายามดูแลรักษาของเราเสมอ นั่นคือ พระอรหันต์ของเรานั้นแหละ จะทำให้เรามีฤทธิ์มีอำนาจงาฬให้ชุ่มชื้น และเงินทองให้พอใช้ตลอดทั้งปี อย่าให้ขาดได้ ให้พยายามทำกรรมะหนักขึ้น แล้วก็จะเจริญด้วย ลาภ ยศ สรรเสริญ ลอยขึ้นมาเอง

ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๐ ขณะที่ข้าพเจ้ายังรับราชการอยู่ ท่านได้กรุณาให้โอวาทเป็นการส่วนตัวอีกว่า “นั่งภาวนาไป ให้สิ่งของต้องประสงค์มาเอง ลาภ ยศ เงินทอง ตำแหน่ง ความรู้”

หลวงพ่อบรรพาคำหนดรู้วาระจิตของบุคคลได้

ข้าพเจ้าได้เคยพบสองครั้ง กล่าวคือ เวลาเย็นมีแขกเห่เรือมาหาให้ท่านช่วย บ้างก็ถวายอาการโรค บ้างก็เขียนหนังสือให้ช่วยความทุกข์ร้อน บางรายก็นำดอกมะลิถวายเป็นถาดๆ รวมตั้ง ๓-๔ ถาด เวลาท่านก็เหลือน้อยเต็มที เข้าใจว่าท่านมีฤทธิ์บริบูรณ์ ถ้ามีฉะนั้นท่านจะคอยอยู่อีก อาการโรคก็มีเป็นถาดๆ ท่านก็รับตอบคำถามโดยไม่ต้องถามเจ้าตัวดังนี้เป็นต้น เป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว แม้สมเด็จพระสังฆราช (ปุ่น) เมื่อยังไม่ได้ดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระสังฆราช เวลาจะมาหาท่าน ท่านก็ทราบเสียก่อนแล้ว ได้ให้ปู่ลาดอาสนะ พร้อมทั้งหาน้ำฉันไว้ให้ด้วย หนักขึ้นไปกว่านั้น ท่านทราบก่อนแล้วว่า จะได้เป็นสมเด็จพระสังฆราช ก็เป็นจริง

สำหรับข้าพเจ้านั้น เมื่อมาเข้าวัดใหม่ๆ เมื่อถึงปีก็มาเล็งพระทราบที่ท่านชอบฉันน้ำชา ได้พยายามหาใบชาอย่างดี พร้อมด้วยถ้วยชาบางๆ และถ้วยสำหรับชงน้ำร้อน พร้อมด้วยจานกระเบื้องรอง เมื่อถวายพระเดชพระคุณหลวงพ่อกแล้วในใจก็นึกว่า เครื่องน้ำชาชุดนี้ อยากให้ท่านนำไปฉันในสถานที่ทำภาวนา ทันใดนั้น ท่านจะสั่งคุณประยูรว่า ไวยวัจกรในขณะนั้นว่า

ให้นำเครื่องน้ำชาชุดนี้เข้าไปไว้ในสถานที่ที่ท่านทำภาวนา ภายหลังเมื่อข้าพเจ้าเจริญภาวนาจนได้ธรรมแล้ว ท่านได้อนุญาตให้เข้าไปนั่งในสถานที่ท่านทำภาวนาของท่านได้ ปรากฏว่าในสถานที่นั้นจะไม่มีน้ำหรือน้ำชาอยู่เลย ท่านคงทำแต่ภาวนาเท่านั้น ข้าพเจ้าจึงทราบได้ทันทีว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อกำลังสอนให้ทำตามความประสงค์ของเราโดยหลวงพ่อกำลังรู้ถึงวาระจิตในขณะนั้น

หลวงพ่อกำลังบอกกับบรรดาศิษย์และคนใกล้ชิด

เมื่อก่อนหน้าที่หลวงพ่อกำลังจะล้มป่วย ท่านได้บอกกับบรรดาศิษย์และคนใกล้ชิดว่า ถ้าท่านไปแล้ว ท่านจะไปดูพวกเรายู้งบบน สำหรับเรื่อง

นี้นั้น เป็นความจริงสำหรับตัวข้าพเจ้า พระเดชพระคุณได้มรณภาพ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ข้าพเจ้าเกิดเรื่องเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๘ มีเรื่องพิสดารที่น่าฟังมาก แต่ข้าพเจ้าจะขอเล่าเพียงย่อๆ กล่าวคือ

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่กลางแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณท่าเรือ (ข้าพเจ้ารับราชการกรมศุลกากร) คลองเตย ข้าพเจ้าก็ต้องลงไปตามเรือที่จอดอยู่ระหว่างลำต่อลำ ขณะที่เดินไปนั้น นัยน์ตาของข้าพเจ้าได้เหลือบมองเห็นกลางอากาศทางด้านทิศใต้ ได้เห็นพระเดชพระคุณหลวงพ่อยืนอยู่กลางอากาศ (ซึ่งหมายถึงกายละเอียดของท่าน) ในขณะนั้นกลางแม่น้ำเจ้าพระยา น้ำมันเบนซินของโรงกลั่นน้ำมันเชลล์ได้ไหลอย่างกับท่อประปาแตกลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาเต็มไปหมดตามผิวน้ำ เมื่อปฏิบัติงานเสร็จแล้ว

ข้าพเจ้าก็หมุนตัวจะขึ้นจากเรือ ไฟได้ลุกและได้พุ่งมาติดเรือเป็นจำนวนมาก
ล่าแล้วอย่างรวดเร็ว ด้วยบารมีของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ทางที่ข้าพเจ้า
หนีมาได้นั้นมีความรู้สึกเหมือนว่า **พระเดชพระคุณได้กดไว้ไม่ให้ไฟลุก ข้าพเจ้า
จึงรอดตายได้อย่างหวุดหวิด** เป็นภาพที่น่าสะพึงกลัวและหวาดเสียวยิ่งนัก และ
ข้าพเจ้าจะลืมภาพประทับใจนั้นไม่ได้เลย

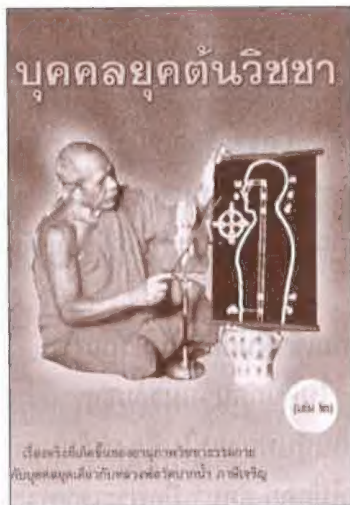
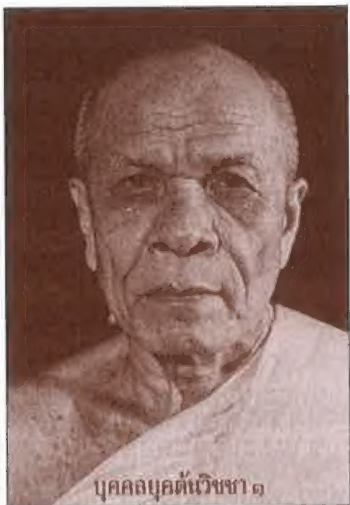
หลวงพ่อเข้าฝันก่อนวันมรณภาพ

ในคืนก่อนวันมรณภาพของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ข้าพเจ้าฝันไป
ว่าได้เห็นหีบทองอยู่ในที่สูงพร้อมเครื่องบูชาและแจกันดอกไม้ ข้าพเจ้าก็
ตีความไม่ออก ต่อมาเมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อได้มรณภาพไปแล้วสัก ๒-๓
วัน ข้าพเจ้าได้ไปยืนที่มุขตึกของโรงเรียนปริยัติธรรมชั้น ๓ มองขึ้นไป ก็เห็น
เหมือนกับฝัน จึงทราบได้ทันทีว่า หลวงพ่อตานมาบอกไว้และลาพวกเราไป

การที่พระเดชพระคุณได้จากพวกเราไปนั้นทำให้พวกเราเศร้าสลดใจ
และอาลัย เหมือนชาดรมโพธิ์ร่มไทรทองที่ได้อาศัยร่มเงา ปกป้องคุ้มครอง
แม้จะทราบว่าพระคุณท่านก็ยังคุ้มครองปกป้องรักษานุศิษย์ ดวงจิตของ
ศิษย์ทั้งหลายก็ยังเฝ้าอาวรณ์ถึงพระคุณท่านอยู่มิรู้หาย

สนใจติดต่อสั่งจองหนังสือบุคคลยุคต้นวิชาได้ที่
ชมรมส่งเสริมการศึกษาและเอกลักษณ์ไทย
๑๗/๗๔ หมู่ ๕ ถ.สวนผัก แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทร.๐๘-๙๔๙๑-๘๖๙๓, ๐๘-๑๘๗๐-๑๗๕๙

...เมื่อก่อน เราผู้ชื่อว่าสรภังคะ ไม่เคยได้เห็นโรคคือ อุปาทาน ชั้นที่ ๕ ครอบ
บริบูรณ์ทั้งสิ้น โรคนั้น อันเราผู้ทำตามพระคำรัสของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นเทพเจ้า
ผู้ยิ่งใหญ่ ได้เห็นแล้ว พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนามว่า พระวิปัสสี พระสีขี
พระเวสสภู พระกุกกุฏสันโธ พระโกนาคมน พระกัสสป ได้เสด็จไปแล้วโดย
ทางใดแล พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่าโคตม ก็ได้เสด็จไปแล้วโดยทางนั้น
พระพุทธเจ้า ๗ พระองค์นี้ ทรงปราศจากคตินหา ไม่ทรงถือมั่น ทรงหยั่งถึง
ความสิ้นกิเลส **เสด็จอุบัติแท้โดยธรรมกาย** ผู้คงที่ ทรงเอ็นดูอนุเคราะห์สัตว์
ทั้งหลาย ได้ทรงแสดงธรรม คือ อริยสัจ ๔ อันได้แก่ทุกข์ เหตุเกิดทุกข์ ความ
ดับทุกข์ ทางเป็นที่สิ้นทุกข์ เป็นทางไม่เป็นไปแห่งทุกข์ อันไม่มีที่สุดในสงสาร
เพราะกายนี้แตกและเพราะความสิ้นชีวิตนี้ การเกิดในภพใหม่อย่างอื่นมิได้มี
เราเป็นผู้หลุดพ้นแล้วจากสรรพกิเลสและภพทั้งปวง

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย สรภังคเถรคาถา ข้อ ๓๖๕
(พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง พ.ศ. ๒๕๑๔ เล่มที่ ๒๖ หน้า ๓๓๔)

